PIERO SAN GIORGIO

PRZETRWAĆ UPADEK CYWILIZACJI I PRZEŻYĆ

‹PRAKTYCZNY PRZEWODNIK›

Editions Spotkania

PRZETRWAĆ
UPADEK CYWILIZACJI I PRZEŻYĆ
‹PRAKTYCZNY PRZEWODNIK›

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

Mojej rodzinie

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

PIERO SAN GIORGIO

PRZETRWAĆ UPADEK CYWILIZACJI I PRZEŻYĆ

‹PRAKTYCZNY PRZEWODNIK›

Editions Spotkania

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

Copyright © by Wydawnictwo Editions Spotkania,
Warszawa 2020

e-book Copyright © by Oficyna Editions Spotkania,
Warszawa 2022

Copyright © by Piero San Giorgio

ISBN: 978-83-66498-14-3

Projekt graficzny i ilustracje:
Daniel Górnicki (*Brand*)

Tłumaczenie z języka francuskiego :
Fleur Guillet

Opracowanie redakcyjne i korekta:
Magdalena Guillet

Skład i łamanie:
EDO Jakub Łoś

Dyrektor wydawnictwa:
Piotr Jegliński

Editions Spotkania

www.editionsspotkania.pl

Fundacja Editions Spotkania

www.fundacjaes.pl

Druk i oprawa
Drukarnia READ ME w Łodzi

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

Spis treści

Od redakcji 9

Przedmowa do wydania polskiego 13

Witajcie w najlepszym ze światów 19

Wstęp 21

Rozdział I – Zagrożenia i ich konsekwencje 35

1.1. Przeludnienie 35
1.2. Koniec z ropą naftową 46
1.3. Koniec wszystkich zasobów 58
1.4. Załamanie ekologiczne 71
1.5. Koniec systemu finansowego 92
1.6. Kultura globalna 119
1.7. Nieprzewidziane 143
1.8. Nadzieje 149

Rozdział II – Upadek 161

2.1. Mechanizmy upadku 162
2.2. Konsekwencje 176
2.3. Kryzys finansowy i gospodarczy 177
2.4. Kryzys społeczny i polityczny 181
2.5. Kryzys w logistyce i łańcuchach żywnościowych 184
2.6. Kryzys żywnościowy 188
2.7. Kryzys społeczny 189
2.8. Kryzys sanitarny 192

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

2.9. Kryzys jądrowy 193
2.10. Kiedy pojawią się te kryzysy? 194
2.11. Świat jutra 201
2.12. Rola państwa 202
2.13. Biznes i handel 203
2.14. Prawo 204
2.15. Zawody 205
2.16. Rodzina 209
2.17. Transport 209
2.18. Urbanistyka 210
2.19. Religia 212
2.20. Napięcia rasowe i etniczne 212
2.21. Skutki zdrowotne 214
2.22. Skutki psychologiczne 214
2.23. Moment decyzyjny 221

Rozdział III – Przetrwanie 226

3.1. Postawy przetrwania (Struktura ludzkiego mózgu i jej konsekwencje) 227
3.2. Kilka podstawowych zasad przetrwania 232
3.3. Trwała baza autonomiczna 235
3.3/1.: Woda (Źródła wody, Uzdatnianie wody) 239
3.3/2.: Żywność (Co należy gromadzić a co uprawiać, Dobre odżywianie, Makroskładniki odżywcze, Mikroelementy, Przechowywanie żywności, Jak przechowywać żywność, Jak zrobić własne przetwory, Polowanie rybołówstwo uprawa warzyw i hodowla zwierząt gospodarskich) 247
3.3/3.: Higiena i zdrowie (Podstawowa higiena, Higiena związana z wodą i żywnością, Toalety i zarządzanie odchodami, Higiena jamy ustnej, Medycyna, Uraz fizyczny na skutek uderzenia, Oparzenia, Zaburzenia widzenia i słuchu, Zaburzenia psychiczne, Zakażenia bakteryjne, Grzyby i inne

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A

pasożyty, Wirusy, Zagrożenia ABC, Choroby przewlekłe, Problemy naturalne, alergie, Porody, Dzieci, Niepełnosprawność, Osoby starsze, Zwłoki, Narzędzia i leki) 269
3.3/4.: Energia (Zobaczmy jakie masz potrzeby, Mikroelektrownia wodna, Energia wiatrowa, Energia słoneczna, Ogrzewanie, Kogeneracja, Baterie, akumulatory, świece) 310
3.3/5.: Wiedza (Zawody, Kultura, Rozrywka) 333
3.3/6.: Obrona (Czym jest obrona?, Jak się bronić?, Sztuki walki i samoobrona, Broń, Broń biała, Broń improwizowana, Łuki i kusze, Broń palna, Organizacja obrony TBA, Jak się bronić przed zwierzętami, Obrona przed czynnikami środowiskowymi, Poziomy zagrożenia) 340
3.3/7.: Więzi społeczne (Wewnętrzne funkcjonowanie TBA, Relacje ze światem zewnętrznym, Rasizm, Komunikacja ze świtem zewnętrznym, Gdzie ulokować TBA?, Mobilna TBA, TBA wiejska, Miejska TBA, Zagraniczna TBA) 381

Rozdział IV – Przygotowanie 418

4.1. Jak się przygotować? 418
4.2. Przygotowanie finansowe 420
4.3. Przygotowanie do przetrwania 423
4.4. Przygotowanie pojazdów w TBA 428
4.5. Plan działania 432
4.6. Ćwiczenia (Detoksykacja od mediów, Weekend bez prądu i wody, Tydzień bez jedzenia, Tydzień bez pieniędzy, Dzień i wieczór w mieście, Dzień podrywu, Sprzedaj przedmiot, Negocjowanie ceny przedmiotu, Nauka mówienia „Nie", Ćwiczenie przygotowawcze) 436
4.7. Wnioski (Jest już za późno, Wybór należy do ciebie. Przetrwanie jest wyborem) 446

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

Rozdział V – Aneksy 452

5.1. Lista 1: 72 godzinny zestaw przetrwania 452

5.2. Lista 2: Żywność do przechowywania, sprzęt ogrodniczy, rybacki i myśliwski 454

5.3. Lista 3: Środki higieny i środki czyszczące 457

5.4. Lista 4: Leki i narzędzia medyczne 459

5.5. Lista 5: Narzędzia 461

5.6. Lista 6: Sprzęt obronny, bezpieczeństwa i łączności 462

Bibliografia i odnośniki do rozdziału I 465

Bibliografia i odnośniki do rozdziału II 470

Bibliografia i odnośniki do rozdziału III, IV i V 472

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A

Od redakcji

Piotr i Stanisław Jegliński

Wydawnictwo Editions Spotkania powstało na emigracji w Paryżu i od początku zajmowało się tematyką historyczną i polityczną. Książki wydawnictwa były nielegalnie szmuglowane do PRL. Z nich czytelnik mógł się dowiedzieć, dzięki tzw. drugiemu obiegowi, prawdy o Polskiej historii najnowszej (np. o zbrodni katyńskiej), zafałszowywanej w Polsce Ludowej. W latach 80. i we wczesnych latach 90. XX wieku niewiele osób w środowiskach niepodległościowych wyobrażało sobie, że zachodnia cywilizacja może upaść. Po upadku ZSRR i bloku państw komunistycznych doszło do niespotykanego w skali globu wzrostu gospodarczego opartego na neoliberalnych wzorach gospodarki amerykańskiej. Globalizacja, która do nas dotarła, i praktycznie nieograniczony wzrost gospodarczy wyrwały w krótkim czasie z ubóstwa miliony ludzi, ale miało to swoją cenę. Niespotykana skala produkcji i wymiana towarów spowodowały nadwyrężenie ekosystemów na świecie oraz upadek tradycyjnych wartości społeczeństw aspirujących do lepszego życia, w niektórych przypadkach, za wszelką cenę. Równolegle, władza

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

i zasoby finansowe możnych tego świata oraz korporacji międzynarodowych rosły w zawrotnym tempie, bardzo często kosztem państw. Dla nich neoliberalna globalna gospodarka jest błogosławieństwem, prowadzi do podporządkowania społeczeństw zasadzie rentowności i opłacalności nie przebierając w środkach. Kryzys gospodarczy 2008 roku był sygnałem nadchodzących problemów. Był to rok zwątpienia, rok, w którym wielu ludzi, w tym autor tej książki, zrozumiało, że globalizacja może się brutalnie załamać, że dominacja kultury zachodniej i jej przetrwanie wcale nie jest takie pewne, jak to wielu ludziom na zachodzie się wydawało.

Kolejne kryzysy, wojna w Gruzji latem 2008 r., tzw. „*Arabska wiosna*" 2011 r., która zdestabilizowała cały bliski wschód, rosyjska aneksja Krymu w 2014 r., kryzys migracyjny, brexit i paraliż Unii Europejskiej oraz wisząca nad światem od paru lat groźba wojny globalnej, której hybrydowym elementem są pomniejsze konflikty na całym świecie od Syrii przez Jemen, Kongo, Filipiny, Afganistan etc… dają do myślenia. Kiedy dwa lata temu zaczęliśmy rozmowy z autorem, nie śniło nam się, że w trakcie wydawania tej książki może dojść do globalnej pandemii, która tak obnaży słabości gospodarek światowych i państw demokratycznych.

Otrzymujecie Państwo książkę, która stała się bardzo aktualna w dzisiejszych czasach. Strach przed Pandemią unieruchomił część ludzkości, powodując spustoszenie w ekonomii państw i społeczeństw. Nie pierwszy raz tak się dzieje. Przypomnijmy hiszpańską grypę, która spowodowała więcej ofiar i strat niż cała I wojna światowa. Paraliż gospodarki spowodowany zarządzeniami władz państwowych i strach przed zarazą zmuszają nas do zastanowienia się, co robić?

Książka ta jest kompendium wiedzy o przetrwaniu w kryzysie epidemiologicznym i załamaniu

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

gospodarczym, w którym przestaje działać cała infrastruktura, przy czym wykupywanie produktów żywnościowych i medycznych oraz załamanie dostaw do większości aglomeracji miejskich to tylko niektóre przykłady.

Z opowieści poprzednich pokoleń wiemy, jak to może wyglądać na przykładzie Warszawy w okresie II wojny światowej. Nie przypuszczaliśmy rok temu, kiedy przystąpiliśmy do pracy nad książką, że tak szybko stanie się ona aktualna.

Niektóre jej fragmenty są nie tylko ostrzeżeniem, ale brzmią jak prognoza, która się urzeczywistnia: „… *W czerwcu 2001 roku rząd USA przeprowadził symulację wybuchu epidemii. Celem operacji pod kryptonimem „ Dark Winter" było zbadanie zdolności amerykańskiego systemu opieki zdrowotnej i szpitalnej do reagowania na wypadek wybuchu epidemii ogólnonarodowej. Według wyników eksperymentu, cały system bezpieczeństwa medycznego bardzo szybko by się zawalił. Symulowanego wirusa nie udało się opanować i w ciągu zaledwie czterech dni rozprzestrzenił się poza granice państwa, powodując panikę na całym świecie. Opracowanie szczepionki lub lekarstwa wymaga czasu. Szpitale szybko byłyby przepełnione, dotknięte brakiem łóżek i personelu pielęgniarskiego, a lekarze byliby jednymi z pierwszych, którzy zachorowali. …*".

Gdy patrzymy dzisiaj na bieg wydarzeń w USA, wnioski nasuwają się same!

Kiedyś mówiono „*obyś żył w ciekawych czasach*", dziś wiemy, że one nastały.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

Przedmowa

„Polska nie znajduje się na zachodzie lub wschodzie.
Polska jest w centrum cywilizacji europejskiej.
Wniosła znaczący wkład do tej cywilizacji."
Ronald Reagan – (1911-2004)

PO RAZ PIERWSZY ODWIEDZIŁEM POLSKĘ W LIPCU 1993

Wcześniej oczywiście, oglądałem w telewizji reportaże dotyczące wydarzeń w Polsce lat 80-tych: w stoczniach i fabrykach robotnicy protestowali przeciwko autorytarnej polityce państwa, które miało być rajem dla ludzi pracy. Naturalnie znałem parę nazwisk takich osobistości jak generał Jaruzelski, Lech Wałęsa, Zbigniew Boniek i papież Wojtyła, ale jak wielu młodych urodzonych w latach 70-tych na zachodzie nie wiedziałem nic o tym kraju znajdującym się po drugiej stronie żelaznej kurtyny. Ogólnie rzecz biorąc miałem raczej wizję spotkania z Polakami w ramach zimnej wojny i inwazji paktu warszawskiego wraz ze spadochroniarzami 6 dywizji pomorskiej, otwierającymi drogę najazdowi czołgów Armii Sowieckiej!

Po upadku muru berlińskiego, gdy byłem studentem, spotkałem pewną bardzo ładną, młodą kobietę w moim wieku. Rodzice Agnieszki uciekli z Polski przez Jugosławię pod koniec lat sześćdziesiątych i osiedlili się w Szwajcarii. To właśnie z nią wyruszyłem

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

samochodem z Genewy, w lipcu 1993, aby uczestniczyć w ceremonii zaślubin w Poznaniu. Podróż ta była wspaniała i bardzo interesująca. Odkryłem nie tylko piękny kraj o bogatej historii, serdecznych i gościnnych ludzi ale też stwierdziłem, że moja odporność na toasty wznoszone Żubrówką na cześć młodej pary była ograniczona, a wysłużona czerwona Alfa Romeo 33 potrafiła jechać szybciej niż policyjny Polski Fiat 125!

Po doprowadzeniu się do właściwego stanu, z dużą prędkością podróżowaliśmy z Poznania do Torunia, Gdańska, Sopotu, Malborka, Warszawy, Częstochowy i wreszcie do Krakowa. W każdym mieście czekały nas odkrycia artystyczne i architektoniczne. Na każdym zakręcie odkrywaliśmy nowy krajobraz. Przy każdym posiłku zaskakiwały nas nowe potrawy, nowe smaki i naturalne składniki.

Dzięki Agnieszce i jej rodzinie mogłem odkryć historię Polski: średniowiecze i wojny z Krzyżakami; Jana III Sobieskiego wraz z husarią, ratującego Wiedeń w 1683 r; wielkich myślicieli, artystów i naukowców którzy przyczynili się do świetności narodu; rozbiory kraju dokonane przez sąsiadujące imperia; straszliwą okupację niemiecką a później komunistyczną …

Powracałem parę razy do Warszawy podczas podróży służbowych, rzadko, bo może raz na pięć lat, mogłem jednak obserwować imponujący rozwój infrastruktury i ekonomii. Teraz gdybym miał powrócić samochodem nie ośmieliłbym się już bawić w wyścigi z policją na autostradzie!

KSIĄŻKA, KTÓRĄ ODDAJĘ W TWOJE RĘCE CZYTELNIKU MOŻE URATOWAĆ CI ŻYCIE. TAKŻE W POLSCE

Scenariusz który opisuję w tej książce i o którym teoretyzuję dotyczy również Polski więc i ciebie czytelniku

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749686343862336

też. Nikt nie wyjdzie bez szwanku nawet jeśli pewne narody ucierpią mniej niż inne. Oczywiście będzie tysiąc razy lepiej przeżyć to w Polsce niż we Francji czy Anglii ale błędem byłoby myślenie że nic się nie zmieni po załamaniu się globalnej ekonomii.

Szczęśliwie Polska ma wiele mocnych stron: umiarkowany klimat; dużą liczbę rzek; urodzajne ziemie; duże doświadczenie w produkcji rolniczej i jeszcze większe w lokalnej produkcji i uprawach w małych gospodarstwach; dobrą jakość sił zbrojnych, zwarty naród do którego nie dotarły jeszcze ideologie, które okazały się rujnujące na zachodzie (nadmierny humanizm, feminizm, antyrasizm, niekontrolowany napływ imigrantów, uniformizacja kulturowa, degrengolada obyczajów, destrukcja tradycyjnego modelu rodziny) i prowadzące do osłabienia zdolności odradzania się populacji. Co więcej, środowiska polonijne w USA, Anglii, Francji, Włoszech itd. będą mogły uciec od chaosu i wrócić do domu. Wówczas, jeśli infrastruktura, która ma je przyjąć, będzie gotowa – co zdaje się realne – mogą stać się siłą gospodarczą i stabilizującą.

Oprócz tych zalet istnieją również słabe strony: indywidualizm i utrata wartości zaczęły dotyczyć Polski. Zachodnia dekadencja, w której konsumpcjonizm jest głównym filarem wszelkiej działalności człowieka, wpływa na zachowania młodych ludzi, zwłaszcza w dużych miastach Polski, choć oczywiście Warszawa pozostaje nieporównywalnie przyjemniejsza, bezpieczniejsza i bardziej wytrzymała od plenerowych śmietników, którymi stały się Paryż, Londyn, Malmö i wiele innych miast zachodnich.

Wreszcie uważam, że wielką słabością Polski i Polaków jest nadal pewien brak pewności siebie i przekonanie, że trzeba kopiować Zachód – zwłaszcza Stany Zjednoczone – aby rozwijać kraj. Historia pokazała,

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

że Polacy są zdolni do ogromnej odwagi i hartu ducha, a także, że doskonale potrafią wytyczyć swój własny kurs bez naśladowania innych krajów i kultur. Polacy muszą pozostać pewni swojej kultury i swojego tysiącletniego narodu.

Następne kilka lat może nawet przynieść ciekawe możliwości. W nadchodzącym chaosie Polska może odegrać wiodącą rolę w sojuszu z krajami, które znajdą się w tej samej sytuacji: Czechami, krajami bałtyckimi, Węgrami, Rumunią, Bułgarią, Serbią, Chorwacją, Słowenią, Słowacją, Norwegią, Danią, Finlandią… Możemy sobie wtedy wyobrazić w perspektywie średnioterminowej, że sojusz ten może interweniować militarnie w krajach Europy Zachodniej, które znajdą się w stanie wojny domowej lub wojny o wyzwolenie narodowe, takich jak Włochy, Szwecja, a nawet… Niemcy!

Ale… Polska znalazła się w sytuacji, w której istnieje gigantyczne, ryzyko dla jej istnienia. Ponieważ kraj ten wstąpił do NATO i stał się bazą dla możliwej ekspansji Imperium Amerykańskiego przeciwko Rosji, gdyby wybuchła wojna, byłby na pierwszej linii frontu. A w erze nuklearnej, to może oznaczać jego koniec. Przynajmniej przez kilka stuleci.

CO ROBIĆ?

Przeczytaj tę książkę i sam wyrób sobie opinię o ryzykach współczesnego świata, w swojej duszy i sumieniu zdecyduj, czy niektóre ze ścieżek nakreślonych w tej książce wydają się odpowiednie dla ciebie, dla twojej rodziny, dla twoich przyjaciół, dla całego narodu!

Piero San Giorgio
Genewa, sierpień 2019

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749585543862336

P.S.

Nie wiem, czy można pisać postscriptum do przedmowy. To nie ma znaczenia. Chciałbym tutaj dodać kilka uwag na temat tego, co się zmieniło od czasu pierwszej publikacji tej książki w 2011 roku. Rzeczywiście, w ciągu 8 lat wydarzyło się wiele rzeczy, które nieco zmieniły swą dynamikę, choć w większości przypadków ta książka pozostaje w pełni aktualna.

Po pierwsze, eksploatacja tzw. ropy łupkowej, szczególnie w USA, pozwoliła na tymczasowe opóźnienie globalnego szczytu wydobycia ropy. Jednakże przemysł ten pozostaje nierentowny lub mało rentowny i przetrwa tylko dzięki dużym subsydiom państwowym. Jeśli chodzi o EROI (energia zainwestowana w porównaniu z energią wydobytą), który odkryjesz w pierwszej części książki, to tylko się on zmniejsza. Zbliża się czas, w którym wejdziemy w poważny kryzys gospodarczy z powodu braku wystarczającej ilości taniej energii. Może nie w 2020 r., może w 2025 r., może w 2030 r., ale ten czas jest coraz bliżej.

Ekonomiczna i energetyczna drapieżność Imperium Amerykańskiego uspokoiła się wraz z prezydenturą Trumpa. Mimo że rząd USA nadal dąży do globalnej hegemonii, ostatnie trzy lata nie przyniosły nowych „*deklaracji wojny*" i nawet USA zmniejszyły swoją obecność wojskową w różnych krajach, które okupują lub kontrolują. Jeśli chodzi o geopolitykę, wszystko idzie dalej zgodnie z planem. Wielkim zaskoczeniem ostatnich lat stała się zdolność Rosji do ochrony swojego terytorium jak i swoich interesów czy to poprzez aneksję Krymu czy powrót na bliski wschód (Syria).

Rodzący się de facto sojusz wojskowy pomiędzy Rosją i Chinami oraz ich współpraca, w szczególności z Indiami i innymi wschodzącymi krajami, przekształcił oba te kraje w prawdziwe potęgi gospodarcze,

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

energetyczne i wojskowe zdolne z czasem przeciwstawić się ambicjom Imperium Amerykańskiego. Zderzenie jest pewne. Czy to ekonomiczne, czy też wojskowe?

Przede wszystkim zdumiewa odporność systemu finansowego, w którym „*piramida finansowa*[1]/*schemat Ponzi'ego*" jest kontynuowany bez udziału ludzi. Nie sądziłem, że świat może trwać tak długo bez kryzysu finansowego po 2008 roku. Więc myliłem się w swoim czasie (a w finansach, czas to alfa i omega...). Jak długo jednak dług może rosnąć bez negatywnych skutków? Na pewno nie ad infinitum! W każdym razie prędzej czy później, rachunek zostanie wystawiony. W 2020? W 2025? W tym czasie, uważaj czytelniku bowiem wielu oszczędzających i inwestorów będzie zrujnowanych.

Co jeśli światowa gospodarka nie załamie się? Choć ten scenariusz wydaje sie mało prawdopodobny, to piętrzące się problemy wydają mi się być coraz poważniejsze. Kiedy wykupujesz ubezpieczenie od pożaru, wcale nie jesteś zadowolony, kiedy dom się pali!

W tym przypadku, twoje przygotowanie pozwoli ci skierować się w stronę zdrowszego stylu życia, bliżej natury, bliżej ludzi, których kochasz i którzy cię kochają. Książka, którą oddaję w twoje ręce czytelniku pozwoli ci to zrobić i przetrwać!

---

1 Piramida finansowa – struktura finansowa, w której zysk konkretnego uczestnika jest bezpośrednio uzależniony od wpłat późniejszych uczestników, stojących niejako niżej w tej strukturze. Od nazwiska twórcy pierwszej w historii piramidy finansowej Charlesa Ponziego struktura ta zwana jest także „*schematem Ponziego*".

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749565343862336

WITAJCIE W NAJLEPSZYM ZE ŚWIATÓW

W 1944 roku, w celu zapewnienia awaryjnego źródła pożywienia dla amerykańskich żołnierzy operujących na dalekiej północy Oceanu Spokojnego, 29 reniferów zostało sprowadzonych na wystającą z Morza Beringa, Wyspę św. Mateusza. Z powodu braku drapieżników i obfitych zasobów żywności, populacja reniferów eksplodowała, osiągając 1350 sztuk w 1957 roku i 6 tysięcy latem 1963 roku. Oznaczało to wzrost populacji jeleniowatych o 30 procent rocznie.

Sześć miesięcy później cała populacja zdechła z głodu, z wyjątkiem 42 samic, a roślinność wyspy została poważnie i trwale zdegradowana.

Jedno z badań wykazało, że nagły upadek hodowli był spowodowany spadkiem ilości dostępnego pożywienia, a to wynikało właśnie z nadmiernego pogłowia reniferów, a także z bardzo surowej zimy 1963 – 1964 roku.

Do roku 1980 roku cała populacja wymarła…

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

Wstęp

„Najpierw benzyna stała się towarem rzadkim i drogim, a teraz zniknęła. Era samochodu się skończyła. Tak samo jak prąd. Komputery nie działają. Duże przedsiębiorstwa upadły. Papierowe pieniądze są już nic nie warte. Miasta zostały zdewastowane. Epidemia zdziesiątkowała populację. Nie ma rządu. Powiadają, że nadal jest prezydent... Ale to na pewno jest tylko plotka"
James Howard Kunstler, pisarz amerykański, *The witch of Hebron*, 2011

„Prawdy należy szukać pośród faktów"
Mao Zedong, dyktator chiński (1893-1976)

Ta książka może uratować ci życie. Problemy, przed którymi stanie świat w ciągu najbliższych dziesięcioleci, są poważne: przeludnienie, niedobór surowców energetycznych i innych dóbr, zmiany klimatyczne, spadek produkcji żywności, wysychanie źródeł wody, nieokiełznana globalizacja, olbrzymie zadłużenie…

Nałożenie się tych zjawisk doprowadzi zapewne do krachu ekonomicznego, który nie oszczędzi nikogo – ani biednego, ani bogatego. Jak się do nich przygotować? Jak przeżyć te zbliżające się lata olbrzymich przemian, nagłych, szybkich i gwałtownych?

Jesteś gotowy? Czy będziesz miał dostęp do wody pitnej wtedy, gdy z kranu nie spadnie już ani jedna kropla, a supermarkety będą puste? Jak ochronisz swoją rodzinę, swojego bliskiego sąsiada przed miejscowymi gangami czy totalitarnym państwem? Jak ochronisz swoje aktywa w świecie, w którym finanse się załamały?

Jeśli nie uważasz tych pytań za niedorzeczne, znajdziesz w tej książce plan, narzędzia i rozwiązania,

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

które pozwolą ci stopniowo przygotować się na nadchodzący kryzys. Rozwiązania już przećwiczone w praktyce przez tych, którzy oddali się tej przygodzie.

ZACHOWASZ ŻYCIE? NAPRAWDĘ? CZY NA ŚWIECIE JEST RZECZYWIŚCIE AŻ TAK ŹLE?

Rozpoczynam pisanie tej książki pewnego pięknego wiosennego dnia 2011 roku. Pogoda dopisuje, widok na jezioro Lemańskie oczarowuje. Życie mnie rozpieszcza, cieszę się królewskim dobrobytem: ciepła woda pozwala wziąć prysznic, zapewnia poranne golenie, budzi do życia. W 30 sekund zaparzam wodę na herbatę, piekę tosty, w lodówce czekają świeże owoce… Tylko kilka godzin spędzonych w samochodzie i mogę spacerować po Lazurowym Wybrzeżu, po włoskiej Riwierze, zwiedzać Burgundię czy Sabaudię, spacerować po Alpach, Jurze, Schwarzwaldzie…. A gdybym zdecydował się na samolot, po kilku godzinach już byłbym w Londynie, Paryżu, Brukseli, Madrycie, Berlinie, Kopenhadze, Pradze, Frankfurcie, Monachium, Zurichu, Madrycie, Lizbonie, w Nowym Jorku, Montrealu, Bostonie, Moskwie, Dubaju… Co ja mówię! To nie życie królewskie, ale po prostu olimpijskie!

Od dwóch pokoleń żyjemy na Zachodzie w okresie pokoju i postępu technicznego bez precedensu. Dla dużej części ludzkości głód i cierpienie fizyczne stanowią odległe wspomnienie. Dostęp do wiedzy czy przestrzeganie praw człowieka jest powszechnie respektowane. Dostęp do bieżącej wody pitnej czy elektryczności też jest codziennością.

Postęp ten jest niebezpieczną ułudą. Pokój, sprawiedliwość, demokracja, dobrobyt dla wszystkich nie są normą. Ani w naszym świecie, ani w Historii.

Plik zabezpieczony watermarkiem jednorazowym [redacted]

Wystarczy trochę podróży, aby odkryć masową i rosnącą nędzę, przemoc czy bezkarność dyktatur. To, przyszłość, która wkrótce może stać się też udziałem Zachodu.

Zanim przejdę do sedna sprawy, chcę w tym wstępie wyjaśnić, dlaczego zdecydowałem się napisać tę książkę. Może jest ona niepokojąca, ale aktualna bardziej niż kiedykolwiek.

Przedstawię się: jestem Szwajcarem, żonatym, ojcem rodziny. Ze strony moich rodziców, reprezentuję kulturę włoską, z racji wykształcenia – kulturę francuską. Z powodu mojego codziennego otoczenia jestem Szwajcarem, z racji pracy – Amerykaninem. Dorastałem w latach siedemdziesiątych. Bawiłem się klockami Lego i oglądałem japońskie animacje, które promowały takie wartości jak wierność sobie, poświęcenie we wspólnym wysiłku, aby uratować świat przed zagładą.

Od dzieciństwa interesowałem się historią, do której zachęcił mnie szczególnie serial Alberta Barille'a „*Był sobie świat*". Historia wydawała mi się niczym innym jak studium wojen i wędrówek ludów. Często krwawych, gwałtownych i nieludzkich. Czyż to nie jest ekscytujące!?

Naznaczyły mnie szczególnie dwa okresy historyczne. Okres rzymski, o którym opowiadał mi ojciec. Fascynował mnie zwłaszcza upadek Rzymu, który rozumiałem jako splot kilku czynników: wysokiego zadłużenia, inflacji, utraty zaufania do instytucji oraz elit, które nimi kierowały, rosnącej presji migracyjnej i niemniej ważnych niszczycielskich najazdów. Te ostatnie doprowadziły do upadku cywilizację niezwykle zaawansowaną technicznie oraz oferującą dobrobyt porównywalny z tym dziewiętnastowiecznym. Dla żyjących w warunkach *Pax Romana*, mieszkańców imperium, jego upadek objawiał się załamaniem

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

infrastruktury drogowej, sieci akweduktów, kanalizacji, szpitali, łaźni termalnych. Upadek ten rodził głębokie poczucie krzywdy. Rzym, który pod koniec trzeciego wieku naszej ery liczył sobie ponad milion mieszkańców, w roku 600. miał ich ledwie 30 tysięcy.

Kolejnym okresem historycznym, który mnie zafascynował, to lata 1914 – 1945. Po kryzysie gospodarczym 1907 roku, Europa stała się żyznym podłożem konfliktów pomiędzy ambicjami nacjonalistów i imperialistów. Konflikty te podsycane przez intrygi świata finansjery wywołały pierwszą wojnę światową w latach 1914-1918, którą należy rozumieć jako wstęp do upadku Europy, a nawet jej samobójstwa, będącej ku przerażeniu wszystkich prawdziwą ludzką rzezią. Ambicja zwycięzców nie została zaspokojona, a niesprawiedliwe traktaty pokojowe wywołały u pokonanych jedynie pragnienie zemsty. Drugiej odsłony konfliktu nie można było uniknąć. Jej katalizatorem i tym razem, okazał się kryzys finansowy. Krach 1929 roku i Wielki Kryzys utorowały drogę do kolejnej wojny.

Druga Wojna Światowa okazała się jeszcze bardziej barbarzyńska od Pierwszej. Nikt z niej nie wyszedł nieskalany. Zniszczenia oraz ludzkie cierpienia okazały się olbrzymie, po raz pierwszy w historii zobaczyliśmy uprzemysłowienie śmierci, eksterminację ludności cywilnej w gettach i niemieckich obozach na terenie Polski, masowe egzekucje w lasach Rosji, dywanowe bombardowania miast Niemiec i Japonii. To nie były pierwsze ani ostatnie masowe zbrodnie dokonane w XX wieku. Jednak nic wówczas nie przygotowało mieszkańców Europy i Azji na aż taki stopień dewastacji infrastruktury miejskiej i przemysłowej.

Jako dziecko, w filmach dokumentalnych, widziałem wizerunki uchodźców, deportowanych cywili tułających się na drogach, w wagonach, zdanych na łaskę i niełaskę wojny. Codziennie sobie powtarzam, że nie pozwolę mojej

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749585/43862336

rodzinie na taki los, że nie stanę się nigdy ofiarą ambicji możnych oraz wydarzeń, na które nie mam wpływu.

Było dość naturalne, że dorastając w atmosferze zimnej wojny jako praworządny obywatel zachodniej cywilizacji, karmiący się atlantycką propagandą, stałem się zażartym antykomunistą. Kiedy przeszło mi przerażenie wizją krwiożerczego komunizmu, oddałem się bez reszty jedynej ideologii jaka według mnie pozostała: wolnościowemu liberalizmowi i jego przykazaniom: zarabiać i konsumować. Lata dziewięćdziesiąte minęły mi między studiowaniem marketingu a błyskawiczną karierą. Dostałem interesującą i dobrze płatną pracę – specjalisty ds. marketingu na Szwajcarię, później na Afrykę, wreszcie – w dziedzinie oprogramowania – na rynki wschodzące.

Obrót opcjami na akcje, sektor *start-upów*, inwestycje w indeks NASDAQ w Cisco, Netscape, CommerceOne… pieniądz łatwy i szybki. Duże auta, jeszcze większe apartamenty, dziewczyny, podróże do Afryki, na Bliski Wschód, do Europy i dalej – na Wschód. Żyłem wymarzonym snem białego kołnierzyka. Podobnie jak wielu mi współczesnych, wyobrażałem sobie siebie w roli bohatera książki „*99 Franków*", autorstwa Frederic'a Beigbeder'a, a przedstawiającej świat, w którym wszystko można kupić. Uważałem, że nowoczesne technologie przekształcają świat w tak błyskawicznym tempie, że firmy praktycznie bez środków własnych czy zysków mogły na giełdzie być warte miliardy! W roku 2000 założyłem własny *start-up*. Arogancki i głupi myślałem, że tworząc bańkę finansową stanę się bogaty i sławny! Moja podróż zakończyła się wraz z pęknięciem tej internetowej bańki, do której przyczynił się krach, który zatopił giełdy po 11 września. Cała moja, oparta na sterowaniu giełdowymi dźwigniami pomyślność – prysła. Odarty i nagi, bez grosza przy duszy, ocknąłem się w moim BMW cabrio.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

WITAJCIE W JESZCZE LEPSZYM ŚWIECIE!

Właśnie wtedy zacząłem nabierać świadomości. Wraz ze zwijaniem się interesu, kiedy liczba jego pracowników zmalała z 16 do 4, odkryłem, że praca może być ciężka, a sukces – nieoczywisty. I że może się zdarzyć, że szef swoim pracownikom jest zmuszony wypłacać pensje z własnej kieszeni.

PRZYGNĘBIENIE

Przygnębienie sprawiało, że nie wychodziłem z domu, a swoją aktywność społeczną zredukowałem do minimum. Ale pojawił się też czas do namysłu. Wtedy właśnie dostrzegłem ewidentnie złą wolę administracji Busha w kwestii irackiej i usprawiedliwianie wojny przeciwko Saddamowi Husseinowi. Było to rażąco niewiarygodne. Zainteresowałem się kulisami sprawy, rolą neokonserwatystów, kompleksu wojenno-petrochemicznego czy świata finansjery. Wszystko pachniało źle: Colin Powell ze sfałszowaną fiolką w Radzie Bezpieczeństwa, niczym Lord Vader, skorumpowany i korumpujący wiceprezydent Dick Cheney, George W. Bush w roli niezbyt bystrego cowboya. Jeżeli kłamali w tak poważnej sprawie jak wojna to niewykluczone że kłamali też i w innych. Zajrzałem do swoich książek historycznych, zacząłem przeglądać Internet. Przekopując te zasoby – i nie trzeba było bardzo głęboko – poznałem: wojnę hiszpańsko-amerykańską z 1898 roku, incydent w zatoce Tonkińskiej, izraelski atak na okręt podwodny *USS Liberty*, zabójstwo Kennedy'ego, zamach bombowy na dworcu kolejowym w Bolonii, inwazję w Panamie, wojnę w Zatoce, 11 września…

„*Połykam czerwona pigułkę*"[2]. Moja świadomość wzrosła jeszcze gdy przebywając wśród nowojorskiego

2 „*Matrix*", 1999, reż. Bracia Wachowscy, Morpheus. Patrz str. 418.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749865743862338

świata finansjery, przyjrzałem się moim klientom. Łuski spadły mi z oczu, dostrzegłem rzeczywistość: manipulujących kursami, aroganckich i pozbawionych skrupułów maklerów, bankowców. Dotarłem do komentatorów i analityków, którzy demaskują i potępiają ten stan rzeczy. Są wśród nich: Niall Ferguson, Nassim N. Taleb, Marc Faber, Gerald Celente, Max Keiser, Pierre Jovanovic, Pierre Leconte, Myret Zaki, Alex Jones i wielu innych, którzy odsłaniają kulisy tych działań. A więc to tak wygląda!

TO PRZERAŻAJĄCE

Szybko zrozumiałem, że środki masowego przekazu uprawiają jedynie bełkot. Bełkotem jest debata publiczna, ślepy dogmatyzm ekonomistów. Bezsilność i niekompetencja klasy politycznej zainteresowanej jedynie zachowaniem swoich przywilejów i stałym odwracaniem uwagi opinii publicznej od zasadniczych kwestii. Jak zauważył francuski pisarz Alain Soral, „*im bardziej wzrasta nasza świadomość, tym mniej jesteśmy podatni na manipulacje*". W 2005 roku udało mi się sprzedać moją firmę, a cały – bardzo skromny majątek – zainwestować w złoto. To była najlepsza inwestycja w moim życiu! Ani kryzys na rynku kredytów hipotecznych *subprime*[3], ani piramidy finansowe Bernarda Madoffa, ani transfery ryzyka kredytowego (CDS[4] – *Credit Default Swap)* już mnie

3 Kredyt subprime – kredyt bankowy wysokiego ryzyka, udzielany kredytobiorcom o niskiej zdolności kredytowej. Kredyty takie pod koniec XX wieku zaczęły być udzielane na wielką skalę w Stanach Zjednoczonych, najczęściej na zakup nieruchomości. Załamanie na amerykańskim rynku kredytów hipotecznych subprime w 2007 jest uznawane za bezpośrednią przyczynę zaburzeń na innych rynkach finansowych, co doprowadziło do wybuchu ogólnoświatowego kryzysu finansowego.

4 CDS to umowa, w której jedna strona płaci drugiej pewną sumę pieniędzy, a ta w zamian zobowiązuje się pokryć zadłużenie, gdy dłużnik pierwszej przestanie spłacać kredyt. Jeśli ryzyko takiej sytuacji rośnie, cena CDS-u również wzrasta.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

nie zrujnują. Dla mnie to już tylko symptomy katastrofy, która zaczyna nabierać tempa.

Tymczasem ustabilizowało się moje życie osobiste. Żona, pierwsze dziecko. Podjąłem nieźle płatną pracę w firmie internetowej, a dzięki licznym podróżom, swojemu doświadczeniu i odrobinie szczęścia, znalazłem się w sytuacji, w której duża ilość wolnego czasu umożliwiła mi sięganie do książek i rozmyślanie.

Podróż do Stanów Zjednoczonych pozwoliła na nowe obserwacje ekonomiczne i ekologiczne: gigantyczne korki na obwodnicy; tysiące pracowników najemnych dojeżdżających do i z pracy w zatłoczonych pociągach; w samochodach klimatyzacja nastawiona zawsze na pełne obroty; na lotniskach samoloty parkujące jeden obok drugiego, startujące minuta po minucie; nocny lot nad oświetlonym miastem; miliony domów, budynków, we wszystkich zapalone światła, klimatyzacja, ogrzewanie nastawione na maksimum; miliony konsumentów przemieszczających się z jednego centrum handlowego do kolejnego, zużywających dziennie miliardy kilowatogodzin i miliony baryłek ropy. A wszystko to zwielokrotnione przez wszystkie miasta wszystkich krajów całego świata. Poziom złożoności i wzajemnych zależności niebywały. Zużycie energii ogromne. Można by sparafrazować słynne powiedzenie: Konsumujemy zasoby planety, żeby wydać pieniądze, których nie mamy, na wyprodukowane przez źle opłacanych robotników tandetne rzeczy, których nie potrzebujemy. Wszystko to po to, by zaimponować ludziom, których nie lubimy. A na koniec popaść w depresję, poczucie niespełnienia i rozpaczy.

NIEPOKÓJ

W przeciwieństwie do pierwszych astronautów, którzy czuli się bardzo mali wobec ogromu planety, zacząłem

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

odczuwać, że jest ona właśnie zbyt mała jak na potrzeby człowieka. Powróciłem do filmu *Koyaanisqatsi*, z 1982 roku, w reżyserii Godfreya Reggio i muzyką Phillipa Glassa. Odkryłem takich autorów jak: Jared Diamond, David Holmgren, Richard Heinberg, James Howard Kunstler, Dmitry Orlov, Graeme Taylor i wielu innych, którzy poruszali temat wyczerpywania się zasobów, przeludnienia, zmian klimatycznych i środowiskowych, które zagrażają w najbliższych latach dalszej ekspansji człowieka. Szczególne wyróżnienie należy się Chrisowi Martensonowi za imponująca pracę na rzecz upowszechnienia elementarnej wiedzy ekonomicznej – książkę *„The Crash Course"*. Pokazał w niej związki między gospodarką, zasobami naturalnymi a otaczającym nas środowiskiem. Właśnie na nich skupiłem się w pierwszej i drugiej części tej książki.

Wszyscy wymienieni autorzy trafnie identyfikują problemy i proponują nam *„odwagę w myśleniu"* i *„zmianę sposobu życia*". Ale czy to na pewno się uda?

Gra jest warta świeczki. Pełen dobrej woli, naiwnego zapału, spróbowałem przyłączyć się do małego *think tanku* próbującego wpłynąć na otoczenie wokół mnie. Porażka. Spory między jego członkami, inercja świata polityki, daremność wysiłków, szyderstwa ze strony *establishmentu* medialnego i politycznego. Konieczność ciągłego napinania mięśni, by przezwyciężyć te trudności. No cóż, ale jeśli nie można zmienić całego świata, to można przynajmniej zacząć od samego siebie. Zawalczyć o samego siebie. I o drugie dziecko, które jest właśnie w drodze.

Kontynuując moje poszukiwania i przemyślenia, w 2007 roku, w Stanach Zjednoczonych natrafiłem na świat surwiwalistów oraz ich złotą regułę – trzy razy G: *Gold, Guns, Gateway*, a po polsku: złoto, broń, kryjówka. Moją uwagę w szczególności przykuły prace Jamesa Wesley'a. Jego strona *survivalblog.com* i jego książki

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

„How to survive the end of the world as we know it” oraz *„Patriots”* były dla mnie prawdziwym odkryciem. Właśnie temu guru amerykańskich surwiwalistów zawdzięczam to, że zakasałem rękawy i zaangażowałem się w projekt, który zainspirował mnie do napisania tej książki, a który szerzej rozwinę w częściach trzeciej i czwartej.

A więc, od 2007 roku, zacząłem się aktywnie przygotowywać na wypadek lat chudych, które możliwe, że są już za pasem. Wraz z narodzinami trzeciego dziecka, kupiłem i wyposażyłem farmę. Zacząłem szkolenie w dziedzinie tego „*jak przetrwać*”, zasięgałem rad u osób, które miały już za sobą podobne doświadczenia. Gromadzenie wiedzy, doświadczeń, pomysłów skłoniło mnie, by do podobnego wysiłku skłonić ludzi, którzy mnie na co dzień otaczali. Ich reakcje wcale nie były tak wrogie jak się spodziewałem. Wręcz przeciwnie, moi koledzy i przyjaciele również dostrzegli, że „*źle się dzieje w państwie duńskim*”, a przyszłość nie jawi się tak różowo jak można było przypuszczać po upadku Muru Berlińskiego.

W wolnym czasie pomagałem moim znajomym uruchomić ich własne projekty. Ludzie coraz częściej radzili się mnie w kwestiach skuteczności przyjętych strategii, identyfikowania miejsc właściwych dla ich realizacji, rozwiązywania problemów, docierania do bardziej doświadczonych trenerów. Spędzając z nimi czas poczyniłem nowe spostrzeżenia dotyczące specyfiki obranej drogi, którymi będę się chciał z tobą czytelniku podzielić.

Zorientujesz się, że ta, oparta na zachodnim sposobie postrzegania rzeczywistości, strategia przetrwania nadchodzącego kryzysu to moja osobista wizja. Spróbowałem w niej dokonać syntezy przemyśleń autorów cytowanych w samej książce bądź w bibliografii do niej.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749865/43862338

Ta książka nie jest oczywiście wyczerpującym podręcznikiem. Skądinąd niczego w 100 procentach zagwarantować nie można, a przetrwania we wrogim świecie – zwłaszcza. Poza tym, przetrwanie to obejmuje zbyt wiele obszarów, które należy rozpoznać. Mam nadzieję, że ta książka będzie dla ciebie czytelniku stanowić punkt wyjścia, zachętę do gromadzenia wiedzy i własnego know-how, fundament przeżycia – bez względu na możliwe scenariusze, które przyniesie przyszłość. Do każdego rozdziału dołączyłem pokaźną bibliografię, która pozwoli ci dokonać własnych wyborów spośród wiarygodnych źródeł.

Nie pragnę rzecz jasna katastrofy gospodarczej ani końca świata. Nie jestem też miłośnikiem kalendarza Majów, proroctw św. Jana czy św. Malachiasza, objawień fatimskich… Nie chcę nikogo straszyć. Jeśli lubicie horrory – wybierzcie się lepiej do kina. Nie przypuszczam zresztą, aby koniec świata nadszedł. Spodziewam się jednak końca *pewnego świata*, końca *naszego świata*.

Przeczytaj tę książkę, poczyń własne uwagi, wyrób sobie własne zdanie. Kieruj się mottem Henrie'go Poincaré: *„Wątpienie we wszystko, podobnie jak wiara we wszystko, zwalniają z myślenia"*[5]. Zakasaj rękawy i zabieraj się do roboty!

Przestrzegam również, że wiele spośród rad zawartych w tej pracy dotyczy sytuacji, w których panuje całkowity chaos i bezprawie. Namawiam do znajomości prawa, zwłaszcza tego, które dotyczy posiadania broni, praktyk medycznych, uprawy ziemi czy gospodarowania nią. Należy tego prawodawstwa przestrzegać. Jeśli, w wyniku zastosowania rad tutaj zawartych, trafisz do więzienia, nie pomoże ci to, a ja ani wydawca nie

5 *Alfred* Władysław Augustyn *Korzybski:* „Są *dwie drogi życia – wierzyć* we *wszystko* lub *wątpić* we *wszystko*. *Obie sytuacje zwalniają* z *myślenia*".

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

będziemy za to odpowiedzialni. Nie wahajcie się korzystać ze wskazówek specjalistów.

Każdy z rozdziałów wieńczę małym opowiadaniem. W wyobrażony sposób ilustrują one poruszane w nich zagadnienia. Żadne z nich nie reprezentuje opinii ani życzeń autora.

– **Dziadku**, czy to prawda, że człowiek wybrał się na księżyc?
– Tak, na kilka lat przed narodzinami mojego taty. To byli Amerykanie z rakietą tak wysoką jak ta góra, a robiącą większy hałas niż tysiąc grzmotów!
Dziadek sprawił, że dzieci zgromadziły się wokół ognia, który je ogrzewał, z podziwem i uwagą spoglądając na dostojnego patriarchę.
– Dziadku, a co to jest rakieta – zapytał jeden z malców
– Bądź cicho! – rzucił, któryś ze starszych
– To wielka metalowa rura z czubkiem wycelowanym prosto w niebo i w gwiazdy; coś jak wielka karabinowa kula.
– Czy Amerykanie są jeszcze na świecie – spytało jedno z dzieci
– Oczywiście, nie wszyscy są martwi – odpowiedziało inne
– Rzeczywiście, nie wszyscy – pokiwał głową starzec. Bruzdy na jego obliczu jeszcze bardziej się pogłębiły w świetle płomieni – wielu ich pewnie jeszcze zamieszkuje góry, które są większe od naszych. A jak się nazywają nasze góry?
– Alpy! – odpowiedziały chórem dzieci
– No tak. Tak, w czasach mojego ojca na świecie było wiele cudownych rzeczy. Z dzieciństwa pamiętam nawet, że bawiłem się ekranami pełnymi migających obrazków, wszędzie było mnóstwo ludzi, można było wszędzie podróżować, także maszynami unoszącymi się w powietrzu, kupować za takie małe plastikowe

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749685374362336

karty, leczono niemal wszystkie choroby, zmarnować także można było wszystko – nawet jedzenie.

– Dziadku, a jak to się stało, że już tego wszystkiego nie ma?

– Opowiem wam jutro. Teraz spać! Musicie nabrać sił przed pójściem do szkoły. Macie szczęście, że do niej chodzicie. Tam, za rzeką nie ma już szkół, a dzieci mieszkają w ruinach wielkich miast, którymi rządzą złe potwory.

Kiedy dzieci się rozeszły do łóżek do starca podeszła młoda dziewczyna, by pomóc mu powstać.

– Ach, dziękuję ci. Moja noga nie zrosła się jak należy po dawnym złamaniu

– To ja ci dziękuję staruszku, że zająłeś się dziś wieczorem tymi urwisami. Ale nie przesadzaj ze swoimi opowieściami. Maszyny unoszące się w powietrzu?! Kto to widział? …

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

Rozdział 1

Zagrożenia i ich konsekwencje

„Nieograniczony postęp nie idzie w parze z ograniczonymi zasobami naszej planety. Nieustanne gromadzenie dóbr, nie jest w stanie nas zaspokoić. Nasza kultura upada. Bogactwo materialne wzrasta, rozwój duchowy się cofa"
Aleksander Sołżenicyn, pisarz rosyjski (1918-2008)

„To prawdziwe nieszczęście naszych czasów, że głupcy prowadzą ślepców"
Wiliam Szekspir, pisarz angielski, *Król Lear*

„Ludzie nie potrafią stawić czoła nadmiarowi rzeczywistości"
Carl Gustav Jung, psychiatra szwajcarski (1875-1961)

1.1. PRZELUDNIENIE

„Największą wadą gatunku ludzkiego jest jego niezdolność do zrozumienia czym jest funkcja wykładnicza"
Dr. Albert Bartlett profesor fizyki, 1998

„Rasa ludzka musi ustanowić władzę i dominację nad naturą"
Francis Bacon, filozof angielski (1561-1626)

„W czasach powszechnego fałszu mówienie prawdy jest aktem rewolucyjnym"
George Orwell, pisarz angielski (1903-1950)

Ziemia liczy sobie wiele miliardów lat. W ciągu tego czasu cały szereg gatunków pojawił sie, rozwinął i ewoluował. Większość z nich wyginęła nie tylko z powodów

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

masowego i nagłego wymierania, ale również z powodu niezdolności przystosowania się do zmian w ekosystemie, we własnym środowisku naturalnym.

Człowiek – *homo sapiens* – pojawił się na ziemi zaledwie kilkaset tysięcy lat temu, co w skali geologicznej stanowi niedługi okres. Jednak w bardzo krótkim czasie wywarł tak znaczny wpływ na planetę, że niektórzy naukowcy proponują wyodrębnienie nowej epoki geologicznej, której początek datują na czas rewolucji przemysłowej (koniec XVIII wieku – maszyna parowa Jamesa Watta). Dla nowej epoki w dziejach ziemi proponują nazwę *antropocen* lub *ery człowieka*. Następowałaby ona po holocenie którego początek datujemy na około 10 tysięcy lat temu. Pomysł nie wydaje się bezsensowny nawet jeśli jest trochę arogancki. Wszak człowiek do tej pory nie potrafi przewidzieć ani poskromić takich katastrof naturalnych jak huragany, tsunami czy trzęsienia ziemi… Tym niemniej należy stwierdzić, że żaden inny gatunek nie wywarł takiego wpływu – zarówno pozytywnego jak i negatywnego – na środowisko naturalne. Nie miałby on miejsca, gdyby nie fakt, że gatunek ten – ludzkość – jest tak liczny.

Zanim przejdziemy dalej, należy przyjąć pewną matematyczną prawidłowość, bez której trudno nam będzie pojąć znaczenie zdarzeń, które nas czekają w wieku XXI. Wiem, mało kto lubi matematykę. Wyraża ona jednak język wszechświata i lepiej znać jego podstawowe pojęcia, jeśli nie chcesz być poddanym temu Prawu przez duże „P": prawu fizyki, które wyraża się właśnie w języku matematyki. Chodzi o Prawo, które jest obiektywne i z którym się nie negocjuje. Teoria Newtona, teoria względności czy teoria fizyki kwantowej. Nazwa nie gra roli. To Prawo jest zimne i bezlitosne, jest obecne zawsze i wszędzie. Możesz zignorować kodeks drogowy, zapalone czerwone światło na skrzyżowaniu, ale, przy prędkości 100 kilometrów

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

na godzinę, czołowe zderzenie z autem, którego nie zauważyłeś, zapewni ci powrót do rzeczywistości, do władzy tego Prawa. Biada tym, którzy go nie znają!

Powróćmy do naszej koncepcji matematycznej. Chodzi o tak zwany wzrost wykładniczy. Jego koncepcja jest jedną z najbardziej trudnych rzeczy do zrozumienia przez ludzki mózg przyzwyczajony do myślenia linearnego, w kategoriach postępu liniowego. Tymczasem linia wykładnicza jest linią krzywą. Ale szybko przyjmiesz i tę kategorię, jeśli poświęcisz odrobinę czasu na jej zrozumienie.

A więc, wzrost linearny inaczej arytmetyczny: wartość jest sumą wartości bezpośrednio ją poprzedzającej oraz raz ustalonej liczby. Na przykład: 1,2,3,4,5,6,7 itd. … Na każdym liczonym odcinku, do sekwencji dodawana jest ciągle ta sama wartość – 1. To constans, pewna stała. Z drugiej strony, procentowo wzrost przybiera postać ujemną: 100, 50, 33 procent itd. …

Teraz będzie trudniej, bo zajmiemy się wzrostem wykładniczym inaczej geometrycznym. Tutaj wartość dodawana na każdym odcinku się zwiększa. Na przykład: 1,2,4,8,16,32,64 itd. … Wedle tej reguły, każda wartość stanowi podwojenie poprzedniej, czyli stanowi niejako sumę jej wartości oraz wartości dodatkowo dodanej. Ponieważ w tym przypadku chodzi o podwojenie wzrost procentowy jest stały – 100-procentowy. Bez względu na jakim przykładzie będziemy analizowali wzrost geometryczny – 50 procent, 20 procent, 10 procent, 1 procent – prawidłowość pozostaje taka sama.

Aby mieć pewność czy dobrze rozumiemy czym jest na przykład przyrost liczby ludności w postaci odsetka, przyjmijmy ten przyrost na poziomie 10 procent rocznie. Oznacza to, że liczba ta jest co roku mnożona przez 1,1. A więc w przypadku populacji liczącej początkowo 1000 osób:

– Na samym początku, w ciągu pierwszego roku, wzrasta ona do 1100 osób (1000 x 1,1)

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

– Po dwóch latach, wzrasta ona do 1210 osób (1100 x 1,1 albo 1000 x 1,1 x 1,1 albo 1000 x $1,1^2$)

– Po siedmiu latach początkowa liczba ludności prawie się podwoiła, dochodząc do 1948,7 członków (1000 x $1,1^7$)

– Po upływie stulecia powiększyła się ona 13 780 razy i osiągnęła liczebność 13 780 000 osób (1000 x $1,1^{100}$)

Formuła wygląda tak: *Pop(n) = Pop(0)* x wzrost *n* gdzie *Pop(0)* to liczba wyjściowa, Pop(n) to liczba po *n* latach; *n* oznacza więc liczbę lat – i gdzie wzrost jest danym procentem wzrostu. Zrozumiałe?

Powróćmy do dwóch przytoczonych serii. Seria linearna, czy też liniowa przyrasta o „1" w każdym okresie: 1,2,3,4,5 itd.… Porównajmy ją z serią wykładniczą, która przyrasta, za każdym razem poprzez podwojenie: 1,2,4,8 itd.… Spójrz na te dwa ciągi w 13 okresach. Oto wyniki:

Okres	Seria linearna	Seria wykładnicza
3	3	4
4	4	8
5	5	16
6	6	32
7	7	64
8	8	128
9	9	256
10	10	512
11	11	1024
12	12	2048
13	13	4096

10 pierwszych okresów w formie krzywej prezentuje się następująco:

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749685574386233

Różnica między wzrostem linearnym a wykładniczym

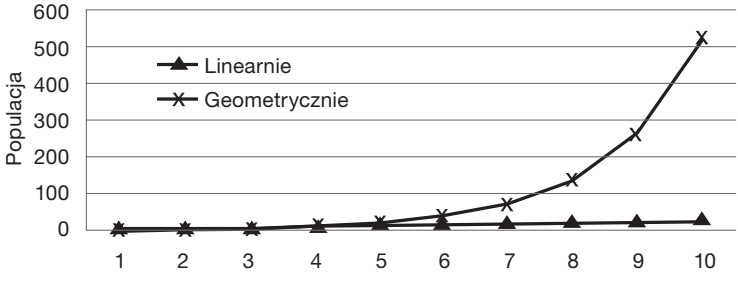

Wyraźnie widać, że postęp geometryczny po pewnym czasie znacznie różni się od linearnego. Jeśli wydłużymy mierzone okresy do 13, grafika prezentuje się następująco:

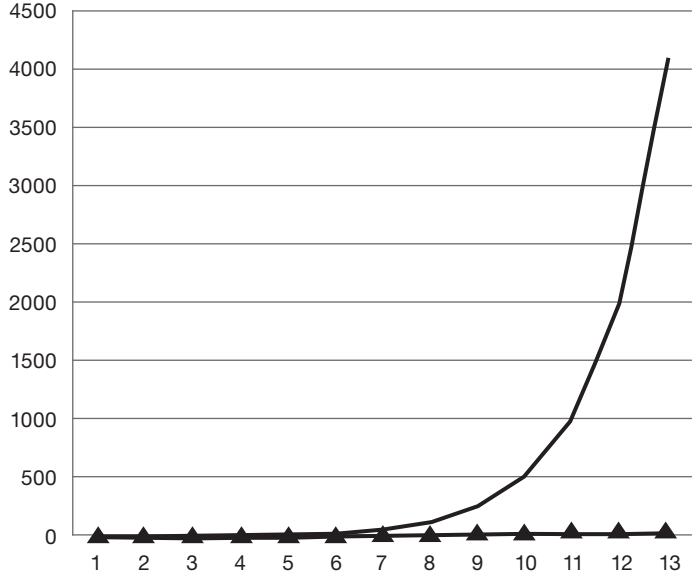

Wyraźnie obserwujemy, że postęp geometryczny przybiera postać krzywej zupełnie innej aniżeli ta, która opisuje postęp linearny. Na samym początku

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

różnice może nie są wielkie, ale w pewnym momencie można ją zobaczyć gołym okiem. Przez własność matematyczną prezentowanego modelu wydaje się wręcz, że na naszych oczach krzywa ta wręcz eksploduje. Matematyka jest piękna, nieprawdaż?

Weźmy jeszcze jeden przykład, co prawda bardzo teoretyczny. Zaczerpnąłem go z książki Chrisa Martensona *„The Crash Course"*. Pewien inwestor dwa tysiące lat temu włożył do banku 1 centym. Na tym centymie zarabiał po dwa procent w każdym roku. W pierwszym zarobił zaledwie dwie setne centyma – 0,02 x 0,02 centyma. Ale dzisiaj, po upływie tych dwóch tysięcy lat, jego rachunek jest wart ponad półtora biliarda 10^{15} euro. W liczbie wygląda to następująco: 1 500 000 000 000 000 euro. I jest to 20 razy więcej niż wszystkie pieniądze będące dzisiaj w obrocie! Potęga matematyki. Oj, chcielibyśmy, by ten nasz starożytny przodek, rzymski, galijski czy berberyjski, z myślą również o nas złożył kilka monet w Związku Banków Szwajcarskich!

Wykazałem więc, że wzrost geometryczny (wykładniczy) prowadzi przyrost ludności coraz szybciej w stronę nieskończoności. Można mówić o eksplozji geometrycznej. Oczywiście ten teoretyczny model nigdy nie wytrzymuje próby rzeczywistości. Nie ma takiego zjawiska, które mogłoby wzrastać w nieskończoność. Wzrost ten zależy bowiem od środowiska, w którym się dokonuje. W przypadku populacji ludzkich weźmy przykład wirusa. Rozmnaża się tak długo, dopóki jego żywiciele nie umrą albo nie wytworzą w sobie odpowiedniej odporności lub dopóki warunki jego namnażania się są spełniane. Wtedy wirus zanika. Wzrost geometryczny zawsze zawiera w sobie pewne samoograniczenie. Nic nie wzrasta w nieskończoność. Nic! Nawet populacja reniferów amerykańskiej armii na Morzu Beringa.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

Pierwszym, który podniósł ten problem był anglikański pastor Thomas Malthus (1766-1834). Zauważył on, że jeśli populacja ludzka będzie przyrastała w tempie geometrycznym, zaś konieczne do jej przeżycia zasoby – w tempie linearnym, to zdolności reprodukcyjne środowiska naturalnego zostaną przekroczone. Katastrofa demograficzna staje się wtedy nieunikniona. Podczas, gdy przez tysiąclecia liczba ludności na świecie pozostawała stabilna to w sytuacji, gdy, na przykład dzieci, które masowo umierały, teraz zaczęły przeżywać i rodzić własne liczne potomstwo, które również nie umiera dochodzi do gwałtownego wzrostu tej liczby. Przyrost geometryczny, wbrew temu co twierdził Malthus, nie jest ograniczony jedynie przez wydajność produkcji rolniczej, ale raczej przez złożone kwestie związane z możliwością bogacenia się czy panującymi w danej społeczności preferencjami dotyczącymi posiadania dzieci i ich liczby. Tym niemniej samo założenie Malthusa, że wzrost liczby populacji zależy od możliwości środowiska, w którym ona żyje pozostaje logiczne w długiej perspektywie. Biedny Malthus został potępiony, gdyż jego prognozy się nie sprawdziły. Po prostu jego pesymistyczna wizja nie założyła, że świat odkryje znaczący wzrost swoich zasobów naturalnych i możliwości produkcji żywności.

Powróćmy do naszego *homo sapiens* przemierzającego nago sawannę i odkrywającego pomalutku, że tryb życia osiadły i rolniczy, pozwala na zachowanie i rozwój jego małego plemienia w sposób bardziej efektywny. Potrzeba było prawie całej historii istnienia ludzkości – nieco ponad 100 tysięcy lat – by osiągnęła ona liczebność 5 milionów osobników. Stało się tak około 10 tysięcy lat przed naszą erą. Potrzeba było kolejnych 12 tysięcy lat, by – u progu XIX wieku – poziom ten sięgnął pierwszego miliarda. W ciągu kolejnego stulecia ludzkość liczyła już sobie 2 miliardy członków.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

Minęło kolejne – i jest nas już 7 miliardów. Każdego roku przybywa nas 90 milionów. Według najbardziej optymistycznych prognoz, tych, które zakładają spadek dzietności w części świata, w 2050 roku będzie nas 9 miliardów. Dlaczego potrzeba aż 200 tysięcy lat, by osiągnąć 5-milionową populację i jedynie 40, by dorzucić do niej kolejne 3 miliardy osób? Dzieje się tak dlatego, że przyrost ludności przybiera postać krzywej geometrycznej.

A oto grafika:

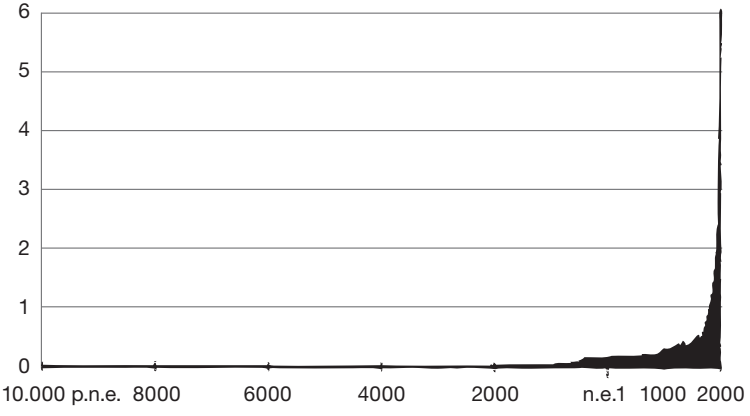

Zaraz to zrozumiesz. Krzywa o kształcie kija hokejowego jest rezultatem funkcji matematycznej, która graficznie przedstawia geometryczny przyrost populacji ludzkiej. Ważne przy tym jest ścisłe zdefiniowanie pomiaru, skali oraz osi wykresu. Jeśli spojrzymy tylko na część wykresu, możemy się pomylić i uznać, że mamy do czynienia z krzywą liniową. Na przykład, jeśli przyjrzymy się jedynie wzrostowi populacji ludzkiej pomiędzy rokiem 1800 a rokiem 1900, to zobaczymy, że w ciągu wieku podwoiła się. Ale nie zobaczymy już, że potrzeba było 500 lat, aby mogła ona wzrosnąć z pół miliarda do miliarda, ani też tego, że od 1900 roku liczba ludności wzrosła pięciokrotnie

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

w ciągu zaledwie jednego stulecia. Kluczem jest zrozumienie, która skala jest właściwa. Jeśli planeta ma wystarczająco dużo zasobów, by wyżywić 100 miliardów ludzi, wzrost z jednego miliarda do 7 lub 17 nie robi wielkiej różnicy. Ale co, jeśli to ograniczenie wynosi, przykładowo, półtora miliarda? Nie ma co ukrywać, tempo przyrostu jest imponujące. Każdy kolejny miliard ludzi przybywa do całości populacji w coraz szybszym tempie. Gdyby populacja jednego miliarda ludzi rosła średnio o jeden procent rocznie to w ciągu 70 lat osiągnęłaby dwa miliardy. Jeśli wzrost utrzyma się na poziomie tego samego jednego procenta rocznie, potrzeba tylko 41 lat, aby osiągnąć trzy miliardy, 29 lat, aby dojść do czterech miliardów, 22 lata – do pięciu, 18 lat – do sześciu, a 12 lat – do obecnych siedmiu.... W świecie wzrostu geometrycznego sprawy toczą się szybciej i jeszcze szybciej. Zwłaszcza pod koniec śledzonego wykresu. Pojmujesz?

Oznacza to również, że w świecie gwałtownego wzrostu świadomość problemów, które się z nim wiążą pojawia się relatywnie późno w stosunku do czasu, który pozostał, by na nie reagować. Często jest już za późno.

Prawo wykładnicze dotyczy każdego rodzaju wzrostu, również wzrostu gospodarczego oraz wynikającego z niego zużycia energii. W latach 2000–2009 Chiny ogłosiły wzrost gospodarczy na poziomie ośmiu procent. Oznacza to, że w tym okresie ich gospodarka podwoiła się, a wraz z nią zużycie zasobów energetycznych, kopalin itp. Przy takim tempie wzrostu, do 2018 roku, zwiększy ona znowu dwukrotnie. Oznacza to, że jeśli na jej potrzeby pracuje obecnie 14 elektrowni jądrowych, ich liczba będzie musiała zostać podwojona (skądinąd 28 jest teraz w budowie). Jeśli Chiny zużywają obecnie 10 milionów baryłek ropy dziennie, ich liczba w roku 2018 wzrośnie do 20 milionów to jest

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

o 1/5 więcej niż wynosi obecnie cała światowa produkcja. W przypadku krajów o skromniejszym wzroście, przykładowo jedynie 5-procentowym, ich gospodarka podwoi się w ciągu 14 lat. Ta sama prawidłowość dotyczy też innych zjawisk: jeśli przestępczość wzrośnie o 7 procent rocznie to znaczy, że podwoi się w ciągu 10 lat itd.

Czy jesteśmy gotowi, aby zgodzić się z następującymi propozycjami?

Im więcej jest ludzi, tym więcej potrzebują oni jedzenia, czystej wody itd. Im więcej jest ludzi, tym więcej osób potrzebuje edukacji, opieki zdrowotnej, mieszkania, transportu, pracy, dóbr konsumpcyjnych, usług itd… Konieczny jest zatem większy wzrost gospodarczy.

Aby utrzymać obecny wzrost liczby ludności o 2,8 procent rocznie, możliwości gospodarki muszą podwoić się w latach 2010-2035. Po raz kolejny podwoić się w latach 2035-2060. (To znaczy pomnożyć od teraz czterokrotnie). Do następnego wzrostu o 100 procent musiałoby dojść w okresie 2060-2085. I wreszcie po raz kolejny w latach 2085- 2110. Oznacza to przynajmniej 16-krotny wzrost gospodarki do końca obecnego stulecia!

CZY TO MOŻLIWE?

Gdyby ludzkość żyła obecnie w dobrobycie, można by pomyśleć, że tak, ludzi może przybywać. Ale jak pokazuje urbanista Mike Davis w swojej książce „*Planeta slumsów*", ponad połowa ludności świata zamieszkuje obecnie dzielnice nędzy, favele, obskurne slumsy. Doświadcza tam brudu, przemocy i korupcji. Zły podział bogactwa, exodus ze wsi, wyzysk ekonomiczny? Oczywiście, ale jak było już powiedziane: prawidłowości postępu rozciągają się na wszystkie zjawiska. Większa

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749863/43862338

liczba ludności to więcej problemów do rozwiązania. To takie proste.

Chociaż, w szczególności dzięki wiedzy zdobywanej przez kobiety, wskaźnik urodzeń zaczyna spadać właściwie w każdym kraju na świecie, bezwładność tego gwałtownego wzrostu będzie nas dotyczyła – przynajmniej – do 2050 roku. Uff! Konieczne będzie jedynie czterokrotne zwiększenie światowej gospodarki! Wchodzimy w okres historii, który nie ma precedensu. Nigdy nie było tak wielu ludzi. Wkraczamy więc w okres ekstremalnych trudności.

Różnica między ludźmi a reniferami została opisana w roku 1944 roku na wyspie św. Mateusza w Cieśninie Beringa. Polega ona na tym, że człowiek jest w stanie uchwycić granice wzrostu, zmienić swoje życie, odbudować zniszczone ekosystemy i zbudować zrównoważoną gospodarkę.

CZY JEDNAK TO NIEMOŻLIWE?

Czy jesteśmy w stanie dostrzec te problemy? Czy możemy zmienić na czas nasze nawyki? Nowa era geologiczna zwie się więc Antropocenem? Możliwe, że ta epoka nie potrwa długo. Zobaczmy, dlaczego.

Maurycy dziś rano nie ma szczęścia. Jego samochód się popsuł, a żona wyjechała z dziećmi na kilka dni do swoich rodziców. Skazany jest na transport publiczny a przecież co najmniej od 20 lat nie korzystał z autobusu czy metra. Z przedmieść, które zamieszkuje, Maurycy musi dotrzeć do pracy w międzynarodowej korporacji. Zamiast zwykłych 45 minut jazdy, poświęci znacznie więcej czasu. Szczególnie dotkliwe jest oczekiwanie na spóźniony autobus, przesiadki, podróż w godzinach

Ta strona zabezpieczona watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

szczytu w zatłoczonych pojazdach. Podróż zajmie blisko dwukrotnie więcej czasu niż zwykle.
Być może podczas spaceru trochę się odświeży. Przecież dotąd o tej porze siedział w samochodzie, a stojąc w korku korzystał z okazji do przeczytania maili na swoim Blackberry. Maurycy naprawdę nienawidzi czuć się jak ściśnięta sardynka, przepychana przez hordę osobników. Próbuje ich wymijać, fizyczny kontakt z kimkolwiek sprawia, że czuje się nieswojo. A jeśli złapie jakąś chorobę?! Maurycy nie pamięta, że przecież kiedyś był studentem i sam jeździł metrem wśród tłumu ludzi. A tymczasem nawet ten tłum się zmienił. W jego czasach, wszyscy lub prawie wszyscy, byli jakby to powiedzieć, „tacy sami" etnicznie. Teraz to się zmieniło. Maurycy jest mniejszością. Nie ma oczywiście nic przeciwko obcokrajowcom, ale tak nagle odkryć, że zamieszkuje się miasto, którego znaczna część mieszkańców przypomina tych, których widział podróżując w interesach? Co za ścisk! Schody ruchome: pełne! Autobus: pełny! Metro: pełne! W końcu Maurycy dotarł do swojego biura, gdzie poczuł się wyzwolony od tego świata, o którym nic nie wie. Uff! Ale zaraz, zaraz! A gdzie się podział jego portfel?...

1.2. KONIEC Z ROPĄ NAFTOWĄ

„Wkrótce skończy nam się ropa naftowa.
Wszystko zależy od ropy... To koniec świata"
Kurt Vonnegut, pisarz amerykański (1922-2007)

„Nadciąga burza doskonała: rosnące zapotrzebowanie na ropę naftową w obliczu coraz bardziej ograniczonej produkcji"
Dr. William L. Chameides,
profesor nauk przyrodniczych,
Université de Duke, listopad 2010

„W dłuższej perspektywie czasowej
nie możemy sobie pozwolić na oparcie
naszego dobrobytu i bezpieczeństwa na surowcu,
który prędzej czy później zniknie"
Barack Obama, prezydent USA, 30 marca 2011.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749665/43862336

Jesteśmy cywilizacją całkowicie opartą na paliwach kopalnych. Powstały one w wyniku działania ogromnej energii słonecznej, która przez setki tysięcy lat przekształcała martwą organiczną materię w formę energii kopalnych, obecnie eksploatowanych na masową skalę.

Wśród nich – ropa naftowa, która jest substancją o niezwykłych właściwościach: cieczą o temperaturze pokojowej, łatwą do transportu (cysterną, ciężarówką, pociągiem lub rurociągiem...), zawierającą olbrzymią – w porównaniu z masą – energię. Energię tę łatwo zamienić na użyteczne produkty uboczne, takie jak paliwa (benzyna, olej napędowy, nafta itp.), a które następnie efektywnie służą nam do wytwarzania energii elektrycznej, ogrzewania naszych domów czy do napędzania naszych pojazdów. Ropa naftowa wchodzi również w skład wielu produktów używanych przez nas każdego dnia: tworzyw sztucznych, polimerów, farmaceutyków, pestycydów, środków owadobójczych, komputerów, klejów, farb, nawierzchni dróg, foteli samochodowych, nylonowych pończoch... Lista tych produktów jest praktycznie nieograniczona. Nic nie może się równać z ropą naftową pod względem połączenia jej mocy, możliwości zastosowania, łatwości transportu i przechowywania.

Rozejrzyj się wokół: wszystko, co widzisz, wszystko, co nosisz, wszystko, co jesz, cała nasza cywilizacja opiera się na energii, której dostarcza nam ropa naftowa. W dodatku jest ona tak tania i łatwo dostępna, że korzystają z jej dobrodziejstw nawet osoby na samym dole drabiny społecznej. Jest tania, oczywiście, ale jakąś wartość reprezentuje… Na dowód: wyobraź sobie, że napełniłeś zbiornik swojego samochodu litrem benzyny, potem przejechałeś kilka kilometrów zanim całą spaliłeś, a następnie musisz powrócić na stację benzynową popychając samochód na tym samym dystansie, który przed chwilą komfortowo przebyłeś. Ile byś zapłacił, aby dostać ten dodatkowy mały litr i uniknąć wysiłku oraz marnowania

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

czasu? Jeden litr paliwa odpowiada godzinom pracy fizycznej człowieka. Ale ponieważ jest sprzedawany w dolarach, a jego cena jest sztucznie utrzymywana na niskim poziomie, ropa jest jednym z najtańszych płynów na świecie, nieco tylko droższym niż butelka wody!

CZY TO POTRWA DŁUGO?

Jeśli odpowiedź brzmi tak – hura! Będziemy mogli trwać przy naszym obecnym modelu życia i rozszerzyć go na resztę planety. Ale jeśli tak nie jest?

Międzynarodowa Agencja Energii Atomowej (IEA) szacuje, że tempo zmniejszania się zasobów istniejących złóż wynosi 6,7 procent rocznie. To bardzo gwałtowny ubytek. Oznacza on, że za 10 lat z istniejących pokładów otrzymamy tylko połowę ropy, którą otrzymujemy dzisiaj. Musimy odkryć nowe złoża, aby móc zniwelować te straty, ale także, aby zaspokoić wzrastające wciąż zapotrzebowanie na czarne złoto. Możemy przyspieszyć tempo eksploatowania istniejących złóż, aby zrekompensować jego niedobór – ale przypominałoby to mocniejsze dociskanie tubki pasty do zębów, co ostatecznie sytuacji nie poprawia.

Zasadniczo, jeśli te prognozy są prawdziwe – a wiele badań je potwierdza – w latach 2011–2016 każdego roku zużyjemy równowartość 18 milionów baryłek dziennie. Nowoodkryte złoża obiecują na razie tylko 7,6 miliona baryłek dziennie. Tak więc każdego dnia wciąż będzie brakowało 10,4 miliona baryłek. I to dla gospodarek o zerowym wzroście. Jeśli natomiast spodziewamy się wzrostu o 3 procent – za którym tęsknimy – to deficyt w dostawach ropy wyniesie 13 milionów baryłek dziennie. Jeśli oczekiwany wzrost osiągnie 5 procent – to 15 milionów. A jeśli pójdziemy drogą chińska – 10-procentowego wzrostu – zabraknie nam 20 milionów baryłek dziennie.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

Zanim przejdziemy dalej, należy sprawdzić, czy te dane i prognozy są prawidłowe. Jest to tym bardziej istotne, że koncepcja spadku produkcji ropy nie jest nowym pomysłem; opisuje ją tzw. *Peak Oil* czyli moment w czasie w którym krzywa wydobycia ropy naftowej w ogóle lub danym regionie roponośnym, osiągnie maksimum i rozpocznie się jej nieodwracalny spadek z powodu wyczerpywania się eksploatowanych rezerw.

Cykl funkcjonowania danego złoża naftowego jest zmienny i jest rozłożony na kilka dziesięcioleci od momentu odkrycia. Eksploatacja takiego złoża rozpoczyna się w okresie od kilku lat do kilkudziesięciu po odkryciu. Wydobycie ropy naftowej jest na ogół rozłożone na kilka dziesięcioleci: pierwsze odwierty złóż Morza Północnego miały miejsce w 1970 roku, ostatniej kropli ropy oczekuje się z nich około roku 2050.

Poniższy wykres pokazuje, że objętość ropy wydobywanej w czasie może być reprezentowana przez krzywą w kształcie dzwonu. Swoje maksimum osiąga pomiędzy początkiem a końcem procesu wydobycia i odpowiada momentowi, w którym wydobyto połowę oleju. Faza schyłkowa jest znacznie dłuższa niż czas, jaki upłynął pomiędzy początkiem eksploatacji a jego szczytem.

Na początku procesu wydobywczego surowiec samoczynnie niejako wypływa z odwiertu dzięki naturalnemu ciśnieniu. W drugiej fazie procesu ropę wypycha się na powierzchnię poprzez wtłaczanie w złoże wody lub gazu, co z kolei zwiększa wydatek energii. W skrajnych przypadkach stosuje się nawet droższe techniki, takie jak wtrysk pary w celu zwiększenia płynności ropy. Eksploatacja zostaje zawieszona w chwili, gdy energia potrzebna do wydobycia jednego litra surowca przekracza energię zawartą w tym właśnie litrze. Oczywiście uwzględnia się przy tym inne koszty operacyjne (konserwacja, ludzie, transport). Podczas fazy schyłkowej wydobycie maleje z szybkością zależną od geologii złoża

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

i stosowanych metod wydobycia: średnia wynosi 25 lat na wyczerpanie się złoża po jego „momencie szczytowym".

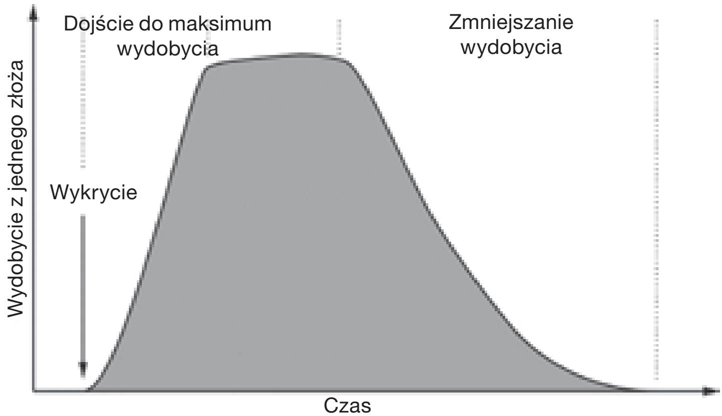

Metody przewidywania, kiedy dojdzie do „szczytu wydobycia ropy naftowej" bazują na pracy Mariona Kinga Hubberta. Ten amerykański geolog jeszcze w latach 50. przewidział kiedy do takiego szczytu dojdzie w przypadku Stanów Zjednoczonych. Poniższy wykres przedstawia ewolucję wszystkich skumulowanych zasobów ropy naftowej:

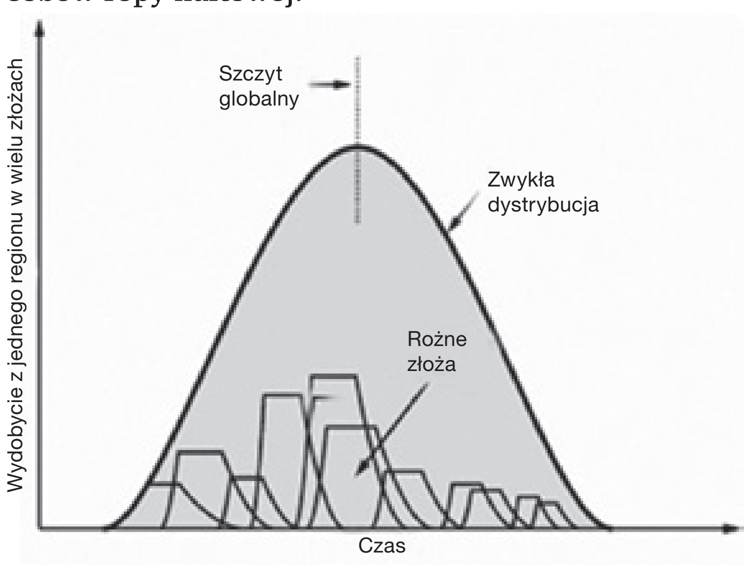

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749683/43862336

Aby dowiedzieć się, czy całkowita produkcja ropy naftowej w ostatnich latach odpowiada krzywej podobnej do opisanej powyżej, zestawiono wszystkie dane ze wszystkich złóż ropy naftowej z ostatnich dziesięcioleci. Dokonało tego amerykańskie Stowarzyszenie Badające Szczyt Wydobywczy Ropy i Gazu (ASPO). Wyniki przedstawiono na poniższym wykresie, który pokazuje globalną produkcję ropy naftowej według regionów świata oraz w milionach baryłek dziennie:

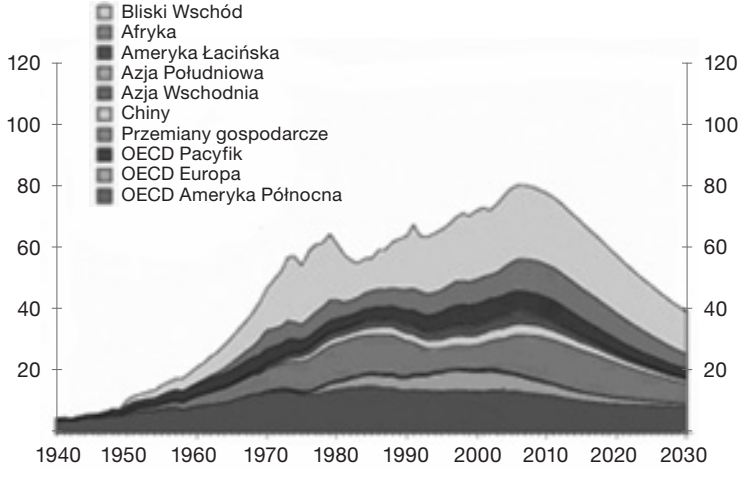

Jeśli fakt, że produkcja ropy w 2009 roku była niższa niż produkcja z 2008 roku można tłumaczyć przemysłowymi konsekwencjami kryzysu finansowego (spadek popytu, transportu itp.), to i tak trzeba będzie poczekać na oficjalne dane dotyczące wydobycia w latach 2010 i 2011. Wtedy dowiemy się czy świat osiągnął *Peak Oil* czy jeszcze nie. To trochę tak, jakby patrząc w lusterko wsteczne, próbować przewidzieć ruch, który nas czeka. Nie można z góry wiedzieć, czy osiągnięto ten szczyt. Możemy jedynie określić spadek produkcji, patrząc na dane z poprzednich lat.

Innym wskaźnikiem, który pozwala nam zorientować się, czy jesteśmy bliscy tego szczytu, jest stan

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

istniejących rezerw. W tym przypadku dane są bardzo trudne do oszacowania, ponieważ każdy kraj deklaruje jedynie jakie są jego „*oficjalne*” rezerwy. Ale możemy się zastanawiać, czy te oficjalne dane są naprawdę prawdziwe. Oczywiście wiemy, że im więcej zapowiedzianych rezerw jest aktualnych, tym bardziej kraj jest uważany za ważny strategicznie, z wszystkimi korzyściami komercyjnymi (i korupcją), które pociąga to za sobą. Wiadomo również, że Organizacja Krajów Eksportujących Ropę Naftową (OPEC) opiera kwoty uprawnień do produkcji państw członkowskich na tych rezerwach, popychając państwa do deklarowania maksymalnych wartości, co pozwala im zwiększyć swoją produkcję, a tym samym dochód. Liczne raporty CIA pokazują, że organizacja ta ostrzegała rząd USA o tym niebezpieczeństwie od lat 80-tych.

Może się okazać, że odkrycia nowych złóż będą rekompensowały zmniejszenie produkcji. Jeśli te nowe złoża będą rzeczywiście ogromne, może to znacznie opóźnić *Peak Oil*. Jednak zgodnie z cytowanym już raportem ASPO odkrycia nowych zasobnych złóż zdolnych produkować miliardy baryłek ropy gwałtownie spadają od 1964 roku, co przedstawia poniższy wykres:

Światowe odkrycia w okresie 10 lat, w miliardach baryłek

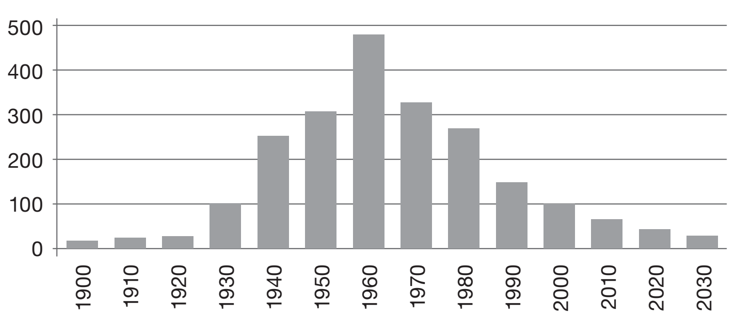

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853/3862330

Kolejne nowe złoża stają się coraz mniej zasobne, co jest zrozumiałe, ponieważ w ciągu stu lat zbadaliśmy już prawie każdy najmniejszy zakątek Ziemi. Geolodzy trafnie identyfikują obszary, w których można wykryć złoża. Zaczęliśmy od wykorzystania tych najłatwiej dostępnych i tych, w których wydobycie jest najbardziej opłacalne.

W rzeczywistości złoża ropy naftowej są podzielone na małą liczbę ogromnych pokładów i dużą liczbę małych. 60 procent światowej produkcji pochodzi tylko z 1 procenta aktywnych depozytów. Kiedy jedno z bardzo dużych złóż zaczynie się wyczerpywać, ubytek trzeba będzie rekompensować wykorzystaniem setek mniejszych złóż. Ta redukcja skali korzyści wpłynie na koszty. Przemysł petrochemiczny zainwestował znaczne środki w nowe technologie, które polegają na bardziej niezawodnych technikach poszukiwań i wydobycia. Ale te techniki nie pomogły odkryć nowych, dużych złóż.

Tymczasem, od 1980 roku, na każdą odkrytą baryłkę przypadają cztery baryłki zużytej na całym świecie ropy. Wzrost zużycia ropy naftowej przekroczył już światowy wzrost PKB od 2002 roku. Zarysowała się radykalna sprzeczność między popytem i podażą.

CZY SĄ DOSTĘPNE INNE ŹRÓDŁA ROPY?

Chodzi również o ropę abiotyczną i ropę niekonwencjonalną. Abiotyczna teoria pochodzenia ropy naftowej jest alternatywną teorią na temat jej pochodzenia chemicznego. Miała ona powstawać w głębokich warstwach Ziemi. Teoria ta zakłada, że ropa naftowa powstaje z głębokich złóż węgla, być może pochodzących z okresu formowania się Ziemi. Zwolennicy tej hipotezy sugerują, że do odkrycia pozostały duże ilości ropy i że migrowałaby ona z płaszcza Ziemi za pomocą prądów nośnych. Jednak teoria ta nigdy nie

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

wzbudziła prawdziwego zainteresowania geologów i obecnie jest przez większość uważana za naukowo błędną. Ponadto nie byłyby to ilości surowca znaczące z handlowego punktu widzenia czy łatwo dostępne. Pozostańmy otwarci na tę teorię, ale dopóki nie zostanie ona empirycznie udowodniona, nie rozwiązuje to naszego problemu.

Niekonwencjonalna ropa to ropa produkowana lub wydobywana przy użyciu techniki innej niż zwykła metoda odwiertu. Z techniką tą wiążą się dodatkowe koszty i bardziej wyrafinowane technologie związane z trudniejszymi warunkami eksploatacji. Niekonwencjonalne produkcje obejmują: wydobycie piasków roponośnych i łupków, ciężką ropę, głębokie wydobycie z dna morskiego czy wiercenia polarne.

W przypadku piasków, łupków naftowych i ciężkiego oleju chodzi o to, że jeśli cena ropy wzrośnie, opłaca się eksploatować odległe złoża i prowadzić trudne lub skomplikowane procesy wydobycia. W przypadku głębinowych odwiertów, gigantyczne projekty poszukiwań złóż musiały zostać zredukowane ze względu na koszty i związane z nimi problemy techniczne i środowiskowe. Przykładowo: platforma wiertnicza Deepwater Horizon w 2010 roku zapaliła się i runęła do wód Zatoki Meksykańskiej. Koszty wiercenia w warunkach polarnych, cokolwiek nieprzyjaznych dla gatunku ludzkiego są również bardzo wysokie.

Nawet zanim rezerwy złóż zostaną całkowicie wyczerpane, wzrost cen ropy może drastycznie wpłynąć na opłacalność jej eksploatacji. W celu wydobycia ropy naftowej, węgla lub piasków bitumicznych potrzebna jest energia do prowadzenia ciężarówek, wprowadzania w ruch wierteł, układania rurociągów itd. Wszystko to nadal wymaga energii z ropy. Innymi słowy, może przyjść czas, kiedy samo wydobycie nie będzie już opłacalne, niezależnie od jej ceny rynkowej. Jeśli musisz

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

zużyć baryłkę ropy, aby tę baryłkę wydobyć, nie zrobisz tego, nawet jeśli cena za nią wynosi milion dolarów! Tego właśnie klasyczni ekonomiści nie rozumieją.

Tak czy inaczej, bez względu na faktyczne rezerwy ropy, jasne jest, że stanowią one ilość skończoną i prędzej czy później zostaną całkowicie zużyte.

Jeśli specjaliści i ekonomiści debatują na temat *Peak Oil*, to już dużo. Społeczeństwo o tym problemie nie słyszało. Wstrząsy naftowe lat 1973 i 1979 były postrzegane jako przejściowe i przezwyciężone, a stąd wyniknął nielogiczny wniosek, że każdy przyszły problem będzie można rozwiązać w ten sam sposób. Ponadto od późnych lat 60. XX wieku kasandryczne przepowiednie padały tak często, że społeczeństwo stało się całkowicie niewrażliwe na te kwestie. Ze szkoły podstawowej w latach 70. pamiętam nauczycielkę, która tłumaczyła nam, że ropa wkrótce zniknie. Jak poważnie potraktować to ostrzeżenie, gdy benzyna od 1980 roku jest taka tania? I nawet wśród dobrze poinformowanych ludzi uważa się, że ten *Peak Oil* jest tylko kolejnym fałszywym alarmem, podobnie jak millenijny błąd roku 2000, który miał spowodować koniec świata. Ataki z 11 września 2001 roku również miały zmienić wszystko. Ale wciąż jesteśmy, świat wygląda tak samo, poruszamy się dużymi samochodami, podróżujemy tanimi lotami i mamy nadzieję, że nie stracimy pracy podczas kolejnej fali transformacji.

Zrozumiałe jest, że dla wielu Europejczyków i Amerykanów, którzy nigdy nie doświadczyli braku ropy, niewyobrażalne jest inne życie. Pamiętam historie, które mój dziadek opowiadał mi o wsi na północy Włoch w latach dwudziestych i trzydziestych XX wieku. Dzięki nim wyobrażam sobie życie bez surowców energetycznych. Wiele rodzin zamieszkiwało duże gospodarstwa, w których ich członkowie pracowali jako robotnicy rolni, a każda rzadka podróż do

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

najbliższego miasta była prawdziwą wyprawą, z której do dziś pozostały wspomnienia.

Lobby naftowe lub po prostu branże zainteresowane status quo zniekształcają lub wprost zaprzeczają wiedzy:

- Zużycie ropy gwałtownie rośnie, szczególnie wraz z pojawieniem się nowych potęg przemysłowych takich jak Chiny, Indie czy Brazylia. Przy zużyciu 24 miliardów baryłek ropy rocznie w 2004 roku, 1000 miliardów baryłek w znanych rezerwach wystarczyłoby tylko na 37 lat.
- Światowe rezerwy nie wyniosą 1000 miliardów, ale 300 lub 200 miliardów baryłek.
- Stany Zjednoczone mają tylko 3 procent światowych rezerw ropy naftowej, ale zużywają 25 procent jej światowej produkcji. Importują 70 procent surowców dla własnej, wewnętrznej konsumpcji.
- Jeśli chodzi o energię konieczną do wydobycia 1 baryłki ropy to wynosiła ona 1 do 28 w 1916 roku aby osiągnąć stosunek 1 do 3 w 2004 roku i nieustannie rośnie. Jest to najbardziej niepokojący efekt, ponieważ oznacza, że wkrótce wydobycie ropy nie będzie opłacalne.

Podsumowując, optymiści uważają, że dzięki najnowocześniejszym technologiom odkryte zostaną nowe złoża, a koszty ich wydobycia spadną; pesymiści uważają, że zmierzamy do upadku. Przedstawiają następujące argumenty:

- Ropa w istniejących złożach zmniejsza się o 6,7 procent rocznie.
- Odkrycia nowych złóż osiągnęły szczyt w latach 60. XX wieku, a w ostatnich dekadach odnotowano niewiele odkryć, nawet w strefach głębinowych.
- Chociaż możliwe jest wydobycie większej ilości ropy z pól naftowych Arabii Saudyjskiej, Iraku i Iranu, *Peak Oil* został tam przekroczony w większości z obecnie eksploatowanych złóż.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749585743862336

- Nie można wykluczyć, że kraje produkujące ropę naftową, ze względów politycznych i finansowych, przeszacowały wielkość swoich rezerw.
- Chociaż ogromne ilości ropy występują w postaci piasków roponośnych, koszty, a zwłaszcza energia potrzebna do ich wydobycia, są bardzo wysokie, nie wspominając o kosztach środowiskowych.

Z tych wszystkich powodów ceny ropy naftowej rosną. Czy to koniec jej dominacji w światowej gospodarce?

Nie. Ropa naftowa jest i pozostanie głównym źródłem energii, być może bardziej niż cokolwiek innego, ale ta, która pozostaje jest coraz trudniejsza do wydobycia. A zatem coraz droższa.

TO KONIEC TANIEJ ROPY

Rosnące ceny doprowadzą do koncentrowania zużycia ropy naftowej w zastosowaniach o wyższej wartości dodanej, takich jak transport i sektor chemiczny. Najbardziej dotknie to przemysł lotniczy, a także wszystkie działania oparte na długich łańcuchach dostaw. Nie będzie mowy o rybach złowionych u wybrzeży Chile lub Islandii i spożywanych w Japonii. Żegnajcie na wiosnę winogrona z Afryki Południowej, fasole z Kenii, daktyle z Kalifornii! Wpływ na indywidualny transport będzie znaczący do tego stopnia, że zostanie zakwestionowany dotychczasowy model urbanizacji. Wiele fabryk, zdelokalizowanych wcześniej powróci na swe dawne miejsca, łańcuchy dystrybucji zależne od transportu drogowego będą musiały zostać całkowicie przeprojektowane i skrócone.

Nic już nie będzie takie jak wcześniej.

Max nie rozumie, jak to jest, że paliwo jest takie drogie! I to nie tylko drogie, ale też racjonowane. Obciążony już

Ta strona zabezpieczona watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

przez wzrost cen żywności i ogrzewania, nie może sobie pozwolić na dodatkowe 25 euro za litr. Oprócz tego, może kupić jedynie do 80 litrów tygodniowo.... Nie jest taksówkarzem ani zawodowym kierowcą, nie ma specjalnych uprawnień podczas tankowania. Na domiar złego musi dwie dodatkowe godziny spędzić co tydzień w kolejce.

Na szczęście, jeden z jego przyjaciół, Dylan, z którym organizuje nocne wyścigi na parkingach supermarketów i z którym tuninguje samochody, ma dobry plan: w nocy, włamują się do zbiorników samochodów zaparkowanych na ulicach i przepompowują paliwo do kanistrów. Każdej nocy ściągają nawet 20 lub 30 litrów.

Max będzie mógł dalej brać udział w nocnych wyścigach!

1.3. KONIEC WSZYSTKICH ZASOBÓW

„Niewiele osób jest w stanie
wyrazić rozważnie opinię,
która różni się od panujących stereotypów.
Większość ludzi nie jest nawet zdolna
do sformułowania takich opinii”
Albert Einstein, fizyk niemiecki (1879-1955)

„Ponieważ proces gospodarczy
ma charakter entropijny,
spadek aktywności produkcyjnej jest,
w kategoriach fizycznych, nieunikniony”
Nicholas Georgescu-Roegen, ekonomista rumuński (1906-1994)

„To chyba nie będzie możliwe.
To niemożliwe.
Niemożliwe do zrealizowania”
Zebda, kapela francuska, *Essence Ordinaire***, 1998**

Istnieją dwa rodzaje zasobów: odnawialne i nieodnawialne. Zasoby są uważane za odnawialne, jeśli są nieskończone (słońce, wiatr, pływy...) lub jeśli zostaną one odnowione w miarę upływu czasu (jeśli

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749685674386233

oczywiście nie wykorzystamy ich powyżej wskaźnika odnowienia).

Zasoby nieodnawialne to te, których zapasy nie są uzupełnialne, przynajmniej na skalę ludzką – powstanie zasobów węgla, ropy itd. zajmuje miliony lat lub tych, których całkowita ilość jest już gotowa – (rudy,...).

W poprzednim rozdziale zobaczyliśmy, że ludzka cywilizacja zużywa wszystkie te zasoby z bezprecedensową i szybko rosnącą żarłocznością, która przybliża nas do naftowego szczytu. Nawet jeśli w wyniku kryzysu w 2008 roku światowy wolumen handlu spadł o 30 procent w ciągu roku to zużycie ropy naftowej spadło tylko o 1,5 procent. Chociaż jest to jeden z największych spadków, jaki kiedykolwiek odnotowano, pokazuje on, że popyt na ropę jest przykładem tego, co można by określić w ekonomii jako popyt wysoce nieelastyczny. W rzeczywistości możesz zdobyć się na to, by zjeść trochę mniej, by rzadziej chodzić do restauracji lub do kina, możesz odroczyć zakup domu lub nowej odzieży, ale trudniej jest przejechać mniej kilometrów między domem a miejscem pracy, między szkołą a supermarketem. Przy naszym obecnym stylu życia nie można się obejść bez taniej ropy. A przy obecnym stanie wiedzy, żadna kombinacja tak zwanych zasobów odnawialnych nie umożliwia nam zachowania naszego modelu egzystencji. Żadna z tych energii nie jest w stanie obsłużyć nawet niewielkiej części systemów, które zaspokajają nasze obecne potrzeby, głównie w oparciu o tanią ropę. Ponadto ropa ma zastosowanie tam gdzie nie można – wedle naszej wiedzy – użyć energii elektrycznej. 95 procent energii zużywanej w transporcie pochodzi z ropy. Trudno wyobrazić sobie miliard pojazdów (samochodów, ciężarówek, statków towarowych, samolotów) zasilanych tylko energią elektryczną!

W 2009 roku Wyprodukowano 30,8 miliardów baryłek ropy. W przeliczeniu na energię odpowiada to

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

ponad 6800 elektrowniom jądrowym (dla porównania jest ich dzisiaj nieco ponad 440) lub 17 milionom gigantycznych turbin wiatrowych lub 30 000 km² paneli słonecznych... i to tylko na rok 2009! Wyobraź sobie, co to będzie w przyszłości, z perspektywą wzrostu wykładniczego. Nie trzeba dodawać, że zbudowanie tak dużej liczby elektrowni jądrowych (niezbyt modnych po Czarnobylu i Fukushimie), turbin wiatrowych i paneli słonecznych zajmie sporo czasu i będzie kosztowne... I nic nie wskazuje na to, że dysponujemy na Ziemi wystarczającymi zasobami uranu, metali czy pierwiastków rzadkich, aby je wytworzyć.

W poniższej tabeli widzimy wzrost zapotrzebowania na energię w ekwiwalencie ropy (milion baryłek dziennie) między 2004 a 2030 rokiem. Wzrost ten utrzymuje się na bardzo wysokim poziomie na całym świecie.

	2004	2030	Stopa wzrostu
Ameryka Północna	55	69	25%
Ameryka Łacińska	13	24	85%
Europa	39	46	18%
Afryka	12	19	58%
Bliski Wschód	11	18	64%
Rosja i Azja Centralna	20	28	40%
Japonia	11	12	9%
Indie	11	29	164%
Chiny	26	52	100%
Inne kraje Azji i Oceanii	22	38	78%

CZY MOŻEMY ZASTĄPIĆ CZYMŚ ROPĘ NAFTOWĄ?

Zanim spróbujemy odpowiedzieć na to pytanie, musimy zdefiniować podstawową zasadę, aby zrozumieć, jak zachowuje się energia. Chodzi o entropię. Entropia określa nieodwracalny proces: zużywana energia jest przede wszystkim przekształcana w ciepło; ta energia

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

kaloryczna, po rozproszeniu, już nigdy nie stanie się na powrót energią mechaniczną. To samo dotyczy zasobów energetycznych Ziemi, które z definicji są ograniczone i nieodnawialne.

Cała klasyczna ekonomia liberalna ignoruje termodynamikę i prawo entropii, czyli nieodwracalność przemian materii i energii. Ta gospodarka nie rozróżnia zapasów i przepływów, dochodów kapitałowych i środowiskowych.

Pierwsza zasada termodynamiki mówi: energia nie może zostać wytworzona ani zużyta; może jedynie zmienić kształt.

Druga zasada termodynamiki mówi, że zmiana stanu każdej ilości energii odbywa się tylko w jednym kierunku: od koncentracji do rozproszenia. Od porządku do nieporządku. Dlatego filiżanka herbaty ochładza się, aby osiągnąć temperaturę pokojową, a nie na odwrót. Żadna filiżanka herbaty nie nagrzewa się samoczynnie. Żadna kupka popiołu samoczynnie nie przekształca się w kłodę drewna, żaden zardzewiały kawałek żelaza samoczynnie nie wraca do poprzedniego stanu. Nie może istnieć ciągły ruch. Wysoka entropia przechodzi jedynie w stan niskiej entropii.

Przy każdej transformacji stanu energetycznego tracimy część zawartej w nim energii – czasem nawet rzeczywiście dużo – w postaci rozpraszającego się ciepła. Ta dyspersja może być przydatna na przykład do ogrzania nas zimą, napędzenia silnika parowego lub do obracania turbiny. Wciąż jednak wytracamy energię w procesie jej przekształcania. Na przykład w Szwajcarii elektrownie wodne wytwarzają energię elektryczną, wykorzystując ciężar wody, która spływając ze zbiorników wprawia w ruch turbiny. Ta energia elektryczna jest sprzedawana bardzo drogo, ponieważ pozwala reagować na pory dnia, w których zapotrzebowanie na energię elektryczną jest największe. W nocy, podczas

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

gdy energia elektryczna, zwłaszcza energia jądrowa, jest powszechnie dostępna i tania (energia elektryczna musi być zużywana w miarę produkcji, w przeciwnym razie jest tracona), woda jest pompowana do położonych wyżej jezior. Ten proces wymaga znacznie więcej energii elektrycznej niż jest generowane przez tę samą objętość wody. Absurd energetyczny może być jednak korzyścią ekonomiczną.

Wielu optymistów przewiduje, że nowe technologie pomogą nam organizować pracę efektywniej niż w przeszłości, zwiększać jej produktywność, wytwarzać więcej mniejszym nakładem sił. Technologia pomaga nam również odpoczywać i komunikować się w niecodzienny sposób. To prawda, że technologia może również pomóc nam przekształcać i wykorzystywać energię poprzez innowacyjne zastosowania. Ale technologia nigdy nie może wytworzyć energii.

W wielu sytuacjach nowe technologie maja tylko marginalną przydatność. Weźmy przypadek wydobycia rudy. Wyobraź sobie kopalnię miedzi. Podczas mojej działalności zawodowej w Afryce, w latach dziewięćdziesiątych, miałem okazję odwiedzić kopalnie miedzi Konkola, Nchanga i Chingola w północnej Zambii. Są to kopalnie głębokie na 400 metrów. Ogromne koparki wydobywają na raz objętość ziemi równą wielkości domu jednorodzinnego. Gigantyczne ciężarówki, wysokie jak trzypiętrowy budynek, przewożą tysiące m^3 ziemi, która zostanie przesiana w celu wydobycia rudy. Aby te maszyny mogły działać, muszą codziennie zużyć znaczną ilość oleju napędowego. Zawartość rudy w wydobywanej ziemi wynosi 0,3 procent, to znaczy, że aby wydobyć 3 kilogramy miedzi, konieczne jest przesianie tony ziemi.

Kiedy ropa naftowa znacznie podrożeje, kontynuacja pracy w ten sposób nie będzie opłacalna, a surowce, które teraz nie są wcale rzadkie, staną się bardzo

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

drogie. Możemy sobie wyobrazić, że ich wydobycie się zakończy. Ponownie mamy do czynienia z układem nieliniowym. Im trudniej jest wydobyć surowiec, tym więcej to wydobycie potrzebuje energii (paliwo do samochodów ciężarowych, dźwigów, wiertnic, energii elektrycznej do obróbki chemicznej itp.). Z każdym spadkiem ilości rudy w kopalni następuje odwrotnie proporcjonalny – i wykładniczy – wzrost kosztów. Ludzie, podobnie jak inne zwierzęta, kierują się najpierw do najłatwiejszych i najtańszych do uzyskania zasobów: blisko powierzchni, blisko rynków zbytu. Najpierw pracujemy na najlepszej ziemi, najpierw ścinamy największe drzewa, zaczynamy od kopalni o najwyższej wydajności. Z czasem i przy pojawieniu się niedoborów sięgamy po trudniej dostępne, mniej ekologiczne, droższe, bardziej zanieczyszczone surowce. Ich wydobycie staje się mniej opłacalne. Ilość energii potrzebnej do osiągnięcia tych samych wyników staje się zatem coraz większa.

Wydobycie węgla pozostaje w zgodzie z powyższą logiką – pomimo błędnych informacji, rozpowszechnianych na temat jego przyszłej dostępności. Węgiel też jest surowcem bardzo rzadkim. Najbardziej kaloryczny węgiel – antracyt – już praktycznie zanikł. Z drugiej strony wciąż jest sporo węgla niskokalorycznego – jak węgiel bitumiczny, który będzie dostępny przez następne 40-50 lat. Wspomnijmy również o węglu brunatnym, mniej interesującym, ale wciąż użytecznym i dostępnym prawdopodobnie przez kolejnych 50 może 100 lat, pod warunkiem, że gospodarka nie zostanie przegrzana i nie będziemy nim systematycznie zastępować ropy naftowej.

Zjawisko, które udało nam się opisać w odniesieniu do ropy naftowej, a w tej części także do miedzi i węgla, występuje w przypadku wszystkich nieodnawialnych zasobów: gazu ziemnego, cynku, niklu, litu

Ta strona zabezpieczona watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

itp. W poniższej tabeli możemy zobaczyć liczbę lat pozostałych dla wykorzystywania tych rud, opartą na znanych rezerwach i oczekiwanych stopach wzrostu i wydobycia:

Minerały	Pozostała ilość lat
Srebro	12
Złoto	15
Cynk	15
Ołów	20
Wolfram	23
Miedź	23
Mangan	29
Nikiel	30
Żelazo	40

To wszystko zaczyna mieć realny wpływ na sytuację. Ceny w ostatnich latach gwałtownie się wahały, pojawiły się prognozy niedoborów, rosną koszty wydobycia, wzmagają się spekulacje finansowe.

W zachodnich miastach i wsiach dochodzi do zuchwałych kradzieży, które przypominają to, co widziałem 15 lat temu w krajach afrykańskich: kradzież aluminiowych siedzeń na stadionie w Toronto kradzież żeliwnych płyt kanalizacyjnych w Szkocji (które odnalazły się w Chinach, 24 000 takich płyt w samym tylko Szanghaju!), kradzieże miedzianych przewodów telefonicznych w Hiszpanii i na Węgrzech, kradzież 136 aluminiowych słupów w Baltimore, w USA. W Indiach ośmiu pechowców straciło życie wpadając do włazu, którego pokrywa została skradziona. W Kalifornii gangi specjalizują się w kradzieży, w niespełna 90 sekund, platynowych katalizatorów samochodowych. Fakty te wywołują czasami mimowolną wesołość, ale przede wszystkim opisują sytuację.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

TO NIE TYLKO PEAK OIL. TO PEAK DLA WSZYSTKIEGO

Względnie dobrą wiadomością jest to, że wraz ze wzrostem kosztów wydobycia surowców rośnie ich recykling (Stany Zjednoczone eksportują rocznie do Chin metale do recyklingu o wartości 61 miliardów dolarów), projektowanie produktów staje się bardziej oszczędne, próbujemy naprawiać zamiast od razu wyrzucać itp. Niestety, nawet gdybyśmy mogli poddać recyklingowi 100 procent użytych materiałów – metali, tworzyw sztucznych i innych – ponieważ nasza gospodarka musi wzrastać coraz bardziej, wciąż potrzebujemy więcej surowców do produkcji nowych samochodów, telewizorów, telefonów itp., których produkcja stanowi imperatyw ekonomiczny. Podążamy szybko i pewnie w kierunku wyczerpania wszystkich zasobów.

Musisz zdać sobie sprawę z nieuchronnego deficytu surowców, których nie można niczym zastąpić. Na przykład takich, które po stopieniu z innymi nie są możliwe do odzyskania przy rozsądnym zużyciu energii. Kobalt, który łączymy ze stalą w celu utworzenia stali nierdzewnej, jest definitywnie utracony. Nawozy fosforowe, raz użyte i rozrzucone na polach uprawnych, rozpuszczą się w wodzie i trafią do morza, skąd ich nie odzyskamy. Wreszcie, materia utracona przez rozproszenie – utlenianie się metali (np. rdzewiejące żelazo). Atomy, które zostaną utlenione, są również zbyt rozproszone, aby mogły zostać ponownie użyte. Zużywamy więcej zasobów niż jesteśmy w stanie odnowić lub odkryć. A popyt na nie wciąż rośnie.

Ekonomiści często popełniają błąd wyobrażając sobie, że życie gospodarcze toczy się w próżni, bez żadnych zewnętrznych koniecznych parametrów takich jak zasoby lub odpady. Niestety, prawdziwa ekonomia nie jest modelem teoretycznym, wyabstrahowanym

Ta strona zabezpieczona watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

i wyidealizowanym. Gospodarka jest zależna od większej całości – od środowiska naturalnego. Złożoność współczesnej globalnej gospodarki, zdolnej do wytwarzania, transportowania, monitorowania, wykorzystywania i usuwania miliardów przedmiotów, jest ogromna. Ten bardzo złożony system może funkcjonować tylko dzięki ciągłym dostawom energii.

W 1980 roku wielu ekonomistów przewidywało niedobór surowców i wzrost cen. Jednak globalne ceny nadal spadały w ciągu kolejnych dwóch dekad. Ci, którzy zrozumieli nieuchronny charakter zmian lat 60-tych i 70-tych mieli rację. Głosili ją tylko zbyt wcześnie.

Ekonomiści trzymający się tradycji uważają, że wzrost gospodarczy jest zawsze dobry. Przeciwko idei fizycznego ograniczenia zasobów argumentują, że jeśli stają się one zbyt rzadkie, ich cena wzrasta, a wysoka cena motywuje do znalezienia innych źródeł tych zasobów i (lub) do wynalezienia tańszych zamienników. Według nich siły rynkowe – niewidzialna ręka rynku oraz ludzka pomysłowość – zawsze będą w stanie znaleźć rozwiązanie dla rosnącego zapotrzebowania na surowce. Może tak się stać dzięki eksploracji wcześniej nietkniętych terytoriów, zwiększaniu wydajności lub zastąpieniu ropy naftowej innym źródłem energii. Nie istnieje dla nich żadna teoretyczna granica wzrostu. Fakty udowodniły to w ciągu ostatnich 200 lat, a od 1989 roku większość ekonomistów nie widziała powodu dla ograniczania ekspansji gospodarczej. Według doktryny liberalnej wszelkie środki pobudzające działalność gospodarczą są uważane za dobre i tworzące wartość dodaną. Z tego punktu widzenia wartość energii ma taką samą wartość jak każdego innego surowca. Jest jedno „ale": energia, tak naprawdę, jest niezbędnym warunkiem pozyskania właśnie tych innych surowców.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

W rzeczywistości to nie Peak Oil, ani Peak dla innych zasobów będą miały najbardziej brutalny wpływ na rzeczywistość. Będzie nią chwila, w której zapotrzebowanie konsumpcyjne stanie się trwale większe niż możliwa produkcja. Weźmy na przykład kraj, który produkuje 3 miliony baryłek dziennie, zużywa jeden i eksportuje dwa. Jeśli po 10 latach produkcja spadnie do 2 milionów baryłek dziennie, a konsumpcja krajowa wzrośnie do półrora, kraj ten będzie mógł eksportować tylko 0,5 miliona baryłek dziennie, znacznie mniej (75 procent mniej!) niż 10 lat wcześniej. Wkrótce nie będzie mógł już nic eksportować. W tym scenariuszu ceny ropy gwałtownie wzrosną, a kraje importujące ropę wkrótce zostaną jej pozbawione, niezależnie od ceny samej ropy. Kraje produkujące szybko nałożą embargo na eksport, uznając swój popyt wewnętrzny za priorytetowy – aby zagwarantować stabilność gospodarczą i społeczną oraz zapewnić sobie minimum rezerwy strategicznej.

To samo zjawisko dotyczy innych zasobów. Możemy zatem debatować, kiedy ropa lub konkretna ruda osiągnie swój Peak, ale prawdziwie kluczowy moment, wydarzy się wtedy, kiedy coraz więcej krajów nie będzie już w stanie lub nie będzie chciało eksportować, a więc znacznie wcześniej. W tym momencie gospodarka znacznie spowolni, ceny towarów gwałtownie pójdą w górę, pojawią się niedobory i społeczna panika.

Niestety, zachodnia opinia publiczna nie traktuje poważnie tak szeroko poruszanej perspektywy wyczerpania zasobów. Kiedy do niego dojdzie, będzie to szokiem ekonomicznym, a przede wszystkim psychologicznym. Optymiści mówią nam, że nie ma sensu martwić się zawczasu, a postęp gospodarczy wszystko sam załatwi. Mówi się, że Malthus się mylił, nie mógł przewidzieć nawozów chemicznych i intensywnego

Ten egzemplarz jest chroniony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

rolnictwa! Tak więc, wraz z postępem technicznym, znajdziemy sposoby na wypracowanie nowych zasobów, które zastąpią te, które się kończą! Znajdziemy się w sytuacji osoby uzależnionej od narkotyków, która zawsze poszukuje swojej używki bez względu na cenę, ponieważ nie może jej zastąpić niczym innym. Problem w tym, że narkomani są w większości! Ci, którzy mają dostęp do swojej dziennej dawki konsumpcyjnej, nie zamierzają z niej rezygnować, a ci, którzy nie mają do niej dostępu, najczęściej chcą uzyskać dostęp do niej tak szybko, jak to możliwe.

Ryzyko niepokojów społecznych i buntów po upadku gospodarczym coraz bardziej skłoni polityków do wejścia na ścieżkę wojenną. Ta przynajmniej może zagwarantować podaż zasobów. W rzeczywistości już jesteśmy na tej ścieżce. Trudno jest przewidzieć przyszłe konflikty, zwłaszcza gdy tak wiele operacji specjalnych lub toczonych pod przykrywką już teraz nie pozwala zorientować się kto co robi, kto z kim walczy? Wojny toczone w imię praw człowieka... Trzeba kogoś zbombardować, aby przynieść mu demokrację, kogoś unicestwić dla jego własnego dobra, zająć czyjś kraj, aby uwolnić go od dyktatora. Brzmi to obłudnie, zwłaszcza, gdy zauważysz, że nigdy nie ma żadnych interwencji wojskowych w miejscach, które nie są bogate w surowce – zwłaszcza w ropę naftową. Kto wie, może kiedyś spadnie załgana maska nowomowy? Wtedy wyruszymy na wojnę z otwartą przyłbicą, wskażemy prawdziwy cel: przywłaszczyć.

Wojny te będą daremne, ponieważ nie tylko zasoby, o które się toczą ulegną wyczerpaniu, ale także dlatego, że unicestwią same środki produkcji. Podobnie do narkomana, który rozbija okno apteki, biorąc wszystkie ampułki, które wpadną mu do ręki, wojny te będą coraz bardziej przypominały akty desperacji. Ryzyko eskalowania i przedłużenia takich konfliktów

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

jest duże. Zwłaszcza wtedy, gdy kraje realizujące politykę imperialną, takie jak Stany Zjednoczone, zderzą się ze strategicznymi interesami nowych mocarstw, np. Chin i Rosji. Konflikty te mogą przerodzić się nie tyle w trzecią wojnę światową co w ostatnią wojnę światową!

W rzeczywistości wojny o surowce są formą psychologicznego usprawiedliwienia: jeśli nasze wysiłki się nie powiodą, jeśli nie chcemy zmieniać naszego stylu życia, nadal będziemy prowadzić wojnę! Och, gdybyśmy tylko mogli wygrać tę wojnę, ropa wytryśnie z ziemi i będziemy mogli nadal korzystać z naszych samochodów! Gdybyśmy tylko mogli mieć trochę więcej surowców i na trochę dłużej, moglibyśmy przez pewien czas kontynuować nasz obecny styl życia – po prostu czekać na cuda technologii, które nas uratują!

W przeszłości zawsze na horyzoncie pojawiał się jakiś nowy kontynent, jakieś nowe terytoria nadające się do eksploracji, na których odkrywano lub grabiono zasoby. Zawsze istniał gdzieś jakiś inny odwiert naftowy lub gazowy, który umożliwiał wydobycie istniejących złóż. Otóż to wszystko się skończyło. Żyjemy ponad stan. To tak, jakbyśmy wydali cały nasz dochód, a ponadto cały nasz kapitał. Przecież to bankructwo. I nie ma takiego globalnego państwa opiekuńczego, które by nas uratowało.

Pojęcie *„śladu ekologicznego”*[6] jest używane do zdefiniowania obszaru ziemi umożliwiającego produkcję energii, wydobycie zasobów, wyprodukowanie żywności i rzeczy niezbędnych do przeżycia. Jeśli zmierzymy ten ślad w hektarach dostępnych na jednego mieszkańca planety, daje to 1,8 hektara na osobę w 2003 roku. Im więcej ludności i im więcej konsumpcji na mieszkańca, tym bardziej ten ślad wzrasta. Ślad ten

---

6 Ślad ekologiczny, wskaźnik umożliwiający oszacowanie zużycia zasobów naturalnych w stosunku do możliwości ich odtworzenia przez Ziemię

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

osiągnął 1,8 hektara w krajach trzeciego świata, w tak zwanych krajach rozwijających się wynosi – 1,9 takich jak np. Chiny, a 6,4 hektara średnio w tak zwanych krajach bogatych. Stany Zjednoczone, zarówno bogate, jak i marnotrawiące zasoby i produkty, dysponują 9,6 hektara na mieszkańca. Gdyby cały świat chciał żyć tak, jak żyją teraz mieszkańcy Stanów Zjednoczonych, to ziemia powinna zwiększyć pięciokrotnie swoją powierzchnię.

Myślę, że osiągnięcie podobnego poziomu nie będzie możliwe.

Michel jest szefem małej firmy zatrudniającej 40 pracowników. Produkuje wysokiej jakości maszyny i choć konkurencja jest bardzo ostra (ach te tanie chińskie podróbki!), ponosi także coraz wyższe opłaty i podatki jednak jego pozycja rynkowa jest mocna. W tym tygodniu ma problem: prawie u wszystkich jego dostawców wystąpiły braki magazynowe. Koniec z elektronicznymi komponentami i częściami u jednych, koniec ze smarami i metalami u drugich. Co się dzieje? Michel szuka innych alternatywnych sposobów zaopatrzenia, ale cena jest wygórowana: pięciokrotnie wyższa od normalnej! Jego klienci dzwonią i panikują. Jeśli nie znajdzie szybkiego rozwiązania, będzie musiał podjąć drastyczne działania i pozbyć się części swoich pracowników. Sam nie bierze już pensji każdego miesiąca. Nie może ryzykować utraty biznesu z powodu kryzysu, który będzie miał charakter tymczasowy. Będzie tymczasowy, prawda?

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749565343862336

1.4. ZAŁAMANIE EKOLOGICZNE

„Wiemy przynajmniej to: Ziemia nie należy do człowieka;
człowiek należy do Ziemi.
Wszystko jest jak krew, która jednoczy jedną rodzinę.
Wszystko, co dzieje się z Ziemią,
dzieje się z dziećmi Ziemi. To nie człowiek utkał sieć życia:
jest tylko nicią.
Wszystko, co uczyni Ziemi, uczyni samemu sobie"
Chef Seattle (1754-1866)

„Planeta staje się brzydsza, biedniejsza,
bardziej jednakowa z każdym dniem.
Zamienia się w ogromne,
nie dające oddychać wysypisko śmieci"
Alain de Benoist, pisarz francuski, 2007

„I w końcu zdajesz sobie sprawę, że tutaj jesteśmy tylko najemcami. Mówisz o wynajmie! Zobacz, co z nim zrobiliśmy. Kiedy stary człowiek zrobi inwentaryzację miejsca, liczy na zwrot kaucji. Powinniśmy zwrócić je w takiej formie, w jakiej nam go dano: czyste, nieskazitelne i niewinne jak noworodek"
IAM, rapowy zespół francuski,
***La fin de leur monde*, 2006**

„Jest całkiem możliwe, że nie mając już ropy naftowej do dyspozycji i tak, zanieczyścimy planetę na śmierć"
David Strathan, dziennikarz brytyjski, 2007

Ta strona zabezpieczona watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

Dawniej każdy wieśniak był ekspertem w dziedzinie zrównoważonej ekologii. Władze publiczne również: Colbert[7] regulował nawet wycinkę drzew. Aby zapewnić odtwarzanie się lasów, sadził dęby, z których po 300 latach miały powstać maszty dla statków. Starożytne i tradycyjne społeczeństwa rozumiały, że żadne życie społeczne nie jest możliwe bez uwzględnienia środowiska naturalnego, w którym się ono odbywa. Dla pokoleń moich dziadków i wcześniejszych, marnotrawstwo reprezentowało grzech par excellence, ponieważ szafowało rezerwą środków nie zawsze wystarczającą do przetrwania. Nawet dla dawnej burżuazji oszczędność stanowiła jedną z głównych cnót, gdyż pozwalała na akumulację kapitału.

Do głębokiej przemiany świadomościowej dotyczącej marnotrawstwa doszło w erze energii kopalnej. Od około dwóch stuleci nasza cywilizacja zachowuje się tak, jakby rezerwy przyrody były mnożone w nieskończoność, w tym zdolność środowiska i ekosystemów do absorbowania wszelkich odpadów.

Konsumować! To hasło, wezwanie które stało się wręcz obowiązkiem. Konsumujemy i wyrzucamy śmieci! Produkty szybko wychodzące z mody, z krótkim terminem przydatności, szybko psujące się, zaprojektowane do wymiany zamiast do naprawy – do kosza! Opakowania wszędzie i na wszystko – do kosza! Mnóstwo toksycznych odpadów – do kosza! W Europie roczna produkcja odpadów na mieszkańca w 2009 roku wyniosła średnio 524 kg. W Stanach Zjednoczonych jest dwukrotnie większa. A gminy, które gospodarują tymi odpadami, planują podwoić swoje możliwości przetwarzania do 2020 roku. W 2008 roku włoski Neapol był

7 Jean Baptiste Colbert (ur. 29 sierpnia 1619 w Reims, zm. 6 września 1683 w Paryżu) – francuski polityk, minister finansów (Kontroler Generalny Finansów) Ludwika XIV, zwolennik monarchii absolutystycznej, dążył do centralizacji państwa.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

świadkiem tego śmieciowego Armagedonu. Miasto dosłownie w ciągu kilku tygodni utonęło w odpadkach! Można to porównać do sytuacji w Związku Radzieckim, w którym, z powodu permanentnych niedoborów i braku dóbr konsumpcyjnych, państwo nie musiało organizować wywozu śmieci. Obywatele praktycznie nic nie wyrzucali, a najmniejsze odpady miały swoją przydatność i zostawały poddawane przez obywateli spontanicznemu recyklingowi.

Każdego roku poszukuje się nowych lokalizacji do przechowywania lub w najlepszym razie, sortowania i recyklingu tych milionów ton odpadów. W najgorszym przypadku są one spalane, co zapewnia tylko odrobinę ciepła, za to dużo zanieczyszczeń. Często odpady te są eksportowane do biednych krajów, gdzie są albo składowane, albo poddawane recyklingowi w warunkach skrajnie niebezpiecznych dla robotników, szczególnie w przypadku elektroniki i złomu. W samych tych biednych krajach odpady wyrzuca się najczęściej wprost na ulice lub na obrzeżach miasta. Tam powstają toksyczne dzielnice, które stają się domem dla najbiedniejszych z biednych.

Czasami kraje te służą jako nielegalne składowiska odpadów dla najbardziej toksycznych branż z całego świata. Zarządzany przez mafie, handel takimi odpadami, podkłada prawdziwe ekologiczne bomby zegarowe, ponieważ nikt nie wie, gdzie tak naprawdę trafiają te substancje. Nikt też nie wie, jakie będą skutki zanieczyszczenia. Bardzo wymownym przykładem jest wybrzeże Somalii, gdzie w latach 1990–2000, neapolitańskie mafie specjalizujące się w gospodarowaniu wysokotoksycznymi produktami (kwasami, amoniakami itp.) wykorzystywały lokalną anarchię i brak rządu. Efektem wyrzucania takich odpadów całymi ładunkami do morza było wyginięcie ryb i zmuszenie miejscowych rybaków, do przekwalifikowania się w piratów.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

Ten ostatni przypadek jest znamienny. To przykład opóźnionych w czasie skutków pozostających poza wyobraźnią osób hołdujących współczesnemu modelowi życia. Zanieczyszczamy nasz ekosystem od dłuższego czasu i na wielką skalę: wydobycie rudy jest niezwykle niszczycielskie, zanieczyszczenia chemiczne są zgubne dla gleb, zwłaszcza tych rolnych; najgorsze trucizny to pochodne ropy naftowej (pestycydy, tworzywa sztuczne, szkodliwe chemikalia) lub pochodne spalania ropy naftowej i węgla (tlenek azotu itp.). Zapominamy o konsekwencjach. A kiedy jeden z naszych krewnych cierpi na raka, obwiniamy o to śmiertelną kondycję człowieka lub żałujemy, że medycyna nie jest w stanie mu pomóc. Uważamy za to, że normalny jest nasz chory styl życia, w istocie nienormalny i niezrównoważony. Drogo za to zapłacimy.

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) badała śmiertelność spowodowaną obecnością chemikaliów w środowisku. W 2004 roku zanieczyszczenia pochodzenia chemicznego spowodowały 4,9 mln zgonów (8,3 procent wszystkich zgonów). Dla porównania, wpływ chemikaliów na wzrost śmiertelności jest większy niż rak, który stanowi 5,1 procent przypadków śmiertelnych. 54 procent szkód chemicznych ma konsekwencje dla dzieci poniżej 15 lat. 70 procent chorób wynika z wielorakiego zanieczyszczenia atmosfery. Raport ogranicza się do „*znanego wpływu ograniczonej liczby chemikaliów*" i dodaje, że „*nieznany wpływ może być znaczny*".

Poniższy wykres pokazuje ostatni silny wzrost (w ppm – jednej cząstki na milion cząstek powietrza) niektórych emisji gazów cieplarnianych, takich jak dwutlenek węgla (CO_2), podtlenek azotu (N_2O) i metan (CH_4). Zauważ, że przypadkowo wszystkie krzywe są wykładnicze i doskonale odpowiadają wzrostowi populacji, który widzieliśmy powyżej.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

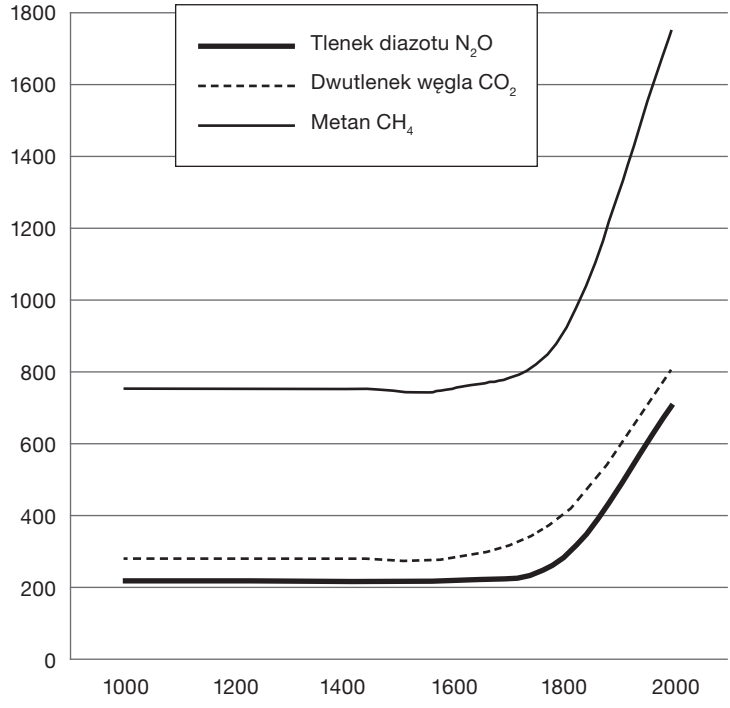

Zanieczyszczenia i emisje tych gazów, które powoduje nasz sposób życia, są często przedstawiane jako przyczyna globalnego ocieplenia. Jeśli istnieje niemal jednomyślność naukowców co do zmierzonego i niezaprzeczalnego faktu, że przechodzimy fazę zmian klimatu, nadal jednak trwa debata na temat jego przyczyn. Niezależnie od tego, czy jest to spowodowane działalnością człowieka (poprzez emisję gazów cieplarnianych, metanu, dwutlenku węgla itp.) czy długimi cyklami aktywności słonecznej lub innymi nieznanymi efektami (promieniowanie kosmiczne itd.) jednak zmiany te mają miejsce. Są coraz bardziej wymierne, coraz bardziej zauważalne i silniejsze. Nie mamy pojęcia, co stanie się z klimatem w ciągu następnych 10, 20 lub 50 lat. Wszyscy eksperci zgadzają się, że zakłócenia temperatury i klimatu będą miały gwałtowne, nieoczekiwane i trudne do przewidzenia

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

skutki. A ponieważ zbiegnie się to ze spadkiem wydobycia ropy, ryzykujemy, że będziemy pozbawieni środków do radzenia sobie z serią kryzysów.

Poza punktowymi i nieprzewidywalnymi wydarzeniami – takimi jak wyjątkowo częsty i silny sezon huraganów, susze i ulewne deszcze – należy się szczególnie obawiać długoterminowych zmian. Międzyrządowy Zespół ds. Zmian Klimatu (IPCC) przewiduje znaczny wzrost poziomu morza w ciągu następnego stulecia.

JAKI BĘDZIE WPŁYW TYCH ZMIAN KLIMATU NA GOSPODARKĘ?

Należy się szczególnie obawiać wpływu na produkcję rolną. Rolnicy wiedzą tylko, jak dostosować się do powolnych zmian klimatu – przez zastosowanie odpowiednich rodzajów nasion i dostosowanie technik upraw. Ale jeśli zmiany te nastąpią w brutalny i nieprzewidywalny sposób, trudno będzie przystosować się z roku na rok, z jednego zbioru na drugi. Steven Solomon, autor „*Water: The Epic struggle for Wealth, Power and Civilization*", opisuje dramatyczny przykład Pakistanu: „*Wyobraź sobie, co oczekuje ten kraj, którego zaopatrzenie w wodę jest niepewne, który jest wyposażony w broń nuklearną, oblegany przez terrorystów, przeludniony, w dużej mierze uzależniony od systemów irygacyjnych i niestabilny politycznie, w dzień, w którym poziom jedynego źródła wody – rzeki Indus – zmniejszy się o jedną trzecią z powodu stopnienia lodowców!*" Konsekwencje topnienia lodowców będą mordercze, susze w porze suchej i cykliczne potopy w porze deszczowej. Lodowce przestaną spełniać swoją stabilizującą rolę.

Ocieplenie, którego skutki są już widoczne, pozwoli również pasożytom i owadom rozprzestrzenić się na nowe szerokości geograficzne, zwiększając w ten sposób liczbę ludzi narażonych na choroby przenoszone

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

przez komary tropikalne (gorączka denga, malaria). Będzie to miało poważny wpływ na uprawy i prawdopodobnie spowoduje nawet kryzys zdrowotny. Gdyby poziom morza podniósł się z powodu topniejącego lodu o więcej niż metr nad obecny poziom morza, byłby to poważny problem dla 15 procent światowej populacji zamieszkującej wybrzeża. Migracje ludności i uchodźcy klimatyczni mogą mieć poważne skutki destabilizujące, szczególnie w Bangladeszu, Indiach, Egipcie i innych krajach o gęsto zaludnionych obszarach przybrzeżnych (delty itp.).

Główny efekt ekonomiczny tych zmian będzie odczuwalny przede wszystkim w infrastrukturze portowej, której nie będzie można ochronić tamami czy relokacją. Utrata tej infrastruktury będzie dużym ciosem dla handlu światowego. Będzie musiał zorientować się na inne porty bądź zbudować nowe. Koszty będą ogromne. Zaistnieje ryzyko utraty niektórych najbardziej produktywnych ekonomicznie aktywów. Podnoszący się poziom mórz może doprowadzić do zanieczyszczenia wód gruntowych słoną wodą, co uniemożliwi działalność rolniczą. A to z kolei jeszcze bardziej odbije się na deficytach hydrologicznych. Wreszcie, co bardziej przerażające, jeśli globalna temperatura miałaby wzrosnąć powyżej 6°C, reakcja łańcuchowa mogłaby doprowadzić do uwolnienia metanu, uwięzionego obecnie w wiecznej zmarzlinie i arktycznej tundrze. Masowy napływ tego gazu cieplarnianego spowodowałby wstrząs dla klimatu. Można sobie nawet wyobrazić gwałtowne ochłodzenie w wyniku zmiany prądów morskich na Północnym Atlantyku i wręcz początek nowej epoki lodowcowej. Nie można tego wszystkiego przewidzieć. Ale kiedy wiemy, że cztery z pięciu znanych masowych wyginięć zostały spowodowane przez nagłe zmiany klimatu, bawienie się w Boga i poprawianie natury nie jest ani inteligentne, ani ostrożne!

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

Nawet bez zmian klimatycznych współczesne rolnictwo jest w punkcie zwrotnym. I to z kilku powodów.

Zacznijmy od wody: na świecie 97,5 procent wody to woda morska, słona i dlatego niezdatna ani do konsumpcji, ani dla uprawy ziemi. Z pozostałych 2,5 procent 68,9 procent ma postać lodu. 30,8 procent to wody gruntowe i podziemne, a tylko 0,3 procent występuje w postaci opadów, jezior i rzek.

Człowiek przeciętnie spożywa 4 litry wody dziennie w takiej lub innej postaci, w napojach i w jedzeniu. Jednak, aby wyprodukować ten pokarm, potrzeba 2000 litrów na osobę to jest 500 razy więcej! To wyjaśnia, dlaczego 70 procent świeżej wody jest wykorzystywane do nawadniania, 20 procent przez przemysł, a tylko 10 procent przez ludzi (woda pitna, prace porządkowe, higiena).

Zapotrzebowanie na wodę dla rolnictwa rośnie w tempie geometrycznym, w ślad za przyrostem demograficznym. Im więcej ludzi, tym więcej muszą jeść, tym więcej wody potrzebują. Ale wszystkie znaki na ziemi i niebie wskazują, że osiągnęliśmy granicę: nawadnianie jest tak intensywne, że coraz więcej rzek na świecie nie dociera już do swoich ujść. Tak jest w przypadku rzeki Kolorado w Stanach Zjednoczonych czy Żółtej Rzeki w Chinach.

Zaczyna brakować wód oligoceńskich, których powstanie i oczyszczenie wymagało stuleci. Te warstwy wodonośne są eksploatowane znacznie ponad swoją zdolność do odtworzenia i już wkrótce nie będą w stanie służyć populacjom, które od niech zależą. Woda jest stosunkowo ograniczonym zasobem, a jej obfitość jest na świecie wysoce nierównomierna. W niektórych częściach świata jest jej dużo. Tymczasem jedna trzecia światowej populacji żyje na obszarach, gdzie jest jej mało. Ta sytuacja pogorszy się: większość z 21 milionów studni w Indiach wyschnie; w Pakistanie, Arabii Saudyjskiej, zachodnich i południowo-zachodnich

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

Stanach Zjednoczonych, Hiszpanii, Afryce Północnej i Afryce Saharyjskiej wody gruntowe już wyschły. Konieczne jest coraz głębsze jej pompowanie. Będzie to możliwe do momentu, w którym woda całkowicie zaniknie i utrzymanie upraw w tych regionach stanie się już niemożliwe. Będzie to miało wpływ na produkcję żywności. Szacuje się, że od 15 do 35 procent światowego rolnictwa znajduje się na krawędzi chronicznego niedoboru słodkiej wody. Co zrobią miliony rolników? Co miliardy ludzi zrobią bez jedzenia? Czy spokojnie będą czekać na pomoc żywnościową, czy zaczną się buntować lub emigrować?

Możemy oczywiście odsalać wodę morską, jeśli włożymy w to dużo energii, a więc ropy naftowej i jeśli możemy zainwestować w odpowiednią instalację techniczną. Istnieje nuta nadziei w pewnym sukcesie inicjatyw, które, w różnych częściach świata, zapewniają wodę pitną i warunki sanitarne będąc bezpiecznymi dla środowiska. Aby jednak konsekwentnie podążać w tym kierunku, musielibyśmy znaleźć 100 miliardów dolarów rocznie, podczas gdy globalny roczny budżet tych projektów wynosi zaledwie 4,5 miliarda dolarów. Biedny wieśniak nie może się równać z rekinem z Wall Street!

Deficyt wody stanie się w nadchodzących latach czynnikiem ograniczającym wzrost demograficzny i gospodarczy. Przewidywane wyczerpywanie się paliw kopalnych już sprowokowało wojny o ropę naftową. Możemy spodziewać się wojen o wodę, zwłaszcza między Indiami, Bangladeszem, Chinami i Pakistanem, między Chinami, Wietnamem, Laosem i Birmą, między Turcją, Irakiem i Syrią, między Egiptem, Sudanem, Etiopią i Ugandą, między Izraelem, Libanem, Jordanią i Palestyną, między Gwineą, Mali, Nigrem, Beninem i Nigerią itp.

Opinie ekspertów są zgodne z opinią Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

(FAO), która stwierdza w jednym z raportów: „*Aby zaspokoić popyt na żywność i paszę, konieczne będzie zwiększenie produkcji rolnej o 70 procent do 2050 roku. Duża część dotychczas wykorzystywanej bazy zasobów wykazuje poważne oznaki erozji. Zubożenie gleby, erozja, transformacja części obszarów w pustynie, gwałtowne zmniejszenie zasobów słodkowodnych oraz zanikanie lasów tropikalnych i ich różnorodności biologicznej są bardzo niepokojącymi wskaźnikami*".

W ostatnich dziesięcioleciach w bardzo dużych gospodarstwach rolnych nastąpiła spora poprawa poprzez efektywniejsze nawadnianie, używanie nawozów, mechanizację oraz stosowanie bardziej wydajnych nasion. Ale jak możemy zwiększyć produkcję rolną o kolejne 70 procent, skoro praktycznie wszystkie grunty orne są już uprawiane, skoro produktywność już spada i skoro istnieje ryzyko, że nie będziemy mieli już wystarczająco dużo ropy w rozsądnych cenach, aby stosować nawozy, nawadnianie, pestycydy i mechanizację? Logicznie rzecz biorąc, w każdym przypadku istnieje limit pozostałych gruntów uprawnych na powierzchni planety. Te, które pozostają są położone w klimacie albo zbyt gorącym, albo zbyt zimnym czy pustynnym. Potrzeba sporej ilości energii i wysiłku, aby zaadaptować grunty, które z natury nie nadają się do rolniczego wykorzystania.

W ciągu ostatniego stulecia liczba osób zajmujących się rolnictwem gwałtownie spadła, a działalność rolnicza została zreorganizowana na bezprecedensową skalę. Przeszliśmy z epoki, w której rolnik znał wszystkie tajemnice i metody swojego fachu, do świata, w którym rolnik stał się menedżerem, inżynierem, handlowcem. Stopień zaawansowania technologicznego jest imponujący. Z tego punktu widzenia historia amerykańskiego systemu przemysłu rolnego to historia sukcesu – historia mechanizacji i industrializacji. Masowa produkcja żywności: zbóż, roślin i zwierząt,

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

w coraz większym stopniu modyfikowanych genetycznie, zapewnia ludzkości potężne ilości żywności o wysokiej zawartości tłuszczu i białka, ogromnej ilości soli i cukru oraz tajemniczych chemikaliów, nie wspominając o aberracjach, takich jak karmienie przeżuwaczy mąką wyprodukowaną z tusz zwierzęcych.... Te fabryki masowej produkcji spożywczej są możliwe tylko dzięki ropie (głównie w postaci oleju napędowego do maszyn rolniczych oraz transportu) i gazowi ziemnemu (do produkcji nawozów).

Nasz współczesny świat i jego rolnictwo przemysłowe karmi więcej ludzi niż kiedykolwiek wcześniej i to za pomocą bardzo nielicznej grupy rolników. Wydajność z hektara jest wyższa niż kiedykolwiek. Niestety, za wzrostem wydajności kryją się koszty. Gleby stają się uboższe, a ich składniki odżywcze zanikają. Garstka zdrowej gleby zawiera miliardy bakterii, grzybów, pierwotniaków, nicieni, a także dżdżownic, stawonogów i wielu innych małych, użytecznych zwierząt. Intensywne rolnictwo eliminuje je wszystkie i czyni glebę sterylną.

Nie bez powodu w słowie rolnictwo (*agriculture* po francusku) jest zawarty rdzeń *kultura*. To kultura ziemi, powiedziałbym nawet, że miłość do ziemi, składa się ona z wiedzy, umiejętności, sztuczek, sekretów, metod pracy nabywanych przez wieki i starannie przekazywanych – właśnie z miłości – z pokolenia na pokolenie. Z ojca na syna. Z matki na córkę.

W niecałe sto lat, oślepieni łatwością produkcji, jaką przyniosła nam energia pozyskiwana z paliw kopalnych, wyrzuciliśmy na śmietnik całą tę wiedzę! Przekształciliśmy gospodarstwa rolne w prawdziwe, zautomatyzowane fabryki. Rolnictwo przeszło z zarządzania rodzinnego i społecznego na zarządzanie przemysłowe i globalne.

W tej branży, potrzeba 16 kalorii energii, aby stworzyć jedną kalorię zbóż, 70 kalorii energii, aby

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

stworzyć jedną kalorię mięsa. Do wyprodukowania 1 kilograma ryb lub drobiu potrzeba około 2 kilogramów zbóż, 4 kilogramów zbóż do wyprodukowania 1 kilograma wieprzowiny, 7 kilogramów zbóż do wyprodukowania 1 kilograma wołowiny. Ma to swój koszt w degradacji gruntów rolnych. Nie wspominając o, w większości przypadków, okropnych warunkach produkcji i uboju w tak zwanych „*fabrykach mięsa*". W tych fabrykach dochodzi do praktyk nie występujących nigdy wcześniej, nawet w najśmielszych wyobrażeniach naszych dziadków. Zwierzęta hodowlane są traktowane z okrucieństwem, które przekracza najgorsze zbrodnie jakich dopuszczali się ludzie. I to na masową skalę: w samych Stanach Zjednoczonych co roku zabijanych jest ponad 9 miliardów zwierząt. Poza kwestią etyczną, stawką jest jakość produkowanej w ten sposób żywności, nie wspominając o zanieczyszczeniu spowodowanym przez setki milionów litrów wydzielin nasyconych hormonami wzrostu, antybiotykami i substancjami chemicznymi, z którymi nie wiemy, co robić, a które ostatecznie trafiają do wód gruntowych i rzek.

POPULARNE OKREŚLENIE „JEDZENIE ŚWIŃSTWA" STAJE SIĘ CORAZ BARDZIEJ DOSŁOWNE

W rolnictwie przemysłowym, lepiej jest mieć wykształcenie w zakresie zarządzania i być absolwentem szkoły biznesu niż być rzeczywiście rolnikiem. W ciągu stulecia, wraz z tzw. Zieloną Rewolucją, plony z hektara wzrosły o 250 procent. Ten ogromny wzrost produkcji żywności jest spowodowany kilkoma czynnikami: przede wszystkim powszechnym dostępem do ropy naftowej i mechanizacją rolnictwa, co umożliwia efektywną uprawę bardzo dużych obszarów przy niewielkim nakładzie pracy. Ropa jest również niezbędna

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749585/4386233

do pompowania wody oraz regularnego i masowego nawadniania pól, a w przemyśle chemicznym umożliwia produkcję pestycydów, herbicydów, fungicydów itp. Inne czynniki przyczyniające się do tego wzrostu obejmują selekcję i wykorzystanie bardziej wydajnych nasion, w tym hybryd, oraz masowe wykorzystanie nawozów, które wzrosło z 14 mln ton w 1850 roku do 141 mln ton w 2000 roku

Ważne jest aby zrozumieć, w jaki sposób powstają nawozy. Trzy kluczowe czynniki wzrostu roślin to azot, fosfor i potas. Sztuczny azot znajdujący się w nawozach jest wytwarzany z gazu ziemnego, dostarczającego energii do przekształcenia występującego obficie w atmosferze azotu w amoniak, który to jest formą azotu, wchłanianego przez rośliny. Ta transformacja jest procesem energochłonnym: aby wyprodukować jeden kilogram amoniaku, wymagany jest ekwiwalent energetyczny jednego kilograma ropy naftowej i gazu ziemnego. Cena sztucznego azotu, a tym samym nawozów, rośnie. W przypadku fosforu, który występuje w przyrodzie głównie w postaci fosforanów, sytuacja jest bardziej alarmująca: kopalnie mają coraz niższy urobek, rezerwy wyczerpują się bardzo szybko i powinny wystarczyć tylko na 30 do 40 lat. Potas obficie występuje w przyrodzie, ale otrzymuje się go w procesie elektrolizy wodorotlenku potasu, który wymaga energii elektrycznej. Nawozy te są stosowane w celu zrekompensowania zubożenia i sterylizacji gleb skazanych na intensywną monokulturę. Pierwszym pięciu centymetrom żyznej gleby zajmuje setki lat, aby osiągnąć optymalny poziom składników odżywczych. Intensywnemu rolnictwu zajmuje kilka lat jej zniszczenie. Erozja jest szczególnie aktywna w monokulturach, gdzie gleba nie ma już nic wspólnego ze zdrową glebą. Ta zawiera w sobie przecież mieszaninę różnych roślin i przeplatających się korzeni, które zabezpieczają ją

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

przed silnymi deszczami. W intensywnej monokulturze nawozy szybko przedostają się, w związku z opadami i eliminacją odpadów rolniczych, do rzek i dalej do oceanów. Zbyt wysokie stężenie azotu i fosforanów w tych oceanach tworzy martwe strefy, praktycznie pozbawione życia morskiego ze względu na szybki wzrost i śmiertelną ekspansję glonów żywiących się tymi pierwiastkami.

Od 1985 roku światowa produkcja rolna na mieszkańca zmniejszyła się tylko w niewielkim stopniu. Chociaż rolnictwo przemysłowe jest niezwykle wydajne, stało się ono również niezwykle kruche. Co gorsza – a nie zdajemy sobie z tego sprawy – przemysłowa produkcja rolna również straciła na wartościach odżywczych: w latach 1938-1990, w przypadku pszenicy i jęczmienia zawartość białka spadła o 30 procent – do 50 procent, a zawartość minerałów o 39 procent – do 22 procent. W latach 1920-2001 stężenie białek, olejów i aminokwasów w kukurydzy zmniejszyło się o 25 procent.

Transformacja gleb w pustynie jest kolejnym procesem, który przyspiesza z powodu działalności człowieka. Jego częstą przyczyną jest nadmierne wypasanie bydła na terenach ubogich w roślinność. Kiedy wiatr wieje nad takimi łąkami, cienka warstwa wartościowej gleby jest unoszona i pozostaje tylko bardzo sucha jej warstwa, niezdolna do zatrzymania wód deszczowych. Bardzo szybko pustynia rozprzestrzenia się na tych ziemiach, czyniąc je jałowymi. Pustynnienie jest już problemem dla Chin, gdzie pustynię Gobi od Pekinu dzieli zaledwie 250 kilometrów. Problem ten jest ogromny na kontynencie afrykańskim. Nigeria z tego powodu każdego roku traci ponad 3500 km² ziemi uprawnej!

Jeżeli miliard ludzi jest już dziś chronicznie niedożywionych, co się stanie, jeśli za chwilę ta liczba

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

powiększy się o kolejnych kilka miliardów? Mamy do czynienia z sytuacją, w której, aby wyżywić mieszkańców Ziemi, należy podjąć wysiłki, które jeszcze bardziej pogorszą i tak już niestabilną sytuację. Z czasem ten stan rzeczy będzie się pogarszać i wzrastać będzie ryzyko, że w skali globalnej dojdzie do dramatu jaki miał miejsce na Haiti (z powodu intensywnego rolnictwa gleby zostały wyjałowione a ludność zredukowana do biedoty) lub w Ruandzie (masowe masakry, głównie z powodu niewystarczającej powierzchni gruntów ornych).

Interesujące jest to, że Rosja i Chiny wdrożyły politykę ogromnych rezerw żywności. Kraje te nie zapomniały, że rewolucje, które spowodowały tak wiele ofiar śmiertelnych i zniszczeń w ich historii, zostały wywołane przez kryzysy żywnościowe. Rządy tych krajów mają zatem długoterminową wizję i gromadzą zapasy ryżu i zbóż, aby zapobiec trudnościom, takim jak nagły wzrost cen lub załamanie produkcji. Ponieważ te produkty rolne uważane są za strategiczne, wprowadza się również ograniczenia wywozowe.

Nie, Malthus się nie mylił, po prostu nie mógł pewnych rzeczy przewidzieć.

ROPA NAFTOWA A ZIELONA REWOLUCJA

Można by jednak wyprodukować więcej żywności, gdybyśmy przestawili się na dietę o niższej zawartości białka zwierzęcego. W Indiach tylko 5 procent produkcji zbóż wykorzystuje się na paszę dla zwierząt, w porównaniu z 60 procentami w Stanach Zjednoczonych. Światowy trend zmierza w kierunku diety bogatej w białko zwierzęce, podobnie jak to jest w krajach zachodnich. Ponieważ dodatkowe grunty rolne nie są dostępne, aby zaspokoić ten popyt, ceny zbóż w przyszłości gwałtownie wzrosną, a najbiedniejsi nie będą

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

już mogli sami się wyżywić. Produkcja biopaliw nie pomoże w rozwiązaniu problemu, gdyż wykorzystanie części produkcji kukurydzy do produkcji paliw oznacza wycofanie jej z rynku żywnościowego. Wreszcie na Zachodzie duża ilość żywności (szacowana na jedną trzecią) jest marnowana lub wyrzucana, podczas gdy w krajach ubogich 10-15 procent jej zapasów jest niszczone przez gryzonie i owady.

Wszystko to powoduje, że koszt jedzenia rośnie wraz z coraz częstymi kryzysami. W 2007 roku, w związku z rosnącym popytem, powodziami, suszami, wzrostem kosztów nawozów, a w szczególności spekulacją, ceny żywności wzrosły średnio o 40 procent!

Jak to zrobimy? Afryka, kontynent historycznie żyzny i słabo zaludniony, będzie zamieszkiwany przez miliard ludzi do 2025 roku. Przy istniejących gruntach ornych będzie mógł wyżywić tylko 1/4 tej populacji. Czeka nas zatem 750 milionów Afrykanów, cierpiących z powodu głodu. Albo zostaną uratowani na miejscu, albo wyemigrują. W przeciwnym razie nagły spadek liczby głodujących – uprzejmy eufemizm – będzie oznaczał setki milionów śmierci głodowych. To wszystko nie wydarzy się bez większych niepokojów.

Wiele osób twierdzi, że GMO byłoby cudownym rozwiązaniem. Genetycznie zmodyfikowane organizmy są już przecież wykorzystywane do produkcji bawełny, soi, kukurydzy. Jednakże, pierwsze lata aktywności na tym polu wskazują, że wydajność GMO spada bardzo szybko, nie wspominając o ryzyku skażenia normalnych upraw i wciąż trudnych do zmierzenia, ale potencjalnie szkodliwych skutków dla zdrowia. Prywatne zarządzanie GMO pozbawia rolników środków do rozmnażania własnych nasion i w przyszłości, zwierząt gospodarskich.

Istnieje jednak rozwiązanie, które, choć nie jest proste, udowodniło swoją wartość. W krajach, które nadal prowadzą tradycyjną działalność rolniczą, znaną

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749585/43862338

również jako *permakultura* lub uprawa żywności ekologicznej, nie występuje głód, zasoby wodne nie są trwonione i nie zachodzi potrzeba stosowania nawozów sztucznych. W połączeniu z polityką kontroli urodzin, metody te mogą nas zainspirować. Jednak, pomijając inicjatywy małych grup rolników, władze publiczne wolą dotować rolnictwo przemysłowe, które jest destrukcyjne, w dłuższej perspektywie czasowej nieefektywne za to zużywa dużo wody, energii i szkodliwych nawozów. Wspiera je także dobrze zorganizowane lobby...

Gdy tylko wspomnimy o lobbingu, myślimy o zaciekłej walce różnych krajów o zwiększenie lub utrzymanie kwot połowowych. Jednak liczba ryb w przyrodzie oceanicznej, w przeciągu jednego stulecia, zmniejszyła się o 90 procent. W 1950 roku połowy morskie wynosiły 19 mln ton, a w 1997 roku 93 mln ton. Od tego momentu stale spadają. W oceanach istnieją strefy, w których nie ma już ryb, strefy, które stały się prawdziwymi biologicznie martwymi obszarami. W 2010 r. ponad 75 procent ekosystemów morskich uważa się za wyczerpane.

Moi teściowie od lat pięćdziesiątych jeżdżą na wakacje na wyspę Oléron, położoną przy atlantyckim wybrzeżu Francji. Opowiadane przez nich historie są anegdotyczne, ale też smutne: przez dziesięciolecia wystarczyło zanurzyć sieć w wodzie, by w krótkim czasie złowić dużą liczbę ryb i skorupiaków. Dziś prawie nic się nie łowi z wyjątkiem egzotycznych ryb, które zdają się migrować w te szerokości geograficzne w miarę ocieplania się temperatury wody.

Dodajmy do tego, prawdziwe wyspy plastikowych odpadów – kilka razy większych niż powierzchnia Francji – które powstały w wyniku akumulacji plastikowych śmieci w oceanach Atlantyckim i Pacyfiku. Możemy w pełnej krasie zobaczyć szkodliwy wpływ beztroski

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

przemysłu na ekosystemy morskie, które stały się finalnym koszem na śmieci na wszelkie wyprodukowane na świecie odpadki. Co gorsza, sama ilość planktonu, który jest mikroorganizmem służącym jako główne źródło pożywienia dla morskiego łańcucha pokarmowego, gwałtownie spadła: o 40 procent od lat 50-tych – z powodu zanieczyszczenia i zmian kwasowości (wpływa to też na korale i inne pośrednie ofiary działalności człowieka). Rzeki są również zanieczyszczane, co prowadzi do zanikania ryb, tak jak w Chinach, gdzie w 80 procentach rzek już ich nie ma. Te procesy przyspieszają. Przy takim ich tempie do 2050 roku nie będzie już przemysłu rybnego z powodu braku ryb. Spowoduje to tragedię społeczności rybackich, dla których jedyną alternatywną działalnością zawodową stanie się piractwo!

Równie przerażający, jak brak żywności, jest fakt, że nigdy od ostatniego masowego wymierania (65 milionów lat temu) nie dochodziło do tak szybkiego wymierania gatunków zwierząt i roślin. Dotyczy to 25 procent ssaków, 15 procent ptaków, 50 procent gadów, 50 procent owadów, 33 procent drzew iglastych, 75 procent roślin kwiatowych itp. To niewyobrażalne! Co 10 minut znika jeden gatunek. W rzeczywistości, trudno o dokładne szacunki, ponieważ nie wiemy, ile gatunków istnieje na Ziemi. Szacuje się je między 1,5 do 100 milionów! Pewne jest że takie wymieranie, spowodowane wylesianiem, utratą siedlisk, przełowieniem, pustynnieniem, zanieczyszczeniem przez środki chwastobójcze i owadobójcze, monokulturę itp. jeszcze bardziej osłabia ekosystemy i przybliża ich śmierć.

Każdy wie, że zanieczyszczenia są niebezpieczne. Ale to niebezpieczeństwo jest ogólnie lekceważone. Oprócz szkodzenia zwierzętom, które się z nimi zetkną, powodują one deformacje środowiskowe, zmieniają zachowania reprodukcyjne i społeczne oraz ingerują w obieg łańcucha pokarmowego, czyli ostatecznie w organizm

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

pierwszego drapieżnika jakim jest człowiek. Rak nigdy nie był tak częsty. Dotyczy on np. 15 procent kobiet.

Amerykanki mają tak wysokie dawki rtęci w swoich organizmach, że ich ciąże stają się ryzykowne.

To naturalna równowaga pozwala na życie. Gdy tylko zostanie zaburzona, ryzyko zachorowań i zatruć wzrasta. Niszczymy pożyteczne gatunki, o czym świadczy bardzo niepokojący przypadek masowej śmierci pszczół. Ludzkość potrzebuje wielu korzyści, jakie przynoszą rośliny, owady, mikroorganizmy itp. Niszczenie różnorodności biologicznej można porównać do popełniania samobójstwa na raty.

Ten spadek różnorodności biologicznej i pokarmowej dobrze odzwierciedla zanikanie liczby uprawianych odmian roślin. W Stanach Zjednoczonych Narodowe Centrum Ochrony Zasobów Genetycznych porównało nasiona sprzedane w 1903 roku z nasionami sprzedanymi w 1983 roku. Wyniki mówią same za siebie:

Odmiany	1903	1983
Buraki	288	17
Kapusta	544	28
Kukurydza sł.	307	12
Sałata	497	36
Melon	338	27
Groszek	408	25
Rzodkiewka	463	27
Dynia	341	40
Pomidory	408	79
Ogórki	285	16

Spadek ten jest taki sam w przypadku zbóż, ryżu i gatunków zwierząt gospodarskich. Ta erozja bazy genetycznej osłabia nas w przypadku zderzenia z chorobami czy pasożytami specjalnie związanymi z jednym z gatunków, od którego jesteśmy zależni.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

Czy możemy zmusić ludzi do lepszego zarządzania całą naturą poprzez zasady ekonomii? Na to pytanie Alain de Benoist próbuje odpowiedzieć w książce „*Demain la décroissance – penser l'écologie jusqu'au bout*" („*Od jutra spowolnienie – myśleć w pełni ekologicznie*"). Problem polega na tym, że jak dotąd żadne środki nie były w stanie zapobiec ogólnemu pogorszeniu się sytuacji. Zakazy rzadko są wiążące, a co dopiero respektowane. Kwota podatków lub grzywien jest często śmieszna w porównaniu z wyrządzoną szkodą. Zachowanie ekologiczne, jakkolwiek doskonałe, nie wystarczy, aby odwrócić negatywne tendencje. Zasada „*zanieczyszczający płaci*", zgodnie z którą zanieczyszczenie powinno być opodatkowane w wysokości wystarczającej dla wyrównania szkód, które spowodowało lub spowoduje, owszem gdzieniegdzie została zastosowana; nie zmieniła jednak ogólnego stanu rzeczy. Co gorsza, analizy wykazały nawet, że sprzyja oszustwom kosztem podatników. Wydawanie praw do emisji zanieczyszczeń może być wyceniane jedynie w oparciu o fikcyjne parametry, niemożliwe jest bowiem określenie faktycznych kosztów zanieczyszczenia – nie można znać ich długoterminowych konsekwencji. Jeśli chodzi o zasadę ostrożności, jak oceniać ryzyko? Kto określi, jakie środki zostaną podjęte? Decydenci polityczni? Ci są związani krótkotrwałą logiką wyborczą! Eksperci? Często są powoływani do komitetów podległych rządowi! Naukowcy? Podejrzewa się ich o lobbing! Przemysłowcy? Są ślepi na średnio i długoterminowe konsekwencje! Z kolei opinia publiczna jest daleka od bycia bardziej oświeconą, zwłaszcza wtedy, gdy znajduje się pod wpływem mediów kontrolowanych przez duże grupy przemysłowe. Wszystkie te problemy są wzajemnie powiązane. Jeśli zabraknie wody, potrzebna będzie ropa do wprawienia w ruch maszyn, które będą kopać nowe studnie i obsługiwać pompy.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

Jeśli koszt ropy wzrośnie, wywoła to gwałtowny wzrost cen żywności. Jeśli spalona zostanie większa ilość ropy naftowej i węgla, wzrośnie ilość zanieczyszczeń i gazów cieplarnianych. Jeśli zdecydujemy się na wzrost wylesiania w celu zwiększenia powierzchni użytków rolnych, ryzykujemy utratę różnorodności biologicznej i zniszczenie ekosystemów istotnych z punktu widzenia naszego przetrwania. Jest bardzo prawdopodobne, że bez względu na to, co zrobimy, uruchomimy trudne do zatrzymania procesy zniszczenia.

Ekosystem, którego częścią jest człowiek i od którego jest zależny, jest delikatny. Na naszych oczach ginie.

Czy możemy coś zaradzić? Zamiast chronić ekosystemy, gleby, gatunki i środowisko w ogóle, niszczymy je działalnością przemysłową. Są one jednak prawdziwym, unikalnym i niezastąpionym bogactwem Ziemi, a więc i ludzi. Natura jest naszym głównym atutem. Bez zdrowej natury nie ma jedzenia. Bez jedzenia.... chyba rozumiesz.

Mike jest wkurzony, wrzeszczy przez telefon:
„*Nie obchodzi mnie, że to kryzys fosforanowy! Jak mam zarządzać moimi 600 akrami kukurydzy?! Potrzebny mi ten cholerny nawóz! Już sam olej napędowy do maszyn jest potwornie drogi! Ostrzegam cię, jeśli nie dostanę nawozu, za który przypominam ci już zapłaciłem, stracę angielski rynek napojów bezalkoholowych, a ty będziesz miał do czynienia z moimi prawnikami!*"
Mike znajduje się w trudnej sytuacji. Choć ma już 58 lat, ma jeszcze dziesięć lat kredytu do spłacenia w banku (nowe kombajny o europejskim standardzie kosztują go dużo pieniędzy...) i już sprzedał swoje przyszłe plony, więc nie czas na to, by skończył się nawóz. On wie, że jego plony się zmniejszyły. Wygląda na to, że gleba nie jest taka jak dawniej. Zbyt słaba, jak powiedział ekspert

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

dwa lata temu. Poza tym, susza nie pomaga. Ani kropli deszczu w ciągu trzech miesięcy. Niewiarygodne! W ciągu czterdziestu pięciu lat działalności nigdy tego nie widział. Dobrze, że wciąż był w stanie nawadniać pola. Nie tak, jak na farmie obok, gdzie kończy się woda. Tym lepiej dla niego! Te świnie, tak bardzo zanieczyszczają środowisko tonami odchodów.

1.5. KONIEC SYSTEMU FINANSOWEGO

„To co jest dobre dla Wall Street jest złe dla Ameryki”
Paul Krugman, amerykański ekonomista, 2011

„Amerykańska Rezerwa Federalna, to ani rezerwa, ani federalna, ani amerykańska”
Eustace C. Mullins, pisarz amerykański (1923-2010)

„Lepiej, aby większość obywateli naszego kraju nie rozumiała, jak działa nasz system bankowy i walutowy, gdyby tak się stało, to myślę, że jutro rozpoczęłaby się rewolucja”
Henry Ford, przemysłowiec amerykański (1863-1947)

„Obecny system monetarny, z centralną rolą dolara zarówno w handlu jak i waluty rezerwowej, jest produktem przeszłości”.
Hu Jintao, prezydent ChRL, 2011

„Znajdujemy się w punkcie, w którym upadek systemu monetarnego i międzynarodowego rynku finansów jest bliski”
Lyndon LaRouche, aktywista amerykański, 2011

„Inflacja jest jak pasta do zębów. Jak tylko wyjdzie z tubki, nie da się jej tam z powrotem wcisnąć”
Karl Otto Pöhl, niemiecki ekonomista, 1995

Pokrótce zobaczyliśmy świat, który zamieszkuje coraz więcej ludzi, w którym zasoby ropy naftowej oraz surowców są coraz szczuplejsze, przez co jest narażony na kryzysy żywnościowe i ekologiczne.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749585843862336

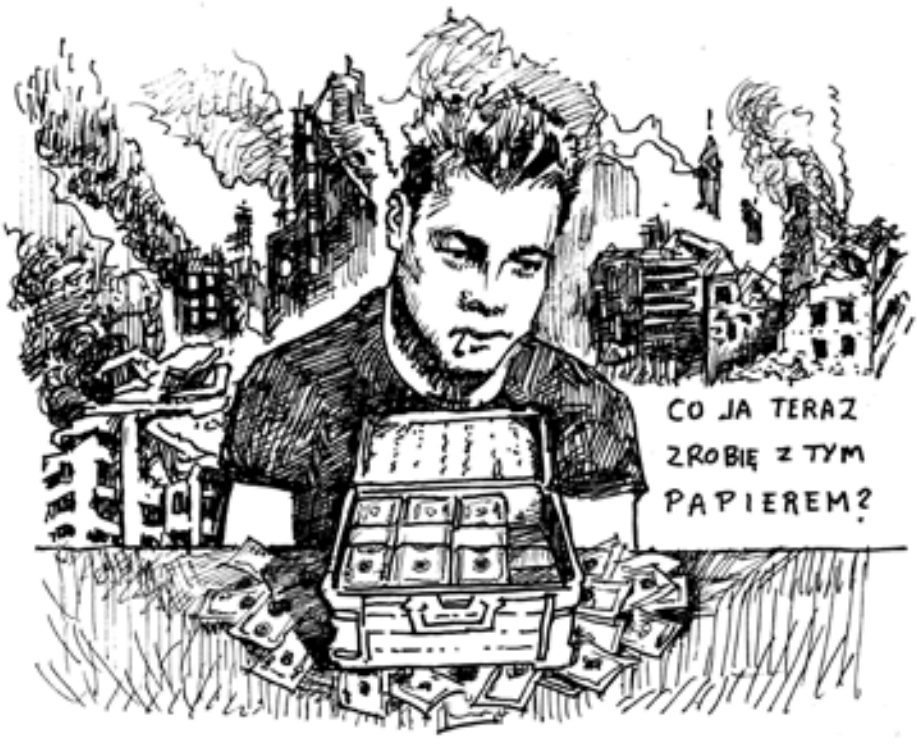

ŚWIAT, DLA KTÓREGO WZROST GOSPODARCZY JEST NIEZBĘDNĄ KONIECZNOŚCIĄ

Pojęcie „*wzrostu gospodarczego*" w dzisiejszych czasach wydaje się całkiem naturalne. W rzeczywistości jest to pomysł współczesny. Przez część dziejów było ono ignorowane przez społeczeństwa, którym zależało jedynie na przetrwaniu poprzez odtwarzanie struktur społecznych, przy jednoczesnej nieznacznej poprawie warunków życia. Wzrost cechuje dopiero gospodarkę przemysłową. Ponadto, pojęcie „*wzrostu*" stało się obsesją do tego stopnia, że okresy recesji nazywane są okresami „*wzrostu ujemnego*". Widzimy to we wszystkich wystąpieniach i komentarzach: wzrost jest dobry, brak wzrostu – zły. Chcemy więcej wzrostu, więcej handlu, więcej dobrobytu, więcej, więcej, więcej. Ten wzrost gospodarczy jest możliwy dzięki wykorzystaniu paliw kopalnych, a to, co większość

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

ludzi nazywa bogactwem, nie jest samo w sobie źródłem bogactwa, ale produktem źródła bogactwa.

Uznajmy jednak, że przy tak szybkim wzroście gospodarczym ostatnich dwóch stuleci niektóre aktywności pozostają blisko podstawowego źródła bogactwa. Działania, które rzeczywiście przyczyniają się do wzrostu bogactwa, to działania związane z produkcją energii, produkcją rolną, produkcją dóbr przemysłowych, badaniami naukowymi, postępem technologicznym w dziedzinie opieki społecznej itp. Ale widzimy, że w ostatnich latach Zachód nie dominuje już w tych obszarach. Wręcz traci swą moc. Jeśli weźmiemy za punkt odniesienia wiodącą potęgę gospodarczą, Stany Zjednoczone Ameryki, możemy zauważyć, że ich sytuacja dowodzi gwałtownego kryzysu.

Stany Zjednoczone w 1950	Stany Zjednoczone w 2010
Pierwszy światowy producent i eksporter ropy	Pierwszy światowy importer ropy
Pierwszy światowy producent i eksporter produktów przemysłowych i konsumpcyjnych	Pierwszy światowy importer produktów przemysłowych i konsumpcyjnych
Tworzą miejsca pracy i bogactwa	Utrata miejsc pracy w przemyśle spowodowana delokalizacją
Samowystarczalne w zakresie praktycznie wszystkich zasobów	Pierwszy importer światowy zasobów naturalnych
Stany Zjednoczone w 1950	**Stany Zjednoczone w 2010**
Największy światowy kredytodawca	Największy dłużnik na świecie
Imigracja wykwalifikowanej siły roboczej	Masowa imigracja niewykfalifikowanej siły roboczej
40 pracowników na 1 emeryta	3,3 pracowników na 1 emeryta

Ponad 50 procent produkowanych towarów kupowanych przez Amerykanów i Europejczyków pochodzi z importu. Po raz pierwszy od dwóch stuleci, Zachód nie ma już kontroli nad światową wymianą handlową. Trzy słowa wyjaśniają ten stan rzeczy: ślepota,

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

chciwość, arogancja. Przywódcy polityczni i gospodarczy ponoszą pełną odpowiedzialność za ten kryzys. Przez lata zafascynowani obserwowaliśmy azjatycki boom, by odkryć – za późno – że wydarzył się on dzięki naszej pomocy i finansowaniu. Dzięki eksportowi naszych miejsc pracy i know-how stworzyliśmy warunki, w których staliśmy się stroną zależną.

Na całym Zachodzie winda awansu społecznego wydaje się być definitywnie zablokowana. Sami Amerykanie zwątpili w *american dream*. W Europie i Stanach Zjednoczonych, eksportując miejsca pracy poprzez offshoring, przywódcy biznesowi i polityczni w sposób oczywisty zdradzili zaufanie swoich obywateli i wyborców oraz zdeptali umowę społeczną, która scalała społeczeństwo. Wszystko po to, aby obecny system gospodarczy osiągał wyśrubowane wyniki, aby maksymalizować zyski z teraźniejszości kosztem przyszłości oraz zyski bardzo małej liczby uprzywilejowanych osób kosztem reszty ludzkości, wszystkie bariery logistyczne, polityczne, moralne i kulturowe zostały złamane. Dokonano tego wraz z końcem ZSRR. To właśnie wtedy zmieniła się mentalność w Chinach i Indiach, umożliwiając przekształcenie się tym krajom w rezerwuar taniej siły roboczej dostępnej dla kapitału zachodniego. Proces przenoszenia miejsc pracy oraz całych gałęzi przemysłowych z Zachodu do krajów wschodzących dokonał się błyskawicznie. Globalizacja przyspieszyła demontaż przemysłowych fundamentów, które niegdyś zapewniały Europie, a następnie Stanom Zjednoczonym dominację nad resztą świata.

Nie jest to nawet ultra liberalizm; jest to totalitaryzm, socjalizm dla bardzo bogatych, podający się za liberalny rynek. Globalizacja jest idealnym sposobem sprywatyzowania zysków dużych przedsiębiorstw (poprzez przeniesienie produkcji), uspołecznienia strat (poprzez generowanie bezrobocia na miejscu), a następnie

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

– na domiar złego – doprowadzenia do tego, że te duże korporacje otrzymują pomoc od państwa – a zatem i od podatnika – kiedy znajdują się w sytuacji kryzysu. Nigdy wcześniej inwestowanie w lobby nie było tak opłacalne!

Globalizacja umożliwiła również dużym dystrybutorom pozbycie się drobnych sprzedawców i rzemieślników z rynku. Pozwala bowiem na transakcje handlowe po bardzo niskich cenach, co jest możliwe dzięki korzyściom wynikającym ze skali i produkcji odbywającej się w prymitywnych warunkach – a ta jest mniej wyczulona na koszty i warunki pracy. Niegdyś to właśnie małe firmy i rzemieślnicy stanowili centrum tkanki społecznej: poprzez swoją pracę, która była pożyteczna sama w sobie, ale także dlatego, że ich praca utrwalała lokalne więzi – pomiędzy społecznościami dzielnicy, miasta, regionu. Najpierw przenieśliśmy produkcję za 5 euro dziennie do Europy Wschodniej, a następnie za 99 centów dziennie do Azji. W zamian za tanie produkty pozwoliliśmy, aby humus gospodarczy naszych krajów został zniszczony.

Niestety, firmy międzynarodowe nie są związane z żadnym krajem. Prawie wszyscy nomadowie i bezpaństwowcy są osiedleni w rajach podatkowych. Płacą bardzo niskie podatki dzięki nieprzejrzystym rachunkom, kosztom i przychodom, które są sprytnie ukrywane pomiędzy spółkami zależnymi o złożonych strukturach organizacyjnych. Często te potężne grupy otrzymują nawet hojne dotacje, podczas gdy ich wkład w lokalny rozwój gospodarczy jest żaden. Dla regionów o wysokiej relokacji oznacza to spustoszenie: zamykanie fabryk, często jedynego źródła zatrudnienia, ruinę całych obszarów miejskich, śmierć zawodową i społeczną ich mieszkańców.

Liberalizm, który pierwotnie był jedynie synonimem wolnej konkurencji, wolnego handlu, prawa do podejmowania działań bez barier biurokratycznych, swobodnego dostępu do kapitału i przejrzystości, został

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

przekształcony w ultra liberalizm lub, jak to określił historyk Edward Luttwak, *turbo kapitalizm*. W historii świata to sytuacja bez precedensu: przedsiębiorcy najpierw likwidują miejsca pracy u siebie w domu i przenoszą je do kraju, w którym korzystają z niskich wymagań płacowych i braku praw socjalnych. Następnie, w obliczu rosnących wymagań kraju przyjmującego, którego rola na arenie światowej rośnie, godzą się na zabicie innowacyjności i pozwalają mu się przejąć. Tak to opisuje dziennikarz Eric Laurent w swojej książce „*Le scandale des délocalisations*" („*Skandal delokalizacji*"): „*Rozwój Chin i Indii został zbudowany na przyszłym trupie Zachodu.*"

Koszt ludzki tego stanu rzeczy jest znaczny zarówno w Chinach, Indiach i na Zachodzie. Przemoc wobec pracowników w krajach wschodzących, jak również przemoc wobec pracowników na Zachodzie, którzy utracili na rzecz tych pierwszych swoje miejsca pracy, jest straszna. Ci, którzy jeszcze ich nie utracili, nie są pewni, czy pracują dla lojalnego i przewidywalnego pracodawcy. Są coraz bardziej narażeni na darwinowską konkurencję między sobą. Również dostawcy są zmuszeni do zaciekłej walki przeciwko sobie, aby przetrwać. Wszystko to, teoretycznie, na korzyść konsumenta. Teoretycznie! Bo i tak wkrótce stanie się bezrobotny lub utraci pewność jutra, bo i tak wkrótce nie będzie miał środków na konsumpcję! Aby uzyskać natychmiastowe korzyści, zachodnie korporacje zrujnowały własnych obywateli i pracowników oraz zapewniły przyszłym przeciwnikom środki do dominacji. Tylko jeden na trzech pracowników, którzy stracili pracę w Europie i Stanach Zjednoczonych, znajdzie nową – za każdym razem z niższą płacą. Spadek dochodów i siły nabywczej gospodarstw domowych na Zachodzie nabiera tempa. Jest to szczególnie prawdziwe w przypadku klasy średniej, która pauperyzując się,

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

musi polegać na kredytach, aby utrzymać styl życia, do którego się przyzwyczaiła.

PRACOWAĆ WIĘCEJ, ABY ZAROBIĆ MNIEJ

Globalizacja okazała się prawdziwą równią pochyłą dla krajów bogatych, powodując i przyspieszając dezindustralizacje, bezrobocie, niepewność, migrację kapitału, delokalizację i słabnącą wydajność pracy. Joseph Stiglitz, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie ekonomii, nie przebiera w słowach, kiedy mówi: „*Udawać strusia z głową w piasku i przekonywać, że wszyscy skorzystają na globalizacji, to szaleństwo. Problem z nią wynika właśnie z faktu, że na Zachodzie niewielu na niej skorzysta, a większość będzie cierpieć*".

O biegu ostatnich dziesięcioleci decydowały elity o bardzo podejrzanej konduicie. Posiadające władzę polityczną, gospodarczą i finansową. Samowystarczalne i oddające się samouwielbieniu, pozbawione empatii wobec tych, o których losach decydują. Napawające się sloganami o rzekomych korzyściach płynących z globalizacji, kiedy ta przyspiesza tylko upadek. Homogeniczne, nomadyczne, kosmopolityczne, połączone w sieć elity lekceważą realia ludzkiej egzystencji i mają za nic losy swoich krajów.

ZACZYNA SIĘ UJAWNIAĆ

Na początku roku 1910. amerykański bankier J.P. Morgan uważał, że system kapitalistyczny może działać tylko wtedy, gdy dysproporcje w dochodach między pracodawcami a pracownikami nie przekraczają 30-40 krotności zarobków. Obecnie wynoszą one ponad 1000! Najbogatsze 20 procent Amerykanów pokrywa połowę wydatków konsumpcyjnych w skali kraju. Pozostałe 80 procent populacji gwałtownie

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

ubożeje, popada w spiralę zadłużenia, która całkowicie wypycha ją z rynku inwestycji i oszczędności. Europa, w odstępie zaledwie kilku lat, podąża za tymi samymi statystykami. Najbogatszy 1 procent ludności świata dysponuje 23 procentami jego całego bogactwa.

ZACZYNA SIĘ UJAWNIAĆ. CORAZ BARDZIEJ I BARDZIEJ

Zaczynamy również dostrzegać rosnący poziom zadłużenia krajów zachodnich. Wszystkie zmagają się z szybko rosnącym, a w niektórych przypadkach niebezpiecznie wysokim długiem publicznym (Japonia, Stany Zjednoczone, Włochy, Francja, Niemcy, Wielka Brytania, Hiszpania, Belgia itd.) Weźmy za przykład Stany Zjednoczone, wiodącą dziś potęgę gospodarczą i militarną, a zatem kraj o najwyższym światowym znaczeniu. Na wykresie widzimy, że wzrost długu publicznego jest imponujący i osiągnął blisko 14 bilionów dolarów. Zauważyłeś, że ta krzywa wygląda znajomo? Po raz kolejny, jest to krzywa wykładnicza.

Dług publiczny Stanów Zjednoczonych latami, w bilionach dolarów

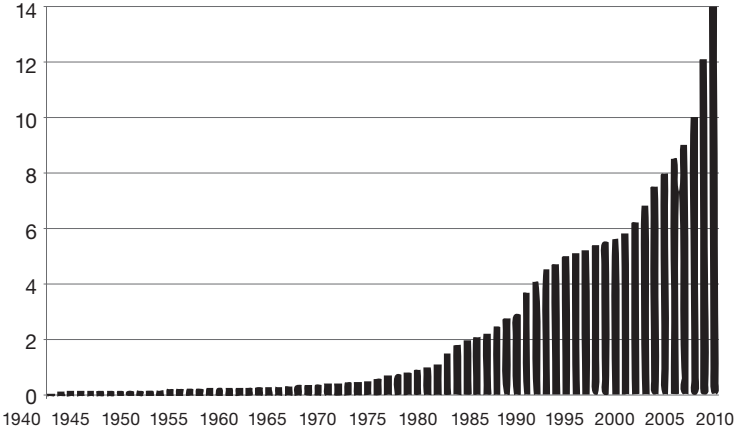

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

Aby zdać sobie sprawę, czym jest bilion – czyli tysiąc miliardów – trzeba to sobie wyobrazić w kategoriach nieabstrakcyjnych. Jeśli układasz w stosy zupełnie nowe banknoty o nominale stu dolarów, sto banknotów na milimetr (jeśli ściśniesz je), potrzeba by sto tysięcy banknotów, aby zrobić metr, sto milionów banknotów, aby zrobić kilometr. Bilion, czyli tysiąc miliardów, czyli milion milionów, to stos stu dolarów w banknotach o wysokości 100 kilometrów. Poniższy wykres przedstawia skumulowane zadłużenie Stanów Zjednoczonych, tj. zadłużenie gospodarstw domowych, sektora finansowego, przedsiębiorstw itp. dodane do zadłużenia publicznego. Wychodzi suma jeszcze bardziej imponująca: ponad 50 bilionów dolarów!

Zadłużenie całkowite Stanów Zjednoczonych
w bilionach dolarów

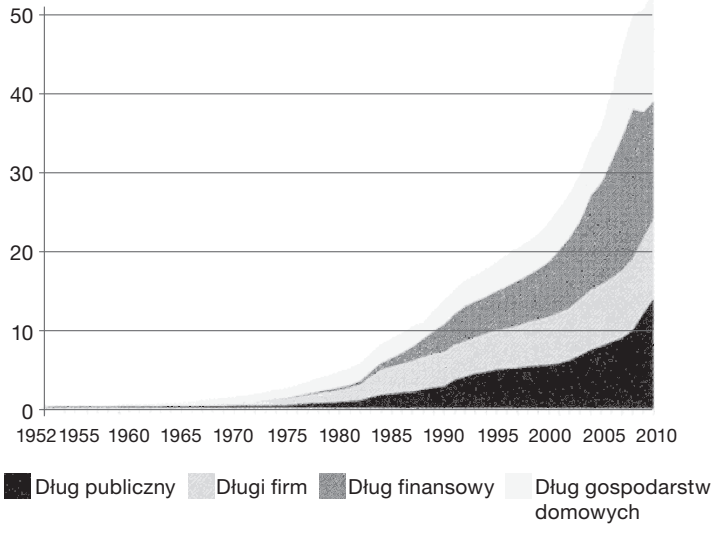

Według części ekonomistów łączna kwota zadłużenia powinna obejmować również zobowiązania pozabilansowe banków. W takim przypadku, faktyczny dług Stanów Zjednoczonych wyniósłby 200 lub 300

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

bilionów dolarów! Są to liczby zawrotne i w ostateczności oznaczają tylko jedno: bankructwo.

Ten problem nie dotyczy jedynie Stanów Zjednoczonych. Rozciąga się na wszystkie kraje Zachodu.

Łączny dług w relacji do PKB w 2010

USA	374%
Japonia	190%
Niemcy	143%
Francja	188%
Włochy	124%
Wielka Brytania	398%
Belgia	322%

SKĄD TAKA EKSPLOZJA DŁUGU?

Od lat 80. XX wieku gospodarki zachodnie, zwłaszcza gospodarki Stanów Zjednoczonych i Wielkiej Brytanii, stają się bańkami finansowymi, nie wytwarzają już tak efektywnego bogactwa (surowce, produkty przemysłowe lub rolne). Nie będąc konkurencyjnymi w skali międzynarodowej, stają się głównie producentami ogromnych długów. Mechanizm rezerwy cząstkowej umożliwił bankom centralnym i prywatnym osiąganie przesadnego efektu dźwigni finansowej zarówno w procesie kreacji pieniądza, jak i emisji kredytów. Obecny system monetarny nie jest już oparty na standardzie towarowym – jakim było złoto – ale na papierze. Amerykańska Rezerwa Federalna drukuje dolary w tempie niespotykanym wcześniej. Ten wzrost podaży pieniądza nie odpowiada żadnemu nowemu realnemu bogactwu. Co gorsza, od 60 lat politycy zwiększają wydatki, by móc finansować swoje obietnice wyborcze: więcej projektów społecznych, które są mile widziane i które są czynnikami spokoju społecznego i realnego podniesienia standardu życia; więcej dotacji w celu zaspokojenia potrzeb różnych grup interesów; więcej redystrybucji dóbr wszelkiego

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

rodzaju, więcej infrastruktury, czy jest ona konieczna, czy też nie.

Nie ma znaczenia, czy realna gospodarka jest w stanie wygenerować wystarczające dochody podatkowe, aby sfinansować to wszystko. Dług ma wyrównywać różnicę. To właśnie obfita podaż wszelkiego rodzaju instrumentów kredytowych pozwoliła obywatelom na popadnięcie w tak duży dług prywatny. Minęły czasy, w których, żeby można było wydać, najpierw trzeba było oszczędzić. W dzisiejszych czasach łatwo jest uzyskać kredyt na zakup nieruchomości, na codzienną konsumpcję, a nawet na spekulację giełdową. Nikogo nie obchodzi, czy powstaną z tego bańki finansowe czy nie!

Przerażające jest to, że przekonanie – iż w ekonomii ważne jest popychanie ludzi do wydawania więcej i więcej może być przedstawiane światu jako nowa filozofia społeczna. Brytyjski ekonomista John Maynard Keynes (1883-1946) i jego zwolennicy uznają brak skłonności do wydawania pieniędzy jako powód niezadowalającej sytuacji gospodarczej. Uważają, że do osiągnięcia *prosperity* nie jest konieczny wzrost produkcji, ale wzrost wydatków. Pojęcie „*skłonności do konsumpcji*" pozwala nawet Keynes'owi traktować oszczędności jako pozostałość, jako to, co pozostaje po konsumpcji, akt pasywny!

Ten sposób myślenia jest tak powszechnie akceptowany, że zwykły sposób pomiaru Produktu Narodowego Brutto (PNB) danego kraju nie uwzględnia już jego zadłużenia. Całkowicie go ignoruje. Jeśli, na przykład, konieczne by było pożyczyć 6 dolarów na inwestycję i w ten sposób stworzyć dodatkowy 1 dolar PNB, co jest dość dziwne, liczymy tylko dolara PNB, a nie dług potrzebny do jego uzyskania. W przypadku każdej osoby fizycznej lub firmy, dług musi być uwzględniony w pasywach, pod groźbą oszustwa. Jeżeli chodzi o Państwa, nie!

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

PNB ignoruje również zubożenie wynikające z wyczerpywania się zasobów naturalnych. Przecież to zubożenie powinno być odjęte od jego kwoty w celu uzyskania wskaźnika realnego bogactwa. W wielu przypadkach stwierdzilibyśmy, że wzrost jest zerowy lub nawet ujemny, ponieważ wszystkie surowce i źródła energii wykorzystane dziś są zasadniczo utracone dla przyszłych pokoleń.

Oczywiście, podobnie jak w kasynie, zadłużenie zawsze zaczyna się w punkcie racjonalnie akceptowalnym. Konieczne są inwestycje w rozwój aktywów produkcyjnych, takich jak nowe drogi, mosty i inna infrastruktura. Następnie konieczne jest stworzenie programów socjalnych (emerytury, zasiłki dla bezrobotnych…) lub programów na rzecz interesu publicznego (edukacja dzieci, uniwersytety, szpitale…). Czasami trzeba sfinansować wojnę, przecież trzeba się bronić. Potem jeszcze bardziej zadłużamy się, aby sfinansować stałą obronę narodową, musimy prowadzić wojny prewencyjne, następnie musimy subsydiować strategiczne lub rzekomo strategiczne branże. Wreszcie, zarządzanie wszystkimi tymi programami i działaniami wymaga skomplikowanej biurokracji. Polityczni i ekonomiczni decydenci są tak uwikłani w ten mechanizm, że nikt z nich nie jest osobiście zainteresowany zmianą wygodnego status quo. Stawką są kariery, przyzwyczajenia, a przede wszystkim obawa przed utratą tego, co wydaje się tak dobrze działać. Za każdym razem eksperci utwierdzają nas w naszych codziennych praktykach i wyjaśniają, że tym razem wszystko skończy się *inaczej*. Zaufaj nam!

Proces ten nie jest charakterystyczny jedynie dla naszych nowoczesnych społeczeństw. Obywatele cesarskiego Rzymu otrzymywali codziennie darmowy chleb. Było to gwarancją stabilności społecznej, ale oznaczało również to, że państwo rzymskie musiało dokonywać

Ta strona zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

ogromnych zakupów egipskiego zboża. Wkrótce, aby chronić to ziarno, konieczne było mobilizowanie dużych flot i armii. Nie sposób zatem oprzeć się pokusie wykorzystania tych sił do podboju, zajęcia i zabezpieczenia źródła zaopatrzenia.

Jednak za każdym razem w historii, gdy narody próbowały żyć ponad stan poprzez zadłużenie, nie były w stanie go kontrolować, co doprowadzało do upadku ich gospodarki. Kiedy wstrzykujemy coraz więcej i więcej kolosalnych sum, w coraz szybszym tempie, gospodarka przeżywa sztuczny boom, który kończy się, gdy tylko dodatkowe ilości zasobów powierniczych przestają być dostępne na rynku kredytowym. Ucieczka do jedynych realnych wartości (złoto, srebro, ziemia, aktywa produkcyjne i niespekulacyjne) przyspiesza. Wreszcie, dochodzi do załamania całego systemu ekonomicznego, jak to miało miejsce w Republice Weimarskiej, Urugwaju, Argentynie czy ostatnio w Zimbabwe. Austriacki ekonomista Ludwig von Mises (1881-1973), oponent Keynesa, uważał, że „*dług był wszędzie i zawsze przedsionkiem bankructwa*".

PRZYJRZYJMY SIĘ, JAK DZIAŁA TEN DŁUG I JAKI JEST JEGO WPŁYW NA GOSPODARKĘ

Po pierwsze, zdefiniujmy inflację: inflacja występuje wtedy, gdy podaż pieniądza jest większa niż produkcja towarów i usług. Wzrost cen jest wynikiem inflacji.

Następnie uzgodnijmy prostą i banalną definicję długu: dług to roszczenie do przyszłego bogactwa. Jednak całe bogactwo jest wynikiem pracy ludzkiej. Dług jest zatem wierzytelnością z tytułu przyszłej pracy ludzkiej.

A ponieważ zadłużenie opiera się na zasadzie przyszłej spłaty kapitału i odsetek, raty kapitałowe są zazwyczaj stałe, a odsetki spłacane, a jeśli nie to odsetki

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749586543862336

od niespłaconych odsetek. Ta obsługa zadłużenia spełnia nieliniową funkcję, która, jak widzieliśmy powyżej, ma charakter... kto z was wie? ...wykładniczy.

Tak więc, jeśli ten dług nie jest spłacony lub nie jest już spłacalny, musisz pracować ciągle. W tym przypadku dług jest *niewolnictwem*.

Przy każdym wzroście zadłużenia zakłada się, że aby móc spłacić dług i jego odsetki, przyszłość będzie lepsza niż teraźniejszość. I to nie tylko trochę wyższa, wykładniczo wyższa! Więcej wyprodukowanych i sprzedanych samochodów, więcej wybudowanych domów, więcej zapłaconych wynagrodzeń, więcej zebranych podatków, więcej zużytego oleju, wykładniczo więcej. Zawsze **WIĘCEJ**!

Ale jeśli potrzebujemy coraz więcej i więcej i jesteśmy pewni, że nic nie może rosnąć zawsze, jak myślisz, jak to się skończy? Nieunikniony wynik jest prosty: ogromna część tego, co uważa się za bogactwo, będzie musiała zniknąć, ponieważ jest zbyt wiele długów na przyszłość, której potencjał wzrostu jest zbyt niski.

Więc jak wydostaniemy się z długu? Są trzy sposoby: spłacać, nie spłacać oraz dodrukować pieniądze.

1. Żeby spłacać....

Wymaga to większej wydajności i wzrostu, co będzie trudne do osiągnięcia w świecie o ograniczonych zasobach. Alternatywnie, dochody rządu można zwiększyć poprzez podniesienie podatków, które są rzadko popularne, zwłaszcza jeśli są one wykorzystywane do spłacania odsetek od długu, a nie na inwestycje, które przyniosłyby bezpośrednie korzyści wyborcom. Innym sposobem jest ograniczenie wydatków rządowych poprzez wdrożenie polityki oszczędnościowej, która również nie będzie bardzo popularna.

Ten zabezpieczony materiał jest tylko dla niejawnym: 17496853A3862336

2. Nie spłacać...

Niewykonanie zobowiązania jest łatwe: długi nie są już spłacane. Proste. Bardzo skuteczne. Weźmy przykład. Fundusz emerytalny posiada 10 miliardów wierzytelności z tytułu zadłużenia przedsiębiorstw takich jak: Nestlé, L'Oréal czy Siemens. Jeśli te firmy zbankrutują, po likwidacji aktywów, ich dług jest już nic niewart. W tym przypadku emeryci powiązani z funduszem emerytalnym stali się o te 10 miliardów ubożsi. W rezultacie ich dochód i standard życia spadają. Dla każdego kraju jest to polityka trudna do realizacji, przestano by się z nim liczyć. Nikt nie pożyczy mu więcej pieniędzy, nikt nie zechce robić interesów z takim krajem, za wyjątkiem transakcji z góry opłaconych. W przypadku niewywiązania się ze zobowiązań, nie dałoby się już refinansować długu publicznego, kraj traci płynność finansową, po prostu przestaje działać. W końcu jest zmuszony emitować własną walutę po bardzo niskim kursie wymiany. Z politycznego punktu widzenia jest to polityka desperacka, wiąże się z ryzykiem masowego bezrobocia, ogromnego ubóstwa i dojścia do władzy ekstremistów.

3. Dodrukować pieniądze...

W perspektywie krótkoterminowej jest to najprostsze rozwiązanie, ale które ma najgorsze konsekwencje. Ponieważ destrukcyjne skutki takiej polityki są odkładane w czasie (czyli stają się problemem przyszłych pokoleń), tak właśnie postępuje większość państw. Generują one olbrzymi dług z nadzieją, że w tym przypadku ujdzie im to na sucho! Ale ponieważ prawa fizyki i prawa ekonomii są takie same w każdym miejscu na ziemi, w Zimbabwe czy Waszyngtonie, nie ujdzie im to niestety na sucho! Masowe drukowanie

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

pieniędzy zawsze powoduje wzrost inflacji. To nieunikniony owoc sztucznie wytworzonej w gospodarce płynności finansowej, gdy państwo jest zmuszone do monetyzacji swoich długów, w przypadku, gdy nikt już nie chce ich finansować. Jest to również wyrafinowana forma opodatkowania. Pierwszym efektem dodruku pieniędzy będzie, spadek cen niektórych towarów. Będzie to wynikało z ostrej konkurencji między producentami i dystrybutorami spowodowanej chęcią utrzymania się na rynku. Zalegająca produkcja zostanie wysprzedana: samochody, sprzęt gospodarstwa domowego, zmagazynowane zapasy itp. To będzie jak jednorazowa obniżka cen, ale trwająca przez cały rok. Początkowo siła nabywcza konsumentów wzrośnie, ale masowy napływ gotówki doprowadzi do galopującej inflacji. W pierwszej kolejności w górę pójdą ceny na żywność i artykuły pierwszej potrzeby. Zjawisko to już miało miejsce w latach 1930-1933, ludzie zaczną sprzedawać swoje samochody za garść jedzenia. Zbiega się ono w czasie z okresem stagflacji, w trakcie którego gospodarka notuje niski lub ujemny wzrost, przy wysokiej inflacji. W końcowej fazie przybiera postać hiperinflacji, kiedy pieniądz całkowicie traci jakąkolwiek wartość i przestaje być wykorzystywany jako środek płatniczy. Ludzie po prostu przestają go akceptować jako narzędzie wykorzystywane w bieżących transakcjach. Tradycyjną gospodarkę walutową zastępuje handel wymienny i czarny rynek. Pierre Leconte, przewodniczący Geneva Monetary Forum, 20 grudnia 2010 roku, powiedział: „*Banki centralne w ostatnich dziesięcioleciach były największymi fałszerzami w historii. Państwa nie mają już żadnego sposobu na uniknięcie hiperinflacyjnej depresji i upadku papierowego pieniądza opartego na zaufaniu. Upadek ten poprzedzać będzie spadek wartości aktywów papierowych (akcji i obligacji), opartych na piramidzie nic nie*

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

wartych długów – proces ten na Zachodzie już się rozpoczął. Chodzi o takie załamanie, którego żadna keynesowska sztuczka nie powstrzyma, co najwyżej odłoży na jakiś czas, przy jednoczesnym pogłębieniu jego finalnych konsekwencji. Tak się dzieje zawsze, gdy za pośrednictwem manipulacji próbuje się odsunąć w czasie to, co nieuniknione". Rezultatem ekspansji kredytowej pozostaje *zawsze* ogólne zubożenie. Terapia przeciw hiperinflacji polega na tym, że państwo odzyskuje kontrolę nad gospodarką poprzez jej faktyczną nacjonalizację. Terapia ta jest skazana często na porażkę z powodu biurokracji i braku doświadczenia państwa w zarządzaniu firmami dotąd prywatnymi. W tym samym czasie ludność będzie ubożała skazana na permanentne niedobory towarów, gospodarkę nieformalną oraz czarny rynek. Ludwig von Mises dobrze zobrazował tę sytuację:

„*Wykorzystanie inflacji do przezwyciężenia przejściowych trudności jest jak spalenie mebli, aby się ogrzać.*"

Ceny towarów w Stanach Zjednoczonych od 1665 do 2010

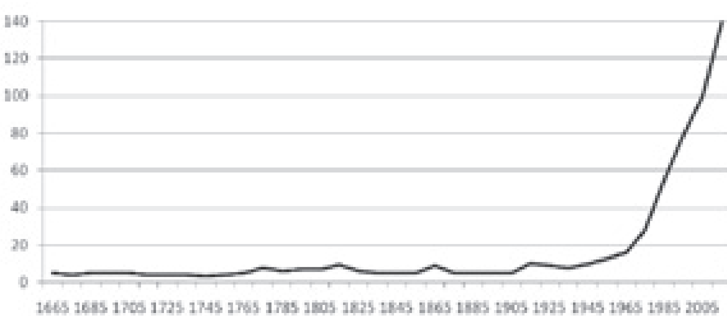

Na powyższym wykresie widać, że cena towarów w Stanach Zjednoczonych, wyrażona w dolarach po kursie z 2005 roku, pozostawała mniej więcej stała w całej swojej historii, pomimo krótkich okresów inflacji, które odpowiadały wojnom (wojna o niepodległość,

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853/43862336

1812 roku, wojna domowa, pierwsza i druga wojna światowa). Następnie, od 1945 roku, a zwłaszcza od 1971 roku, ceny stale szły w górę. Inflacja wzrosła.

Biorąc pod uwagę poziom zadłużenia, sytuacja w Stanach Zjednoczonych jest bardzo niepokojąca, ale należy pamiętać, że Stany Zjednoczone nadal są największą gospodarką świata, a zwłaszcza największą potęgą wojskową wszechczasów. Dolar amerykański jest światową walutą rezerwową i walutą, w której handluje się ropą naftową. Świat jest tak przyzwyczajony do amerykańskiej dominacji gospodarczej od 1945 roku, że upadek czy nawet załamanie się amerykańskiej gospodarki przerasta wyobraźnię. Jednocześnie Stany Zjednoczone nie są już krajem przemysłowym: na początku 2011 roku Chiny zastąpiły Stany Zjednoczone jako wiodący kraj produkcyjny. W latach 2000-2008 w przemyśle amerykańskim zlikwidowano 25 procent miejsc pracy. Według niektórych szacunków, w kraju liczącym 300 milionów obywateli, pozostało tylko 8 milionów miejsc pracy w przemyśle. Udział przemysłu w gospodarce ewoluował z 28 procent w 1953 roku do 11 procent w 2009 roku.

Dla porównania, w Niemczech udział ten wynosi 25 procent. Na koniec 2010 roku dług publiczny Stanów Zjednoczonych wynosił 14,3 bln dolarów, czyli 98,5 procent PKB. Według ostrożnych szacunków Kongresu, do 2015 roku, osiągnie on 20 bilionów, czyli 102 procent PKB. Odsetki od tego długu będą stanowić 24 do 30 procent łącznych wpływów z podatków federalnych. Jest to jednak optymistyczna prognoza, ponieważ zakłada bardzo wysoki roczny wzrost gospodarczy od 2,6 procent do 4,6 procent w latach 2010-2019. Kongres prognozuje dług w wysokości 180 procent PKB na rok 2035.

Stany Zjednoczone technicznie zbankrutowały. Żaden wzrost nie umożliwi spłaty należnych długów, o czym przekonuje się opinię publiczną. Sytuacja

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

jest jeszcze poważniejsza niż analitycy ośmielają się prognozować: chciano by nam wmówić że zakwalifikowanie długu kraju na AAA (oznacza, że byłby on najbardziej bezpieczny dla inwestorów oraz że ryzyko niewypłacalności państwa bliskie zeru będzie zachowane). Zupełnie jakby Stany Zjednoczone zawsze miały lepszą jakość długu niż Chiny, które mają 3 biliony dolarów w rezerwach walutowych i których rząd praktycznie nie ma żadnych długów!

Myret Zaki, szwajcarska dziennikarka, w książce „*The End of the Dollar*" wysuwa tezę, że amerykański model ekonomiczny zbankrutował. Zwraca uwagę, że amerykańskie dane są zafałszowane: dane dotyczące PKB są różne od rzeczywistości poprzez ciągłe zmiany w stosowanej metodologii i kolejne redefinicje. Rzeczywisty PKB jest znacznie niższy od tego, co zostało opublikowane. Podobne wnioski przedstawia Emmanuel Todd w książce „*Après l'Empire*", z 2002 roku.

Inflacja jest w dużej mierze niedoszacowana. Amerykański rynek akcji ukrywa inflację w swoich zyskach. Produktywność to mit. Rzeczywista stopa bezrobocia jest dwukrotnie wyższa niż w oficjalnych statystykach. Konta Rezerwy Federalnej są sfałszowane....

Statystycznie, w grudniu 2010 roku realna stopa bezrobocia w Stanach Zjednoczonych nie wyniosła 9,8 procent, jak twierdzi rząd, ale 22,4 procent i zbliżyła się do poziomu 25 procent z czasów Wielkiego Kryzysu.

Szacuje się również, że ponad połowa elementów składowych CPI, amerykańskiego koszyka przeciętnych zakupów, daje mylący obraz zaniżonej inflacji. Na przykład, jeśli cena steka wzrośnie, zostanie on zastąpiony tańszym, równoważnym produktem, na przykład takim jak mięso mielone. Jednak inflacja już teraz przyspiesza: między październikiem 2009 roku, a październikiem 2010 roku ceny żywności wzrosły średnio o 48 procent. Osoby oszczędzające oraz

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

konsumenci nie dostają już wiarygodnych informacji na temat wartości ich siły nabywczej, ich inwestycji i ich oszczędności. Stają się coraz ubożsi. Ten zestaw fikcyjnych wskaźników sam się uzasadnia i sam się nakręca. Kreatywny proces księgowości amerykańskiej degraduje Grecję i Irlandię do rangi amatorów w tej dziedzinie: statystyki amerykańskie stały się w rzeczywistości swoistym ćwiczeniem z zakresu *public relations*, mającym na celu podkreślenie znaczenia Stanów Zjednoczonych w międzynarodowych porównaniach dokonywanych przez Międzynarodowy Fundusz Walutowy (MFW), Bank Światowy i OECD. Mechaniczne kolportowanie oficjalnych informacji przypomina ćwiczenie z zakresu dezinformacji i marketingu. Wreszcie można się zastanawiać, jaka jest prawdziwa wartość gospodarki, w której wszystko, co należy do Amerykanów, należy tak naprawdę do kogoś innego. Każdy dolar jest pożyczony, wszystko jest obciążone hipoteką, brak kapitału własnego: samochody należą do firm leasingowych, domy do banków, kapitał gromadzony na potrzebne emerytury i świadczenia zdrowotne zostanie pomniejszony ze względu na sytuację demograficzną i kryzys. Do budżetu państwa będą trafiały coraz mniejsze wpływy z podatków, a wraz z nieuniknionym spadkiem ratingu AAA obsługa długu będzie coraz bardziej kosztowna.

Stany Zjednoczone przestają być motorem globalnego wzrostu i tracą możliwość eksportu swojej inflacji do reszty świata, który jest już zmęczony długą absorbcją finansowych baniek i toksycznych produktów finansowych. Według Nouriela Roubiniego, Marca Fabera, Maxa Keisera i innych analityków, nadchodzi krach zielonego pieniądza. Wydaje się on nieunikniony. W perspektywie krótkoterminowej głównym globalnym zagrożeniem jest to wynikające z długu państwowego USA. Największa gospodarka świata

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

stała się ogromną iluzją. Co to za gospodarka, która wytwarzając 14 bilionów dolarów PKB, wygenerowała ponad 50 bilionów dolarów długu, spłata samych odsetek kosztuje 4 biliony dolarów rocznie? Gdyby Stany Zjednoczone były spółką, natychmiast zostałaby ona postawiona w stan likwidacji. „*Gdyby hiperinflacja była sposobem na tworzenie bogactwa, Zimbabwe byłoby bardzo bogatym krajem*", mówi Pierre Leconte. Taki żart.

To tylko kwestia czasu, kiedy w końcu doczekamy rozdęcia się ogromnego długu i pęknięcia bańki dolarowej. Waluta ta, od 1913 roku, kiedy to utworzono Rezerwę Federalną, straciła już 97 procent swojej wartości. Voltaire napisał kiedyś, że „*papierowa waluta, oparta wyłącznie na zaufaniu do rządu, który ją drukuje, zawsze powraca do swojej właściwej wartości, czyli do zera*". Zielony papier, szkielet powojennego systemu finansowego, znajduje się na kraterze wulkanu: jest bańką niezrównoważonego zadłużenia gospodarki, która jest oparta na domku z kart i przyozdobionym oficjalnymi danymi statystycznymi, mającymi na celu zamaskowanie stanu faktycznego – bankructwa. Góra dolarowych banknotów wydrukowana w ostatnich latach przez Rezerwę Federalną nie jest niczym innym jak największą bańką spekulacyjną w historii. Swój kres znajdzie w bólach. Pozostaje tylko pytanie, ile jeszcze szkód zdąży wyrządzić całej gospodarce światowej.

W obliczu tak wielkiego ryzyka, kto nadal kupuje ten amerykański dług? Z pewnością już nie Japonia i Chiny, które to czyniły do tej pory i które zostały zastąpione, jako najwięksi subskrybenci obligacji skarbowych USA, przez samą Rezerwę Federalną. W ten sposób Rezerwa odkupuje dług, który emituje! Szwajcarski analityk Marc Faber „*gwarantuje w 100 procentach, że Stany Zjednoczone dojdą do takiej hiperinflacji jaką przeżyło Zimbabwe*". Jego kolega Nouriel Roubini

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

twierdzi z kolei, że „*amerykański system finansowy jest naprawdę niewypłacalny*".

To nie wszystko! Dług amerykański to tylko wierzchołek góry lodowej. Ponadto, istnieją niekapitałowe zobowiązania w postaci programów emerytalnych związanych z zabezpieczeniem społecznym, opieką medyczną i emeryturami dla 80 milionów ludzi z wyżu demograficznego. Od 2011 roku będą oni zmuszeni co rok wycofywać pewien odsetek swoich funduszy emerytalnych, aby móc zachować dotychczasowy styl życia: ta dynamika spowoduje załamanie na giełdzie, jakiego nigdy wcześniej nie widzieliśmy! W odniesieniu do przemysłu, nawet gdyby dolar miał spaść o 50 procent, Stany Zjednoczone nie stałyby się konkurencyjne w stosunku do Chin, kraju, w którym średnia płaca wynosi 5 lub 10 dolarów dziennie (w porównaniu do 120 dolarów w Stanach Zjednoczonych). Nic dziwnego, że jedynym możliwym wyjściem, aby spowolnić moment nieuchronnego upadku jest gwałtowny skok do przodu!

Jest jeszcze jedna opcja, której nie można wykluczyć: wojna. To dzięki wojnie Stany Zjednoczone wyszły z Wielkiego Kryzysu. To bardzo kuszące rozwiązanie. Wojna ma wiele zalet: mobilizuje patriotyczne emocje, nakręca przemysł, zamienia bezrobotnych w mięso armatnie, a jeśli kończy się zwycięstwem pozwala na przejęcie zasobów pokonanych i narzucenie im swojej dominacji! I nie brakuje krajów, które można uznać za wrogów! Jedynym zmartwieniem jest to, że jeśli wiesz, jak rozpoczynają się wojny, nie możesz przewidzieć, jak się potoczą i zakończą. Amerykanie powinni byli wyciągnąć wnioski po Korei i Wietnamie oraz katastrofalnych i kosztownych przygodach (co najmniej 3 biliony dolarów) w Iraku, Afganistanie i w Libii. Więc, co mamy zrobić? Inna wojna przeciwko słowom (przeciwko terroryzmowi, narkotykom, dlaczego nie

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

przeciwko łysinie...) lub przeciwko jakiemuś małemu krajowi (Jemen, Syria, itp.) nie byłaby wystarczająco poważna. Może więc jakaś wojna humanitarna lub taka której celem byłoby (oczywiście) zaprowadzenie demokracji i praw człowieka w państwach średniej wielkości (Iran, Wenezuela, Nigeria itp.)? Byłoby to bardzo interesujące rozwiązanie, ale wiązałoby się to z niebezpieczeństwami i kosztami. Nadal w rezerwie pozostaje globalna wojna termojądrowa, przeciwko Chinom czy Rosji, która wielu zaboli i może w dłuższej perspektywie czasowej rozwiązać problemy przeludnienia, konkurencji gospodarczej czy zasobów. Bum! I w ciągu 20 minut wszystko jest załatwione. Tyle, że i w tym przypadku nic nie jest pewne na 100 procent, a perspektywa odwetu jądrowego sprawia, że i ta opcja jest mało realna.

W ciągu stulecia Stany Zjednoczone przeszły od gospodarki realnej i zrównoważonej do terminalnie chorej. Gospodarka usługowa – lub jej mit, ponieważ żadne realne bogactwo nie jest tworzone przez usługi – zastąpiła działalność produkcyjną. Seryjne bankructwa stanów takich jak Kalifornia i Illinois są wynikiem przejścia od autentycznej gospodarki do wirtualnej gospodarki finansowej. Transformacje te symbolizują utratę przez amerykańską gospodarkę swojego potencjału. W przyszłości historycy będą się śmiać z nietrafności naszych diagnoz, z bajki według której można się rozwijać w nieskończoność poprzez drukowanie papieru, nigdy nie przechodząc przez fazę oszczędności, tak jakby konsumpcja na kredyt była równoznaczna z wytwarzaniem bogactwa. „*Gdyby pieniądze zrzucone z helikoptera były realną opcją polityki pieniężnej, zostałaby ona odkryta dawno temu i wszyscy żylibyśmy dziś w świecie nieskończonego dobrobytu*", powiada Richard Duncan, analityk finansowy i autor książki „*The dollar crisis book*". Ma rację szef sztabu amerykańskich sił

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

zbrojnych, Mike Mullen, który stwierdził niedawno: „*Dług publiczny jest największym zagrożeniem dla bezpieczeństwa narodowego*". Jego zdaniem nie należy się obawiać zderzenia cywilizacji, ale załamania systemów społecznych i politycznych po implozji mechanizmów finansowych, gospodarczych i monetarnych.

Czy podejmowane są jakieś działania? W kwietniu 2011 roku, po długich i zażartych debatach Kongres uchwalił ustawę o zmniejszeniu wydatków o 35 miliardów dolarów, w tym o 1,6-miliardowej redukcji budżetu obronnego. Stanowi to 1 procent tego budżetu, czyli jakieś dwa tygodnie wydatków. To niedorzeczne! W latach 2008-2011 rząd USA zwiększył swoje wydatki o 30 procent i walczy o zmniejszenie ich o 1 procent w 2011 roku. Proces wymyka się spod kontroli. Stany Zjednoczone nie są już krajem wiarygodnym finansowo.

A więc co? Amerykę czeka śmierć? Yankee go home? Nie, ponieważ kraje europejskie znajdują się również na skraju załamania finansowego! Dług jest taki, że kilka krajów strefy euro (Portugalia, Irlandia, Włochy, Grecja, Hiszpania) będzie musiało ogłosić bankructwo i powrócić do starych walut narodowych, które zdewaluują (co będzie ich jedyną nadzieją na przywrócenie konkurencyjności w dłuższej perspektywie). Ponieważ Niemcy i niektóre inne kraje Europy Północnej prowadzące politykę oszczędzania nie pozwolą się zrujnować, by wiecznie subsydiować życie ponad stan. Zwłaszcza, że Europejski Bank Centralny (EBC) nie ma ani zdolności finansowej, ani woli wykupienia wszystkich zgniłych długów krajów Europy Południowej i Wschodniej, czy nawet największych banków strefy euro (z których wiele jest w bardzo złej kondycji). Samo euro również zmierza w stronę katastrofy, a kryzys gospodarczy w krajach Europy Południowej ulegnie pogłębieniu. Pomijając ich dogmatyzm nie możemy polegać na eurobiurokratach,

Ta strona zabezpieczona watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

których prawdziwą twarz zobaczyliśmy w 2005 roku, kiedy Francja i Irlandia zagłosowały przeciwko konstytucji europejskiej. Narzucili oni traktat lizboński, który zmusił byłego włoskiego ministra do powiedzenia: „*To doskonale, nawet nie potrzebujemy już referendów!*" *Witamy w ZSRR: Związek Socjalistycznych Republik i Królestw Radzieckich Europy*!

Pęknięcie bańki na rynku obligacji skarbowych USA i zadłużenie krajów europejskich odbije się na najbardziej narażonych inwestorach: emerytach, którzy tradycyjnie inwestowali w bony skarbowe jako w najbezpieczniejszą inwestycję. Fala uderzeniowa tego krachu nieuchronnie doprowadzi do gwałtownego wzrostu stóp procentowych na całym świecie, co w połączeniu z i tak już poważnym kryzysem gospodarczym spowoduje, że gospodarstwa domowe nie będą w stanie spłacać swoich długów. Jedynym rozwiązaniem pozostaje masowa konsolidacja finansów publicznych poprzez wysokie podatki od kapitału i rygoryzm budżetowy. Wreszcie, prywatni wierzyciele mogliby zostać poproszeni o odroczenie swoich roszczeń i renegocjowanie niższych stóp procentowych… Ale takie działania byłyby niepopularne, a populistyczne i nacjonalistyczne rządy mogłyby odmówić wzięcia udziału w takim przedsięwzięciu i podjąć jednostronną decyzję o niewywiązywaniu się ze zobowiązań. To z kolei wywoła panikę, a ludność rzuci się do bankowych okienek, by masowo domagać się zwrotu swoich oszczędności, powodując tym samym reakcję łańcuchową – upadłość banków. Ten rodzaj kryzysu byłby kryzysem w znaczeniu globalnym znacznie gorszym niż kryzys z lat 30. Mówimy o kwotach nieskończenie wyższych w warunkach gospodarki bardziej wrażliwej, i w powszechnej mentalności znacznie mniej odpornej.

Czyja to wina? To właśnie niekompetencja, megalomania i niewiarygodna chciwość przywódców

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

wysokich szczebli, określana zwykle jako „*kumoterstwo polityczne*", stworzyła tę sytuację. To nowi oligarchowie rynku, którzy stale wykorzystują jego niestabilność do zwiększania osobistych zysków – bez oglądania się na odpowiedzialność zawodową lub moralną wobec akcjonariuszy i pracowników, którzy im zaufali. To oni prowadzą ten wesoły oberek w stronę przepaści. System finansowy opiera się obecnie na ciągłych manipulacjach, na zmowie władz finansowych, medialnych i politycznych.

TO NIE JEST JUŻ LIBERALIZM, TO SOCJALIZM OLIGARCHICZNY. TO TYRANIA

Amerykańska dziennikarka Arianna Huffington w swojej książce „*Third World America: How Our Politicians Are Abandoning the Middle Class and Betraying the American Dream*" podsumowuje współczesny kapitalizm w następujący sposób: „*Problemem nie jest to, że kapitalizm nie działa. Problem polega na tym, że to, co teraz widzimy, to nie kapitalizm, ale korporacjonizm. Solidarność bogatych. Rząd wybiera zwycięzców i przegranych wedle własnego uznania. Wall Street zjada ciastko i ma ciastko, na koszt podatnika. Upowszechnione straty i sprywatyzowane zyski*". Podczas gdy prezydent USA Dwight Eisenhower ostrzegał przed ryzykiem przejęcia władzy przez lobby wojskowo-przemysłowe, do władzy doszło lobby finansowe, z czego skorzystały szefostwa kilku banków inwestycyjnych, ściśle związanych z Rezerwą Federalną.

Podczas gdy lobby wojskowo-przemysłowe spokojnie prowadziło swoje manewry i wojny, zawsze szczodrobliwie finansowane przez drukowanie pieniędzy, lobby finansowe zajęło się rządzeniem krajem.

Nieodpowiedzialność polityków na prawicy, w centrum, na lewicy jest porażająca. Aby zostać wybranymi,

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

obiecują cuda ludności odurzonej ich pustymi obietnicami. Te łajdaki zamiast powiedzieć słowo prawdy, obiecywać *krew, pot i łzy* wolą obiecywać *chleb i igrzyska* w postaci subsydiów, darowizn, łatwego kredytu, liberalnej moralności i głupiej rozrywki. Po nas, choćby potop…

Nasza cywilizacja przestała widzieć rzeczywistą naturę prawdziwego bogactwa w zasobach naturalnych. Mają one ogromną wartość, ale są przykryte przez abstrakcję, którą nazywamy pieniądzem. Obecna gospodarka nie może dłużej tak wegetować. Żyjemy w czasach zmierzchu gospodarki pieniężnej. To koniec systemu finansowego.

Kenza nie może już dłużej związać końca z końcem. Dostaje 500 euro miesięcznie, wliczając w to zapomogę na zakupy, pieluchy oraz odzież dla dzieci. Kiedyś nie miała z tym problemu. Zawsze kupuje te same produkty – jest dobra w tworzeniu listy zakupów. Właśnie tak zauważyła wzrost cen! Cukier podrożał, olej podrożał, ceny chleba i mąki nawet się podwoiły. Musi pomyśleć, aby znaleźć rozwiązanie. Oczywiście nie tylko ją dotknęły problemy finansowe; wielu jej sąsiadów za pośrednictwem drobnych ogłoszeń sprzedaje swoje meble. Można trafić na prawdziwe okazje: prawie nowa sofa za 100 euro, płaski ekran plazmowy za 50 euro! Inni wyprzedają swoją biżuterię. Podobno cena złota ostatnio znacznie podskoczyła Mąż **Kenzy** pracuje na dwa etaty, jeden w ciągu dnia, drugi wieczorem, na czarno, aby zarobić na odrobinę kiełbaski z kuskusem, jak mówi się w lokalnym dialekcie. Obawia się, jednak, że fabryka, w której pracuje zostanie wkrótce zamknięta… Wydaje się, że w ramach planów restrukturyzacyjnych nowi szefowie, Chińczycy, którzy ją kupili, od będącego na skraju bankructwa funduszu emerytalnego chcą po prostu skopiować procesy produkcyjne, a maszyny załadować na statek. Mówi się, że związki zawodowe na to nie pozwolą, że rząd na to nie pozwoli!

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [illegible]

Wieczorem nastąpiła kolejna przerwa w dostawie prądu. Wszystko jest prywatyzowane. Wydaje się, że państwo sprzedaje wszystko: zamki, wyspy, usługi publiczne, koncesje na zarządzanie funduszami ubezpieczeń zdrowotnych. Nawet fundusz dla bezrobotnych, który ponownie zmienił nazwę, został sprzedany grupie prywatnych inwestorów. Podobno są oni w bliskiej komitywie z bratem prezydenta. Na szczęście dzieci położyły się spać wcześnie, a ponieważ telewizja nie działa, można sprawić sobie chwilę przyjemności, kochać się. Kryzys w końcu też ma swoje zalety!

1.6. KULTURA GLOBALNA

„Światem rządzą zgoła inne postacie aniżeli wyobrażają to sobie ci, których wzrok nie sięga poza kulisy"
Benjamin Disraeli, brytyjski premier (1804-1881)

Plik zabezpieczony watermarkiem tekstowym i niejawnym: 17496853A3862336

„Przez połączone siły bagnetów, rynku i telewizji, model cywilizacji zachodniej opanował cały świat podmieniając być na mieć i wartości na produkty. Tak w swej wersji liberalnej, jak i marksistowskiej masowa produkcja i konsumpcja stały się główną siłą napędową społeczeństw, zarówno pod względem regulacji gospodarczych i społecznych, jak i projektów kulturalnych. Każde społeczeństwo musiało przyjąć religię tego sposobu życia, która utożsamia dobrostan z maksymalnie szerokim posiadaniem maksimum rzeczy i każe pokłonić się złotemu cielcowi prywatnego samochodu, a także plastikowym opakowaniom, hamburgerowi i energii elektrycznej dostarczanej z elektrowni jądrowej”
Jean-Paul Besset, polityk francuski (1946)

„Faszystowskiemu centralizmowi nigdy nie udało się osiągnąć tego, co udało się społeczeństwu konsumpcyjnemu”
Pier Paolo Pasolini, włoski pisarz i reżyser (1922-1975)

„Amerykanie muszą zachowywać się tak jak poprzednio. Nie możemy pozwolić, aby terroryści osiągnęli swój cel, jakim jest przestraszenie naszego kraju do tego stopnia, że nie będziemy w stanie robić interesów, albo że ludzie przestaną kupować nie mając żadnej siły nabywczej”
George W. Bush, prezydent USA, 11 października 2001

Człowiek jest zwierzęciem wyjątkowym. Posiada samoświadomość oraz świadomość tej samoświadomości. Jest zdolny do dokonywania śmiałych ekstrapolacji, przewidywania i reagowania na przyszłe niebezpieczeństwa. Jeśli jednak człowiek jako jednostka dysponuje tak wieloma zdolnościami, to jak wyglądają jego zachowania społeczne, na łonie jego kultury?

Jeżeli poszczególnych kultur, ukształtowanych przez okoliczności oraz wstrząsy, które musiały przez setki lat znosić, nie da się porównać z moralnego punktu widzenia, to jedynym obiektywnym kryterium oceny ich efektywności jest postawienie im pytania: czy są w stanie przetrwać?

Kultura, która przetrwała przez wieki jest szczególnie szanowana, jednak postronnemu obserwatorowi

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749586543862336

może wydawać się barbarzyńska. Taki obserwator często zuchwale osądza na podstawie własnych etnocentrycznych kryteriów, które nie obowiązują w środowisku obserwowanej kultury. Kultury, które nie były w stanie przetrwać, które nie były w stanie bronić się przed wszelkiego rodzaju najeźdźcami, które nie były w stanie dominować lub które nie były w stanie przewidzieć katastrof, są oglądane, w najlepszym razie, jedynie w muzeach lub podręcznikach historii.

A co z naszymi kulturami? Czy są w stanie zrozumieć problemy, z którymi się borykają? Czy są one w stanie skutecznie reagować w interesie powszechnym?

Przede wszystkim, uważam, że coraz większym błędem jest mówienie dzisiaj o kulturach. Globalizacja stopniowo przekształciła kultury lokalne w kulturę globalną, która, choć ma wiele twarzy, ze swoimi regionalnymi odmianami i subkulturami, stała się dominującą i narzuciła, większej części Zachodu, swój sposób wartościowania, a wkrótce będzie to dotyczyło całego świata. Proces ten przyniósł też ewidentne szkody, ta ekspansja doprowadziła do unicestwienia wielu lokalnych kultur, z 6 tys. języków na świecie połowa nie jest już nauczana i zaniknie w ciągu jednego pokolenia. Prawdziwy konflikt cywilizacji to konflikt pomiędzy kulturą globalną a kulturami tradycyjnymi, z których część będzie walczyć do samego końca, aby tylko zapobiec anihilacji. Jest to zjawisko tragiczne, ponieważ zanikanie kultur, zanikanie narodów odbywa się z nieodwracalnymi stratami dla kulturowego i genetycznego dziedzictwa całej ludzkości.

Ta globalna kultura rozwinęła się w Stanach Zjednoczonych i skorzystała na ich dynamizmie, zwycięstwach militarnych czy przemyśle filmowym. Bynajmniej jednak nie jest to kultura wyłącznie amerykańska. Jej siła polega zarówno na zdolności asymilacji elementów z różnych kultur (od włoskiej pizzy po turecki kebab,

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

japońskie sushi i francuskie perfumy), jak i na umożliwieniu producentom dóbr kultury bycie jednocześnie ich konsumentami, znosząc w ten sposób bariery społeczne, które w ciągu wieków odgraniczały te dwie społeczne kategorie. Myśliciele tacy jak Michel Clouscard czy Jean-Claude Michéa (filozofowie francuscy) trafnie przeanalizowali ewolucję tej kultury. Przemysł gadżetów i badania nad ewolucją moralności są elementami niezbędnymi dla zrozumienia współczesnej kultury. Po wojnie społeczeństwo ewoluowało, od represyjnej doktryny moralnej do permisywnej doktryny moralnej. Jest to przejście od rygoryzmu narzuconego wszystkim przez represyjny tradycyjny system moralności do *nowego społeczeństwa* nieskrępowanej przyjemności, liberalizmu po maju 1968 roku wypierającego hasła o ekonomicznym ucisku klasy robotniczej.

Kultura ta jest coraz bardziej liberalna: uznaje, że prawom rynku podlega ekonomia i cała działalność ludzka. Jest również libertariańska: wolność jednostki – indywidualizm – ma pierwszeństwo przed wszystkim innym. Już Karol Marks dostrzegł tę nową kulturę i napisał o niej w Manifeście Partii Komunistycznej w 1848 roku: *„Burżuazja, tam, gdzie doszła do władzy, zburzyła wszystkie feudalne, patriarchalne, idylliczne stosunki. Pozrywała bezlitośnie wielorakie węzły feudalne, które przywiązywały człowieka do jego „naturalnego zwierzchnika" i nie pozostawiła między ludźmi żadnego innego węzła, prócz nagiego interesu, prócz wyzutej z wszelkiego sentymentu „zapłaty gotówką". Świątobliwe porywy pobożnego uniesienia, rycerski zapał, mieszczański sentymentalizm zatopiła w lodowatej wodzie egoistycznego wyrachowania. Godność osobistą zamieniła w wartość wymienną, a na miejsce niezliczonych, uwierzytelnionych dokumentami, uczciwie uzyskanych wolności, postawiła jedyną, pozbawioną wszelkich skrupułów wolność*

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

handlu. Słowem, na miejsce wyzysku, osłoniętego iluzjami religijnymi i politycznymi, postawiła wyzysk jawny, bezwstydny, bezpośredni, nagi". Daleko mi do tego, by żałować systemu feudalnego czy kastowego, w którym ludzie byli podzieleni z powodu urodzenia i nie mieli wielkiej nadziei na zmianę swojego materialnego statusu. Ale trzeba przyznać, że w ciągu dwóch stuleci tradycyjne struktury społeczne przekształciły się radykalnie.

Weźmy na przykład chłopów, którzy pracując na roli, byli źródłem wszelkiego bogactwa. W XX wieku, w krajach zachodnich, warstwa chłopska zanikła i przekształciła się w warstwę najemnych robotników bądź pozostała na wsi, stając się ciekawostką etnograficzną. To przekształcenie radykalnie odmieniło relację człowieka z jego naturalnym środowiskiem, przestał widzieć wzajemną zależność wszystkich składników przyrody. Życie stało się sprawą własnych wyborów, iluzją życia bez związku z ziemią. Zagubiliśmy gdzieś troskę o naturalną równowagę. Dlatego też w kulturze globalnej, kulturze dużych miast dominuje pogarda dla życia wiejskiego i tradycyjnego. Większość wierzy, że mieszkańcy Trzeciego Świata przed erą industrializacji żyli w jeszcze gorszych warunkach niż obecnie. A przecież było na odwrót. Oczywiście nie było szpitali ani nowoczesnej medycyny, śmiertelność dzieci była bardzo wysoka (podobnie jak w tym samym czasie w Europie). Jednak relacje pierwszych podróżników trafiających do odległych krain mówią raczej zgodnie o braku ubóstwa, względnej obfitości dóbr materialnych i dobrym stanie zdrowia fizycznego (z powodu selekcji naturalnej). Podobnie jak w przypadku chłopstwa europejskiego populacje te, same produkowały większość tego co następnie spożywały i w ten sposób były samowystarczalne. Samo pojęcie ubóstwa nie miało znaczenia

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

gospodarczego, takiego jakie nadajemy mu dzisiaj w naszym świecie handlowym. Według Bernarda Lugana, wielkiego specjalisty od Afryki, słowo „*biedny*" nie istniało w większości języków afrykańskich, a jego najbliższym odpowiednikiem jest słowo „*sierota*". Ludzie w tradycyjnych społeczeństwach mieli niewiele, ale nie uważali się za biednych, również z tego powodu, że stanowili organiczną część sieci relacji społecznych i rozbudowanych rodzin zorganizowanych w klany. Role, które obecnie uważamy za proste funkcje gospodarcze, odpowiadały funkcjom społecznym.

Podstawowym problemem naszej nowej kultury globalnej jest właśnie to, że funkcje gospodarcze nie mogą w pełni zaspokoić ludzkich potrzeb. Te potrzeby pochodzą z mózgu, który został ukształtowany w trakcie trzech głównych stadiów ewolucji: gadzim, ssaczym i ludzkim. Istnieją trzy rodzaje potrzeb, które im odpowiadają: fizyczne, emocjonalne i sensoryczne. Ludzie czują się spełnieni i szczęśliwi, gdy te trzy rodzaje potrzeb są zaspokojone.

Bierne konsumowanie nie jest w stanie zaspokoić wszystkich tych potrzeb. Jeśli chcemy być szczęśliwi fizycznie, intelektualnie i emocjonalnie, musimy być aktywni we wszystkich trzech obszarach, a wymaga to socjalizacji, aktywności lub pracy, która nadaje sens życiu.

Głównym błędem socjalizmu było twierdzenie, że jednostek nie motywują interesy własne i konkurencja, kiedy tak właśnie jest. I nawet, gdy człowiek robi coś z miłości lub ze swej szczodrobliwości, często oczekuje czegoś innego w zamian, choćby uznania i szacunku. Głównym błędem kapitalizmu jest przekonanie, że jednostki są motywowane wyłącznie przez dobra materialne i bezpośredni interes własny. Przecież większość ludzi ceni swoją rodzinę i relacje osobiste

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

bardziej niż pieniądze i jest skłonna poświęcać się dla tych, których kocha.

Drugim zasadniczym problemem naszej nowej kultury globalnej jest to, że wiąże się ona z zarządzaniem przez system technokratyczny, który pod maską pozornej efektywności jest z konieczności niezdrowy. System ten reprodukuje w sobie gen autodestrukcji. Kilka mitów, wątpliwych cnót, dominacja coraz bardziej skorumpowanej oligarchii, apologia indywidualizmu, przyziemności i głupoty: to się nazywa dekadencja.

Wielkie mocarstwa, takie jak Egipt, Persja, Rzym, Hiszpania Karola V, Turcja Osmańska, Francja Ludwika XIV lub Napoleona, Wiktoriańska Anglia, Niemcy Kaiserów lub Hitlera, ZSRR, Chiny lub Stany Zjednoczone Ameryki Północnej potrzebowały swoich ojców-założycieli i wspólnych mitów, które dawały tym społecznością siłę do poświęcenia się czy nawet oddania własnego życia, w służbie i ku chwale sprawy narodowej.

W cesarskim Rzymie panował mit nieuchronności losu i prymatu cywilizacji rzymskiej nad innymi, uważanymi za barbarzyńskie.

ZSRR bronił mitu społeczeństwa bezklasowego – wymazał, poprzez rewolucję, różnice pomiędzy klasami społecznymi i etnicznymi, tworząc w ten sposób społeczeństwo egalitarne, które zaspokaja potrzeby wszystkich, eliminuje nadmiar bogactwa i pozwala wszystkim, nawet najbardziej maluczkim, mieć dostęp do edukacji, do kultury, wiedzy oraz poszanowania ze strony władzy, która rządzi w interesie wszystkich. W wyniku rozczarowania, ten potężny mit przestał być wiarygodny. Pod koniec lat 80. zabrakło poczucia wspólnoty, a supermocarstwo się rozpadło.

W Stanach Zjednoczonych i na Zachodzie zasadniczym mitem jest mit klasy średniej: każdy może, poprzez swoją pracę, uzyskać status szlachty ziemskiej symbolizowany przez dom jednorodzinny z działką

Ta strona zabezpieczona watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

na tyle dużą, by posadzić na niej trawnik i zapewnić miejsce postojowe dla samochodu. Koncepcja klasy średniej jest również wystarczająco elastyczna – ponieważ jest całkowicie symboliczna. Pozwala ludziom z tak naprawdę różnych warstw, których łączy jedynie posiadanie samochodu, postrzegać świat w ten sam sposób. Samochód stał się przedłużeniem osoby, symbolem sukcesu społecznego, uwodzenia, seksualnej potencji, centralnym elementem współczesnej cywilizacji. A przecież jest to możliwe tylko dzięki ropie naftowej, bez której cały mit się rozsypuje.

Istnieją też inne mity Zachodu. Wszechmoc rynku, który zawsze znajduje cudowne rozwiązanie wszystkich problemów. Kapitalizmu i demokracji, które z definicji są najlepszymi możliwymi systemami. Religia powszechnych praw człowieka, którą można usprawiedliwiać wszelkie działania, bez względu na to, jak złe by one nie były, w dowolnym miejscu na świecie i zawsze z uwagi na słuszną przyczynę: neokolonializm, masową imigrację, interwencję zbrojną, bombardowanie i inwazję suwerennych narodów, kradzież zasobów, uprowadzenia dzieci itp.

Te mity są zbudowane na weryfikowalnym fundamencie prawdy. Przecież przez dwa stulecia rozwój i wyższość Zachodu były niekwestionowane. Wzrost jakości życia jest wyraźnym dowodem na to, że wartości przekazywane przez te mity są ciągle aktualne. Ale czy to z powodu tego właśnie systemu wartości, czy po prostu dlatego, że mieliśmy dostęp do obfitych i niedrogich paliw kopalnych? Zawsze powraca to samo pytanie. A gdy kraj taki jak Chiny, który nie jest ani bardzo demokratyczny, ani bardzo kapitalistyczny, w liberalnym sensie tego słowa, radzi sobie znakomicie bez tych zachodnich wartości, można zadać sobie pytanie, czy rzeczywiście istnieje korelacja między nimi a sukcesem gospodarczym i społecznym.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

System wartości związany z panświatową kulturą nie służy sprawiedliwości ani dobru. Poszukuje jak największej władzy i osobistego bogactwa. Bycie bogatym i potężnym nie jest w większości przypadków związane z postawą altruistyczną, ale z narcyzmem i egoizmem, postawami, które z definicji są socjopatyczne. System ten podpowiada, że gdybyśmy wszyscy zachowywali się egoistycznie i kierowali się własnym interesem, gdyby najgorsi dorobkiewicze, socjopaci i bandyci byli odpowiedzialni za sfery polityczną i ekonomiczną, to bogaci w końcu staliby się jeszcze bogatsi i byłoby to dobre dla jak największej liczby ludzi. Przekonanie to opiera się jednak na wyznaniu wiary, a nie na obserwacji empirycznej. Szczęśliwie, dla tego systemu zbiegł się on w czasie z okresem obfitych i niedrogich źródeł energii. Jednym ze skutków tego fałszywego przekonania jest zdefiniowanie krótkoterminowego zysku jako jedynego i ostatecznego celu. Dlatego też przedsiębiorstwa muszą być konkurencyjne: osiągać zyski, aby przetrwać i wynagradzać swoich udziałowców. Dobro pracowników i wszelkie inne parametry, które nie są bezpośrednio przydatne w krótkim okresie, są zaniedbywane.

Podobnie jak w czasach feudalnych, kiedy synowie panów byli przyuczani do wojennego rzemiosła od najmłodszych lat, dzieci z zamożnych klas są teraz tak kształcone, by nauczyć się wygrywać na rynku i maksymalizować zyski. *Business schools* są tylko fabrykami, które tworzą liderów krótkoterminowego zysku. Długie zęby i ostre pazury, gotowi do intryg, gotowi na wszystko, posłuszni wobec potężnych i bezlitośni wobec słabych: wytresowaliśmy pokolenia zbrodniarzy. Ci dyrektorzy generalni, dyrektorzy finansowi i handlowcy, już nie za pomocą maczet i gazów bojowych, ale powodując dyslokacje gospodarcze sprawiają, że miliony istnień ludzkich ulegają wyniszczeniu. Byłoby

Ta strona zabezpieczona watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

interesujące, usłyszeć propozycję definicji „*zbrodni finansowej przeciwko ludzkości*", zbrodni, która nie uległaby przedawnieniu i byłaby tak poważna, jak ta, którą sądzono w Norymberdze w 1945 roku. Można sobie wyobrazić, jak populistyczny rząd, w obliczu gniewu ludności, powierza ludowym trybunałom zadanie osądzenia takich zbrodni.

Jest oczywiste, że w obecnych kryzysowych czasach ten model gospodarczy jest nie do utrzymania. Nie dlatego że używa kosztownych ekologicznie procesów przemysłowych albo siły rynku do ustalania cen, czy dlatego że opiera sie na konkurencyjności i interesie własnym. Problem polega na tym, że jest to system, który nie uznaje potrzeby istnienia ograniczeń – ograniczeń eksploatacji, ograniczeń konkurencji, ograniczeń nierówności itp. To jak szybka jazda samochodem bez hamulców. Współczesne społeczeństwo przemysłowe jest nie tylko ekologicznie niezrównoważone, ale także społecznie niezrównoważone. Prowadzi to do deficytów: deficytu materialnego w krajach ubogich i deficytu emocjonalnego w krajach bogatych. Kultura konsumpcyjna generuje fałszywe potrzeby, fałszywe pragnienie władzy, statusu i bogactwa, zamiast zaspokajać rzeczywiste potrzeby. Ta kultura buduje iluzję wyjątkowości co powoduje, że ludzie zaspokajają swoje potrzeby emocjonalne i duchowe poprzez akt zakupów. Wreszcie, powoduje prawdziwe niedobory w krajach ubogich, w których już teraz nie ma wystarczających środków na pokrycie podstawowych potrzeb żywnościowych, zdrowotnych i edukacyjnych.

KTO ZAWINIŁ? KTO ZBUDOWAŁ TEN SYSTEM?

Mieszkańcy państw zachodnich, urodzeni po 1945 roku, zwani *baby-boomers*, są prawdopodobnie najbardziej nieodpowiedzialnym pokoleniem wszechczasów.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

Urodzeni w okresie rozwoju gospodarczego, skorzystali z silnego i bogatego państwa socjalnego, które zapewniło im edukację, rozrywki oraz infrastrukturę, bez precedensu w historii ludzkości. Przywileje te były wynikiem pracy poprzedniego pokolenia, które przeżyło Wielki Kryzys, II wojnę światową, a także odbudowało wszystko podczas trzydziestu wspaniałych lat (1945-75). *Baby-boomers*, z drugiej strony, nigdy tak naprawdę nie musieli się wysilać: zbyt młodzi na ostatnie wojny kolonialne, nie mający żadnych problemów ze znalezieniem pracy, korzystający z technologicznych i medycznych wynalazków. Spędzili za to swoją młodość bawiąc się i eksperymentując z narkotykami, wolną i pozbawioną konsekwencji miłością, muzyką w najlepszym wydaniu!

Mieli nawet tupet, by – począwszy od *Summer of love* i maja 68 – kwestionować całe tysiąclecie cywilizacji zachodniej. Pogardzając jakąkolwiek moralnością jako przeszkodą dla uzyskania natychmiastowej przyjemności, w latach 80. i 90. zaczęli zarabiać grube pieniądze demonstrując zdziczenie, niekompetencję i pychę. Podobni rozpieszczonym dzieciom, ci powojenni Amerykanie i Europejczycy, roztrwonili tysiącletni kulturowy kapitał dla zrealizowania swoich zachcianek. Co gorsza, po tym, kiedy pokolenie ich rodziców, okrzyknięte rasistowskim, faszystowskim, ludobójczym, przygniótł syndrom winy, teraz gdy nadchodzi ich własny czas na emeryturę, pokolenie wyżu demograficznego żąda, aby zapłaciły za nią – znacznie biedniejsze – następne pokolenia.

Rezultatem ostatnich czterdziestu lat jest system oparty na egoizmie i wyzysku, system, który napełnił nasze serca chciwością, obojętnością i przemocą. Strach, nienawiść, gniew, konflikt i przemoc są naturalnymi produktami warunków, w których bogactwo jest dyskretnie, ale coraz bardziej wyraźnie transferowane

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

od biednych do bogatych, a media demonstrują wszystkim najbiedniejszym, jak bogaci pławią się w luksusach. Biedni boją się i zazdroszczą bogatym. Bogaci obawiają się z kolei, że biedni będą odbierać im ich bogactwo siłą lub środkami politycznymi oferowanymi przez demokrację.

Aby zachować te różnice w dostępie do dobrobytu, buduje się mury w różnych formach: bogaci coraz częściej mieszkają w chronionych dzielnicach, handel międzynarodowy tworzy nierówności, realizowane są projekty tłumienia demokracji, wolności i praw obywatelskich. Wystarczy spojrzeć tylko na „*Bilderberg*", „*le Club du Siècle*", „*B'nai B'rith*", „*Trilateral Commission*", „*Bohemian's Club*", „*Skulls and Bones*" czy inne wpływowe kolegia i sieci, aby zobaczyć próby zawłaszczania władzy i dominacji. Tymczasem utworzenie światowego rządu lub powierzenie władzy nad światem milionerom nie rozwiąże jego podstawowych problemów, podobnie jak nie rozwiązują ich niekończące się spotkania G8[8] czy G20.

Żyjemy w warunkach globalnego apartheidu gospodarczego, gdzie dzielnice miast, a nawet całe kraje, stały się gettami dla biednych.

Nikt cię nie chce, jeśli jesteś biedny. No chyba, że zgodzisz się być niewolnikiem. W rzeczywistości świat podzielony jest na trzy główne obszary: kraje bogate, coraz mniej demokratyczne, gdzie korumpujące i skorumpowane oligarchie stopniowo przejmują władzę nad ogłupiałymi masami. Kraje wschodzące, wcale nie demokratyczne, gdzie elity korumpujące, ale niekoniecznie same skorumpowane rządzą zniewolonymi masami. Oraz kraje biedne, w których samo pojęcie

8 Po aneksji Krymu przez Rosję i rozpoczęciu wojny w Donbasie pozostałe państwa grupy postanowiły zawiesić członkostwo Rosji, powracając do formuły G7. W czerwcu 2014 nie odbył się szczyt G8 w Rosji (w Soczi), ale – zamiast niego – szczyt G7 (bez udziału Rosji) w Brukseli. Formalnie Rosja została zawieszona 24 marca 2014

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

państwa istnieje tylko wirtualnie. W tym świecie, zdecydowanie najtwardsi, korumpujący, skorumpowani i sami zniewoleni oligarchowie panują nad masami utrzymywanymi w ubóstwie i ignorancji.

Różnica w dochodach jest znaczna: w 2003 roku dochód 225 najbogatszych ludzi na świecie był równy całkowitemu dochodowi najbiedniejszych 47 procent ludności czyli dwóch i pół miliarda ludzi. Co te 225 osób robi takiego, co jest tak niezwykłe i tak ważne, że uzasadnia takie rozwarstwienie?

Kultura światowa podtrzymuje iluzję bogactwa poprzez promowanie stylów życia, które dla większości ludzi nigdy nie będą osiągalne z powodu braku odpowiednich zasobów. Rzeczywistość jest taka, że ponad 50 procent mieszkańców świata żyje za mniej niż 5 dolarów dziennie, a wszystkie reklamy tego świata nie dadzą im samochodu, dużego domu i mięsa przy każdym posiłku. Raczej tylko poczucie frustracji.

Kultura konsumowania chce więcej i więcej. Milionerzy chcą być miliarderami. Posiadacze miliardów chcą jeszcze więcej. Z pomocą prawników i z możliwością zmieniania miejsca osiedlenia, praktycznie nigdzie nie płacą żadnych podatków od swoich dochodów i majątków. W telewizji i Internecie można się o tym przekonać na własne oczy. Zjawisko staje się coraz bardziej oczywiste. Nienawiść biednych wobec bogatych rośnie, ale nie przybrała jeszcze konkretnej formy.

TO SIĘ WKRÓTCE ZMIENI

Pomiędzy bogatymi i biednymi jest klasa średnia. Ta przeżywa bardzo zły okres. Z jednej strony znajduje się pod presją ekonomiczną wynikającą z delokalizacji i konkurencji gospodarczej, a z drugiej strony zaczyna odczuwać skutki inflacji, gospodarki zdewastowanej

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

przez ciągłe spadki na giełdach. Aby móc kupić dom lub mieszkanie, a czasami po prostu utrzymać swój status społeczny, klasa średnia zadłużyła się na wiele lat do przodu. Po bogaceniu się w ciągu tych *wspaniałych trzydziestu lat*, w przeciągu ostatnich z kolei trzech dziesięcioleci stała się uboższa i straciła siłę nabywczą.

Ta *middle-class* cierpi również psychologicznie. Reklama zbiorowo sprzedaje ideę, że potrzeby jakościowe mogą być zaspokojone przez ilość. Oczywiście nie da się zaspokoić potrzeb emocjonalnych i duchowych poprzez konsumpcję – przynajmniej nie poza bardzo krótkim momentem satysfakcji, który daje zakup, ale który szybko ustępuje uczuciu nudy, niezadowolenia, a nawet depresji. Konsumpcja jest rodzajem uzależnienia. Ten zespół chorobowy jest podtrzymywany na przykład przez chwilowe mody, same w sobie wzmocnione przez postępującą feminizację społeczeństwa. Reklama sprzedaje iluzję oraz strach. Nie tylko udowadnia nam, że aby być szczęśliwym, trzeba być przystojnym i bogatym, ale również to, że jeśli nie jesteś bogaty, to jesteś frajerem i osobą przegraną. Od dzieciństwa wbijały nam to do głowy miliony reklam w telewizji, gazetach, czasopismach i na ulicy. Te komunikaty wywołują ogromną presję i każą nam być jak inni. Niezwykle trudno jest się im oprzeć. Wystarczy mieć dzieci, by dostrzec, jak wcześnie ta ciągła propaganda wpływa na nie i jak skutecznie działa! Fidel Castro rozumiał to zjawisko, mówiąc w jednym ze swoich przemówień: „*Reklama nieustannie destyluje jad, tworzy marzenia i iluzje, pragnienia niemożliwe do zaspokojenia*".

W szybkim tempie postępuje infantylizacja ludności, w szczególności dzięki systemowi edukacyjnemu, promującemu głupotę. Obywatel pozbawiony poczucia odpowiedzialności może być jedynie posłusznym

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

i niedojrzałym konsumentem. System edukacji zmierza w przeciwnym kierunku od założonego, przynosi coraz gorsze wyniki. Jedzenie podawane dzieciom jest zbyt tłuste i słodkie, telewizja jest narkotykiem, środowisko miejskie nie sprzyja rozwojowi sensorycznemu, wszechobecna reklama czy gry wideo stymulują i rozpraszają jednocześnie, jest zbyt wiele rozrywek, wreszcie (i niestety) nauczyciele są źle opłacani, a ich pasje zostały stłamszone. Funkcją szkoły nie jest już nauczanie przedmiotu, ale poddanie dzieci od najmłodszych lat procesowi instytucjonalizacji. Najbardziej utalentowani nauczą się jak być posłusznym i piąć się w górę, podczas gdy dla innych przygotowywana jest droga bez wyjścia, do życia bez pracy lub pracy niepewnej i bezsensownej. Tymczasem prawdziwie wykształcony człowiek to ktoś, kto jest niezależny mentalnie i jest na tyle wolny, by samodzielnie dokonywać wyborów i odkrywać wszechświat. Jeśli jego wybór polega na wykonaniu pracy, która się opłaca, to dlaczego nie!? Jednak system edukacji produkuje absolwentów, którzy nie mają innego wyjścia, jak tylko wejść na rynek pracy na z góry ustalonych warunkach. Uczy się nas, że sukces finansowy jest ważniejszy niż rozwój osobisty, że kariera jest ważniejsza niż życie rodzinne, a porażka nie wchodzi w grę. Nikt nie chce być frajerem i przegranym. Chodzi o przygotowanie człowieka do natychmiastowego stania się produktywnym ogniwem w dużej machinie ekonomicznej, a nie o to, by zdobywał on uniwersalną wiedzę i sięgał możliwie najszerszego horyzontu myślowego. Z kolei wiedza przekazana w tym systemie edukacyjnym, w wyniku postępu technologicznego, staje się z konieczności szybko przestarzała.

Innym efektem nowoczesnej edukacji jest to, że ostatnie pokolenia ludzi Zachodu – *Generacja X* (dzieci wyżu demograficznego), a tym bardziej *Generacja Y*

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

(ich dzieci) – są pokoleniami pozbawionymi tradycyjnych opowieści, mitów i wyzwań, których dzieci niemal zawsze musiały się uczyć lub którym musiały stawiać czoła przez setki tysięcy lat. Współczesna młodzież nie jest wyposażona w instrumenty pozwalające przetrwać, poza sztucznym kompleksem zbudowanym w oparciu o cywilizację ropy naftowej. Stanowi jedynie produkt przemysłowy, umieszczony od urodzenia w sztucznym kontekście społecznym, gdzie jest oceniana, klasyfikowana i zamykana w szeregu instytucji, gdzie przystosowuje się ją do życia zawodowego w roli surowca. A nawet jeśli współczesna młodzież otrzymała tę tysiącletnią mądrość, można powątpiewać w jej zdolność do przetwarzania i rozumienia tego typu informacji!

A sama nauka do czego obecnie służy? Najbardziej bystre mózgi są mobilizowane do wymyślania produktów konsumenckich, leczenia przewlekłych chorób co jest procederem ekstremalnie dochodowym lub do wytwarzania towarów ze z góry określonym czasem użytkowania w celu dążenia do ich wymiany już po kilku latach! Od buta do pralki, ilość i wymiana zamiast jakości i trwałości!

A wszystko dla wątpliwej korzyści posiadania wyboru w postaci 87 tysięcy możliwych kombinacji napojów w dużej sieci kawowej lub możliwości nawigowania pośród 800 kanałów telewizyjnych. Ale jeśli masz wolność, aby móc wybierać pomiędzy 50 markami płatków śniadaniowych, i tylko dwiema lub trzema partiami politycznymi z podobnymi programami gospodarczymi, to tak naprawdę nie masz prawdziwej wolności. Iluzja konsumpcyjnego wyboru znakomicie maskuje tyranię niewielkiej kasty ludzi o podobnych i zbieżnych interesach. Nasi przywódcy nie muszą zakapturzeni knuć w ciemnych piwnicach, aby realizować własny interes. Jaka jest różnica między tak zwanymi partiami

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749685/43862336

prawicowymi i tak zwanymi partiami lewicowymi, skoro członkowie zarządów politycznych pochodzą z tej samej klasy społecznej, są absolwentami tych samych szkół i we wszystkich sprawach dotyczących gospodarki zawsze głosują w ten sam sposób? Politycy, którzy nie są uwikłani w nikczemne skandale związane z moralnością czy pieniędzmi, nie mają już czego szukać w tym konsumpcyjnym świecie. Politycy podlegają prawom rynku i zajmują się wyłącznie kwestiami społecznymi lub higienicznymi o drugorzędnym znaczeniu: małżeństwa homoseksualne, regulacje dotyczące migrantów bez dokumentów, walka z paleniem papierosów... Jeśli jest gdzieś rzeczywisty, a nie udawany, rozdźwięk, to zachodzi on między globalistami i alterglobalistami, ale ci ostatni pozostają na razie na marginesie wpływów społecznych.

Skądinąd, zabawne jest obserwowanie populacji złożonej głównie z posłusznych pracowników biurowych, którzy śledzą zachowania modowe pochodzące z kultur, które nawet w przeszłości były marginalne. Żeby być *trendy* mężczyźni powinni wzdychać do plemiennych tatuaży. Małe serduszka, delfinki, kwiatki, chińskie wzorki są odpowiednie dla kobiet, kiedy mają akurat ochotę na pewien rodzaj strzałki w dolnej części grzbietu lub nad pośladkami skierowanej w dół. Tatuaże, piercing, ciuszki, rekreacja, turystyka *last minute*, przynależność plemienna... *Trzeba być „Innym" jak wszyscy!*

Wszystko na służbie natychmiastowej uciechy: ciągła rozrywka, pornografia, narkotyki. Kultura konsumpcyjna skupia się na tym, żeby *mieć* zamiast na tym, żeby *być*, na posiadaniu zamiast na związkach międzyludzkich. Prowadzi to do egoizmu, egocentryzmu, ciągłej konkurencji. We wszystkich obszarach porównujemy się do wyidealizowanego najwyższego poziomu, niemożliwego do osiągnięcia.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

Rodzi to zamieszanie i frustrację. Problemy takie jak choroby psychiczne, odsetek rozwodów, uzależnienie od narkotyków i substancji psychoaktywnych, a nawet liczba przestępstw wzrasta, od lat pięćdziesiątych, na całym Zachodzie.

W 1970 roku 79 procent amerykańskich studentów dążyło do bardziej sensownego życia. W 2005 roku to samo badanie wykazało, że 75 procent studentów chciałoby zarobić na dobre życie, ale 81 procent przyznało się do poczucia pustki egzystencjalnej. 30 procent osób przyznaje się do pracoholizmu, uzależnienia od e-maili, Blackberry, telefonów i innych elektronicznych gadżetów, które pozornie zwiększają ich produktywność. 50 procent osób aktywnych zawodowo przyznaje, że nie spędza wystarczająco dużo czasu ze swoimi dziećmi, a 40 procent twierdzi, że brakuje im czasu dla siebie i swoich zainteresowań.

Nie jest zatem zaskoczeniem, że nasze społeczeństwa cierpią na bardzo wysoki odsetek chorób psychicznych, takich jak lęki, bezsenność i depresja. Przyjaciel pewnego lekarza trafnie mi to wyjaśnił: „*Jesteśmy uwięzieni w błędnym kole: wykonujemy wyobcowaną i bezsensowną pracę, ulegamy stanom depresyjnym; lek pozwala nam kontynuować pracę; praca pozwala nam na zakup leku; lekarz przepisujący lek nie ma innego wyjścia, ponieważ musi spłacić pożyczkę, którą wziął na sfinansowanie studiów medycznych, nie wspominając o swojej rocznej składce na klub golfowy*".

Media nieustannie przeskakują z jednego sensacyjnego tematu na drugi nie oferując rzeczowej analizy tła ani nie dając czasu na własną analizę. Dla większości widzów z umysłem jak po lobotomii ta rozrywka jest wystarczająca; bardziej bystry obserwator wyraźnie dostrzega wpływ tego, kto jest akurat właścicielem danego środka masowego przekazu: handlarz bronią, grupa przemysłowa czy państwo.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

W tym materialistycznym świecie, w którym bożkiem jest pieniądz, najmniejsza krytyka systemu rynkowo-konsumpcyjnego czy przesadnej akumulacji bogactwa mają opinię herezji. Każdy polityk, profesor lub obywatel wypowiadający się przeciwko społeczeństwu konsumpcyjnemu naraża swoją karierę zawodową i powinien oczekiwać, że będzie wyśmiany, oskarżony o ekstremizm, zignorowany. Tylko nieliczni opozycjoniści lub dysydenci, działają niezależnie od mediów głównego nurtu jak, na przykład Beppe Grillo we Włoszech.

Życie ludzi z Zachodu zmienia się, ucieka od tego, co naturalne. Mniej gotowania w domu, więcej jedzenia spreparowanego, więcej fast-foodów, mniej wysiłku fizycznego. Podczas gdy mniejszość sięga po *bio* i po *fitness*, większość kupuje gotowe potrawy, niezrównoważoną odżywczo żywność przemysłową, która do wytworzenia wymagała ogromnych ilości energii i której składniki pokonały tysiące kilometrów. Czy powinniśmy być zaskoczeni rosnącą liczbą zachorowań na raka, cukrzycę i coraz powszechniejszymi problemami sercowo-naczyniowymi będąc skazanymi na żywność Frankensteina i zanieczyszczenie środowiska? Rośnie liczba osób otyłych. Średnia długość życia spada. Strach i przemoc dominują w całej naszej kulturze. Nakręcają one zarówno sprzedaż filmów jak i wyborczą retorykę. Wszędzie prezentowane są akty przemocy: w telewizji, w wiadomościach, w filmach, w grach wideo.... 60 procent programów telewizyjnych w Stanach Zjednoczonych zawiera przemoc pomimo wielokrotnych ostrzeżeń psychologów o szkodliwym wpływie, jaki może ona mieć na naszą psychikę.

Redukcja mieszkańca Zachodu do posiadającego płeć przewodu pokarmowego jest bardzo zaawansowana. Odmóżdżenie postępuje. Wystarczy obejrzeć telewizję, pełną śmieci, głupawej rozrywki i obscenicznych

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

reality show, aby zrozumieć, dlaczego niedawni imigranci z bardziej tradycyjnych społeczeństw nie chcą, aby ich dzieci się integrowały z naszymi: po prostu nie chcą stać się tak zdegenerowani, jak my! Ale i tak im się nie uda. Na podobieństwo Cyborgów ze „*Star Treka*", kultura światowa asymiluje wszystko co napotka swojej drodze. Aby oprzeć się propagandzie uzasadniającej kapitalistyczne i neoliberalne zasady rządzące globalizacją, a zdefiniowane w 1995 roku przez jednego z jej teoretyków, neoliberalnego ideologa Zbigniewa Brzezińskiego, trzeba potrafić żyć jak asceta, odciąć się od świata lub podnieść broń, jak Talibowie. To niemożliwe! W obliczu tej fali, alterglobaliści są dość śmieszni. Co do lewaków, zamożnych emerytów, drobnoburżuazyjnych ofiar mód i kultu młodości, wszystko, co wykracza poza ich idee, wykracza tym samym poza zdolność ich percepcji. Reprezentują aksamitny faszyzm poprawności politycznej i jednomyślności (co prawda, coraz mniej aksamitny). Śpią, przytuleni do słodkich rojeń o iluzjach społecznego egalitaryzmu, praw człowieka i powszechnej solidarności.

Najbardziej groźnym efektem postępów kultury globalnej jest utrata więzi społecznych. Trudno było je zachować w warunkach wielkomiejskiej anonimowości, ale teraz państwo socjalne definitywnie uwalnia nas od współzależności i zwalnia z odpowiedzialności. Wcześniej lepiej było mieć dobre relacje z rodziną i sąsiadami, tak na wypadek jakichś problemów. W sposób odczuwalny brakuje obrzędów przejścia, które nadawały sens życiu i zajmowanym w nim pozycjom społecznym, zostały one zastąpione modą. Nawet system ochrony socjalnej stał się tak zbiurokratyzowany i nieprzejrzysty, że faworyzuje leniwych i oszustów kosztem zasłużonych i słabych. Wreszcie, brak odpowiedzialności i moralnego rozsądku u przywódców politycznych i branżowych jest tak rażący, że nie ośmielamy się ich

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

nawet prosić o poszanowanie prawa i autorytetu, ale także o wykazanie się jakimkolwiek podstawowym obywatelskim rozsądkiem.

Na szczęście nadal istnieje część populacji, która jest zdrowa nie tylko na ciele, ale i na umyśle. Ale nie jest to kryterium decydujące: przecież od 1933 roku do 1945 gros ludności niemieckiej i austriackiej składał się z całkowicie zdrowych ludzi, wyznających wysokie wartości moralne, kto wie, może lepsze od naszych. Nie zapobiegło to nadejściu nazistowskiego reżimu. To samo można powiedzieć o Rosji Stalina, od 1917 do 1953 roku.

Globalizacja zmienia również postrzeganie tożsamości ludzi. W społeczności nomadycznej, tożsamość jednostki wynika z jej powiązań rodzinnych, klanowych lub plemiennych. W społeczeństwach agrarnych tożsamość i lojalność określały autorytet monarchy i religii. Wreszcie, w społeczeństwach przemysłowych, tożsamość była budowana na prawdziwej lub zmitologizowanej kulturze narodowej i na jednorodnym składniku etnicznym.

W ostatnich latach nastąpiła tymczasem wielka zmiana spowodowana masową imigracją, która przynosi mniej lub bardziej szczęśliwą mieszankę kultur żyjących obok siebie, w lepszej lub gorszej harmonii w zależności od kraju i pochodzenia. Gdy w przeszłości migracja ludzi dotyczyła stosunkowo pustych terytoriów (Australia, Ameryka) ewentualnie zbrojnych inwazji, od lat siedemdziesiątych ubiegłego wieku, imigrację zarobkową zaczyna wypierać imigracja całych populacji. Imigranci często przestają stanowić mniejszość, jak to miało miejsce jeszcze w latach sześćdziesiątych, a stają się większością w wielu dzielnicach i miastach. Jest to zjawisko, które nasila się na całym świecie, szczególnie w Europie i Stanach Zjednoczonych.

W krajach dotkniętych tym zjawiskiem mieszkańcy miast sami opuszczają niektóre dzielnice, nie z powodu rasizmu, ale po to, by zachować bezpieczeństwo fizyczne

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

środowiskowe i społeczne. Ci, którzy nie mogą takich gett opuścić, są mocno sfrustrowani, ponieważ tracą poczucie bycia u siebie. Tak czy inaczej, w pewnym momencie, jakiś model kulturowy musi zacząć dominować na danym terytorium. A jeśli imigracja i czynniki demograficzne sprawiają, że rdzenni mieszkańcy stają się mniejszością, to czują się społecznie i kulturowo wyalienowani. Te terytoria nie są gettami w sensie miejsc, w których ludzie znaleźliby się jak w areszcie domowym. Są to obszary wielkiej niestabilności, w których prawo państwowe jest zastępowane przez nowe lokalne zwyczaje lub przestępczość zorganizowaną. Według francuskiego komunistycznego deputowanego André Guérina: „*Imigracja jest zbawieniem dla kapitalizmu finansowego. Pozwala dzielić, wykorzystywać społeczne poczucie braku bezpieczeństwa i wykluczać z życia społecznego i politycznego miliony rodzin i miliony młodych ludzi*".

W raporcie ONZ z 2000 roku zaproponowano różne scenariusze imigracyjne, tak aby zapobiec starzeniu się ludności Zachodu. W sprawozdaniu tym zasugerowano, że kraj taki jak Francja powinien przyjąć dodatkowych 89,5 mln imigrantów w latach 2000-2050, czyli 1,8 mln rocznie. Prawdziwy plan kolonizacji, chyba że to szalbierstwo biurokratów! Towarzyszy mu, a jakże, szantaż: autorzy tego sprawozdania zapowiedzieli, że w przypadku jego odrzucenia, wiek emerytalny we Francji będzie musiał zostać podniesiony do 75 roku życia.

W rzeczywistości klasom pracującym nie zależy na separowaniu się od obcokrajowców, gdy ci stanowią mniejszość w dzielnicach, gdy nie odbierają pracy w okresach bezrobocia, gdy akceptują pewną integrację i uważają tubylców za kulturowe wsparcie. Kiedy tak nie jest, imigrant często musi podporządkować się niewolniczej pracy i straszliwym warunkom życia. Ta imigracja, często nielegalna, jest wspierana i organizowana przez branże, które dążą do obniżenia płac

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

i rozbicia związków zawodowych, tych, które nie są jeszcze pod ich kontrolą. Pomagają im w tym *użyteczni idioci*, zrzeszający się w różnych stowarzyszeniach pomagających imigrantom oraz dobrane i rozpoznawalne osobowości kina lub telewizji. Z drugiej strony, zamożne klasy nie dostrzegają problemu, gdyż w znikomym tylko stopniu są z nim skonfrontowane, a mają skłonność do idealizowania obcej kultury widzianej poprzez jej świąteczne czy kulinarne aspekty. Podczas gdy same są chronione przed najbardziej sugestywnymi formami ekspresji tych kultur, te bogate klasy często promują różnorodność rasową i kulturową. Nie jako prostą osobistą relację pomiędzy dwojgiem ludzi, ale jako ideologię powszechną. Czyż Rousseau nie powiedział już w XVIII wieku: „*Strzeżcie się owych kosmopolitów, co w swych książkach szukają dalekich obowiązków, których nie uważają za stosowne spełniać dokoła siebie. Niejeden filozof kocha Tatarów, aby być zwolnionym od obowiązku miłości względem sąsiadów swoich*".

Żadna ludność nie chce stać się mniejszością na terytorium, na którym wcześniej była w większości. Koniec z Amerykaninem, koniec z Francuzem, koniec z Belgiem, koniec z Algierczykiem czy Tybetańczykiem. A przecież, jak pisał etnolog Claude Lévi-Strauss: „*To właśnie różnice między kulturami sprawiają, że ich spotkanie jest owocne*".

Socjolog Alain Soral trafnie wyjaśnia genezę współczesnego systemu w książce „*Comprendre l'Empire*". Opisuje w niej, zachodzący w ciągu ostatnich dwóch stuleci, wzrost władzy sieci międzynarodowych karteli finansowych połączony z instrumentalizacją humanizmu grecko-chrześcijańskiego, redukowaniem państw narodowych, zaostrzeniem antagonizmów... Jedno wielkie oszustwo, próba podstępnego przejęcia dyktatorskiej i totalitarnej władzy. Sorel stawia również pytanie

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

o społeczne rewolty wymierzone w taką potęgę. Potęgę, która jednak – od kryzysu do kryzysu – jest zarówno coraz potężniejsza, jak i coraz bardziej wrażliwa ponieważ jest coraz bardziej jawna i arogancka.

Nasz system gospodarczy i kulturowy, znajduje się w stanie zaawansowanego bankructwa finansowego i to w świecie, w którym wkrótce zabraknie zasobów, i który będzie coraz bardziej niesterowalny i niezdolny do właściwego reagowania na problemy. Nasza kultura i społeczeństwo, podobnie jak to było u Majów, Rzymian, Grenlandzkich Wikingów (i wielu innych) tuż przed ich upadkiem, stały się dysfunkcyjne. Paradoks obecnego systemu polega na tym, że aby utrzymać się przy życiu, musi on rozwijać typy osobowości i kultur, które nie będą w stanie sprawić, by był sprawny w dłuższej perspektywie czasowej. To, co może zadziałać, odbudować i podtrzymać cywilizację to: dalekowzroczność, mądrość, inteligencja, dyscyplina, rygor, sprawiedliwość, odwaga, uczciwość, współczucie i hojność. Desperacko potrzebujemy tych cnót. Przede wszystkim, desperacko potrzebujemy mężnych przywódców. Ale obawiam się, że nasza kultura już ich nie produkuje.

Możemy zatem polegać wyłącznie na sobie. Jak zwykle.

Matthieu nie ma już pieniędzy. Stracił pracę, którą jego wujek znalazł dla niego dzięki protekcji. Wstawanie każdego ranka jest trudne. Wie, że spędza zbyt wiele nocy przy konsoli do gier, ale nic na to nie poradzi, nowy BodyKill VIII jest zbyt zabójczy! W wieku 32 lat Matthieu mieszka z rodzicami i to go irytuje, ponieważ zawsze jakby czaili się za jego plecami. Chciałby czasem przyprowadzić koleżankę, ale i tak jest na to zbyt nieśmiały, a dziewczyny cenią tylko facetów z kasą i dużymi furami. Jego główną rozrywką, poza grami i czatem przez Internet, jest palenie trawki z kumplami. Ale to,

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749586543862336

o czym naprawdę marzył, to zostać znanym raperem. Tak, miałby i pieniądze, i laski. Ale cóż, żyje pod presją pracy i zarabiania pieniędzy, to go wykańcza! Ponadto, jego rodzice w tym roku nie opłacili mu nawet wakacji na Ibizie. Sukinsyny! Zawsze im się dobrze powodziło. Emerytowani państwowi urzędnicy, zawsze cieszyli się życiem: wakacje nad morzem, narty, wszystko. Dranie, pospieszcie się i kopnijcie w kalendarz, albo przynajmniej zdychajcie w jakimś w hospicjum, żebym mógł też nażreć się waszych pieniędzy. Jeśli zostaną jeszcze jakieś.

Jako jedyne dziecko, Matthieu zawsze był rozpieszczany, zwłaszcza przez swoich dziadków, plus Brigitte, która wyszła za jego dziadka ze strony mamy. W każdym razie, nie będzie przecież sprzedawał na eBayu tego wszystkiego, co zgromadził w garażu. To nie byłoby fajne. Tak czy inaczej potrzebuje kasy na nowe ciuchy. A co z tym bajzlem na zewnątrz, podobno supermarkety są puste i wszędzie syf się rozlewa we wszystkich kierunkach? Wie, że jego ojciec ma w swoim pokoju broń. Jeśli tak, to zrobi rekonesans po sklepach i sam się obsłuży. A jeśli ktoś będzie chciał go powstrzymać – zabije.

1.7. NIEPRZEWIDZIANE

„Obwieść ten stan wyjątkowy. Rusz i rozprzestrzeń ważność nagłego zajścia. I ocal nas. I ocal nas. I to jest koniec, koniec. To jest koniec Świata”
Muse, brytyjska kapela rockowa,
***Apocalypse Please*, 2003**

OTO ROZDZIAŁ, KTÓRY Z PEWNOŚCIĄ SPRAWI, ŻE WYJDĘ NA NIEULECZALNEGO PARANOIKA

Ale ponieważ zasadą tej książki ma być myślenie pozbawione uprzedzeń – niech będzie. Zaletą takiego podejścia jest to, że pozwala nam wyobrazić sobie

Ta strona zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

to, co niewyobrażalne. Tym bardziej, że czasami niewyobrażalne robi nam brzydki numer i może się urzeczywistnić.

Problemy, z którymi mamy się zmierzyć, są poważne. Przybierają na sile z naszej winy. Wszystkie wynikają z natury ludzkiej. Wspólnie jesteśmy ich przyczyną. Czyli – możemy coś z tym zrobić.

Ale może się też zdarzyć, że w nieoczekiwany sposób wydarzy się coś, co wymyka się naszej przenikliwości i w sposób gwałtowny zsyła wszystkie plagi i konsekwencje naszej wcześniejszej lekkomyślności.

Niestety, natura też ma dla nas niespodzianki! W rzeczy samej, nic nowego.

Problemem jest ryzyko równoczesnego wystąpienia klęsk żywiołowych i katastrofy gospodarczej.

A TO JEST JUŻ COŚ NOWEGO

Zwykłe zdarzenia naturalne nie zawsze były możliwe do przewidzenia przez tych, którzy projektowali nasze systemy produkcji oraz dystrybucji – huragany, powodzie, wybuchy wulkanów, tsunami, trzęsienia ziemi itp. Skutki tych wydarzeń mogą być poważne, ale raczej w wymiarze lokalnym. Od czasu tragedii w Fukushimie zaczęliśmy zdawać sobie sprawę, że takie wydarzenia, które potencjalnie mogą wpłynąć na nasze niestabilne systemy przemysłowe, mogą nabrać zupełnie nowego wymiaru.

Przede wszystkim, cały nasz system został zaprojektowany w taki sposób, jakbyśmy nie musieli martwić się o nadzwyczajne, długotrwałe zdarzenia naturalne. Są to bardzo rzadkie zjawiska, które mogą spowodować totalne spustoszenie na danym obszarze, powiedzmy do kilkuset km² oraz globalne

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

zmiany klimatu na okres kilku lat. Występują one bardzo rzadko, raz na tysiąclecie: uderzenia małych meteorytów lub komet, bardzo duże erupcje wulkaniczne lub niesprzyjające cykle aktywności słonecznej.

Cały współczesny system przemysłowy opiera się na założeniu, że zdarzenia takie występują na tyle rzadko, że można je uznać za znajdujące się poza sferą możliwości ich wystąpienia.

Z WYJĄTKIEM...

Z wyjątkiem tego, że z samego faktu, że dane zdarzenie jest bardzo mało prawdopodobne, nie wynika, że jest ono niemożliwe.

Jednak najbardziej niepokojącym aspektem ryzyka zbiegu pomiędzy katastrofami naturalnymi i przemysłowymi jest co innego. I zachodzi w chwili nierozważnego manipulowania żywymi organizmami.

Nowoczesna medycyna jest jednym z najwspanialszych osiągnięć człowieka. Nasz gatunek pokonał ból i chorobę. Wyeliminowaliśmy polio, ospę, dżumę, cholerę, tyfus, gruźlicę. Wiemy, jak leczyć większość chorób zakaźnych, a także dużą część tych najrzadszych chorób. Nawet rak nie jest już tak bezwzględnym zabójcą. I pomimo chorób, które sami na siebie ściągamy poprzez niehigieniczne zachowania, możemy być zadowoleni z osiągniętego postępu.

Nawet w obliczu mikroorganizmów czujemy się wszechmocni. A jednak choroby, które one powodują, mogą o sobie przypomnieć, jeśli zabraknie, dbającej o nasze zdrowie, wspaniałej medycznej infrastruktury lub jeśli nie będzie ona już dostępna dla wszystkich.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

WIRUSY I BAKTERIE NIE DADZĄ SIĘ TAK BEZKARNIE POZABIJAĆ I SZYKUJĄ ODWET

Na ich korzyść wpływają dwa czynniki. Po pierwsze, bardzo duży wzrost populacji ludzkiej i jej wysokie zagęszczenie w miastach. Duże skupiska ludzkie pozwalają tym organizmom rozwijać się i rozprzestrzeniać. Następnie, wystawione na działanie antybiotyków, bakterie nabierają odporności, jak ma to miejsce w przypadku Salmonelli, Escherichia coli, Campylobacter, itp.

Istnieją mutacje i warianty chorób takich jak SARS (ostry zespół niewydolności oddechowej), AIDS lub choroba wściekłych krów. Zaobserwowano, że w wyniku mutacji wirusy, takie jak H1N1, H5N1 lub wirusy grypy, przechodzą ze zwierząt na ludzi. Należy wyrazić ubolewanie z powodu skutków jakimi są alergia i osłabienia układu odpornościowego spowodowane stosowaniem pestycydów, substancji toksycznych i substancji zaburzających gospodarkę hormonalną.

To nie jest błahostka. W latach 1918-1919 hiszpańska grypa, zabiła ponad 40 milionów ludzi na całym świecie, znacznie więcej niż pierwsza wojna światowa. W 1348 r. ponad 30 procent ludności Europy zmarło w wyniku epidemii dżumy panoszącej się w miastach. Zakładając, że na świecie 78 procent mieszkańców miast żyje w slumsach, bez dostępu do toalet, bieżącej wody czy kanalizacji, nowe choroby szybko znajdą dla siebie podatne podłoże. Według ekspertów WHO taka epidemia jest niemożliwa do przewidzenia zawczasu.

W czerwcu 2001 roku rząd USA przeprowadził symulację wybuchu epidemii. Celem operacji pod kryptonimem „*Dark Winter*" było zbadanie zdolności amerykańskiego systemu opieki zdrowotnej i szpitalnej do reagowania na wypadek wybuchu epidemii

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749565/43862336

ogólnonarodowej. Według wyników eksperymentu, cały system bezpieczeństwa medycznego bardzo szybko by się zawalił. Symulowanego wirusa nie udało się opanować i w ciągu zaledwie czterech dni rozprzestrzenił się poza granice państwa, powodując panikę na całym świecie. Opracowanie szczepionki lub lekarstwa wymaga czasu. Szpitale szybko byłyby przepełnione, dotknięte brakiem łóżek i personelu pielęgniarskiego, a lekarze byliby jednymi z pierwszych, którzy zachorowali.

Gdyby taki wirus został uwolniony do środowiska naturalnego przez państwo-nieprzyjaciela lub organizację terrorystyczną, która jest mniej głupia i bardziej przebiegła niż te, które zwykle obserwujemy, skutki byłyby druzgocące. Również państwo totalitarne (lub jego elity), obawiając się utraty swojego statusu lub po prostu chcąc ograniczyć populację, zużywającą zbyt wiele zasobów, mogłoby użyć takiego wirusa przeciwko własnym obywatelom. To nie jest scenariusz, który należy z góry wykluczyć. Przecież jeśli dyktatorzy tacy jak Hitler, Stalin, Mao, Pol Pot byli w stanie wydać rozkaz zamordowania części własnej ludności, kto może zaręczyć, że inni dziś postąpiliby inaczej? Kierujący rządem dusz mogliby zdecydować się na szczepienia tych, którzy zostaliby wyznaczeni do przetrwania w pierwszej kolejności.

Paranoja z mojej strony – bez wątpienia, ale tym większy powód, by patrzeć ludziom władzy na ręce.

W pewnym momencie, w odpowiednim kontekście, paranoja staje się odruchem przetrwania.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

Jean-Michel jest fanatykiem przekonanym, że jego Bóg i jego religia zwyciężą. Uważa za swój obowiązek prowadzić tę bożą walkę za swoich upokorzonych i ciemiężonych braci na całym świecie. Miał objawienie podczas podróży do ojczyzny i od tego czasu nawiązuje kontakty z innymi wiernymi w okolicy, w której mieszka. Nie wierzy w metody swoich braci i sióstr. Ataki, broń i materiały wybuchowe wydają mu się trywialne. Ma inne plany. Przydać się do ich realizacji może pozycja naukowa, którą zdobył w dziedzinie badań biologicznych. W laboratorium ośrodka badawczego, w którym jest zatrudniony, Jean-Michel postawił sobie trudne zadanie. Badał próbki wirusa pobrane z drobiu azjatyckiego. Miał szczęście: szybko znalazł formę wirusa, który jest bardzo agresywny, ale za to ma długi czas inkubacji. Pozwala to na bardzo skuteczne rozprzestrzenianie się, zwłaszcza że ten rodzaj wirusa rozprzestrzenia się zarówno w powietrzu, jak i w płynach. Ten wirus nie jest śmiertelny, przynajmniej tak myśli Jean-Michel. Wkrótce zresztą sam się o tym przekona, bo przecież nie może uniknąć ekspozycji na samego siebie. Zgromadził dużą liczbę wirusów w małych probówkach. Zamierza je otworzyć i wyczyścić nimi klamki w hotelach, które odwiedzi w najbliższych tygodniach. Podrzuci też trochę na pokłady samolotów, z których zamierza skorzystać. Nadwyrężył nieco swoją kartę kredytową, ale Jean-Michel uważa, że było warto. Następne dwa tygodnie ma wolne. Będzie dużo podróżował: Paryż-Londyn – Madryt – Miami – Nowy Jork – Los Angeles – Vancouver – Montreal – Bruksela – Frankfurt – Monachium – Mediolan – Moskwa – Zurych – Amsterdam – Paryż.
Bóg jest wielki!

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749565674386233

1.8. NADZIEJE

„Musimy. Możemy. Zobaczymy lepszy świat. Nie mamy wyboru"
Graeme Taylor, kanadyjski naukowiec, 2011

„Epoka kamienia łupanego nie zniknęła, ponieważ zabrakło kamieni. Epoka ropy naftowej zniknie na długo przed tym, zanim wyczerpią się jej zapasy"
Szejk Ahmed Zaki Yamani, minister saudyjskiego Ministerstwa Ropy Naftowej 2010

Chętnie przyznam: to, co państwo właśnie przeczytali do tej pory, nie jest zbyt zachęcające i nie byłoby zbyt uczciwe, z mojej strony, nie podzielić się uwagami dotyczącymi możliwych rozwiązań.

Czy jest jakaś nadzieja? Człowiek jest pełen zaradności i pomysłowości. Świadomość może przynieść pozytywne zmiany kulturowe, które, jeśli pójdą w parze z reformami i postępem technologicznym, mogą nam pomóc.

Musimy jednak mieć jasną wizję i przyglądać się możliwym rozwiązaniom w sposób zarazem rygorystyczny i obiektywny. Nie ma nic gorszego niż optymiści, których nazywam *„wystarczy tylko"*: ci, którzy myślą, że każdy problem, niezależnie od tego, jak jest skomplikowany, ma na pewno proste i łatwe rozwiązanie, które nie wymaga praktycznie żadnego wysiłku i że „*wystarczy tylko zrobić to czy tamto*". Optymiści ci wiele dyskutują na temat tego co powinniśmy zrobić, nie definiując kto powinien i kogo to dotyczy! Bogatych? Biednych? Mieszkańców miast? Władz publicznych? Ani jakimi środkami? Często słyszymy, że moglibyśmy to czy tamto zrobić gdybyśmy „*naprawdę*" chcieli; że moglibyśmy wyżywić 12 miliardów ludzi, że moglibyśmy po prostu wykorzystać kanadyjską ropę

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

naftową lub ropę, która nie została jeszcze odkryta, ale z pewnością znajduje się pod powierzchnią morza, na Alasce, w Brazylii, na Wyspach Falklandzkich. „*Wystarczy tylko*" rozpowszechnić zimną syntezę jądrową, gospodarkę wodorową, wykorzystywać siłę pływów, wychwytywać energię elektryczną z wyładowań atmosferycznych; „*wystarczy tylko*" po prostu przestawić się na energię odnawialną; „*wystarczy tylko*" wymieniać żarówki, jeździć na rowerze itp.

Poza ewentualnym wyzwaniem dla praw fizyki, jakie te przejawy optymizmu mogłyby stanowić, słyszymy te argumenty od zupełnych amatorów, dziennikarzy czy aktywistów, ale rzadko od naukowców, geologów czy inżynierów. W świecie rzekomo świeckim i niereligijnym wiara w boginię Technologię i boga Postępu umożliwia pozbycie się wszelkich lęków za pomocą machnięcia ręką.

Czy postęp naukowy spowoduje wynalezienie cudownych technologii? Jest to mało prawdopodobne z dwóch powodów. Pierwszym jest ten, że przyszłe odkrycia są z natury niepewne. To tylko założenie. Po drugie, bardziej istotne jest to, że problem ma charakter technologiczny tylko wtórnie. W rzeczywistości objawia się przede wszystkim w naszej organizacji społecznej, gospodarczej i politycznej.

Nasz globalny system kulturowy nie zakłada długoterminowej perspektywy. Rolnictwo przemysłowe, systematyczne zaniedbywanie odnowy zasobów, lekceważenie polityki kontroli urodzeń.... żadne z tych działań nie zależy od ograniczeń technicznych. Przewidywania ekonomiczne obejmują co najwyżej perspektywę 10 letnią... Dalej nie mają siły motywującej. Jeśli chodzi o kalkulacje polityczne, są one ograniczone cyklami wyborczymi: czyż Dick Cheney, wiceprezydent Stanów Zjednoczonych w latach 2000-2008, nie był pewny siebie, mówiąc, że „*nasz*

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749585643862336

styl życia nie podlega negocjacjom"? Jak możemy mieć pewność, że wyborcy zaakceptują trwały wzrost cen produktów rolnych, aby zapobiec kryzysowi, którego dokładny charakter jest nadal nieznany? Jak możemy zmusić przedsiębiorstwa do rezygnacji z łatwych zysków, aby zapewnić zrównoważony rozwój gospodarki w ciągu 20 lat? W jaki sposób można uświadomić konsumentom, że ich życie ulegnie poprawie dzięki reformom?

A jednak zaledwie dziesięć pokoleń temu, w połowie XVIII wieku, świat był zasadniczo rządzony przez monarchie absolutne, niewolnictwo było powszechne, prawie nikt nie potrafił czytać i pisać, a życie było krótkie i pełne wyrzeczeń. A jednak zmieniliśmy się. Więc możemy się zmienić. *„Wystarczy tylko"*?

Zmiany w społeczeństwie często rozpoczynają się od innowacji technologicznych, które tworzą nową dynamikę gospodarczą, społeczną i polityczną. Broń palna zakwestionowała zalety arystokracji na polu walki, koleje umożliwiły penetrację i rozwój odległych obszarów i wnętrz kontynentów. Internet umożliwił nowe sposoby komunikacji, wymianę informacji poza mediami kontrolowanymi przez duże grupy gospodarcze oraz w sposób globalny, zbliżenie ludzi i podmiotów gospodarczych.

Społeczeństwa również się zmieniają, ponieważ pojawiają się nowe idee. W historii religie takie jak hinduizm, buddyzm, chrześcijaństwo i islam, które próbowały wydobyć ludzi z rasizmu plemiennego i archaizmu moralnego, czy też ruchy nacjonalistyczne, rewolucyjne i niepodległościowe, które łączyły masy we wspólnych projektach, czy dzisiejsze ruchy ekologiczne, zawsze powstawały, gdy pojawiała się potrzeba odnalezienia nowego sensu. *„Nie ma na świecie nic równie potężnego jak pomysł, którego czas właśnie nadszedł"* – twierdził Victor Hugo.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

Możemy użyć energii alternatywnych w stosunku do ropy naftowej. Teoretycznie jest ich wiele, ale możliwości, jakie oferują, są wciąż ograniczone.

Węgiel jest dostępny w stosunkowo dużych ilościach. Jest energią „brudną", poprzez spalanie przyczynia się do efektu cieplarnianego, a jego wydobycie powoduje z kolei emisję metanu do atmosfery.

Gaz ziemny, głównie metan, propan i butan, jest dobrą propozycją na czas przejściowy i doskonałym źródłem energii. Gaz ziemny łatwo wydobywa się z ziemi, jest jednak bardzo niebezpieczny, jeśli nie jest się ostrożnym w obchodzeniu się z nim. Gaz ten jest często wykorzystywany do ogrzewania, produkcji nawozów, ułatwienia procesu wydobycia ropy naftowej i produkcji syntetycznej benzyny (chociaż proces ten jest bardzo energochłonny). Światowe rezerwy dostępnego gazu ziemnego jednak również, najdalej do 2050 roku, zaczną się kurczyć.

Energia jądrowa jest kosztowna i problematyczna ze względu na awarie oraz przetwarzanie i przechowywanie odpadów promieniotwórczych. Od czasu uruchomienia pierwszego reaktora jądrowego w 1957 roku wyprodukowano 9 tysięcy ton odpadów radioaktywnych i chociaż jest to przecież niewielka ilość materiału do zagospodarowania, nikt nie chce, aby ten toksyczny śmieć został zakopany w pobliżu jego domu. Energią tą nie można zastąpić ropy naftowej i produktów z niej uzyskanych. Jednak w perspektywie krótkoterminowej energia jądrowa mogłaby stanowić rozwiązanie przejściowe, ponieważ atom uranu wytwarza 10 mln razy więcej energii niż spalenie ekwiwalentu węgla i 2 mln razy więcej niż ekwiwalent w postaci ropy naftowej. Jest to zatem użyteczna energia, która przez kilka kolejnych dziesięcioleci (do wyczerpania zasobów uranu) może dostarczać energię elektryczną bez emisji gazów cieplarnianych.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

Z drugiej strony, synteza jądrowa jest często wymieniana jako cudowna energia przyszłości: czysta i nieograniczona. W rzeczywistości, pomijając fakt, że nigdy nie było możliwe wyprodukowanie jej w warunkach zbliżonych do naturalnych, jej produkcja wymagałaby ogromnych ilości energii. Przed entropią nie ma ucieczki.

Wodór jest jeszcze mniej perspektywiczny. Zawiera niewiele energii i dlatego potrzebuje olbrzymich kubatur do przechowywania. Ponadto jest żrący i powoduje korozję. Aby go przechowywać i transportować, musi być skroplony pod wysokim ciśnieniem, w warunkach doskonałej szczelności zapobiegającej spektakularnym eksplozjom. A ponieważ nie istnieją kopalnie wodoru, musi on być produkowany w drodze elektrodializy, procesu, który jest droższy pod względem energetycznym niż energia, którą sam może wytworzyć. Ach ta entropia...

Popularne są bardziej realistyczne koncepcje proponujące eksploatację odnawialnych źródeł energii: wiatru, wody, biomasy czy słońca.

Właściwie eksploatowane drewno może stać się wydajnym źródłem paliw i materiałów budowlanych. Źle eksploatowane powoduje intensywne wylesianie.

Biopaliwa produkowane z buraków, rzepaku, trzciny cukrowej itp. mają niską wydajność i wymagają wykorzystania do ich produkcji gruntów rolnych.

Energia słoneczna, choć obiecująca, ma ograniczoną wydajność i wymaga, w przypadku budowy paneli słonecznych, materiałów, których coraz bardziej będzie brakować.

Energia wodna jest bardziej konkurencyjna, wydajna, czysta, ale za to wymaga bardzo dużych inwestycji. Zapory wymagają regularnych prac konserwacyjnych, zapobiegających wypełnieniu ich błotem i utracie ich wydajności po około 30 latach.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

Energia wiatrowa jest bardzo tania, ale jest produktywna od 20 do 40 procent czasu, czyli tyle ile może być odpowiednich warunków pogodowych.

Biomasa wytwarza gaz ziemny poprzez fermentację odpadów rolnych. Te ostatnie są uzależnione od intensywnej produkcji rolnej, która sama w sobie zależy od ropy naftowej.

Inne źródła energii, takie jak talasoenergia, geotermia, prądy morskie, również mają swoje zalety i ograniczenia.

Możliwości oferowane przez odnawialne źródła energii zachęcają do wysiłku. W Emiracie Abu Zabi inicjatywa „*Masdar*" przewiduje do 2020 roku zainwestowanie łącznie 200 mld USD w produkcję tej energii. Ma ona w pełni zastąpić energię elektryczną i odsalanie wody uzyskiwane z wykorzystaniem ropy naftowej, energią z ogniw fotowoltaicznych. Na Morzu Północnym realizowane są ogromne projekty związane z energią wiatrową, takie jak niemiecki projekt Baltic One z 21 gigantycznymi turbinami wiatrowymi, które mogą zasilić 340 tys. domów. W Niemczech 16 procent produkowanej energii elektrycznej pochodzi ze źródeł odnawialnych. Inne projekty związane z energią wiatrową planowane są na atlantyckim wybrzeżu Europy oraz na północno-południowej osi równin amerykańskiego środkowo-zachodniego wybrzeża. Ogromne połacie paneli słonecznych planowane są również w Afryce Północnej i w południowych stanach USA (Teksas, Nowy Meksyk, Nevada, Kalifornia). Naśladując przykłady Niemiec, Danii i Hiszpanii, kraje azjatyckie, w tym Chiny, również rozpoczęły realizację olbrzymich projektów w zakresie energii odnawialnej. Jednym z efektów jest skok cen na konieczne do tego surowce.

Nanotechnologie również są obiecujące: umożliwiają produkcję maszyn wielkości mikrona, obróbkę materiału na poziomie molekularnym oraz wydajniejsze

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

i tańsze wydobywanie rudy (w kopalniach o niskiej zawartości rudy i przy mniejszej ingerencji w środowisko naturalne). Możemy sobie wyobrazić tworzenie katalizatorów, które będą kopiować funkcje enzymów i rozkładać zanieczyszczenia. Możemy również tworzyć nowe materiały, niezwykle lekkie i bardzo wytrzymałe, nowe baterie, które przechowują więcej energii i wymagają mniej rzadkich metali są więc mniej toksyczne albo nawet nowe okna, które są w stanie automatycznie zarządzać izolacją i temperaturą, a na dodatek nie muszą być myte.

Dobre wieści również pochodzą z dziedziny technologii zarządzania siecią elektroenergetyczną. Mniejsze jest ryzyko masywnych przerw w dostawie prądu, pojawiły się inteligentne skrzynki, które pozwalają na lepszą analizę zużycia energii. Internet jest również technologią, która umożliwia miliardom ludzi na całym świecie kontakt, uczenie się, otwieranie na nowe idee, poszerzanie swoich horyzontów, rozwijanie więzi społecznych i wychodzenie poza oficjalne prawdy. Wreszcie można zakwestionować tezę, niegdyś sformułowaną przez Napoleona: „*Historia to uzgodniony zestaw kłamstw*". Dziś, przy odrobinie wysiłku, możliwe jest dotarcie do informacji, które są przed nami ukrywane lub odpowiednio preparowane przez główne środki masowego przekazu. Dzięki Internetowi wzrasta nasza świadomość. Jego użytkownicy mogą sięgać po wiedzę w jaki sposób działać efektywnie dla siebie, dla swoich rodzin, jak wpływać na decydentów i polityków. Akcja obywatelska ożywa we wszystkich formach, od bojkotu po lobbing, od protestów po mobilizację polityczną.

Różnica nie polega tylko na zastosowaniu zaawansowanej technologii. Te bardziej tradycyjne są czasami znacznie bardziej odpowiednie do odbudowy umierających lub uszkodzonych ekosystemów lub do poprawy

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

ich wydajności. Rolnictwo nietowarowe oparte na permakulturze i biodynamice jest przystosowane do niskiego zużycia wody, nawozów i pestycydów. Akwakultura, której koncepcja została spopularyzowana przez takich badaczy rolnictwa, jak Bill Mollison i David Holmgren, bazuje na gruntach rolnych, które są w stanie kopiować rodzaje relacji, które istnieją w przyrodzie pomiędzy różnymi roślinami, zapewniając im jednocześnie wysoką wydajność. Po upadku ZSRR Korea Północna i Kuba zostały pozbawione rosyjskiej ropy naftowej i wsparcia rolniczego. Korea Północna, ze swoim scentralizowanym sposobem zarządzania, ucierpiała z powodu gigantycznego głodu, który pochłonął kilka milionów ofiar śmiertelnych. Kuba, liberalizując rolnictwo, maksymalizując powierzchnię użytków rolnych (na dachach budynków, w parkach i na pustych działkach itp.) oraz stosując techniki permakultury, odniosła sukces. Nie tylko uniknęła niedostatków żywności, ale zwiększyła jej produkcję oraz jakość.

Tak zwane domy pasywne umożliwiają optymalizację w wykorzystaniu światła i ciepła słonecznego. Podobnie jak to się działo w historii, w tradycyjnym sposobie wznoszenia chat. Techniki te zostały zarzucone z powodu dostępu do taniego ogrzewania i taniego schładzania. Nowoczesna, narcystyczna architektura każe nam mieszkać w budynkach, które są trudne do ogrzania, schładzania, wietrzenia.

Mamy dostęp do energooszczędnych żarówek, turbin wiatrowych i kolektorów słonecznych. Sortujemy śmieci i odpady z gospodarstw domowych, prowadzimy recykling papieru, rezygnujemy z plastikowych butelek i foliówek, kupujemy samochody hybrydowe lub elektryczne, promujemy carpooling, slow food, żywność ekologiczną... Ale te odruchy będą miały marginalny wpływ na otaczające nas środowisko, jeśli nie

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

nauczymy się żyć przy jak najmniejszym zużyciu energii ze źródeł kopalnych.

Musimy być realistami: energie odnawialne nie są kompatybilne z organizacją życia społecznego opartą o masowe wykorzystanie paliw kopalnych.

SYSTEM MUSI SIĘ ZMIENIĆ

Zamiast przesiąść się do samochodu napędzanego czymś innym niż ropa, nadszedł czas, aby pomyśleć o stylu życia bez samochodu. Struktura społeczna będzie musiała ewoluować, pożegnać się ze swoimi przyzwyczajeniami i zaakceptować swoje ograniczenia: nie stworzymy komercyjnej floty samolotowej napędzanej prądem, tak samo jak nie wyprodukujemy tytanowej śrubki wyłącznie za pomocą elektryczności. Wszystkie nasze nawyki i cała nasza kultura muszą zostać przewartościowane i przekierowane.

Na tym polega właśnie przewrotna pochwała nieefektywności popularna w kręgach ekologicznych. Jak pisarz amerykański James Howard Kunstler, krytyk współczesnej urbanizacji i systemu finansowego, żartobliwie to ujmuje: „*Efektywność jest najszybszą drogą do piekła.*" Niewydajna gospodarka jest może bardziej chaotyczna, a pod pewnymi względami nawet bardziej skomplikowana niż gospodarka wydajna, która ogranicza różnorodność gatunków roślin uprawnych czy koncentruje procesy wytwórcze poprzez ich umasowienie. Tym samym jednak tak zwana „*gospodarka wydajna*" zwiększa własną zależność od generowanych przez siebie procesów. To, co jest postrzegane jako złożoność technologiczna, polega w rzeczywistości na zubożeniu wzajemnych relacji i przepływów. Jednak ekologia prerii nie jest wydajna. Wiele odmian kwiatów i traw pozwala zachować żyzną i zdrową glebę. Pojedynczy gatunek uprawiany w warunkach monokultury jest

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

z pewnością ekonomicznie wydajniejszy, ale zubaża glebę z bogactwa jej minerałów. Nawozy prowokują erozję i w ostatecznym rozrachunku wyjaławiają glebę szybko i na długi czas. Na tym polega paradoks: tajemnicą przyrody jest jej niska wydajność!

Oprócz odrzucenia maksymalnej wydajności, musimy nauczyć się samoograniczania. Bądź zadowolony z tego co masz. Zajmij się prawdziwymi potrzebami, a nie fałszywymi zachciankami. Jest to jeden z kluczy do szczęścia, aby mierzyć swoje życie nie ilością, ale jakością. Jakością relacji, a nie ilością rzeczy. Przyda się też wyobraźnia i odrzucenie kajdan i dogmatów. Bądźmy kreatywni, odkrywajmy zdrową satysfakcję ze stylu życia bliższego naszej najgłębszej naturze, promujmy pozytywne wzorce do naśladowania.

Będziemy musieli nauczyć się żyć bardziej prosto i oszczędnie. Prostota nie oznacza życia w ubóstwie i nędzy. Rób to, co pozwoli ci zdobyć to, czego potrzebujesz, a nie to, czego nie potrzebujesz. Co do miast i planowania urbanistycznego, Rzymianie wiedzieli, jak budować z kamienia budowle znacznie trwalsze niż pięciokondygnacyjne żelbetowe budynki, a ich imperium było poprzecinane drogami. Starożytni Chińczycy już 3000 lat temu mieli kwitnący handel dzięki sieci kanałów i zdobyczom nauki. Cywilizacja bez ropy naftowej może istnieć i kwitnąć.

Jednak liczebność obecnej populacji światowej i jej przewidywany gwałtowny wzrost uniemożliwiają cofnięcie zegara. Programy mające na celu pomoc tzw. słabo rozwiniętym grupom ludności wymagają ogromnego wzrostu globalnego PNB i zasobów żywności w przeliczeniu na mieszkańca. Nie chodzi zatem o to, by ograniczać wzrost gospodarczy, ale by przekierować go na bezpieczne i odnawialne źródła energii. Produkcja rolna będzie musiała się podwoić w ciągu najbliższych 30 lat i ta bezprecedensowa skala produkcji będzie

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

musiała być zachowana również w przyszłości. Nie wiemy jednak, jak zareagować na prognozowaną redukcję gruntów rolnych i zasobów. Wyzwaniem będzie zarządzanie ograniczeniami. Konieczne są ogromne inwestycje w badania, nawadnianie, zachowanie gleby, organizację eksploatacji zasobów morskich itp. Nie chodzi przy tym o to, czy taka rewolucja jest technicznie możliwa (prawdopodobnie jest), ale o to, czy nasze rządy będą miały wolę, wizję, kompetencje w zakresie koordynowania globalnych wysiłków, szybkiego reagowania na problemy i czy będziemy mieli dość czasu, by się przygotować na poważny kryzys, czy tylko, wszyscy razem, beztrosko będziemy się przypatrywać globalnej katastrofie, która dotknie nasz system gospodarczy i naszą cywilizację.

Doświadczenia ostatnich dziesięcioleci każą mieć wątpliwości.

Marius jeździ codziennie przez godzinę swoim starym samochodem ze słabo dostrojonym katalizatorem. Raz dziennie idzie do restauracji fast-food, je mięso podczas każdego posiłku, pali, nie sortuje śmieci, w sierpniu wyjeżdża na wakacje na wybrzeżu i spędza dziesięć godzin w korku w każdą ze stron. Krzyczy na swoje dzieci. Słyszałem, że raz nawet spoliczkował jedno z nich! Nie obchodzi go ekologia. Ponadto lubi oglądać mecze piłki nożnej w telewizji. **Melanie** je żywność ekologiczną i sezonową, pilnuje zużycia wody, sortuje aluminium, papier i szkło. W centrum miasta podróżuje pieszo lub rowerem i tylko dwa razy w roku, na weekend, leci do Marrakeszu lub na Ibizę (i raz w roku na zimowe wakacje do Tajlandii). Głosuje na zielonych, mimo że zdaje sobie sprawę, że jest tylko małym ogniwem w ekosystemie. Wie, że ten bardzo mały gest jest ważny w toczącej się walce o lepszy świat. Nie waha się moralizować nawet w rozmowie z tymi, którzy tej walki nie prowadzą, a także z kolegą

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

Mariusem, którego nawet podejrzewa o niewłaściwe głosowanie.
Spośród tej dwójki, Melanie ma w sobie zdecydowanie większe zacięcie ekologiczne.
Mamadou, rolnik z kraju Dogonów w Mali, tego bakcyla ekologicznego nie połknął. Zwłaszcza, gdy stracił swoją farmę. Podążył za radą rządu, który pod presją MFW naciskał na rolników w regionie, by uprawiali bawełnę. Musiał zadłużyć się, żeby kupić pompy i nawodnić swoje pola. Pierwsze lata były w porządku. Ale amerykańska bawełna, mocno dotowana, szybko stała się tak tania, że Mamadou musiał sprzedawać swoją ze stratą. Bank szybko zaczął monitować opóźnione spłaty i w końcu zajął gospodarstwo. Wygląda na to, że jego ziemia zostanie wykorzystana pod projekt nieruchomościowy. Mamadou nie ma już nic.
Na szczęście wujek przyjął go i jego rodzinę w swojej wiosce. Nie ma tu bawełny. Tylko tradycyjne rolnictwo i małe hodowle kurczaków oraz perliczek. Zasady są surowe, nie można jeść, jeśli nie pracujesz, nie można się ożenić i mieć dzieci, jeśli nie udowodniłeś, że jesteś odpowiedzialnym dorosłym, przechodząc jeden z tradycyjnych obrzędów. W tym roku, pomimo suszy, wioska ma nadwyżkę żywnościową, która zostanie sprzedana do Sangha, sąsiedniego miasta. Za uzyskany dochód, wioska kupi pompę słoneczną, aby poprawić zaopatrzenie w wodę pitną. Przyszłość wygląda dobrze, pomimo obcoplemiennych złodziei, którzy przybywają, aby kraść drób. W ubiegłym miesiącu jeden z nich został złapany na gorącym uczynku i natychmiast osądzony przez wójta wioski. Został ukamienowany. Nikt nie przybędzie prosić o wydanie jego ciała. Jedzenie to nie powód do pobłażliwości. Jest zbyt ważne.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749565674862336

Rozdział II

Upadek

„To koniec świata, który znamy,
To koniec świata, który znamy,
To koniec świata, który znamy i to jest w porządku."
R.E.M., amerykański zespół rockowy, Dokument, 1987

„Sposób w jaki zareaguje amerykańskie społeczeństwo jest wielką niewiadomą. W przeciwieństwie do lat 30., nie jesteśmy już narodem, który zwraca się do siebie „Proszę Pana" lub „Proszę Pani", gdzie nawet najbiedniejsi nosili marynarkę i krawat i mówili zrozumiałym angielskim, gdzie bezdomni mówili dziękuję i gdzie generalnie była kultura i wspólne wartości. Jesteśmy narodem przestępców, z płomieniami wytatuowanymi na szyi, którzy wołają do siebie „skurwysynu" i którzy radzą sobie jedynie w grach symulujących masowe morderstwa. Ludzie czasu Roosevelta przyzwyczajeni byli do kilkudziesięciu lat szeregowej pracy, gdzie należało pojawiać się punktualnie, w dobrze zarządzanych fabrykach i szkołach, w których się dobrze zachowywano. To według mnie powód, dla którego Stany Zjednoczone nie pogrążyły się w przemocy podczas Wielkiego Kryzysu w latach 30. XX wieku – obywatele mieli dyscyplinę i odwagę. Demoralizacja jest dzisiaj tak olbrzymia, że bardzo trudno jest wyobrazić sobie mieszkańców, którzy mobilizują się poza płytkimi wydarzeniami, takimi jak umieszczanie misiów na miejscu wypadku. I zapomnijmy o dyscyplinie i odwadze w narodzie, w którym króluje zespół deficytu uwagi i braku poczucia własnej wartości."
James Howard Kunstler, amerykański pisarz, 2011

Klik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

2.1. MECHANIZMY UPADKU

„Ameryka bogatych i słabych, Ameryka geograficznie zamożnych obszarów i Ameryka regionów kryzysowych, składa się z dwóch niedających się pogodzić światów."
John Dos Passos, amerykański pisarz (1896-1970)

„Po co uczestniczyć w wyścigu szczurów? Jedynie szczur może wygrać wyścig szczurów."
Graeme Taylor, kanadyjski badacz, 2011

„Dach, dach, dach płonie
Nie potrzebujemy wody, niech skurwysyn płonie,
Płoń skurwysynie, płoń"
Rock Master Scott & the Dynamic Three, amerykański zespół hiphopowy, 1984

Historycznie jesteśmy świadkami początku upadku ideologii postępu. Już w XVIII wieku myśliciele i humaniści zaczęli wspominać o możliwości powstania utopijnych cywilizacji – doskonałych tak społecznie jak i ekonomicznie. Voltaire uważał, że rozsądek mógłby przynieść sprawiedliwość i reformę. Condorcet widział w historii nieuchronny marsz ku sprawiedliwości i równości. Mówiąc najprościej, te właśnie pomysły,

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

zainspirowały amerykańskich rewolucjonistów w 1776 roku, francuskich w 1789 r., europejskich w 1848 r., rosyjskich w 1917 r. itp. Na każdym nowym etapie cywilizacji, w każdym nowym społeczeństwie muszą być spełnione następujące trzy warunki:

- Nowa rzeczywistość (gospodarcza, społeczna, strukturalna) nadaje nowe znaczenia;
- Powstają nowe instytucje, które lepiej odpowiadają aspiracjom społecznym obywateli, co oznacza nową umowę społeczną;
- Poziom technologii musi umożliwiać zwiększenie produktywności.

Epoka przemysłowa mogła się pojawić w XIX wieku, dzięki spełnieniu tych trzech warunków. Zastosowaliśmy racjonalny, tzw. oświeceniowy i pozytywistyczny światopogląd, który nadawał światu nowe znaczenie.

Wprowadzono nową i bardziej złożoną umowę społeczną, opartą na demokracji i swobodach jednostki. W przeciwieństwie do monarchii absolutnej i kościoła, liberalizm ten umieścił klasy burżuazyjne i kupieckie w centrum systemu, zastępując arystokrację i duchownych. Nauka, technologia, a w szczególności paliwa kopalne, przyniosły niewyobrażalny dotychczas wzrost wydajności.

Społeczeństwa przemysłowe stały się zatem bardziej dynamiczne i kreatywne niż społeczeństwa agrarne, które je poprzedzały, ponieważ sprzyjały trwałemu rozwojowi gospodarczemu. Społeczeństwa agrarne miały swoje znaczenie w systemie monarchicznym i religijnym, który sam w sobie symbolizował ciągłość porządku i naturalnych cykli, a rytm życia był rytmem niezmiennego powtarzania się pór roku, tradycji i wiary w Boga. Z drugiej strony, społeczeństwo przemysłowe wierzy w postęp: jednostka musi poprawić swoje życie poprzez pracę, wynalazki i kreatywność, a przedsiębiorstwa muszą zawsze rosnąć, rozwijać się

Klik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

i wprowadzać innowacje, aby być i przetrwać. Nawet branże usługowe potrzebują dopływu nowej energii i zasobów. Na przykład, masowa edukacja, pozostająca ważną inwestycją w możliwości techniczne oraz kapitał społeczny, jest możliwa dzięki bogactwu utworzonemu z eksploatacji zasobów naturalnych.

W społeczeństwie agrarnym gospodarką rządziły stosunki społeczne – prawa, zezwolenia, obowiązki wobec innych określone przez status lub klasę społeczną. Rynki miały charakter drugorzędny i miały na celu wyłącznie ułatwienie handlu towarami. W świecie, w którym wiara i obowiązek były najwyższymi wartościami, handel reprezentował niski i niemoralny status społeczny. Dlatego w wielkich monoteistycznych religiach chrześcijaństwa i islamu, oprocentowane pożyczki zostały zakazane pomiędzy wierzącymi. W społeczeństwie przemysłowym, w którym ceni się bogactwo materialne, jest odwrotnie. Firmy są rozwijane w oparciu o transakcje finansowe i dostęp do kapitału, niezbędnego dla wstępnych inwestycji branżowych – zakup maszyn, realizacja procesów przemysłowych, budowa zakładów itp. Zadaniem rynków jest nie tylko wymiana towarów, ale przede wszystkim zwiększenie kapitału. Cała gospodarka służy systemowi finansowemu zaprojektowanemu w celu wspierania nieskończonej ekspansji kapitału. Kapitał wzrasta głównie poprzez udzielanie pożyczek i zwrot z inwestycji. Pieniądze tworzone są przez dług. A odsetki, które nigdy nie mogą być w pełni spłacone, wymagają ciągłego tworzenia pieniędzy. W nieskończoność. Z drugiej strony, wymagany jest nieskończony wzrost i ekspansja. W świecie o ograniczonych zasobach system ten nieuchronnie w końcu się załamie.

Sposób, w jaki świat był postrzegany i znaczenie nadawane rzeczywistości przez jednostki i instytucje

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

agrarne zostało stworzone dla społeczeństwa lokalnych gospodarek, słabo ze sobą powiązanych, gdzie było mało ludzi i wiele zasobów. Jednakże epoka przemysłowa szybko przekształciła świat w globalną wioskę, silnie ze sobą powiązaną, z bardzo dużą liczbą ludności i coraz bardziej ograniczonymi zasobami.

System ten stał się dysfunkcyjny, kanibalistyczny i destrukcyjny. Jego koniec zbliżał się, ponieważ był przestarzały. Jego upadek był nieunikniony.

Dlaczego niektóre społeczeństwa upadają? Niewielu ludzi umie sobie wyobrazić, że bogate i potężne społeczeństwa, w których żyją, mogą się załamać. Jednak społeczeństwa są systemami dynamicznymi, które nieustannie balansują aby złapać równowagę w odpowiedzi na zmiany wewnętrzne i wpływy zewnętrzne. Poważne zmiany tworzą napięcia, które mogą być konstruktywne i kreatywne (nowe pomysły, nowe technologie) lub destrukcyjne (wojny, inwazje, zamieszki i wojny domowe, epidemie, klęski żywiołowe, spadek wydajności produkcji rolnej lub energii). Jeśli społeczeństwo nie jest w stanie dostosować się do destrukcyjnych zmian, napięcia mogą stać się niekontrolowanymi kryzysami, a jeżeli nic nie poprawia sytuacji, społeczeństwo zaczyna się rozpadać.

Wszystkie społeczeństwa w historii musiały stawić czoła takim kryzysom. Dlatego też zdecydowana większość dawnych społeczeństw nie istnieje już w swojej pierwotnej formie. Wśród ostatnich społeczeństw obserwujemy powolny upadek, na przykładzie imperialnych Chin i szybkie załamanie, w przypadku Związku Radzieckiego. A inne, takie jak Wielka Brytania, zostały przekształcone z monarchii feudalnych w społeczeństwa przemysłowe i demokracje przedstawicielskie.

Klik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

W niektórych przypadkach proces upadku był tak katastrofalny, że nawet bardzo rozwinięte społeczeństwa zostały zmuszone do cofnięcia się do mniej złożonego systemu. Podczas upadku Imperium Rzymskiego, można było zaobserwować zanik jego systemu rządzenia, prawa, porządku, infrastruktury, dróg, systemów wodnych, kanalizacyjnych i handlu w przeciągu zaledwie kilku lat. Upadek był znaczący.

W miarę jak miasta i tereny wiejskie pogrążały się w biedzie i chaosie, liczba ludności szybko malała, a umiejętności zostały utracone. Niektóre części Europy znacznie się cofnęły i to na długi czas.

Istnieją również przypadki, w których cywilizacje, takie jak starożytny Egipt czy Chiny, zdołały przetrwać wielokrotne inwazje, głód i wojny domowe. Pomimo ekstremalnych napięć i masowych zniszczeń, były one w stanie dostosować się do zmieniających się warunków. Zasymilowali lub integrowali najeźdźców, przyjmowali nowe idee i nadal działali z tą samą kulturą i instytucjami jak wcześniej, nawet przez tysiąclecia.

Czasami społeczeństwa borykają się z tak wieloma problemami – szczególnie wtedy, gdy zasadniczo kwestionują one głębokie przekonania ich kultury tak, że nie mogą się przystosować i znikają z powodu głodu i wojen. Ludność musi wtedy znieść najgorsze wyobrażalne fizyczne i psychiczne cierpienia.

W swojej książce „*Upadek*" amerykański badacz Jared Diamond mówi o świadomym wyborze zniknięcia, przy czym elity wolą upadek i zniknięcie całego narodu, niż płacenie politycznej ceny za zmiany i adaptację do nowych sposobów myślenia i życia. Imperium Majów, Wikingowie Grenlandii, cywilizacja Wyspy Wielkanocnej w bardzo krótkim czasie doprowadziły do upadku swoich społeczeństw. Szok był tak brutalny, że czasami prowadził do całkowitego zaniku ich ludności. Jared

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

Diamond bada przyczyny, dla których społeczeństwom udaje się przetrwać lub znikają. Rozróżnia pięć przyczyn upadku:

- Szkody w środowisku naturalnym.
- Zmiany klimatyczne.
- Wrogość sąsiednich krajów.
- Zaprzestanie pomocy i wsparcia ze strony sąsiadujących, przyjaznych narodów.
- Niezdolność przywódców do konstruktywnego podejścia do rozwiązywania problemów i nadawania sensu nowej rzeczywistości.

Choć każda sytuacja jest wyjątkowa, częstą przyczyną upadku społeczeństw w historii jest zbieżność kilku z tych pięciu czynników. Problemy te osłabiają społeczeństwo i powodują wewnętrzne zamieszki, a nawet wojny domowe. Zewnętrzni najeźdźcy wykorzystują szybko te słabości do ataku i niszczenia.

Najczęstszym problemem jest niedobór zasobów, często spowodowany wzrostem liczby ludności i niezrównoważonymi nawykami. W społeczeństwach agrarnych był to niedobór wody pitnej, żywności, drewna i innych niezbędnych materiałów. W wioskach i miastach, które pierwotnie osiedlały się w miejscach o wielu zasobach – takich jak żyzna ziemia, rzeka obficie zarybiona, las pełen zwierzyny itp. – ludność rozwijała się i powiększała, wykorzystując coraz więcej zasobów i pracując na coraz większej powierzchni gruntów rolnych, wycinając drzewa, zanieczyszczając rzeki, zabijając wszystkie zwierzęta łowne i łowiąc wszystkie ryby. Z czasem, ziemie poddane nadmiernemu wykorzystaniu w celu dostarczenia pożywienia, uległy degradacji, erozji, zubożeniu lub pustoszeniu. Wydajność spadała. Cena dostępu do zasobów szybko rosła, ponieważ niezbędne stawało się zdobywanie ich z coraz to dalszych miejsc albo konieczne stawało się finansowanie wojny, aby plądrować zasoby innych narodów.

Klik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

Koszty utrzymania rozwijającego się społeczeństwa szybko stawały się zbyt wysokie. Tak jest w przypadku wszystkich imperiów opisanych przez Paula Kennedy'ego w jego słynnej książce „*Birth and Decline of the Great Powers*" oraz przez Josepha Taintera w „*The collapse of complex societies*". Imperia rozszerzają swoją władzę nad terytoriami w celu kontrolowania zasobów, ale koszt funkcjonowania imperiów również wzrasta. Istnieją drogi i linie komunikacyjne, które należy chronić, rezerwy i drogi przewozowe do zabezpieczenia, granice, których należy strzec, regionalne bazy i garnizony, utrzymywane wbrew woli lokalnej ludności, a wreszcie niezbędne akcje policyjne przeciwko buntownikom. Należy szybko wprowadzić ogromną i nieefektywną biurokrację, aby zarządzać całą strukturą. Taki koszt napędza chciwość, tworzy kulturę korupcji, walkę o władzę na wszystkich szczeblach, a także dodatkowo zwiększa koszty i odporność na zmiany.

Tak właśnie stało się w przypadku imperiów rzymskiego, chińskiego, otomańskiego, sowieckiego i brytyjskiego, a także dzisiaj w przypadku imperium amerykańskiego. W dłuższej perspektywie, jeśli koszty te stają się za wysokie, to znaczy, jeśli kosztują więcej energii niż przynoszą, ludność zaczyna odczuwać skutki niedoboru zasobów. To właśnie w tym czasie większość społeczeństw wszczyna wojny z sąsiadami w celu pozyskania brakujących im bogactw.

Konflikty często zaczynają się, gdy ludzie konstatują, że mają inne cele niż ich sąsiedzi i że staje się społecznie akceptowalne siłowe rozwiązywanie konfliktów. Przemoc staje się jeszcze bardziej powszechna, jeśli nie są już zaspokajane rzeczywiste potrzeby ludności i jeśli tradycje kulturowe i etniczne do tego zachęcają. Te czynniki kulturowe są następnie wprowadzane w życie, trywializują przemoc i skupiają ją

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

na dobrze określonym celu jakim jest: poczucie wyższości, dewaluacja innych, autorytaryzm, kultura monolityczna, ideologia dogmatyczna itp. Czasami wojny domowe, świadomie lub nieświadomie, umożliwiają zmniejszenie liczebności ludności. Przykład ludobójstwa w Rwandzie w 1994 r. jest pouczający. Powstał on w wyniku połączenia kryzysów ekologicznych (przeludnienie i spadek zasobów rolnych), kryzysów gospodarczych (głód i nierówność) i kryzysów politycznych (wojny domowe itp.) oraz zachwianej równowagi etnicznej. Masowe morderstwa były największe tam, gdzie regiony były najbiedniejsze.

Wreszcie, kolejnym czynnikiem, który należy wziąć pod uwagę, jest spadek odporności. Społeczeństwo zbyt zamożne, zbyt odzwyczajone od cierpienia, wysiłku fizycznego i umysłowego, deprawuje się i traci refleks. Nie wie już, jak docenić to, co osiągnęło zbyt łatwo. Tworzy kulturę narcystyczną, materialistyczną i leniwą, która generuje młodzież coraz mniej rywalizującą, zainteresowaną jedynie doświadczaniem natychmiastowej przyjemności.

Śmiertelny cios jest często zadany przez jakąkolwiek zmianę równowagi. Zdezorientowane, przytłoczone cywilizacje poddają się bez walki i rozpadają całkowicie, by w końcu zniknąć.

Jeśli to wszystko przypomina ci cywilizację podobną do tej, w której żyjesz, to zrozumiałeś sytuację, w której się znajdujemy.

W dłuższej perspektywie, w ciągu 200 tysięcy lat ludzkiej egzystencji, obecna era przemysłowa jest jedynie krótkim momentem. Mechanizacja pozwoliła nam rozwijać i wykorzystywać odnawialne i nieodnawialne zasoby w niezrównoważonym tempie. Kiedy zasoby te wyczerpią się, a główne ekosystemy zaczną się załamywać, stworzymy warunki do globalnego kolapsu społeczeństwa przemysłowego.

Klik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

NADCHODZI NIEUCHRONNA KATASTROFA

Ta nieuchronna katastrofa *perfect storm*, która wywołuje globalne kryzysy, może rozpocząć się w każdej chwili i w każdym miejscu, ponieważ system składa się obecnie z chaotycznej dynamiki. Jeśli przyjrzymy się przypadkom Kambodży, Ruandy, Jugosławii, Afganistanu, Iraku, Somalii i Związku Radzieckiego, zauważymy, że w ostatnich latach lokalne społeczności częściowo upadły, powodując wojny, głód, secesje, wojny domowe, ruinę gospodarczą, a czasem nawet czystki etniczne i ludobójstwo.

Historia ludzkiej epopei może być ostatecznie postrzegana przez pryzmat ekoanalityczny, który dowodzi, że źródła energii determinują strukturę gospodarek, polityk i kultur: przejście od życia myśliwego-zbieracza do życia rolnika odbywa się poprzez kontrolę rolnictwa i hodowli a gromadzenie nadwyżek umożliwia wzrost populacji, rozwój technologiczny (pisarstwo, narzędzia itp.) oraz wyspecjalizowanie i wykształcenie się klas społecznych.

Gdy cywilizacja upada, zostaje zastąpiona przez inną, prostszą, mniej skomplikowaną, ale bardziej wytrzymałą.

Poniższy schemat, zaczerpnięty z książki „*Evolution's Edge*” autorstwa kanadyjskiego badacza Graeme Taylor'a, pokazuje, jak może rozwinąć się kryzys.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749685674362338

Klik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

Przekształcenia Systemu

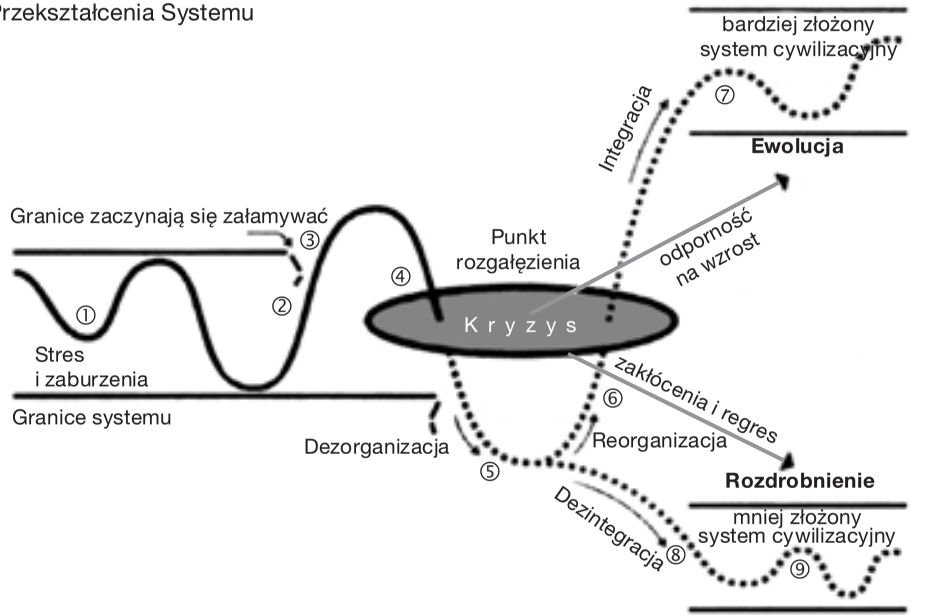

① System znajduje się w równowadze dynamicznej
② Zmiany zwiększają zaburzenia
③ Granice zaczynają się załamywać
④ System wchodzi w kryzys
⑤ Wzrastająca dezorganizacja
⑥ System zaczyna się reorganizować, włączając nowe czynniki
⑦ Równowaga zostaje przywrócona na bardziej złożonym poziomie strukturalnym albo
⑧ System się załamuje i rozpada
⑨ System odzyskuje równowagę na mniej złożonym poziomie strukturalnym

ISTNIEJĄ DWIE DROGI WYJŚCIA Z TAKIEGO KRYZYSU SYSTEMOWEGO

Społeczeństwo może ewoluować również w dół. System rozpada się, zniszczenia są nieodwracalne. Cywilizacja powraca wówczas do mniej złożonego systemu, który znajdzie punkt równowagi podobny do tego, którego doświadczyliśmy przed erą przemysłową. Tutaj pojawiają się pytania: z jakim stresem nasze społeczeństwo może sobie poradzić, zanim się cofnie i czy regresja ta będzie szybka, nagła czy stopniowa? Proces zakłócania i regresji może przybrać następującą kolejność zdarzeń:

- Faza deflacji, po której następuje hiperinflacja, koniec większości systemów opartych na walucie papierowej.
- Rosnące ceny surowców.
- Międzynarodowe napięcia, wojny o zasoby.
- Zaburzenie gospodarki światowej, rozkład długich łańcuchów dostaw.
- Masowe bezrobocie.
- Zanik sieci przesyłania energii elektrycznej.
- Zniknięcie sieci wodociągowej.
- Brak systemu odprowadzania i filtrowania ścieków.
- Upadek służb porządkowych i policyjnych.
- Pożary, panika, grabieże, przemoc.
- Całkowita utrata kontroli przez rząd nad państwem.
- Ogólny chaos, czystki etniczne, głód.
- Poważny kryzys zdrowotny, choroby, epidemie.
- Mieszkańcy uciekają z miast i osiedlają się na terenach wiejskich.
- Brak systemu opieki zdrowotnej.
- Znaczący spadek liczby ludności.
- Powstawanie lokalnych zorganizowanych skupisk ludności.
- Powrót do lokalnej produkcji rolnej.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749865/43862336

– Odbudowa struktur społecznych na podstawowym poziome.

Społeczeństwo może również rozwijać się w górę, rozwijając nowe sposoby działania w skali globalnej, zmieniając swoją kulturę i system działania.

To są mechanizmy upadku.

Musimy dokonać wyboru a pozostało nam mało czasu.

David radzi sobie świetnie, zarobił fortunę prawie nic nie robiąc. Pełni funkcje burmistrza swojej gminy, przewodniczącego rady regionalnej, posła krajowego i posła do Parlamentu Europejskiego. Kumulując stanowiska w zarządach kilku dużych spółek prywatnych i publicznych, jest w stanie zarobić ponad 200 tysięcy euro miesięcznie. Nieźle jak na socjalistę, ale ostatnio coś go niepokoi. Wścieka się, ponieważ jego zwykłe przesłania na temat feminizmu, małżeństw homoseksualnych, uregulowania sytuacji prawnej osób bezdomnych, antyrasizmu itp. nie wydają się już docierać do jego elektoratu. Podobno to kwestia kryzysu. Ale jakiego kryzysu? Wszystkie wskaźniki oraz eksperci pokazują, że nadszedł rozkwit gospodarczy! Samoloty, którymi David podróżuje są pełne, podobnie jak luksusowe hotele, w których przebywa, w Strasburgu, Brukseli czy Waszyngtonie. Dla niego, jest jasne, że jeśli ludzie zaczynają chcieć głosować na powstającą lokalną partię populistyczną to dlatego, że zmienił się skład etniczny. Uwaga, zauważmy, że zawsze jest to skrajna prawica, straszna bestia itp., stary refleks podłapany w 1968 roku, gdy spędzał lata młodzieńcze w ruchach trockistowskich. Wszyscy ci Afrykanie, Arabowie i ludzie z całego świata spowodowali, że tradycyjni wyborcy opuścili swoje dzielnice, by zamieszkać w centrum miasta, przynajmniej ci, których na to stać. David potrzebuje rady i w tym celu spotka się z prezydentem, który, choć wybrany z partii przeciwnej do jego własnej, jest starym towarzyszem z loży masońskiej. Będzie potrafił udzielić mu rady

Klik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

– **Prezydent Dominique Wolinsky** mówi „*Mój biedny Dawidzie,*" stoisz w obliczu prawdziwego problemu. Jeśli zagrasz kartą zderzeń kulturowych, z przemówieniami antymuzułmańskimi i antyimigracyjnymi, będziesz miał na plecach wszystkich poprawnie myślących, którzy oskarżą cię o wspieranie skrajnej prawicy, nie wspominając o całej branży budowlanej, branży restauracyjnej i usług, które potrzebują tej taniej siły roboczej pracującej na czarno, aby móc być konkurencyjnym. Jeśli zagrasz kartą pojednawczą i udasz dobrego starego lewaka, zostaniesz pobity przez Front Narodowy i wiesz, ja również mam ten sam problem na szczeblu krajowym. W Waszyngtonie ostrzegli mnie: jeśli chcę nadal pracować w ONZ i być konsultantem, lepiej, żebym został ponownie wybrany. Ci w Stanach i w Brukseli nie są zbyt mili, żądają uratowania dolara kosztem euro i europejskich miejsc pracy. Nawet ja mam poczucie własnej wartości.
– Czyli przechlapane, nie zostaniemy ponownie wybrani!
– Nie, nie, nie martw się, Dawidku, nasi amerykańscy przyjaciele znaleźli rozwiązanie. Wiesz, w 2000 roku, kiedy Bush Junior został wybrany, a właściwie to był mianowany. To dało wszystkim wiele pomysłów. Wszystko, co musimy zrobić, to usunąć ludzi z równania.
– Ale.... jak można wyeliminować demokrację? Manipulowanie ludźmi, tak, ale to....
– Co za straszne słowa! Kto mówi o ludziach? Wystarczy zapewnić wzrost kryzysu, centralizujemy coraz bardziej władzę, stawiając wszystkich przed faktem dokonanym. Powinieneś przeczytać książkę „*Strategia szoku*" Naomi Wolf, jest sprytna i urocza. Słuchaj, latem mam całą masę przepisów, które Bruksela chce, abym uchwalił w czasie wakacji. Celem jest zmniejszenie o połowę zasiłków dla bezrobotnych i świadczeń emerytalnych. To przejdzie gładko jak po maśle, a twoi przyjaciele z lewicy już je zatwierdzili. A teraz, żarty się skończyły, przeczytałeś ogólne raporty informacyjne? Wygląda na to, że Arabia Saudyjska nie ma już żadnych rezerw, turbaniarze nie mają już 200 miliardów baryłek, nic a nic, zero, lipa. Chyba nie nadążasz. Ale bez ropy będzie jeszcze większy kryzys. Z NATO już utknęliśmy w Libanie i Syrii.... i będziemy musieli interweniować wszędzie, aby

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

zabezpieczyć dostawy ropy naftowej. A Chinom się to nie podoba. Pamiętasz okręt podwodny Nebraska, który zatonął w zeszłym roku z powodu wypadku w pobliżu Tajwanu? Cóż, to nie był wypadek. Poza tym, skończyły nam się pieniądze. Tak więc projekty, które zamierzam przejąć, Wenezuelę, Nigerię czy Iran.... z tymi naszymi czterema samolotami bojowymi, znów się ośmieszymy. Zresztą, przy okazji, możesz powiedzieć temu dupkowi Borysowi-Henry'emu Levy'emu, żeby choć raz zamknął gębę. Wiadomo, że Rosjanie nie grają fair w stosunku do mniejszości kaukaskich, ale żeby od razu wzywać do prewencyjnych ataków na rosyjskie bazy w tym regionie... Przecież to oczywiste dla kogo ten facet gra. Dobra, lecę, żona sprowadziła nam na wieczór dwóch „sponsorów".... Powodzenia.

David wraca do domu, zatroskany. Nagle huk. Kierowca hamuje. W okno od strony pasażera rzucono kostkę brukową. Stłukło się. Wypadek?

Nie, jest demonstracja i robi się gorąco! „*Jesteśmy głodni! Jesteśmy głodni! Jesteśmy głodni!*". Samochód utknął za wozem policyjnym, który zaczyna się palić. Kierowca uciekł. David się boi, po raz pierwszy od dłuższego czasu. Wychodzi, ale potyka się, wysiadając z samochodu, jego postura mu nie pomaga. „*Gdzie jest policja?*" zastanawia się, wstając i poprawiając okulary. Ktoś go popycha. „*Spójrz, to ta gruba świnia, David Droy! Tak, to on, ten poseł, który ma kolekcję zegarków szwajcarskich! Dawaj Rolexa, sukinkocie! Dawaj, załatwimy go kuzynie!*"

Prezydent Wolinsky mówi do swojej żony: „*Widzisz, burmistrz Chicago, Manu, ma rację mówiąc, że żaden kryzys nie powinien być zmarnowany. To właśnie okropne morderstwo Dawidka, którego ciało wypatroszone, pozbawione męskości i zwęglone zostało znalezione pomiędzy oponami autobusu, pozwoliło nam wprowadzić w trybie pilnym europejskie przepisy zakazujące wszelkich demonstracji uznanych za potencjalnie agresywne. Będzie to kosztowało nas dużo pieniędzy dla policji, ale poprosiłem moich przyjaciół o promowanie kampanii darowizn. A w najgorszym razie pożyczymy trochę więcej. Z tym, jestem w stanie pokonać populistów w następnych wyborach! Gdyby nie interwencja NATO w Algierii w celu ochrony islamskiego buntu przeciwko dyktaturze generałów...*".

Klik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

2.2. KONSEKWENCJE

„Jesteście bardzo niebezpiecznymi ludźmi. Wasza obsesja na punkcie utworzenia Tego ponadnarodowego państwa europejskiego pokazuje, że chętnie niszczycie demokrację. Wydajecie się zadowoleni z milionów bezrobotnych. Dla was miliony ludzi mogą cierpieć, aby wasze europejskie marzenie mogło być kontynuowane. Za kogo wy się do cholery uważacie?"
Nigel Farage, polityk brytyjski, przewodniczący Partii Niepodległości Zjednoczonego Królestwa, przemówienie do Parlamentu Europejskiego, 2010 r.

„Nikomu nie będzie szkoda Stanów Zjednoczonych, tak jak nikomu nie było szkoda byłego ZSRR."
Dmitrij Orłow, rosyjski inżynier, 2008 r.

„Dla ludzi, rządzących światem, zasady są dla innych."
Naomi Klein, kanadyjska pisarka, 2007 r.

Całe życie powtarzano nam, że nasz system gospodarczy, polityczny i moralny jest najlepszy w historii ludzkości. Żyjemy w przekonaniu, że współczesne idee są najbardziej zaawansowane, z tych jakie kiedykolwiek istniały. Piejemy z dumy nad naszym postrzeganiem praw człowieka, pomocy humanitarnej, praw mniejszości, nigdy nie mając wątpliwości ani pytań dotyczących zasadności tych przekonań i bardziej pragmatycznie, w odniesieniu do ich funkcjonowania. A jeśli to wszystko jest luksusem dozwolonym tylko dzięki użyciu ogromnej ilości taniej energii kopalnej?

Żyjemy w świecie, który w rzeczywistości jest coraz bardziej niebezpieczny. Nie zawsze to widzimy, ponieważ na Zachodzie nadal korzystamy z komfortowej osłony zapewnianej przez złożoną i wydajną infrastrukturę. Chociaż infrastruktura ta jest bardzo odporna w przypadku wydarzeń lokalnych lub regionalnych, stanie się niezwykle krucha, gdy punkt bez

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

powrotu zostanie przekroczony. Ten punkt może zostać osiągnięty dzięki zbieżności kryzysów, których konsekwencje będziemy teraz badać.

2.3. KRYZYS FINANSOWY I GOSPODARCZY

Kryzys finansowy z 2008 roku został nam przedstawiony przez media, jako jedno z wielu cyklicznych zdarzeń na rynkach finansowych. Według współczesnej teorii ekonomii, poprawa sytuacji na rynkach

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

i w gospodarce zawsze następuje po kryzysie, bez względu na to, jak poważnym. Jednak, kiedy przyjrzymy się bliżej rzeczywistemu stanowi finansów i gospodarki, widzimy, że sytuacja jest niemożliwa do utrzymania.

Poziom zadłużenia krajów zachodnich, na czele z USA, jest wysoki. W tym kontekście dalsza i wzmożona emisja pieniądza wywoła znaczny efekt inflacyjny. Ceny towarów importowanych – zwłaszcza surowców, a szczególnie gazu i ropy naftowej – wzrosną, co spowoduje, że transport i handel w ogóle będą droższe. Firmy rozpoczną masowe zwolnienia. Bezrobocie może sięgnąć 50 procent ludności czynnej zawodowo. Całkowita siła nabywcza konsumentów gwałtownie spadnie. Rządy będą prawdopodobnie musiały dokonać wyboru pomiędzy niepopularnymi środkami oszczędnościowymi spowalniającymi gospodarkę a ucieczką w jeszcze większe zadłużenie.

Bardzo szybko Stany Zjednoczone, poprzez swoje relacje polityczne w Europie i wpływ na agencje ratingowe, zwiększą presję na strefę euro, tak aby to kraje europejskie jako pierwsze znalazły się w trudnej sytuacji, chociaż wcale nie jest ona gorsza od sytuacji Stanów Zjednoczonych. Wiele gospodarek krajów strefy euro znajdzie się pod nadzorem, z poważnymi planami oszczędnościowymi. Niektóre z nich nie wywiążą się ze swoich zobowiązań i będą musiały wrócić do swojej poprzedniej waluty. Prędzej czy później same Stany Zjednoczone nie będą już w stanie rozwijać swojej polityki i będą musiały przyznać, że ich dług nigdy nie zostanie spłacony. Konsekwencją będzie albo zaniechanie spłaty, któremu towarzyszyć będzie upaństwowienie banków i przemysłów strategicznych oraz stworzenie nowego dolara opartego na systemie „złotej waluty", albo zjawisko hiperinflacji euro i dolara, które ostatecznie nie będą już akceptowane jako

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

środek płatniczy. W każdym razie realna gospodarka zostanie silnie dotknięta, a poziom życia Amerykanów i Europejczyków spadnie szybko i gwałtownie.

Spadek konsumpcji w Stanach Zjednoczonych i Europie nie oszczędzi Azji i Chin. Kryzys rozprzestrzeni się na kraje całego świata. Niektóre będą musiały stawić czoła masowemu bezrobociu i stawić czoła wybuchowi zamieszek lub nawet rewolucji. W poszczególnych krajach skutki mogą być bardzo różne, począwszy od pokojowej zmiany władzy politycznej, poprzez krwawe represje, aż po ustanowienie autorytarnych reżimów populistycznych z nacjonalizacją przedsiębiorstw.

Problem na Zachodzie polega na tym, że zdecydowana większość ludzi nie pracuje już w rolnictwie i rzemiośle, a przemysł został zdelokalizowany. Pozostały tylko prace biurowe i drobne usługi, które, jak wiele zawodów prawniczych i finansowych, nie będą już potrzebne. Jeśli uważasz, że twoja praca jest dziś niepewna, poczekaj trochę dłużej!

Wysoki poziom imigracji w ciągu ostatnich 40 lat, w tym imigracji nielegalnej, doprowadził do tego, że cała warstwa zawodów zasadniczych, które są błędnie uznawane za zawody niewymagające kwalifikacji, mało prestiżowe lub brudne. Począwszy od sprzątania i utrzymania infrastruktury, a skończywszy na gastronomii, transporcie i logistyce, ręcznych pracach mechanicznych i budowlanych, pomocniczego personelu medycznego, hydraulików, elektryków i pracowników oczyszczania miast itp. – składa się obecnie z ludzi, którzy w przypadku poważnego kryzysu i napięć etnicznych prawdopodobnie powrócą do swoich krajów pochodzenia, pozbawiając gospodarkę swoich umiejętności i utrudnią lub wręcz uniemożliwią jej funkcjinowanie. Tak będzie w przypadku Amerykanów z Ameryki Łacińskiej w Stanach Zjednoczonych,

Klik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

Afrykanów, Hindusów, Pakistańczyków i Europejczyków ze Wschodu w Wielkiej Brytanii, Afrykanów z Afryki Północnej we Francji, Belgii, Holandii, Włoszech, Turków w Niemczech, Ukraińców w Polsce itd. Pewna liczba osób (mam nadzieję jak największa), dobrze zasymilowanych wnoszących pożyteczny wkład w życie naszych społeczeństw bez wątpienia zdecyduje się zostać i należy mieć nadzieję, że ich warunki życia pozostaną dobre. Jednak kolejna grupa, która nawet w normalnych warunkach gospodarczych sprawia kłopoty, może spowodować problemy, albo przejmie władzę, tworząc lokalne gangi lub mafie, nad regionami i obszarami miejskimi, albo będzie zwyczajnie wyeliminowana przez inne gangi lub grupy obywateli, które nie będą się już bać praw ich chroniących. Prognoza takich przyszłych zaburzeń i ruchów migracyjnych jest trudna do opisania, zwłaszcza że zależy ona od bardzo zmiennych warunków lokalnych. Poufny dokument Komisji Europejskiej przeznaczony dla jej wysokich urzędników zawiera następujące elementy: *„Spodziewamy się gwałtownego wzrostu inflacji w 2011 r., wzrostu kluczowych stóp procentowych i masowego wzrostu cen kluczowych towarów. Połączenie zwiększonego bezrobocia i likwidacji państwa opiekuńczego w krajach członkowskich zwiększy zagrożenia związane z przemocą. W perspektywie średnioterminowej musimy ograniczyć ubezpieczenie społeczne do minimum, nawet gdyby miało to doprowadzić do buntów i przemocy."* Podobnie, raport CIA opublikowany w marcu 2011 roku ostrzega rząd przed *„możliwością wybuchu wojen domowych w kilku krajach Unii Europejskiej, które przy wysokim tempie napływu imigrantów uważane są za słabe i bliskie załamania. Ryzyko wystąpienia zamieszek wzrasta z roku na rok, w szczególności w odniesieniu do przestępczości marginesu społecznego ludności muzułmańskiej który stanowi 70 procent uwięzionych we Francji i Hiszpanii."*

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749665/43862336

2.4. KRYZYS SPOŁECZNY I POLITYCZNY

Przy takim kryzysie gospodarczym jest bardzo prawdopodobne, że rządy szybko wykorzystają zagrożenie całkowitym upadkiem systemu, aby sięgnąć po jeszcze większą władzę. Celem będzie ochrona obywateli przed nimi samymi, poprzez ustanowienie środków bezpieczeństwa i coraz większe ograniczenie ich wolności. Tę drogę do zniewolenia ludzi i tyranii oligarchicznej elity potępili tacy ludzie jak Alex Jones, Noam Chomsky lub Benjamin Franklin, który pisał: *„Ci, którzy są*

Klik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

gotowi zrezygnować z podstawowych wolności w zamian za iluzoryczne i ulotne bezpieczeństwo, nie zasługują ani na wolność, ani na bezpieczeństwo."

Według Pierre'a Laurenta, dyrektora genewskiego Funduszu Walutowego, „*Kryzys będzie straszny, sytuacja rozpaczliwa, przemoc skrajna, miliony bezrobotnych będą żądać od polityków – tego, co ci im beztrosko obiecali będąc u władzy – a politycy nadal będą działać – głównie z niewiedzy, w dokładnie odwrotny sposób niż powinni, aby móc zaspokoić oczekiwania swoich wyborców.*"

W czasach hiperinflacji, ludzie będą musieli natychmiast wydać pieniądze z pensji lub emerytury na zakup ciągle drożejących towarów. Siła nabywcza będzie się zmniejszać z dnia na dzień. Niezainwestowane fortuny przepadną. W stanie Tennessee, od początku 2011 roku, 20 procent ludności żyje wyłącznie z bonów żywnościowych.

W przeciwieństwie do Niemców czy Rosjan, którzy wciąż mają w pamięci okres hiperinflacji, w przeciwieństwie do Europejczyków z Południa i Amerykanów z Ameryki Łacińskiej, którzy całkiem niedawno doświadczyli okresów wysokiej inflacji, Amerykanom będzie bardzo trudno żyć w świecie, w którym ich papierowa waluta nie jest już nic warta i w którym ich kraj nie jest już dominującą potęgą. Społeczeństwo szybko zubożeje. Setki milionów ludzi z klasy średniej straci oszczędności i pracę. Miliardy ubogich ludzi w Trzecim Świecie znajdą się w stanie głodu. Warunki do buntu zostaną spełnione. Te bunty i rewolucje będą nagłe i nieprzewidywalne. Kto w 1788 roku mógł przewidzieć Rewolucję francuską? I kto mógł przewidzieć nadejście Bonapartego lub Robespierre'a, który powiedział: „*Kiedy rząd narusza prawa ludu, powstanie staje się dla ludu najświętszym z praw i najbardziej niezbędnym obowiązkiem.*"

I jeśli uważacie, że policja będzie w stanie interweniować, to bardzo się zawiedziecie. Podczas zamieszek

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

w Los Angeles w 1992 r., a było to w sumie małe, bardzo lokalne wydarzenie wywołane werdyktem postrzeganym jako niesprawiedliwy przez część ludności, policja nawet, w obliczu skali zamieszek nie interweniowała, wolała ograniczyć obszary działania i czekać, aż sytuacja sama się uspokoi. Całe dzielnice pozostały bez ochrony do momentu interwencji wojska. We Francji w 2005 r., podczas zamieszek na przedmieściach, które rozpoczęły się w Clichy-sous-Bois, policja i żandarmeria wolały otoczyć dzielnice wysokiego ryzyka i nie interweniować, aby nie dopuścić do gwałtownej ich eskalacji. Wątpliwe jest również, aby w przypadku znacznie większych buntów lub niepokojów, osoby tworzące siły policyjne wolały wykonywać swoje obowiązki zamiast pozostać w domu by chronić swoje rodziny.

Ponieważ większość ludzi nie posiada na własność swoich domów (które często są obciążone hipoteką), jeśli nie będą mieli możliwości spłacenia pozostałej kwoty kredytu, ich właścicielami staną się banki. Podobnie, osoby nieposiadające dochodu (a będzie to większość z nas) szybko staną w obliczu nieuniknionej eksmisji, jeśli nie znajdą szybkiego rozwiązania, zwłaszcza, że hiperinflacja może odpowiadać bardzo wysokim stopom procentowym. Najprawdopodobniej, biorąc pod uwagę liczbę przypadków, które się pojawią, ludzie po prostu nie będą w stanie płacić czynszu lub kredytu hipotecznego i staną się dzikimi lokatorami zamieszkiwanych domów, których wartość i tak będzie bliska zeru. A jeśli zostaną wyeksmitowani, pójdą do innego z wielu pustych lokali mieszkalnych, a dzielnice zmienią się coraz bardziej w obozy dla uchodźców, zaniedbane i niebezpieczne.

Stany Zjednoczone, które wciąż mają potężną siłę militarną, będą chciały wykorzystać ten ostatni aktyw do przejęcia źródeł surowców lub po prostu

Klik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

sprowokowania wojen, aby zjednoczyć ludność przeciwko zewnętrznemu (lub wewnętrznemu) wrogowi i ożywić gospodarkę, jak to miało miejsce pod koniec lat 30. Uważaj na zranione zwierzę! Inne kraje, w sposób bardziej oczywisty autorytarne, takie jak Chiny czy Rosja, również mogą mieć nadzieję, że działania zbrojne dadzą im przewagę. Wojny regionalne o kontrolę nad zasobami staną się częste. Rozpętane zostaną większe wojny, a będzie ich tyle, ile prób ożywienia gospodarki poprzez wydatki na broń i podbój terytorium. Wojny światowej i jądrowej nie można wykluczyć. Można uznać za prawdopodobne, że w niektórych krajach zostaną wprowadzone programy fizycznej eliminacji osób ubogich i znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, które będą postrzegane jako nieproduktywne, niepotrzebne i których nie będzie można już wyżywić. Jeśli uważasz, że takie rzeczy są zbyt absurdalne, aby być prawdziwe, otwórz podręcznik historii.

2.5. KRYZYS W LOGISTYCE I ŁAŃCUCHACH ŻYWNOŚCIOWYCH

Zgubne intrygi rządowe nie będą konieczne do zmniejszenia liczby ludności w przypadku kryzysu. Zajmie się tym sama struktura systemu.

Zastanów się przez chwilę nad stanem dystrybucji towarów i żywności na świecie. Zniszczyliśmy najpierw rzemiosło: w ciągu ostatnich 20 lat kilka dużych grup handlowych, potężne drapieżniki i wykwalifikowani negocjatorzy, skorzystało z przewagi osiągniętej dzięki skali swojej działalności, sieci tanich dostawców i dużemu wolumenowi zakupów, aby ulokować się wszędzie. Te duże grupy zostały powitane przez

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

konsumentów z otwartymi ramionami. Położone na obszarach strategicznych, na skrzyżowaniu głównych osi transportowych wokół wszystkich miast, doprowadziły do zniknięcia znacznej liczby małych przedsiębiorstw. Wspólnie zgodziliśmy się na zniszczenie części naszej lokalnej tkanki gospodarczej w celu uzyskania pewnych oszczędności na produktach, które często są złej jakości i których nie potrzebujemy. Nie zastanawialiśmy się nad wartością tego, co zniszczyliśmy, ten mały lokalny handel miał powiązania z miejscowymi producentami żywności. Zostali oni wchłonięci przez duże grupy rolnicze lub zniknęli, nie przekazując arkanów swojej wiedzy młodym ludziom.

Na Zachodzie, w krajach wschodzących, a nawet w krajach biedniejszych, żywność znajduje się w hiper i supermarketach zaopatrywanych przez ciężarówki, często chłodnie, które przejeżdżają tysiące kilometrów, między fabrykami, centrami produkcyjnymi, centrami logistycznymi, itp. W Stanach Zjednoczonych 64 procent wszystkich towarów przewożonych jest transportem drogowym. W świecie ograniczonych zasobów może to już się wkrótce okazać niemożliwe. Cała branża działa na zasadzie napiętego przepływu lub metody *just in time* (dostawa na czas). Koncepcja jest prosta: dzięki ścisłej koordynacji pomiędzy firmą a jej podwykonawcami, produkcja odbywa się w najbardziej efektywny sposób, aby zminimalizować zapasy, co nie wymaga dużej powierzchni magazynowej, stwarza mniejsze ryzyko utracenia terminu ważności i daje większe zyski. Części niezbędne do produkcji maszyn są zamawiane bardzo często, ale w stosunkowo niewielkich ilościach. Ryzyko związane z takim systemem to ryzyko opóźnień w dostawach, zniknięcia dostawców, podwykonawców albo strajków. Zwykłe opóźnienie jednej dostawy może zatrzymać cały system. Ryzyko

Klik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

to jest zazwyczaj akceptowalne, ponieważ jest dobrze zarządzane i ponieważ wymiana podwykonawcy na zasadzie *ad hoc* lub na stałe może być dokonana przy minimalnym planowaniu. Niestety, nie będzie to już miało miejsca w czasach kryzysu. Kiedy dostawcy nie będą już w stanie realizować dostaw – z powodu bezrobocia, zamknięcia lub choroby personelu – cały system zostaje zatrzymany. Stało się to na małą skalę w 2011 r., kiedy tsunami, które dotknęło Japonię, spowodowało zamknięcie wielu fabryk w Europie.

To, co dotyczy przemysłu, dotyczy również dystrybucji towarów, takich jak towary konsumpcyjne. W sektorze wielkiej dystrybucji, tysiące podwykonawców, producentów, przewoźników i operatorów centrów logistycznych pracuje w sposób skoordynowany, aby dostarczyć żywność na półki supermarketów. To, co widzisz na półkach, to prawie wszystko, co supermarket ma na stanie. Dzięki wydajnym systemom komputerowym wszystko działa jak w szwajcarskim zegarku. Dokładnie, skutecznie i opłacalnie. Ale przy najmniejszym problemie jest to system, który szybko dostaje zadyszki. W przypadku poważnego kryzysu system ten zostałby całkowicie zatrzymany. Widzieliśmy, że podczas paniki, takiej jak ta latem 1990 r. po inwazji Iraku na Kuwejt, półki supermarketów zostały opróżnione ze wszystkich zapasów ryżu, makaronu i mleka w ciągu kilku godzin. Musimy pamiętać, że wieszczące katastrofę media wzmocniłyby narastającą panikę. 50 procent ludności świata mieszka w miastach i dlatego jest całkowicie zależna od tych złożonych systemów zaopatrzenia w energię, żywność, wodę, organizacji komunikacji i transportu, odprowadzania ścieków i odpadów. W świecie zachodnim mniej niż 2 procent ludności zajmuje się rolnictwem, łowiectwem lub rybołówstwem. Te 2 procent żywi pozostałe 98. Co gorsza, większość żywności pochodzi z monokultury krajów

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

Południa, a niewiele z tych krajów ma potencjał samowystarczalności żywnościowej.

Zazwyczaj przeciętny mieszkaniec Zachodu wraca do domu, jego lodówka jest pełna jedzenia, działa elektryczność, toalety, ogrzewanie, telefon, Internet, jego wynagrodzenie dotarło bezpośrednio na konto, a płatności dokonywane są automatycznie. Zbudowaliśmy wydajną i złożoną maszynę ekonomiczną, która rozprzestrzenia się coraz szerzej na całym świecie. Jeśli maszyna zatrzymuje się, zamówienia nie są już składane, ciężarówki nie dostarczają ładunków, sklepy są opróżniane, stacje benzynowe są zamknięte, policja i straż pożarna nie interweniują. Jeśli linie energetyczne się zepsują, kto je naprawi? Jeśli nie ma już benzyny, w jaki sposób zebrane zostaną plony i przetransportowane do supermarketów? Przeciętna rodzina ma w domu średnio jedzenia na tydzień. A potem co? Gdzie się zaopatrzy? Czy państwo będzie w stanie dostarczyć żywność wszystkim? Czy poszukiwanie pożywienia pozostanie pokojowe? Kiedy przeciętny mieszkaniec Zachodu stanie się zdesperowany to czy nie rozpocznie grabieży: sklepów, sąsiadów, miast, a następnie terenów wiejskich?

Wojsko amerykańskie przygotowuje się do zmierzenia się z tym scenariuszem za pomocą ćwiczenia „*Unified Quest*", które odbędzie się w 2011 r. i ma na celu zbadanie konsekwencji, cytując oficjalny dokument, „*wielkiego załamania gospodarczego w Stanach Zjednoczonych oraz sposobów utrzymania porządku i uniknięcia zamieszek*". Ćwiczenie to obejmuje utworzenie ośrodków internowania dla milionów Amerykanów, ośrodków które jeszcze bardziej zwiększą pojemność obozów dla uchodźców, które FEMA (agencja rządowa, zarządzająca skutkami klęsk żywiołowych lub nadzwyczajnych) instaluje od 2000 roku.

Klik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

2.6. KRYZYS ŻYWNOŚCIOWY

W nadchodzących latach nastąpi światowy kryzys żywnościowy z powodu zbieżności kilku czynników. Po pierwsze, koniec taniej ropy będzie oznaczał śmierć nowoczesnego rolnictwa, które nie może istnieć bez traktorów i kombajnów zbożowych, pomp i automatycznego nawadniania oraz wielu innych maszyn. Potrzeba 1500 litrów benzyny rocznie, aby nakarmić jednego mieszkańca Zachodu. Aby wyprodukować jedną kalorię żywności, wymagany jest ekwiwalent 10 kalorii energii ze źródeł kopalnych. Wraz z wyjałowieniem gleb, zapowiadanym brakiem fosforanów i wzrostem kosztów produkcji nawozów, pestycydów i herbicydów, rolnictwo, które zużywa 17 procent całkowitej energii, wkrótce nie będzie w stanie produkować tak wiele. Ponadto brakuje wody. Wiele regionów rolniczych przyczynia się do tworzenia obszarów półpustynnych powstających w wyniku nadmiernego pobierania wody z wód gruntowych lub transportowania jej z odległych rzek. Mechanizacja znacznie zmniejszyła liczbę osób pracujących w rolnictwie. Średni wiek zachodnich rolników wynosi 55 lat, a tylko 5,8 procent z nich ma mniej niż 35 lat, co sugeruje, że wraz z przejściem na emeryturę dużej części z nich, ich cenne umiejętności zanikną.

Sytuacja nie jest lepsza dla gospodarstw rolnych w krajach ubogich, które są również zaprojektowane jako intensywne monokultury. Bardzo smutne jest to, że na całym świecie całkowicie samowystarczalne i zrównoważone społeczności zostały zlikwidowane pod presją ekonomiczną globalnego i ultraliberalnego dogmatu. Wiedza ta może zostać trwale utracona, w momencie gdy będzie potrzebna bardziej niż kiedykolwiek wcześniej. Dodajmy jeszcze do tego zmiany klimatyczne i mamy obraz kluczowej, ale niezwykle

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

kruchej, działalności gospodarczej pod względem jej znaczenia. Jeśli ceny ropy wzrosną, coraz więcej gospodarstw rolnych będzie musiało zaprzestać produkcji. Starsi rolnicy, w większości, będą woleli przestać pracować. Duże gospodarstwa rolne będą musiały podnieść ceny. Społeczeństwo doświadczy eksplozji cen. Podczas gdy na Zachodzie udział wydatków na żywność dla gospodarstw domowych wynosi 10 procent dochodu, w krajach biednych wynosi on od 50 procent do 80 procent. Jeśli ceny stale będą rosły, a produkcja będzie spadać, szybko dojdzie do globalnego głodu.

Biedni i bogaci będą musieli opuścić miasta, aby zdobyć żywność i stać się rolnikami, ale przy małej dostępności ziemi, braku wody i braku umiejętności, proces ten może być katastrofą. Potrzeba będzie dziesięcioleci, aby improwizacja ustąpiła miejsca doświadczeniu, a w międzyczasie nie będzie starczało jedzenia dla wszystkich. To będzie wielki kryzys żywnościowy. Największy głód wszechczasów, z setkami milionów ofiar śmiertelnych. Być może miliardami ofiar.

Kraje, które importują 90 procent swojej żywności, takie jak Egipt, upadną z bezprecedensową brutalnością. Ocaleni będą masowo migrować, jak rój szarańczy i powodować cały szereg destabilizujących problemów w krajach ich przyjmujących dobrowolnie lub nie. Będą oni w coraz większym stopniu rozprzestrzeniać kryzys. Rządzący nie będą w stanie nic z tym zrobić. Nie będzie więcej zapasów żywności do rozdania. To będzie tragiczne.

2.7. KRYZYS SPOŁECZNY

W obliczu tych nowych zmian większość ludności początkowo zareaguje apatią i rezygnacją, bezskutecznie czekając na pomoc, do której przyzwyczaili się przez

Klik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

całe życie. Problemy społeczno-gospodarcze, które, jak sądziliśmy, rozwiązaliśmy – nierówności społeczne, rasizm itp. – wrócą do nas z pełną siłą. W tym świecie konkurencja, o coraz bardziej ograniczone zasoby, będzie ostra i brutalna.

Pod cienką warstwę cywilizacji, zbudowaną na przestrzeni wieków, odkryjemy samolubnych, gwałtownych i okrutnych ludzi. Weź normalną osobę i umieść ją w zimnie, wilgoci, głodną i spragnioną, zabierz jej wygodę i nawyki: telewizor, piwo, alkohol, papierosy i inne narkotyki, a szybko zobaczysz dzikusa, którego w sobie kryje. Najpierw pokaże irytację, a potem, bardzo szybko, przemoc lub poniżenie, co jeszcze kilka dni wcześniej było nie do pomyślenia. I jeśli uważasz, że braterstwo i więzi społeczne nadal istnieją po dziesięcioleciach kultury konsumpcyjnej, hedonistycznej, narcystycznej i egocentrycznej, możesz znaleźć się w obliczu przykrych niespodzianek. Społeczeństwo, które zachęca do natychmiastowego spełnienia każdego naszego pragnienia i kaprysu, w razie kryzysu może przekształcić się w hordę gwałtownych psychopatów. W przypadku upadku państwa lub rewolucji, możemy zaobserwować agresywne zachowania, o które ludzie by siebie nie posądzali: potworne masakry, gwałty, grabieże, nieuzasadnione tortury, przymusowa rekrutacja do milicji, pojawienie się „*dzieci-żołnierzy*".

Gdzie ci ludzie pójdą w pierwszej kolejności? Najpierw udadzą się do supermarketów, mini-marketów, stacji benzynowych, co wywoła falę paniki. Następnie te hordy normalnych ludzi, którzy stali się przestępcami, splądrują najbardziej wyróżniające się mieszkania i wille w najbogatszych dzielnicach (Neuilly w Paryżu, Uccle w Brukseli, Cologny w Genewie itd.), aby potem ruszyć na mniej bogate dzielnice. Następnie opuszczą miasta, aby ograbić podmiejskie dzielnice mieszkalne, aby w końcu udać się na wieś, gdzie

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749686543862336

jest jedzenie. Duża część mieszkańców będzie chciała uciec przed tą przemocą starając się opuścić miasta za wszelką cenę. Transport publiczny szybko się załamie i nie będzie w stanie funkcjonować. Drogi będą zablokowane ogromnymi korkami, na których pojawi się przemoc. Wielu głodnych i zdenerwowanych ludzi, przybywających w jednym miejscu w tym samym czasie, to wybuchowa formuła! Nastąpi nowy exodus, prawdopodobnie na większą skalę i bardziej tragiczny niż ten z 1940 r. we Francji i 1945 r. z Prus Wschodnich. Ośrodki takie jak Megève, Gstaad, Deauville, Saint-Tropez, Aspen, Beverly Hills, the Hamptons, itp., znane jako schronienie dla bogatych ludzi, szybko staną się popularnym celem dla hord szabrowników, którzy wkrótce zorganizują się w bandy dla większej efektywności. Do band tych dołączą wszelkiego rodzaju rekruci, gotowi wykonać każdy rozkaz w zamian za obietnicę codziennego posiłku. Nastąpi głód, przemoc, zniszczenie, pojawią się trupy i choroby. Anarchia, nawet tymczasowa, doprowadzi do zamieszania i utraty punktów odniesienia. Gangi, mafie, bandy złodziei, prywatne bojówki wypełnią pustkę stworzoną przez bezsilność państwa i to w sposób brutalny i bardzo szybki.

Jeśli czytasz tę książkę, należysz *a priori* do grupy społecznej o określonym poziomie materialnym, co sprawia, że ty, twoja rodzina, twój dom lub mieszkanie będzie celem dla tych osób. Będą to ci, którzy nie posiadają nic przeciwko tym, którzy posiadają niewiele. Jeśli masz coś wartościowego (woda, jedzenie, paliwo, złoto…), inni będą chcieli ci to odebrać. Twoje życie i życie twojej rodziny nie będzie wiele warte, gdy przyjdzie do ciebie masa głodnych i spragnionych ludzi (samolubnych i nieuprzejmych nawet w normalnych czasach). Nawet zwykłe zapalenie światła w nocy może oznaczać, że masz coś więcej niż inni. Prędzej

Klik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

czy później, jak w kiepskim filmie o *zombie*, dotrą oni do twoich drzwi. Głodni i gotowi na wszystko.

2.8. KRYZYS SANITARNY

Taki kryzys społeczny spowoduje również szybki upadek publicznych sieci elektrycznych, ponieważ w tych warunkach, kto będzie pracował (i jakimi środkami transportu się przemieszczał) w celu eksploatacji elektrowni, naprawy przerwanych linii itp.? Gdyby zabrakło nam prądu przez ponad tydzień, szybko stanęlibyśmy w obliczu poważnych problemów. Sieć elektryczna jest bardzo złożona i ponowne jej uruchomienie jest bardzo skomplikowane. Większość miast i miasteczek nie będzie miała dostępu do wody pitnej, ponieważ stacje wodociągowe przestaną działać. Bardzo szybko, telekomunikacja również przestanie działać, ponieważ centrale telefoniczne będą w stanie utrzymać się tylko jeden lub dwa tygodnie na swoich generatorach. Koniec z Internetem, koniec z alarmami, koniec z kamerami bezpieczeństwa. Większość systemów grzewczych nie będzie działać, ponieważ gaz ziemny wymaga poddania go działaniu ciśnienia. Nie będzie już możliwe wezwanie policji i straży pożarnej – zakładając, że nadal istnieją. Ludzie zostaną pozostawieni sami sobie i będą musieli stawić czoła przestępstwom, złym warunkom pogodowym i pożarom.

Bez elektryczności, szpitale i kliniki, już przeładowane dużą liczbą rannych, borykające się z brakiem personelu, kradzieżą sprzętu i leków, nie będą w stanie utrzymywać intensywnej opieki medycznej ani zabiegów wymagających użycia specjalistycznego sprzętu. Wielu pacjentów umrze po kilku tygodniach. Bez wody upadnie higiena miejska: toalety nie będą opróżniane,

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

nagromadzą się śmieci, ludzie będą pić wodę niezdatną do spożycia (zanieczyszczoną odpadami organicznymi i masą odchodów, które będą się gromadzić), ciała ludzi, którzy zmarli naturalnie i gwałtownie, nie będą już usuwane, zarazy i epidemie zaczną się ponownie rozprzestrzeniać.

2.9. KRYZYS JĄDROWY

W przypadku poważnego kryzysu społecznego i załamania gospodarczego, kto zabezpieczy elektrownie jądrowe? Inżynierowie i personel ds. bezpieczeństwa w tych obiektach jest szkolony do radzenia sobie z wypadkami, aktami terroryzmu, atakami zbrojnymi itp., ale nie w tym, jak radzić sobie gdy nikt już nie stawia się do pracy! Jakie są procedury w przypadku braku personelu lub w przypadku długotrwałego kryzysu? W jaki sposób napromieniowane paliwa i materiały będą izolowane w przypadku przedłużającego się wyłączenia awaryjnego? Jeśli jest jakaś rzecz, którą możesz zrobić, to napisz teraz do swojego przedstawiciela (burmistrza, posła, prezydenta, rządu itp.) i poproś o przeprowadzenie symulacji i określenia ryzyka

Klik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

w przypadku poważnego kryzysu oraz jakie dokładnie środki zostałyby podjęte aby zabezpieczyć elektrownie jądrowe. Nie możemy pozwolić, aby setki opuszczonych reaktorów jądrowych topiły się jeden po drugim, rozprzestrzeniając śmiertelne promieniowanie w powietrze, do wód gruntowych i będących w pobliżu rzek!

2.10. KIEDY POJAWIĄ SIĘ TE KRYZYSY?

Słuchając debat politycznych, nikt u władzy nie wydaje się traktować tych scenariuszy poważnie lub traktuje je po prostu w bardzo ogólnikowy sposób i zwykle kończy się to tym samym wnioskiem: większy wzrost gospodarczy rozwiąże wszystkie problemy. Możliwe, że nie jest to wyłącznie ignorancja lub zaślepienie. Czasami ogłoszenie kryzysu oznacza sprowokowanie go i przyspieszenie wydarzeń, których chcielibyśmy uniknąć. Przecież to właśnie poprzez próbę zreformowania systemu radzieckiego Michaił Gorbaczow przyspieszył upadek ZSRR.

Kiedy rozmawiam na konferencjach z osobami, które proszą mnie o radę, nieuchronnie pojawia się pytanie: *kiedy?*

Kiedy pojawią się te kryzysy? Jaki jest nasz termin? Ile czasu mamy na przygotowanie? Niektóre kryzysy finansowe, gospodarcze, społeczne i polityczne już się rozpoczęły, a ich skutki są odczuwalne. Inne, takie jak kryzys systemów logistyki czy kryzys w sektorze energetycznym, jeszcze się nie rozpoczęły. Jeszcze inne, takie jak kryzys klimatyczny i środowiskowy, rozwijają się długo i są tak nieprzewidywalne, że nie można powiedzieć, kiedy rzeczywiście będziemy dostrzegać ich skutki.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

Możliwe, że przyszłe odkrycia, nowe technologie mogą opóźnić to, co nieuniknione o kilka, nawet kilkadziesiąt lat, być może na wystarczająco długi czas, aby pozwolić nam przekazać ten problem naszym dzieciom... Ale wątpię w to. Wszystkie te problemy pogłębia wzrost liczby ludności, nieoczekiwane skutki zmian klimatycznych i załamanie się nisz ekologicznych. To, że jakaś sytuacja nie wydarzyła się jeszcze, nie znaczy, że się nie wydarzy.

Zaryzykuję: to będzie miało miejsce między 2012 a 2020 rokiem. Nie zostało nam wiele czasu.

Poznaj Michela. Jego firma została zamknięta. Niemożliwe było wyprodukowanie czegokolwiek w związku z kryzysem transportu. Ostatecznym ciosem była wojna w Azji, która zgasiła nadzieję, na otrzymanie zamówionych części. Nie wie, jak zapłaci rachunki za dom, ale w tym tygodniu ma bardziej naglące zmartwienia. W dzienniku telewizyjnym doniesiono, że z powodu wzrostu cen gazu wystąpią niedobory żywności w supermarketach, ale że nie powinniśmy panikować, ponieważ armia zapewni dostawy. Oczywiście, wszyscy spanikowali. Sklepy zostały opróżnione w ciągu kilku godzin. Słyszałem, że było wiele bójek, a nawet parę osób zostało poważnie rannych. Ludzie są głupi, wystarczy poczekać, aż państwo wykona swoją robotę i znów będzie ryż, makaron, chleb i woda.
Michel otwiera szafkę, nie ma zbyt wiele.... kilka puszek tuńczyka, sos pomidorowy, paczka makaronu, słodycze... wystarczy, by przetrwać kilka dni, ale nie więcej. O! Przerwa w dostawie prądu! Zdarza się to coraz częściej. Wieczorem w dzienniku pokazują zdjęcia zamieszek w Stanach Zjednoczonych: Detroit, Chicago, Atlanta, Nowy Orlean... lokalna ludność spanikowała po tym, jak zdała sobie sprawę, że supermarkety są puste. Widzimy obrazy grabieży i policjantów strzelających do złodziei. Niesamowite. W Internecie filmy pokazują, jak Amerykanie strzelają do swoich sąsiadów, aby

Klik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

chronić swój majątek. Wydaje się, że prezydent Stanów Zjednoczonych zamierza ogłosić stan wyjątkowy, ale ponieważ duża część sił zbrojnych jest zaangażowana w inne konflikty, napewno zabraknie mu żołnierzy do utrzymania porządku. Michel myśli, że jutro zabierze rodzinę i pojedzie do domu swojej matki na wieś. Kiedy się budzi, nie ma już wody. Nie ma więc również kawy ani prysznica. Walizki są gotowe. Rodzina Michela wsiada do samochodu. Stacja benzynowa w jego okolicy jest zamknięta – nie ma już paliwa. Została im tylko połowa zbiornika. To powinno wystarczyć na 300 kilometrów drogi. Ale wygląda na to, że Michel nie był jedyną osobą, która wpadła na pomysł opuszczenia miasta. Czeka go gigantyczny korek. W dwie godziny pokonali zaledwie 10 kilometrów. Robi się coraz goręcej. Na ich odcinku autostrady rozpętało się kilka bójek. W końcu rusza.... ale w połowie drogi odkrywa, że ma pusty zbiornik. Po dniu bezcelowego czekania na dostawę benzyny, Michel i jego rodzina decyduje się kontynuować drogę pieszo.

Poznaj Maurice, który krąży po domu. Jest przygnębiony, ponieważ on i 90 procent pracowników jego firmy zostało zwolnionych, bez odprawy, pomimo przepracowanych 15 lat. Jego prawnik obiecuje mu, że wygra grube pieniądze w sądzie, przy takim nierespektowaniu przepisów prawa. On za to wciąż powtarza, że nie zrobił nic złego, że zawsze był wzorowym pracownikiem, zmotywowanym i oddanym kierownikiem, pracującym do późnych godzin nocnych, zawsze gotowym do wyjazdów służbowych w weekendy, aby nie zakłócać produktywnego czasu pracy. Może mógł dać z siebie jeszcze więcej, sprzedać więcej, może powinien był mieć lepsze wyniki? Nie rozumie. Wszystko szło tak dobrze. Jego żona zachęca go do aktywności, do wyjścia z domu, uprawiania sportu, do szukania nowej pracy. Nowa praca? Z oficjalną 25-procentową stopą bezrobocia? Niemożliwe! Chyba jako zamiatacz! Poza tym, od jakiegoś czasu nie widział żadnych zamiataczy. Cóż.... Nadal przekonuje go, żeby wyszedł z domu. Cena chleba ponownie podwoiła się, potrzebuje więc gotówki, a wszystkie bankomaty wydają się nie działać. Idzie do banku, gdzie co najmniej dwieście osób ustawia się w kolejce do okienka. Ponoć

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

maksymalne wypłaty zostały ustalone na poziomie 50 euro na osobę za dzień. Przeszkadza mu to. Ale nie tak bardzo jak rynek akcji, na którym zainwestował swoje oszczędności, który spadł o 60 procent w ciągu kilku dni! Maurice myśli, że przecież kiedyś znowu wzrośnie, bo zainwestował w coś pewnego: transport, żywność, masową dystrybucję... Ludzie zawsze będą głodni i zawsze będą potrzebować supermarketu, producenta jogurtów, kawy i czekolady. Fakt, że wczoraj wieczorem spłonął hipermarket przy autostradzie, podobnie jak szkoła średnia, nie przeraża go nadmiernie. W najgorszym razie, państwo się w końcu nami zajmie.

Poznaj Maxa, który, choć rozczarowany, że nie może już prowadzić swojego samochodu, jest w dobrych rękach. Opiekują się nim. Został zatrudniony przez prywatną milicję „generała", byłego oficera Legii Cudzoziemskiej, lub byłego najemnika w Afryce. Max nie zrozumiał tego wszystkiego. W każdym razie, ma gorące posiłki i szanują go a raczej obawiają się w całej dzielnicy. Ma tylko kij baseballowy, nie tak jak „oficerowie", którzy mają kamizelki kuloodporne, pistolety i karabiny szturmowe bo podobno są przyjaciółmi „generała" i pracowali razem z nim na Bliskim Wschodzie, w Iraku i Libii. Nie bardzo wie, gdzie znajdują się te kraje, ale pewnie niedaleko od Algierii. Mohammed, lider jego grupy, na pewno to wie, bo to Algierczyk, a właściwie Kabyl. Cóż, jemu wszystko jedno, nie zna się na tym. Interesuje się mechaniką, a nie geografią. Teraz jest zadyma! Wygląda na to, że gang Komorów chce przejąć kontrolę nad jednym z parków publicznych w dzielnicy, dlatego że zostały tam posadzone ziemniaki i trzeba pilnować, żeby nikt nie kradł. W każdym razie, Max uważa, że to wszystko jest bardzo ekscytujące!

Poznaj Mike'a, wściekłego jak zawsze. Tym razem to poważna sprawa. Nie ma już oleju napędowego dla swoich maszyn. Próbował dostać go na czarnym rynku, ale nawet po wygórowanej cenie, jaką znalazł, nie ma go wystarczająco dużo. Kombajn strasznie dużo pali! Cóż, trudno, jego plony zgniją na polu. W tym roku nie będzie niczego. I wszyscy ci ludzie z miasta, którzy przybywają na wieś, brudni, wyczerpani, przemoczeni, wyglądają

Klik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

jak uchodźcy! Co oni, do diabła, robią w tym rządzie? Co to za gadanie o zamieszkach społecznych? Wystarczy wysłać armię! Zresztą, armia ma paliwo, dlaczego nie przyjedzie i nie da mu go, żeby mógł zebrać swoje plony? W każdym razie, jeśli zobaczy, że jeden z tych mieszczuchów zbliży się do jego warzyw, wyjmie broń!

Poznajmy Kenzę i Mikaela w ich podmiejskim mieszkaniu. Kenza radzi sobie dobrze pomimo trudnych czasów i utraty pracy. Zaprzyjaźniła się z dziewczyną przywódcy gangu, który kontroluje dzielnicę. Pozwala jej to na bezproblemowe opuszczenie budynku, czasami ktoś jej nawet otworzy drzwi albo pomoże nosić ciężkie walizki. W sąsiedniej dzielnicy, znajdującej się pod kontrolą szejka Abd El Kader'a, dawniej Jeana-Pierre'a, wystarczy, że zakryje całe ciało i używając kilka arabskich słów, które zna, może poruszać się bez żadnych problemów. Również bez trudu (płacąc kilka groszy za każdy przejazd) udaje się na terytorium „generała", twardego, ale sprawiedliwego i przewidywalnego. Dzięki przemytowi, głównie mięsa, alkoholu i papierosów, płatnymi tylko w złocie, srebrze lub biżuterii, Kenza zaczyna nieźle prosperować. Jej mąż, Mikael, stracił jedną z dwóch prac, ale druga, w firmie ochroniarskiej, jest dla niego bardzo dobra, bo jest wynagradzany w naturze – zwłaszcza w ziemniakach i warzywach – co pozwala jego rodzinie jeść wystarczająco i sprzedawać to, co zostaje. Gdyby tylko woda z kranu była znowu dostępna i gdyby dzieci mogły wrócić do szkoły, wszystko byłoby prawie w porządku.

Poznaj Matthieu, który zdołał przekonać policję, że podwójne zabójstwo jego rodziców, to nie jego sprawka. Miał solidne alibi. Siostra jednego z jego kumpli od gier na konsoli powiedziała, że był z nią. W każdym razie, policja nie zadawała zbyt wielu pytań. Napad, który poszedł nie tak, to ostatnio norma. Matthieu nie otrzymał jeszcze spadku po rodzicach, podobno konta bankowe są zablokowane, czy coś w ten deseń, ale z gotówką, którą już ma, będzie mógł kupić nową grę RoadWarrior VI – tylko czy hipermarket jest nadal otwarty? Ci wszyscy ludzie na ulicy, co za chaos i co za hałas! Nie może

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749585643862336

się doczekać zimy, kiedy będzie zimno. Jeśli chodzi o jedzenie, jest w porządku, jego rodzice mieli niezły zapas makaronu i konserw, ale brakuje mu coli i już nie ma jej ani w minimarkecie, ani w supermarkecie. Zauważył staruszkę po drugiej stronie korytarza, która zawsze ma colę w koszyku. Może dałaby mu trochę. Może od niej kupić albo zmusić ją do oddania mu jej. Bo przecież jest zmęczony, chce swoją colę, a to, czego chce, musi dostać natychmiast.

Od miesiąca supermarkety są puste, a żywność jest dostępna tylko na czarnym rynku i to po wygórowanych cenach. Mąż Elodie nie znalazł nowej pracy i gdy państwo wstrzymało wypłacanie wszelkich świadczeń socjalnych, wydał wszystko na zakup alkoholu. Dla Elodie sprawa jest prosta: nie może dłużej znieść krzyków swoich głodnych dzieci. Sprzedała wszystko, co miało jeszcze jakąś wartość, ale to wystarczyło tylko na krótki tydzień. Próbowała na próżno znaleźć pracę, ale nie jest ona już dostępna. Pierwszy raz, gdy mężczyzna zaoferował jej jedzenie w zamian za godzinę przyjemności, odmówiła, oburzona. Teraz nawet nie czuje już obrzydzenia.

Rupprecht de la Grazillère nie przejmuje się tym, co się dzieje. Wsiadł do prywatnego odrzutowca tuż przed rozpoczęciem zamieszek i poleciał do Argentyny. Dobrze, że kupił tę farmę na pampie. Piękna rezydencja, piętnastu gauchos (kowboje południowo-amerykańscy) i ich rodziny do jego usług oraz 2000 sztuk bydła. Nie ma tam awanturujących się mieszczuchów. Zabrał wszystkie swoje sztabki złota, rodzinną biżuterię i dzieła sztuki. Co do reszty, trudno, wpisuje się w bilans zysków i strat! Szkoda mu tylko kolekcjonerskiego Jaguara XJ13, podobał mu się. I żal mu drogiego mieszkania, wróci jeszcze do niego pod warunkiem, że budynek się nie zawali. Żal mu też domu na wybrzeżu i inwestycji giełdowych. W każdym razie, zarobił tak dużo pieniędzy i żył tak dobrze w ciągu ostatnich 25 lat, że spędzenie odrobiny czasu na odgrywaniu gentlemana farmera na pampie mu nie zaszkodzi. I nie ma to większego znaczenia, że kraj, który porzuca płonie.

Klik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

Paul jest zwycięzcą! Grał na giełdzie przed wojną, a teraz ma nowe zajęcie, które uwielbia, jest kierowcą czołgu Leclerc: akcja, wspaniały duch zespołowy, spełnienie w pracy fizycznej, pewność dobrze wykonanej pracy, brak papierów...

François jest błyskotliwym zarządcą majątkowym. Przewidział nadchodzący kryzys i w ciągu trzech lat pozbył się wszystkiego dając zlecenia szybkiej sprzedaży. Nachapał się. Ale nagle wszystko się rozpadło. Udało mu się uciec na wieś, ale myśli sobie teraz, że powinien był kupić dom trochę dalej od autostrady. Jak dotąd nie było jednak najgorzej. Właśnie spędził ostatni tydzień chaosu w tym domu, podziwiając swoje dzieła sztuki i pijąc butelki wina jedna po drugiej. Odkrył również na nowo kilka wspaniałych win, które porzucił na rzecz tych, bardziej modnych. Z drugiej strony, niebawem skończą mu się resztki odłożonego jedzenia. Dziś wieczorem napisał list do swoich synów, obaj na Uniwersytecie w Bostonie, od których nie miał żadnych wiadomości od momentu rozpoczęcia kryzysu i zamknięcia lotnisk. Ma natomiast gdzieś, co się dzieje z jego byłą żoną, chociaż zostawiła mu wiadomość na poczcie głosowej, że jest blisko granicy i że mimo tłumu uchodźców spróbuje ją przekroczyć. Co to za światło w nocy? Cholera! Sąsiedni dom płonie! Są krzyki i strzały! Widzi ze swojego pokoju grupę ludzi, brudnych, wychudzonych, uzbrojonych w kije baseballowe i łomy, wchodzących do jego ogrodu. Słyszy dźwięk rozbitego okna, przesuwania mebli. Czy użyje broni, by się bronić? Jest ich zbyt wielu! Nie chce cierpieć. Kończy drinka. Powoli, ale bez wahania unosi lufę pistoletu do skroni.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749686543862336

2.11. ŚWIAT JUTRA

„Kto wierzy, że gwałtowny wzrost gospodarczy może trwać bez końca w skończonym świecie, jest szaleńcem – lub ekonomistą!"
Kenneth Boulding, amerykański ekonomista (1910-1983)

„Związek Radziecki był znacznie lepiej przygotowany na załamanie gospodarcze niż Stany Zjednoczone. Amerykańska gospodarka wyparuje jak poranna rosa. Ich ludność będzie oczekiwać, że będzie karmiona, chroniona, broniona i kierowana, podczas, gdy zostanie pozostawiona własnemu losowi. Wściekła i zdezorientowana, będzie szukać winnych.„
Dmitrij Orłow, rosyjski inżynier, 2010 r.

„Znajdujemy się w okresie somalizacji i madoffizacji świata"
Jacques Attali, francuski pisarz, 2010 r.

„W nadchodzących dekadach doświadczymy piekła"
Richard Heinberg, amerykański dziennikarz, 2003 r.

Świat po upadku, świat po kryzysie będzie zupełnie inny niż ten, który znamy, tak różny, że próba opisania go może być daremna. Większość przykładów załamania gospodarczego i jego skutków można podsumować analizując doświadczenia krajów, które w ostatnich latach doświadczyły poważnych kryzysów: Związek Radziecki, Argentyna, Zimbabwe i Republika Weimarska to tylko kilka przykładów. Można jednak zidentyfikować pewne tendencje. Interesujące jest czytanie pisarzy science fiction lub oglądanie filmów pokazujących post apokaliptyczny świat. Można wspomnieć: „*Na plaży*" Neville'a Shute, „*Neuromancer*" Williama Gibsona, „*Ravage*" Rene Barjavel, „*Listonosz*" Davida Brin, „*World made by hand*" Jamesa Howarda Kunstlera, „*Księga ocalenia*" braci Hughes, „*Droga*" Johna Hillcoata, „*Mad Max*" George'a Millera, „*Matrix*" braci Wachowskich, „*12 Małp*"

Klik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

Terry'ego Gillama, „*Ludzkie dzieci*" Alfonsa Cuarona, „*Szczęśliwe zakończenie*" Arnauda Larrieu czy „*Jerycho*" oraz „*Ocaleni*" (seriale telewizyjne).

2.12. ROLA PAŃSTWA

Wraz z załamaniem gospodarczym państwa nie będą w stanie funkcjonować. Będą one miały niewielki lub zerowy dochód, a co za tym idzie będą dysponowały mniejszymi środkami. Wkrótce zostaną całkowicie zdyskredytowane. Wraz z kryzysem energetycznym rządy wielu krajów nie będą już mogły kontrolować swojego terytorium. Można sobie wyobrazić, że państwo lub organizacje, które przejmą jego rolę, będą nadal sprawować pewien rodzaj rządów na pomniejszonym terytorium, do czasu zakończenia kryzysu. Regiony, które staną się de facto autonomiczne, te, które nie pogrążą się w chaosie, zachowają względną władzę dzięki swojej organizacji i utrzymaniu porządku.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749889573862338

2.13. BIZNES I HANDEL

Wraz z przerwaniem długich łańcuchów dostaw, każda firma będzie musiała ponownie stać się firmą lokalną i będzie starała się uzyskać w najbliższej okolicy części i materiały, których potrzebuje. W firmach, które przetrwają, ponieważ produkują rzeczy użyteczne, płace nie będą już wypłacane lub będą wypłacane bardzo sporadycznie i głównie w naturze. Te pensje nie będą wystarczające do utrzymania się i będzie trzeba sobie radzić inaczej. Bogactwo będzie polegało na dostępie do żywności i wody pitnej, oraz możliwości dostępu do istniejących nowo powstałych związków lub organizacji. Nawet jeśli posiadasz fizycznie złoto i srebro, które będą jedynymi uznanymi walutami wymiany, prawdziwym bogactwem będzie przede wszystkim wiedza praktyczna: wiedza, jak uprawiać ogród warzywny, jak znaleźć źródło i wykopać studnię, jak naprawiać baterie i panele słoneczne, itp. W przeciwieństwie do gospodarstw przemysłowych, które ze względu na brak nawozów i benzyny do maszyn będą musiały zmniejszyć powierzchnię uprawną, małe gospodarstwa rolne, które nadal istnieją, dzięki swojej wiedzy i wielkości, poradzą sobie bardzo dobrze.

Rzemieślnicy, którzy produkują narzędzia, obecnie uznane za przestarzałe, powrócą do łask (kowale, stolarze, szewcy, lutnicy, itp.), ponieważ posiadają umiejętności, pozwalające na kontynuację produkcji, jeśli znajdą się w bezpiecznym środowisku.

Ci, którzy są właścicielami ziemi, będą mogli zapewnić niektórym rodzinom wikt i opierunek w zamian za pracę. Właściciele ziemscy muszą być przygotowani do bronienia swojej ziemi przed grabieżcami – mogą nawet zatrudnić milicję. Będzie to powrót pewnego rodzaju systemu feudalnego.

Klik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

W dniu, w którym bankomaty nie będą już wypłacać gotówki, gdy banki pozostaną zamknięte, a giełda już się nie otworzy, ludzie nadal będą mieli potrzeby. Pojawi się więc wymiana handlowa. Zobaczymy ludzi próbujących sprzedać lub wymienić wszystko, co posiadają, a co nie jest niezbędne do życia: zabawki, meble, odzież. Aktywa bezwartościowe w tym kontekście na aktywa, które nagle będą miały bardzo wysoką wartość (broń, amunicja, drewno opałowe, żywność...). Zobaczymy ludzi takich jak ty i ja grzebiących w śmieciach. Ponadto, w sytuacji hiperinflacji, nikt już nie będzie chciał papierowych pieniędzy. Po co wymieniać coś pożytecznego, na przykład bochenek chleba lub szalik, na kilogram dolarów lub euro, które nie są już nic warte?

2.14. PRAWO

W kontekście załamania gospodarczego, jest całkiem możliwe, że dotychczasowe systemy sądownicze i policyjne całkowicie znikną. Po krótszym lub dłuższym okresie chaosu, zostanie wprowadzony nowy porządek. Prawo, zakazy i ich stosowanie ponownie nabiorą charakteru lokalnego. Kodeks praw będzie łatwy i szybki do odczytania. Z drugiej strony, w przypadku braku systemu więziennictwa, kary będą surowe. Nie będzie już skupiania się na psychologicznych przyczynach czynów przestępczych, lecz jedynie na samych czynach i ich konsekwencjach dla społeczności. Wreszcie istnieje duże ryzyko, że egalitarne społeczeństwo XX wieku zniknie, a ponowne zdefiniowanie pojęć: obywatel, prawa i obowiązki pozostawi znaczną część społeczeństwa poza procesem decyzyjnym.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749585543862338

2.15. ZAWODY

Zawody, które będą nadal istniały, staną się znacznie mniej zróżnicowane i wyspecjalizowane niż te, które znamy dzisiaj. Będą one określane przez konkretne i natychmiastowo użyteczne umiejętności i wiedzę. Po pierwsze, będą to zawody związane z produkcją podstawową:

- Rybołówstwo, rolnictwo, ogrodnictwo, łowiectwo i zbieractwo, realizowane przez tych, którzy będą posiadali tradycyjne umiejętności i narzędzia, bez potrzeby użycia maszyn wymagających benzyny lub oleju napędowego;
- Produkcja alkoholu i narkotyków będzie bardzo dochodową działalnością, ponieważ ludzie uzależnieni od tych substancji staną się jeszcze bardziej zdesperowani niż obecnie, a duża część ludności będzie chciała zapomnieć o traumie, której doświadcza;
- Hodowla, tresura, strzyżenie, ubój zwierząt i zawody związane z przygotowaniem żywności, rzeźnictwo, wędliniarstwo, piekarnie, cukiernictwo itp. będą bardzo poszukiwane i cenione;
- Zawody związane z przygotowaniem zbóż, do konsumpcji takie jak młynarz, odzyskają swoje znaczenie.

ZAWODY ZWIĄZANE Z LECZENIEM LUDZI I ZWIERZĄT:

- Lekarze lub sanitariusze zdolni do bezpośredniego leczenia najczęstszych chorób, wykonywania prostych operacji chirurgicznych lub leczenia urazów poprzez masaż i nastawianie (zaawansowane i wydajne sale operacyjne nie będą już dostępne, jak i bardzo zaawansowane leki);

Klik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

– Doule[9], położne i arkuszerki;
– Zielarze (fitoterapeuci), botanicy, tradycyjni farmaceuci i inne branże związane z wiedzą o roślinach leczniczych, ich działaniu i sposobach ich stosowania;
– Lekarze weterynarii, którzy wiedzą, jak dbać o zwierzęta, leczyć je, pomagać im przy porodzie.

WŚRÓD NAJWAŻNIEJSZYCH ZAWODÓW ZNAJDĄ SIĘ TE, KTÓRE ZWIĄZANE SĄ Z PRODUKCJĄ I NAPRAWĄ PRZEDMIOTÓW, NARZĘDZI, ODZIEŻY I MASZYN:

– Wszelkiego rodzaju rzemieślnicy, szewcy, siodlarze, tkacze, farbiarze, stolarze, kowale, szklarze, garncarze, itp.…;
– Zawody w lekkiej metalurgii, produkcja części zamiennych, produkcja i naprawa maszyn itp.;

9 Doula to piastunka kobiety ciężarnej (z greckiego – kobieta „która służy"). Kobieta matkująca matce, która wspiera fizycznie i emocjonalnie kobietę rodzącą. Doula nie może zastąpić położnej, która ma odpowiednie kwalifikacje medyczne do opieki nad pacjentką w czasie porodu i ponosi odpowiedzialność za jej stan zdrowia. Doula zazwyczaj nie ma wykształcenia medycznego, a powinna mieć ukończony kurs przygotowujący ją do tej roli.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

– Zajęcia związane z naprawą paneli słonecznych, turbin wiatrowych, akumulatorów, turbin i innych źródeł energii elektrycznej;
– Roboty murarskie i kamieniarskie, stolarskie i ciesielskie, cięcie i obróbka drewna, ceramika, naprawa lub budowa budynków i schronisk.

INNE ZAWODY BĘDĄ ZWIĄZANE Z DOSTĘPEM DO UŻYTECZNYCH ZASOBÓW:

– Zawody, które będą wymagały wiedzy na temat dostępu do bezpiecznych miejsc (kryjówki, jaskinie itp.);
– Zawody, które będą wymagały specjalistycznej wiedzy w zakresie dostępu do wody (różdżkarze itp.);
– Zawody, w których trzeba będzie posiadać wiedzę, jak zarządzać dostępem do istniejących i nadających się do eksploatacji zasobów naturalnych poprzez wydobycie ręczne (będzie to kwestia wiedzy, jak ponownie otworzyć stare kopalnie soli, węgla, miedzi, asfaltu itp.;)
– Zawody, w których trzeba będzie wiedzieć, jak odzyskać to, co jest cenne i wiedzieć gdzie to znaleźć (przeszukanie rozległych dzielnic, opuszczonych willi i miast, które staną się kopalniami poszukiwanych materiałów, części zamiennych itp.., będzie to wymagało wiedzy i umiejętności stolarskich, złotniczych, murarskich, ale także kwalifikacji brygadzisty do zarządzania wszystkimi robotnikami fizycznymi, niewykwalifikowanymi pomocnikami, niezbędnymi do tej bardzo fizycznej pracy);
– Zawody wymagające umiejętności posługiwania się narzędziami obsługiwanymi ręcznie.

Kolejną ważną kategorią będzie branża edukacyjna, prawdopodobnie coraz bardziej związana z uczeniem się bardziej praktycznym niż umysłowym.

Klik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

Handel objazdowy, na statku, barce, wózku, itp. będzie prawdopodobnie niebezpieczną, ale opłacalną pracą. Mniej ryzykowne będą targi, utworzone lokalnie lub regionalnie, na których społeczności będą mogły wymieniać towary, części zamienne, produkty rolne, nasiona itp. Wszystkie te rzemiosła, dziś rzadkie, niewątpliwie stworzą względne bogactwo tych, którzy je opanują. Przynajmniej tak długo, jak długo nie będą oni zagrożeni przez grabieżców i złodziei lub poddani kontroli przez powstałe również struktury mafijne.

Dlatego kolejną kategorią, która nabierze dużego znaczenia, będą zawody związane z ochroną i zapewnieniem bezpieczeństwa produkcji, terytoriów i ludzi. Policjanci, żołnierze, strażnicy więzienni itp. będą potrzebowali źródła dochodu i wykorzystają swoje umiejętności w zakresie stosowania przemocy, zarówno w obronie, jak i w ataku (niektórzy wiedzą, jak stworzyć zapotrzebowanie na ich zawód: jeśli nie zatrudnisz ich, aby cię chronili, najprawdopodobniej to oni cię zaatakują).

Niewątpliwie różne inne zawody będą nadal istnieć. Ale będą one o wiele bardziej pierwotne, to znaczy bliższe źródłom prawdziwego bogactwa, niż są obecnie. Można sobie wyobrazić, że wiele usług zniknie lub zostaną sprowadzone do prostytucji, która na przykład może stać się, dla wielu, jedynym sposobem na przetrwanie, jak miało to miejsce w głównych miastach w XVII i XVIII wieku. To będzie koniec pracy biurowej, białego kołnierzyka jako jednostki wytwórczej w dużej linii produkcyjnej. Dla tych, którzy nie będą już potrzebni, jedynym rozwiązaniem będzie praca fizyczna, która może być trudna i przygnębiająca dla byłych urzędników państwowych, ekspertów ds. marketingu i komunikacji, księgowych, bankierów, prawników, notariuszy, polityków, psychologów, filozofów, dziennikarzy, pracowników socjalnych itp.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

2.16. RODZINA

Mimo że wiele rodzin jest obecnie zdezintegrowanych, rozbitych lub niepełnych, dużo z nich połączy się na nowo, aby stworzyć wspólne gospodarstwa domowe, dzielić się zasobami, kosztami i zadaniami związanymi z ogrzewaniem, sprzątaniem, opieką nad dziećmi i edukacją oraz poszukiwaniem i produkcją żywności.

2.17. TRANSPORT

Wraz ze wzrostem cen i niedoborem ropy naftowej, a nawet jej całkowitym zniknięciem ze światowego handlu, środki transportu i nawyki ulegną całkowitej zmianie.

Transport lotniczy, prowadzony przez tanich przewoźników, zniknie najszybciej, a następnie całe

Klik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

lotnictwo cywilne a w końcu wojskowe. Korzystanie z pojazdu silnikowego będzie wielkim luksusem, zarezerwowanym dla najbogatszych, którzy będą mogli kupić benzynę. Samochód znów stanie się luksusem albo zniknie. Bez stałej konserwacji nie będzie już możliwe zapewnienie dobrego stanu dróg. Spadek dobrej jakości dróg rozpoczął się już w Stanach Zjednoczonych, gdzie, według Federalnego Departamentu Transportu, 18 procent autostrad jest w złym stanie, a 29 procent mostów ma słabości strukturalne i jest w niebezpiecznym stanie. Po porzuceniu dróg i mostów transport się skończy. Bez samochodów, transport lądowy będzie się odbywał głównie konno, na ośle, wielbłądzie lub wozem. Koleje będą korzystać z pociągów parowych lub elektrycznych, które będą w stanie jeździć jeszcze przez długi czas, pod warunkiem, że tory zostaną zabezpieczone przed kradzieżą i atakami. Transport morski, a zwłaszcza transport rzeczny, choć niewielki, będzie nadal istnieć. Najbardziej efektywnym środkiem lokomocji indywidualnej będzie rower. Duża część ludności posiada rowery, często w zadowalającym stanie lub nadającym się do szybkiej naprawy. Z holowanymi wózkami, rower będzie środkiem transportu XXI wieku. Będzie się o niego dbało.

2.18. URBANISTYKA

W najnowszej historii, miejski styl życia był tym, który najbardziej zmienił styl życia ludzi. Teraz czeka go wiele zmian! Detroit Motor City, było w latach 50. siódmym najbogatszym miastem na świecie. Dziś ludność jego centrum jest bezczynna i niepiśmienna, żyje wśród ruin. Bez transportu samochodowego miasta

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749685543862336

radykalnie zmienią swój wygląd i funkcję. Najpierw nastąpi koniec obszarów podmiejskich i przemysłowych, które szybko przekształcą się w pastwiska dla krów, owiec i kóz. Los obszarów podmiejskich będzie tragiczny: będą one pełne bezrobotnych, splądrowane, a następnie systematycznie likwidowane pod kontrolą gangów lub zorganizowanych mafii. Stopniowo natura odzyska swoje prawa, tak jak miało to miejsce w mieście Prypeć, niedaleko Czarnobyla. Jeśli chodzi o centrum miasta, będzie się ono kurczyć i gęstnieć. Ocaleni zgromadzą się tam, aby lepiej się bronić i zmaksymalizować wykorzystanie pozostałych zasobów. Wiele miast, sztucznie zbudowanych w środku pustkowia, jak również regionów, rozwiniętych poprzez podbój szerokich otwartych przestrzeni dzięki samochodom, szybko popadnie w ruinę. Brak energii elektrycznej, zepsute windy i niewystarczające ciśnienie wody sprawi, że wysokie piętra budynków nie będą nadawały się do zamieszkania. Wieżowce zostaną stopniowo opuszczane i pozostaną widocznym świadectwem ery obfitych zasobów paliw kopalnych. Najlepiej przetrwają miasta, których strategiczne położenie jest oczywiste: port, most, niezbędna droga dojazdowa, łatwość obrony itp. Parki i trawniki parkowe zostaną przekształcone w ogrody warzywne, ale nie będą one wystarczające do wyżywienia wszystkich, przez co zostaną wprowadzone hierarchie, często narzucone przez przemoc, w celu zarządzania dostępem. Ogólnie rzecz biorąc, ludność miast będzie żyła w brudzie i jej liczba gwałtownie się zmniejszy. Miasta, które posiadają małe elektrownie wodne lub są blisko źródeł paliw kopalnych, takie jak Ploeszti w Rumunii lub Dallas w Teksasie, będą miały nadzwyczajne zalety, ponieważ będą mogły nadal eksploatować swoje oczyszczalnie ścieków, kanalizację, sieci wody pitnej, elektryczność itp. Tym miastom wszyscy będą zazdrościć.

Klik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

2.19. RELIGIA

Będzie to wielki powrót religii i rozprzestrzeniania się ekstremizmu. Niektóre religie będą próbowały w uproszczony sposób wyjaśnić kryzys i cierpienie świata. Będzie to oznaczało konieczność zachowania ostrożności wobec grup, uważających się za zbrojne ramię boga zemsty. Religie zorganizowane w skali globalnej będą miały problemy z utrzymaniem spójności i struktur. Z drugiej strony, gdy tylko skończy się najgorszy kryzys, będziemy świadkami, ze względu na życie w mniejszych społecznościach bliżej natury, powrotu do mistycyzmu i naturalnej duchowości, ponownego zaklęcia świata, aby na nowo nadać mu znaczenie, z symbolicznymi historiami i wspaniałymi opowieściami.

2.20. NAPIĘCIA RASOWE I ETNICZNE

Niestety, gdy czasy są ciężkie, ludzie mają tendencję do szukania kogoś, kogo można winić, prawdziwego lub wyimaginowanego. Znajduje się go często wśród mniejszości religijnych, etnicznych, rasowych, społecznych lub behawioralnych. Kiedy sieć bezpieczeństwa społecznego zniknie, w sytuacji chaosu i anarchii, realnej lub wspieranej przez organ chcący skonsolidować lub utrzymać swoją władzę za wszelką cenę, wybór ofiar zostanie bardzo szybko dokonany. Mogą to być:

– Imigranci, którym grozi skupienie na nich frustracji poprzez: dokonanie skrótów myślowych. Imigranci to utrata pracy, imigranci to przestępczość i handel narkotykami, imigranci powodują spadek płac, a zatem imigranci są przyczyną kryzysu;

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

– Uchodźcy, ponieważ: uchodźcy generują koszty, uchodźcy przenoszą nowe choroby, uchodźcy zjadają nasz chleb itp.;
– Religia lub grupa religijna, która zostanie napiętnowana z powodu swoich prawdziwych, wyobrażonych lub pokazanych w sposób zmanipulowany praktyk;
– Rasa mniejszościowa lub grupa etniczna, często imigrantów lub uchodźców, o innych zwyczajach i nawykach;
– Dobrze zorganizowana mniejszość, z dużym sukcesem materialnym dzięki silnemu i coraz bardziej widocznemu lobby. Mechanizm błędnych wniosków może być następujący: bankierzy z Wall Street to oszuści, bankierzy z Wall Street to głównie Inuici, więc Inuici są oszustami. Bankierów z kolei można z łatwością zastąpić prawnikami, mediami, politykami, wielkimi szefami lub jakąkolwiek inną kategorią społeczną lub zawodową, którą można zidentyfikować jako źródło problemów;
– Pokolenie wyżu demograficznego. Szczególnie młodsi będą przeklinać swoich dziadków i okazywać bardzo mało pobłażliwości wobec nich, kiedy wraz z upadkiem państwa opiekuńczego i funduszy emerytalnych ci ostatni znajdą się bez grosza i staną się łatwą zdobyczą dla wszystkich.

Nic nowego niestety. Niebezpieczeństwo nie tkwi w spontanicznej przemocy, która jest rzadka i marginalna, lecz w powrocie polityków, którzy zawsze są gotowi wykorzystać okazję do wzmocnienia swojej władzy. Tak było w latach 10. w Imperium Osmańskim, w latach 20. i 30. we Włoszech, w Niemczech i w ZSRR, w latach 60. w Chinach, w latach 90. w Ruandzie, w XX wieku, a rozpoczęło się już w Europie i Stanach Zjednoczonych w 2001 roku. Nie należy więc wykluczać ryzyka masowych prześladowań, czystek etnicznych,

Klik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

a nawet ludobójstw. Ryzyko to będzie większe w społeczeństwach kruchych, zróżnicowanych etnicznie, niejednorodnych społecznie i posiadających kulturę rasistowską.

2.21. SKUTKI ZDROWOTNE

Osiągnięcia medyczne i zdrowotne XIX i XX wieku zostaną zagrożone z powodu braku lekarstw. Upadłe fabryki już nie będą funkcjonować i zaopatrywać w leki. Wraz ze stresem i deprywacją, układ odpornościowy ludzi zostanie osłabiony. Choroby, powodowane przez wirusy, rozprzestrzenią się szybko i prawdopodobnie zabiją o wiele więcej ludzi niż wszystkie zamieszki i wojny. Należy spodziewać się kryzysów zdrowotnych i epidemii, zwłaszcza w miastach lub obozach dla uchodźców, gdzie gęstość zaludnienia będzie bardzo wysoka, powodując śmierć milionów ludzi.

2.22. SKUTKI PSYCHOLOGICZNE

Poza fizycznymi skutkami załamania gospodarczego, skutki psychologiczne będą ogromne i spowodują straszliwe traumy. Zobaczymy ludzi, niegdyś bogatych, którzy nie zrozumieją, że ich bogactwo zniknęło (zasadniczo nasza fortuna jest tylko abstrakcyjną reprezentacją, sekwencją zerojedynkową w programie komputerowym). Kiedy komputery banków przestają funkcjonować, fortuny finansowe znikną na zawsze. Osoby te, samotne w swoich pięknych, ale bezużytecznych willach, więźniowie w swoich bogatych mieszkaniach, bez wody i jedzenia, zostaną

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

całkowicie zaskoczeni. Szok będzie szczególnie silny, gdy uświadomią sobie, że bez pieniędzy ich wpływ na innych nie będzie już taki, jaki był. Co gorsza, bogaci, czy ludzie postrzegani jako tacy, zostaną uznani za odpowiedzialnych za sytuację i będą celem powszechnej zemsty. Zostaną wtedy upokorzeni i poddani przemocy. Dla mniej zamożnych: koniec z pomocą państwa opiekuńczego! Lepiej, żeby osoby emerytowane, niepełnosprawne i chore posiadały rodziny, które się nimi zaopiekują. Paradoksalnie najbardziej zagrożeni na tym poziomie będą ci, którzy odnieśli sukces zawodowy: ich kariera zostanie brutalnie zakończona, każdy cel, dla którego ci ludzie pracowali latami przestanie istnieć, ich dochody i oszczędności wyparują, wartość ich willi i mieszkań będzie bliska zeru, ich samochody nie będą już jeździć, wszystkie symbole ich statusu znikną. Ta kategoria ludzi będzie wtedy skłonna pić, nadużywać narkotyków i popełniać samobójstwa choć są to dynamiczni ludzie z doświadczeniem i potrzebnymi

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym

kwalifikacjami. Będzie to znacząca strata dla społeczeństwa. W jaki sposób przewartościują pojęcie sukcesu bez stałej zdolności do konsumpcji i produkcji? Będzie to najdogodniejszy moment, aby popaść w załamanie nerwowe, ponieważ będzie to czas, w którym człowiek będzie potrzebował maksymalnych zasobów psychicznych i fizycznych, aby zebrać się i działać.

Scenariusz upadku, przed którym staniemy w nadchodzących latach, jest trudny do dokładnego przewidzenia, ponieważ z jednej strony jest bezsporny, a z drugiej strony istnieje wysoki stopień niepewności ze względu na nieliniową dynamikę natury ludzkiej. Istotnie, historia często składa się z ruchów skokowych. To tak, jak z kobietą w ciąży: dobrze rozumiemy postępujący i mniej lub bardziej szybki proces, który spowodował taki stan rzeczy, ale kobieta nie może być w połowie lub stopniowo w ciąży. To samo dotyczy cząsteczki wody, która nagle zmienia swój stan, gdy energia, którą zgromadziła lub utraciła, osiągnie nowy poziom: nagle woda zamienia się w parę, nagle zamienia się w lód. Istnieją nieprzewidziane zdarzenia, które w sprzyjającym środowisku mają ogromne konsekwencje, podczas gdy w innej sytuacji byłyby nic nieznaczące. Istnieje wiele przykładów: zabójstwo arcyksięcia Austrii w Sarajewie w 1914 r., zdobycie Bastylii w Paryżu w 1789 r., Herbatka Bostońska w 1773 r.

JAKIE SĄ WIĘC NAJBARDZIEJ PRAWDOPODOBNE SCENARIUSZE NA NAJBLIŻSZE LATA?

Proponuję niektóre z nich, można je znaleźć na stronie Internetowej www.piero.com a które można umieścić na dwuosiowym diagramie, z których jeden pokazuje stopień klęski, a drugi prędkość upadku.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

Prezydent Woliński ma dziś rano poważny problem. Po buntach i zniszczeniach spowodowanych inwazją mieszkańców przedmieść na centrum miasta, rząd został ewakuowany na bezpieczne stanowisko dowodzenia. Oczywiście dowództwo wojskowe, które w tej chwili jest bardzo zajęte, zostało postawione w stan pogotowia. Ale kto mógł przewidzieć, że jego własne służby bezpieczeństwa, ochroniarze, żandarmeria dogadają się i przekierują samolot prezydencki na to małe lotnisko polowe. Cały czas go przesłuchiwali:
– Gdzie jest złoto banku centralnego? Wiemy, ty sukinsynu, że przeniosłeś całe złoto w bezpieczne miejsce! Jeśli nie chcesz przeżyć ostatnich godzin swojego życia w potwornym cierpieniu, lepiej powiedz nam natychmiast. Marcel i Said z chęcią pokażą ci, czego nauczyli się w Libii.
– Ale nie macie prawa! Nie uciekniecie daleko!
– Nami się nie przejmuj, kurduplu, to jest panie prezydencie. Wiemy, że wszystko się rozpada. Nawet armia już niczego nie kontroluje. To wynik twoich cięć budżetowych, podczas gdy ty i twoi przyjaciele miliarderzy napychaliście sobie kieszenie. Więc jeśli chcesz powtórkę

Klik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

z rozrywki, jak wcześniej w samolocie, nic nie mów, a ja wypuszczam Marcela i Saida.
– Dobra, dobra, powiem wam, gdzie przenieśliśmy złoto..., ale niewiele zostało, wiecie....
– Wiemy o tym, ale to wystarczy dla realizacji naszych planów.
– Nie uciekniesz daleko! Jak tylko spróbujesz wydać to złoto, a są go jednak tony, to i tak zostaniesz złapany!
– Tym się nie martw! Mamy dla niego inne cele!

Generał Hermann Schponz, Głównodowodzący Bundeswehry, wie, że w nadchodzących godzinach historia świata ulegnie zmianie. Ma on przedstawić kanclerzowi plany błyskawicznej ofensywy w celu rozwiązania dramatycznej sytuacji w Niemczech. Ponieważ kryzys przerodził się w wojnę na Bliskim Wschodzie, a wszystkie odwierty naftowe znalazły się pod kontrolą Chin, w kraju pozostały tylko dwa miesiące rezerw ropy naftowej. Plan, który opracował wraz ze swoim sztabem, był ryzykowny, ale odważny: zaskoczyć rumuńskie szyby naftowe w Ploeszti akcją powietrzną pułkownika Mustafy Golügolü z 7. dywizji Fallschirmjäger, którą mają wesprzeć kosowskie panzerkorpy. Rosja wydaje się akceptować zasadę niemieckiej kontroli nad Bałkanami w zamian za porozumienie dające jej wolną rękę na Ukrainie i Kaukazie.... Jak wszystko się zmienia....

Jean-Michel żałuje tego, co zrobił. Wirus, który uwolnił, rozprzestrzenił się zgodnie z oczekiwaniami i wywołał spustoszenie. Nie był jednak śmiertelny, ale wynikający z tego chaos był gigantyczny. Wszystkie główne miasta bardzo ucierpiały. Upadek systemu szpitalnego, a następnie całej gospodarki pogrążył świat w bezprecedensowej spirali przemocy. Jean-Michel, chory i przykuty do łóżka, czeka na to, co nieuniknione w pokoju gospody Cabeza Negra, gdzie się schronił. Rzeczywiście, budynki są podpalane jeden po drugim przez grabieżców z sąsiednich przedmieść. Boi się. Spali się żywcem, jak wielu innych. Dostrzega jedynie ironię losu, podpalacze są tej samej religii, która zainspirowała jego czyn.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [illegible]

Major Sandoz wiedział, że to będzie trudny dzień. Jego misją było zabezpieczenie północnej granicy kantonu Genewy wzmocnionym batalionem piechoty zmechanizowanej. Został zmobilizowany, by pomóc straży granicznej całkowicie przytłoczonej przez pierwsze fale uchodźców. Wraz z masakrami w Grenoble i Lyonie, cała Francja zdawała się obierać drogę do szwajcarskiego kantonu Genewa. 1000 uchodźców pierwszego dnia, 2000 drugiego dnia i 5000 trzeciego dnia zanim rząd nie podjął decyzji o zamknięciu granic. Ale wielu z nich zdołało przejść przez „*zieloną granicę*" lub po prostu przebić się przez nią. Na samym posterunku granicznym Ferney-Voltaire sforsowało ją już 1500 francuskich uchodźców. Od tej pory nikt nie może przedostać się, to rozkazy. W Jurze i Bazylei, zaczyna się to samo zjawisko, niemożliwe jest przyjęcie wszystkich. Ten kryzys i masakry rozpoczęły się po tym, jak wspólnotowy kanał telewizyjny, Tysiąc Gór TV, zaczął podżegać nigeryjskich uchodźców do zemsty za tysiąc lat rzekomego białego wyzysku i ucisku. Uchodźcy ci zostali uratowani podczas straszliwej wojny domowej pomiędzy południową i północną Nigerią.

Ponad dziesięć milionów osób wylądowało we Francji i zostało umieszczonych w zorganizowanych obozach dla uchodźców w pobliżu dużych miast. Wydaje się, że konflikt pomiędzy dwoma gangami na przedmieściach Lyonu wywołał serię buntów i grabieży, a następnie kilka morderstw. Bezczynność władz francuskich, przytłoczonych już problemami pakistańskich i egipskich imigrantów, doprowadziła do szybkiego wzrostu liczby tych incydentów. Potem wystarczyła zwykła zachęta ze strony charyzmatycznego prezentera telewizyjnego, domagającego się sprawiedliwości względem „kredowych twarzy" i „białasów", aby te zorganizowane grabieże zamieniły się w prawdziwe mordercze naloty. Gwałty, okropne masakry z okaleczeniami i torturami zwielokrotniły się w centrum Lyonu, zaatakowanego przez dziesiątki tysięcy uchodźców. Potem było tak samo w Grenoble, a plotki o incydentach w innych miastach rozprzestrzeniają się. Jednak w każdym razie w Marsylii i Lille dobrze uzbrojone i zdyscyplinowane bojówki islamskie bardzo szybko odwróciły

Klik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

sytuację i dosłownie zmasakrowały grabieżców, chroniąc jednocześnie ludność cywilną. W każdym razie, w Lyonie, kilku dziennikarzy, którym udało się uciec, mówiło o ponad 200 tysiącach zgonów. Prawdziwy początek ludobójstwa.
To, co wszystkich ruszyło, to bierność, z jaką biała ludność godziła się na masakrę. Niektórzy nawet płacili gotówką lub przysługami seksualnymi za przywilej bycia zabitym strzałem w głowę, czysto i bez cierpienia. Nazywało się to „*kupnem kulki*". Prawdopodobnie ludność francuska, po 50 latach oficjalnej propagandy, poczucia winy, oczerniania siebie i zinstytucjonalizowanego rasizmu skierowanego przeciwko białemu człowiekowi, wolała ze sobą skończyć zbiorowo niż walczyć.
Tak się tu nie wydarzy, mówi sobie major Sandoz. To nie jest Kalifornia ani Rwanda! Nie będzie żadnych zamieszek ani wojen domowych! Jego współtowarzysz, major Bittrich wraz z jednostką specjalną (w jedną noc, z pomocą kantonalnej policji i z imponującą skutecznością) zebrali już wszystkich nielegalnych imigrantów, oraz nieeuropejskich obywateli kantonu i przenieśli ich w głąb kraju. Plan polega na wyeksmitowaniu ich, ale dokąd? Z pogromami we Włoskiej Republice Społecznej i jej austriackim sojusznikiem, będzie to albo Francja, albo Niemcy, ale nie wydaje się to zbyt realistyczne, biorąc pod uwagę chaos w tych dwóch krajach.
Major Sandoz wypiera te myśli. Kompanie batalionowe są rozmieszczone wzdłuż całej granicy, a broń pancerna i artyleria pozostają w rezerwie, w pobliżu Meyrin i na lotnisku Cointrin. Zatrudni je tylko wtedy, gdy jakaś pozycja będzie zagrożona. Głównym powodem do niepokoju jest kompania rezerwistów kapitana Droza. Wszystkie te trzydziestolatki nigdy nie były szkolone w zakresie zarządzania ludnością cywilną lub uchodźcami. Nie wie, czy będą wykonywać rozkazy i nie chciałby musieć podejmować drastycznych działań dyscyplinarnych. Jako środek bezpieczeństwa poprosił poruczników Ben Hameda i Biagetti, odpowiedzialnych za dwie sekcje Żandarmerii Wojskowej, aby przygotowali swoich mężczyzn i kobiety na ewentualność użycia plutonów egzekucyjnych.
Dzwoni telefon kampanii.
– Z tej strony Sandoz, słucham.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749686543862336

– Tu porucznik Chevalley, posterunek Fernay. Mamy problem. Uchodźcy wywierają na nas presję i przenieśli się na teren zakazany. Wezwaliśmy ich już dwa razy do porządku, ale idą nadal naprzód. Niektórzy z nich są uzbrojeni. Proszę o potwierdzenie rozkazów.
– Chwileczkę. Naciska przycisk na ekranie kontrolnym swojej pozycji w samochodzie dowodzenia.
– Tu Sandoz, 19. batalion piechoty, daj mi brygadiera Wicht.
– Tu 2. Brygada CP. Wicht, słucham.
– Brygadierze, uchodźcy zaczynają przekraczać granicę, proszę o potwierdzenie rozkazu.
– Majorze, musimy wdrożyć plan. Rozkaz otwarcia ognia potwierdzony.
– Zrozumiałem.
To będzie ciężki dzień.

2.23. MOMENT DECYZYJNY

„Jak możemy tańczyć, kiedy nasz świat zatacza kręgi?
Jak możemy spać, kiedy nasze łóżka płoną?"
Midnight Oil, australijski zespół rockowy, Diesel and Dust, 1987

„Bez porównania łatwiej jest robić to, czym się jest,
niż naśladować to, czym się nie jest„
Ludwik XIV, król Francji (1638-1715)

„Człowiek musi wybrać.
W tym tkwi jego siła: siła jego decyzji"
Paulo Coelho, pisarz brazylijski, O Monte Cinco, 1996 r.

PYTANIE WIĘC BRZMI: CO ROBIĆ?

Być może w tym momencie czytania książki czujesz się zdezorientowany, przygnębiony i bezradny w obliczu tak wielu czynników, których nie możesz kontrolować, sterować nimi, ani wpływać na nie.

Klik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

JEDNAK MASZ WIELE MOŻLIWOŚCI I MOŻESZ DZIAŁAĆ NA KILKA SPOSOBÓW:

- Możesz zostać politykiem i spróbować coś zmienić. Wiele lat zajmie ci infiltracja systemu od wewnątrz, jednocześnie musisz dbać o to, by nie dać się w to wciągnąć. Być może za dziesięć lub dwadzieścia lat, jeśli masz talent, cierpliwość, wytrwałość i szczęście, będziesz w stanie zmienić prawo i przekazać to ważne przesłanie.
- Możesz prowadzić kampanię jako obywatel, w swojej społeczności i w innych tak zwanych ruchach oddolnych, aby dotrzeć do wrażliwości innych obywateli i stopniowo zmieniać rzeczy, jedną po drugiej.
- Możesz zmienić siebie, zmieniając swój światopogląd i styl życia.
- Możesz też nic nie zrobić, ponieważ uważasz, że każde podejście jest śmieszne w obliczu ogromu problemu, że te kryzysy się nie wydarzą albo masz wiarę w umiejętności rządów, ludzi, i ich kwalifikacji do pokonywania kryzysów, które mogą się pojawić.

To wszystko jest w porządku, ale nie w ten sposób podejmuje się decyzje: zaczniesz oceniać czynniki, prawdopodobieństwo i możliwość wystąpienia danego zdarzenia, ale żadna z tych ocen nie da ci wiarygodnego wyniku. Nikt nie jest w stanie przewidzieć przyszłości z całą pewnością, nie mówiąc już o możliwości zbiegu wielkich wydarzeń, na którą wpływa wiele czynników w skali globalnej. Niemożliwe jest podanie wartości procentowej prawdopodobieństwa lub wskazanie konkretnej godziny, w przyszłości, dla takiego wydarzenia jak to.

W rzeczywistości konieczne jest zastosowanie typowego systemu analizy zarządzania ryzykiem.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

Musimy zastosować na osi pionowej jedyne dwie możliwości, które jesteśmy w stanie rozważyć: upadek ma miejsce lub nie ma miejsca. Druga oś to twój stan gotowości. Albo jesteś przygotowany, albo nie. W związku z tym możliwe jest wpisanie do kwadratu czterech wyników wynikających z przecięcia tych możliwości. Po pierwsze, wyobraźmy sobie, że upadek się nie wydarzy:

Jeśli nie jesteście gotowi, a upadek się nie wydarzy, to wasze życie pozostanie niezmienione, wszystko pozostaje takie, jakie jest teraz. Jeśli jesteś gotowy, będzie to oznaczało, że spędziłeś czas przygotowując się, wydałeś pieniądze i prawdopodobnie wydajesz się głupi w oczach swoich przyjaciół, którzy uznają cię za paranoika lub eko maniaka. Tak więc, oprócz trochę zmiażdżonego ego i poczucia własnej wartości, poświęconego czasu i wydanych pieniędzy, różnica między tymi dwiema sytuacjami nie jest zbyt duża.

Klik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

JEŚLI JEDNAK DOJDZIE DO UPADKU, MAMY SYTUACJE, KTÓRE SĄ SKRAJNIE RÓŻNE:

W tym przypadku, jeśli nie jesteś gotowy, ryzykujesz poniesieniem wszystkich konsekwencji, niezależnie od tego, jak katastrofalne i dramatyczne mogą one być. Ryzykujesz, że nagle wszystko stracisz: swój styl życia, swoją fortunę i być może także swoje życie. Ponadto, w dniu, kiedy zabraknie jedzenia na półkach w supermarkecie, nie będziesz miał już czystych ubrań, twoje ciało będzie cuchnąć, twój dom będzie zbyt zimny lub zbyt gorący, by w nim mieszkać, będzie pachnieć odpadami i odchodami, a ty zostaniesz w ciemności wieczorem, wtedy będzie już trochę za późno by działać. Przeciwnie, jeśli upadek się wydarzy a ty będziesz gotowy, to nadal będzie ciężko, ale masz szansę na przeżycie.

Decyzja należy do ciebie.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

Francois-Xavier jest kierownikiem wyższego szczebla w globalnej amerykańskiej firmie. Intensywnie podróżował podczas swojej błyskotliwej kariery: Afryka, Bliski Wschód, Europa, Ameryka Północna…. Czuł, że musi żyć z dala od tętniącego życiem tłumu. Przekonał żonę, by kupili dom nie na przedmieściach, jak robi to każdy, ale w górach. Piękny drewniany domek w stylu domku letniskowego, na dość dużej działce i przylegający do rzeki. Wybór nie został dokonany w odniesieniu do kryteriów przetrwania, ale przede wszystkim w oparciu o cenę, o połowę mniejszą jak na przedmieściach i z powodu czystego powietrza w tym miejscu. Krok po kroku, dom został odświeżony, ogród przystosowany do zabawy dla dzieci, teren otoczony ogrodzeniem itp. Następnie, widząc oznaki nadchodzącego kryzysu, François-Xavier kupił kury i po tym, jak lis zrobił sobie z nich obiad, zbudował kurnik. Założył ogród warzywny ze szklarnią dla warzyw, które zazwyczaj nie rosną na takiej wysokości i zaplanował kupno wełnistych świń (rasy mangalica). W końcu, zaprzyjaźnił się z swoimi sąsiadami rolnikami, zwłaszcza dzięki dzieciom i szkole, ale także dlatego, że uczestniczył w życiu wioski. Został nawet prezesem lokalnego klubu strzeleckiego.

Klik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

Rozdział III

Przetrwanie

„Trzy minuty bez oddychania,
trzy dni bez picia, trzy tygodnie bez jedzenia."
Zasada przeżycia

„Większość ludzi nie wyobraża sobie przyszłości
innej niż teraźniejszość."
Chris Martenson, amerykański biochemik, 2010 r.

„Potrzeba było kilku milionów lat, aby doprowadzić
ludzi do cywilizacji, podczas gdy powrót
do Neandertalu zajmie nam mniej niż tydzień."
Frédéric Beigbeder, francuski pisarz, 1997 r.

„Kto mówi cokolwiek o zwycięstwie? Liczy się przetrwanie"
Rainer Maria Rilke, austriacki pisarz (1875-1926)

„Nawet największa kolosalna konfrontacja nigdy nie jest
czymś więcej niż wagą, na której waży się znaczenie człowieka"
Ernst Jünger, niemiecki pisarz, Steel Storms,
(W stalowych burzach)1920 r.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

3.1. POSTAWY PRZETRWANIA

„Obrona cywilna polega przede wszystkim na podnoszeniu świadomości. Czy chcemy przeżyć? Czy chcemy uratować większość naszych dóbr? Ochrona kraju nie zależy już wyłącznie od wojska: wszyscy jesteśmy wezwani do realizacji tego nowego zadania. Musimy być na to przygotowani teraz"
Albert Bachmann, szwajcarski szpieg, obrona cywilna, 1969 r.

„Jesteśmy zwierzętami w zoo zwanym cywilizacją."
Laurence Gonzales, amerykański dziennikarz, 2005 r.

Jaki jest wpływ stanu zagrożenia na człowieka? Jakie jest przygotowanie umysłowe niezbędne do wyrobienia w sobie postawy, która zwiększy twoje szanse na przeżycie?

STRUKTURA LUDZKIEGO MÓZGU I JEJ KONSEKWENCJE

Około 500 tysięcy lat temu struktura mózgów naszych przodków wzrosła z 400 cm^3 do 1200 cm^3 i ostatecznie osiągnęła obecną objętość 1400 cm^3, około 150 tysięcy lat temu, gdy Homo sapiens przemierzał ziemie Afryki. Pomimo postępu technologicznego, ludzki mózg utrzymuje strukturę związaną z tą odległą epoką. W tym względzie należy zrozumieć, że pod wpływem stresu zachowujemy się dokładnie tak, jak nasi przodkowie. W obliczu nieznanej lub niebezpiecznej sytuacji, mózg i ciało ludzkie wdrażają bardzo prosty program, mechanizm, który towarzyszy nam od tysiącleci i który pozwolił nam przetrwać raczej skutecznie, jeśli weźmiemy pod uwagę, że człowiek nie jest silnym, ani bardzo szybkim lub bardzo zwinnym zwierzęciem. To tysiącletnie oprogramowanie przygotowuje nas do ucieczki lub obrony. W efekcie, który naukowcy

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

nazywają *Prawem Podobieństwa*, nasze zachowanie będzie zależało od pozorów sytuacji, a nie od rzeczywistości. Dla przykładu, w obliczu lwa na wolności, każda normalnie ukonstytuowana osoba będzie uciekać lub szukać schronienia. Nikt nie będzie marnował czasu na spekulacje! Dla naszego mózgu, jeśli to, co jest przed nami wygląda jak lew, to jest to lew!

Mówiąc wprost, mózg reaguje na niebezpieczeństwo wydając organizmowi polecenia: tętno wzrośnie, hormony takie jak adrenalina będą wydzielane przez układ nerwowy i będą miały wpływ na skrócenie czasu transmisji przepływów nerwowych. Te fizyczne reakcje pozwolą nam skupić się na sytuacji bezpośredniego zagrożenia. Czasami to skupienie jest przesadzone i skutkuje tzw. klapkami na oczach, które mogą sprawić, że zapomnimy o reszcie środowiska i innych zagrożeniach w nim występujących. Ale ponieważ w naszym wygodnym życiu lwy nie biegają po ulicach i praktycznie nie jesteśmy narażeni na takie niebezpieczne sytuacje, jesteśmy skłonni sądzić, że niebezpieczeństwo już nie istnieje. Prowadzi nas to do bardzo irracjonalnej reakcji, gdy pojawia się realne zagrożenie.

Najbardziej absurdalnym przykładem, o jakim słyszałem, był przykład dwóch japońskich turystów podróżujących po Afryce. Ludzie ci byli tak przyzwyczajeni do oglądania słodkich i nieszkodliwie wyglądających zwierząt w ogrodach zoologicznych i w telewizji, że nie zawahali się, w środku buszu, wysiąść z samochodu i zrobić sobie zdjęcie w pobliżu grupy lwów jedzących padlinę. Nie ma potrzeby obrazowania sytuacji: lwy były tego dnia szczególnie dobrze najedzone.

Podczas gdy nasze mózgi wypracowały system reagowania na niebezpieczeństwo, ewolucja nie pozwoliła nam jeszcze przystosować się do nasyconego silnymi doznaniami środowiska oferowanego przez nasze nowoczesne społeczeństwa. Dlatego ratownicy

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

coraz częściej zauważają, że typowymi reakcjami współczesnego człowieka na niebezpieczeństwo jest panika lub paraliż.

Dzięki treningowi człowiek może odzyskać odruchy i prawidłowo zareagować na niebezpieczeństwo: bez paniki lub paraliżu, z szybkim odruchami, ale nie nakładającymi klapek na oczy. To przygotowanie, przede wszystkim mentalne, jest jednym z trzech kluczowych elementów przetrwania, które są przedstawione na poniższym rysunku:

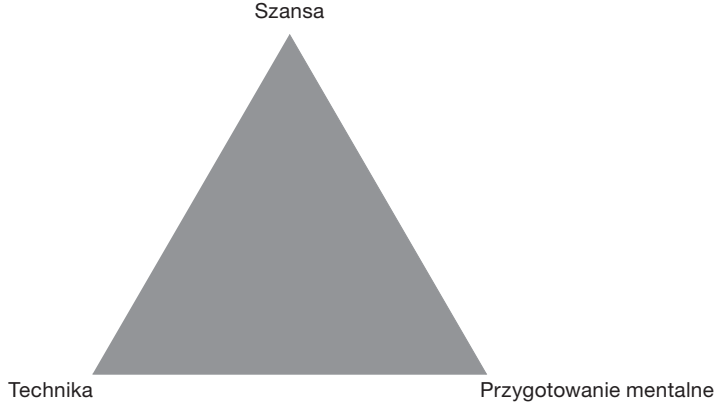

Szansa jest serią prawdopodobieństw, które są dla nas korzystne. Ważne jest, aby wiedzieć, jak wykorzystać te dobre okazje, kiedy nam się trafią. Ale ważne jest, aby być świadomym, że jest to przypadkowy i nieistotny czynnik w sukcesie akcji przetrwania. Szacuje się, że szczęście reprezentuje tylko 5 procent czynników przetrwania. Dlatego lepiej nie koncentrować się zbytnio na tym elemencie, ale raczej wziąć pod uwagę jego przeciwieństwo, pech, pamiętając to przysłowie perskie: „*Kiedy masz pecha, nawet jedząc dżem możesz sobie połamać zęby.*"

Technika to zbiór wiedzy praktycznej, umiejętności i zdolności nabytych w danej dziedzinie działalności.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

W przypadku przetrwania, są to techniki przetrwania, takie jak obserwacja, strzelectwo, pewne umiejętności rzemieślnicze itp. Technika nabywana jest poprzez szkolenia, edukację, trening i doskonalenie. Na przykład, im częściej powtarzasz ruch, tym wzrasta pewność siebie w jego realizacji. Po kilku tysiącach powtórzeń ruch jest prawie automatyczny. Eksperci ds. przetrwania szacują, że opanowanie techniki stanowi 40 procent czynników przetrwania.

Przygotowanie mentalne jest najważniejszym elementem, który odpowiada za 55 procent czynników przetrwania i który determinuje głównie sukces lub porażkę działań i technik. Pozwala nam to wykorzystać szanse, które los może nam podsunąć. Przygotowanie umysłowe daje możliwość prędkiego przezwyciężenia skutków szybkiej utraty punktów orientacyjnych, zachowania spokoju i jasności umysłu, wykorzystania przypływu adrenaliny do szybkiego myślenia i szybkiego działania we właściwym kierunku. Iluzją jest myślenie, że przygotowanie umożliwi przeciwdziałanie w 100 procentach efektom intensywnego stresu, ale pozwoli zmniejszyć je, a przede wszystkim pozwoli uniknąć pozostania bez reakcji w obliczu nieznanej sytuacji. Podczas tsunami w Japonii w 2011 r. lub tsunami na Oceanie Indyjskim w 2004 r. z filmów o tych katastrofach jasno wynika, że niektórzy ludzie reagowali na pierwsze oznaki zagrożenia i szukali schronienia na wysokości, podczas gdy inni przestali się ruszać, jakby zahipnotyzowani, lub ukrywali się w złych miejscach.

Aby przygotować się mentalnie, należy przejść trzy fazy:

– **Faza pierwsza: świadomość.** Jest oczywiste i logiczne, że aby móc poradzić sobie z problemem, musi on istnieć lub być postrzegany jako istniejący. Możemy się przygotować, wyobrażając sobie, jaka mogłaby być nasza reakcja na bezpośrednie

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749686574386233

niebezpieczeństwo, takie jak lew, klęska żywiołowa, atak fizyczny itp. w ten sposób poprawić wydajność i szybkość naszych odruchów. Z drugiej strony, w obliczu pośrednich lub odległych zagrożeń, takich jak kryzys gospodarczy lub załamanie ekologiczne, nasze odruchy zostaną uruchomione zbyt późno, gdy sytuacja będzie już zbyt zaawansowana. Konieczne jest zatem podejście do problemu w sposób gruntowny, poprzez pogłębioną refleksję osobistą na ten temat. Rozumiesz teraz, dlaczego tak wiele stron musiałeś przeczytać, aby dotrzeć do tego punktu, a jeśli osiągnąłeś ten punkt w książce, to jesteś w samym środku fazy refleksji i świadomości. Teraz nadszedł czas, aby zacząć zapoznawać się z możliwymi scenariuszami i wyobrazić sobie własne. Następnie zdecyduj, które z nich uważasz za najbardziej prawdopodobne, a po dokonaniu tego wyboru, zacznij postrzegać problemy jako wyzwania, które należy pokonać.

– **Faza druga: akceptacja problemu**. Faza ta musi pozwolić ci zaakceptować i zatwierdzić twoje myśli, poczuć problemy w twoim ciele, w twoich trzewiach. Jest to bardzo ważne, ponieważ utrwalisz swoje rozumowanie i rozwiniesz swoje argumenty, kwestionując je, a w razie potrzeby dokonasz przeglądu swoich scenariuszy. Należy poświęcić sobie wystarczająco dużo czasu w tej fazie, ponieważ przejdziesz przez (jak to zrobiłem przed tobą) to, co psychologowie nazywają pięcioma etapami żałoby według modelu opracowanego przez lekarkę Elizabeth Kübler-Ross, którymi są: zaprzeczanie, gniew, negocjacje, depresja i akceptacja. W praktyce oznacza to, że zaczniesz od zaprzeczania problemowi: ale nie, to się nie stanie, ludzkość będzie wiedziała, jak reagować, zawsze będą rozwiązania! Wtedy będziecie nienawidzieć tych, którzy stawiają nas w tej sytuacji: polityków, przemysłowców, pokolenia wyżu demograficznego,

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

wy dranie! Następnie przyjdą negocjacje: może uda nam się wpłynąć na system, wejść do polityki i zmienić wszystko od środka, czy też kupić energooszczędne żarówki? Po tym etapie najdzie nas przygnębienie: w obliczu tak ogromnych problemów, nie do pokonania, jesteśmy tacy mali, jest za późno, te energooszczędne żarówki są śmieszne.... W końcu zaakceptujecie, że możecie reagować, znajdować rozwiązania, wdrażać je, a wszystko, czego potrzebujecie, to lepsza organizacja i pomoc w osiągnięciu jej. Świetna robota, jesteś na dobrej drodze!

Dobrym sposobem na przyspieszenie i udokumentowanie tego procesu jest prowadzenie dziennika, w którym można zapisać swoje myśli, refleksje i nastroje. Zapraszam do poszerzenia swojej wiedzy na tematy, które cię interesują czytając książki lub artykuły, rozmawiając z rodziną lub prosząc o radę ekspertów. Aby móc zarządzać wszystkimi tymi informacjami, należy robić notatki, sporządzać listy, rozpocząć ustalanie priorytetów. Stopniowo, znajdziesz dużą część rozwiązań.

– **Faza trzecia:** wdrożenie rozwiązań. Kiedy już masz listę pomysłów i rozwiązań, będziesz musiał wprowadzić je w czyn, aby iść naprzód. Zająć się problemami związanymi ze scenariuszami, które wydają ci się prawdopodobne i możliwe.

3.2. KILKA PODSTAWOWYCH ZASAD PRZETRWANIA

Chciałbym podzielić się z wami zasadami przetrwania, które zebrałem po przeczytaniu wielu lektur i dzieląc się osobistymi doświadczeniami z wieloma surwiwalistami, odkrywcami i poszukiwaczami przygód. Zasady te są na

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749585643862336

tyle ogólne, że można je stosować w każdej sytuacji lub w każdym środowisku. Zapamiętaj je, pomyśl o każdej z nich, przedyskutuj je z rodziną i przyjaciółmi, rzuć im wyzwanie, wypróbuj je i zatrzymaj te, które wydają ci się istotne, lub zatrzymaj je wszystkie.

Zasady przetrwania:

- Przy każdej okazji, bądź skoncentrowany, obecny tu i teraz.
- Słuchaj, wierz w to, co widzisz. Jeśli wygląda to na niebezpieczeństwo, to znaczy, że jest to niebezpieczeństwo.
- Unikaj impulsywnego zachowania. Zastanów się. Myśl szybko, ale myśl.
- Zachowaj spokój i skupienie. Naucz się kontrolować swój oddech. Naucz się oddychać. Nawadniaj się.
- Unikaj lub oswój cztery trucizny umysłu: strach, niepewność, wahanie i zaskoczenie. Nie poddawaj się depresji i defetyzmowi. Nie bój się strachu. Strach jest twoim przyjacielem, jeśli go opanujesz.
- Wyznacz sobie małe cele, które osiągniesz jeden po drugim, i które przywrócą ci pewność siebie. Uwierz w swoje szanse na sukces, bez względu na to, jak małe mogą być.
- Poznaj siebie, swoje serce i ciało, bądź realistą w zakresie swoich mocnych i słabych stron.
- Poznaj swoje otoczenie i przyrodę wokół siebie, naucz się szacować i szanować prawa fizyki, siły natury oraz prędkość, odległość i masę.
- Jeśli masz jakieś wątpliwości, wsłuchaj się w nie.
- Ucz się na błędach własnych i innych.
- Bądź stanowczy, ale elastyczny, zdecydowany, ale pragmatyczny; skromny, ale zdeterminowany: nie pozwól, aby cokolwiek lub ktokolwiek zdominowało lub złamało twój umysł.
- Myśl, analizuj, planuj i podejmuj właściwe i zdecydowane decyzje.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

– Świętuj sukces, ciesz się życiem bądź wdzięczny za każdy drobiazg.
– Naucz się dostrzegać piękno każdej sytuacji, przyrody i ludzi wokół siebie.

Jak we wszystkim innym, przetrwania uczy się przede wszystkim poprzez doświadczenie zdobyte w praktyce. Ćwicz wychodząc poza strefę komfortu, gdzie nauczysz się wytrzymałości, siły, zwinności i radzenia sobie z ciepłem, zimnem, pragnieniem, głodem i bólem. Im więcej ćwiczysz w bezpiecznym i kontrolowanym środowisku, tym mniej niespodzianek i cierpienia będziesz miał, gdy staniesz w obliczu prawdziwej sytuacji wymagającej przetrwania.

Didier jest w tarapatach. Wiedział, że musi opuścić miasto, zanim zamieszki przerodzą się w chaos i niewyobrażalną rzeź. Ale chciał zostać i skończyć studia medyczne. Ma pecha bo mieszka w jednej z pięknych dzielnic miasta, a teraz, stało się jasne, że policja nie jest już tu obecna, a gangi szabrowników są coraz bliżej. Słychać już strzały i krzyki na ulicy. Musisz pomyśleć. Szybko. Nie panikuj. Jakie zasoby są dostępne? Jaki jest najlepszy sposób na ucieczkę z tej dzielnicy i dołączenie do rodziców w domu rodzinnym na wsi? W porządku. Szybko. Zakłada trapery, zakłada kurtkę, bierze scyzoryk z pokoju i chwyta ostry nóż w kuchni, karabin Mas-36 dziadka, zdaje mu się, że wie, gdzie są naboje. Były tam w głębi szafy. Plecak, szybko, napełnij go, dwie butelki wody, batoniki zbożowe. Ach! Gdyby tylko przewidział to wszystko, kiedy wiadomości były złe! STOP! Bez zbędnego myślenia! Szybko, plan. Dobra, przygotuj się. Załatwione. Następnie co zrobić, negocjować z grabieżcami? Nie, to nie zadziała. Obrona twojego mieszkania? Nie, to zły pomysł. Tak, tylko ucieczka ma sens. Wyjdź z budynku po schodach ewakuacyjnych, zejdź do kanalizacji i idź na zachód... Jak to zrobić? Kompas! Znaleziony w biurku. Szybko. Szybko. Szybko. Didier słyszy krzyki i huki na klatce schodowej budynku. Już czas uciekać. Didier myśli o swoim zmarłym

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

dziadku, którego zdjęcie ma w portfelu. Przeżył Dien Bien Phu, do jasnej cholery! To, co się z nim dzieje w porównaniu z tamtym, to pestka, nic mu nie będzie, nic mu nie będzie! Dalej, teraz, ruszaj się!

Poznaj Paula, który umrze za pięć sekund. Jego czołg Leclerc został właśnie trafiony pociskiem z głowicą wyposażoną w zubożony uran, wystrzelonym ułamek sekundy temu przez jego przeciwnika, algierskiego T-90. Pali się. Boli. Boli. Prawie żałuje swojej starej pracy w bankowości.... ale kiedy pomiędzy dwoma oddechami jego życie przewija mu się przed oczami – kokaina, prostytutki, masakry finansowe, a potem wojownicy – myśli sobie, że chciałby jeszcze dłużej się pobawić.

3.3. TRWAŁA BAZA AUTONOMICZNA

„Duchem zamku obronnego jest most zwodzony"
René Char, francuski poeta (1907-1988)

„Cokolwiek robisz lub o czymkolwiek marzysz,
śmiałość ma geniusz, moc i magię."
Johann Wolfgang von Goethe, niemiecki poeta
(1749-1832)

Plik zabezpieczony watermarkiem cyfrowym | Identyfikator: 17496853A3862336

Jeśli dotrwałeś do tego fragmentu książki, masz już pełen obraz zagrożeń, przed którymi staniemy w nadchodzących latach. Masz również podstawy do wypracowania w sobie postawy niezbędnej do przetrwania w każdej sytuacji, w jakiej się znajdziesz. To dobrze, ale to nadal nie wystarczy.

Przetrwanie musi mieć na celu stworzenie takiego sposobu życia, który pozwoli ci przetrwać i nie umrzeć..., ale również pozwali przetrwanie uczynić przyjemnym, pozwalającym nawet żyć lepiej niż żyjesz teraz. Nie będzie to bogactwo i komfort materialny, jakie znamy, ale będzie to świat bardziej prawdziwy, bliższy naturalnym potrzebom człowieka. Ten świat nie może powstać z niczego, będzie trzeba go zbudować.

Kiedy zastanowiłem się, co zrobić, aby przetrwać w nadchodzących latach, przeczytałem różne dostępne podręczniki przetrwania i długo rozmawiałem z amerykańskimi surwiwalistami na forach internetowych. Niektórzy z nich od wielu lat przygotowują się do przetrwania katastrofalnych wydarzeń, takich jak biblijny Armagedon czy inwazja hord komunistycznych na Stany Zjednoczone! Większość z nich jest bardziej przyziemna i oczekuje zbiegu czynników, które spowodują załamanie gospodarcze w ich kraju. Poprzez te dyskusje, wywiady z niektórymi autonomicznymi społecznościami we Francji, Anglii, Niemczech i Republice Południowej Afryki, a także książki Jamesa W. Rawlesa „*How to survive the end of the world as we know it*" (Jak przetrwać koniec świata, który znamy) oraz „*Patrioci*", doszedłem do wniosku, że jedynym sposobem na przetrwanie jest osiedlenie się w miejscu odległym od miejsc gdzie można się spodziewać kłopotów i gdzie jest możliwe uzyskanie jak największej zrównoważonej autonomii we wszystkich aspektach: wody, żywności i energii przy jednoczesnej integracji

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

ze społecznościami lokalnymi. James W. Rawles nazywa tę koncepcję *Amerykańską Redutą*.

Rozpocząłem więc projekt przygotowania się do załamania gospodarczego. Czyniąc to, udokumentowałem swoje myśli i działania a szukając koncepcji, która mogłaby podsumować i nadać ramy mojemu projektowi, natknąłem się na książkę „*G5G*" autorstwa Michela Draca, Serge'a Ayouba i M. Thibauda, która definiuje koncepcję Trwałej Bazy Autonomicznej, czyli TBA. Według autorów tej książki, *„Trwała Baza Autonomiczna to przestrzeń bezpieczeństwa – to dobro, którego najbardziej zabraknie w najbliższej przyszłości.... Musimy zbudować gospodarkę solidności wobec gospodarki wydajności. Fizyczna gospodarka produkcyjna skoncentrowana na definiowaniu stabilnych i solidnych rozwiązań, przeciwko nadmiernie finansowanej, zwirtualizowanej gospodarce, skupionej wyłącznie na zysku. Chcemy stabilności. Chcemy długoterminowości. Chcemy zakorzenienia się.... Chcemy odbudować autonomię, ale także trwałość. Chcemy widzieć przyszłość dla siebie i dla naszych dzieci. Chcemy fundamentu, ziemi, bazy, terytorium. Chcemy prawdziwej Trwałej Bazy Autonomicznej. Na stałe. Nasze motto: zakorzenienie, autonomia, trwałość.... Gest polityczny jest podstawą nienaruszalności psychicznej i terytorialnej. My żądamy tej nienaruszalności. Ona oznacza: nie kłaniajmy się, nie ustępujmy."*

Dlatego właśnie na podstawie tej koncepcji, którą autorzy uprzejmie pozwolili mi wykorzystać, opracowałem program oparty na siedmiu podstawowych elementach, które umożliwiają założenie TBA, twojej TBA.

Te siedem podstawowych elementów to:

1) woda
2) żywność
3) higiena i zdrowie

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

4) energia
5) wiedza
6) obrona
7) więź społeczna

W kolejnych rozdziałach omówimy każde z tych siedmiu kryteriów. Omówimy również, jak wybrać lokalizację TBA i różne sposoby jej codziennego funkcjonowania.

Laurentin pracował całe życie jako dozorca i kupił dom w swojej ojczystej Portugalii. Stopniowo zgodnie z możliwościami finansowymi, przez lata, z braćmi, siostrą i kuzynem, przekształcił ten stary wiejski dom w TBA. Reaktywował starą studnię, przebudował dach, zainstalował kilka zbiorników do zbierania zimowej wody deszczowej, a tym samym radzenia sobie z coraz bardziej gorącym i suchym latem. Jego kuzyn jest hydraulikiem więc wraz z przyjaciółmi z sąsiedniej wioski przerobił toalety i zainstalował szambo. Pracowali również przy budowie małej fermy drobiu (na 1000 kurczaków) prowadzonej przez jednego z jego braci, podczas gdy jego żona pracuje w ogrodzie warzywnym. Laurentin szacuje, że w wieku 60 lat, to miejsce pozwoli mu spędzić emeryturę i że będzie w stanie przyjąć pod dach swoją rodzinę w razie trudności.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

3.3/1 PUNKT 1: WODA

„Dopiero gdy studnia jest sucha, doceniamy wartość wody"
Benjamin Franklin, amerykański naukowiec i polityk (1706-1790)

„Dogmaty spokojnej przeszłości nie nadają się do burzliwej teraźniejszości. Nowa sytuacja wymaga nowego sposobu myślenia i działania."
Abraham Lincoln, prezydent Stanów Zjednoczonych, przemówienie do Kongresu, 1862 r.

WODA JEST NIEZBĘDNA DO ŻYCIA. WODA TO ŻYCIE

Aby założyć TBA, trzeba będzie zaspokoić całą hierarchię potrzeb, z których pierwszą jest woda. Hierarchia ta składa się z pięciu głównych poziomów według słynnej klasyfikacji Abrahama Maslowa. Praca jego opublikowana w 1943 pokazała, że ludzie najpierw starają się zaspokoić każdą potrzebę na niższym poziomie, zanim pomyślą o potrzebach usytuowanych na wyższym poziomie. Dlatego mówimy o hierarchii lub piramidzie. Na przykład, lepiej jest starać się zaspokoić potrzeby fizjologiczne przed potrzebami bezpieczeństwa: dlatego w sytuacji, gdy stawką jest nasze przetrwanie, jesteśmy wtedy skłonni podjąć przygotowania.

Pięć poziomów potrzeb to:

- Fizjologia (oddychanie, picie, jedzenie, spanie);
- Bezpieczeństwo (osobiste, zatrudnienia, zdrowia, własności);
- Przynależność i uczuciowość (miłość, przyjaźń, bliskość, rodzina);
- Szacunek (zaufanie, szacunek dla innych i poszanowanie przez innych, poczucie własnej wartości);

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

– Osiągnięcia osobiste (szlachetność w postępowaniu, pomysłowość w rozwiązywaniu problemów…).

W dniu, w którym służby publiczne przestaną działać, będziesz mógł polegać tylko na swoim przygotowaniu i zgromadzonych zapasach. Możesz improwizować w zaspokajaniu wielu potrzeb, ale nie improwizuj z wodą. Wody nie można stworzyć, trzeba ją znaleźć. Woda jest kluczowym zasobem, który należy kontrolować w TBA. Ponieważ od wody zależy dostęp do jedzenia, bez wody nie ma nic, od tego trzeba będzie zacząć.

Woda przeznaczona do spożycia przez ludzi i do nawadniania jest coraz trudniejsza do uzyskania na świecie. Ponad 80 krajów, reprezentujących ponad 40 procent ludności świata, boryka się już z niedoborem wody. Koszty infrastruktury wodnej gwałtownie wzrosły: konieczne staje się budowanie studni głębinowych i przesyłanie wody na znaczne odległości. Jakość wody pogarsza się z powodu jej zanieczyszczenia ściekami z rozwijających się miast, przemysłu i rolnictwa. Ekosystemy umierają jeden po drugim. Miliard ludzi na świecie nie ma dostępu do czystej wody pitnej, a trzy miliardy nie mają bieżącej wody ani kanalizacji. 80 procent chorób zakaźnych przenoszonych jest przez wodę. Woda jest nazywana niebieskim złotem nie bez powodu. Większość ludzi zachodniej cywilizacji i tych, którzy żyją wygodnie na całym świecie, przyzwyczaiło się do wody pitnej doskonałej jakości i w nieograniczonej ilości. Do kąpieli, prysznica, toalety, pralki, basenu, podlewania trawnika i ogrodu warzywnego. Woda ta w większości przypadków nadaje się do picia. Gdyby ustała dystrybucja lub filtrowanie tej wody, nie tylko szybko opróżniłyby się zbiorniki, ale ludność i przemysł bardzo szybko będą zmuszone do zaopatrywania się w wodę z otwartych źródeł, takich jak rzeki, bagna, jeziora itp. Oczywiście, również woda deszczowa może być pozyskiwana. Jednak trzeba ją wtedy transportować i przechowywać, zwłaszcza jeśli

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

instalujesz TBA w regionach, w których występują deszcze o charakterze sezonowym lub w regionach o suchym klimacie, co prawdopodobnie będzie coraz częstszym zjawiskiem na świecie ze względu na zmiany klimatyczne. Będziesz potrzebował czystej wody do picia, ale także do pojenia zwierząt, podlewania ogrodu warzywnego i upraw. Będziesz również potrzebował wody dla swoich potrzeb higieniczno-sanitarnych. Wodę pitną definiuje się jako wodę spełniającą szereg cech, które czynią ją bezpieczną do spożycia przez ludzi. Standardy referencyjne w tej dziedzinie różnią się w zależności od czasu i kraju, są wynikiem lokalnego kontekstu historyczno-kulturowego. Określają one kwestię dostępu do wody, ponieważ dobra jakość wody jest niezbędna dla rozwoju gospodarczego i życia ludzkiego.

Woda jest również nosicielem wielu pasożytów, bakterii i wirusów. Konieczne jest, aby podjąć środki ostrożności przed spożyciem wody w środowisku naturalnym. Pozornie świeża lub czysta woda może ukrywać mikroorganizmy czy zanieczyszczenia. Należy zachować ostrożność: na całym świecie ponad 22 tysiące ludzi umiera codziennie z powodu spożywania wody niezdatnej do picia.

Oto niektóre z możliwych zanieczyszczeń i ich konsekwencje:

- skażenie bakteriami, które mogą powodować choroby takie jak cholera, dur brzuszny lub czerwonka;
- skażenie wirusami (zakaźne zapalenie wątroby itp.);
- zanieczyszczenia przez pasożyty powodujące gorączkę i biegunkę, które prowadzą do powikłań, jeśli nie są niezwłocznie leczone;
- zanieczyszczenia przez pasożytnicze robaki (larwy, które pływają na powierzchni zainfekowanych wód, mogące przedostać się przez skórę podczas pływania), które powodując na przykład

Egzemplarz zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

bilharcjozę której objawami są ból brzucha, wysypka, niedokrwistość i chroniczne zmęczenie;
- zanieczyszczenia chemiczne (metale ciężkie, środki owadobójcze, węglowodory itp.), które mają szkodliwe działanie (zatrucia, neurotoksyczność, rakotwórczość), zwłaszcza w przypadku zwiększonego spożywania
- skażenie glonami lub innymi żyjącymi w wodzie organizmami powodującymi zatrucia.

Woda, nawet jeśli jest zdatna do picia, nie jest po prostu tylko H_2O. Może zawierać wiele rozpuszczonych soli, takich jak sole wapnia i magnezu. I wtedy w języku potocznym nazywamy ją wapienną lub twardą. Wody źródlane, na przykład, zawierają różne ilości tych soli, więc mogą mieć różną twardość. We Francji woda z Masywu Centralnego, Wogezów, Masywu Armorykańskiego i Ardenów jest miękka i zawiera mniej niż 200 miligramów wapnia na litr wody. W Basenie Paryskim, Alpach, Pirenejach czy Jurze stężenie to może osiągnąć 900 miligramów wapnia na litr wody. Używanie twardej wody jest bezpieczne dla zdrowego człowieka. Woda źródlana to woda, która w sposób naturalny nadaje się do spożycia przez ludzi, jest także zwana wodą pitną. Jedynymi zabiegami, które są przydatne do jej zastosowania są napowietrzanie, dekantacja i filtracja. Potrzeba dużo wody do picia, gotowania, zmywania, mycia się, nawadniania upraw i pojenia zwierząt. Jeśli człowiek ma przeciętne globalne zapotrzebowanie od 20 do 50 litrów wody dziennie (jedzenie, higiena itp.), to do picia wystarczą mu 2 lub 3 litry. Należy jeszcze dodać wodę do zmywania i gotowania, czyli 5 do 10 dodatkowych litrów. To absolutne minimum. Twoja TBA musi mieć dostęp do wody, aby zaspokoić te potrzeby, ale także do podlewania ogrodów warzywnych, pojenia zwierząt itp. Trzeba więc zużywać faktycznie od 50 do 70 litrów wody na osobę dziennie.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

ŹRÓDŁA WODY

– Woda źródlana. Jest to najlepsze możliwe źródło wody dla TBA. Źródło świeżej wody zawiera bardzo często wodę pitną lepszej jakości niż woda fluorowana lub chlorowana w miastach, ale przydatne może być sprawdzenie składu chemicznego i bakteryjnego tej wody w laboratorium. Jeśli wybierzesz wiejską TBA, dostęp do źródła – najlepiej na twojej nieruchomości – jest bardzo ważny i z pewnością powinień być jednym z głównych kryteriów wyboru lokalizacji. Ważne jest, aby sprawdzić, czy w tym przypadku źródło płynie przez cały rok (Czasami w gorących i suchych miesiącach, źródło wysycha, a zimą źródło może zamarznąć, ale to rzadkość). Sytuacja byłaby jeszcze lepsza, jeśli woda źródlana mogłaby, poprzez zwykłą grawitację, zostać skierowana do rur, aby bezpośrednio zaopatrywać dom i ogród.
– Studnia jest doskonałym źródłem wody, ale wymaga użycia pompy – ręcznej lub elektrycznej. Dobrym rozwiązaniem jest pompa fotowoltaiczna lub napędzana wiatrem, która zasila wieżę ciśnień lub cysternę, z której woda jest następnie kierowana dzięki grawitacji do domu lub nawadniania upraw. Aby zapobiec przepełnieniu zbiornika, można sobie wyobrazić regulator poziomu wody (gdy poziom wody osiągnie maksymalny poziom, pompa się zatrzymuje). Jest to tanie rozwiązanie, które dobrze działa.
– Opady atmosferyczne. Woda deszczowa jest łatwa do gromadzenia w pojemnikach (zbiornikach, cysternach, beczkach itp.) i może być łatwo wykorzystywana do nawadniania, mycia, prania odzieży oraz do celów sanitarnych. Jeśli jest filtrowana, może być również używana do picia i gotowania. Pamiętaj o używaniu tylko czystych pojemników, aby ją zbierać!

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

– Cieki wodne. Woda może być pompowana z rzek, strumieni, stawów, bagien, jezior itp. Niezbędnym jest w tym przypadku zapewnienie jej filtrowania, aby uczynić ją zdatną do picia.
– Morze i oceany. Jeśli twoja TBA jest nad morzem lub na łodzi, woda morska jest oczywiście niewyczerpanym źródłem, ale musi zostać odsolona. W tym celu konieczne będzie zainwestowanie w dość drogi sprzęt.

W każdym wypadku sprawdź, czy w pobliżu istnieją jakieś składowiska odpadów (szczególnie toksycznych lub zanieczyszczonych metalami ciężkimi), fabryki, intensywne rolnictwo wykorzystujące pestycydy itp. mogące skazić źródło, cieki wodne lub wody gruntowe, które są twoim głównym zasobem wody. Ważne jest, aby zrobić to badanie przed zakupem nieruchomości lub gruntu. Następnie należy zachować czujność w przypadku wszelkich nowych podejrzanych i mogących potencjalnie zanieczyścić wodę działań.

UZDATNIANIE WODY

Jednym ze sposobów uzdatniania wody do picia jest jej przygotowanie do spożycia. Aby to zrobić, należy wykonać trzy kroki. Po pierwsze, filtrowanie wstępne, które usuwa cząsteczki organiczne i stałe. Woda musi być przepuszczana przez filtr lub tkaninę (kilka bawełnianych T-shirtów, ręczników, koców itp.). Następnie woda musi być poddana działaniu chloru za pomocą tabletek oczyszczających (takich jak Micropur, itp.), które można łatwo znaleźć na rynku (dokładnie sprawdź dawkę) i które mają bakteriobójcze działanie. Wreszcie, woda musi być ponownie przefiltrowana przez filtr ceramiczny lub z węglem aktywnym (Berkefeld, BigBerky, Steripen Katadyn, itp.). Ważne jest, aby przechowywać wystarczającą ilość tabletek

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

i części zamiennych do filtrów. Alternatywą dla chloru jest zastąpienie go promieniowaniem ultrafioletowym. Pasteryzacja może być również dobrym systemem: polega na podgrzewaniu wody do wysokiej temperatury (między 65 a 90°C) przez krótki czas, który zabije wszystkie zarazki. Nie ma potrzeby gotować jej zbyt długo. Istnieją dostępne w handlu pasteryzatory, które mogą być stosowane do wody, mleka lub innych płynów. Dlatego też konieczne jest wcześniejsze zakupienie niezbędnego sprzętu i przetestowanie go. Należy zidentyfikować i mieć do dyspozycji kilka różnych ujęć wody w pobliżu TBA.

Jeśli mieszkasz na obszarze, który nie posiada łatwo dostępnych źródeł wody przez cały rok, powinieneś zaplanować bardzo dużą pojemność zbiorników wody deszczowej (plastikowych lub betonowych) lub użyć dużych beczek. W nagłych wypadkach, jednym z pierwszych odruchów powinno być zawsze myślenie o przechowywaniu wody. W najgorszym przypadku jest woda z toalety i z bojlera. Ale to może wystarczyć tylko na bardzo krótki czas. W najbardziej ekstremalnych przypadkach możliwe jest również zagotowanie wody deszczowej, użycie wody z basenu i dodanie niewielkiej ilości wybielacza (jedna kropla wybielacza na litr wody go sterylizuje). W absolutnie najgorszym scenariuszu, można wypić swój mocz lub wodę morską! Oczywiście, nie jest to bardzo trwały i przyjemny system! Jest to całkowite przeciwieństwo koncepcji TBA.

Wilhelm założył swoją TBA w starej farmie na skraju lasu w belgijskich Ardenach. Remontował ją z kilkoma przyjaciółmi przez lata i jest całkiem dumny z rezultatu: kamienny mur wokół jego małej posesji (6.000

Ta strona zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

m²), ogród warzywny, dostęp do lasu i drewna opałowego, mała turbina wiatrowa na maszcie, kilka karabinów myśliwskich do polowania na zwierzynę i obrony. Przede wszystkim wykopał studnię, która jest zawsze pełna, a nieopodal znajduje się rzeka. Gdy spróbował wody ze studni po raz pierwszy, rozchorował się (zrobił test w normalnych warunkach, aby można było go leczyć, gdyby zatrucie okazało się poważne, co nie miało miejsca, z wyjątkiem jednej nocy w toalecie). Woda okazała się dobra dla ogrodu, ale nie dla ludzi. Następnie zainstalował duży filtr ceramiczny. Było to kosztowne, ale inwestycja była tego warta w dniu odcięcia wody publicznej (ich obszar nie był już uważany za opłacalny przez nowych brazylijskich właścicieli lokalnej firmy wodnej). Dla większej ostrożności, TBA Williama nabyła kilka części zamiennych do filtra ceramicznego.

Maurizio chciał stworzyć swoją TBA we własnym mieszkaniu w mieście. Przygotowania szły mu kiepsko. Na balkonie i na dachu budynku umieścił miednice i stare wanny, które zbierały wodę deszczową. Następnie filtrował wodę przez ręczniki i używał tabletek oczyszczających Micropur, aby ją uzdatnić. Ogólnie rzecz biorąc, nie było to najlepsze rozwiązanie, ale i tak był w lepszej sytuacji niż większość jego sąsiadów. Na szczęście w jego budynku kilka osób (które wszyscy postrzegali jako niebezpiecznych ekstremistów) było częścią „społecznej i solidarnej" organizacji sąsiedzkiej i ulica stała się dość szybko bezpieczniejsza dzięki utworzeniu lokalnej milicji. Utworzono też służbę zajmująca się poszukiwaniem żywności i odzyskiwaniem wszystkiego, co przydatne. Wszedł do niej nawet emerytowany lekarz, mieszkający po drugiej stronie ulicy w tym budynku, który nie spłonął. Ponieważ rzeka znajdowała się na obszarze kontrolowanym przez gang, radzili sobie zbierając jak najwięcej wody deszczowej. Handel zorganizowany został przez „*przemytników*", którzy sprowadzali żywność z parku (przekształconego w duży ogród warzywny) w zamian za metale i różne cenne przedmioty. Sąsiedztwo stało się oazą spokoju dzięki policji zorganizowanej przez byłych skinheadów, którzy w swoim życiu niejedno widzieli... Krótko mówiąc, odbudowano

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

działające społeczeństwo. Po wielkim starciu o kontrolę terytorium z sąsiednim gangiem, nastał trudny okres, ale ostatecznie wojna pomiędzy gangami w pobliżu rzeki pozostawiła ten obszar całkowicie pusty i zniszczony, co ułatwiło jego kontrolę. Wraz z dostępem do wody w rzece i instalacją pomp ręcznych, dzielnica wróciła do życia, a obszar pokoju i organizacji stworzonych dla przetrwania rozrastał się coraz bardziej.

3.3/2 PUNKT 2: ŻYWNOŚĆ

„Bóg powiedział: Dzielę was na dwie części, bogaci będą mieli jedzenie, a biedni będą mieli apetyty."
Coluche, francuski komik, Press Review, 1980

„Jesteśmy tym, co jemy."
Jean-Jacques Rousseau

Podczas wakacji na Islandii, kilka lat temu, moja koleżanka i ja radowaliśmy się na myśl o zjedzeniu pysznej świeżej ryby, ponieważ rybołówstwo jest pierwszą gałęzią przemysłu w tym pięknym kraju. Byliśmy jednak rozczarowani, że prawie nigdzie nie możemy żadnej zjeść, nawet w wioskach rybackich. Powiedziano nam, że ryby złowione w środku Oceanu Atlantyckiego są przygotowywane, zamrażane i pakowane na pokładzie trawlera i że zaraz po wylądowaniu bezpośrednio ładowane do samolotu i wysyłane do centrów logistycznych w Londynie, Paryżu, Mediolanie i Frankfurcie. Skończyło się więc głodówką, nie chcieliśmy jeść rozmrożonych hamburgerów przez cały okres wakacji.

Wspomnieliśmy już o tym: we współczesnym świecie większość żywności jest transportowana ze źródeł produkcji na nasze talerze poprzez niezwykle złożony system dostaw. Widzieliśmy, co może się z nim stać w przypadku poważnego kryzysu i paniki.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

ŻYWNOŚĆ JEST DRUGIM PODSTAWOWYM ELEMENTEM TBA

Jak odżywiać się w czasach kryzysu? Ideałem jest możliwość wyprodukowania własnej żywności, co oznacza posiadanie ogrodu warzywnego, hodowlę zwierząt oraz możliwość gromadzenia i przechowywania nadwyżek na bezproduktywne okresy. Ponieważ jednak takiej działalności nie da się zaimprowizować w ciągu jednego dnia, konieczne jest rozpoczęcie przechowywania żywności od teraz, aby zagwarantować sobie rezerwy na wypadek kryzysu. I nawet jeśli później TBA będzie całkowicie autonomiczna i będzie w stanie trwale zaspokoić potrzeby żywnościowe swoich mieszkańców, nadal będzie konieczne posiadanie zapasów w przypadku słabych zbiorów lub niedoborów składników odżywczych.

CO NALEŻY GROMADZIĆ, A CO UPRAWIAĆ?

Są dwie zasady, których należy przestrzegać w odniesieniu do żywności:

1. Przechowuj lub uprawiaj to, co daje ci równowagę żywieniową. Konieczne jest zdrowe odżywianie się, aby mieć niezbędną energię na długie dni pracy, równowaga żywieniowa zapewnia efektywną przemianę materii i dobrą obronę immunologiczną. Przede wszystkim chorzy i dzieci muszą mieć najlepsze możliwe odżywianie, aby zagwarantować im, szanse na powrót do formy i rozwój.
2. Sprawiaj sobie przyjemność. Po co rezygnować z nawyków smakosza, zwłaszcza w trudnych czasach, kiedy trzeba umieć cieszyć się wszystkimi małymi radościami? Dlaczego poświęcać to, co się

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749585/43862336

kocha i się ograniczać? Urozmaicone rolnictwo i dobrze dobrane zapasy wzbogacone o naturalne produkty dobrej jakości, smaku i różnorodności, pozwolą ci pozostać koneserem i amatorem dobrych rzeczy, którym mam nadzieję jesteś.

DOBRE ODŻYWIANIE

Podstawową zasadą długotrwałego przetrwania jest dobre odżywianie. Nie tylko pozwoli ono tobie, twojej rodzinie i innym mieszkańcom TBA jeść do syta, ale przede wszystkim umożliwi ci utrzymanie zdrowia w dobrym stanie, wzmocnienie układu odpornościowego i zyskanie siły fizycznej i psychicznej. Żywienie odnosi się do procesu, za pomocą którego istota żywa przetwarza pokarm w celu zapewnienia sobie funkcjonowania. Żywność obejmuje wszystko, co jest pożywne, tzn. takie produkty, których spożycie jest niezbędne dla przetrwania, dobrego stanu zdrowia i rozwoju. Jest wiele różnych składników odżywczych, podzielonych na dwie kategorie: makroskładniki i mikroskładniki odżywcze.

MAKROSKŁADNIKI ODŻYWCZE

Ciało czerpie swoją energię z cukrów, tłuszczów i białka. Energia jest mierzona w kaloriach. Wszystkie organy wytwarzające energię tworzą układ pokarmowy, który przekształca cukry w glukozę, białka w aminokwasy, a tłuszcze w kwasy tłuszczowe. Każda z tych przemian jest podzielona na kilka bloków funkcjonalnych: na przykład transformacja glukozy składa się z trawienia, regulacji hormonalnej, wykorzystania i przechowywania w wątrobie, tkankach tłuszczowych lub mięśniach. Cukry lub węglowodany znajdują się w żywności, takiej jak ryż, makaron lub

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

chleb. Węglowodany są niezbędne dla organizmu, a ich stężenie we krwi musi być utrzymywane na dość wysokim poziomie, ponieważ mózg zależy wyłącznie od nich. Mózg wymaga średniego dziennego ich spożycia 130 g dla osoby dorosłej. W praktyce spożycie to jest znacznie przekraczane, przy czym mediana wynosi 220 g do 330 g dla mężczyzn i 180 g do 230 g dla kobiet. Nadwyżka jest przechowywana w postaci tłuszczu. Tłuszcze, czyli lipidy, znajdują się w tłuszczach roślinnych (olej itp.) lub zwierzęcych i idealnie byłoby, gdyby stanowiły 20 procent dziennego zapotrzebowania na składniki odżywcze. Białka pochodzenia zwierzęcego (mięso) lub roślinnego (warzywa, soja, zboża itp.) są istotnym składnikiem organizmu i pełnią bardzo wiele funkcji. Na przykład, włos składa się z keratyny, która jest białkiem; jest ona związana z innym białkiem, kolagenem, który odpowiada za siłę i elastyczność skóry. Idealna dieta nie powinna przekraczać 35 procent białka.

MIKROELEMENTY

Mikroelementy, takie jak minerały (wapń, magnez, fosfor, potas, sód, jod, cynk, żelazo, mangan, itp.) oraz witaminy dostarczają związków niezbędnych do prawidłowej przemiany materii. Osoba ich pozbawiona będzie podatna na choroby, które osłabią jej ciało. Istotne witaminy to: witamina A, witamina C (kwas askorbinowy), witaminy B1, B2, B3, B5, B6, B7, B8, B9, B12, witamina D, witamina E, witamina K oraz różne formy karotenu. Krótko mówiąc, to nie dzięki jedzeniu chipsów i piciu coli będziesz miał kondycję fizyczną i koncentrację psychiczną niezbędną do przeżycia.

Oto kilka podstawowych zasad dobrego odżywiania, których powinieneś przestrzegać od teraz:

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

- Jedz głównie owoce i warzywa sezonowe z twojego regionu. Dowiedz się co rośnie w twoich szerokościach geograficznych, w twoim regionie i sporządź listę dojrzewania według miesięcy. W ten sposób będziesz wiedział, co rośnie w którym miesiącu i jest tańsze pochodząc z obszaru na którym rośnie oraz z mniejszej odległości, będzie miało nawięcej właściwości odżywczych, ponieważ zostanie zebrane na optymalnym poziomie dojrzałości i nie spędzi czasu w chłodni. W ten sposób będziesz miał najlepsze źródła makro- i mikroskładników każdego dnia.
- Jedz po trochu wszystko. Różnorodność zapewnia lepsze odżywianie i promuje regularny tranzyt jelitowy, co jest ważne dla utrzymania zdrowej flory jelitowej i wydajnego trawienia oraz uniknięcia zaparć, które mogą powodować komplikacje medyczne.
- Jedz wystarczającą ilość zbóż i roślin strączkowych (soczewica, fasola, groszek itp.) z odrobiną orzechów, orzechów laskowych i nasion (pestki słonecznika, dyni itp.).
- Używaj dużo ziół i roślin aromatycznych (rozmaryn, tymianek, bazylia, szałwia itp.).
- Jedz trochę produktów mlecznych, ale niewiele i wybieraj świeże i nieprzetworzone produkty mleczne.
- Jedz świeże ryby morskie i owoce morza, jeśli jesteś w pobliżu wybrzeża, lub ryby słodkowodne, jeśli znajdujesz się w pobliżu jezior i rzek.
- Zjedz trochę mięsa i jajek, ale nie za dużo.
- Jeśli jesteś wegetarianinem, zastąp mięso roślinami strączkowymi.
- W miarę możliwości, stosuj różne oleje (rzepakowy, oliwkowy, słonecznikowy, orzechowy, arganowy, lniany), z pierwszeństwem dla oliwy z oliwek, zwłaszcza do gotowania.

Ta strona zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

– Używaj soli (sprawdź, czy jest jodowana) i przypraw w sposób umiarkowany.
– Unikaj rafinowanego cukru oraz ogólnie słodyczy i słodzonych napojów.
– Unikaj gotowych dań i wstępnie przygotowanych produktów.
– Unikaj produktów, na które jesteś uczulony, nawet w niewielkim stopniu.
– Pomyśl, że być może będziesz musiał spożywać produkty w innych okolicznościach niż obecne.

PRZECHOWYWANIE ŻYWNOŚCI

Kiedy już zrozumiesz, czym jest dobre odżywianie, będziesz musiał przechowywać to, co pozwoli ci mieć wystarczająco dużo zdrowej żywności na pewien czas. Wyobraź sobie, że twój ogród warzywny nie wystarczyłby na nakarmienie wszystkich, jeśli nasiona, które zasiałeś, nie urosną, jeśli uprawa zgnije lub jeśli zniszczą ją szkodniki. Przechowywana żywność ci się wtedy przyda. I dopóki nie będziesz miał prawdziwej małej farmy w swojej TBA, zapasy żywności będą twoją jedyną rezerwą.

Zacznijmy od obliczenia, ile jedzenia będziesz musiał przechować. Po pierwsze, zrób listę niezbędnych składników do spożycia dla jednej osoby na jeden miesiąc. W załącznikach znajduje się standardowa lista, którą można dowolnie modyfikować. Innym użytecznym źródłem informacji jest Kościół Jezusa Chrystusa Świętych w Dniach Ostatnich (Mormoni), który doradza swoim uczniom, aby uczyli się samowystarczalności żywnościowej i przechowywali żywność przez trzy, a nawet dwanaście miesięcy. Ich strony Internetowe zawierają bardzo przydatne porady na te tematy. Po określeniu swoich potrzeb wystarczy pomnożyć liczbę osób przez liczbę miesięcy, przez które będziesz musiał

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

przetrwać i możesz zacząć tworzyć zapasy. Wśród produktów spożywczych znajdujących się na liście, niektóre zasługują na szczególną uwagę:

- **Ryż** jest jednym z najlepszych produktów spożywczych do przechowywania. Zajmuje niewiele miejsca, jest zwarty, zawiera wiele witamin i jest bardzo bogaty w składniki odżywcze. Przechowuj ryż najlepiej pełnoziarnisty, a jeśli chcesz mieć dostęp do wielu smaków, zróżnicuj jego rodzaje na: indyjski, amerykański, chiński, włoski itp. A priori, konieczne jest policzenie na każdego dorosłego 2 lub 3 kilogramy miesięcznie. Okres przechowywania waha się od 5 do 10 lat w zależności od odmiany. Kup o wiele więcej, abyś mógł nakarmić uchodźców lub wymienić się nim.
- **Pszenica** jest kolejnym podstawowym pożywieniem. Należy przewidzieć od 10 do 20 kilogramów na osobę miesięcznie i we wszystkich jej formach. Obejmuje to makaron z pszenicy durum pełnoziarnistej, który zajmuje niewiele miejsca i może być przechowywany przez bardzo długi czas (do 30 lat, w przeciwieństwie do mąki, która może być przechowywana tylko przez 3 lata). Makaron również idealnie się nadaje do wymiany. Pszenica ma bardzo długi okres przydatności, ale musi zostać zmielona przed spożyciem, co oznacza konieczność posiadania przenośnego młynka. W przypadku braku młynka, możesz namoczyć pełną pszenicę przez 36 godzin, a potem ją ugotować, żeby spożyć.
- **Kukurydza** w postaci ziaren może być przechowywana przez okres do 10 lat, czyli znacznie dłużej niż w postaci zmielonej (polenta itp.). Należy rozważyć składowanie 2 kg na osobę miesięcznie.
- **Rośliny strączkowe** (soczewica, soja, fasola, groszek) są doskonałym źródłem białka. Przechowuj co najmniej 3 kg na osobę miesięcznie.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

– **Owies** jest bardzo użytecznym zbożem jako uzupełnienie pszenicy. Przechowuj około 1 kg miesięcznie na osobę dorosłą. Może być przechowywany jako mąka lub płatki przez 3 do 5 lat.
– **Tłuszcze i oleje** wykorzystywane są do gotowania i stanowią bardzo dobre uzupełnienie witamin jak na przykład masło, masło orzechowe, majonez. W przypadku olejów, należy myśleć głównie o oliwie z oliwek, ale także przechowywać olej słonecznikowy, rzepakowy, lniany itp. Nie pozwól, aby oleje gotowały się zbyt długo. Przechowuj co najmniej jeden litr na osobę dorosłą miesięcznie. Okres przechowywania wynosi zazwyczaj 4 lata.
– **Mleko skondensowane lub w proszku** może być przechowywane przez 5 lat i potrzebny jest jeden kilogram na osobę miesięcznie. Nie kupuj pasteryzowanego mleka, które nie przechowuje się zbyt długo, chyba że spożywasz je często, ale wtedy zużywasz szybko swoje zapasy.
– **Owoce i warzywa** w puszkach są podstawą konsumpcji i muszą być przechowywane w dużych ilościach, w słoikach, puszkach itp. Konserwy te mają bardzo długi termin przydatności do spożycia, jeśli są wykonane prawidłowo. Ilości do przechowywania różnią się w zależności od diety, ale ważne jest, aby policzyć 15 kilogramów warzyw i 5 kilogramów owoców miesięcznie na osobę dorosłą.
– **Mięso i ryby** w konserwach będą cennym źródłem białka i tłuszczu (w tym konserwy rybne w oliwie z oliwek itp.). Przechowuj 2 kilogramy każdej kategorii miesięcznie na osobę.
– **Sól** jest równie ważna jako przyprawa i jako konserwant żywności. Musisz składować jej ogromne ilości. Pomyśl, ile soli potrzebujesz i przechowuj co najmniej pięć razy więcej. Sól tania w czasach pokoju stanie się szybko niedostępna w czasach

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

kryzysu. Nie jest przypadkiem, że francuskie słowo „wynagrodzenie" *salaire* pochodzi od łacińskiego słowa „sól". Sól ma dużą wartość w trudnych czasach, ponieważ występuje tylko nad morzem (słone bagna) lub w kopalniach. Dobrą wiadomością jest to, że może być przechowywana w nieskończoność. Warto poszukać informacji na temat obecności naturalnych złóż soli w pobliżu twojej TBA. Zaplanuj co najmniej 1 kilogram soli jodowanej na osobę miesięcznie. Zaplanuj również wystarczającą ilość soli gruboziarnistej do konserwacji mięsa i kup słony kamień (w jeździeckim sklepie), który zostanie doceniony przez wiele zwierząt.

- **Cukier** jest jednym z produktów spożywczych, które bardzo trudno jest sobie wytworzyć, więc warto go przechowywać w znacznej ilości. Jednakże, spożywanie cukru nie jest wskazane w świecie, w którym nie ma dentystów i lepiej jest używać miodu, melasy, syropu klonowego lub cukrów nierafinowanych, takich jak cukier brązowy lub trzcinowy. Może być wykorzystywany głównie do produkcji dżemów i będzie bardzo przydatnym towarem na wymianę.
- **Racje żywnościowe MRE** (Meal, Ready-to-Eat – tłum. posiłek gotowy do spożycia; racje żywnościowe używane w Siłach Zbrojnych USA) to zasadniczo dawka żywności odwodnionej, przygotowana i zapakowana tak, aby zajmowała niewiele miejsca i mogła być przechowywana przez bardzo długi czas. Są bardzo przydatne i łatwe do znalezienia w sklepach alpinistycznych lub turystycznych. Przechowuj ilość odpowiednią na co najmniej trzy miesiące.
- **Suplementy diety** dostarczają witamin, minerałów i innych niezbędnych elementów, których może brakować. Skonsultuj się ze specjalistą ds. żywienia lub po prostu spójrz na skład każdej spożywanej

Ta strona zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

żywności i porównaj ją z diagramem codziennych potrzeb człowieka. Zobacz, jakie są braki. Następnie, zakup brakujące suplementy w aptece i pomnóż dawkę przez liczbę osób i czas, przez który wydaje ci się, że będziesz ich potrzebował.

Jeśli masz specjalne potrzeby, teraz nadeszła pora, aby je zaplanować. Masz dziecko? Przechowuj specjalne produkty spożywcze (jak również pieluchy, lekarstwa itp.). Czy planujesz gościć swoich bardzo starych rodziców w TBA? Zastanów się nad kupieniem rzeczy, które lubią lub sprawią im przyjemność. Wreszcie, pomyśl o przechowaniu żywności, którą uwielbiasz, a która zapewni ci pociechę w trudnych chwilach. Jeśli szalejesz za Nutellą, kup kilka 20-litrowych słoików! Jeśli twoim ulubionym daniem jest foie gras z kaczki z dżemem żurawinowym, to dodaj go do zapasów! Jeśli lubisz określony rodzaj herbaty lub markę kawy, proszę bardzo! Krótko mówiąc, nie chodzi o to, by przeżyć o suchym chlebie i wodzie. Trzeba też rozkoszować się życiem! A jeśli lubisz ryż i fasolę, tym lepiej!

JAK PRZECHOWYWAĆ ŻYWNOŚĆ

Podczas moich studiów przyjaciel, który odbywał służbę wojskową w kuchniach włoskiej armii, powiedział mi, że w 1980 roku nadal używał puszek oznaczonych faszystowską pieczęcią. Wygląda na to, że nikt nie umarł na zatrucie pokarmowe! Jeśli wekujesz i przechowujesz swoją żywność w odpowiedni sposób, możesz znacznie wydłużyć jej czas przydatności do spożycia. Wiele produktów spożywczych może być przechowywanych dłużej niż 30 lat. Środowisko o niskiej wilgotności, bez pleśni i przy stałej temperaturze maksymalnej 20°C doskonale nadaje się do przechowywania przez lata zbóż, ryżu, konserw (w słoikach lub

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749565543862336

puszkach), pomimo spadku wartości odżywczej i nieznacznej zmiany smaku, żywność pozostaje jadalna.

Po pierwsze, nie spiesz się. Skoro będziesz musiał zjadać jedzenie zgodnie z jego datą ważności, a twój budżet może nie pozwolić ci na zakup jednorazowo zapasów na 3 lub 12 miesięcy dla ciebie i twojej rodziny, postępuj etapami. Rozpocznij od utworzenia 3-miesięcznych zapasów i obracaj nimi. Potem stopniowo, w zależności od środków i upodobań, zacznij gromadzić więcej. Dobrą metodą jest kupowanie odrobiny jedzenia dla swoich zapasów za każdym razem, gdy robisz zakupy. Innym rozwiązaniem jest przygotowanie precyzyjnej listy i czekanie na akcje rabatowe w celu uzyskania tego, czego potrzebujesz. Można również łączyć się w grupy i kupować hurtowo, aby korzystać z najkorzystniejszych cen. Ze swojej strony, zarejestrowałem się jako przedsiębiorca w centralnym biurze zakupów i dlatego mogę korzystać z cen hurtowych.

W przypadku składowania samego w sobie należy umieścić półki w pomieszczeniu o niskiej wilgotności i stałej temperaturze (piwnica, stodoła, poddasze lub schowek). Idealnie byłoby, gdyby żywność była przechowywana z dala od światła, w pudełkach lub pojemnikach, wykonanych z tworzywa sztucznego lub metalu, zamkniętych i oznakowanych. Upewnij się, że pokarm jest chroniony przed gryzoniami i molami, regularnie sprawdzając, czy nie ma oznak zepsucia. Zamknij pomieszczenia, w których bezpiecznie przechowujesz żywność i jeśli to możliwe, chroń je przed kradzieżą za pomocą kłódek, łańcuchów itp. Oprócz gryzoni i kradzieży, twoje zapasy muszą być również chronione przed konfiskatą przez władze. W czasach kryzysu władze mogą chcieć zarekwirować zapasy żywności, a następnie je rozprowadzić lub sprzedać. Ta przechowywana żywność jest twoja. Jeśli chcesz ją oddać lub podzielić się nią, to jest to twój wybór, ale jeśli

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

zostanie skonfiskowana, jest to nie tylko niesprawiedliwe, ale również naraziłoby cię to na niebezpieczeństwo głodu. Sowieci zrobili tak na Ukrainie w latach 30. ubiegłego wieku, zabijając miliony chłopów. Przechowuj jedzenie dyskretnie, nie zawsze kupuj w tym samym sklepie, płacąc, jeśli to możliwe, w gotówce i nie mówiąc zbyt wiele o swoim projekcie. Musisz również ukryć swoje zapasy w kilku miejscach: pod łóżkami, za książkami w bibliotece, w starych zamrażarkach (które następnie zakopiesz), w starej przyczepie itp. Nie śmiej się: bardzo poważnie potraktuj aspiracje państwa totalitarnego które może chcieć dokonać konfiskat. To się już zdarzało i to się powtórzy.

Dobre ćwiczenie polega na treningu, kup zapas jedzenia na miesiąc i jedz w tym okresie tylko to, co kupiłeś. Następnie zapisz, czego zabrakło, a co zostało, co ci się nie przydało. W ten sposób nauczysz się przygotowywania i gotowania posiłków z przechowywanych przez siebie składników, zrozumiesz swoje błędy i to, co można poprawić. Odnotuj też, jak się czujesz. Jeśli czujesz się ciężki, zmęczony lub w złym nastroju, oznacza to, że bilans żywieniowy twoich zapasów nie był dobry i będziesz musiał zmodyfikować swoją listę.

JAK ZROBIĆ WŁASNE PRZETWORY

Możesz również przechowywać żywność, którą kupiłeś świeżą lub zebrałeś samemu. Jest to zresztą najlepsza opcja i jedyna, która w dłuższej perspektywie czasowej zagwarantuje ci zrównoważoną zdolność odżywiania. Konserwacja zazwyczaj wiąże się z opóźnieniem utleniania tłuszczów, które powodują jełczenie żywności, zapobieganiem rozwojowi bakterii, grzybów i innych mikroorganizmów oraz walką ze szkodami jakie mogą uczynić gryzonie i insekty. Konserwacja żywności musi zatem uwzględniać wszystkie czynniki

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

biotyczne (mikroorganizmy, zwierzęta, kiełkowanie roślin itp.) i abiotyczne (światło, tlen, ciepło, napromieniowanie, promieniowanie UV itp.), które mogą mieć wpływ na jakość przechowywanej żywności. Suszone owoce (orzechy, orzechy laskowe), a także nasiona lub rośliny strączkowe (fasola, soczewica itp.) mogą być składowane w suchym i chłodnym miejscu (stodoła, poddasze itp.) bez uszkodzeń. Niektóre mięsiste owoce, takie jak jabłka czy gruszki, mogą być przechowywane przez kilka miesięcy w specjalnie przystosowanym pomieszczeniu (miejsce chłodne, ciemne i dobrze wentylowane, utrzymywane w możliwie stałej temperaturze).

Istnieje kilka sposobów przygotowania żywności do procesu konserwacji:

- Usuwając tlen, czyli próżniowo. Wiąże się to z użyciem urządzenia pobierającego powietrze z plastikowej torby, w której umieszczono żywność. Dzięki temu pokarm pozostaje świeży przez pewien okres (kilka miesięcy).
- Przez odwodnienie (suszenie, na słońcu lub w piecu). Owoce (śliwki, morele, figi, daktyle) krojone są na paski i suszone lub suszone w pierwotnej postaci.
- Poprzez konserwowanie, które pozwala na przechowywanie żywności w szczelnie zamkniętych pojemnikach przez długi czas bez żadnych szczególnych warunków (w piwnicy, w meblu, z dala od światła i ciepła, przetwory te mogą być przechowywane przez długi czas). Proces obejmuje sterylizację w temperaturze od 115°C do 121°C.
- Konfitura jest przetworem, który uzyskuje się przez mieszanie żywności (zazwyczaj owoców) z jej odpowiednikiem w masie cukru i doprowadzeniu jej do wrzenia przez kilka minut (aby zachować smak owoców: 750 g cukru na 1 kg). Słoiki muszą być

Plik został opieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

sparzone przed napełnieniem do maksimum i obrócone, gdy są jeszcze gorące, aby usunąć resztki powietrza, co zapobiegnie powstawaniu pleśni.

– Obróbka na zimno umożliwia spowolnienie lub nawet powstrzymanie rozprzestrzeniania się i działania mikroorganizmów oraz zachowanie żywności przez mniej lub bardziej długi okres. Rozróżnia się chłodzenie (obniżenie temperatury od 4°C do 8°C), co pozwala na przechowywanie przez cztery do dziesięciu dni, zamrażanie (od 0°C do -18°C), co pozwala na dłuższy okres przechowywania (od 3 do 12 miesięcy) oraz głębokie zamrażanie, które utrzymuje żywność poniżej –18°C przez bardzo długi czas (kilka lat). Techniki te wymagają albo lodówki/zamrażarki, a zatem energii elektrycznej, albo środowiska o takich temperaturach (góry w zimie, obszary arktyczne).
– Istnieją również techniki konserwacji chemicznej za pomocą alkoholu lub soli (peklowanie lub solenie), przez wędzenie, w środowisku kwaśnym (ocet), w oleju, cukrze, tłuszczu itp.

Aby zrobić własne przetwory, musisz wyposażyć się w garnki, gumki do weków, tace i pojemniki wykonane z tworzywa sztucznego lub metalu. Pakowarka próżniowa będzie dużą pomocą. Ćwicz robienie konserw i nigdy nie jedz konserwy, która brzydko pachnie lub wydaje się napęczniała, aby uniknąć zatrucia toksyną botulinową.

Na pierwszy rzut oka przygotowywanie się do przechowywania żywności przez miesiące, a nawet lata, dla siebie, swojej rodziny i wszystkich tych, którzy do ciebie dołączą, a nawet do wyżywienia uchodźców, wydaje się wielkim wysiłkiem. Jeśli jednak zaczniesz stopniowo, nie jest to takie trudne lub bardzo kosztowne, zwłaszcza, że ceny żywności znacznie wzrosną w nadchodzących latach, więc jest to nawet potencjalnie znaczące źródło oszczędności. Stworzyłem również

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

listę produktów do zamówienia w Internecie i dostarczenia bezpośrednio do TBA, którą należy zrealizować w ostatniej chwili. Lista ta zawiera wszystkie rodzaje produktów łatwo psujących się i niezdatnych do długiego przechowywania (banany, pasteryzowane mleko, świeże owoce i warzywa). W dniu, w którym wejdziemy w fazę maksymalnego alarmu, zamówienie zostaje dostarczone i prawdopodobnie będzie jednym z ostatnich, które zostaną zrealizowane bezpośrednio z centrów logistycznych. A jeśli nie dojdzie, będzie to potwierdzenie, że sytuacja jest naprawdę poważna.

POLOWANIE, RYBOŁÓWSTWO, UPRAWA WARZYW I HODOWLA ZWIERZĄT GOSPODARSKICH

Nawet jeśli zapasy żywności będą przydatne w trudnych czasach, prędzej czy później się skończą. Dlatego konieczne jest, aby móc polować, uprawiać i hodować zdrową i świeżą żywność przy maksymalnej samodzielności. W Związku Radzieckim, 10 procent gruntów rolnych przeznaczonych na ogródki (tzw. działki przyzagrodowe), wygenerowało 90 procent produkcji rolnej przeznaczonej na konsumpcję domową.

To właśnie te indywidualne ogródki, z których prawie wszystkie uprawiane były przy użyciu technik permakultury, uratowały życie milionów Rosjan w czasie upadku Związku Radzieckiego. Tylko ograniczona liczba osób może mieszkać na danym obszarze ziemi. Musi istnieć równowaga między ziemią a jej mieszkańcami. Brak równowagi zawsze powoduje katastrofę. Bądź bardzo czujny na liczbę osób, które przyjmiesz do swojej TBA, a także na liczbę osób, które osiedlą się w okolicznych społecznościach. Nie pozwól, aby doszło do braku równowagi.

Jednym ze sposobów na zaspokojenie części potrzeb żywnościowych jest polowanie. Należy skontaktować

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

się z właściwymi organami w celu uzyskania zezwolenia na polowanie. Konieczne jest również, rozpoczęcie nauki, jak polować i z jaką bronią (pistolety, łuki, kusze, itp.), oraz jak przygotować zwierzynę po zabiciu. Temat broni zostanie omówiony w rozdziale o obronie. W każdym przypadku, trzeba będzie dostosować się do zwierzyny występującej w okolicy i poznać odpowiednie techniki łowieckie dla każdego gatunku.

Jeśli mieszkasz w pobliżu morza lub rzeki, rybołówstwo może być doskonałym źródłem pożywienia, ryby są najlepszym źródłem białka zwierzęcego i najlepszym źródłem tłuszczu bogatego w kwasy omega 3 i 6. Podobnie jak w przypadku łowiectwa, należy posiadać niezbędne uprawnienia i sprzęt odpowiedni do wybranego rodzaju połowów. Innym sposobem na posiadanie dużej ilości ryb jest zbudowanie własnego stawu hodowlanego. Basen o powierzchni 10 m², o głębokości 80 centymetrów, jest wystarczający i łatwy do stworzenia. Ważne jest jednak, aby wybrać rośliny wodne, najlepiej pasujące do ryb, które chcesz hodować. Istnieje wiele różnych rodzajów roślin wodnych, dostosowanych do głębokości basenu. Na przykład, w przypadku płytkich zbiorników, zaleca się hiacynty wodne, niezapominajki błotne lub irysy wodne. Dla głębszych basenów należy wybrać rozpławy sercowate, strzałki lub lilie wodne. Upewnij się, że posiadasz niezbędny sprzęt do łowienia gatunków ryb występujących w twojej okolicy (wędka, sieć itp.).

Głównym źródłem pożywienia, zdrowego, zróżnicowanego i zrównoważonego, będzie z pewnością ogród warzywny. Przede wszystkim należy określić obszar, który będzie potrzebny w odniesieniu do dostępnego terenu. Przewaga TBA na obszarach wiejskich jest oczywista: więcej przestrzeni, więcej ziemi uprawnej, lepszy dostęp do wody. W mieście będziesz mieć bardzo mało miejsca na balkonie lub tarasie, aby stworzyć

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

wystarczająco duży ogród warzywny. Po określeniu minimalnej powierzchni można wykorzystać pozostałą powierzchnię do hodowli i wypasu. Należy zauważyć, że zwierzęta potrzebują więcej miejsca, aby wyprodukować taką samą ilość pokarmu niż rośliny. Należy zapewnić co najmniej 50 m² ogrodu warzywnego na osobę dorosłą, co, stosując techniki permakultury, zapewni ci maksymalną zdrową produkcję, skuteczną ochronę przed szkodnikami, które nie zniszczą gleby. Ale 100 m² na osobę byłoby lepsze. Wskazane jest pozostawienie dodatkowej części kilku m² na osobę, na ugór, w celu rotacji upraw z roku na rok. Przeznacz część swojego ogrodu na kwiaty, które przyciągną pożyteczne owady i pszczoły, przydatne do późniejszego zapylania. Byłoby idealnie przeznaczyć na ogród tysiąc m² dla jednej rodziny. Tak duży obszar pozwoli ci uprawiać wszystko, co zechcesz przez cały rok i produkować nadwyżki, które możesz przechowywać lub sprzedawać. Uprawiaj jak najbardziej różnorodne owoce, zboża, rośliny strączkowe, warzywa i zioła. W ten sposób ubezpieczysz się na wypadek choroby, która dotknie daną roślinę i zniszczy całą uprawę. W najgorszym wypadku, tylko część ogrodu zostanie dotknięta. Zaplanuj, aby niektóre gatunki, rosły wczesną wiosną a inne, późną jesienią, dzięki czemu będziesz miał dostęp do świeżych produktów przez większość czasu. W tym duchu, poznaj, co rośnie o danej porze roku, aby zrozumieć, kiedy siać, sadzić i zbierać określone warzywa lub bulwy.

Zacznij kupować zapasy nasion i zaplanuj trzy razy więcej. Będziesz miał trochę w magazynie i nie zostaniesz bez niczego, jeśli będziesz musiał zacząć nową uprawę, po tej, która nie wyrosła. Dla większej autonomii, zbieraj nasiona z roślin i upewnij się, że nasiona, które kupujesz są organiczne, a nie GMO lub hybrydowe, ponieważ one nie odrastają. Przechowuj swoje

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

nasiona w ciemnym, suchym miejscu i w metalowych pojemnikach odpornych na gryzonie. Pamiętaj również, aby uprawiać to, co lubisz, ale z umiarem! Jako dodatek do ogrodu warzywnego posadź drzewa owocowe lub jeśli jesteś w mieście, możesz również uprawiać warzywa i małe drzewa owocowe w doniczkach i dużych pojemnikach. Jest to bardzo przydatne, jeśli chcesz mieć cytryny i pomarańcze, których drzewa owocowe cierpią z powodu mrozu. Szklarnia może również pomóc w uprawie warzyw, które normalnie wymagałyby cieplejszego klimatu. Szklarnia o powierzchni 10 m² jest dobrym początkiem. Jeśli masz wilgotne tereny na swojej ziemi, możesz zasadzić dziki ryż, który pomoże ci przyciągnąć migrujące ptaki, mogące urozmaicić monotonię twojej codzienności.

Aby zwiększyć wydajność ogrodu warzywnego, można stosować nawozy naturalne lub organiczne. Nawozy organiczne to odpady roślinne (kompost, odpady zielone kompostowane lub nie). Mogą się one składać z roślin uprawianych lub przygotowanych specjalnie do tego celu (takich jak nawóz z pokrzyw lub wodorosty morskie) lub nawóz (składający się głównie ze ściółki roślinnej i wydalin z mniej lub bardziej strawionych roślin: nawóz, odchody itp.)

Aby zasiać, uprawiać, utrzymywać, chronić i wreszcie zbierać owoce twojej ciężkiej pracy w ogrodzie warzywnym, będziesz musiał zaopatrzyć się w odpowiednie narzędzia. Kup wszystkie niezbędne narzędzia w specjalistycznym sklepie. Ale kupuj tylko narzędzia bardzo dobrej jakości. Pomyśl, że będziesz musiał używać tych narzędzi przez długi czas: prawdopodobnie nikt nie będzie mógł ci ich naprawić i nie będzie możliwości kupienia nowych. Unikaj wszelkiego sprzętu, który wymaga benzyny, prądu lub nowoczesnych technologii. Myśl, jakbyś żył w XIX wieku lub w średniowieczu. Co mogło wtedy zadziałać, będzie działać również

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

dziś: siewniki, kosy, sierpy, piły, taczki, ręczne młynki itp. Na koniec należy zapewnić części zamienne do narzędzi (trzonki, głowica siekiery itp.).

Chroń również swoje uprawy przed szkodnikami, które w normalnych czasach są jedynie bardzo irytujące, ale gdy twoje przetrwanie będzie zależeć od produkcji rolnej staną się śmiertelnymi wrogami. Czy wegetarianom i weganom się to podoba czy nie, aby mieć zboża i warzywa, szczury i szkodniki muszą zostać bezlitośnie wyeliminowane, a ta mordercza misja wymaga częstej kontroli. Pamiętaj o pułapkach na myszy, szczury i krety. Rozważ zakup niezbędnego sprzętu do wykonania ogrodzenia lub palisady, która ochroni twoje uprawy przed uszkodzeniami spowodowanymi przez duże zwierzęta (dziki, jelenie) lub małe (zające, wiewiórki). Chroń również swoje zwierzęta (drób, króliki itp.) przed atakami lisów i wilków.

Posiadanie kota, który lubi polować na myszy, jest dobrą rzeczą w TBA, jak również dobry pies stróżujący. Walka z owadami będzie jeszcze ważniejsza. W tym celu, biologiczna kontrola owadów, przy użyciu roślin i innych owadów, może być najlepszym rozwiązaniem w świecie bez pestycydów. Biedronki polują na mszyce, nicienie zarażają i zabijają ślimaki i smoliki itp. Aby chronić drzewa owocowe, zainstaluj odstraszacze ptaków, papier odblaskowy, stare płyty CD przymocowane linką rybacką do drzew, a nawet sieci na ptaki. Dla twojego wnętrza, zaplanuj rośliny, które będą miały szczególny charakter dostarczając wrażeń estetycznych, ale przede wszystkim oczyszczając powietrze.

Jeśli po założeniu i zabezpieczeniu ogrodu warzywnego nadal masz miejsce, hodowla zwierząt pozwoli ci zaspokoić zapotrzebowanie na białko zwierzęce w postaci mięsa, jaj lub mleka. Niektóre zwierzęta mogą być wykorzystywane ze względu na ich siłę fizyczną (woły,

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

osły itp.) lub do jazdy (konie itp.). Jak gdzie indziej na improwizację nie ma tu miejsca. Ważne jest, aby znać każdą rasę i wszystkie cechy szczególne zwierząt, które chcesz hodować: jaka jest odpowiednia karma, jakie są ich rytmy i cykle życia, jaka jest niezbędna opieka, którą należy zapewnić i, jeśli to konieczne, w jakich warunkach mogą być przygotowane do konsumpcji. Większość zwierząt jest dziś wysoce wyspecjalizowana i wyselekcjonowana pod kątem maksymalnej wydajności produkcji mięsa i mleka. Niestety, te zmutowane zwierzęta czasami nie są już w stanie rozmnażać się ani mieć instynktu (np. instynktu lęgowego). Nie są one zdrowe żywieniowo i nie są w stanie żyć samodzielnie. Jeśli chcesz hodować zwierzęta do produkcji jaj, mleka, wełny, skór, skórek i mięsa, musisz wybrać zdrowe zwierzęta, które są dostosowane do klimatu w regionie i rodzaju gleby. Najlepiej wybrać rasy lokalne, które są dobrej jakości i nie wymagają stałej obecności weterynarza. Wybieraj ostrożnie: drób trzymany na zewnątrz, a nie w chowie przemysłowym, który nadal jest w stanie składać jaja, rozmnażać się i dawać dobre mięso; króliki bez chorób i o zróżnicowanym dziedzictwie genetycznym; świnie, owce, kozy, krowy, które mogą swobodnie paść się i dawać dobre mięso, dobre mleko, dobrą wełnę. Poszukiwanie tych zwierząt da ci możliwość poznania wielu rolników w twojej okolicy i nawiązania przydatnych kontaktów na przyszłość. Przy zakupie zwierząt trzeba zachować ostrożność: należy sprawdzić wszystkie niezbędne uprawnienia oraz aktualne badania (sanitarne itp.). Upewnij się również, że zadajesz sprzedającemu niezbędne pytania dotyczące zdrowia, wieku, rasy, zdolności reprodukcyjnych lub niereprodukcyjnych zwierzęcia (sprawdź, czy zwierzę jest wykastrowane). Skonsultuj się z lekarzem weterynarii lub ekspertem, szczególnie w pierwszych kilku przypadkach. Możesz więc wybrać między wołami,

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749565/43862336

bykami, krowami, świniami, kozami, owcami, kurczakami, królikami, strusiami, gęśmi, indykami, lamami, alpakami, mułami, osłami, końmi.... Na koniec, naucz się też trzymać swoje zwierzęta na własnej ziemi. W tym przypadku należy zaplanować zakup i montaż barier, murków lub ogrodzeń. Posiadanie zwierząt domowych wiąże się z odpowiedzialnością. Chociaż wynik może być doskonały (świeże jaja rano), codzienna praca może być bardzo zajmująca. Krowa wymaga więcej pracy niż świnia, która wymaga więcej opieki niż owca czy drób. W każdym razie, naucz się dbać o swoje zwierzęta i dobrze je traktować, tak dobrze jak człowieka, również wtedy, gdy trzeba będzie je zabić, aby je zjeść lub skrócić ich cierpienie w razie choroby lub wypadku. Po raz kolejny to dzięki praktyce będziesz się uczył i rozbudowywał swój warsztat. Zacznij od skromnego planu: kilka m² ogrodu warzywnego, kilka kurczaków lub królików. Po jakimś czasie, powiększ teren, hodowlę i zasadź więcej, rozwiń technikę, spróbuj barana, kucyka.... Stopniowo będziesz coraz bardziej doświadczony i autonomiczny. Nawet jeśli jesteś bogaty i ktoś zarządza twoją farmą dla ciebie, naucz się robić wszystko samemu. Twój zarządca nie zawsze tam będzie i lepiej jest trenować w warunkach bezpiecznych, gdy błąd nie będzie miał jeszcze dramatycznych konsekwencji.

Ogólnie rzecz biorąc, inspiruj się naturą i jej prawami. Praktyka rolnicza nie powinna ograniczać się do techniki i celu produkcji, ale powinna uwzględniać całe środowisko, w którym ma miejsce, z prawdziwym poczuciem ekologii: gospodarka wodna, ponowne zalesianie, kontrola erozji, pielęgnacja próchnicy glebowej, poszanowanie i zachowanie różnorodności biologicznej itp. W ten sposób rolnictwo uprawiane w TBA będzie siłą regenerującą glebę, a twoja lokalna produkcja będzie zdrowa i pożywna.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

Z tym wszystkim, będziesz gotowy stać się doświadczonym rolnikiem.

Stowarzyszenie utworzone w 2008 roku ma na celu obronę francuskiego dziedzictwa i kultury. Powstało w Burgundii, a jego projekty mają na celu przekazywanie wartości, które leżą u podstaw specyfiki europejskiej cywilizacji i każdego z tworzących ją narodów na przestrzeni lat. Stowarzyszenie oświadcza, że „uczestniczy w ochronie i promowaniu zrównoważonego rozwoju środowiska naturalnego i wspólnego dziedzictwa narodów europejskich". Dąży ono do tego celu z poszanowaniem naturalnej równowagi i ze stałą troską o promowanie braterstwa wśród swoich członków. Jego głównym celem jest propagowanie i wspieranie tworzenia miejsca spotkań i wymiany. Siedmiu założycieli wyremontowało opuszczony teren wiejski, który został nazwany „*La Francilière*". Zorganizowany w sposób wspólnotowy, jest bardzo podobny do TBA. Jest to miejsce, które przyjmuje stałych mieszkańców, ale jego powołaniem jest również turystyka, która pozwala na samofinansowanie. Przez cały rok wita osoby prywatne i rodziny w przyjaznym i ciepłym otoczeniu. Staże i pobyty tematyczne są oferowane w ramach działalności kulturalnej stowarzyszenia. Według jego członków, musi ono bronić „*pewnej idei Francji*", która „*w obliczu połączonych skutków imigracji, pogarszającej się demografii i modnej ideologii opowiadającej się za uogólnianiem i uniformizowaniem, stwarza ryzyko, że Francuzi znikną z Francji w krótkim czasie*". Gospodarstwo domowe z dormitoriami, sypialniami, kuchnią i zapleczem sanitarnym jest wyposażone w praktyczny sposób, tak, aby pomieścić dużą liczbę osób. Bardzo duży ogród warzywny i pola umożliwiają uprawę zbóż i warzyw, wykorzystując techniki inspirowane permakulturą (w tym schronisko dla jeży) i tradycyjnym rolnictwem. Zapasy żywności, wynikające z nadwyżki produkcji lokalnej i wymiany z rolnikami w regionie, umieszczane są w słoikach i przechowywane w pomieszczeniu o stałej temperaturze.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

3.3/3 PUNKT 3: HIGIENA I ZDROWIE

„Początek higieny to nienawiść do zarazków sąsiadów!"
Réjean Ducharme, artysta z Quebecu,
Narzucona Zima, 1973

„Wielki lekarz jest przede wszystkim uzdrowicielem, który ponadto nauczył się medycyny."
Maurice Druon, francuski pisarz (1918-2009)

„Medycyna wydłuża umieranie"
Plutarch, filozof grecki (40-125)

„Dopóki ludzie będą mogli umrzeć a będą kochać żyć, lekarz będzie wyśmiewany i dobrze opłacany!"
Jean de la Bruyère, francuski moralista (1645-1696)

Po omówieniu tematu znaczenia wody i żywności, a zatem przestudiowaniu dwóch potrzeb niezbędnych dla przetrwania człowieka, musimy teraz zacząć rozwijać temat bezpieczeństwa życia ludzkiego.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

TRZECIM PODSTAWOWYM KRYTERIUM TBA JEST ZARZĄDZANIE HIGIENĄ I ZDROWIEM

Tutaj dopiero zaczynamy napotykać poważną pułapkę cywilizacyjną. Jeśli stosunkowo łatwo jest (ze źródłem wody, prostymi narzędziami i technikami oraz pracą) osiągnąć wydajne rolnictwo na własne potrzeby, niezależne od nauki, nowoczesności i technologii, to sytuacja w medycynie jest inna. Prawdopodobnie właśnie na tym gruncie nasze życie zmieniło się najbardziej w ciągu ostatnich 150 lat. Przeszliśmy od świata niezdrowego, od wysokiej i wczesnej śmiertelności, od krótkiego życia pełnego cierpienia fizycznego, od rodzącej się i improwizowanej medycyny niezdolnej do diagnozowania i leczenia wielu chorób, do świata w którym prawie wszystko można leczyć, szybko i bezboleśnie, z wyjątkiem kilku rzadkich chorób lub chorób wynikających z zachowania człowieka (rak wywołany przez tytoń, cukrzyca wskutek niezdrowej żywności itp.). Wciąż umieramy. Ale za to jaką mamy jakość życia i opieki zdrowotnej! Nawet w bardzo biednych krajach!

W razie załamania się gospodarki staniemy w obliczu szybkiej i być może trwałej utraty usług zdrowotnych i opiekuńczych. A nawet gdyby dostęp do lekarza był nadal możliwy, co by się stało, gdyby nie były dostępne nowoczesne leki lub terapie, z powodu zamknięcia zakładów farmaceutycznych lub z powodu braku dostępu do elementów niezbędnych w ich składzie? W przypadku poważnego kryzysu i niepokojów społecznych często widzimy, że szpitale są atakowane i niszczone a lekarze zabijani przez tłumy, które nie rozumieją, że system opieki zdrowotnej może się załamać, lub że pomoc może być świadczona bez dyskryminacji. W okresach zamieszek w Rwandzie, Kongo, Kambodży, a w mniejszym stopniu w Ugandzie, Togo i San Salvador, szpitale zostały splądrowane i spalone,

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749686543862336

a w wielu przypadkach pacjenci i niektórzy lekarze próbujący ich chronić zostali zabici przez milicję lub rozgniewany tłum. Nie twierdzę, że takie odrażające postępowanie może mieć miejsce na Zachodzie, gdzie rola nowoczesnego lekarza jest tak istotna i ważna w naszej tradycyjnej kulturze. Ale kto może być tego pewien? Wniosek: lepiej nie być chorym i robić wszystko, aby pozostać zdrowym. Dobra rada, oczywiście, ale niezbyt praktyczna. A przecież, należy być praktycznym. I zacząć od podstaw.

Aby uniknąć choroby, złego stanu zdrowia lub zranienia, nie wolno zachorować, mieć wypadków lub wymagać leczenia. Tak więc przede wszystkim musimy zapobiegać, na ile to możliwe, wszelkim problemom medycznym. Następnie, jeśli problem tego rodzaju pojawi się pomimo środków ostrożności, należy go skutecznie rozwiązać. Priorytetem będzie traktowanie najczęstszych chorób statystycznie, jednocześnie starając się leczyć choroby rzadsze i trudniejsze. Wreszcie, należy być realistą i powiedzieć uczciwie: istnieje wiele urazów i chorób, których nie da się leczyć bez pomocy lekarza dysponującego salą operacyjną i nowoczesnymi lekami. W przeciwnym razie możemy spodziewać się najgorszego: powolnej śmierci, w okropnym cierpieniu. Jest to kolejny powód do stosowania codziennej profilaktyki.

Jak to zrobić?

Ponieważ będąc w moim wieku nie miałem już czasu na rozpoczęcie długich przygotowań do zawodu pielęgniarza, lekarza czy chirurga, postanowiłem przeprowadzić wyczerpujące rozmowy z kilkoma przyjaciółmi i znajomymi: lekarzami pogotowia ratunkowego, chirurgami, anestezjologami i lekarzami Międzynarodowego Czerwonego Krzyża. Przeczytałem również kilka obszernych książek z zakresu medycyny wojskowej i polowej. Dwie z nich były dla mnie szczególnie istotne:

Kup ebook zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

– „*Where there is no doctor*" (Tam, gdzie nie ma lekarza) Davida Wernera, napisana w 1977 roku, która opisuje metody wdrażania opieki w wioskach Trzeciego Świata. Książka ta jest niezwykle bogata w informacje i doskonale opisuje problem, o który nam chodzi. Ta książka jak i druga „*Where there is no dentist*" (Tam, gdzie nie ma dentysty), są dostępne bezpłatnie pod adresem www.piero.com
– „68W Advanced Field Craft – Combat Medic Skills" (68W Zaawansowane Techniki Polowe – Umiejętności medyczne na polu walki) to podręcznik medycyny polowej armii amerykańskiej, która jest znana ze swojej wielkiej zdolności do niedopuszczania do śmierci swoich żołnierzy. Ten dobrze zilustrowany podręcznik wyjaśnia, jak leczyć obrażenia tak różnorodne jak złamania, rany postrzałowe, wstrząsy, oparzenia, zatrucia chemiczne i radioaktywne. Jest to świetna książka, którą polecam każdemu.

Wszyscy lekarze, z którymi przeprowadziłem rozmowy i wszystkie przeczytane książki (cytowane w sekcji bibliograficznej) zgodnie twierdzą, że profilaktyka jest najlepszym sposobem na uniknięcie jakiegokolwiek problemu, że jeśli jest problem, należy szybko skonsultować się z lekarzem, a jeśli nie ma lekarza lub leku, należy spróbować kilku prostych metod i zachować nadzieję. To, co opiszę w tym rozdziale, to streszczenie tych wywiadów i odczytów. Daje to wstępne wskazówki i pomysły, jak postępować. Szybko to zrozumiesz: będziesz musiał sam zagłębić się w każdy z elementów, czytając różne książki, uczęszczając na kursy i dyskutując z lekarzem (zadając mu wiele pytań). Nigdy nie próbuj zapewnić opieki medycznej lub chirurgicznej w domu, na własną rękę! Nie rób z siebie lekarza! Nie bez powodu student medycyny przechodzi przez długie lata studiów i praktyk!

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749... /3862338

W przypadku problemów zdrowotnych i medycznych, jeśli tylko możesz, skonsultuj się ze specjalistami!

PODSTAWOWA HIGIENA

Higiena to zbiór zachowań, które przyczyniają się do utrzymania zdrowia ludzi. Konieczne jest poznanie różnicy między dobrymi bakteriami a tymi, które są chorobotwórcze lub mogą takimi się stać w pewnych okolicznościach, higiena ma na celu wyeliminowanie ich lub przynajmniej zmniejszenie. Ma też ma na celu kontrolowanie czynników środowiskowych, które mogą przyczynić się do pogorszenia stanu zdrowia, takich jak zanieczyszczenie, ale także wielu czynników ryzyka, które są nierozerwalnie związane ze stylem życia. Problemy związane z pielęgnacją ciała, aktywnością fizyczną, odżywianiem, pracą i uzależnieniami mają globalny wpływ na zdrowie ludzi.

Zacznijmy od stylu życia. Cztery czynniki znacznie wydłużają życie i czynią je przyjemniejszym:

- Brak tytoniu. Odstawienie będzie musiało nastąpić szybko.... Pomoże w tym niedobór spowodowany zniknięciem fabryk papierosów.
- Rozsądne spożycie alkoholu (zdefiniujmy rozsądne jako jedna szklanka wina podczas posiłku).
- Dzienne i przeważające spożycie owoców i warzyw zamiast tłuszczów i cukrów. Będzie więc istotne uprawianie wystarczającej ilości warzyw i posiadanie wystarczającej liczby drzew owocowych do dyspozycji. Tłuszcze będą stosunkowo rzadkie w diecie post upadkowej i jeśli powolne cukry zawarte w zbożach lub ziemniakach będą mile widziane, to szybkie cukry (cukier rafinowany, itp.) nie będą prawie istniały.
- Codzienne ćwiczenia fizyczne. Prawdopodobnie nie będzie ich brakowało w pracy przy twojej TBA!

Ta kopia jest zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

– Unikaj ostrych lub przewlekłych zanieczyszczeń, biologicznych, chemicznych, dźwiękowych lub świetlnych (czynniki te mogą sumować się lub zwielokrotnić swoje skutki), które są również głównym źródłem chorób. Spróbuj uniknąć tych problemów. Najlepszym lekarstwem jest profilaktyka. Dobre zdrowie, dobre odżywianie, wysiłek fizyczny będą twoją najlepszą ochroną.
– Zacznij od jedzenia naturalnego – unikaj wszelkiego przemysłowego mięsa, jedz sezonowe warzywa i kupuj jedzenie na targu, zwłaszcza, że jest tańsze. Wyeliminuj niezdrowe jedzenie, przekąski i fast foody. Kup mniejsze talerze. Wszystko to będzie wymagało dyscypliny, ale będzie to wielka inwestycja.
– Uprawiaj sport wytrzymałościowy oraz szybki i intensywny sport. Spaceruj lub wykonuj jakąś aktywność co najmniej pół godziny dziennie. Zrzuć zbędne kilogramy, ale tak aby pozostało 5 kg nadwagi. Zapewni ona rezerwę tłuszczu, która pozwoli ci przetrwać jeszcze kilka dni w przypadku przedłużającego się braku pożywienia.
– Kiedy będziesz mieszkał w swojej TBA, twoja kondycja będzie bardzo przydatna, biorąc pod uwagę wszystko, co będziesz musiał zrobić (rąbać drewno, chodzić po wodę, itp.). Jeśli jesteś już w dobrej formie, to jest to zawsze jedna rzecz mniej do zdobycia.

Spójrzmy teraz na czyszczenie i czystość w ogóle. Czyszczenie polega na usunięciu niechcianych materiałów, takich jak substancje organiczne (tłuszcze) lub mineralne (wapień lub kamień), które mogą zawierać mikroorganizmy. Dezynfekcja umożliwia również usunięcie niektórych mikroorganizmów. Detergencja to usuwanie zabrudzeń, które przylegają do przedmiotu lub żywej tkanki poprzez rozpuszczenie.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749585543862336

Czyszczenie obejmuje zazwyczaj cztery parametry: działanie mechaniczne (ciśnienie wody, tarcie), działanie chemiczne (rozpuszczanie niektórych materiałów, w tym tłuszczów), temperaturę wody użytej do rozcieńczenia roztworu i wreszcie czas działania detergentu. Przestrzeganie higieny urządzeń do przetwarzania żywności i procedur czyszczenia stosowanych po każdej produkcji umożliwia wytwarzanie zdrowej żywności, a tym samym pozwala na jej dłuższe przechowywanie. Metoda i produkt, który ma być zastosowany, zależy od charakteru zanieczyszczenia i stanu przedmiotu czyszczonego. Do higieny osobistej stosuje się zazwyczaj letnią wodę bez ciśnienia lub pod niskim ciśnieniem i mydło, ale w przypadku urządzeń można stosować bardziej agresywne metody. Czyszczenie i detergencja mają oczywiście tylko chwilowe działanie i muszą być regularnie powtarzane. Dlatego ważne jest dopilnowanie, aby ręce były umyte i osuszone przed gotowaniem i dotykaniem potraw lub wykonywaniem innych zadań, ponieważ nawet pojedyncza rana może spowodować infekcję lub zanieczyszczenie. Ręce należy również dokładnie umyć po użyciu toalety, dotknięciu zwierząt lub ziemi, kontakcie z odchodami, chemikaliami lub toksycznymi produktami i zabawie z dziećmi. Musisz pomyśleć o składowaniu dużej ilości mydła w swojej TBA.

Oto typowy przykład ilustrujący potrzebę zachowania czystości. Dziecko ma pasożyty i drapie się. Ponieważ nie myje rąk, jego palce i paznokcie pokryte są setkami małych jajek pasożytów, których nie widać gołym okiem. Jeśli dotknie jedzenia, włoży palce do czyichś ust lub będzie się bawiło z innymi dziećmi, może przenieść zakażenie na innych ludzi. Ten przypadek jest stosunkowo łagodny, ale co by było, gdyby zamiast pasożytów, była to śmiertelna bakteria lub wirus?

Egzemplarz zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

Musi istnieć możliwość dezynfekcji i sterylizacji. Dezynfekcja zabija, eliminuje lub unieszkodliwia mikroorganizmy (pasożyty, bakterie) lub niepożądane wirusy. Kiedy dezynfekcja obejmuje żywą tkankę, mówimy o antyseptyce; w przypadku sprzętu i urządzeń mówimy o odkażeniu. Antyseptyka i dezynfekcja mają ograniczone działanie w czasie.

Sterylizacja polega na usunięciu wszystkich mikroorganizmów z materiału i zapakowaniu w celu utrzymania jego stanu sterylności. Główne metody dezynfekcji i sterylizacji to: metody chemiczne (środki dezynfekujące), termiczne i termiczno-ciśnieniowe (pasteryzacja, autoklaw), a w końcu promieniowanie. Jeśli sam jesteś lekarzem lub jeśli masz lekarza w TBA, byłoby bardzo przydatne, gdyby przygotował on niezbędny sprzęt do sterylizacji swoich narzędzi medycznych – zazwyczaj jest to mały aktoklaw i mała pakowarka próżniowa, a następnie przechowywał je wysterylizowane aż do następnego użycia. W przeciwnym razie wrzątek i mydło pokrywają większość potrzeb.

Konieczne jest następnie przyjęcie zachowań higienicznych, które muszą stać się nawykowe. Nie chodzi tu o bycie obsesyjnym, ani o to, by poziom higieny był taki sam jak w sali operacyjnej! Jest to po prostu kwestia łatwego uniknięcia zakażenia bakteryjnego i wirusowego. Nie martw się, dzięki działalności rolniczej, kontaktowi ze zwierzętami, życiu na świeżym powietrzu, będziesz miał duże możliwości uodpornienia się. Pamiętaj, że twoja praca i zdrowie są niezbędne dla twojej rodziny i funkcjonowania TBA, a im jesteś słabszy lub gdy jesteś chory, tym gorzej dla wszystkich. Higiena osobista jest ważna nie tylko dla twojego zdrowia, ale także dla twojego umysłu. Utrzymanie schludnego wyglądu jest ważne. Bądź czysty: myj włosy, ręce, obcinaj i czyść paznokcie, gól się. Jeśli jesteś czysty, łatwiej ci będzie też

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

wzbudzić szacunek u innych. Różnica między zorganizowaną osobą lub grupą a gangiem zawszonych uchodźców jest oczywista (nawet dla nozdrzy osób niewidomych).

Należy zadbać o to, aby zwierzęta, które mogą mieć kontakt ze źródłami bakteryjnymi lub wirusowymi, nigdy nie wchodziły do pomieszczeń w domu, a zwłaszcza nie dotykały lub lizały dzieci czy wspinały się na łóżka. Jeśli tak się stanie, upewnij się, że oczyścisz ludzi i przedmioty, które zostały dotknięte. Przez zwierzęta rozumiemy wszystkie zwierzęta, a zatem także tzw. zwierzęta domowe: koty, psy lub inne. Utrzymuj wszystkie zwierzęta, niezależnie od tego, czy są to zwierzęta hodowlane czy domowe, czyste i zadbane. Sprawdź, z pomocą lekarza weterynarii, czy nie mają pasożytów, a następnie naucz się samemu to robić. Kał ze zdrowych zwierząt roślinożernych (ale nie z kotów, psów i świń!) może być stosowany jako dodatek do kompostu i jako nawóz. Ważne jest, aby nikt, zwłaszcza dzieci, nie wypróżniał się na ziemię, w domu lub w jego pobliżu. Każdy musi być nauczony (i zmuszony) do korzystania z toalet lub latryn. Pościel, ubrania i bielizna powinny być regularnie rozwieszane na sznurku w słońcu, ponieważ promienie ultrafioletowe światła słonecznego mają wysoką zdolność sterylizacji dużej części zarazków. Sprawdzaj regularnie pościel, szczególnie w przypadku świądu, aby znaleźć wszy, kleszcze itp. Utrzymuj czyste włosy i krótkie paznokcie oraz jak najszybciej reaguj na wszelkie symptomy choroby. W przypadku wszy, kleszczy, roztoczy lub pluskiew, upewnij się, że pierzesz prześcieradła, narzuty, kołdry i całą pościel we wrzącej wodzie. Tampony lub jakikolwiek inny element służący do wchłaniania krwi, którego nie można wyprać, należy spalić. Nigdy nie pluj na podłogę, nie oddawaj moczu lub kału w innym miejscu niż w toalecie lub latrynie

Egzemplarz zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

i myj ręce mydłem przed każdym posiłkiem oraz przed i po każdym skorzystaniu z toalety lub za każdym razem, gdy dotykasz zwierzęcia lub przedmiotu, który mógł być narażony na kontakt z zanieczyszczeniem bakteryjnym lub wirusowym. W przypadku chorób, nawet pomniejszych, izoluj chorych od zdrowych. Regularnie czyść pomieszczenia wewnętrzne: podłogi, ściany i przestrzeń pod meblami. Wypełnij dziury, w których mogą znajdować się owady (karaluchy), inne insekty lub gryzonie (nie wspominając o jaszczurkach, wężach, skorpionach i innych bywalcach gorącego klimatu). Utrzymuj porządek i ład, ponieważ ułatwi to dostęp do rzeczy, których potrzebujesz. Zostawiaj buty na zewnątrz lub w szafie przy wejściu do domu. Noś buty przeznaczone tylko do użytku wewnątrz domostwa.

Inny przykład ilustrujący znaczenie tych zachowań: człowiek cierpiący na czerwonkę nie może się powstrzymać i wypróżnia się za ścianą stodoły. Nie widziany, nie słyszany, przykrywa swoje przewinienie odrobiną ziemi i liści a następnie odchodzi. Małe prosiątko (chodzi nam o zwierzątko) przechodzi nieopodal, wącha i wkłada ryjek w całość. Ta mała świnka ma jeszcze ludzką kupę na pysku, kiedy jedno z dzieci w gospodarstwie domowym bawi się z nim. Później dziecko jest głodne i marudne. Jego matka zapomina umyć mu ręce i twarz, bierze go na kolana, daje mu trochę jedzenia, które przygotowywała, a następnie wraca do gotowania. Nieświadoma kobieta nie zdaje sobie sprawy, że dotknęła rączki dziecka własnymi rękoma i że dotykając przygotowywanego przez siebie jedzenia, właśnie ona spowodować może zarażenie całej swojej rodziny. Następnego dnia wszyscy budzą się z bólem brzucha i silną potrzebą pójścia do latryny! Byłoby to zabawne, gdyby czerwonka nie zabijała ponad 100 tysięcy ludzi rocznie na świecie.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749686574386233

HIGIENA ZWIĄZANA Z WODĄ I ŻYWNOŚCIĄ.

Wiemy już, jak oczyszczać wodę. Niezbędne jest również posiadanie czystej wody do mycia, w tym do mycia żywności. Oczywiście, należy uważać na skażenie bakteryjne lub wirusowe. Pamiętaj, aby unikać zepsutego lub niebezpiecznego jedzenia, które mogłoby cię zatruć w razie spożycia. Należy zachować ostrożność w przypadku żywności, która została pozostawiona do ostygnięcia na kilka godzin. Staraj się jeść świeżo przygotowane jedzenie, zwłaszcza jeśli jesteś chory.

Osoby cierpiące na gruźlicę, gorączkę, przeziębienia, anginę lub inne choroby, które mogą się łatwo rozprzestrzeniać, powinny spożywać posiłki oddzielnie, a ich talerze, szklanki i sztućce powinny być myte z wielką starannością.

Zawsze myj ręce mydłem przed gotowaniem i umyj blat kuchenny, który musi być czysty. Najważniejsze jest unikanie kontaktu między odchodami zwierząt lub ludzi a jedzeniem, które zamierzasz jeść. Więc przygotowując tusze zwierząt, należy dbać o zawartość podrobów, zwłaszcza jelit, aby nie zanieczyścić reszty mięsa. W przypadku owoców i warzyw należy je umyć w wodzie przed obieraniem w celu usunięcia pasożytów, mikroorganizmów, robaków i odchodów zwierzęcych. Należy również uważać, aby owoce i warzywa nie dotykały skorupek jaj, ponieważ są one siedliskiem bakterii, wirusów... Gotowanie musi być przeprowadzone w taki sposób, aby zapewnić zniszczenie wszelkich bakterii i wirusów. Mięso i ryby muszą być perfekcyjnie ugotowane. Warzywa i owoce gotowane przez 20 do 30 minut na parze lub we wrzącej wodzie są na ogół wolne od bakterii i wirusów. Aby przechować żywność, należy chronić ją za pomocą pudełek z pokrywkami, puszek, folii bezbarwnej lub aluminiowej. Nie wolno przechowywać środków spożywczych w temperaturze powyżej

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

10°C ponieważ rozwój bakterii się przyśpiesza. Jeśli nie masz lodówki, zastanów się nad stworzeniem chłodnego pomieszczenia w piwnicy. W żadnym wypadku nie należy narażać wrażliwych produktów (mięso, ryby) na kontakt z produktami, które mogłyby je zanieczyścić (skórki owoców i warzyw). Rozmrażaj produkty w lodówce, a nie poza, aby uniknąć rozwoju zarazków. Narzędzia, puszki, słoiki używane do konserwacji muszą być sterylizowane we wrzącej wodzie przed użyciem. Po ugotowaniu należy oczyścić powierzchnię roboczą, naczynia, talerze, podłogę i ręce, szczególnie przy obchodzeniu się z surowym pokarmem pochodzenia zwierzęcego.

W końcu, musimy gospodarować odpadami i śmieciami. Po pierwsze, nie należy nigdy używać do przechowywania śmieci pojemników, które chciałbyś ponownie wykorzystać do przechowywania żywności. Dobra wiadomość: ponieważ będziesz recyklingować dużą część wszystkiego, czego używasz – odpady organiczne do kompostu, drewno i papier do ogrzewania, metal do przetopienia itp. – będziesz miał bardzo mało prawdziwych śmieci. Rozważ posiadanie zapasów worków na śmieci o różnych rozmiarach w celu sortowania i przechowywania tworzyw sztucznych i innych materiałów. Te, których nie możesz sprzedać lub przekazać na ewentualny recykling, mogą zostać spalone lub zakopane z dala od twojego ogrodu warzywnego. Główną złotą zasadą dotyczącą śmieci jest to, aby nigdy nie dopuścić do zanieczyszczenia gleby, a zwłaszcza źródeł wody twoich lub sąsiadów.

TOALETY I ZARZĄDZANIE ODCHODAMI

Nikomu nie sprawia to przyjemności, ale trzeba radzić sobie z odchodami swoimi i innych, w przeciwnym razie ryzykujesz, że będziesz nimi zalany, zachorujesz

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

lub wystąpią obie te opcje. Usuwanie ludzkich odchodów jest podstawowym elementem właściwej higieny. Jeśli doświadczysz odcięcia dopływu wody w domu lub mieszkaniu, szybko zrozumiesz, jak ważne jest funkcjonowanie toalety. Ilość ekskrementów wytwarzanych przez normalnego dorosłego człowieka szybko stanowi duży problem. Rzeczywiście, każda osoba dorosła będzie produkować 1 litr moczu i pół kilograma odchodów dziennie. Pomnóż to przez liczbę osób, z którymi będziesz mieszkać w TBA i przekonasz się, że szybko wytwarza się znaczna ich ilość, źródło nieprzyjemnych zapachów, a zwłaszcza potencjalnych chorób. Jeśli masz dostęp do źródła wody z pompą, dom lub gospodarstwo jest wyposażone w nowoczesne toalety, kanalizacja działa to możesz z niej korzystać i uważać się za szczęściarza. Ale jeśli toalety nie mają odpływu, nie należy ich używać. Potrzebujesz więc innego rozwiązania. Sprawdź, czy jeśli kanalizacja nie działa to czy nieczystości nie przelewają się i nie wpadają do twojego domu. Jeśli tak, to teraz jest czas na wykonanie nowej instalacji wodno-kanalizacyjnej i zablokowanie dostępu do kanałów ściekowych.

Jedynym rozwiązaniem jest budowanie latryn na zewnątrz. Dobra wiadomość jest taka, że wiemy, jak to zrobić od 12 tysięcy lat.:

- Latryny muszą znajdować się w odległości co najmniej 20 metrów od jakiegokolwiek mieszkania, źródła wody i pożywienia (ogródek warzywny itp.) oraz muszą być niedostępne dla zwierząt – w szczególności dla świń i psów. Można to zrobić za pomocą prostego płotu.
- Upewnij się, że naturalny drenaż pod latrynami nie trafia do ogrodu warzywnego, rzeki lub źródła wody.
- Wykop jak najgłębszy dół – głębokość 3 metrów lub więcej jest idealna – aby umożliwić pomieszczenie

Ten egzemplarz zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

jak największej ilości odchodów i zredukować problemy związane z muchami i nieprzyjemnymi zapachami. Najlepiej podłączyć rurę odprowadzającą zapachy i umieścić ją z dala od latryn. Będzie działać jak komin i usuwać śmierdzące gazy.
- Upewnij się, że masz w niej minimalny komfort w przypadku deszczu w postaci dachu i osłonę przed wiatrem.
- Weź torbę pełną wiórów, trocin lub popiołów, które będziesz rozsypywał ręcznie lub łopatką na swoich odchodach po każdym użyciu. Konieczne jest zaplanowanie jednego m^3 na rok i na osobę.
- Upewnij się, że masz papier toaletowy lub gazetę i najlepiej dzbanek z wodą, aby oczyścić siebie i muszlę klozetową (jeśli jest zainstalowana) lub jakiekolwiek „*nietrafienie*". Zamknij otwór w latrynie do następnego użycia.
- Naucz wszystkich, a zwłaszcza dzieci, jak prawidłowo wykonywać swoje potrzeby w tych latrynach.
- Jeśli latryny wypełnią się zbyt szybko, zanim się przepełnią, należy wykopać inne nieco dalej.
- Umyj ręce mydłem po pobycie w latrynie.

Zalety latryn są liczne:
- Oszczędność wody: te bezspłuczkowe toalety zapobiegają marnotrawstwu 3 do 12 litrów wody pitnej przy każdym użyciu.
- Przestrzeganie cyklu wodnego: kał nie rozkłada się dobrze w wodzie. Bakterie i substancje chemiczne, które uwalniamy, wymagają dłuższego czasu, by stać się nieszkodliwe. Więc spłukiwanie w toaletach znacząco zwiększyłoby obciążenie oczyszczalni ścieków, jeśli nadal by działały.
- Brak hałasu generowanego przez płukanie. Brak problemów z przymrozkami w przypadku latryn w chłodnych regionach.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

– Zmniejszenie ryzyka wystąpienia epidemii. Wioski w ubogich krajach, które we właściwy sposób używają latryn, prawie nigdy nie mają epidemii, a ich mieszkańcy radzą sobie o wiele lepiej niż te w slumsach, gdzie praktykuje się „*latające toalety*" (wydaliny, umieszczane w plastikowym worku są wyrzucane jak najdalej od swojej chaty na inną chatę lub bezpośrednio na ulicę. Rozważ to.)

Woda, która była wykorzystywana do czyszczenia (naczynia, pranie, ubrania itp.), musi być również odpowiednio odprowadzana, a więc najlepiej nie bezpośrednio do cieku wodnego, który może być wykorzystywany do innych celów. W glebie można wykonać naturalne systemy filtrowania i drenażu (z wykorzystaniem warstw skał, kamyków, żwiru i piasku), które powoli i skutecznie filtrują te ścieki.

HIGIENA JAMY USTNEJ

Upadek gospodarki będzie miał tę przewagę: nie będziesz już musiał iść do dentysty! Złą wiadomością jest to, że jeśli masz problemy z zębami, ubytki w nich, będziesz straszliwie cierpieć i wspominać sesje borowania u byłego dentysty jako łagodne i przyjemne chwile. Z wyjątkiem niezwykle rzadkich dentystów polowych, nadal posiadających stare maszyny do borowania, napędzane za pomocą nożnego pedału, większość z nich nie będzie w stanie wykonywać swojej pracy bez gabinetu dentystycznego. Będzie chodziło więc o profilaktykę, przy czym celem jest zapobieganie w jak największym stopniu tworzeniu się ubytków.

Są one spowodowane przez bakterie w jamie ustnej, zamieniające cukry zawarte w pożywieniu na kwas mlekowy, który atakuje szkliwo zębów poprzez demineralizację aż do momentu pojawienia się ubytku. Każdy posiłek, każde jedzenie jest potencjalnie sprzyjające

Ta kopia jest zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

próchnicy. Jeśli dziura staje się zbyt głęboka, najpierw dotyka nerwu, powodując silny ból, a następnie pozwala bakteriom przedostać się do krwi i układu nerwowego przez ząb. Może to powodować bardzo bolesne ropnie, poważne infekcje, a czasem śmierć z powodu posocznicy i infekcji osierdzia.

Nieleczone ubytki mogą być również szczególnie niebezpieczne w przypadku kobiet w ciąży. Na szczęście, ślina pomaga zmniejszyć kwasowość jamy ustnej do normalnego poziomu.

Niestety, nikt nie jest równy wobec tych kwasów i niektórzy są bardziej wrażliwi od innych. Wzorce żywieniowe również znacząco zmieniają działanie kwasów. Profilaktyka jest najważniejsza.

Zapobieganie próchnicy zębów odbywa się przede wszystkim poprzez:

- Częstą higienę jamy ustnej. Regularne i dokładne szczotkowanie dwa razy dziennie (rano i wieczorem) jest niezbędne od najmłodszych lat. Wymaga to użycia miękkiej szczoteczki do zębów, pasty do zębów i nici dentystycznej, aby zapobiec próchnicy między zębowej. Raz w tygodniu należy płukać zęby roztworem fluoru. Jeśli nie masz szczoteczki do zębów, można użyć kawałka miękkiego drewna. Jeśli nie masz pasty do zębów, użyj trochę gliny lub proszku do pieczenia. Jeśli nie masz nici dentystycznej, użyj włókien roślinnych. Uważaj, żeby nie zranić dziąseł! Jeśli nie masz dostępu do swojej szczoteczki do zębów, można użyć bezcukrowej gumy do żucia, aby przynajmniej wydzielać obficie ślinę (w celu zmniejszenia kwasowości jamy ustnej) do następnego mechanicznego szczotkowania.
- Żadnych przekąsek i słodkich drinków. Wspierają one aktywność bakterii poprzez zakwaszanie jamy ustnej. Sody, syropy i soki owoców szczególnie

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

sprzyjają próchnicy, ponieważ są one nie tylko bardzo słodkie, ale także bardzo kwaśne. Woda musi być uprzywilejowanym napojem, zwłaszcza u małych dzieci.

– Odpowiednia dieta. Wybierz pełnowartościową żywność zamiast żywności przetworzonej, zastąp biały cukier trzcinowym, zminimalizuj spożycie żywności zawierającej cukier. Dobrą wiadomością jest to, że jeśli nie mieszkasz w pobliżu źródła produkcji trzciny cukrowej lub buraka cukrowego, nie będziesz jadł dużo cukru.
– Regularne badania stomatologiczne. Pozwoli to na leczenie próchnicy na wczesnym etapie. Zmiany w jamie ustnej będą wtedy minimalne. Próchnicy zębów nie da się wyleczyć, jej rozwój zatrzymuje klasyczne borowanie i wypełnienie ubytku. Idealnie byłoby, gdyby ten przegląd odbywał się co sześć miesięcy. Coroczna wizyta będzie wystarczająca dla osób dorosłych z niewielkimi ubytkami lub problemami z dziąsłami. Sprawdź również, czy żucie działa prawidłowo. Ma to często wpływ na inne funkcje twojego ciała.

Kiedy będziesz już w swojej TBA, jeśli zauważysz, że dziąsła są opuchnięte i podrażnione, kontynuuj mycie zębów i czyszczenie między zębowe oraz masuj dziąsła szczoteczką do zębów lub czystym palcem. Płucz przez kilka dni słoną wodą i jedz głównie zielone warzywa i świeże owoce. Jeżeli pomimo wzorcowej profilaktyki, wystąpi próchnica i nie będziesz miał dostępu do żadnego dentysty lub nie będzie on miał potrzebnych narzędzi, należy podwoić wysiłki w zakresie profilaktyki, aby zapobiec powiększaniu się ubytku. Jeśli jednak tak się wydarzy że ból stanie się nie do zniesienia, będziesz miał tylko jedno rozwiązanie: wyrwać ząb. Aby to zrobić, potrzebujesz minimalnego zestawu narzędzi: lusterka dentystycznego, aby zobaczyć przestrzeń za

Ta kopia jest zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

zębami, szydełka, aby poczuć ubytki i wziernika, aby unieruchomić język. Następnie dokładnie umyj ręce mydłem, wysterylizuj narzędzia i przepłucz usta pacjenta, aby nie było resztek jedzenia.

Sprawdź, dotykając ząb, czy to właśnie on jest przyczyną bólu a nie coś innego (jak złamanie kości…) i ponownie upewnij się, że rozpoznajesz właściwy ząb. Po zidentyfikowaniu go, zastosuj lekki środek przeciwbólowy (paracetamol) i nanieś lokalnie olejek goździkowy. Weź bawełnę i gazę na ewentualne krwawienie. Jeśli posiadasz znieczulenie miejscowe (lidokaina, prokaina itp.), podaj je sterylną strzykawką do dziąsła w pobliżu zęba po obu stronach. Jeśli nie dysponujesz kleszczami ekstrakcyjnymi, użyj obcęgów lub szczypiec do wyrwania zęba. Nie rób tego zbyt gwałtownie, aby nie pokruszyć zęba lub jego korzeni, które mogłyby się następnie zakazić. Bądź ostrożny: niektóre zęby mają tylko jeden korzeń, inne dwa, a duże trzonowce cztery! Sprawdź całą procedurę w książce. Gdy już pewnie trzymasz ząb, zachowuj się tak, jakbyś usuwał kołek z ziemi: mocno potrząśnij zębem w jednym kierunku i w drugim, aż do momentu, gdy ząb stanie się luźniejszy i w końcu łatwo się wyrwie. Przykryj ranę środkiem dezynfekującym (chlorheksydyną lub olejem goździkowym) i umieść na niej trochę gazy, prosząc pacjenta o przygryzanie jej przez 30 minut. To powinno zatrzymać krwawienie. Następnie zszyj ranę, tak jak każdą inną.

Mam nadzieję, że pacjent nie odczuje zbyt mocnego bólu i nie ugryzie cię w tym momencie. Jeśli po kilku dniach pacjent odczuwa ból na języku i w zatokach, oznacza to, że rana jest zakażona. Ta infekcja musi być traktowana jak każda inna infekcja, czym się zajmiemy poniżej. Oczywiście, jeśli posiadasz niezbędne narzędzia i umiejętności do leczenia ubytku poprzez borowanie i umieszczanie amalgamatu to jest to lepsze leczenie niż wyrwanie zęba. Tak więc jedną

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

z pierwszych rzeczy do zrobienia w przypadku poważnego kryzysu gospodarczego jest natychmiastowe umówienie się z dentystą na kompleksową opiekę i leczenie wszystkich problemów i ubytków! Nie czekaj. Chociaż raz, twój dentysta może uratować ci życie. Odłóż książkę, zadzwoń do dentysty, umów się na wizytę i powiedz, że jesteś z mojego polecenia. No dalej, odwagi, to i tak jest mniej bolesne niż obcęgi.

MEDYCYNA

Bądźmy realistami. Olbrzymia wiedza i umiejętności, jakie współczesna medycyna była w stanie rozwinąć niekoniecznie będą nam towarzyszyć w czasach kryzysu. Jeśli nam się poszczęści, pewna liczba lekarzy, leków, przyrządów i zaawansowanych maszyn będzie w stanie funkcjonować przez długi czas. W przeciwnym razie będziemy zmuszeni do stosowania prostszych środków i leków. Istnieją dwie możliwości: albo masz jednego lub dwóch lekarzy lub ludzi z umiejętnościami medycznymi w TBA, albo jesteś zdany na siebie i będziesz musiał radzić sobie sam, z umiejętnościami i wiedzą, które możesz nabyć.

W obu przypadkach, oto co musisz teraz zrobić:

- Zidentyfikuj najbliższych lekarzy, szpitale, przychodnie, kliniki, apteki.
- Kup podręczniki do medycyny ratunkowej.
- Kup kilka narzędzi i instrumentów medycznych.
- Wyszukaj kursy dostępne na najbliższym uniwersytecie lub w wyspecjalizowanych organizacjach, takich jak te, które szkolą pracowników organizacji humanitarnych podróżujących do obszarów dotkniętych klęskami żywiołowymi lub bardzo odległych obszarów. Z pewnością znajdziesz tam specjalistyczne kursy – wieczorowe lub dokształcające w zakresie pierwszej pomocy, opieki w nagłych

Ten egzemplarz zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

wypadkach, medycyny naturalnej i zielarstwa. Niekoniecznie chodzi o uzyskanie dyplomu, ale o poznanie ważnych pojęć i, jeśli to możliwe, małą praktykę. Na przykład, należy nauczyć się robienia podskórnego, dożylnego lub domięśniowego zastrzyku, wykonać masaż serca, założyć opatrunek lub leczyć oparzenia, założyć kroplówkę itp.
– Zaopatrz się w leki, które pozwolą ci leczyć szereg chorób i dolegliwości (wykaz poniżej).
– Upewnij się, że ty i wszyscy ludzie, którzy tworzą albo wejdą w skład TBA – zwłaszcza dzieci – są na bieżąco z wszystkimi szczepionkami. Skontaktuj się z lekarzem, który będzie wiedział, co podać, aby uchronić cię przed wirusowym zapaleniem wątroby typu A/B, tężcem, polio, żółtaczką, gruźlicą, odrą itp.
– Poznaj podstawowe zasady medycyny.
– Bądź świadomy swoich ograniczeń. Jeśli sam nie jesteś lekarzem, to szybko – nawet bardzo szybko – je poznasz. Czytaj więc jak najwięcej, ucz się, rób co potrafisz zrobić i w razie wątpliwości, spróbuj skontaktować się z lekarzem. Musisz nauczyć się jak najwięcej, aby zwiększyć swoją wiedzę, doświadczenie, a co za tym idzie bezpieczeństwo w TBA.
– Stosuj zdrowy rozsądek: jeśli wiesz, że nie ma lekarza i nie wiesz, co robić, pytaj wokoło. Jeśli nikt nie może ci pomóc, to improwizuj używając zdrowego rozsądku. Na przykład, jeśli kobieta urodziła i nadal krwawi, dobrze, jeśli jesteś 30 minut od lekarza lub szpitala, upewnij się, że dostanie się tam jak najszybciej, ale jeśli czekają cię dwa dni drogi do uzyskania pomocy i nie masz możliwości komunikacji, wtedy lepiej jest szybko przeczytać instrukcję porodu i podjąć się masażu brzucha kobiety (prawdopodobnie łożysko jest źle odklejone), podczas gdy ktoś inny uda się po pomoc.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749565/43862338

Wykorzystaj i połącz to, co jest najbardziej skuteczne w nowoczesnej medycynie z tym, co działa najlepiej w medycynie tradycyjnej (ludowej). Połączenie tych dwóch elementów może być lepsze niż jedno lub drugie rozpatrywane oddzielnie. Szanuj lokalne tradycje, chyba że rozpoznasz metody, które mogą zaszkodzić. Ale jeśli niektóre nie robią ani krzywdy, ani dobra (np. w niektórych krajach istnieje przekonanie, że ugryzienie węża, który cię ukąsił może pomóc ci się wyleczyć), pozwól, aby autosugestia i efekt placebo zadziałały, co może być korzystne a w najgorszym przypadku, nieskuteczne. Pracuj z lokalnymi uzdrowicielami, jeśli tacy istnieją: nastawiaczami kości, położnymi, lekarzami, weterynarzami, lekarzami na emeryturze itp. Ucz się i zadawaj pytania. Nie trać okazji do nauki, obserwacji – poproś, na przykład, aby w miarę możliwości wziąć udział w operacji. Przyzwyczajaj się do widoku krwi i ran.

– Rób, to co każesz robić innym. Jeśli dbasz o swoje zdrowie, inni będą mogli cię naśladować, ale jeśli nie będziesz przykładem, innym trudno będzie zastosować się do twoich zaleceń. Dotyczy to zarówno nadużywania alkoholu, jedzenia, palenia tytoniu, jak i zadań związanych z ochroną zdrowia. Jeśli dasz instrukcje opróżniania przelewających się latryn, uczestnicz w tej niewdzięcznej, ale koniecznej pracy. Będziesz tym bardziej szanowany. Naucz ludzi wokół siebie, szczególnie gdy już osiedlisz się w TBA odpowiedzialności. Naucz ich jak nie zachorować, jak odpowiednio dbać o higienę, jak się leczyć, karmić i odżywiać w zdrowy sposób. Naucz się obserwować i zadawać sobie właściwe pytania: dlaczego występują przypadki biegunki? Dlaczego to albo tamto zwierzę umarło? Co może być przyczyną niedożywienia, depresji lub innych

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

chorób? Dobra diagnoza jest niezbędna. Na przykład, ktoś skarży się na kaszel i postrzega kaszel jako problem, który należy rozwiązać. Jednak jego prawdziwym problemem jest uzależnienie od papierosów. Będzie musiał on znaleźć wolę rzucenia nałogu i nie będzie to problem medyczny, ale społeczny i psychologiczny. Będzie potrzebował nie lekarstwa, ale silnej woli i wsparcia ze strony rodziny i przyjaciół, oraz rad dotyczących rzucenia palenia.

– Następnie należy zachować właściwą równowagę między profilaktyką a leczeniem. Pod pretekstem profilaktyki, nie należy zapominać o tym, by zajmować się prawdziwymi chorobami. Leczenie łagodnej choroby może zapobiec jej poważnemu rozwojowi. Korzystaj przy okazji leczenia i opieki, aby uczyć profilaktyki. Na przykład, jeśli matka dziecka z małymi pasożytami przychodzi na leczenie, wykorzystaj tę możliwość, aby wyjaśnić jej, w jaki sposób te pasożyty się przenoszą i rozprzestrzeniają oraz co należy zrobić, aby zapobiec nawrotowi schorzenia.

Spójrzmy następnie na to, jak zaklasyfikować problemy zdrowotne.

Dla wszystkich rodzajów chorób, czy to psychicznych, bakteryjnych, wirusowych czy fizycznych (urazy), przewlekłych czy naturalnych (poród), istnieją trzy kategorie uciążliwości: łagodne (mały ból), średnie i poważne.

W zależności od rodzaju choroby i jej nasilenia można zapewnić właściwe leczenie. Powiedzmy to jasno i bardzo pragmatycznie: wszystko, co jest poważne (zatrzymanie akcji serca, amputacja kończyn, bardzo głębokie i rozległe oparzenia, otwarte złamania, zatrucia, poważne zaburzenia zachowania itp.) nie może być wyleczone bez szpitala i sali operacyjnej nawet przez bardzo dobrego lekarza! Będziemy zatem zajmować się jedynie kategoriami lekkimi i kilkoma

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

poważniejszymi przypadkami. Jednak cokolwiek się stanie, konsultuj się jak najszybciej z lekarzem, jeśli masz taką możliwość.

URAZ FIZYCZNY NA SKUTEK UDERZENIA.

Upadek z drabiny podczas zbierania owoców, skaleczenie się w czasie rąbania drewna, skręcenie kostki podczas biegania – to fizyczne urazy, które będą występowały w TBA stosunkowo często, jeśli nie jesteś doświadczonym majsterkowiczem lub ogrodnikiem. Istnieje możliwość wystąpienia rzadszych urazów, takich jak rany postrzałowe. Uraz uderzeniowy to bardzo szeroka kategoria urazów, bezpośrednich lub pośrednich: upadek, uraz przedmiotem, ostrym lub tępym, który powoduje, w kolejności dotkliwości, siniaki lub ranę, krwiak, zwichnięcie, wybicie ze stawu, złamanie. Zmiany te wpływają na tkanki miękkie (skórę, tłuszcz, mięśnie), szkielet (kości i stawy) i struktury szlachetne (tętnice, żyły, nerwy, narządy). Ponieważ lista możliwych urazów i sposobów leczenia jest bardzo obszerna, weźmy trzy przykłady spośród wielu przypadków, przy których będziesz musiał pracować na własną rękę:

- W przypadku skaleczenia należy zdezynfekować ranę środkiem antyseptycznym typu chlorheksydynowego, a następnie zszyć sterylną igłą i nicią jeżeli to konieczne. Jeśli to możliwe, podaj znieczulenie miejscowe (lidokaina, prokaina).
- W przypadku ciała obcego w ranie należy ją również zdezynfekować i jeśli to możliwe, usunąć ciało obce za pomocą kleszczy – można użyć rozwieraczy, aby utrzymać otwartą ranę podczas wykonywania operacji. Czasami, jeśli ciało obce jest zbyt małe lub zbyt blisko organu, który możesz uszkodzić, lepiej jest zostawić je w środku i zapobiec zakażeniu przez podanie antybiotyków.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

– W przypadku złamania należy unieruchomić kończynę szyną i zalecić odpoczynek. Miej w zapasie szyny dopasowane do szyi, kostki lub nadgarstka, które można znaleźć w aptekach i które będą również przydatne w przypadku zwichnięć. W przypadku złamania otwartego należy postąpić jak z urazem i spróbować umieścić kość z powrotem na miejscu, usuwając strzaskane jej fragmenty.

Powodzenia!

Do wszelkich operacji chirurgicznych należy zawsze nosić rękawice, ochraniać oczy (przynajmniej założyć okulary), maskę i fartuch. Ręce należy umyć przed i po każdej operacji, a jeśli to możliwe, zdezynfekować je środkiem dezynfekującym z alkoholem. W przypadku bólu lub w celu podania znieczulenia ogólnego należy stosować morfinę. Dawkowanie opiera się na wadze: potrzeba 7 miligramów (mg) dla 70 kg osoby dorosłej, 10 mg dla silnego mężczyzny 100 kg lub więcej. Podawać w dawkach 1 lub 2 mg na raz, poczekać, aż zacznie działać, a następnie kontynuować. Nigdy nie przekraczaj 10 mg. Sposób podawania morfiny to zastrzyk podskórny (do tkanki tłuszczowej pod skórą). Cała rana powinna być następnie opatrywana opaską hemostatyczną i opatrunkami uciskowymi. Najlepszym sposobem uniknięcia urazów jest niezranienie siebie lub innych. Noś specjalne obuwie na zewnątrz, odzież ochronną podczas wykonywania niebezpiecznych prac, chroń oczy, chroń ręce rękawicami, noś kask itp. Bądź ostrożny, uważny, rozważny, roztropny.

OPARZENIA

Oparzenie może być spowodowane:

– Przez kontakt z gorącym źródłem (stałym, ciekłym lub gazowym);

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749685/43862336

– Przez kontakt z tzw. substancją żrącą lub podobnym produktem;
– Przez tarcie;
– Przez efekt spalania (działanie płomienia);
– Pod wpływem promieniowania (najczęściej spotykanym przykładem jest udar słoneczny);
– Pod wpływem prądu elektrycznego (porażenie prądem);
– Przez zimno (odmrożenie).

Istnieją trzy stopnie oparzenia:

– **Oparzenia pierwszego stopnia** powierzchowne, które są najmniej dotkliwe i najczęstsze. Dotknięty jest tylko naskórek. W rezultacie pojawia się zaczerwienienie. Spalony obszar staje się bardziej wrażliwy, jak w przypadku oparzeń słonecznych. Oparzenia te nie wymagają specjalnej pielęgnacji, ponieważ skóra zachowuje swoją zdolność regeneracyjną.
– **Oparzenia drugiego stopnia** lub głębokie oparzenia, które uszkadzają naskórek i w mniejszym stopniu, skórę właściwą. Te oparzenia powodują pojawienie się pęcherzy na dotkniętych obszarach. Skóra może również zregenerować się tutaj, pod warunkiem, że osoba dotknięta oparzeniem zadba o uniknięcie infekcji.
– **Oparzenia trzeciego stopnia:** te są najpoważniejsze. Niszczą one całą skórę (skórę właściwą i naskórek). Uszkodzona skóra zmienia kolor na biały, brązowy lub czarny. Dotknięte obszary skóry stają się niewrażliwe, suche i podatne na infekcje. W tym przypadku nie ma możliwości regeneracji samej skóry, ponieważ wszystkie komórki skóry są zniszczone. Jeśli uszkodzenie jest bardzo rozległe, przeszczep skóry jest niezbędny dla przetrwania rannego.

Podstawowym sposobem na tego typu oparzenia jest delikatne i bezciśnieniowe polewanie zimną wodą. Nie

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

należy lać wody bezpośrednio na oparzenie, ponieważ taka praktyka spowodowałaby pojawienie się bakterii na oparzelinie, która właśnie została wysterylizowana. Polewanie oparzeń zmniejsza ich zasięg, ogranicza ich skutki i łagodzi ból.

W przypadku oparzenia chemicznego należy jak najszybciej usunąć ubranie nasączone substancją chemiczną i polać oparzenie lub dotknięty obszar dużą ilością wody, aby usunąć środek chemiczny. Jeśli chemikalia dostały się do oka, należy je dokładnie przepłukać wodą. Poważne oparzenia często powodują zapaść sercowo-naczyniową, która powoduje intensywną bladość skóry (szczególnie na wargach i powiekach), szybki puls i uczucie pragnienia. Jeśli oparzenie jest rozległe, a poparzona osoba musi być przetransportowana, należy ją umieścić w sterylnej pościeli i unieruchomić w celu zmniejszenia bólu. W przypadku oparzeń na plecach, osoba powinna być transportowana na brzuchu.

Odmrożenie to poparzenie spowodowane bardzo niską temperaturą. Może być powierzchowne lub głębokie. Należy wtedy zastosować umiarkowane ocieplanie zewnętrzne (zbliżenie do kaloryfera, kominka itp.), aby umożliwić remisję dotkniętego obszaru w ciągu kilku dni.

ZABURZENIA WIDZENIA I SŁUCHU

Głównymi urazami oka są: kurz, krwiaki, uszkodzenie rogówki i poparzenie. Reakcja, która ma zostać podjęta, różni się w zależności od następujących czterech czynników. Niezbędna jest szybka reakcja z właściwym rozwiązaniem.

– W przypadku kurzu, wystarczy odwrócić oko tak, aby łzy poprzez działanie rotacyjne, przyczyniły się do usunięcia pyłu naturalnymi kanałami. Poważniejsze obrażenie, takie jak uszkodzenie rogówki

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

lub obecność ciała obcego w oku uniemożliwia zastosowanie takiego rozwiązania.

– W przypadku stłuczeń, podaj środek przeciwbólowy i miej nadzieję, że krwiak sam się wchłonie, co często ma miejsce. Jeśli ból utrzymuje się, konieczne jest zbadanie dna oka u okulisty pod groźbą utraty wzroku.
– W przypadku uszkodzenia rogówki, głowa osoby rannej powinna zostać natychmiast unieruchomiona poprzez położenie rąk po obu stronach głowy, aby zapobiec ryzyku utraty wzroku. Należy dołożyć starań, aby pozostawić poszkodowanego w pozycji, w której się go znalazło. Oko musi być nieruchome. Jeśli przedmiot dostał się do oka, nie usuwaj go natychmiast. Jeśli to możliwe, umieść jakąś osłonę przed oczami ofiary, aby nie kusiło jej spojrzenie na to, co się dzieje, co spowodowałoby ruch oka i komplikacje. Uspokój ofiarę. Jeśli nie ma możliwości, aby ofiara była leczona przez oddział ratownictwa okulistycznego, a lekarz nie jest dostępny, należy rozważyć znieczulenie mięśni wokół oczu, podanie środków uspokajających i przeciwbólowych oraz próbę usunięcia przedmiotu sterylnymi narzędziami (szczypcami).
– W przypadku oparzeń, regularne przemywanie czystą wodą pozwoli ograniczyć rozprzestrzenianie się ciepła lub oparzeń chemicznych.
– Upewnij się, że masz kilka par mocnych okularów korekcyjnych, jeśli ich potrzebujesz. I dbaj o to, aby nosić okulary przeciwsłoneczne o bardzo dobrej jakości, aby chronić oczy w silnym świetle słonecznym, szczególnie na terenie pokrytym śniegiem, na dużych wysokościach lub na pustyni. Jeśli jesteś krótkowidzem i masz możliwość wykonania laserowej korekcji wady, nie wahaj się.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

Zrób to! Metody takie jak LASIK lub PRK pomogą ci polepszyć wzrok. Nawet jeśli chorujesz na astygmatyzm lub jesteś dalekowidzem, będziesz w lepszej sytuacji niż krótkowidz. Jeśli nosisz soczewki kontaktowe, zakup dużą ich liczbę, jak również butelki z płynem do pielęgnacji soczewek i ich przechowywania.

– Jeżeli problemy ze słuchem zostały spowodowane uderzeniem lub zbyt dużym hałasem, należy odpocząć i mieć nadzieję, że ucho wewnętrzne (w przypadku perforacji bębenków, itp.) samo się zregeneruje. W takim przypadku należy unikać kontaktu ucha z wodą. Jeśli nosisz aparat słuchowy, pamiętaj, aby przygotować drugi zapasowy oraz duży zapas baterii.

ZABURZENIA PSYCHICZNE

Zachowajmy prostotę, realizm i pragmatyzm. Przygnębienie będzie powszechnym problemem. Świat, który znasz, zmieni się. Statusy społeczne ulegną zmianie. Nastąpi wielka niepewność. Nawet jeśli sytuacja w TBA będzie komfortowa, nie będzie to łatwe każdego dnia. Być może byłeś świadkiem scen, które były dla ciebie traumatyczne, a może nawet straciłeś bliskich. Ponieważ nie będzie jednostki wsparcia psychologicznego, będziesz musiał wiedzieć, jak być dobrze przygotowanym i rozmawiać z innymi. Przede wszystkim trzeba będzie umieć rozróżnić to, co jest realne od tego, co jest urojone. Najpotężniejszym środkiem zaradczym jest działanie: karczowanie drzew i krzewów, naprawa dachu, sprawdzenie czy wszystko działa, zajmowanie się ogródkiem warzywnym i polami, zwierzętami, maszynami itp. Osoby cierpiące na depresję lub cierpiące na łagodne zaburzenia (lęk, bezsenność, koszmary) często znajdą ucieczkę od nich w pracy fizycznej.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

ZAKAŻENIA BAKTERYJNE

Najczęstszymi chorobami są choroby wywoływane przez bakterie. Bakterie to mikroorganizmy, niektóre z nich mogą powodować tzw. infekcje bakteryjne, gdy rozwijają się w organizmie człowieka. Skaleczyłeś się nożem, obierając źle umyty owoc: bakterie przechodzą ze skóry owocu na nóż, a następnie do rany, znajdują odpowiednie środowisko do rozmnażania i infekcja gotowa. Infekcję rozpoznaje się po czerwonej ranie z obrzękiem, gorączką i bólem. Jeśli infekcja się zaostrzy, możesz mieć wysoka gorączkę i odczuwać ból w węzłach chłonnych (pod pachą, na szyi itp.). Małe infekcje są leczone poprzez dezynfekcję rany i zastosowanie plastra lub opatrunku, tak aby rana nie miała kontaktu z innymi źródłami zakażeń. Następnie wystarczy poczekać. Poważniejsze infekcje są leczone antybiotykami. Jeśli masz dostęp do lekarza lub apteki w pobliżu TBA, zapytaj o najbardziej odpowiedni antybiotyk, ale jeśli nie, najprostszym sposobem jest posiadanie tego, co nazywa się podstawowym antybiotykiem amoksycyliny. Ten antybiotyk, pochodny penicyliny, leczy 95 procent najczęstszych zakażeń. Oczywiście, jeśli jesteś uczulony na penicylinę, nie przyjmuj go i zapytaj lekarza, jaki inny antybiotyk może być dla ciebie odpowiedni. Amoksycylinę podaje się w dawkach 625 miligramów, trzy razy dziennie, przez 5 lub 6 dni. Uważaj na dawkowanie u dzieci: ich dawki są 2 lub 3 razy mniejsze, proporcjonalne do wagi ich ciała. Jeśli infekcja jest bardzo poważna, infekcja płuc (zapalenie płuc), należy przejść na wyższą dawkę z 2 lub 3 gramami, 3 razy dziennie, przez okres około 10 dni, najlepiej dożylnie.

Przypominam, że leki powinny być przyjmowane w sposób rozważny. Po pierwsze, jeśli będziesz miał jakieś leki, będzie to bardzo rzadki towar i lepiej będzie

Ten egzemplarz opieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

je stosować w naprawdę poważnych przypadkach, niż leczyć małe rany.

- Jeśli masz normalną gorączkę, bez objawów zapalenia, odpoczywaj, pij dużo wody, weź trochę paracetamolu, aby złagodzić ból głowy.
- Jeśli masz kaszel, pij wodę lub wdychaj parę wodną.
- Jeśli masz biegunkę, najpierw wypij dużo płynów, jedz zdrową, czystą żywność i utrzymuj właściwą higienę.
- W przypadku tych kilku przykładów antybiotyki nie są wskazane, chyba, że choroba utrzymuje się lub pogłębia. Ale w przypadku przeziębień lub grypy, które są wywoływane przez wirusy, antybiotyki nie będą działać.

GRZYBY I INNE PASOŻYTY

Inne mikroorganizmy, które mogą powodować problemy to mikroskopijne grzyby, które pasożytują w organizmie człowieka – zwłaszcza w skórze – i tam się rozwijają. Istnieją również inne pasożyty, takie jak robaki. W każdym razie, właściwa higiena i czystość są najlepszym rozwiązaniem, a jeśli dojdzie do infekcji, łatwo znajdziesz rozwiązanie dzięki produktom, często naturalnym, wspomnianym w wyżej wymienionych książkach.

Ponieważ będziesz dużo chodzić, strzeż się dermatozy stóp. Chociaż zła higiena niekoniecznie jest jej przyczyną, stopy bardzo się pocą i muszą być myte i suszone, zwłaszcza między palcami. Przydatne mogą być proszki do suszenia lub talk w proszku. Należy unikać butów plastikowych na rzecz skórzanych, a w miarę możliwości nosić buty otwarte, aby zapewnić stopie wentylację. Wybierając się do szatni lub wspólnego prysznica w TBA, noś sandały plażowe. W ogóle, nigdy nie chodź boso.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

WIRUSY

Wirusy różnią się od bakterii. Są to jednostki biologiczne, które używają komórek gospodarza do reprodukcji. Przeziębienie, grypa, ospa wietrzna, odra, mononukleoza zakaźna są przykładami stosunkowo powszechnych ludzkich chorób wirusowych. Poważniejsze choroby, takie jak AIDS, SARS, ptasia grypa, ospa prawdziwa lub Ebola są również powodowane przez wirusy. Zdolność wirusa do wywoływania chorób jest opisana w kategoriach wirulencji. Wirusy mają różne strategie, różne mechanizmy, które mogą powodować choroby. Wirus wchodzi do określonej komórki gospodarza i przejmuje kontrolę nad jej normalnymi funkcjami. Na poziomie komórkowym wirusy mogą powodować różne szkodliwe skutki: może zostać zahamowana zdolność do syntezy białek, cząsteczki wirusów mogą gromadzić się i powodować śmierć komórek gospodarza, powodując uwalnianie nowych wirusów i pozwalając na ich rozprzestrzenianie się. Ponieważ wirusy wykorzystują mechanizmy komórkowe gospodarza do rozmnażania się w samej komórce, trudno jest je wyeliminować bez zabicia komórki gospodarza. Jednakże leki przeciwwirusowe mogą zakłócać rozmnażanie wirusa, szczepienia uodparniają na infekcje, a różne leki mogą również leczyć objawy z nimi związane. Pacjenci często proszą swoich lekarzy o przepisanie antybiotyków, ale nie mają one wpływu na wirusy. Antybiotyki wchodzą w reakcję ze składnikami lub metabolizmem bakterii, a zatem leczą jedynie choroby pochodzenia bakteryjnego, a nie choroby pochodzenia wirusowego. Więc jak możesz chronić się przed wirusem? Po pierwsze, zwiększ swoją odporność immunologiczną:

- Rzuć palenie, ponieważ przyczynia się ono do infekcji układu oddechowego i zwiększa ryzyko powikłań.

Ten egzemplarz zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

– Zrzuć wagę: nadwaga osłabia organizm, a zwłaszcza serce a źle dobrane jedzenie wpływa negatywnie na układ odpornościowy.
– Wyeliminuj cukier rafinowany we wszystkich jego postaciach, w tym cukierki, fast foody, słodzone napoje, z dodatkami, barwnikami i substancjami słodzącymi.
– Unikaj mięsa nie ekologicznego, pochodzącego z gospodarstw przemysłowych (fabryk i zakładów przemysłowych).
– Złagodź niepokój. Módl się, jeśli jesteś wierzący, filozofuj, praktykuj Zen i bądź pewny siebie. Ogranicz kawę, herbatę i inne napoje pobudzające.

Jeśli istnieje prawdopodobieństwo, że poważny wirus panuje wśród ludności, postaraj się na niego nie narażać. Trzymaj się na uboczu, unikaj dotkniętych obszarów miejskich, unikaj transportu publicznego, dworców, lotnisk i wszystkich obszarów o dużym natężeniu ruchu. Noś maskę jako środek ochronny, myj bardzo często ręce mydłem zawsze przed dotknięciem lub pocieraniem oczu, nosa lub innych błon śluzowych. Najlepiej jest również nosić okulary i rękawice ochronne. Prawdopodobnie nadszedł również czas, aby udać się do TBA i zabronić zbliżania się komukolwiek do niej bez uprzedniego przejścia przez strefę kwarantanny – zazwyczaj 20 dni – którą powinieneś zaplanować w następujący sposób (np. pokój z tyłu ogrodu z niezależnymi latrynami). Będziesz musiał ustalić procedurę kwarantanny, którą uważasz za najbardziej bezpieczną.

Na koniec, naucz się rozpoznawać objawy infekcji wirusowej i jeśli pomimo wszystkich środków ostrożności, choroba dotknęła i ciebie, odpoczywaj i pij dużo wody. Dobrym napojem jest rozcieńczone w litrze wody, ½ łyżki soli, 2 łyżki miodu lub cukru trzcinowego i ½ łyżki sody oczyszczonej. Weź aspirynę lub paracetamol na gorączkę i ból i poczekaj, aż objawy ustąpią.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

ZAGROŻENIA ABC (SKRÓT OZNACZAJĄCY BROŃ MASOWEGO RAŻENIA: ATOMOWĄ (A), BIOLOGICZNĄ (B) I CHEMICZNĄ (C)

W przypadku ryzyka skażenia nuklearnego (radioaktywnego), bakteriologicznego lub chemicznego, nie panikuj. TBA nie jest celem. Posiadanie licznika Geigera do mierzenia radioaktywności może być jednak przydatne. W przypadku radioaktywności, pozostań w środku, zamknij okna i poczekaj aż zacznie padać. Opady atmosferyczne zmyją i usuną większość radioaktywnego pyłu. Następnie dokładnie oczyść wnętrze domu. W przypadku bardzo silnej radioaktywności (wojna jądrowa itp.) konieczne jest dłuższe pozostawanie w zamknięciu i wykorzystywanie zapasów żywności w puszkach przez pewien czas. Następnie dokładnie oczyść wnętrze domu. W dłuższej perspektywie czasowej, konieczne będzie wyjście i po oczyszczeniu wszystkiego, podjęcie ryzyka uprawiania ziemi i prac na świeżym powietrzu. Niestety, nie ma tak naprawdę innego rozwiązania.

W obliczu zanieczyszczenia bakteriologicznego należy reagować jak w przypadku każdej innej bakterii: unikać zranienia, unikać zakażenia, unikać dotykania zwłok gołymi rękami itp.

Zanieczyszczenie chemiczne jest bardzo odizolowanym przypadkiem i nie powinno cię niepokoić.

Zalecam jako środek ostrożności, aby każda TBA była zaopatrzona w jeden lub dwa komplety odzieży ochronnej ABC – można znaleźć je bardzo tanio na wyprzedażach nadwyżek magazynowych w krajach Europy wschodniej – jak również w maskę przeciwgazową, z dwoma lub trzema zapasowymi filtrami na osobę.

Egzemplarz zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

CHOROBY PRZEWLEKŁE

Jeśli masz choroby przewlekłe, które wymagają leczenia przez bardzo długi okres lub hospitalizacji, albo masz inne poważne choroby, takie jak rak, mogą się one zaostrzyć w czasie kryzysu. Mam nadzieję, że twoja choroba nie jest zbyt poważna. W każdym wypadku będziesz musiał przechowywać leki przez długi czas i jeśli to możliwe, założyć TBA w pobliżu miejsca, w którym te leki są produkowane. Skonsultuj się z lekarzem, wyjaśnij scenariusz teoretyczny i zobacz, co on lub ona polecają. Może ci się nie spodobać odpowiedź. Mimo to, zrób zapas dużej liczby środków przeciwbólowych (aspiryna, paracetamol, morfina).

PROBLEMY NATURALNE, ALERGIE

Jeśli nie wiesz, na co jesteś uczulony, zrób testy. Lepiej jest wiedzieć i samemu się o tym przekonać, aby nie było za późno. Następnie unikaj wszystkiego na co jesteś mocno uczulony, zwłaszcza antybiotyków i żywności.

PORODY

Niektórzy zalecają unikanie sytuacji, które wymagałyby porodu w TBA, przez zapobieganie mam na myśli wprowadzenie przynajmniej na pewien czas profilaktyki w postaci antykoncepcji (w szczególności prezerwatywy, pigułki antykoncepcyjne, jeśli zostało ich wystarczająco dużo). W praktyce, oprócz „niespodzianek", uchodźcy lub sąsiedzi w twojej TBA mogą również stanąć w obliczu tego rodzaju problemów. Należy być na to przygotowanym.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

Ogólnie rzecz biorąc, jeżeli poród jest prosty, wszystko idzie doskonale. Położna lub akuszer poradzi sobie bezproblemowo, a nawet niedoświadczona, ale zaradna osoba, która uczestniczyła w kilku porodach w swoim życiu i przeczytała fachową książkę z kilkoma wykresami, poradzi sobie dobrze. Jeśli poród jest trudny, należy szybko udać się do lekarza lub do najbliższego szpitala, ponieważ mogą nastąpić komplikacje niebezpieczne dla matki i nienarodzonego dziecka.

Aby się przygotować, jeśli nie masz w swoim otoczeniu położnej, należy bezwzględnie przeczytać przewodnik, popytać kobiet, które już rodziły i przygotować minimum narzędzi (gorąca woda, mydło, alkohol dezynfekujący, bawełna, czyste bandaże, wysterylizowane nożyczki, latarkę, słomki do wyssania wydzieliny z ust i nosa noworodka, strzykawki i sterylne igły, rękawice, wysterylizowane narzędzia do zszywania, dwie lub trzy pary kleszczyków hemostatycznych do przecięcia pępowiny– itp.).

DZIECI

U dzieci zazwyczaj występują choroby zakaźne wieku dziecięcego (odra, różyczka, ospa wietrzna, świnka…) i małe infekcje (takie jak zapalenie spojówek), które muszą być leczone zredukowanymi dawkami (100 do 250 mg w zależności od wagi) tych samych antybiotyków, co u dorosłych. Aby przygotować się na te sytuacje, skontaktuj się z pediatrą i zapoznaj się z fachową literaturą poświęconą leczeniu chorób i infekcji typowych dla dzieci i niemowląt. Sprawdź, czy dzieci są szczepione zgodnie z kalendarzem szczepień i pomyśl o składowaniu niektórych suplementów witaminowych, wspomagających rozwój (w tym witamin A, B1, B2, C, D, jodu i żelaza) w razie ich

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

niedoboru lub długotrwałej izolacji. W każdym razie, najważniejsze dla prawidłowego rozwoju dziecka są dobra dieta, właściwa higiena i wystarczająca ilość odpoczynku

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

Osoby o stosunkowo lekkim stopniu niepełnosprawności, autonomiczne, mają dużą szansę poradzić sobie przez długi czas, jeśli dysponują wyobraźnią, odpowiednim zapasem artykułów do pomocy (cewniki, części zamienne do wózków inwalidzkich lub aparatów słuchowych itp.) i kilkoma lekarstwami na receptę. Osoby niesłyszące, niewidome, z porażeniem kończyn, mają wszelkie szanse przeżycia, zwłaszcza jeśli posiadają przydatne umiejętności i rodzinę, która będzie ich wspierać w TBA. To będzie trudne, ale niejedno już przeżyłeś – jeśli mogę sobie pozwolić na taki czarny humor! Zupełnie inaczej będzie w przypadku osoby, która uległa wypadkowi i stala się inwalidą po upadku gospodarki i zniknięciu specjalistycznych struktur medycznych, które pozwalają na leczenie i rehabilitację ciężko rannego. Przypominam, unikaj wypadków.

Obawiam się, że przetrwanie nie będzie jednak możliwe w przypadku osób bardzo ciężko upośledzonych, upośledzonych umysłowo, niepoczytalnych i innych potrzebujących stałej pomocy. Nigdy, podczas wielu moich podróży do Afryki, nie widziałem takich niepełnosprawności: zbyt niestabilne społeczeństwo szybko je eliminuje. Należy żywić nadzieję, że opiekunowie zlitują się i nie porzucą tych ludzi, zostawiając ich umierających z głodu we własnych odchodach i że znajdzie się godne i bezbolesne rozwiązanie we właściwym czasie. Czy to potworne? **Tak, jest to potworne!**

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

OSOBY STARSZE

Naturalnym problemem, pod którego jarzmo chce się wpaść jak najpóźniej, jest starość. Duża liczba funkcji cielesnych i życiowych spowalnia wraz z wiekiem, pojawia się wiele chorób porównywalnych do chorób przewlekłych. Jeśli w TBA znajdują się osoby starsze, upewnij się, że masz dla nich duży zapas leków. W przeciwnym razie będą one cierpieć lub będą musiały uciekać się do stosowania medycyny naturalnej, pod warunkiem, że będzie ona w ich przypadku skuteczna.

ZWŁOKI

Jednym z naturalnych elementów ludzkiego życia jest śmierć. Śmierć może być wszechobecna w sytuacji post upadkowej, podczas gdy obecnie jest ona mało zauważalna. Musimy zatem przeanalizować problem zarządzania zwłokami. W obliczu tego, co niewątpliwie będzie jednym z najbardziej nieprzyjemnych doświadczeń życia post upadkowego, będziesz musiał poznać podstawowe środki ostrożności, aby chronić się przed infekcjami lub poważnymi chorobami, które mogą zostać przez nie przeniesione. W przypadku konieczności dotknięcia zwłok należy koniecznie założyć rękawice i jeśli to możliwe, maskę, okulary ochronne i wodoodporny fartuch, aby uniknąć bezpośredniego kontaktu, w szczególności, jeśli jesteś ranny. Po wszystkim konieczne jest wysterylizowanie lub spalenie odzieży ochronnej. Umieść ciało w worku na zwłoki lub dwóch dużych workach na śmieci sklejonych ze sobą, o pojemności 100 litrów lub więcej każdy. Ciało musi zostać zakopane lub spalone w ciągu 3 dni od śmierci (lub szybciej, jeśli to możliwe). W przypadku zakopania, musi zostać to zrobione w odległości co najmniej 30 lub 40 metrów od jakiegokolwiek źródła

Chroniony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

wody, mieszkania lub ogrodu warzywnego, aby uniknąć zanieczyszczenia. Ciało powinno spoczywać na głębokości 2 lub 3 metrów, aby zapobiec wykopywaniu go przez zwierzęta. W tym czasie można odprawić religijne obrzędy pogrzebowe. Zaznacz lokalizację ciała i zanotuj okoliczności śmierci, ponieważ pewnego dnia władze mogą cię przesłuchać. Po każdym kontakcie ze zwłokami dokładnie się umyj.

NARZĘDZIA I LEKI

Po krótkiej analizie niektórych głównych problemów zdrowotnych, z którymi prawdopodobnie się zmierzysz, musisz ustalić listę leków i instrumentów medycznych, które powinieneś mieć. Zalecam sporządzenie dwóch list. Pierwsza z nich zostanie użyta do przygotowania jednej lub więcej apteczek pierwszej pomocy, zawierających minimum niezbędne do leczenia drobnych urazów lub stabilizacji poważniejszych. Druga z nich zostanie wykorzystana do stworzenia prawdziwego „*polowego*" zestawu medycznego, który stanie się apteczką TBA. Ważne będzie zarządzanie tymi instrumentami i zapasami leków w celu uniknięcia niewłaściwego lub nadmiernego ich zużycia. Lista instrumentów medycznych i leków znajduje się w załącznikach. Większość sprzętu i leków jest dostępna w lokalnej aptece. Dla dyskrecji, można udać się do innej apteki lub dokonać zakupów w kilku miejscach – przeprowadzka do Afryki Równikowej jest często dobrym pretekstem, dla wyjaśnienia zakupu takiej ilości sprzętu i leków. W przypadku niektórych leków, takich jak antybiotyki i morfina, będziesz potrzebował recepty. Nie mam tym razem złotej rady: wytłumacz swój projekt lekarzowi, który może zgodzić się dać ci niezbędne recepty, albo będziesz musiał przekonać swojego farmaceutę.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749565343862336

Przy pomocy lekarzy ze szpitala kantonalnego w Genewie, zebrałem w poniższej tabeli niektóre typowe problemy medyczne i sposoby ich leczenia. Ta lista oczywiście nie jest w pełni kompletna! Sprawdź u lekarza lub farmaceuty, czy podane tutaj nazwy są zgodne z nazwami farmaceutycznymi i znakami towarowymi kraju, w którym mieszkasz (na przykład Imodium jest marką leku loperamidowego). Nie zażywaj lekarstw bez uprzedniej konsultacji z lekarzem!

Wskazanie	Rodzaj leku
Alergia / pokrzywka	Środki przeciwhistaminowe / Loratydyna lub Cetyryzyna
Zapalenie spojówek	Aminoglikozydy / Tobramycyna (w postaci kropli do oczu, maści lub żelu)
Astma	B-mimetyki (salbutamol) lub glikokortykoid (Alvesco, Budesonide / Flixotide)
Przykurcz mięśni	Leki zwiotczające mięśnie / Tizanidine
Zaparcia	Bisacodyl
Cukrzyca	Insulina
Ostra biegunka	Loperamid
Ból o stopniu lekkim	Paracetamol / Diclofenac
Ból o stopniu umiarkowanym	Tramadol / Buprenorfina / Kodeina
Ból o stopniu ostrym	Morfina
Niestrawność / bóle żołądka i jelit	Omeprazol / Pantoprazol / Apo-Ranitidine
Artretyzm / ostre zapalenie zwyrodnieniowe stawów	Ibuprofen, Kolchicyna, Prednizon
Nadciśnienie	Hydrochlorotiazyd / Lizynopryl / Nifedypina / Enalapryl
Infekcje	Amoksycylina
Infekcje układu moczowego	Nitrofurany, Nitrofurantoina
Infekcje skórne	Cefalosporyny / Cefuroksym
Borelioza (ugryzienie kleszcza)	Penicylina / Amoksycylina Tetracyklina / Doksycyklina
Bakteryjne zakażenie przewodu pokarmowego	Chinolony / Norfloksacyna Makrolidy / Azytromycyna
Opryszczka	Valtrex
Zapalenie ucha	Ibuprofen (w postaci kropli)

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

Wskazanie	Rodzaj leku
Paciorkowcowe zapalenie gardła	Penicylina fenoksymetylowa / Makrolidy
Zapalenie płuc	Cefalosporyny / Cefuroksym Tetracyklina / Doksycyklina
Zapalenie zatok	Paracetamol
Wrzody	Amoksycylina
Zapalenie cewki moczowej	Ceftriakson / Cefiksym / Makrolidy / Azytromycyna
Ospa wietrzna	Valtrex
Niewydolność serca	Metoprolol / Lizynopryl / Torasemid / Spironolakton / Karwedilol / Enalapryl / Walsartan / Furosemid / Eplerenon
Migrena	Paracetamol, Ibuprofen
Ukąszenie jadowitego węża	Odpowiednia surowica (na przykład ViperFab na bazie końskiej immunoglobuliny, przeciwko jadowi żmij żebrowanych)
Mdłości, wymioty	Domperidon / Metoklopramid
Pasożyty	Leki przeciwpasożytnicze: Mebendazol przeciwko nicieniom, glistom, włosogłówkom, tęgoryjcom itp. Triklabendazol przeciwko płazińcom, tasiemcom i przywrom, psim tasiemcom, bąblowcom itp.

Uważaj, aby nie przechowywać zbyt wielu leków, ponieważ ich przydatność rzadko przekracza dwa lata! Należy zachować szczególną ostrożność przy stosowaniu leków po upływie terminu ich ważności. Niektóre nie wywołają żadnych skutków, ale inne mogą doprowadzić do komplikacji. Poproś swojego lekarza o radę.

Zapisz się na kurs pierwszej pomocy, aby poznać podstawowe etapy udzielania pomocy w razie wypadku lub urazu: zabezpieczanie, badanie, ostrzeganie, działanie, uspokajanie. W ten sposób poznasz kilka bardzo przydatnych technik, takich jak manewr Heimlicha, kompresja w razie krwotoku, zakładanie opatrunku uciskowego, bezpieczna pozycja boczna, masaż serca, pozycja usta-usta i pozycja półsiedząca.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla klienta: [redacted]

Ogólnie rzecz biorąc, na zakończenie, ostrzegam, że nie będzie w waszym interesie chorować w upadającym świecie. Postaraj się już teraz przeprowadzić wszystkie badania stomatologiczne i okulistyczne, kompleksowe badania stanu zdrowia itp. W miarę możliwości, zajmij się natychmiast leczeniem chorób, które możesz wyleczyć, aby je szybko wyeliminować. Najważniejsza jest praca nad profilaktyką poprzez zdrowy styl życia. Spróbuj również tzw. leczenia medycyną alternatywną, opierającą się na roślinach leczniczych, które można zasadzić u siebie w domu, aby je lepiej poznać. Obserwuj, które terapie działają a które nie. Wreszcie, budując zespół, który mógłby dołączyć do ciebie w TBA, nadaj wysoki priorytet posiadaniu w nim lekarza.

I umyj ręce!

Bjorn i jego rodzina założyli TBA wysoko w górach. Od zawsze uwielbiali wspinaczkę górską i przejęcie bardzo dużego domu (przyjmującego kiedyś obozy wakacyjne) w dość odizolowanej części gór wydawało się dobrym pomysłem. Zgromadzili dużo żywności i sporo wody źródlanej. W pobliżu znajdowała się rzeka, z której woda była pompowana i podgrzewana energią generowaną przez panele słoneczne. Bjorn i jego żona przez kilka lat prowadzili swoją TBA jako mały hotel dla turystów. Mogli śledzić wiadomości w telewizji, a gdy życie w mieście stało się zbyt trudne, zaczęli przyjmować przyjaciół, którzy choć trochę zdezorientowani, szybko przystosowali się do tego prostego życia. Przez kilka miesięcy wszystko było w porządku. Zima i śnieg chroniły ich przed wielkimi falami uchodźców, którzy niszczyli równiny. Wiosną, jedno z dzieci zaczęło się skarżyć na silne bóle w prawym dole brzucha.

Po przejrzeniu podręcznika medycznego i zbadaniu chłopca wydało im się, że to zapalenie wyrostka robaczkowego. Chcieli poczekać mając nadzieję, że infekcja sama przejdzie z pomocą antybiotyków. Jeśli jednak

Ten egzemplarz zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

przejdzie w zapalenie otrzewnej, będą musieli operować. Tylko, że nikt nie umiał tego zrobić. Jeden z nowo przybyłych zaoferował, że pójdzie natychmiast po lekarza. Dwóch innych proponowało przewiezienie malucha do najbliższej wioski, gdzie na pewno znajdzie się lekarz. Na szczęście, ich samochód terenowy miał jeszcze wystarczająco dużo paliwa na podróż. Ostatecznie podjęto decyzję o podaniu antybiotyków i zorganizowaniu wyprawy. Czterech zdrowych i uzbrojonych mężczyzn przewiozło chłopca do wioski i tam poszukali lekarza. Zabrali ze sobą kilka butelek z alkoholem na wymianę, zestaw medyczny i 20-litrowy kanister z benzyną, aby mieć większą autonomię.

3.3/4 PUNKT 4: ENERGIA

„Energia to wieczna radość”
William Blake, brytyjski poeta (1757-1827)

„Wymyśliłem latarkę, która działa na energię słoneczną, ma tylko jedną wadę, działa tylko w pełnym słońcu.”
André Franquin, z komiksu Gaston Lagaffe (1924-1997)

Idealnie! twoja TBA powoli się tworzy. Wyszukałeś źródła wody i uzdatniłeś je. Założyłeś ogród warzywny, masz kilka zwierząt i zgromadziłeś zapasy żywności na 6 do 12 miesięcy dla całej rodziny. Uzupełniłeś swoją apteczkę i zacząłeś ćwiczyć, aby utrzymać formę. Gratulacje! Teraz trzeba sprawić, aby twoja TBA stała się autonomiczna i dostarczała odpowiednią ilość energii. Tylko, że podjęcie projektu energetycznego może być jak wyjazd na wycieczkę, gdy nie masz pojęcia o miejscu docelowym ani o kosztach.

Po pierwsze, o czym rozmawiamy? Energetyka? Prąd? Ogrzewanie? Czy coś innego? Zanim odpowiesz na te pytania, musisz wyobrazić sobie styl życia i poziom komfortu, jaki chcesz osiągnąć w swojej TBA.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749585545862338

To określi twoje potrzeby energetyczne, a co za tym idzie rozwiązania, które pozwolą ci je zaspokoić. Jeśli chcesz żyć dokładnie tak, jak teraz, tzn. z włączonymi wszystkimi światłami, klimatyzacją latem i ogrzewaniem zimą, muzyką na pełnej głośności i częstymi przejażdżkami samochodem terenowym, będziesz miał więcej potrzeb niż ci, którzy wolą skromne, klasztorne życie jedynie przy blasku świec!

CZWARTYM PODSTAWOWYM ELEMENTEM TBA JEST ZATEM ENERGIA

ZOBACZMY, JAKIE MASZ POTRZEBY

Po pierwsze, wszystko zależy od regionu geograficznego. Jeśli TBA znajduje się w bardzo gorącym regionie (Morze Śródziemne, tropiki, itp.), twoim głównym zmartwieniem będzie dobra izolacja od upałów. Z drugiej strony, jeśli TBA znajduje się w umiarkowanym lub chłodniejszym regionie (góry, strefa arktyczna itp.), twoim głównym problemem będzie ogrzewanie w środku zimy. Następnie zadaj sobie pytanie, czy chcesz być całkowicie autonomiczny, czy też nadal chcesz być podłączony do sieci elektrycznej. Wreszcie, konieczne jest nie tylko obliczenie energii, której potrzebujesz, ale także zastanowienie się nad energią, którą możesz zaoszczędzić. Oczywiście, jeśli uda się zmniejszyć zapotrzebowanie na energię, rozwiążesz większość problemów związanych z zarządzaniem i produkcją, a to pozwoli ci zaoszczędzić pieniądze. Jedyną darmową energią jest ta, której nie musisz wytwarzać!

Aby nie analizować wszystkich możliwych przypadków, zrobimy założenie typowej TBA, zlokalizowanej w umiarkowanej strefie europejskiej lub północnoamerykańskiej, z gorącym latem i mroźnymi zimami,

Ta kopia zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

która na razie jest podłączona do sieci elektrycznej. Uwzględnimy również normalne zużycie energii elektrycznej przez zamożną rodzinę dwojga dorosłych i dwójki dzieci, która w przypadku kryzysu może pomieścić do dziesięciu dorosłych. Celem jest pomoc w zmniejszeniu zużycia energii od 20 do 60 procent.

Zacznijmy od omówienia koncepcji komfortu cieplnego i kontroli wymiany ciepła. Energia cieplna, czyli ciepło, krąży stale od gorąca do zimna (pamiętaj o entropii!). Tak więc, gdy dwa ciała lub dwa materiały o różnych temperaturach są połączone, cieplejsze z tych dwóch przekazuje kalorie drugiemu, szybciej lub wolniej w zależności od ich specyfiki. Jedno się rozgrzewa, kosztem drugiego, które się ochładza. Wymiana ta odbywa się na cztery sposoby: przez przewodzenie lub przez kontakt (ręka ogrzewa się w kontakcie z miską gorącej zupy, stopa wyziębia się w kontakcie z zimną podłogą); przez promieniowanie (ogrzewamy się przed kominkiem); przez konwekcję lub wymianę powietrza (ciepło dostarczane przez grzejnik lub chłód klimatyzacji); przez odparowanie lub pot (chłodzenie przez pocenie się). Dobre zrozumienie tych czterech wymian cieplnych może pomóc w oszczędzaniu energii. Postarajmy się więc, aby obiekty TBA, które dla uproszczenia nazwiemy „domem", były jak najbardziej energooszczędne. Dom, który zużywa niewiele energii i efektywnie zarządza wytwarzaną przez siebie energią, nazywany jest *domem pasywnym*.

Jeśli budujesz dom, postaraj się skorzystać z najlepszego możliwego położenia: skorzystaj ze światła słonecznego i weź pod uwagę, że południowa fasada jest zawsze najbardziej nasłoneczniona. Jeśli słońce jest zbyt gorące na twojej szerokości geograficznej, unikaj okien skierowanych na południe i ochładzaj swój dom naturalną klimatyzacją dzięki cyrkulacji powietrza lub świeżej wody. Upewnij się również, że

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

cień dachu jest tak duży, jak tylko to możliwe. Zacień przestrzeń markizami okiennymi, żaluzjami, okiennicami lub tkaninami, jak to ma miejsce w tradycyjnych budynkach w ciepłych krajach. Uważaj na werandy i ogrody zimowe, które pozostają otwarte na dom i przyczyniają się do jego ogrzewania w miesiącach letnich! Wykorzystaj w pełni środowisko roślinne: cień z drzew, rośliny pnące, które dodadzą izolacji, bardziej lub mniej odbijające podłoże, itp. Możesz posadzić rośliny lub trawnik na dachu czy tarasie, co przyczyni się do nawilżenia powietrza i zmniejszenia różnic temperatur zarówno latem, jak i zimą. Jeśli natomiast jesteś w chłodniejszym klimacie, zrób odwrotnie i skieruj okna na południe (sprawdź cień drzew, budynków, gór itp.). Postaraj się również zoptymalizować położenie pomieszczeń i w pełni wykorzystać naturalne światło, które pozwoli ci uzyskać lepsze oświetlenie przez cały rok. W każdym przypadku, rozsądny dobór materiałów budowlanych w oparciu o ich właściwości termiczne, a nie tylko estetyczne, będzie miał ogromne znaczenie dla „*strategii termicznej*". Różnica będzie dotyczyć zużycia energii. Należy również unikać lub eliminować niezdrową pleśń spowodowaną wilgocią. Można to zrobić za pomocą wentylacji, najlepiej naturalnej, ale jeśli pomieszczenia wodne (toalety, łazienki) są izolowane i bez okien na zewnątrz, trzeba będzie zainstalować elektryczny system wentylacyjny. Należy również rozważyć studnię kanadyjską (lub studnię prowansalską), która jest systemem pozwalającym na wentylację budynku powietrzem z zewnątrz, którego temperatura została zmodyfikowana poprzez cyrkulację podziemną, tak aby spowodować wymianę ciepła. Istotnie, dzięki swojej zdolności inercyjnej, im głębiej w ziemi tym wahania temperatury są mniejsze. Tak więc latem powietrze będzie chłodniejsze od 5 do 10°C, a zimą

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

będzie się rozgrzewać. Pozwoli to zaoszczędzić na ogrzewaniu w zimie i wentylacji oraz poszukiwaniu innych źródeł zimnego powietrza w lecie.

Starsze budynki, pochodzące sprzed rewolucji przemysłowej, zwłaszcza na obszarach wiejskich, były często bardzo dobrze zaprojektowane z punktu widzenia efektywności energetycznej. Dzieje się tak dlatego, że mieszkańcy musieli się ogrzewać się sami, a każda kłoda, która nie była konieczna, oznaczała mniej pracy. Zawsze lubię słuchać starych chłopów śmiejących się z absurdu i brzydoty nowoczesnych budynków. Te brzydkie, źle zaprojektowane i nieefektywne energetycznie wille i podmiejskie obszary przemysłowe zostaną szybko porzucone, w dniu, gdy energia stanie się zbyt droga!

Kiedy już wykorzystasz naturalne możliwości swojego domu, musisz zdiagnozować jego wydajność energetyczną, aby określić, jakie są problemy i niedociągnięcia i gdzie one są. Należy sprawdzić, czy izolacja dachu, ścian i podłogi jest dobra i czy okna są skutecznie uszczelnione. Znajdź również nieizolowane kanały grzewcze, ponieważ są one częstym źródłem strat energii. Sprawdź, czy woda grzewcza (lub jakakolwiek inna woda) nie jest tracona z powodu nieszczelności, głównie z powodu wadliwych uszczelek.

Jeśli jesteś przyzwyczajony do brania prysznica tylko rano, podgrzej wodę na godzinę przed i wyłącz grzanie przez resztę dnia. Na koniec, zainstaluj grzejniki, które są tak wydajne, jak to tylko możliwe: istnieją różne ich rodzaje, konwekcyjne, promieniujące, inercyjne itp., a ich skuteczność zależy od wielkości i izolacji pomieszczeń. Zapoznanie się z tymi wszystkimi elementami jest na ogół dość szybkie i łatwe.

Teraz, gdy przestrzeń życiowa TBA ma już dobrą izolację, a utrata energii jest efektywnie rozwiązana, pozostaje ci ograniczyć zużycie energii elektrycznej.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

W tym celu należy zdefiniować pojęcie wata. Wat (symbol W) jest jednostką przepływu energii i ciepła. Powtarzam: wat jest jednostką przepływu, a nie ilością zużytej energii. Na przykład toster o mocy 1200 W, pracujący przez 6 minut zużywa 120 W. Gdyby pracował przez jedną godzinę, zużywałby 1200 W/h lub 1,2 kilowatogodziny (kW/h). Czy na razie rozumiesz?

Wat jest małą jednostką:

- Elektrownia jądrowa wytwarza kilka miliardów watów (gigawaty/godz. lub GW/h).
- Średni napęd pociągu wymaga 4 milionów watów (megawaty/h lub MW/h).
- Pralka wymaga mocy około tysiąca watów/h (kilowatogodzina lub kW/h).
- Zawodowy kolarz na wysokim poziomie, może dostarczyć, przy dołożeniu wszelkich starań, moc rzędu 430 W/h, co otworzyłoby całe pole perspektyw dla niewolnictwa kolarskiego, gdyby nie wychodziło to tak drogo.
- Laptop zużywa około 15 watów/godz.
- Zwykła żarówka wymaga mocy 60 W/h. Żarówka energooszczędna wymaga tylko 10 W/h, a dioda elektroluminescencyjna (LED) około 2 W/h.

Jak więc możemy zmniejszyć zużycie energii, a tym samym i zużyte waty? Zacznijmy od sprzętu: lodówki i zamrażarki są dużymi pożeraczami energii elektrycznej, często znacznie większymi niż oświetlenie w domu normalnej wielkości. Unikaj dużych lodówek w stylu amerykańskim i wybierz mniejsze modele. Na przykład lodówkę, która zużywa 4 lub 6 kW/h, można zastąpić bardziej ekonomicznym modelem, który zużywa 0,6 lub 1 kW/h (maksymalnie). Zastanów się również, czy naprawdę potrzebujesz zamrażarki. Jeśli nauczyłeś się przechowywać żywność, odpowiedź brzmi „nie".

Na drugim miejscu na liście „*chciwości*" energetycznej znajduje się suszarka bębnowa. Pranie susz

Ten egzemplarz zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

na świeżym powietrzu, jeśli to możliwe na zewnątrz, a jeśli nie możesz obejść się bez niej, wybierz taką o niskim zużyciu energii. Następnie zadaj sobie to samo pytanie dotyczące innych urządzeń gospodarstwa domowego. Zachowaj te, które uważasz za niezbędne, dodaj kilka z nich, których będziesz potrzebował (radio, itp.) i postaraj się uniknąć ładunków widmowych. Nie chodzi tu o widmo zza światów, to tylko określenie niewidzialnego zużycia energii, które jest generowane przez urządzenia gospodarstwa domowego i sprzęt elektroniczny, taki jak zmywarki, telewizory, odtwarzacze CD, mikrofale i telefony bezprzewodowe, które wykorzystują energię elektryczną nawet wtedy, gdy są wyłączone. Produkty te nie zużywają dużo energii elektrycznej w trybie czuwania, ale jeśli zsumujemy je wszystkie, otrzymujemy średnio prawie 25 urządzeń w trybie czuwania na dom, co stanowi do 10 procent rocznego zużycia energii elektrycznej w gospodarstwie domowym lub od 2 do 3 kW/h. Aby zmniejszyć lub wyeliminować ładunki widmowe, podłącz jak najwięcej urządzeń do wyłącznika, który wyłączy je całkowicie, gdy nie będziesz z nich korzystać. Można również wykonać drobne przeróbki, aby wyłączyć niektóre zegary i światełka. Sprawdź również, czy możesz wymienić ogrzewanie elektryczne, staje się ono coraz rzadsze, ponieważ jest drogie. Kuchenka również może być elektryczna, a jeśli tak, to należy zwrócić uwagę na poziom zużycia, który może się znacznie różnić – od 1kW/h do 12kW/h – w zależności od rodzaju (indukcja, itp.), liczby płyt i wyposażenia (piekarnik, itp.). Następnie można wymienić żarówki i zastąpić je kompaktowymi lub ledowymi, które mają bardzo długą żywotność. Oczywiście używaj zdrowego rozsądku i wyłączaj światło, gdy wychodzisz z pokoju, unikaj oświetlenia kuchni lub pokoju kilkunastoma

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749585343862336

lampami halogenowymi, nie zostawiaj światła włączonego przez cały dzień, itp.

Dzięki stopniowej wymianie urządzeń gospodarstwa domowego na oszczędniejsze rozwiązania, wymianie żarówek, usunięciu zbędnych elementów, powinieneś być w stanie znacznie zmniejszyć dzienne zużycie prądu w twojej bazie. Rozsądnym celem jest nie przekraczanie zużycia 3kW/h na osobę dziennie. Dla dziesięciu osób daje to 30kW/h dziennie. Jest to teoretyczna średnia roczna i ponieważ w zimie potrzeby (światło itp.) są większe niż w lecie, wskazane jest przewidzieć nadwyżkę i wziąć pod uwagę maksymalnie 35kW/h. Po wykonaniu tych obliczeń należy sprawdzić, w jaki sposób można wytworzyć tę energię elektryczną. Energia elektryczna nie jest źródłem energii. Jest to energia, która musi być produkowana. Istnieje wiele sposobów wytwarzania energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii (energia słoneczna, wiatrowa, wodna, siła pływowa prądów morskich, energia geotermalna itp.). Trzy z tych sposobów są stosunkowo łatwo dostępne i możliwe do wykorzystania.

MIKROELEKTROWNIA WODNA

Mikroelektrownia wodna jest podobna do elektrowni wykorzystującej energię wodną (tj. siłę wody) do produkcji energii elektrycznej, ale na małą lub bardzo małą skalę (pikoelektrownia). Ten typ energii elektrycznej może być wykorzystywany do zasilania odizolowanych miejsc (jeden lub dwa budynki, warsztat rzemieślniczy, stodoła...). Zasada działania małej elektrowni wodnej polega na przekształcaniu potencjalnej energii wodospadu w energię mechaniczną za pomocą turbiny, a następnie w energię elektryczną przy pomocy generatora. Moc zamontowanej

Egzemplarz zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

instalacji zależy od wielkości przepływu wody przez turbinę i spadku hydraulicznego. Kolejnym decydującym czynnikiem będzie regularność przepływu wody. W zależności od tych trzech parametrów można zainstalować albo mikroelektrownię (od 20 do 500 kW/h), albo pikolektrownię (poniżej 20 kW/h). Rozwiązania te są niedrogie, łatwe w instalacji, czyste i bardzo trwałe (zużycie jest bardzo powolne ale należy pamiętać o regularnej konserwacji i mieć kilka turbin w rezerwie).

Nie są to jednak rozwiązania, które można zastosować wszędzie: potrzebny jest strumień o stosunkowo regularnym przepływie, który jest wciąż rzadki, ponieważ przepływ może się znacznie różnić w zależności od pory roku. Jeśli minimalny przepływ jest zerowy (całkowicie sucha rzeka w środku lata), uwzględnij to w swoich obliczeniach minimum produkcji. Jeśli nie posiadasz rzeki, strumienia lub źródła (które będziesz musiał doprowadzić), zawsze jest sposób na stworzenie samodzielnego systemu z dwoma dużymi zbiornikami (jeden musi być wyższy od drugiego) i wykorzystanie pompy zasilanej wiatrem lub energią słoneczną do pompowania wody z dolnego zbiornika z powrotem do wyższego zbiornika. Woda zejdzie w dół, a następnie zostanie ponownie przepompowana do góry i tak dalej, pozwalając na stworzenie obwodu, który będzie zasilał mikroelektrownię. Jeśli masz środki, aby wpłynąć na społeczności sąsiadujące z twoją bazą, spróbuj uruchomić projekt stworzenia małej elektrowni wodnej o mocy od 0,5 do 10 megawatów na ciekach wodnych w twoim regionie. Ta energia elektryczna będzie niezwykle użyteczna w nadchodzącym stuleciu i należy spieszyć się z realizacją takich projektów, ponieważ kto wie, czy taka elektrownia będzie mogła zostać zbudowana za kilka lat.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749365674386233

ENERGIA WIATROWA

Energia wiatrowa jest energią wykorzystującą prędkość wiatru. Turbina wiatrowa jest urządzeniem, które przekształca energię wiatru w energię elektryczną lub mechaniczną. Przez tysiąclecia wiatraki przekształcały energię wiatru w energię mechaniczną, zwykle używaną do mielenia ziarna, tłoczenia oleju, kucia żelaza, miedzi, wyrobu filcu lub papieru, pompowania wody przy osuszaniu terenów podmokłych lub nawadnianiu terenów suchych oraz pojeniu bydła.

Kryteria wyboru lokalizacji turbiny wiatrowej zależą od wielkości, mocy i liczby jednostek oraz regularności występowania wiatru. Wydajność turbiny wiatrowej zależy od jej lokalizacji. Krzywa mocy turbiny wiatrowej jest proporcjonalna do sześcianu prędkości wiatru, dlatego też miejsca są najpierw wybierane w zależności od występującej prędkości wiatru: miejsce, w którym wieje średnio około 30 km/h, będzie średnio osiem razy bardziej wydajne niż miejsce, w którym wieje średnio 15 km/h. Spójność prędkości i kierunku wiatru jest kolejnym ważnym kryterium wyboru lokalizacji. Zasadniczo turbiny wiatrowe mogą być stosowane, gdy prędkość wiatru jest wyższa niż 10-20 km/h i niższa niż 90 km/h, po przekroczeniu której muszą być „odłączone", aby ograniczyć ich zużycie i ryzyko złamania skrzydeł wirnika. Oś obrotu turbiny wiatrowej musi również pozostać przez większość czasu równoległa do kierunku wiatru. Należy zatem unikać niektórych miejsc w pobliżu masywnych przeszkód (drzew, budynków, stromych skarp itd.), ponieważ wiatr jest tam zbyt gwałtowny. Należy również zauważyć, że im wyżej usytuowana jest turbina wiatrowa, tym mniej będzie wydajna ze względu na rosnący niedobór powietrza. Na wysokości tysiąca metrów wydajność turbiny wiatrowej będzie o 10 procent niższa od tej, jaką mogłaby

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

mieć nad morzem. Wreszcie, niektóre specyficzne miejsca potęgują jego prędkość.

Morza i jeziora są pierwszorzędnymi miejscami, ponieważ nie ma przeszkód dla pędu powietrza. Na małych wysokościach, wiatry mają większą prędkość i są mniej turbulentne. Za to, bliskość stromego wybrzeża stworzy turbulencje, które mogą prowadzić do przedwczesnego zużywania się niektórych mechanicznych elementów turbiny.

Kiedy powietrze pędzi między dwiema przeszkodami, takimi jak dwie góry lub dwa duże budynki, przyspiesza, tak samo, gdy dociera na szczyt wzgórza. Miejsca te są zatem odpowiednie dla turbiny wiatrowej. Najczęściej jednak mają one ograniczoną powierzchnię oraz mogą występować tam turbulencje.

Energia wiatrowa potrafi być bardzo silna w niektórych przypadkach, na przykład w morskich farmach wiatrowych, które generują setki megawatów, ale nie mogą one działać w każdych warunkach. Dania, niekwestionowany lider w dziedzinie energii wiatrowej, produkuje tylko 20 procent prądu tego rodzaju. W praktyce dostępna moc turbin wiatrowych stanowi średnio od 20 do 40 procent zainstalowanej mocy. Z drugiej strony, mała turbina wiatrowa, indywidualna lub domowa, o mocy do 100 kW, może być bardzo użyteczna. W tym przypadku, turbiny wiatrowe, podłączone do sieci energetycznej lub autonomiczne w odizolowanych miejscach, mogą być wykorzystywane do produkcji energii elektrycznej i zasilania urządzeń (pompy, oświetlenie) w sposób trwały, głównie na obszarach wiejskich. Na przykład, mała turbina wiatrowa z fotowoltaicznym modułem słonecznym i możliwością magazynowania energii może zagwarantować autonomię energetyczną żaglowca (oświetlenie, przyrządy pokładowe), co umożliwia morską TBA. W każdym przypadku należy wziąć pod uwagę fakt, że

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

wydajność będzie znacznie niższa niż teoretyczna wydajność turbiny wiatrowej. Jeśli optymalna teoretyczna wydajność wynosi 100 kW, należy wziąć pod uwagę, że średnia produkcja wyniesie tylko 20 do 40 kW.

W miastach, w których trudno jest uzyskać silne przepływy powietrza, można zastosować mniejsze urządzenia. Zwykle o małej lub średniej mocy (do 6 kW/h, zużycie starej lodówki) opracowane specjalnie dla środowiska miejskiego, turbiny wiatrowe montowane na dachach mogą złagodzić problemy z dostawą energii i zrekompensować przerwy, ale pozostają bardzo skromne pod względem produkcji energii. Małe instalacje mogą być zasilane przez przenośną turbinę wiatrową, która ładuje małą baterię i może być przydatna na pokładzie łodzi.

Mając na uwadze te podstawowe pojęcia, określ potencjał wiatru twojej bazy. Jeśli TBA ma dużo przestrzeni, a wiatr jest stały i wystarczająco silny, wybór turbiny wiatrowej może być bardzo cenny. Przeanalizuj wiatry: określ, jakie są możliwe bryzy morskie lub lądowe (w ciągu dnia wiatr ma tendencję do przechodzenia od morza do lądu; w nocy jest odwrotnie), i różne przepływy powietrza jeśli jesteś w dolinie (ciepłe powietrze ma tendencję do podnoszenia się w ciągu dnia, zimne powietrze opada do doliny w nocy). Zbadaj wiatry (północno-wschodni, bryza, mistral, lewanter, sirocco, bora, joran, simoun, harmattan itp.) Jeśli są zbyt silne, nie będą przydatne.

Sprawdź statystyki pogody, porozmawiaj z lokalnymi starszymi mieszkańcami, wreszcie zdobądź mapę i wejdź na najwyższy punktw okolicy i poczyń obserwacje. Zidentyfikuj ewentualne przeszkody związane z wiatrem (budynki, drzewa, a zwłaszcza wzgórza, góry itp.). Najbardziej odpowiednie lokalizacje to z reguły wybrzeża i grzbiety górskie, które zawsze muszą stawić czoła dominującym wiatrom. Wreszcie, dowiedz

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

się o ograniczeniach budowlanych, w tym o prawach ochrony krajobrazu. Przedyskutuj swój projekt z sąsiadami i bądź otwarty na ich zastrzeżenia, aby nie przysparzać sobie wrogów (ludzie często źle reagują na turbiny wiatrowe, które ich zdaniem są nieatrakcyjne dla krajobrazu, hałaśliwe, a nawet szkodliwe dla przyrody lub zdrowia). Nie jest łatwo uzyskać zezwolenie dla małej turbiny wiatrowej (tj. o średnicy skrzydeł wirnika od 1 do 5 metrów i średniej mocy od 3 do 40 kW/h). W przypadku dużych obiektów (duże farmy, rancza itp.) zezwolenie będzie znacznie łatwiejsze do uzyskania i w tym przypadku instalacja turbiny wiatrowej o średnicy skrzydeł 10 metrów, wytwarzającej od 40 do 200 kW/h, może być doskonałym rozwiązaniem, jeśli warunki są wystarczająco dobre. Sprawdź również częstotliwość i złożoność naprawy, ponieważ turbina wiatrowa zatrzymana do konserwacji lub oczekująca na naprawę nie wytwarza energii elektrycznej. Dlatego też należy dokładnie rozważyć okres użytkowania części, które ulegają największemu zużyciu. Dowiedz się również o możliwościach odsprzedaży nadwyżek energii. Pomoże to obniżyć koszty i zwiększyć opłacalność inwestycji.

Ostatecznie energia wiatrowa może być dobrym źródłem energii, przy sprzyjających warunkach, ale nie będzie to dobre rozwiązanie, jeśli nie będzie wiatru przez kilka dni. W tym przypadku należy zaplanować przechowywanie energii elektrycznej w akumulatorach, które niestety są drogie, delikatne i trudne w utrzymaniu.

Dla mieszkańców doliny lub małego regionu dobrym rozwiązaniem może być zebranie się razem i stworzenie projektu farmy wiatrowej w celu zaspokojenia części lokalnego zapotrzebowania na energię elektryczną. Turbina wiatrowa z łopatami o średnicy 20 do 30 metrów kosztuje około 300 lub 400 tysięcy euro i może

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

wytwarzać energię elektryczną dla 100 lub 200 gospodarstw domowych. Produkowana moc umożliwia również wezwanie specjalistów, którzy w 100 procentach zajmą się konserwacją i naprawą sprzętu, gdyż jest to prawie niemożliwe do wykonania indywidualnie.

Jest to strategia rozpoczęcia przekształcania wioski lub małego regionu w super Trwałą Bazę Autonomiczną. Wrócimy do tego później.

ENERGIA SŁONECZNA

Energia słoneczna to energia pochodząca ze słońca, która przenika bezpośrednio przez atmosferę. Ta energia będzie dla nas użyteczna. Można ją przechwycić za pomocą paneli słonecznych, z których wyróżniamy dwie kategorie:

- *Kolektory słoneczne*, które zatrzymują ciepło z promieniowania słonecznego i przekazują je czynnikowi grzewczemu.
- *Fotowoltaiczne panele*, które przekształcają światło w energię elektryczną. Fotowoltaiczna energia słoneczna jest powszechnie nazywana PV.

W obu przypadkach panele są zazwyczaj płaskie, o powierzchni zbliżonej do 1 m² w celu ułatwienia montażu. Panele słoneczne to podstawowe komponenty większości urządzeń do przetwarzania energii słonecznej. Kolektory słoneczne są obecnie bardziej wydajne i opłacalne niż moduły fotowoltaiczne. Ich cena jest znacznie niższa, a wydajność wynosi około 50 procent, nawet jeśli energia, którą odzyskują, jest uzyskiwana w postaci niższej wartości (ciepła woda w temperaturze sanitarnej zamiast energii elektrycznej). Kolektory są opłacalne tylko w przypadku określonych szerokości geograficznych (północna Francja, Belgia, Szwajcaria, Kanada...), a także obszarów nasłonecznionych (Hiszpania, Włochy, Teksas, Tunezja...). Z drugiej strony,

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

panele słoneczne (fotowoltaika) są obecnie opłacalne tylko w przypadku braku sieci elektrycznej, chyba że dotacja w takiej czy innej formie zrekompensuje dodatkowe koszty. Musisz się dowiedzieć, na jakich warunkach władze mogą odkupić twoją produkcję energii elektrycznej z energii słonecznej. Należy zauważyć, że tylko 10 procent promieniowania słonecznego jest przekształcane w nośnik energii użytkowej (elektryczność). Chociaż rentowność nie jest naszym głównym celem, musimy o niej pamiętać, aby móc wybrać odpowiedni projekt. W instalacjach górskich lub na obszarach, gdzie mogą występować obfite opady śniegu, panele słoneczne można pochylać do 60 stopni, aby umożliwić zsuwanie się śniegu. Gorąca powierzchnia kolektora słonecznego stopi wszelkie nagromadzenie śniegu, które może pozostać na panelu.

Panele heliotermiczne to panele, w których woda lub częściej czynnik grzewczy, krąży w obiegu zamkniętym w rurach żebrowanych. Aby uzyskać lepszą wydajność, całość umieszcza się w obudowie ze szła izolacyjnego, co pozwala na uzyskanie efektu cieplarnianego. Przy dużym nasłonecznieniu, jeśli zapotrzebowanie na ciepłą wodę jest umiarkowane, wystarcza prosta sieć rur żebrowanych. Żebra, które tworzą tzw. absorber, są ogrzewane przez promienie słoneczne i przekazują swoje ciepło do czynnika grzewczego przepływającego przez rury. Kolektory słoneczne są wykorzystywane do produkcji ciepłej wody użytkowej w bojlerze. Jest to obecnie najbardziej opłacalne rozwiązanie w zakresie energetyki słonecznej.

Łączone instalacje solarne zaczynają się rozwijać. Ich celem jest wytwarzanie ciepłej wody użytkowej i ciepłej wody służącej do ogrzewania domu. Systemy te pozwalają zaoszczędzić około 350 kWh rocznie na m² kolektorów.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [illegible]

Panele fotowoltaiczne składają się z połączonych ogniw. Mogą być mocowane na podporach stałych lub na mobilnych układach podążających za słońcem (trackery). W tym przypadku produkcja energii elektrycznej wzrasta o około 30 procent w porównaniu z instalacją stacjonarną. Oprócz elektrowni słonecznych, instalacje stacjonarne są obecnie umieszczane na dachach domów lub budynków, zarówno w formie zintegrowanej z dachem, jak i ustawionej na nim. W niektórych przypadkach na elewacji budynku montowane są panele pionowe, choć to nachylenie nie jest optymalne dla wytwarzania energii. Przenośne panele słoneczne mogą być przydatne podczas kempingu lub podróży. Zaplanuj aby mieć przynajmniej jeden w swojej TBA.

Zasada uzyskiwania prądu przez ogniwa nazywana jest efektem fotoelektrycznym. Ogniwa te wytwarzają prąd stały z promieniowania słonecznego, następnie jego wykorzystanie różni się w zależności od instalacji i od jej przeznaczenia. Istnieją dwa główne rodzaje zastosowania: ten, w którym instalacja fotowoltaiczna jest podłączona do sieci dystrybucji energii elektrycznej oraz ten, w którym nie jest podłączona. Niepodłączone instalacje mogą bezpośrednio pobierać wytwarzaną energię elektryczną z akumulatorów w okresach bez nasłonecznienia (zwłaszcza w nocy). Instalacje fotowoltaiczne podłączone do sieci zasilają ją bezpośrednio produkowaną energią. W tym celu instalacje te są wyposażone w falowniki, które zamieniają produkowany prąd stały na prąd zmienny o regulowanej częstotliwości wyjściowej. Nie potrzebują magazynu (akumulatorów). Energia elektryczna jest zużywana w chwili, gdy jest produkowana przez najbliższych użytkowników w sieci.

Możemy również pomyśleć o konfiguracji, według której bylibyśmy podłączeni do sieci, mając przy tym

Egzemplarz zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

akumulatory, w przypadku, gdy sieć jest nieczynna. Wartość, która jest powszechnie stosowana do obliczeń służących do określenia wydajności kolektora słonecznego wynosi 1 kW/h na m² panelu wystawionego na bezpośrednie działanie promieni słonecznych. W praktyce, energia, która dociera do ziemi zależy od szerokości geograficznej, zachmurzenia, nachylenia słońca (grubość atmosfery, która ma być przecięta), a tym samym pory dnia. W ciągu jednego dnia, nawet bezchmurnego, produkcja energii elektrycznej panelu zmienia się w sposób ciągły w zależności od położenia słońca i jest na maksymalnym poziomie tylko w południe i tylko przez krótki okres. Jednakże właśnie w tych porach dnia potrzebna jest najmniejsza jej ilość, a jeśli nie można przechowywać wyprodukowanej energii w akumulatorze, zostanie ona utracona.

Jakość i żywotność paneli słonecznych różni się znacznie w zależności od tego, czy są to panele mono czy polikrystaliczne oraz od jakości ich wykonania. Dobrej jakości panel słoneczny, droższy, będzie funkcjonował dłużej niż 30 lat.

Jaki jest potencjał słoneczny twojej TBA? W zależności od lokalizacji geograficznej (szerokość geograficzna, wysokość nad poziomem morza oraz klimat) i jej orientacji, będziesz miał większą lub mniejszą ekspozycję na słońce. Zachmurzenie jest również ważnym czynnikiem, ponieważ może ono zmniejszyć wydajność paneli: niektóre regiony są bardzo pochmurne, inne mają dużo mgły, smogu, itp. Uważaj na miejsca, które mogą być narażone na nagłe i gwałtowne podmuchy wiatru: panele mogą zostać zerwane. Jeśli chcesz w pełni zaspokoić potrzeby swojej bazy – np. 35 kW/h w naszym przykładzie – musiałbyś zainstalować co najmniej 35 m² paneli, a biorąc pod uwagę wydajność 80 procent, musiałbyś dodać dodatkowe 7 m² i uzyskać: całkowitą powierzchnię 42 m² – jest to dość duża

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

powierzchnia dachu. Dobrą wiadomością jest to, że pomimo wciąż wysokich kosztów, panele fotowoltaiczne są dość łatwe w montażu. Jednak nawet jeśli pokryłeś wszystkie dachy swojego domu panelami słonecznymi, nadal będziesz miał problem: w nocy, kiedy nie będzie światła słonecznego, nie będzie prądu. Należałoby wtedy zastanowić się nad użyciem akumulatorów lub podłączeniem do innego źródła zasilania.

OGRZEWANIE

Centralne ogrzewanie ma miejsce, gdy kilka pomieszczeń w budynku lub domu jest ogrzewanych z jednego punktu za pomocą generatora ciepła, pieca i różnych źródeł energii, takich jak drewno, węgiel, gaz, olej opałowy itp. W tym celu w kotłowni instaluje się jeden lub więcej kotłów w zależności od potrzeb danego budynku. W większości przypadków piec jest następnie podłączany za pomocą przewodów rurowych do grzejników lub konwektorów, umieszczanych w różnych pomieszczeniach, które mają być ogrzewane. Biorąc pod uwagę to, co przyniesie nam przyszłość, ogrzewanie gazem, węglem lub olejem opałowym wydaje mi się zagrożone w perspektywie długoterminowej. Jeśli piec twojej bazy jest stary lub nieefektywny, nadszedł czas, aby zastąpić go bardziej wydajnym systemem grzewczym. Jeśli TBA jest blisko lasu, może warto byłoby pomyśleć o ogrzewaniu drewnem? Jest to rozwiązanie znacznie tańsze niż ogrzewanie olejem opałowym. W każdym razie, dobry stary piec na drewno w głównym pomieszczeniu pozostaje doskonałym rozwiązaniem na zimę, ogrzewa bardzo wydajnie, szczególnie w przypadku dobrej izolacji domu. Dlatego tak ważne jest, aby izolacja termiczna przestrzeni mieszkalnej twojej TBA była bez zarzutu. Uważaj, aby nie ogrzewać domu tak bardzo, że zamieni się on w prawdziwą

Egzemplarz zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

saunę i będziesz musiał chodzić w szortach i klapkach w środku zimy – co działo się w przegrzanym budynku, w którym kiedyś mieszkałem. Obniż temperaturę ogrzewania do 19°C zamiast 21°C i ubierz się normalnie. Najlepiej nie przegrzewać sypialni: lepiej spać w niższej temperaturze, nie wspominając już o tym, że w czasach kryzysu, prawdopodobnie będziesz miał silne pragnienie przytulić się do tej cudownej istoty, która z tobą śpi. Dla singli pozostają termofory! Temperatura 17°C lub 18°C powinna być do zniesienia. Ogólnie rzecz biorąc, ustaw termostat raczej nisko i załóż sweter, gdy jest ci zimno.

Jako system ogrzewania pomocniczego, dlaczego nie rozważyć pompy ciepła, która pobiera ciepło z powietrza, wody lub gruntu i oddaje je przez powietrze lub wodę (grzejniki, ogrzewanie podłogowe)?

Jak w przypadku wszystkich twoich projektów, sprawdź, czy w twoim regionie lub kraju istnieją możliwości otrzymania dotacji lub zwolnień podatkowych z tytułu takiej inwestycji. Wykorzystaj wszystkie środki udostępnione przez prawo, aby zaoszczędzić pieniądze. A jeśli nie zależy ci na oszczędnościach, zawsze możesz wysłać mi nadwyżkę pieniędzy, którą masz.

KOGENERACJA

Kogeneracja to proces technologiczny jednoczesnego wytwarzania energii elektrycznej i użytkowego ciepła w elektrociepłowni. Pomysł kogeneracji opiera się na fakcie, że produkcja energii elektrycznej generuje dużą ilość ciepła zazwyczaj rozpraszaną w środowisku naturalnym. W odpowiedzi na zapotrzebowanie grzewcze, kogeneracja pozwala na wykorzystanie cyklu wytwarzania energii elektrycznej również jako źródła ciepła. W modułach kogeneracyjnych energia elektryczna jest

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

zużywana samodzielnie lub wprowadzana z powrotem do sieci publicznej. Energia cieplna jest najczęściej wykorzystywana do ogrzewania budynków lub wytwarzania ciepłej wody użytkowej.

Weźmy praktyczny przykład. W przypadku jednoczesnego zapotrzebowania na energię elektryczną i cieplną w TBA:

- klasyczną konfiguracją może być piec na olej opałowy oraz elektryczność z sieci;
- konfiguracja kogeneracyjna polegałaby na tym, że ten sam piec generowałby energię elektryczną, a ciepło byłoby wykorzystywane do ogrzewania. Energia elektryczna może być również wytwarzana przez panele słoneczne (do podgrzewania wody i wytwarzania prądu) oraz inne źródła odnawialne.

BATERIE, AKUMULATORY, ŚWIECE

Rozejrzyj się wokół siebie. Ile przedmiotów działa na baterie? Latarki, urządzenia monitorujące, komputery, liczniki Geiger'a itp. Pamiętaj, aby zgromadzić wystarczającą ilość baterii i akumulatorów wszystkich rodzajów i nabyć kilka ładowarek, w tym ładowarek solarnych. Brak wystarczającej ilości baterii i akumulatorów jest według wojska jednym z głównych problemów współczesnych sił zbrojnych. I ty, zużyjesz ich dużo i to szybko.

Jeśli zdecydowałeś się na system elektryczny, który przechowuje energię elektryczną w akumulatorach, pamiętaj, aby obchodzić się z nimi z dużą ostrożnością, ponieważ są potencjalnie niebezpiecznymi obiektami nie tylko ze względu na zawarte w nich ładunki elektryczne, ale także dlatego, że akumulator jest wypełniony kwasem (na przykład baterie i akumulatory ołowiowe zawierają kwas siarkowy). Należy magazynować puste akumulatory zapasowe,

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

bez zawartości kwasu, który należy przechowywać oddzielnie i bezpiecznie, aby uniknąć przedwczesnego ich zużycia.

Wreszcie, pamiętaj, aby mieć dużo świec, małych i dużych, a także zniczy. Będziesz ich potrzebował. Dobrej jakości świeca nie ma właściwie okresu ważności. Jeśli więc nie zamierzasz nauczyć się robić jej samemu – co byłoby dobrą rzeczą – twój zapas będzie ci służył przez długi czas i może okazać się przydatny na potrzeby handlu wymiennego.

Ludzie często zadają mi pytanie, czy zakup agregatu prądotwórczego jest konieczny. Jest to z pewnością niezwykle użyteczna maszyna, zwłaszcza jeśli kupisz taką, która może generować od 4 do 10 kW/h, ponieważ dostarczy ci prądu, kiedy wszystkie inne systemy przestaną działać. Ale ile paliwa jesteś w stanie składować?

Jest to dobre rozwiązanie awaryjne w perspektywie średnioterminowej, ale z pewnością nie w perspektywie długoterminowej, gdyby niedobór ropy miał się zwiększyć.

Nie wiem, czy istnieje idealny system na pokrycie potrzeb energetycznych TBA. Wydaje mi się jednak logiczne, że jeśli ograniczysz swoje potrzeby i zużycie, a jednocześnie stworzysz efektywną strukturę do generowania ciepła i energii elektrycznej, będziesz w stanie osiągnąć stosunkowo niedrogi, bardzo trwały i być może nawet całkowicie autonomiczny efekt.

Nie wahaj się poprosić o radę specjalistów ds. energii. Uzyskaj wyjaśnienie różnych opcji dostępnych dla twojej TBA, uzyskaj kilka wycen bądź uważny, drobiazgowy i uważaj na wypadki losowe. W przypadku instalacji, o ile sam nie masz dużego doświadczenia, pracuj z elektrykiem, który będzie w stanie obsłużyć wszystko związane z elektrycznością. Byłoby głupio, gdyby twoja baza spłonęła, bo zostawiłeś gołe kable...

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

Oprócz bibliografii i linków w załącznikach, dobrym źródłem informacji jest strona internetowa Europejskiej Rady ds. Gospodarki Energetycznej, pod adresem: www.eceee.org

---

Pierre założył swoją TBA w regionie Franches-Montagnes w Jurze. Kupił farmę i 9 tysięcy m² ziemi, na której znajduje się źródło. Farmę prowadzi przyjaciel Pierre'a, Lucas, mieszkający tam na stałe. Lucas jest byłym żołnierzem Legii Cudzoziemskiej i opiekuje się z zamiłowaniem sześcioma końmi. Zarządza również obroną farmy. Wygląda na to, że przechował dużo materiału z czasów, gdy mieszkał w Aubagne. Wokół gospodarstwa znajduje się ogród warzywny o powierzchni tysiąca metrów kwadratowych, kurnik i kilka islandzkich owiec (które wytrzymują zimowe mrozy). Pierre i Lucas zrobili zapas żywności, wystarczający aby nakarmić dziesięć osób dorosłych przez rok. Uzgodnili to z dwoma innymi przyjaciółmi, lekarką Yacine, i mechanikiem Markiem, aby oni i ich rodziny mogły dołączyć w razie kryzysu.
Aby TBA była samowystarczalna energetycznie, wprowadzono pierwsze rozwiązanie w postaci paneli fotowoltaicznych, które zapewniłyby produkcję na poziomie 40 kWh. To jednak nie wystarczyło do pełnej autonomii. Z pomocą i radą kanadyjskiego specjalisty, system ogrzewania olejowego został zastąpiony modułem kogeneracyjnym, którego głównym źródłem jest system ogrzewania na bazie peletu i drewna z mini turbiną wodną (5 kW/h) zainstalowaną na źródle wody. W ten sposób kocioł pracuje na drewnie (łatwo dostępnym w regionie), energii wodnej i solarnej oraz zapewnia ogrzewanie, ciepłą wodę i prąd elektryczny. W tej TBA na wysokości 800 m n.p.m. Pierre zadbał również o renowację izolacji gospodarstwa (z wełny mineralnej).

Pavel założył dużą TBA na wschodniej równinie ukraińskiej, w pobliżu Ługańska. Ponieważ zbił fortunę na

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

sprzedaży oprogramowania, nie liczył się z kosztami, aby wszystko było perfekcyjne. Kupił ogromny teren i wynajął dwie rodziny rolników, aby zajmowały się polami, krowami i końmi. Zgromadził dużą ilość oleju napędowego do ogrzewania, prądnic i maszyn rolniczych. Zbudował kilka studni słodkowodnych, które czerpały wodę wykorzystując energię wytwarzaną przez dużą turbinę wiatrową. Nadmiar energii elektrycznej, w połączeniu z energią produkowaną przez panele fotowoltaiczne, pomógł zapewnić wystarczającą ilość kilowatów dla głównego domu. Ale domy rolników nie były jeszcze samowystarczalne w tej chwili. Do ogrzewania wszystkich domów, Pavel zainstalował gruntowy wymiennik ciepła, uzupełniany przez bardziej konwencjonalne ogrzewanie olejowe. Każdy dom wyposażony został również w tradycyjny piec, w którym można palić drewnem lub węglem drzewnym. W przypadku kryzysu Pavel jest przekonany, że on i jego rodzina będą niezależni pod względem energetycznym i że jego baza sobie świetnie poradzi bez względu na wszystko.

Poznaj Dider'a, chodzącego stale z bronią dziadka u boku. Udało mu się uciec z miasta tunelem metra. Był przerażony, biegł po ciemku wśród szczurów, ale wyszedł z tego cało. Od tygodnia żywił się napojami gazowanymi i batonikami z rozbitego własnoręcznie automatu. Czuł się wykończony, ale musiał iść dalej. Szedł w kierunku wsi bez żadnego konkretnego celu, omijając zatłoczone drogi, opanowane przez bandy szabrowników. Był świadkiem niewyobrażalnych scen przemocy.... Wczoraj dotarł do gospodarstwa, gdzie został ugoszczony. To piękne miejsce, jest prowadzone przez społeczność dawnych hipisów i ich dzieci. Mają wszystko, czego potrzebują: wodę, panele fotowoltaiczne do ogrzewania i elektryczności, bardzo duży ogród warzywny, hodowlę kóz. Przyjęli około dwudziestu ludzi, wszyscy całkiem dobrze sytuowani przed kryzysem, sądząc po pięknych samochodach zaparkowanych na dziedzińcu. Guillaume, który pełnił rolę patriarchy, wyjaśnił Dider'owi, że to miejsce jest zorganizowane jak Kibuc, wszyscy wspólnie pracują i dzielą się owocami pracy, żywnością i wszystkim innym. Wyjaśnił, że przemoc

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

nic nie rozwiązuje, a umysł jest silniejszy od broni. Jeśli chce zostać, będzie musiał pozbyć się strzelby. Didier odpowiedział, że się nad tym zastanowi. Po przespanej nocy oraz pochłonięciu dużego talerza warzyw i sałaty, zdecydował się na wyjazd.
Następnego dnia, farma została zaatakowana przez gang motocyklowy, zapasy zostały zrabowane, a budynki spalone....

3.3/5 PUNKT 5: WIEDZA

„Ten, kto ma zawód, jest jak ten, kto ma zamek"
Przysłowie berberyjskie

„Niemożliwe jest dodanie czegoś do już zapełnionego naczynia"
Lao Tzu, chiński mędrzec, 6 wiek p.n.e.

„Żyjemy w świecie, w którym wiedza rozwija się w coraz szybszym tempie. Pij gorliwie z tego źródła mądrości i doświadczenia"
Gordon B. Hinckley, pastor mormonów amerykańskich (1910-2008)

Światowa gospodarka załamała się, świat się wali, a ty, twoja rodzina i być może przyjaciele jesteście bezpieczni w TBA: masz wystarczająco dużo wody i pożywienia, zarządzasz swoim ogrodem warzywnym i zwierzętami tak dobrze, jak to możliwe. Zgromadziłeś też rozsądne zapasy leków. W bazie jest również ciepła woda i prąd. Masz teraz dużo wolnego czasu. Ale nie da się pojechać samochodem do kina ani na wakacje na Lazurowe Wybrzeże, ani na Mykonos, żeby się zabawić! Co zamierzasz zrobić ze swoim czasem? Jaką wiedzę zaczniesz teraz zdobywać gdy będziesz już w swojej TBA?

Egzemplarz zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

Do rozważenia są trzy kategorie:
- **Zawód** – wiedza, której potrzebujesz i którą będziesz umiał przekazywać.
- **Kultura** – podstawowe informacje kulturowe, które stanowią podstawę twojej tożsamości, które mogą być nauczane i które pozwolą utrzymać twój umysł i intelekt na wysokim poziomie.
- **Rozrywka** – zabawy niezbędne, abyście nie nudzili się i nie pozabijali nawzajem!

WIEDZA JEST PIĄTYM PODSTAWOWYM ELEMENTEM TBA

ZAWODY

Poniżej prezentuję umiejętności, które będą potrzebne na co dzień w TBA: botanika, zielarstwo, ogrodnictwo, stolarstwo, szewstwo, mechanika, medycyna ratunkowa, itp. Ważne jest, aby szybko, przynajmniej powierzchownie zdobyć te umiejętności, dlatego bardzo przydatne byłoby rozdzielenie nauki pomiędzy ludźmi obecnymi w bazie, tak aby można było stworzyć specjalizacje. Niektóre z tych umiejętności mogą być zawodami jutra i mogłyby stać się już teraz twoim źródłem utrzymania.

W każdym razie, jeśli projekt TBA jest poważny, musisz zacząć przygotowywać się już teraz i rozwijać umiejętności, które mogłoby stać się kiedyś zawodem. Możemy sobie wyobrazić, że w rodzinie mężczyzna nauczyłby się pracować z drewnem, podczas gdy kobieta zajmowałaby się ogrodnictwem lub odwrotnie. Również dzieci, w zależności od wieku i siły fizycznej, mogą uczestniczyć w przygotowaniach, poprzez gry i zabawę, ucząc się opiekować małymi zwierzętami (króliki, kurczaki itp.) lub wykonując proste czynności (zbieranie drewna, zwiędłych liści, usuwanie śniegu itp.). Uważaj, aby te zadania nie stały się zbyt nudne

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

dla dzieci (i dla ciebie!). Chodzi o naukę przez zabawę aby w ten sposób scalić rodzinę. To zawsze lepsze niż granie na konsoli w najnowszą brutalną grę.

Uważaj, aby nie kłaść zbyt dużego nacisku na technologię i gadżety. Wśród moich klientów są ludzie bardzo zaangażowani, którzy wyposażają się we wszystko, co może ułatwić im życie: pilarki łańcuchowe i inne narzędzia elektryczne, samochody terenowe i ciągniki z ogromnymi bakami na olej opałowy, broń palną wszelkiego rodzaju.

Przechowują wszystko, co jest potrzebne do zorganizowania zaimprowizowanej sali operacyjnej na wsi, ustawiają turbiny wiatrowe, panele słoneczne z akumulatorem oraz alternatorami, ale nigdy nie mają czasu, aby nauczyć się ich obsługi (piła łańcuchowa to świetna sprawa, ale czy kiedykolwiek miałeś okazję ściąć nią drzewo?). Zależność od techniki może odwrócić się przeciwko tobie: co zrobisz, jeśli twoja turbina wiatrowa ulegnie awarii? Jak naprawisz alternator? Jak użyjesz narzędzi, które nabyłeś?

Kiedy zacząłem się przygotowywać, bardzo często robiłem sobie krzywdę, szczególnie przy pierwszym użyciu siekiery. Poszedłem do przychodni na mojej ulicy, lekarz zdezynfekował i zszył mi palec, wszystko okazało się bardzo proste. Teraz jest lepsza pora na ten rodzaj doświadczeń niż wtedy, gdy będziesz potencjalnie odizolowany lub sam w bazie. To samo dotyczy awarii prądnicy lub zepsutego samochodu. Jak mówi amerykański surwiwalista James Rawles: „*Umiejętności są lepsze od gadżetów, praktyka jest lepsza od stylu, a jeśli skóra na twoich dłoniach nie jest twarda, nie pracujesz wystarczająco ciężko.*"

Konkretnie oznacza to, że możesz już teraz zacząć uczyć się jednego zawodu lub większej ich liczby, poza tym, który już posiadasz. Na początek, może przyjrzyjmy się niektórym książkom, które umieściłem

Egzemplarz zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

w sekcji bibliograficznej, a potem wybierz coś dla siebie? Nie ma potrzeby zmuszania się do robienia czegoś, co ci się nie podoba. Spróbuj kilku czynności, aby znaleźć tę, która daje ci największą satysfakcję. Być może znajdziesz nawet pracę, o której marzyłeś jako dziecko, zanim machina ekonomiczna zmusiła cię do wyboru kariery lub pracy zarobkowej?

KULTURA

Będziemy musieli wybrać, które dzieła kultury chcemy zabrać ze sobą, które książki, które dzieła sztuki, jaką muzykę, filmy chcemy zatrzymać i zabrać. Chodzi o to, aby wyobrazić sobie, że jesteś jak biblijny Noe i jego arka, ale zamiast ratować gatunki zwierząt, wybierasz kulturę, którą chcesz zachować: jeśli twoją pasją jest literatura, napełnij kartony książkami i zrób sobie piękną bibliotekę; jeśli jesteś miłośnikiem muzyki, zapełnij bazę muzyką, którą lubisz; jeśli zbierasz znaczki lub Lego, zabierz ze sobą swoje kolekcje!

Dzięki nośnikom cyfrowym, łatwo i niedrogo można zdygitalizować ogromną ilość materiału, pojawia się natomiast pytanie o trwałość nośników i zdolność komputerów do odczytywania tych danych w dłuższej perspektywie czasowej. Polecam połączenie różnego rodzaju nośników i wielu kopii elektronicznych, które będziecie regularnie odnawiać. Pamiętaj, aby przechowywać dyski twarde i komputery w metalowym pudełku (klatce Faradaya), aby chronić je przed impulsami elektromagnetycznymi, znanymi również jako IEM, lub innymi.

Ale nie myśl tylko o tym, co sam lubisz. Pomyśl również o tym, co definiuje twoją kulturę. Jeśli, na przykład, myślisz jak generał de Gaulle, że (na przykład) Francję określa się jako „*europejski naród rasy białej, wywodzący się z cywilizacji grecko-łacińskiej i religii*

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

katolickiej", zabierz Nowy Testament i wielką klasykę myśli grecko-rzymskiej (Homera, Platona, Sokratesa, Senekę itp.). Jeśli uważasz, że kulturę definiuje jej historia, a ona odnosi się do historii świata, to weź wiele książek historycznych na temat kultur świata i etnografii. Albo zrób jedno i drugie. To zależy od ciebie!

Ze swojej strony, cytując mój skromny przykład, wziąłem zarówno dużą ilość podręczników historii (to moja pasja), wiele klasyków literatury francuskiej, włoskiej, amerykańskiej, rosyjskiej, niemieckiej i dodałem do nich dużą ilość słowników i podręczników języków obcych (niemieckiego, rosyjskiego, chińskiego – nigdy nie wiadomo, kto może na nas najech.... hmmm, nas ocalić....), podręczników szkolnych do gramatyki, matematyki, fizyki. Chcę móc przekazać jak najwięcej wiedzy moim dzieciom, zaczynając od czytania i pisania. Na koniec zadbałem o to, by wziąć książki opowiadające o podwalinach cywilizacji zachodniej: mitologie grecką, egipską, celtycką, nordycką... a także opowieści i legendy nowsze i regionalne (od Islandii po Afrykę Środkową i region Genewy).

Zapewne już zrozumiałeś, że kultura nie ma wyłącznie funkcji rozrywkowej. Musi być również chroniona przed zniszczeniem i przekazywana przyszłym pokoleniom. Wiedza i mądrość pomogą tobie, twojej TBA i twojej rozległej społeczności rozróżnić prawdę od fałszu i dokonać właściwych wyborów. Literatura, edukacja ogólna, nauka matematyki i fizyki są niezbędne, aby nie pogrążyć się w barbarzyństwie lub zbyt daleko w „*okresie przedpiśmiennym*", co moim zdaniem byłoby końcem ludzkości. Naszym obowiązkiem jako ludzi z najbardziej chwalebnych i zaawansowanych narodów, kultur i cywilizacji w historii, jest zachowanie i przekazywanie wiedzy i doświadczeń, które mogą być nadal wykorzystywane, a może pewnego dnia odrodzą się z popiołów w lepszej formie.

Egzemplarz zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

ROZRYWKA

Ponieważ życie to coś więcej niż tylko czytanie Nietzschego czy Platona, trzeba też spędzać czas na zabawie. Długie zimowe wieczory mogą być nudne, jeśli nie ma niczego sensownego aby je zapełnić. W zależności od twoich upodobań i zainteresowań wybierzesz to, co chcesz przechowywać w swojej TBA. Dla niektórych będzie to jeszcze więcej książek: powieści przygodowych, romansów, fantastyki czy kryminałów. Dla innych będzie to muzyka: klasyczna, jazz, hard rock itp., które przechowasz w formie CD, na komputerze lub winylu. Upewnij się, że masz moc potrzebną do korzystania z wieży lub iPoda. Dla innych, rozrywka oznacza gry planszowe, gry karciane, puzzle, itp. Myślę, że skoro nawet nasze największe pasje mogą nas znudzić, dobrze wziąć wszystkiego po trochu. Zachęcam do udziału w grach planszowych i karcianych, ponieważ pozwalają one na zmianę roli społecznej, która działa jako zawór bezpieczeństwa dla nieuniknionej frustracji w rodzinie lub społeczności. Odgrywanie ról może również okazać się dobroczynne w tej sytuacji (roleplaying game).

Ważne jest, aby zabrać ze sobą trochę swoich pasji i luksusu, do którego się przyzwyczaiłeś. Będzie to działać zarówno jako połączenie ze światem minionym, ale także jako brama, która pomoże ci przejść do przyszłego świata. Tego, który zbudujesz w roli aktora.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749685643862336

Oliver przekształcił swoją willę w TBA. Nazywa to „zabunkrowaniem". Jego willa jest podmiejskim domem mieszkalnym. Znajduje się na szczycie wzgórza i jest ostatnim domem na podjeździe. W odległości około pięciu kilometrów znajduje się duże jezioro, w odległości trzystu metrów szeroka rzeka i las obfitujący w zwierzynę po drugiej stronie wzgórza. Jego żona uwielbia ogrodnictwo i od kilku lat pracuje w ogrodzie warzywnym o powierzchni 50 m². Mają też uprawę grzybów w piwnicy. Zgromadzili żywność na 6 miesięcy i różnego rodzaju sprzęt, który będzie przydatny w przypadku ciężkich czasów. Teraz, gdy nadszedł kryzys, zostają w domu. Oliver jest byłym trenerem wojskowym i zdołał zachować broń – karabiny szturmowe i snajperskie, pistolety – oraz kilka tysięcy nabojów. Jego żona, Simonetta, z zawodu sekretarka, pasjonowała się tresurą psów i ma ich teraz kilka, świetnie wytresowanych do obrony.
Gdy tylko zaczęły się zamieszki, przyjęli rodziców Simonetty, matkę, brata i siostrę Olivera oraz ich współmałżonków. Jest im trochę ciasno, ale zamierzają powiększyć ogród warzywny i powinno być w porządku. Oliver szybko skontaktował się ze wszystkimi sąsiadami i sprawdził, kto jest uzbrojony. Utworzył zdyscyplinowaną milicję z dwudziestu spanikowanych osób i wyszkolił je szybko z zakładania TBA. Pomógł stworzyć ogrody warzywne i zebrać nasiona. Zorganizował warty i ustawił blokadę na końcu ulicy. Simonetta wyszkoliła również miejscowe psy do pilnowania terenu.
Dzięki wiedzy i doświadczeniu, ich TBA zostało przekształcone z willi w małą dzielnicę.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

3.3/6 PUNKT 6: OBRONA

„ Jeśli chcesz pokoju, gotuj się do wojny”
Publius Flavius Vegetius, De re militari, 400

„Na bagnetach można się wesprzeć,
ale usiedzieć się na nich nie da.”
Napoleon Bonaparte, cesarz Francji (1769-1821)

„Celem wojny nie jest umieranie za swój kraj,
ale sprawienie by drań po drugiej stronie umarł za swój”
George S. Patton, generał Armii Amerykańskiej (1885-1945)

„Ceną wolności jest wieczna czujność.”
Thomas Jefferson, prezydent Stanów Zjednoczonych (1743-1826)

„Lepiej jest odejść ze spuszczoną głową niż nogami do przodu”
Michel Audiard, reżyser francuski (1920-1985)

„Aby żyć szczęśliwie, żyjmy w ukryciu”
Francuskie przysłowie

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749585/43862336

Jesteś już gotowy na każdą ewentualność. Masz własną wodę pitną, a twój ogród warzywny, który rozwijałeś i pielęgnowałeś z wielką miłością, w końcu przynosi plony. Posiadasz duże zapasy żywności i zdobyłeś użyteczną wiedzę, która pozwala ci pracować w każdych warunkach. Stworzyłeś dobrze wyposażoną i zrównoważoną TBA we wszystkich obszarach, w tym, w zakresie energii elektrycznej i ogrzewania. Jesteś szczęśliwy i zadowolony z rezultatów tak ciężkiej pracy.

Jak naprawdę będzie, to się dopiero okaże. Wkrótce gdy nadejdzie kryzys inni nieprzygotowani, podli i gotowi na wszystko, pomyślą, że o wiele łatwiej jest przywłaszczyć sobie takie miejsce (i wyeliminować jego właścicieli, w tym kobiety i dzieci) niż ciężko pracować nad jego stworzeniem.

SZÓSTYM PODSTAWOWYM ELEMENTEM TBA JEST OBRONA

Istnieje problem wynikający z pacyfistycznego podejścia do powrotu na ziemię społeczności agrarnych, które były w modzie w ostatnich latach. Społeczności te opierają się na filozofii podobnej do filozofii Amiszów w Pensylwanii, którzy zdecydowali się mieszkać w Stanach Zjednoczonych, nowej ziemi obiecanej, jedynie z narzędziami i umiejętnościami, które istniały w XVIII wieku. Mimo, że w przypadku kryzysu to niezwykle wydajne rolnictwo ekologiczne zapewni swoim ludziom bardzo dobre warunki życia nawet bez elektryczności i mechanizacji, to Amisze nie przetrwają długo, bez użycia przemocy, ze swoim pokojowym nastawieniem, w obliczu uzbrojonych i agresywnych gangów, które szybko utworzą się i wyspecjalizują w grabieży. Te gangi, zmotoryzowane dzięki skradzionej benzynie, będą przeprowadzać kolejne naloty na tereny wiejskie. Zanim ci zdesperowani przestępcy umrą z głodu

Egzemplarz zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

lub zostaną zneutralizowani, spowodują wiele szkód, zniszczeń i cierpienia.

Może to ty będziesz ich następnym celem?

Bądź gotowy.

Od niepamiętnych czasów ludzie musieli chronić się przed dzikimi zwierzętami, złymi warunkami atmosferycznymi i swoimi wrogami. Człowiek ma instynkt przetrwania i odruchy samoobrony, a jego potrzeba bezpieczeństwa, jak już wspomnieliśmy, jest drugim poziomem hierarchii lub piramidy Maslowa. Potrzeba bezpieczeństwa jest nadrzędna dla człowieka i będzie on starał się chronić siebie, swoich bliskich i swój majątek przed niebezpieczeństwem śmierci, zniszczenia i kradzieży. W przypadku poważnego kryzysu i załamania gospodarczego potrzeba ta szybko stanie się koniecznością. Ograniczenia narzucone przez prawo szybko ustąpią prawu silniejszego, najbardziej przebiegłego lub najbardziej zdeterminowanego. Musisz zrobić wszystko, co w twojej mocy, by nie stać się ofiarą. Jednak nie wystarczy otoczyć posesję drutem kolczastym i uzbroić się w stary karabin, aby czuć się bezpiecznie. Należy podjąć kroki w celu zapewnienia jak największej skuteczności obrony w każdej sytuacji. Postarajmy się zostać niezwyciężeni!

CZYM JEST OBRONA?

Po pierwsze, uzgodnijmy jedną rzecz: całkowite bezpieczeństwo nie istnieje. Niemożliwe jest zabezpieczenie się przed wszystkimi rodzajami ryzyka, jest ich zbyt wiele i są zbyt różne. Przede wszystkim, istnieją parametry, których nie kontrolujesz, a nawet jeśli mógłbyś kontrolować pewną ich liczbę, ogrom prawdopodobieństw i możliwych kombinacji sprawia, że próba kontroli wszystkich potencjalnych zagrożeń jest całkowicie iluzoryczna. Nie ma sensu mieć obsesji na

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

punkcie bezpieczeństwa. Zdrowy związek z ryzykiem jest jednym z istotnych elementów życia.

Jak przeczytaliście w rozdziale opisującym możliwe scenariusze na przyszłość, istnieje wiele zagrożeń, które mogą doprowadzić do załamania gospodarczego, ponieważ są one związane z decyzjami rządu, błędami ludzkimi, siłami natury i innymi czynnikami, które są całkowicie nieprzewidywalne i w związku z tym niekontrolowane w naszej skali. Czy warto więc przywiązywać tak dużą wagę do bezpieczeństwa? Odpowiedź brzmi „tak"! Rzeczywiście, podczas gdy wiele czynników jest nieprzewidywalnych, inne są bardzo przewidywalne, szczególnie te, związane z naturą ludzką. A elementy, które na to wpływają, mogą być dobrze rozpoznane i kontrolowane, co znacznie ograniczy podejmowanie ryzyka.

Weźmy konkretny przykład. Przechodzisz przez ulicę. Twoje bezpieczeństwo może być zagrożone przez nieuważnego kierowcę, który może cię potrącić. Nie masz na to wpływu. Nawet jeśli istnieje zagrożenie dla twojego bezpieczeństwa, nadal będziesz przechodził przez tę ulicę. Jesteś świadomy ryzyka i masz na nie wpływ przechodząc przez przejście dla pieszych. Możesz być uważny i patrzeć na obie strony ulicy. Wreszcie, możesz przewidzieć możliwość rozproszenia uwagi kierowcy i być przygotowanym na nagłe cofnięcie się, jeśli zauważysz, że samochód nie zwalnia lub jedzie prosto w twoją stronę. Nawet jeśli nie możemy uniknąć ryzyka, możemy podjąć kroki w celu zmniejszenia narażenia na nie oraz ograniczenia jego skutków.

Obronę w tym kontekście można zdefiniować jako zestaw wiedzy, przygotowań fizycznych, psychologicznych, zgromadzenie niezbędnego sprzętu i wyrobienie w sobie odpowiednich postaw, adekwatnych do zagrożeń, które zmniejszą narażenie na ryzyko.

Egzemplarz zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

Bezpieczeństwo nie jest zatem jedną ogólną formułą, lecz zbiorem nawyków i sposobów bycia, które będą specyficzne dla każdej osoby i każdej grupy, mającej wspólne przygotowanie. Musimy wziąć pod uwagę kontekst i rodzaj zagrożenia: nie bronimy się tak samo na wsi jak w mieście, w Lagos czy Zurychu; nie chronimy się w ten sam sposób przed człowiekiem, zwierzęciem czy żywiołami. Będziesz musiał walczyć z uprzedzeniami większości ludzi wokół siebie: dla wielu osób przygotowanie się do obrony kojarzy się z byciem paranoikiem.

W rzeczywistości i to ważniejsze niż opinia osób wokół ciebie, obrona jest generalnie dobrze zdefiniowana przez prawo. Chociaż kwestia ta jest szeroka i niejednoznaczna wśród prawników i adwokatów, należy uznać, że prawo karne przewiduje cały arsenał zasad dotyczących tego, co jest dozwolone, a co nie. Osoba niezaznajomiona z prawem musi myśleć o tym, co oznacza, w sensie prawnym, bronić się. Trzeba szanować prawo w każdych okolicznościach, w każdym razie tak długo, jak długo ono obowiązuje.

W tym rozdziale wyraźnie podkreślam, że należy dokonać rozróżnienia między obecną sytuacją a poważną sytuacją kryzysową, w której kwestia przetrwania będzie najważniejsza. Najpierw omówimy zasadę proporcjonalności, która polega na zapewnieniu odpowiedniej reakcji na konkretne zagrożenie, a następnie krótko omówimy środki, jakimi możemy dysponować, aby bronić siebie, swojej rodziny i TBA.

Jak zdefiniować zasadę proporcjonalności? Jest to adekwatność zastosowanych środków do celu który zamierzamy osiągnąć. Jak to często bywa w przypadku prawa, może się to wydawać skomplikowane. Weźmy przykład: Mohammed wraca z treningu tenisa i w transporcie publicznym zostaje zaatakowany przez Martina, „*miejskiego drapieżcę*”, małą lokalną

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749585373862336

szumowinę, która chce zabrać jego torbę. Zagrożenia pozostają werbalne. Zgodnie z prawem Mohammed nie może się bronić, uderzając Martina gwałtownie rakietą tenisową, ponieważ groźby pozostały w sferze słownej. Rzeczywiście, zgodnie z prawem, uderzenie kogoś rakietą tenisową może spowodować poważne obrażenia, albo nawet doprowadzić do śmierci. Związek pomiędzy dobrem docelowym (torba sportowa) a potencjalnym urazem ciała nie jest uważany za proporcjonalny, a fizyczna integralność jednostki jest warta więcej niż sprzęt sportowy. W tej samej sytuacji gdy Mohammed musi stawić czoła temu samemu Martinowi, który tym razem grozi mu nożem, uderzenie rakietą byłoby uzasadnione z punktu widzenia prawa, ponieważ agresywny osobnik uzbrojony w nóż zagraża integralności cielesnej Mohammeda.

Należy pamiętać o tej zasadzie w czasach, gdy państwo nadal odpowiada za porządek i bezpieczeństwo. W czasach całkowitego chaosu, kiedy państwo zniknie, zasada będzie zupełnie inna, wszystko będzie dozwolone, aby pozostać przy życiu, a jedynym ograniczeniem będzie to, co dyktuje sumienie. I nie będzie już treningu tenisa.

JAK SIĘ BRONIĆ?

Aby skutecznie się bronić, musisz najpierw zrozumieć przed czym się bronisz. Zobaczymy później, jak bronić się przed zwierzętami i żywiołami, ale największym zagrożeniem dla człowieka pozostaje ciągle człowiek.

Relacja drapieżnik – ofiara ma pierwszorzędne znaczenie w przypadku braku bezpieczeństwa strukturalnego. W przypadku kryzysu, niestety tak już niewielki szacunek dla organów państwowych zostanie bardzo szybko zastąpiony przez prawo silniejszego, co uzasadnia wszelkie możliwe i wyobrażalne naganne

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

zachowania. Miejski drapieżnik istnieje i z każdym dniem staje się coraz bardziej odważny, o czym świadczy atak, który miał miejsce 30 czerwca 2011 roku w Castres we Francji, gdzie grupa około trzydziestu całkowicie nieodpowiedzialnych osób zaatakowała koszary Piechoty Morskiej 8 Pułku Spadochroniarzy z użyciem gazu łzawiącego i broni palnej!

Sytuacje opisane w pierwszej części tej książki stworzą bardzo korzystne środowisko dla tego typu jednostek, przyzwyczajonych do życia poza prawem. W przypadku załamania gospodarczego to właśnie nieformalne i zmieniające się zasady tych osób szybko zastąpią obecne prawodawstwo. Mimo, że są one zorganizowane w bardzo hierarchiczny sposób, grupy te szanują jedynie swój dobytek, a dobra innych ludzi postrzegane są jako ogromny sklep samoobsługowy. Najlepszym rozwiązaniem jest zatem unikanie tych drapieżników miejskich poprzez opuszczenie zajmowanych przez nich dzielnic i oddalenie się od ich „*terytorium łowieckiego*".

Jeśli przyjrzymy się bliżej motywacji i psychologii agresorów, będziemy w stanie lepiej zidentyfikować różne ich kategorie i typowe profile.

Ustalmy pięć kategorii:

Psychopata to osoba, która niekoniecznie pochodzi z ubogich warstw społecznych (wręcz przeciwnie!) i która charakteryzuje się zaprzeczaniem indywidualności innych, własną wizją dobra i zła (często narcystyczną i egoistycznie stronniczą) oraz ogólnie impulsywnym i antyspołecznym zachowaniem, które może nawet prowadzić do przestępstwa. Ludzi tych można rozpoznać po braku empatii, silnym dystansie emocjonalnym i tendencji do myślenia tylko o tym, co jest dla nich dobre. Osoby te będą skłonne zrobić wszystko, aby przetrwać, a brutalne czyny, kłamstwa i próby zaspokojenia ich potrzeb kosztem innych mogą

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749585/43862336

spowodować ogromne szkody. Unikaj ich i postaraj się nie mieć żadnego z nich w swojej TBA.

Agresor działający w pojedynkę to osoba, która z wyprzedzeniem przygotowuje swoją napaść. Zastawia pułapkę. Ten człowiek przygotuje zasadzkę tylko wtedy, gdy jest pewien, że zdobycz jest tego warta. Jest racjonalny i może łatwo się poddać, jeśli zda sobie sprawę, że ofiara jest trudniejsza do pokonania niż się spodziewał. Ci tchórze przetrwają, ponieważ wiedzą, jak obliczyć, co jest dla nich dobre. Zabiorą to od innych, poprzez oszustwa, przemoc i morderstwa. W okresie po upadku, osoby te raczej nie przyjdą bezpośrednio do twojej bazy, aby cię zaatakować, ponieważ jesteś daleko, a będą w mniejszej liczbie. Z drugiej strony, mogą próbować przekonać cię do przyjęcia ich, używając wszelkiego rodzaju forteli. To od ciebie zależy, czy je zidentyfikujesz i odrzucisz, ponieważ kiedy robak znajdzie się w owocu, nie wiesz, co może zrobić.

Nieprzewidywalny agresor jest osobą emocjonalnie niestabilną, która będzie atakować nieoczekiwanie i bez żadnego prawdziwego powodu. Impulsywny awanturnik lub przyłapany złodziej, zbuntowany nastolatek lub narkoman na głodzie, ma trudności ze zrezygnowania ze zdobyczy. W trudnych czasach osoby te szybko staną w obliczu silniejszych niż one same i zostaną wyeliminowane. Staraj się unikać przydzielenia ci tego zadania.

Zorganizowany gang to grupa ludzi, którzy zaplanowali atak. Działają tylko w sytuacji przewagi liczebnej kiedy wszystko układa się po ich myśli i mają nadzieję, że szybko dostaną to, czego chcą. W zwykłych warunkach, poddaj się, jeśli jest to tylko napad (telefon, pieniądze, itp.) i uciekaj, jeśli chodzi im tylko o przemoc. W okresie po upadku, zabezpieczony, ale również zapędzony w kozi róg twojej TBA, nie będziesz mógł się wycofać i będziesz musiał się bronić, szybko eliminując zagrożenie ze

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

strony intruzów, w miarę możliwości w sposób trwały i ostateczny, tak aby nie wróciły z posiłkami.

Stado, które działa na zasadzie instynktu stadnego. Z nieprzewidywalnego i często nieszkodliwego powodu lub z konieczności w trudnych czasach, przechodzi do czynu często bez powodu lub przez oportunizm. Grupy te rzadko są zżyte, ale mogą mieć stadne odruchy i zachowania. W normalnych czasach lepiej jest argumentować, dyskutować i próbować zniechęcić stado lub przed nim uciec. Możliwe jest również postawienie się fizycznie, zwłaszcza jeśli zauważysz przywódcę i uda ci się go odizolować, przemówić mu do rozumu lub szybko powalić go. Większość ludzi w stadzie będzie znajdować się tam jedynie w poszukiwaniu pożywienia i nie są oni niebezpieczni, jeśli spotkasz ich w pojedynkę. Stado nie jest najgorszym zagrożeniem, zwłaszcza jeśli nauczysz się być stanowczym, zdeterminowanym i autorytatywnym naturalnym przywódcą, i jeśli umiesz przemawiać do tłumu. Tego wszystkiego można się nauczyć i można nad tym popracować.

W przypadku kryzysu, zaleca się przyjęcie dystansu „*higienicznego*" w odniesieniu do ludzi spoza rodziny lub grupy przyjaciół. Wielu ludzi zachowa się irracjonalnie w przypadku poważnego zagrożenia. Nie daj się zaatakować przez kogoś, kto jest po prostu zdesperowany.

Ogólnie rzecz biorąc, w normalnych okolicznościach, jeżeli ucieczka jest możliwa nie wahaj się: uciekaj. Drobna napaść, obelga, nie zasługuje na to, abyś dążył do odwetu z uwagi na związane z nim ryzyko fizyczne i prawne, a tym bardziej zemsty. Nie ma nic hańbiącego w tym jeśli się nie zemścisz na kimś nieuczciwym.

Twoim priorytetem jest zawsze przetrwanie twoje i twoich bliskich. Nawet ochrona innych osób jest zbędna i powinna być podejmowana tylko wtedy, gdy nie stanowi zagrożenia dla ciebie. Zastosuj stare

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17495865/43862336

powiedzenie: „*dzieci przed kuzynami, kuzyni przed sąsiadami, sąsiedzi przed nieznajomym*". Nie bądź bohaterem.

Całkowita izolacja nie jest dobrym rozwiązaniem w czasie kryzysu. Jeśli to możliwe bądź szczodry wobec ludzi, których spotykasz. Jeśli środki ci na to pozwolą, spróbuj pomóc im, ponieważ, kto wie, pewnego dnia może i ty będziesz potrzebował pomocy. Ponadto, pamiętaj, że pod „*dzikim wyglądem*" może kryć się lekarz, inżynier lub chemik, który doskonale wpasuje się w twoją grupę i znacznie ułatwi ci przetrwanie.

Aby się bronić, nigdy nie używaj przemocy, chyba że w ostateczności. Zazwyczaj należy stosować zasadę proporcjonalności, a jeżeli czasy stają się bezprawne, to po próbie uniknięcia przemocy należy bronić się nieproporcjonalnie, bezlitośnie, po Afgańsku lub Izraelsku: „*za jedno oko, dwoje oczu, za jeden ząb, cała szczęka!*"

Masz teraz tę przewagę, że jesteś świadomy niebezpieczeństw. Nadal musisz się przygotowywać. Będzie tak, jak ze wszystkim, czego dowiedzieliśmy się na temat postawy przetrwania: odrobina szczęścia, dużo techniki i przede wszystkim przygotowanie psychiczne. Ponieważ szczęście jest trudne do przewidzenia i teoretyzowania, zacznijmy od najważniejszej rzeczy: przygotowania psychicznego.

Po pierwsze, przygotuj się psychologicznie do obrony za pomocą technik zarządzania stresem. Zanim będziesz musiał się bronić, naucz się znać swoje reakcje na stres, naucz się reagować na uderzenie i zranienie, naucz się kontrolować swój oddech. W sytuacji, w której musisz się bronić, nigdy nie stój nieruchomo, nigdy nie pozostawaj w bezdechu, oddychaj! Nigdy się nie spinaj, naucz się być elastycznym i kontrolować ruchy swojego ciała. Po wystąpieniu sytuacji stresowej, przeanalizuj bez okłamywania siebie, co się stało, jak zareagowałeś i jeśli to konieczne, poproś o pomoc.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

Następnie należy zastosować kilka przydatnych postaw. W każdych okolicznościach stań twarzą w twarz naprzeciw niebezpieczeństwa, ponieważ, jak mówi przysłowie, „*cios, który najbardziej boli, to ten, który przychodzi zza pleców*". Jeśli to możliwe, zawsze upewnij się, że stoisz plecami do ściany, aby jak najbardziej poszerzyć pole widzenia i dostrzec nadchodzące zagrożenia. Przede wszystkim, nie wyglądaj jak ofiara. Przeciwnie, bądź odstraszający, pokazując oczami, że rozumiesz, co się dzieje i że widziałeś gierki swoich napastników. I bądź sprytny. Jeśli napastnik grozi ci nożem, ostrzeż go, że masz np. chorobę zakaźną. Miej wiarę w siebie i swoje umiejętności. Używaj zdrowego rozsądku: nie daj się sprowokować i rozpraszać ludziom, których nie znasz, poruszaj się w grupie, jeśli to możliwe, unikaj wind i schodów, nie noś charakterystycznych oznak bogactwa, widocznych kosztowności, nie pokazuj, że masz najnowszy modny telefon lub jakikolwiek inny przedmiot, który wskazuje, że możesz być „opłacalny". Pamiętaj, że w sytuacji kryzysu, para zbyt nowych butów, może łatwo ściągnąć na ciebie nieprzyjemności. Bądź ostrożny, nabierz nawyku identyfikowania strategicznych punktów w twojej okolicy i naucz się dostrzegać zmiany lub nietypowe elementy. Zidentyfikuj wyjścia awaryjne w miejscu pracy i budynku. W przypadku zagrożenia opuść dane miejsce jak najszybciej. Jeszcze raz powtarzam, nie bądź bohaterem.

Przejmij inicjatywę: spójrz napastnikowi w oczy. Naucz się mieć mocny i zdecydowany wygląd. Ćwicz przed lustrem, jeśli trzeba. Nie odwracaj wzroku, nie patrz w dół, nie chowaj ramion, trzymaj się prosto. Nie możesz wyglądać na uległego. Oddychaj spokojnie i głęboko, kontroluj swój stres i strach. Bądź pewny siebie. Jeśli napastnikowi, którego masz przed sobą, nie podoba się twój wygląd, grzecznie go ostrzeż, że nie chcesz kłopotów, chcesz by zostawił cię w spokoju

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

i że jeśli tak się stanie, to wszystko będzie dobrze. Jeśli będzie dalej natarczywy, ostrzeż go stanowczo spojrzeniem, które wytrzyma jego spojrzenie, że jesteś gotów się bronić. Nie prowokuj agresora nagłymi ruchami, a jeśli możesz, odejdź spokojnie. Bądź pewny siebie i kontroluj swój oddech.

Jeśli naprawdę musisz uderzyć, zrób to szybko i niespodziewanie, na przykład w środku zdania. Uderz bardzo mocno (mocniej niż na treningu) i rozejrzyj się, gdzie możesz uciec. Pamiętaj, że celem obrony jest przetrwanie, a nie zwycięstwo lub zemsta, ponieważ, jak mówi Gichin Funakoshi, założyciel nowoczesnego karate, „*kiedy dwa tygrysy walczą, jeden jest ranny, a drugi jest martwy*". Żaden z tych dwóch rezultatów nie byłby dla ciebie dobry.

Jeśli ktoś grozi ci bronią, musisz zadać sobie pytanie, czy to, co zamierzasz zrobić, poprawi sytuację czy ją pogorszy. W większości przypadków należy poddać się, opuścić głowę, położyć się na ziemi. W przypadku broni palnej celem musi być zapobieganie i przewidywanie sytuacji. Jeśli na ulicy wybuchnie strzelanina, musisz szybko położyć się na ziemi lub schować się za barierą ochronną (ściana lub blok silnika samochodu).

Wreszcie, nie wyróżniaj się, szczególnie podczas przygotowania swojej TBA. Kiedy gospodarka się załamie i wybuchnie panika, nie chcesz chyba, aby wszyscy twoi sąsiedzi, przyjaciele, dalecy krewni, byli partnerzy, itd., przyszli do twojego domu. Co gorsza, nie chcesz, żeby banda szabrowników, wiedząca, że jest tam przygotowany facet z dużą ilością jedzenia, pojawiła się w twojej TBA, żeby cię zabić. W twoim interesie nie leży, aby rząd skonfiskował ci wszystko w celu rozdysponowania twoich dóbr dla, zlikwidowania czarnego rynku, albo nakazał, z dobrych intencji, realizację jakiegoś szczytnego celu którego realizacja pozbawiła by ciebie zgromadzonych zapasów

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

i zostawiła „*na lodzie*", bądź zmusiła do jakiejś drastycznej reakcji.

Krótko mówiąc bądź dyskretny. Płać za zakupy jak najczęściej gotówką i nie mów nikomu zbyt otwarcie o swoim projekcie. Nie rób wszystkich zakupów do TBA w okolicy, w której mieszkasz, to pozwoli uniknąć niepotrzebnej gadaniny. Nie ujawniaj nikomu lokalizacji swojej TBA. I absolutnie nie pisz książki na ten temat! Kiedy będziesz gotowy wyobraź sobie, co może się wydarzyć i zacznij przygotowywać się mentalnie, będziesz mógł zacząć uczyć się niektórych technik.

SZTUKI WALKI I SAMOOBRONA

W filmie Luca Bessona „*Léon zawodowiec*", postać zabójcy granego przez Jean'a Réno uczy swoją młodą uczennicę, że najpierw trzeba opanować walkę z oddali, zanim zaczniemy walczyć blisko. Uważam, że należy postąpić dokładnie odwrotnie.

Najpierw naucz się bronić ciałem, potem bronią krótkiego zasięgu, a dopiero potem dalekiego zasięgu.

Oczywiście, można brać lekcje posługiwania się bronią i jednocześnie uczyć się karate. Ale chodzi o to, że jeśli nie opanujesz najpierw swojego ciała i sztuki obronienia się w jakimś zaułku, opanowanie walki na noże, pistolety czy karabiny ci nie pomoże. Umiejętność trafienia w cel na 1800 metrów z karabinu snajperskiego kalibru 50 jest bardzo dobra (a nawet doskonała), ale ta umiejętność nie pomoże ci w ciemnej uliczce. Kto może najwięcej, może najmniej.

Sztuki walki zostały wynalezione przez chłopów w czasach, kiedy noszenie broni było ściśle kontrolowane i zarezerwowane dla żołnierzy i szlachty. Znajomość sztuk walki pozwalała chłopom bronić się przed zbójcami lub uzbrojonym wrogiem. Te sztuki walki wszystkich krajów ewoluowały w kierunku dyscyplin

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

sportowych i są dostępne dla każdej osoby. Zapisz się teraz, aby rozpocząć naukę jednej z nich.

Wybieraj sztuki walki, nazywane hybrydowymi, ponieważ skupiają się na rzeczywistych sytuacjach. Wśród tych technik są: Systema, Krav Maga, Sambo, Full-Contact, Savate (zwany też boksem francuskim), Hapkido, boks tajski, Yiquan, Kapap, wszystkie są doskonałe. Konieczne jest wybranie sztuki walki, gdzie nauczysz się jak wytrzymać ciosy. Zbyt często zapominamy, że każdy obrywa w walce, a to zapobiegnie zaskoczeniu i zamroczeniu.

Ja wybrałem Systemę, radziecką technikę walki i samoobrony opracowaną dla Specnazu (elitarnych komandosów ZSRR) w latach 50. Jest to technika, która charakteryzuje się tym, że nie ma ustalonych zasad walki, pozwala na zadawanie wszelkich możliwych ciosów, uczy przyjmowania ciosów i nie narzuca hierarchii według poziomu lub rangi. Systema, to techniki opracowane w ostatnich latach przez Michaiła Riabko i Władimira Wasiliewa, opierają się na braku oporu (przyjmowaniu ciosów, a nie blokowaniu), kontroli własnego ciała i jego reakcji, kontroli oddechu i naturalnych odruchów, zaburzeń równowagi i szybkiej neutralizacji przeciwnika, co pozwala na walkę z liczniejszym przeciwnikiem.

Jakąkolwiek sztukę walki wybrałeś, trenuj regularnie i wytrwale. Uzupełnij swoje przygotowanie fizyczne o przynajmniej jeden sport wytrzymałościowy (jogging, jazda na rowerze, pływanie), który będziesz starał się uprawiać codziennie przez co najmniej 30 minut, długie spacery (2 lub 3 godziny), które będziesz robił tak często jak to możliwe, przynajmniej raz w tygodniu, a także sporadyczne treningi lub ćwiczenia siłowe.

W miarę jak ciało przygotowuje się, przyswajaj dziesięć podstawowych koncepcji walki w samoobronie, opisanych przez Guillaume'a Morela i Frédérica

Egzemplarz zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

Bouammache'a w „*Protegor*", książce, która wyczerpuje temat i jest bardzo dobrze zilustrowana:

- Uciekaj – przede wszystkim, a jeśli to możliwe, unikaj konfliktu.
- Trenuj – przygotuj swoje ciało i umysł na trudną sytuację. Powtarzaj, wizualizuj, uprawiaj sport, weź udział w warsztatach.
- Nie daj się zamknąć – uwolnij się od napastnika, stwórz sobie przestrzeń, albo go odpychając, albo uciekając. Nie daj się otoczyć kilku przeciwnikom.
- Celuj w narządy wzroku, oddechowe i ruchowe – musisz dobrze wyczuć, do których obszarów wrażliwych nie możesz dotrzeć. Musisz też wiedzieć, jak chronić swoje własne.
- Uderzaj bez przerwy – ponieważ potrzeba średnio co najmniej pięciu do siedmiu uderzeń, aby znokautować przeciwnika, musisz nauczyć się uderzać dużo i szybko raz po razie, aby zdestabilizować przeciwnika i zadać obezwładniający cios.
- Różnicuj poziomy i techniki ataku w celu zaskoczenia przeciwnika.
- Przyjmuj ciosy – musisz być psychicznie gotowy przyjmować ciosy i nauczyć się je wchłaniać, nie będąc zdestabilizowanym lub w szoku psychicznym.
- Uderzaj szybko i mocno – gdy zdecydujesz się użyć siły, musisz uderzyć szybko i precyzyjnie. Wyceluj w punkt wewnątrz ciała przeciwnika, a nie na powierzchni. Uderz luźno, bez napięcia, płynnym, swobodnym ruchem.
- Wykorzystaj otoczenie – wszystko może być improwizowaną bronią: patyk, brelok, długopis, zwinięta gazeta, latarka, akcesoria elektroniczne, kubek, szklanka, narzędzie do majsterkowania, kamyk, gaśnica, skrobak do lodu, butelka, żelazko, kask motocyklowy, krzesło, parasol, itp.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

– Nie miej klapek na oczach – pomimo stresu związanego z walką, nie skupiaj się tylko na napastniku ale naucz się patrzeć na całe najbliższe otoczenie po to, by szukać innych osób i wykryć wszelkie informacje, które mogą pomóc w danej sytuacji.
– Wreszcie, w walce w obronie własnej, nie gryź ani nie uderzaj napastnika w zęby ze względu na ryzyko chorób. Postaraj się nie upaść na ziemię, ponieważ jest to bardzo niekorzystna sytuacja.
– Jeśli wygrasz, nie walcz z przeciwnikiem: unieszkodliw go, a następnie oceń sytuację w perspektywie 360° (dookoła ciebie). Pamiętaj zdanie chińskiego stratega Sun Tzu: „*Tylko wojownik wybiera pacyfizm, inni są nań skazani*."

BROŃ

W przypadku załamania gospodarczego, jeżeli znikną rządy prawa, a siły porządkowe nie będą już w stanie chronić uczciwych obywateli, konieczne będzie zgromadzenie broni, aby się chronić. W rzeczywistości broń jest jedną z gwarancji niezależności obywatela i narodu, kiedy jest tego wart. Jak mówimy w Szwajcarii: „*Obywatel bez broni jest tylko podatnikiem*."

Niestety, broń często ma złą reputację, chociaż sama w sobie nie jest szkodliwa. Od właścicieli broni zależy, czy sprostają oni odpowiedzialności, jaką wzięli na siebie wraz z jej nabyciem. To nie broń rani czy zabija, tylko mężczyźni i kobiety, którzy używają jej w złych celach. Jeśli chodzi o wypadki, to zdarzają się one głównie tym, którzy nie wiedzą, jak jej używać, lub którzy uważają, że nie muszą już przestrzegać podstawowych zasad bezpieczeństwa. Każda broń, czy to myśliwska czy bojowa, będzie wymagała od ciebie nauczenia się jak jej używać, jak czyścić i konserwować oraz przechowywać bezpiecznie dla siebie i innych.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

Chciałbym jeszcze raz ostrzec, że przygotowania należy rozpocząć od zapoznania się z ustawodawstwem dotyczącym broni w waszym kraju. Przepisy te są bardzo zróżnicowane i gorąco zachęcam do ich przestrzegania w każdym momencie zakupu, transportu i używania broni. Porady zawarte w tym rozdziale powinny być stosowane tylko wtedy, gdy pozwalają na to obowiązujące przepisy.

Broń służy do trzech celów:

1. Polowania
2. Odstraszania
3. Obrony

We wszystkich przypadkach wybór broni będzie dokonywany według kilku kryteriów:

1. Wszechstronność – broń może być używana do wielu rzeczy, ale żadna broń nie może być używana do wszystkiego, więc ważne jest, aby zacząć od broni, która może mieć jak najwięcej zastosowań.
2. Wytrzymałość i jakość – broń musi być zdolna do częstego używania przy normalnej konserwacji, wytrzymać długi czas, nie łamiąc się i nie zużywając się zbytnio, zwłaszcza jeśli najbliższy rusznikarz nie będzie dostępny, aby ją naprawić. Zawsze wybieraj broń wysokiej jakości. Nawet jeśli cena będzie wyższa, warto.
3. Dostępność amunicji i części zamiennych – jeśli wybierzesz egzotyczną broń o kalibrze wymagającym nietypowej amunicji, to wkrótce skończysz z bezużytecznym kawałkiem żelaza, o ile nie będziesz umiał wytworzyć własnej amunicji. Dlatego najlepiej jest wybrać broń, która wykorzystuje ograniczoną liczbę kalibrów i która pasuje do tych najczęściej używanych w danym regionie i kraju.

Rozważmy kilka kategorii broni.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749585/43862336

BROŃ BIAŁA

Broń biała (oraz broń obuchowa taka jak topory, tomahawki, pałki, itp.) jest łatwo dostępna w handlu i zazwyczaj słabo prawnie regulowana w większości krajów. Z drugiej strony, korzystanie z niej wymaga dobrego treningu i dużej odwagi, ponieważ trzeba zmierzyć się oko w oko z przeciwnikiem. Co więcej, nie można całkowicie ochronić się przed pchnięciem nożem i należy spodziewać się bolesnych ciosów, które mogą poważnie zranić. Wybierz sztukę walki, w której nauczysz się posługiwania nożem lub bronią białą, w ten sposób uzyskasz niezbędne podstawy do jej stosowania. Unikaj jeśli tylko możesz używania noża do obrony, sama jego obecność natomiast może być bardzo istotnym czynnikiem odstraszającym. Nóż jest typowym narzędziem przetrwania, może być używany prawie do wszystkiego i jest narzędziem codziennego użytku, zwłaszcza na terenach wiejskich. Pamiętaj, aby o niego dbać.

W sytuacji kryzysowej, dobrze jest posiadać następujące noże:

- Scyzoryk (szwajcarski nóż wojskowy);
- Narzędzie wielofunkcyjne (multitool Leatherman, Victorinox);
- Nóż taktyczny (Cold Steel);
- Nóż survivalowy (Ontario);
- Topór lub nóż typu Kukri;
- Nóż typu neck (do noszenia na szyi) w nagłych wypadkach.

BROŃ IMPROWIZOWANA

W tej kategorii znajdziemy broń taką jak śrubokręty, garnki itp. Ogranicza cię tylko twoja wyobraźnia i to, co cię otacza. Można łatwo włożyć cegłę do torebki i w razie

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

potrzeby użyć jej do uderzenia. Nie należy lekceważyć tych środków obrony, ponieważ są one łatwo dostępne i mają tę zaletę, że nie przyciągają zbyt dużej uwagi.

ŁUKI I KUSZE

Broń łatwiej dostępna niż broń palna, ta klasa broni jest bardzo skuteczna, jeśli potrafisz jej używać i regularnie ćwiczysz. Jeśli masz mało czasu, wybierz kuszę, ponieważ jest ona łatwiejsza w użyciu. Łuki i kusze mogą być używane do polowań i mają tę zaletę, że nie wymagają amunicji, ponieważ strzały lub bełty mogą być poddane recyklingowi lub samodzielnie wykonane.

BROŃ PALNA

Dostęp do broni palnej jest na ogół wysoce regulowany. Faktycznie, uzbrojony obywatel wydaje się coraz bardziej stanowić szczególnie poważne zagrożenie dla państwa. Dlatego posiadanie broni palnej stało się w ostatnich latach trudniejsze.

Przed zbliżeniem się do broni palnej lub obchodzeniem się z nią należy koniecznie nauczyć się na pamięć i zrozumieć znaczenie czterech zasad bezpieczeństwa, którymi są:

1. Wszystkie rodzaje broni są uważane za gotowe do strzału.
2. Nigdy nie celuj lufą swojej broni w coś, czego nie chcesz zniszczyć lub kogoś kogo nie chcesz zranić.
3. Pozostaw palec wskazujący poza spustem, aż lufa broni zostanie skierowana w cel.
4. Upewnij się co do celu i bezpieczeństwa swojego otoczenia.

Dzięki opanowaniu tych zasad unikniesz wielu problemów i wypadków. Jeśli ich nie rozumiesz, poproś swojego instruktora, aby ci je szczegółowo wyjaśnił.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749585/43862336

Używanie broni palnej wymaga rygorystycznego przeszkolenia. Bez treningu nie będziesz mógł jej użyć, gdy będziesz jej potrzebował, a twój przeciwnik na pewno to wykorzysta. Dlatego powinieneś dołączyć do lokalnego klubu strzeleckiego. Bierz lekcje od doświadczonego instruktora i uzyskaj licencję na polowanie. Pozwoli to na zakup broni, amunicji i trening w bezpiecznym i legalnym otoczeniu.

Wybieraj broń palną, która jest powszechna w twojej okolicy i łatwa w obsłudze. Unikaj nietypowej broni, która na nic się nie przyda, nawet jeśli w filmach może wyglądać imponująco. Posiadanie broni służy również do pokazania niepożądanym lub wrogim gościom, że lepiej nie przychodzić do twojej posesji. Bronią o silnym, psychologicznym działaniu odstraszającym jest strzelba: charakterystyczny dla tej broni dźwięk w momencie przeładowania naboju jest zazwyczaj wystarczający do uspokojenia agresorów i opuszczenia przez nich okolicy.

Zalecam, aby jak najszybciej i w miarę możliwości oraz zgodnie z obowiązującym prawem nabyć co najmniej dwie sztuki broni: po pierwsze, długą broń kalibru który używa armia kraju, w którym mieszkasz. Idealnie byłoby kupić ten sam karabin szturmowy, który używany jest przez piechotę armii twojego kraju. Amunicja i części zamienne będą łatwiej dostępne w razie problemów. Zazwyczaj będą to kaliber 223 Remington (5,56 mm) lub 308 Winchester (7,62 mm), które są standardami NATO. Sprzedaż tej broni może być w niektórych krajach niedozwolona. Jeśli broń ta jest dostępna w wersji w pełni automatycznej (możliwość strzelania seriami), to lepiej, ponieważ da ci większą wszechstronność. Ale nie jest to konieczne. Broń ta da ci możliwość precyzyjnego strzelania na odległość do 200 lub 300 metrów, odległość zupełnie wystarczającą do zorganizowania obrony twojego TBA przed pospolitymi napastnikami.

Egzemplarz zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

Następnie musisz zdobyć pistolet, który będzie twoją drugą bronią bojową. Wybierz solidny pistolet dobrej jakości Parabellum 9 mm (lub 45 ACP w Ameryce Północnej). Broń ręczna jest bardzo przydatna na obszarach miejskich, w pomieszczeniach zamkniętych (wewnątrz domu), do celów w odległości nie przekraczającej 50 metrów (ale w większości przypadków znacznie mniejszej – od 2 do 10 metrów), a zwłaszcza jako broń awaryjna, jeśli nawaliła twoja broń główna lub kończy się jej amunicja. Ważne jest, aby nabyć dużą ilość magazynków do broni, która ich potrzebuje (niektóre karabiny, karabiny szturmowe, pistolety itp.). Polecam co najmniej 10 magazynków na karabin szturmowy i co najmniej 4 lub 5 na inną broń – najlepiej nawet dwa razy tyle, jeśli cię na to stać, abyś mógł użyć tych cennych przedmiotów do wymiany.

Muszę wspomnieć o strzelbie kalibru 12. Ta może być bardzo łatwa lub bardzo trudna do zdobycia zgodnie z ustawodawstwem różnych krajów. Jest to broń niezwykła ze względu na swoją solidność, stosunkowo łatwą obsługę, dużą moc, a przede wszystkim wszechstronność. W rzeczywistości, można jej używać z szeroką gamą różnego rodzaju amunicji, od naboi śrutowych do polowania na kaczki do naboi do polowania na grubą zwierzynę (dziki). Chociaż sam nie zacząłem od tej broni w moim własnym przygotowaniu, teraz myślę, że na początek, lub jeśli możesz mieć tylko jedną broń, to jest to strzelba, której potrzebujesz.

Na polowanie musisz koniecznie mieć odpowiednie zezwolenie przed jego rozpoczęciem w miejscowym lesie! Wkrótce dowiesz się, że wyżej wymieniona broń nie jest idealna do polowania i nawet jeśli strzelba ta, może strzelać amunicją myśliwską, to generalnie jest to zabronione.

Jeśli planujesz polować na drobną zwierzynę lub po prostu wyeliminować zwierzęce szkodniki, broń

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749385343862336

małego kalibru, taka jak 22 LR, jest doskonała, można polować na zwierzynę, od dużych szczurów do zajęcy. 22 LR to także niedroga amunicja. Wyposaż się w karabin i mały pistolet lub rewolwer tego kalibru. W przypadku nieco większej zwierzyny, lekki i szybki kaliber pozwala na strzelanie do małych zwierząt na dużą odległość, do 300 metrów. Na przykład, 222 Remington na lisa, 243 Winchester na jelenia i 6,5x68 na kozicę.

Szybki, ale cięższy kaliber będzie używany do strzelania do dużych zwierząt (jeleni i dzików) na duże odległości, taki jak Remington Magnum 7 mm, Winchester 308 (7,62 mm), Springfield 30-06 i Winchester Magnum 300. Niektóre z tych kalibrów są również używane przez siły zbrojne jako broń snajperska i są skuteczne, z dobrym karabinem i celownikiem (Leupold, Schmidt & Bender, Nightforce, Bushnell, Zeiss), do 700 lub 1000 metrów. Do polowania na ptaki i większą dziczyznę, strzelba kalibru 12 jest idealna. Jest to klasyczna strzelba, z którą jest szansa dziewięć na dziesięć, że zdasz licencję na polowanie. Różnorodność nabojów tego kalibru jest łatwo dostępna u rusznikarza, co pozwala na zapolowanie praktycznie na wszystkie dozwolone zwierzęta (kaczki, kuropatwy, bażanty, itp.) z nabojami śrutowymi, a także na cięższe zwierzęta, takie jak dzik, jeleń, niedźwiedź z nabojem kulowym.

Niezależnie od tego, w jaką broń zamierzasz się zaopatrzyć, będziesz musiał nauczyć się odpowiednich warunków przechowywania i konserwacji. Właściwe i bezpieczne przechowywanie broni i amunicji jest niezbędne, zwłaszcza w wilgotnym klimacie. Należy unikać rdzy i wszystkiego, co może uszkodzić mechaniczne części i komponenty broni. Broń, od noży do karabinów, powinna być zawsze przechowywana poza zasięgiem dzieci, przynajmniej w zamkniętej szafce lub w sejfie. Najlepiej oddzielić miejsce, w którym przechowujesz broń, od miejsca, w którym przechowujesz

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

amunicję. Aby uniknąć wypadków, należy wcześnie nauczyć dzieci, że broń nie jest zabawką, że nie jest używana jak w filmach i że nie powinny jej dotykać, ale że gdy będą trochę starsze, będą mogły nauczyć się podstaw, a gdy będą już pełnoletnie, nauczą się jak jej używać. Postępujące oswajanie pomaga uniknąć niezdrowej fascynacji, która niestety zbyt często występuje u niektórych nastolatków identyfikujących się niebezpiecznie z Tonym Montaną z filmu „*Scarface*"! Amunicja musi być prawidłowo przechowywana, w zamkniętych skrzynkach i z dala od wilgoci (unikaj wilgotnych piwnic). W ten sposób amunicja może być przechowywana przez ponad 50 lat. Będziesz musiał magazynować dużo amunicji. Co najmniej następujące ilości na osobę i na broń: 6000 naboi na karabin szturmowy, 1000 naboi na każdą strzelbę i 500 na każdy pistolet.

Dowiedz się o sprzęcie potrzebnym do produkcji własnej amunicji, tak zwane techniki doładowania są dobrze opracowane i bezpieczne, pozwolą też zaoszczędzić sporo pieniędzy. Jasne jest, że broń jak i amunicja wymagają dużego budżetu. Zwłaszcza, że trzeba też kupić naboje, których będzie się powszechnie używać podczas treningu na strzelnicy (prawie 100 naboi na sesję). Ale ta amunicja będzie niezbędna i stanie się niezastąpiona w świecie, w którym dostęp do fabryk będzie utrudniony. Zapas amunicji i części zamiennych będzie dosłownie wart swojej wagi w złocie, ponieważ amunicja jest tak samo ważna jak broń: jedna bez drugiej nie pozwala na walkę. Pamiętaj, że kiedy Europejczycy sprzedawali broń plemionom afrykańskim, jeśli sprzedawali dużo broni, to sprzedawali bardzo mało amunicji! Jeśli chcesz składować amunicję do handlu i wymiany, kupuj tylko amunicję bardzo popularnych kalibrów.

Wreszcie, broń w rękach nowicjusza jest zarówno niebezpieczna, jak i bezużyteczna. Musisz się nauczyć, jak jej używać. Naucz się obsługiwać broń za

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749565573862336

pomocą amunicji ćwiczebnej. Potem naucz się strzelać na strzelnicy. Zainwestuj w kursy z doświadczonym instruktorem i poświęć dużo czasu na naukę strzelania, a następnie celowania. Naucz się, jak być dobrym strzelcem. Dobry strzelec wie, kiedy nie strzelać i umie żyć z konsekwencjami swoich działań.

Wypadki zdarzają się głównie ludziom, którzy nigdy nie strzelają, lub strzelają zbyt rzadko. Pamiętaj o czterech zasadach bezpieczeństwa, zanim zajmiesz się bronią. **Zawsze!** Pamiętaj, że pistolet nie jest zabawką, ale sam w sobie nie jest niebezpieczny. To użytkownik może go niewłaściwie wykorzystać, spowodować wypadek i to on jest potencjalnie niebezpieczny.

Aby udoskonalić swoją obronę, pamiętaj, aby wyposażyć się, zgodnie z terminologią, w tzw. mnożniki siły. Są to elementy, które dają ci przewagę nad wrogiem w zakresie ustalenia jego położenia, obserwacji i koordynacji. Dostrzeżenie wroga, zanim on zobaczy ciebie za pomocą układów optycznych dalekiego zasięgu, podczerwieni lub termowizji, ostrzeżenie o nieznanej obecności za pomocą radaru naziemnego lub komunikacja ze wszystkimi członkami twojego zespołu za pomocą stałego łącza może dać ci znaczące korzyści. Opinie na temat wykorzystania tego zaawansowanego technologicznie, wymagającego baterii sprzętu są podzielone ze względu na nieefektywność, z jaką nowoczesne, nadmiernie wyposażone armie zachodnie walczą z afgańskimi lub irackimi bojownikami ruchu oporu, którzy są słabo wyposażeni, ale mobilni i pomysłowi. Prawdopodobnie te armie stały się zbyt zależne od technologii. To od ciebie zależy, czego chcesz i możesz użyć.

Na koniec, w odniesieniu do twojego sprzętu, należy zastanowić się nad okolicznościami i warunkami, w jakich będziecie używać broni (polowanie, obrona TBA, itp.). Polecam przede wszystkim pas, do którego przymocujesz kaburę do broni ręcznej,

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

jedną lub dwie ładownice na magazynek i główny nóż. W razie potrzeby pas ten można szybko zapiąć wokół talii. Następnie, w przypadku strzelb i innej broni długiej, wypróbuj różne rodzaje pasów – najlepiej w obecności instruktora – aby znaleźć typ, który najbardziej ci odpowiada. Powinieneś również pomyśleć o jednej lub dwóch ładownicach na magazynek do broni głównej, przymocowanych do paska, kamizelce taktycznej lub szelkach. Istnieje nieskończona liczba modeli. Warto spróbować kilku, aby zobaczyć, który z nich jest dla ciebie najbardziej praktyczny. W przypadku broni myśliwskiej lub strzelb, należy wziąć pod uwagę sakwę wypełnioną nabojami, szelki lub pasek na naboje. Jeśli potrzebujesz plecaka, bidonów lub innego sprzętu, zastanów się nad warunkami i misjami w których chcesz ich używać (rekonesans, obrona, itp.), w których jeden model sprawdza się gorzej inny lepiej.

Zawsze chroń oczy (okulary balistyczne) i słuch (nauszniki itp.). Wyposaż się w sprzęt do czyszczenia dostosowany do każdej broni i dyskretne torby do transportu. Nigdy nie przestawaj regularnie trenować i przygotuj się, wyobrażając sobie wszystkie możliwe scenariusze.

Podsumowując, broń jest niczym bez przygotowania do walki: trzeba być gotowym fizycznie, a do tego prowadzić zdrowe życie i stale ćwiczyć swoją sylwetkę poprzez zróżnicowane i regularne treningi przez całe życie. Musisz być materialnie gotowy (mieć przy sobie minimum sprzętu, mieć plan B, plan C itd.).

Przede wszystkim należy być przygotowanym psychicznie na każdy scenariusz. Oczywiście, szanuj prawo, a jeśli musisz użyć broni, pamiętaj o zasadzie proporcjonalności, ale także o amerykańskim powiedzeniu: „*Lepiej być sądzonym przez dwunastu ludzi niż noszonym przez sześciu*".

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

ORGANIZACJA OBRONY TBA

Idealnie byłoby, gdybyś od samego początku planował bezpieczeństwo swojej TBA. Paradoksalnie, pierwszą rzeczą o której musisz pomyśleć, jest dyskrecja, a nie zdolności obronne. Im bardziej twój dom wygląda jak bunkier, tym bardziej będzie się wyróżniał jako miejsce, w którym właściciele lub mieszkańcy (ty) chcą chronić cenny majątek, i tym bardziej dobrze zorganizowana napaść może być skierowana przeciwko tobie. Im bardziej TBA jest umieszczona w doskonałym miejscu do obrony, na wzgórzu (wyobraź sobie zamek warowny), tym bardziej będzie widoczna z daleka i nie będzie dyskretna. Idealnie byłoby, gdyby TBA zapewniała wolne pole widzenia na odległość od 100 do 200 metrów, wolne od drzew, przeszkód i przedmiotów, które pozwalają na ukrycie się. Dzięki temu intruz nie będzie mógł zbliżyć się pod ich osłoną i w ten sposób umknąć waszej obserwacji. Jeśli dodatkowo twoja TBA będzie niewidoczna z drogi, ponieważ jest ukryta np. przez drzewa lub las, sytuacja będzie jeszcze lepsza. Musisz zadać sobie pytanie: czy w przypadku poważnego kryzysu i załamania gospodarczego, region w którym mieszkasz, po prostu doświadczy więcej włamań, czy też wpadnie pod jarzmo zorganizowanych band szabrowników?

Jeśli masz duży ogród warzywny, upewnij się, że jest niewidoczny otaczając go żywopłotami, kwiatami i krzewami, aby wyglądał raczej dekoracyjnie. W przypadku długich przerw w dostawie prądu, światło, nawet przyciemnione, będzie wskazywało, gdzie ludzie są przygotowani. Pamiętam, że podczas mszy świętej mojego bierzmowania biskup miejscowej diecezji powiedział nam, że w razie kłopotów powinniśmy zawsze szukać domu, w którym w nocy pali się światło. Chociaż ta alegoria nie przemawiała w tym samym kontekście co nasza, faktem jest, że ci, którzy będą mieli

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

niezależne źródło energii, będą potencjalną atrakcją dla wszystkich rodzajów ludzi, od uchodźców po szabrowników. Będziesz potrzebował czegoś więcej niż tylko zasłony, jeśli chcesz zapobiec temu by światło było widziane z zewnątrz. Rozważ ciemne plandeki lub wodoodporne plastikowe zasłony. Upewnij się, że z zewnątrz nie widać światła.

Niektóre osoby wyposażają swój ogród i posesję w światła zewnętrzne (aktywowane przez detekcję ruchu). To dobrze, ale to też sposób, by zostać zauważonym. Bardziej efektywnym rozwiązaniem będzie instalacja lamp na podczerwień w połączeniu z czujnikiem ruchu. W ten sposób można „*oświetlić*" intruzów tak, by tego nie zauważyli, chyba że, tak jak ty, mają gogle noktowizyjne na podczerwień.

Jeśli możesz kupić duży teren, polecam obronę na kilku poziomach. Na poziomie zewnętrznym zbuduj ściany z drutem kolczastym i posadź żywopłoty z krzewów kolczastych, ustaw opancerzone drzwi wejściowe z ewentualnym systemem detekcji. Jest to bardzo powszechne w willach w wielu krajach, takich jak Meksyk czy Nigeria. Następnie, na poziomie pośrednim, idealny będzie obszar dość wysokich drzew, które ukryją główny budynek TBA, dalej przestrzeń od 100 do 200 metrów, bez żadnych przeszkód aż do domu. Wewnątrz, pod każdym oknem skierowanym na zewnątrz, posadź duże, cierniste krzewy. Zamontuj stalowe okiennice, mocne pręty na oknach, drzwi pancerne i duży łańcuch zabezpieczający przed pojazdami na kilka metrów przed drzwiami frontowymi, aby uniknąć taranów samochodowych. Należy wzmocnić wszystkie drzwi zewnętrzne.

Posiadanie jednego lub kilku dobrze wyszkolonych psów obronnych jest doskonałym pomysłem. Psy są rzeczywiście bardzo skutecznym sposobem alarmowania i obrony, ale wymagają od właściciela dużej

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

wiedzy i odpowiedzialności. Ponadto, pies wiąże się ze znacznymi kosztami. Jest to zatem środek obrony zarezerwowany dla znawców. Trzymaj psy i każde inne zwierzę, zawsze na zewnątrz. Jeśli masz wystarczająco dużo osób mieszkających w bazie, wyznacz obszar bezpieczeństwa, na bieżąco monitorowany przez zespół i ustaw wieże strażnicze, szczególnie w nocy. Jest to dość łatwe do zorganizowania, ale jak w każdej dziedzinie, szkolenie i praktyka są konieczne.

Ogólnie rzecz biorąc, najpierw trzeba stworzyć obronę prewencyjną. Zidentyfikuj słabe punkty TBA i sposoby na ich zabezpieczenie. Zdefiniuj obszary obserwacyjne (okna, wizjery, punkty obserwacyjne w ogrodzie, na wieży lub na szczycie drzewa, itp.). Następnie należy ustanowić strefy kontroli, w których można działać nie będąc widzianym, ustawić zasadzkę i zneutralizować każdego intruza lub agresora. Na koniec, wybierz strefy bezpieczeństwa, które będą strefami awaryjnymi. Mogą to być bezpieczne pomieszczenia ze wzmocnionymi drzwiami, w piwnicy lub na wyższych piętrach. Można sobie wyobrazić zbudowanie bunkra, ustawienie kryjówek lub nawet wyjścia podziemnego na zewnątrz lub przejścia do innego budynku. Przechowuj w tych bezpiecznych miejscach to, co będzie ci potrzebne, jeśli chcesz się tam schronić. Jeśli jest to pomieszczenie chronione wzmocnionymi drzwiami, należy zainstalować środki łączności (radio na baterie, telefon), wodę, kilka batonów energetycznych, apteczkę, latarki, sprzęt obronny (broń, amunicja itp.). Jeśli jest to kryjówka, pamiętaj o przechowywaniu wody, batonów energetycznych, latarki i zawsze sprzętu obronnego. Uruchom wyobraźnię i postaw się na miejscu mieszkańca getta warszawskiego, krakowskiego lub lubelskiego w dniu, w którym w 1943 roku ma zostać deportowany na pewną śmierć. Gdzie byś się schował? Z jakimi rzeczami osobistymi i wyposażeniem? Andy Grove, były dyrektor

Egzemplarz zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

generalny Intela pochodzący z rodziny, która przeżyła taką deportację, lubił mówić, że „*tylko paranoik przeżyje*".

Jak wspomniano wcześniej, życie w mieszkaniu lub w miejskiej TBA nie jest najlepsze dla twojego bezpieczeństwa i przetrwania w czasach kryzysu. Obrona mieszkania jest trudna, ale nie niemożliwa. Masz lepsze warunki, jeśli jesteś właścicielem mieszkania, w którym żyjesz. Zacznij od wzmocnienia drzwi, najlepiej drzwiami stalowymi. Pamiętaj, że najlepsze drzwi nie ochronią cię, jeśli ościeżnica lub ściana nie są równie mocne. Zapewnij grube zasłony i plandeki na okna, ponieważ po raz kolejny staniesz się celem, jeśli jako jedyny będziesz miał oświetlenie. Jeśli mieszkasz na parterze lub pierwszym piętrze, powinieneś wzmocnić okna, zamontować kraty i zabezpieczyć rolety lub okiennice. W miejskiej TBA zagrożenie pojawia się szczególnie w czasie wchodzenia i wychodzenia. Przed wejściem lub wyjściem należy uważnie obserwować otoczenie i zachować maksymalną czujność. W dłuższej perspektywie czasowej nie będziesz w stanie zapobiec inwazji zdeterminowanych osób. Dlatego mądrze jest założyć skrytki na żywność, broń i inny ważny sprzęt. Skrytki te powinny być zbudowane w niepozornym miejscu. Zachowaj trochę jedzenia i wartościowych przedmiotów dla potencjalnych intruzów, ponieważ pozwoli im to nie wyjść z pustymi rękami i może pozostawić cię przy życiu.

Jeśli przekształciłeś swoją willę w TBA, powinieneś pomyśleć o wzmocnieniu i zabezpieczeniu wszystkich drzwi i okien. Pomyśl o zainstalowaniu drzwi pancernych, ale także o wzmocnieniu ścian żelaznymi lub stalowymi płytami. W przypadku włamania należy zawsze dysponować tymczasowym rozwiązaniem, takim jak schron, zwanym *safe room* lub *panic room* po angielsku. W tym pomieszczeniu, które będziesz trzymał zamknięte, gdy cię tam nie będzie, będziesz mógł przechowywać

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

swój najważniejszy sprzęt, ale także zabarykadować się w razie potrzeby. Najlepszym rozwiązaniem jest skorzystanie z piwnicy lub w krajach, w których one istnieją, z antyatomowego schronu w domu (upewnij się, że drzwi mogą być zablokowane od wewnątrz). Ponieważ nie możesz pozostać zamknięty na zawsze, zaplanuj możliwość kontaktu ze światem na zewnątrz w jakiś sposób (radio, telefon polowy, itp.). Ważne jest, aby na tym etapie nie zapomnieć o zabezpieczeniu drzwi do garażu, jeśli sąsiadują one z domem. Sypialnie dzieci powinny znajdować się w pobliżu sypialni rodziców. W końcu zbuduj kryjówki w domu i w ogrodzie. Ukryj małe przedmioty w nietypowych miejscach. Pochowaj część sztabek złota i srebrnych monet oraz broń palną (zakop je na głębokości co najmniej 1,5 metra, aby uniknąć mrozu i zabezpiecz je dobrze przed wilgocią za pomocą hermetycznego pojemnika). I oczywiście, zapamiętaj, gdzie włożyłeś taki skarb!

Bardzo skuteczną obroną jest również ograniczenie ruchów intruza lub potencjalnego napastnika poprzez zbudowanie barykad. Banda szabrowników wybierze cel, który jest łatwo dostępny, a nie cel, który będzie wymagał pokonania wielu przeszkód. Barykady są zatem skutecznym sposobem na ograniczenie przemieszczania się potencjalnych przeciwników przy jednoczesnym zwiększeniu swojego bezpieczeństwa. Należy mieć świadomość, że zwykle nie jest to dozwolone w normalnych okolicznościach i może stanowić pogwałcenie prawa. Z drugiej strony, nic nie stoi na przeszkodzie, aby przygotować takie środki i wdrożyć je w czasie kryzysu gdy prawo już nie będzie obowiązywać. Drut kolczasty jest jednym z tych środków obrony, który jest łatwo dostępny na rynku i nie jest bardzo drogi. Powinien być on zawsze mocowany do podłoża za pomocą bloków betonowych, a dla skutecznej ochrony należy stosować co najmniej trzy splecione

Strona zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

warstwy. Czynności należy wykonywać w rękawicach ochronnych, aby zapobiec skaleczeniu. Podstawową funkcją drutu kolczastego jest uniemożliwienie lub przynajmniej spowolnienie dostępu do konkretnego obszaru. Skuteczność drutu kolczastego jest zwiększona przez dodanie „*dzwoneczków*" (pustych puszek zawierających kamienie lub systemów elektronicznych), które mogą dać sygnał alarmowy.

Kolejną dość klasyczną i bardzo skuteczną metodą barykadowania się są worki z piaskiem. Mogą być przechowywane jako puste worki do wykorzystania w razie potrzeby. Pamiętaj o kupieniu łopat, aby szybko wypełnić worki piaskiem, ziemią lub żwirem. Worki te mogą być wykonane z juty lub tworzyw sztucznych (polipropylen lub polietylen), które są bardziej odporne na słońce i wilgoć. W odpowiednim czasie będziesz mógł napełnić te worki żwirem lub piaskiem. Potrzeba będzie jednak kilku tysięcy, aby skutecznie obłożyć nimi fasadę domu i zabezpieczyć schrony częściowo podziemne.

Innym typem barykady może być 200-litrowa beczka, wypełniona wodą, piaskiem lub ziemią. Kilka z tych beczek może skutecznie blokować drogę lub dojazd. Są one łatwo dostępne i nie są zbyt trudne do przeniesienia, gdy są puste. Należy uważać, aby nie kupować beczek, które zawierały niebezpieczne lub toksyczne chemikalia. Wreszcie, istnieją improwizowane metody, obejmujące wszystkie możliwe i wyobrażalne środki, które masz do dyspozycji, aby zablokować dojazd, zablokować drogę, itp. Jako przeszkody można użyć starego samochodu lub kamiennych bloków. Pamiętaj, że możesz być zmuszony do szybkiego usunięcia tych przeszkód, aby przepuścić ludzi mile widzianych lub uciec.

Ostatnim punktem organizacyjnym jest ochrona przed ogniem i pożarami. Ponieważ straż pożarna może być niedostępna, jesteś zdany na siebie. Pamiętaj, aby mieć wystarczającą liczbę nowych gaśnic

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

i dbać o ich funkcjonalność. Naucz się z nich korzystać. Jeśli możesz, zaopatrz się w ręczną lub elektryczną pompę i hydrant, aby zorganizować małą ekipę pożarniczą. Starym, ale skutecznym sposobem radzenia sobie z ogniem jest trzymanie wiader z piaskiem pod ręką w całej TBA i używanie ich do tłumienia płomieni. Zadbaj o to, by wykładzina wewnętrzna była jak najbardziej ognioodporna.

JAK SIĘ CHRONIĆ PRZED ZWIERZĘTAMI?

Trzeba by poświęcić cały rozdział na rzecz ochrony przed dzikimi zwierzętami w środowisku naturalnym, ale nie jest to celem tej książki.

Oczywiście, istnieje możliwość, że dzikie zwierzęta będą krążyć wokół twojej TBA, ale istnieje niewielkie ryzyko, bycia zaatakowanym i zjedzonym przez zwierzę. Zwłaszcza, że z twoim arsenałem broni myśliwskiej i obronnej, te nieliczne dzikie zwierzęta nie powinny stanowić problemu. Z drugiej strony, zwierzęta domowe, które są obecnie potulne, mogą stać się głównym źródłem zagrożenia w czasie kryzysu. Dzieje się to już na opuszczonych terenach niektórych dużych miast na Ukrainie, w Meksyku czy Nigerii, gdzie bezpańskie psy odzyskują swoje naturalne instynkty i łączą się w sfory. Będą one stanowić zagrożenie dla dzieci i osób bezdomnych.

Unikaj ich. Ugryzienie psa jest bolesne i trudne do wyleczenia w normalnych okolicznościach, może stanowić poważne zagrożenie dla twojego zdrowia (infekcja, wścieklizna). Jeśli miałbyś stawić czoła stadu psów, nie próbuj uciekać, pozostań w miejscu, bądź spokojny i unikaj długiego kontaktu wzrokowego. Postaraj się wyglądać potężniej i groźniej, zwiększając swój wzrost i objętość, na przykład upuszczając kurtkę wzdłuż ramion i rozkładając ją jak skrzydła. Zwierzęta

Kup zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

nie atakują, jeśli istnieje znaczne ryzyko zranienia. Jeśli zostaniesz zaatakowany, broń się ciosami w pysk, krtań lub oczy.

W przypadku załamania gospodarczego, unikaj okolic ogrodów zoologicznych. Może się zdarzyć, że strażnicy (lub grupy aktywistów) nie będą mieli serca, by pozwolić zwierzętom głodować w niewoli i będą woleli je uwolnić. Wyobraź sobie lwy lub tygrysy biegające swobodnie w twoim mieście! Ogólnie rzecz biorąc, unikaj zwierząt, których nie znasz, psów, kotów, gadów, owadów... Taka postawa uratuje cię przed wieloma obrażeniami i chorobami.

OBRONA PRZED CZYNNIKAMI ŚRODOWISKOWYMI

Obrona przed klęskami żywiołowymi i żywiołami nie jest obroną samą w sobie, ponieważ natura nie atakuje nas dosłownie. Jednak musimy być dobrze przygotowani i wyposażeni na wszystkie ewentualności, niezależnie od tego, czy są one typowe (wiatr, zimno, ciepło, deszcz, itp.), czy wyjątkowe (burze, klęski żywiołowe, itp.). Przyzwyczajaj się do odporności na zimno i ciepło. Wybieraj ubrania dobrej jakości, odporne i funkcjonalne. Oceniaj ubrania pod kątem ich właściwości termoregulacyjnych, szybkiego schnięcia, dobrej izolacji, odporności na pranie i zużycie oraz preferuj te, które pozwalają na swobodę i elastyczność ruchów, komfort i są lekkie. Pomyśl o wyglądzie, który pozwala ci czuć się dobrze i pozostać niezauważonym. Wybieraj kolory, które są uniwersalne w mieście (unikaj fluorescencyjnego różu!) lub maskujące na zewnątrz (kolory ziemi, kolory zbliżone do roślinności). Jeśli to możliwe, ubieraj się w trzy warstwy: Jedna do regulacji wydzielania potu, druga do utrzymania ciepła ciała i trzecia do ochrony przed czynnikami zewnętrznymi. Ubranie się w mundur wojskowy po załamaniu gospodarczym

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

jest w porządku, ponieważ da twojemu zespołowi poczucie spójności, ale zanim to nastąpi będzie to zbyt krzykliwe i zupełnie niepotrzebne. Przyzwyczajaj się do noszenia butów trekkingowych lub wojskowych najlepszej jakości. Upewnij się, że są one wodoodporne i mają antypoślizgowe podeszwy. Pamiętaj, aby zaopatrzyć się w plecak, z którym możesz biegać, skakać przez mur lub walczyć. Dobra ergonomia jest niezbędna i trzeba będzie przetestować kilka z nich przed zakupem właściwego. Pamiętaj o umieszczeniu w plecaku lub innej torbie płyty kuloodpornej, która będzie służyła jako osłona w sytuacjach awaryjnych. Rozważ również umieszczenie w plecaku lub innej torbie miniaturowych apteczek pierwszej pomocy.

POZIOMY ZAGROŻENIA

Skąd będziesz wiedział, kiedy upadek stanie się tak poważny, że będziesz musiał zostawić wszystko i schronić się w TBA? Nie popełnij błędu, bo niestosowne byłoby wyjeżdżanie w pośpiechu z powodu fałszywego alarmu! Musisz starać się być na bieżąco z aktualnymi wydarzeniami, analizą kryzysu, konfliktów i stanowisk geostrategicznych. Monitoruj wiadomości w serwisach społecznościowych, a także na stronach internetowych, które wybrałeś jako dobrze poinformowane i wiarygodne. Wszystko to ułatwi ci przewidywanie zamieszek, rewolucji, zmiany reżimu itp. Porozmawiaj o tym ze swoimi przyjaciółmi, posłuchaj głosów ulicy i nie wierz w uspokajające zapewnienia rządu. Naucz się rozpoznawać spirale zagrożeń, tj. jak wzrasta przemoc: coraz częstsze włamania i porwania, używanie przez włamywaczy coraz bardziej wyszukanych narzędzi (tarany samochodowe, broń palna, broń wojskowa), coraz bardziej wyrafinowanych technik wchodzenia do domów (przebieranie się za listonoszy, policjantów)

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

lub organizowanie dywersji w celu zwabienia organów ścigania do miejsc oddalonych od prawdziwego celu.

Dobrym sposobem na monitorowanie kierowania się społeczeństwa w stronę poważnego kryzysu jest ustalenie poziomów zagrożenia z przyjaciółmi i z osobami, które planujesz dołączyć do TBA. Uzgodnijcie te poziomy oraz działania jakie podejmiecie w wypadku każdego z nich. Tutaj proponuję sześciopoziomowy system rozpoznawania zagrożenia. To od ciebie zależy, czy go przyjmiesz, zmodyfikujesz, czy zbudujesz na nim swój własny.

POZIOM 0 – To jest normalny stan: wszystko jest w porządku, jesteś w domu, w bezpiecznym i znajomym środowisku, bez szczególnych zagrożeń. Taki jest stan większości ludzi we współczesnych społeczeństwach zachodnich w chwili obecnej.

POZIOM 1 – Jest to czas, kiedy nie ma jeszcze konkretnego zagrożenia, ale zaczynasz być gotowy, zarówno w życiu codziennym, jak i poprzez przygotowanie TBA. Jesteś świadomy swojego otoczenia i uważnie obserwujesz ludzi wokół siebie, ale bez żadnego szczególnego stresu. W takim stanie powinieneś być dzisiaj, gdy wychodzisz na ulicę i jest to minimalny poziom, na którym powinieneś rozpocząć przygotowania.

POZIOM 2 – To pierwszy poziom, który powinieneś przyjąć w stanie zagrożenia. Jest on uruchamiany, gdy zaczyna się prawdziwy kryzys i wzrasta przestępczość w twoim mieście lub regionie. Bądź uważny i czujny wobec pierwszych poważnych zagrożeń, które wystąpią jeśli sytuacja stanie się przedrewolucyjna jeżeli zaczną się duże demonstracje lub pojawią się zewnętrzne zagrożenia. Jest to poziom zagrożenia, który odpowiada momentowi, w którym nie można przewidzieć reakcji społeczeństwa na ważne wydarzenia lub ich konsekwencji. Jest to poziom zagrożenia,

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

jaki występował, gdy na przykład upadł mur berliński, podczas próby zamachu stanu w ZSRR w 1991 roku lub podczas rozruchów na francuskich przedmieściach w 2005 roku. To jest poziom czujności, jaki powinieneś przyjąć, jeśli wojna między Indiami a Pakistanem miałaby się rozpocząć lub jeśli gdzieś rozprzestrzeniałby się jakiś wirus. Na tym poziomie zagrożenia należy uzupełnić zakupy artykułów spożywczych, które mają być przechowywane w TBA, zwłaszcza artykułów o krótkim okresie przydatności do spożycia (mleko, mąka, lekarstwa, itp.), sprawdzić zestaw startowy i przygotować walizki. Kontaktuj się przynajmniej dwa razy dziennie ze wszystkimi osobami, które mają dołączyć do twojej TBA, a zwłaszcza z członkami twojej rodziny. Być może sytuacja się uspokoi, a ty będziesz w stanie obniżyć swój poziom zagrożenia o jeden.

POZIOM 3 – Jest to poziom zagrożenia, kiedy już wiadomo, że zagrożenie istnieje. Trzeba będzie skupić się na niebezpieczeństwie i być gotowym do podjęcia natychmiastowych decyzji dotyczących obrony i przetrwania. Ten poziom powinien być przyjmowany, gdy na przykład wybucha rewolucja lub wojna, gdy spanikowani ludzie opróżniają supermarkety i pojawia się pierwsza przemoc. Nie czekaj, czas natychmiast wyjechać do TBA. Musisz być w stanie maksymalnej koncentracji i liczyć się z bezpośrednim zagrożeniem. Skontaktuj się z rodziną i wszystkimi osobami, które mają dołączyć do twojej TBA, i wyjedź. Jak przygotować się do tej podróży? Grupuj ludzi, którzy mają jechać z tobą, a jeśli podróżujecie kilkoma pojazdami, zaplanuj konwój z wcześniej ustalonymi miejscami spotkań. Jeśli to możliwe, pozostańcie w stałej lub częstej łączności. Przygotuj naładowaną baterię do swojego telefonu komórkowego. Dobrym pomysłem jest przetestowanie planu wyjazdu przynajmniej raz.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

Zaplanuj kilka dróg, aby uniknąć korków i blokad drogowych (wyobraź sobie, że twoje miasto jest otoczone kordonem wojskowym, aby uniemożliwić komukolwiek wydostanie się z miasta). Miej kilka planów wyjazdów, samochodem, rowerem lub pieszo. Zabierz ze sobą paszport i dowód osobisty, a także kopię wszystkich swoich praw majątkowych, w tym prawa do TBA, oraz wszystkie ważne dokumenty.

POZIOM 4 – Jest to poziom, który odpowiada powszechnemu chaosowi. Twój kraj jest w stanie wojny domowej, mają miejsce czystki etniczne, brutalne represje, inwazja, itp. Jeśli się przygotowałeś, będziesz już w swojej TBA i ten poziom zagrożenia będzie tym, który przyjmujesz za normalny po załamaniu się gospodarki. Będziesz musiał cały czas być czujny i organizować nadzór nad okolicą. Ważna będzie rotacja zespołów, które są na straży, aby ograniczyć poziom stresu i napięcia u ich członków. Po pewnym czasie, może mieć on wpływ na twoje zdrowie.

POZIOM 5 – Jest to poziom, który odpowiada stanowi bardzo wielkiej i nagłej paniki. Jest to poziom, który może być wywołany przez poważną klęskę żywiołową, atak jądrowy lub szybko rozprzestrzeniający się wirus. Możesz być zaskoczony, a zatem nieprzygotowany i bezbronny. Jeśli jeszcze tego nie zrobiłeś, musisz natychmiast wyjechać do TBA. Jeśli nie jest to możliwe, należy jak najlepiej się ukryć i poczekać na nieco lepsze warunki do ponownego poruszania się. W tym miejscu niezbędny będzie twój 72-godzinny zestaw do przetrwania.

Głównym pytaniem jest oczywiście, jak bezpiecznie dostać się z domu do bazy, zwłaszcza gdy wiele osób zamierza opuścić miasto, aby udać się na wieś. Jest to oczywiście jeden z powodów, dla których powinieneś albo mieszkać na stałe w TBA albo wyjechać do niej wcześniej. Pamiętaj, aby mieć w garażu co najmniej

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

dwa razy tyle benzyny, ile potrzeba na podróż (wymieniaj benzynę co pół roku) i zawsze mieć pełny bak paliwa w samochodzie.

Ponieważ nie będziesz w stanie zabrać ze sobą wszystkiego, czego potrzebujesz na tę jedną, ostatnią podróż, musisz mieć w bazie jak najwięcej zapasów i użytecznych narzędzi. Jeśli masz zamiar odbyć podróż z całym swoim sprzętem, będziesz potrzebował albo ciężarówki albo dużej przyczepy. Jest to możliwe, ale skomplikowane, ponieważ, jeśli nie jest to fałszywy alarm, możesz mieć tylko jedną szansę na wyjazd do TBA. Ogólnie rzecz biorąc, pogódź się z porzuceniem swojego majątku i bogactwa. Twoja baza może chronić wiele z nich, ale ogólnie rzecz biorąc, preferuj to, co trwałe (ty, twoje życie) nad tymczasowe (sprzęt).

Podsumowując, musisz rozważyć obronę siebie, rodziny, swoich towarzyszy i TBA jako ogólną postawę, która skłania do panowania nad sobą, opanowania różnych technik przetrwania i znajomości sprzętu i materiałów. Przewiduj wszystko, co możesz, aby stać się bardziej czujnym i skutecznym na co dzień. W tym celu należy regularnie trenować, fizycznie i psychicznie, w zakresie dyscypliny samoobrony, strzelania, itp. Prowadź zdrowy tryb życia. Naucz się zwracać uwagę na szczegóły dotyczące środowiska, w którym mieszkasz. Odłóż budżet na swoje bezpieczeństwo. Naucz się udzielać pierwszej pomocy. Nie wyglądaj jak ofiara i bądź dyskretny.

W końcu nie będziesz w stanie przetrwać samotnie przez długi czas. Musisz stworzyć sieć, połączyć i zintegrować się z innymi społecznościami poprzez wzajemne relacje oraz zapewnić, aby ludzie i grupy ludzi wokół ciebie miały jak najmniej powodów do ataku i aby dołączyli do ciebie we wspólnej obronie.

Musisz stworzyć i wzmocnić więź społeczną.

Ten egzemplarz jest zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

Rupprecht de la Grazillère jest bardzo rozczarowany. Do swojej argentyńskiej posiadłości dotarł bezpiecznie, mimo długiej podróży, zmiany planu lotu, a następnie niespokojnej podróży przez Argentynę w atmosferze zamieszek społecznych – wydaje się, że doszło do rewolucji, zamachu stanu i starć między grupami o różnych orientacjach politycznych. Drogi były pełne uchodźców, zwłaszcza na obrzeżach stolicy, Buenos Aires. Ale gdy był już z dala od głównych tras, było pusto. Powitanie poszło dobrze, pracownicy byli pomocni i serdeczni.
Po kilku tygodniach, atmosfera zaczęła stawać się nieco napięta. Rozmowy cichły w jego obecności, ludzie uciekali wzrokiem albo wręcz przeciwnie zachowywali sie prowokująco. Cholera, przecież to ja tu rządzę! pomyślał sobie Rupprecht pewnego pięknego poranka. Pójdę do Alfonsa, brygadzisty!
Następnego dnia, gospodarstwo zostało przekształcone w spółdzielnię. Bardzo bogatą spółdzielnię. Nikt nigdy nie dowiedział się, co się stało z Rupprechtem. Oficjalnie nigdy nie dojechał do swojej posiadłości.

Nicholas bardzo dobrze zorganizował i wyposażył wszystkich członków TBA. Każdy przygotował się przed okresem zamieszek według określonej listy posiadał dwa stroje maskujące, ubrania letnie i zimowe, a także kilka dobrych par butów trekkingowych, hełm kevlarowy, kamizelkę kuloodporną poziom IIIA. Cała drużyna miała nawet naszywkę na swoich strojach: wąż z jednej z pierwszych flag amerykańskich rewolucjonistów XVIII wieku z napisem „Nie depcz mi po piętach". Każdy z nich posiadał długą broń, rumuński kałasznikow kaliber 223 oraz pistolet 9 mm. Kilka karabinów myśliwskich i strzelb dopełniało arsenał. Najlepszy strzelec, Anne, żona jednego z członków, została wyposażona w karabin snajperski Remington 700 z bardzo dobrej jakości lunetą Leupold Mk.4. Po zamieszkach i upadku społeczeństwa, wszystkie rodziny dotarły na czas do TBA, z wyjątkiem jednego z członków, który po awarii samochodu, musiał odbyć resztę drogi pieszo. W ostatnich miesiącach, po bardzo rygorystycznym procesie

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749586543862336

selekcji, do grupy dołączyło nawet kilku uchodźców. TBA miało mechanika i lekarza wraz z ich rodzinami. Na szczęście gospodarstwo w Masywie Centralnym od początku było planowane, aby pomieścić dwa razy więcej osób niż uczestniczących w projekcie.

Pewnej nocy, jeden z punktów obserwacyjnych podniósł alarm. Przez radio, po cichu, podany został kod wrogiego natarcia. Grupa samochodów osobowych i ciężarowych zbliżała się do posesji, bez włączonych świateł. Cała ekipa TBA postępowała zgodnie z procedurą: zbudziła się i cicho uzbroiła, podczas gdy zespół strażników zaczął zajmować swoje stanowiska bojowe zgodnie z zaplanowanymi i często testowanymi schematami obronnymi. W czasie krótszym niż 5 minut wszystkie 30 dorosłych osób w TBA uzbroiło się i zajęło stanowiska na pozycjach obronnych; na stanowiskach ochrony dzieci w najbezpieczniejszej części TBA i na pozycjach przechwytujących.

Grupa intruzów okazała się wrogo nastawiona. To około 50 mężczyzn i kilka kobiet, wszyscy uzbrojeni, czasem nawet mocno, w karabiny i kradziony sprzęt wojskowy. Niektórzy mieli na sobie kaski i kamizelki kuloodporne. Sforsowali bramę frontową wielkimi saperskimi obcęgami i poruszali stosunkowo cicho po drodze dojazdowej do posesji. Była 4:00 rano. Nagle jeden z napastników krzyknął: zobaczył jakiś ruch w krzakach. Za późno! Członkowie TBA otworzyli ogień w skoordynowany sposób. W ciągu kilku sekund, sześciu napastników padło. Inni uciekali pod obstrzałem. Ich przywódca, z dachu SUV-a, wydawał rozkazy. Silniki samochodów uruchomiły się. Nagle głowa wodza eksplodowała: Anne, oddalona o 300 metrów, zauważyła go i pomimo odległości i ciemności nocy namierzyła bez trudu. Niektórzy z napastników zawahali się, co było dla nich śmiertelne. Padali, niektórzy krzycząc z bólu. Kilka samochodów przyspieszyło na drodze jadąc z pełną prędkością w kierunku gospodarstwa TBA. Czołowy samochód został szybko obsypany pociskami dużego kalibru, które pochodziły prosto z TBA i wpadł w końcu na drzewo. Kolejny pędzący samochód uderzył w duży morski łańcuch rozciągający się między dwoma betonowymi blokami zatrzymując się. Jego pasażerowie, zataczali się

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

oszołomieni, padając pod gradem kul obrońców gospodarstwa. W ciągu kilku minut wszyscy napastnicy zostali ranni lub byli martwi.
Ekipa Nicholasa zabezpieczyła miejsce. Ranni zostali rozbrojeni i zatrzymani w celu przesłuchania. Zabezpieczono broń i amunicję. Zorganizowano patrole rozpoznawcze w celu oceny stanu zagrożenia w okolicy TBA. Wśród napastników doliczono się dwudziestu pięciu zabitych i dziesięciu rannych, wśród obrońców był jeden ranny. Będzie potrzebował operacji i to może być trudne. Na szczęście Pascal, który jest lekarzem już praktykował tego rodzaje zabiegi. Jego diagnoza była optymistyczna.
W opuszczonych samochodach zostały ślady po kilku ostatnich nalotach bandy szabrowników, którzy według przesłuchań nazwali siebie „*Oprawcami z Puy*", i którzy w ostatnich tygodniach brutalnie zaatakowali kilka gospodarstw rolnych w regionie. Wygląda na to, że niektórzy z jej członków nawet pozwolili sobie na kanibalizm. Co można zrobić z rannymi wrogami? Żaden z nich nie posiadał szczególnie przydatnych umiejętności i pomimo młodego wieku (między 16 a 24 rokiem życia) byli już za starzy na resocjalizację. Następnego dnia odbyło się posiedzenie sądu, podczas którego ranni zostali skazani na śmierć. To Nicholas jako przywódca, musiał wykonać wyrok. Gdy przygotowywał się do pociągnięcia za spust pistoletu Glock, pomyślał sobie, że szkoda marnować cenne naboje, ale i tak nie miałby tyle odwagi, by poderżnąć im gardła, jednemu po drugim, nożem. W sumie, kula w głowę, w stylu chińskim, jest czysta i bezbolesna. Całkiem humanitarne zakończenie dla tych kreatur. Szybko wykonał zadanie.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749883/4386233

3.3/7 PUNKT 7: WIĘZI SPOŁECZNE

„Jedynie porządek czyni wolność. Nieporządek tworzy służebność"
Charles Péguy, Nasza Ojczyzna, 1905 r.

„Walka człowieka z władzą jest walką pamięci z zapomnieniem"
Milan Kundera, czeski pisarz, Księga śmiechu i zapomnienia, 1979 r.

„Bez poinformowanej i wolnej prasy, nie może być oświeconej ludności"
Potter Stewart, sędzia amerykański (1915-1985)

„Mów łagodnie i miej przy sobie gruby kij, a zajdziesz daleko"
Theodore Roosevelt, prezydent Stanów Zjednoczonych (1858-1919)

I tak, twoja baza jest już gotowa! Pomyślałeś o wszystkim! Masz wystarczająco dużo, by żyć spokojnie i niezależnie. I lepiej, żeby ten, który się zbliży, miał pokojowe zamiary, jeśli nie chce skończyć marnie!

Ale to nie wystarczy. Nie przeżyjesz samotnie.

Wyobraź sobie najbardziej doświadczonego surwiwalistę, ukrytego w zaroślach w głębi lasu. Może polować, uprawiać ogród warzywny, mieć kryjówki do przechowywania żywności, być uzbrojony i wyszkolony jak Rambo. Przeżyje. Przez jakiś czas. A potem zrobi się stary, chory i umrze samotnie, na pewno w całkowitej nieufności wobec systemu, zabezpieczony przed przemocą upadłego świata, ale tak naprawdę, jaki w tym sens?

A nawet jeśli na dłuższą metę wszyscy umrzemy, jaki jest sens życia, jeśli nie w nadziei, że coś z nas przetrwa, czy to w postaci silnego, inteligentnego potomstwa, które będzie nadal żyło z godnością, czy też w postaci cywilizacji, mocnej i zrównoważonej, do

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

której się przyczyniliśmy i która będzie niosła część nas w przyszłości?

Przyznaję, jest to bardzo męska i osobista wizja sensu życia, ale chętnie przyznasz mi, że człowiek jest zwierzęciem społecznym i że lubi myśleć, że zostawi coś więcej po sobie następnym pokoleniom, niż tylko pożywienie dla robaków.

Konkretnie rzecz ujmując, poza filozofią, kwestia więzi społecznych przejawia się na dwa bardzo przyziemne sposoby:

- Co się stanie, jeśli grupa silniejsza od ciebie przyjdzie, by cię skrzywdzić? Zawsze znajdzie się ktoś silniejszy i bardziej zdeterminowany niż ty. W tym przypadku, jak przetrwać samotnie lub w izolacji?
- Czy możesz sobie wyobrazić dla siebie i swojej rodziny życie na zawsze z dala od świata? Życie to byłoby bardzo sterylne, zwłaszcza że reszta świata, nawet jeśli jest zredukowana do najprostszej społecznej formy, posiada zasoby, których będziecie potrzebować, ludzi, którzy mają użyteczne umiejętności, którzy są dobrzy, hojni, prawi i z którymi jest pożądana, pozytywna i zdrowa współpraca w celu stopniowej odbudowy stabilnej i sprawiedliwej cywilizacji.

Myślę, z najwyższym przekonaniem, że wszystko, co do tej pory zrobiłeś, wszystkie sześć pierwszych podstawowych elementów TBA jest niczym, jest tylko tymczasowe i w związku z tym bezużyteczne, jeżeli nie uwzględniliście potrzeby więzi społecznych.

Więzi społeczne są siódmym i ostatnim fundamentalnym elementem dla istnienia i przetrwania TBA.

Z kim stworzyć TBA?

Istnieją dwie szkoły przetrwania: tych, którzy lubią samotność i tych, którzy lubią żyć w społeczeństwie.

Samotnicy wolą zniknąć na łonie natury, mieszkać w chatce trapera i żyć z, i dzięki naturze. Jest to

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

możliwe rozwiązanie, ale trzeba będzie pojechać bardzo daleko, do Kanady, w Góry Skaliste, do Ameryki Południowej, na Saharę lub Syberię, ponieważ gdzie indziej gęstość zaludnienia i urbanistyka utrudni tę opcję.

Co do podejścia wspólnotowego, jak to zdołaliśmy zauważyć, nie jesteśmy już w latach sześćdziesiątych i siedemdziesiątych, epoce *„dzieci kwiatów"*. Daleko nam do *„pace and love"* oraz bogatego społeczeństwa zdolnego do finansowania grupy idealistów, którzy wyjeżdżają do Kalifornii, Katmandu czy Larzac, hodować kozy i palić haszysz. Siła tkwi również w liczbie: umiejętność przetrwania w pojedynkę też jest słuszna. Ale skuteczna obrona, efektywność wykonywanej pracy, kombinacja różnych umiejętności jest łatwiejsza do osiągnięcia w grupie.

Po pierwsze, pojawia się pytanie o rodzinę. Kogo zamierzasz zabrać ze sobą? Teoretycznie, zabierzesz swojego męża lub żonę, towarzyszkę albo towarzysza i wasze dzieci. Oczywiście, ta część twojej rodziny jest poinformowana o twoim projekcie i będzie już gotowa.

Następnie przychodzi kolej na resztę rodziny. Twoi rodzice (czy są w w stanie odbyć podróż, zrozumieć twoje podejście)? Bracia, siostry i ich rodziny? Twoi wujowie i ciotki, kuzyni? A jeśli każda dodatkowa osoba chce zabrać swoją rodzinę, rodziców, innych kuzynów, wujków i ciotki, co wtedy zrobisz? A potem przychodzą przyjaciele, koledzy i znajomi, którzy będą cię błagać o przyjęcie! To sprawi, że w TBA będzie dużo ludzi! Szczególnie jeśli pomnożysz ten proces przez liczbę towarzyszy, z którymi stworzyłeś ten projekt!

Jedynym rozwiązaniem, jest być racjonalnym i umieć liczyć. Poza ludźmi, którzy są dla ciebie emocjonalnie niezastąpieni, innych musisz wybrać na chłodno,

Ta strona zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

zgodnie z użytecznością i postawą danej osoby. Jakie przydatne umiejętności posiada? Jaka jest wydajność jej pracy? Jaki jest jej potencjał intelektualny? Czy będzie jęczeć jak dziecko, bo nic już nie jest takie samo? Czy jest dobrym człowiekiem? Konieczne jest uwzględnienie zalet i wad każdej dodatkowej osoby. To będzie trudny wybór, ale musisz być stanowczy. Lepiej jest zrobić to w trakcie zakładania TBA, tak abyś nie musiał decydować o tym po wybuchu chaosu, kiedy znajdziesz się ze swoim niespecjalnie lubianym, głupim i leniwym kuzynem, który prosi cię o uratowanie jego i jego nieznośnej rodziny! Kolejny powód do dyskrecji podczas przygotowań.

Po rozwiązaniu problemu rodziny, należy zastanowić się nad tym, kogo z przyjaciół i rodziny chciałbyś przekonać do dołączenia. To „*proaktywne*" podejście *przewidywać i działać* jest trudne, ponieważ większość ludzi nie ma pojęcia o powadze i złożoności problemów, które opisaliśmy w pierwszej części tej książki, a zwrócenie się do nich z propozycją uczestnictwa w TBA może wyglądać jak opowieść paranoika lub co gorsza próba rekrutacji do sekty.

Wymień jednak potencjalne cechy ludzi, z którymi czułbyś się komfortowo w TBA: dyscyplina, przydatne umiejętności, poczucie humoru, zdolność do pracy, uczciwość, szczerość, dobre serce itp. Wszystko zależy od ciebie, nie ma minimalnej listy. Radzę również wymienić zachowania i postawy toksyczne, które na pewno spowodują problemy: indywidualizm, kłamstwa, hipokryzja, niekontrolowane popędy i uzależnienia, sadyzm itp. Po ustaleniu takiej listy, sprawdź, kto mógłby się nadawać, zarówno w twojej rodzinie, jak i wśród twoich przyjaciół. Dyskretnie sonduj ludzi niewinnymi pytaniami o to, co myślą o tym czy innym wydarzeniu politycznym czy społecznym, a jeśli ich odpowiedzi pokażą, że dobrze rozumieją problemy

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

dzisiejszego świata, posuń się dalej. Zacznij opisywać im swój projekt, a jeśli wyrażą szczere zainteresowanie, zasugeruj, aby się przyłączyli.

Jeśli rozpocząłeś projekt bazy lub jeśli już go stworzyłeś z ustalonymi zasadami, łatwiej będzie przekonać kogoś do dołączenia.

Jesli twoja TBA jest jeszcze w fazie projektu, będziesz prowadził wiele rozmów i uzgodnień teoretycznych, otrzymasz cały szereg ustnych deklaracji, ale niewiele działań praktycznych (wkład finansowy lub praca). To normalne, każdego dnia jest tak wiele zmartwień, a szalony projekt na boku jest zabawny, ale wymaga czasu. Podejście do takiego wspólnego projektu jest znacznie trudniejsze. Wiele TBA zostało przerwanych w trakcie realizacji lub jest bardzo mało zaawansowanych z powodu braku wspólnego zaangażowania. Większość dzisiejszego społeczeństwa jest zbyt indywidualistyczna i znajduje się pod presją codzienności, więc nie jest skłonna zaangażować się w taki projekt. Woli dołączyć do już istniejącego i podporządkować się mu.

Dlatego będziesz musiał rozwinąć umiejętności przywódcze.

Dobrzy liderzy, to ludzie, którzy przejmują inicjatywę i mają naturalny autorytet. Nie tylko mówią, co robić, ale to robią: **dają przykład!**

Dobry przywódca musi znać ludzką naturę. Ma ona takie same fundamenty od tysięcy lat. Widzieliśmy hierarchię potrzeb Maslowa. Możemy do tego dodać, że ludzie zawsze będą starali się unikać bólu, szukać przyjemności, chronić tych, których kochają i podążać za tymi, którzy obiecują zrealizować ich marzenia. „*Przywódca jest sprzedawcą nadziei*" – powiedział bardzo mądrze Napoleon Bonaparte. Twoim zadaniem jest stanie się tym liderem, który daje przykład i który narzuca naturalny szacunek i uznanie. Jest to akt miłości, miłości do innych.

Ten egzemplarz zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

WEWNĘTRZNE FUNKCJONOWANIE TBA

Jedno z często pojawiających się pytań brzmi: jak będzie działać TBA, gdy zamieszka tam stosunkowo duża liczba osób?

Społeczeństwo jest systemem zróżnicowanym z konieczności. Oprócz nieformalnej hierarchii umiejętności i specjalizacji zadań, istnieje formalna hierarchia jako struktura odniesienia, bez której grupa ulega dezintegracji. Potrzebujemy konkretnej, a nie abstrakcyjnej równości. Zostanie to osiągnięte poprzez realizację zadań rotacyjnie oraz zapewnienie udziału wszystkich członków w realizacji wspólnych przedsięwzięć i zapewnieniu bezpieczeństwa wspólnocie.

Potrzebne są jednak zasady, a najłatwiejszym sposobem na ich przestrzeganie jest tworzenie zapisów (jak w konstytucji), a następnie kodeksów, zasad i regulaminów, których wszyscy członkowie TBA skrupulatnie zobowiążą się przestrzegać. Błagam, to nie jest kwestia regulowania wszystkiego! Zauważyłem, że w obiektach, które można nazwać TBA, są regulaminy wszędzie, nawet w toalecie, gdzie panowie zostali poproszeni o siadanie do siusiania! Nie ma potrzeby wprowadzania takiego poziomu szczegółowości, ale myślę, że potrzebne są dwa regulaminy: jeden na czas normalny i drugi na czas kryzysu. W ten sposób mamy zasady, które są dostosowane do poziomu ryzyka, a także pozostawiają duży margines odpowiedzialności dla jednostki. W miarę możliwości należy stosować następującą zasadę: „*Wolność człowieka kończy się tam, gdzie zaczyna się wolność drugiego*."

Jeśli w normalnym czasie osoba stojąca na straży zasypia w pracy, konsekwencje dla grupy będą niewielkie: być może lis zje kurczaka. W czasach chaosu, to uchybienie może mieć o wiele poważniejsze konsekwencje. W związku z tym zasady muszą być

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

bezwzględnie przestrzegane i obejmować kary (łagodne kary za drobne naruszenia, surowsze kary za nieakceptowalne zachowanie i poważne naruszenia). Weźmy konkretny przykład: w twojej TBA Claire i Laurent (jedyny w grupie weterynarz) są małżeństwem. Claire uwiódł przystojny i muskularny Francois. Claire i François mają romans. Laurent ich nakrywa. Rozwścieczony, łapie za siekierę i zabija Francois. Co robisz? Osądzisz i skażesz Laurent`a za morderstwo? W tym przypadku wyrokiem mogłoby być na przykład wygnanie. Albo nie skazujesz go, ponieważ jego umiejętności są ci niezbędne w przyszłym okresie, kiedy zwierzęta będą rodzić. Jednak w tym przypadku oznaczałoby to, że przestępstwo jest dozwolone, jeśli morderca jest niezbędny. To jest delikatna sytuacja nieprawdaż? Skomplikujmy sytuację jeszcze bardziej, wyobrażając sobie, że Francois nie jest członkiem TBA, ale drwalem, synem burmistrza miejscowej wioski. Które prawo zastosować? Prawo twojego kraju (który już nie istnieje)? Prawo rozgniewanych członków twojej TBA czy prawo mieszkańców wioski?

Ten przykład ilustruje znaczenie myślenia z dużym wyprzedzeniem w celu zapewnienia ram prawnych i strukturyzujących, z uwzględnieniem w miarę możliwości rytuałów, w TBA. Rytuały są po to, aby potwierdzić przyjęcie nowego członka, aby uczcić zmianę pór roku, zbiorów oraz ważne momenty do zapamiętania, lokalne tradycyjne święta itp. W naszych przemysłowych społeczeństwach, funkcje te są zastępowane innymi metodami. W sytuacji kryzysu, przekonamy się, że rytuał jest użyteczny.

Po wejściu w życie ram prawnych, należy zdefiniować funkcje poszczególnych członków TBA. Zachowajmy prostotę, ale nadal rozróżnijmy różne funkcje.

– Lider podejmuje ostateczne decyzje. Lider ten może być naturalny (TBA należy do niego/niej)

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

lub wybrany zgodnie z zasadami przewidzianymi w twoim kodeksie, co umożliwia wyznaczenie osoby najbardziej kompetentnej (charyzma, itp.), zdolnej do podejmowania decyzji (mądrość, inteligencja, intuicja, itp.) i rozwiązywania konfliktów, a nawet do wymierzania sprawiedliwości.

- Zarządca kontroluje zarządzanie zapasami, produkcję i konsumpcję.
- Adiutant, „strażnik", zadba o to, aby każdy wykonywał swoje obowiązki z niezbędną szybkością i dyscypliną. Idea jest taka, że TBA działa jak zegarek, a adiutant wywiera ciągłą presję, aby wszystko było zrobione prawidłowo.
- Edukatorzy organizują kształcenie dzieci i przekazywanie członkom TBA wiedzy z zakresu: mechaniki, medycyny, weterynarii, uprawy roślin i ogrodów, użytkowania broni, prowadzenia kuchni itp.

Wszystkie te role są ważne i mogą być łączone, a także mogą być pełnione rotacyjnie w zależności od sytuacji i wymaganych umiejętności. Bądź ostrożny, kontroluj zazdrość w postrzeganiu preferencji i przywilejów! (Strażnik może szybko postawić wszystkich przeciwko sobie – taka jest jego rola.)

Wreszcie, relacje społeczne, których nauczyliśmy się w ciągu ostatnich trzech pokoleń, będą wymagać dokładnego przeglądu. Upadek gospodarki i chaos, który po nim nastąpi, zmusi nas do zastanowienia się nad tym problemem i wypróbowania nowych sposobów wspólnego życia, prostszych, bardziej naturalnych i prawdopodobnie bardziej duchowych.

W tym kontekście cytuję historyka Bernarda Lugan'a, który wyjaśnia jak może funkcjonować proste społeczeństwo: „*Jak społeczeństwa przedpiśmienne mogły żyć bez pieniędzy? Pieniądze nie istniały, ponieważ nie miały żadnego powodu do istnienia. Barter i wymiana były środkiem regulującym podstawowe potrzeby.*

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

Żadnego ubezpieczenia społecznego, żadnych ubezpieczeń, żadnych emerytur. Dzieci udzielały się w zbieraniu funduszy dla osób starszych zgodnie z zasadą bezpośredniej wzajemnej pomocy z pokolenia na pokolenie. Społeczeństwa żyły w symbiozie z otoczeniem, które umożliwiało przeżycie i nadawało naturalny rytm ich życiu. Budowały własne domy, z pomocą przyjaciół i sąsiadów. Spełniały również swoje potrzeby niematerialne i kulturalne. Nie stanowiły one grupy społecznej skupionej w wyniku migracji, lecz strukturę społeczną, w której każda jednostka znajduje się w miejscu, w którym jest użyteczna dla siebie i innych. To siła więzi społecznej, która, nie gwarantując idealnych relacji, obala samotność. Jednostki nie utożsamiano jedynie z rzeczywistością fizyczną i moralną, ale jako duszę w najsilniejszym tego słowa znaczeniu, jako przyszłego zmarłego z nieśmiertelnym duchem w bardzo konkretnym znaczeniu: będzie żył jako przodek."

RELACJE ZE ŚWIATEM ZEWNĘTRZNYM

W budowaniu więzi ze światem zewnętrznym, twój cel jest dwojaki: zwiększyć szanse na przetrwanie i pomóc odbudować zdrową i zrównoważoną cywilizację. Oczywiste jest, że zorganizowana i zmotywowana społeczność ma większe szanse na przetrwanie niż odizolowana TBA lub jednostka. Wyobraźmy sobie całą wioskę, dolinę zorganizowaną pod kątem optymalnej produkcji żywności i zasobów energetycznych oraz łączenia zasobów i umiejętności (weterynarze, lekarze, murarze, mechanicy itp.), stwarzającą lepszą obronę i szansę podjęcia pracy dla wspólnego dobra.

Jest nawet nadzieja, że koncepcja TBA może być zastosowana do społeczności, sąsiedztwa, miasta, regionu jak również, całego kraju. Szczerze wierzę, że kraje takie jak Szwajcaria, Norwegia, Szwecja,

Ten egzemplarz zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

Islandia, Finlandia, Japonia i Chile mogą być super-TBA. Takie społeczności są już zakładane w kooperatywach, wsiach i małych miastach. Są to koncepcje *Résilience communautaire* we Francji, *Miasta Przemian, Post Carbon Cities* i *Relocalisation Projects* w Kanadzie, Wielkiej Brytanii, Holandii i Szwecji lub *Belastbar Gemeinde* w Niemczech.

Komórki organizmu, korale rafy koralowej, tak samo osoby z upadłej firmy, członkowie rodziny zagrożonej chorobą, śmiercią, ubóstwem lub członkowie społeczeństwa przeżywającego kryzys w obliczu wojny lub wojny domowej, mogą czasami świetnie przystosować się do sytuacji, wprowadzając innowacje lub promując nowe sposoby postępowania. Myślę, że prawdziwe systemy zarządzania odpornością muszą być kolektywne. Jednostki umierają lub migrują, ale społeczeństwo i cywilizacja (w najszerszym tego słowa znaczeniu) mogą przetrwać i globalnie odrodzić się po kryzysie. Musisz przekształcić TBA w węzeł w ramach sieci TBA.

Oto proces, który pozwoli przekształcić społeczność wokół bazy w coraz bardziej odporną społeczność. Proces ten zaczyna się od podstawy i idzie w górę:

- Utwórz zespół lub ekipę roboczą TBA z ludźmi, którzy podzielają te same idee i wartości. Minimalna liczba to ty sam a w maksymalnej formie jak najwięcej osób, tyle ile jesteś w stanie przekonać.
- Załóż TBA zgodnie z siedmioma podstawowymi elementami opisanymi w tej książce.
- Ułóż plan stworzenia więzi społecznych z otaczającymi cię społecznościami wokół bazy: sąsiadami, władzami lokalnymi, wioskami itp. Zacznij w bardzo niewinny sposób, aby nie przestraszyć ludzi i nie zniechęcić ich. Nawiąż najpierw dobre stosunki sąsiedzkie: kup mały prezent, gdy odwiedzasz sąsiadów, złóż wizyty u burmistrzów okolicznych

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

gmin, wykorzystaj lokalnych rzemieślników do niezbędnej pracy w bazie (poproś stolarza, aby zrobił ci meble, murarza, aby odbudował tę starą ścianę, kup żywność bezpośrednio od producenta lub lokalnej kooperatywy). Określ, które religie są praktykowane, jakie są lokalne przekonania, zwyczaje i tradycje oraz ich pochodzenie i znaczenia. W każdych okolicznościach bądź grzeczny, miły i uprzejmy.

- Oceń mieszkańców okolicznych społeczności. Ilu mieszka tam ludzi? Ilu jest tam uchodźców? Ile osób ma mniej niż 15 lat? Czy wszyscy potrafią czytać? Czy istnieje sposób, aby założyć szkołę, w której dzieci będą się nadal uczyć, aby nie pozwolić im na bezczynność? Ile urodzeń miało miejsce w tym roku? Ile zgonów? Jaka jest ich przyczyna? W jakim wieku doszło do tych zgonów? Jaka mogłaby być profilaktyka? Czy liczba ludności rośnie czy maleje? Jakie problemy wywołuje ta sytuacja? Ile osób cierpi na choroby przewlekłe? Co to za choroby? Które są potencjalnie zaraźliwe? Czy istnieje system kwarantanny?
- Oceń lokalny sposób odżywiania. Jaka jest podstawowa żywność regionu, czy jej ilość jest wystarczająca i skąd pochodzi? Czy jedzenie jest zdrowe i bezpieczne? Czy nie jest zanieczyszczone? Czy są jakieś dodatkowe i nadające się do wykorzystania grunty rolne? Czy jest wystarczająco dużo wolnej ziemi, by móc ją rozdysponować? Kim są wielcy właściciele ziemscy? Jak jest zorganizowane magazynowanie żywności? Czy są jakieś straty i dlaczego? Ile dzieci jest źle odżywionych (brak lub nadmiar jedzenia)? Kto pali? Kto jest alkoholikiem? Kto bierze narkotyki? Jaki jest społeczny wpływ tych uzależnień (przemoc domowa, kradzież itp.)?

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

– Oceń warunki sanitarne i bytowe. Jakie są lokale mieszkalne? Czy to domy, budynki, farmy, wille? Jak wyglądają ściany i podłogi tych lokali? Czy te lokale są czyste? Jakim zwierzętom pozwala się przebywać w zamkniętych pomieszczeniach? Jakie problemy zdrowotne one powodują? Jakie są warunki przechowywania produkowanej żywności? Czy jest chroniona przed gryzoniami i szkodnikami? Czy jest chroniona przed wszelkimi formami zanieczyszczeń chemicznych, toksycznych lub innych? Jakie są powszechne choroby ludzi i zwierząt w regionie? Skąd pochodzi woda? Jakie środki ostrożności są podejmowane aby woda była zdatna do picia? Jak działają toalety i ewentualne latryny? Ilu ludzi wie, jak ich prawidłowo używać? Czy działają? Gdzie wyrzucane są odpady i śmieci? Dlaczego w to miejsce?
– Oceń potencjał medyczny. Czy są miejscowi lekarze, położne? Jaka jest ich rola? Czy są jacyś tradycyjni uzdrowiciele? Jakie są najbliższe ośrodki medyczne lub szpitale? Czy działają? Czy istnieją jakieś braki w szczepieniach?
– W przypadku tragedii, okazuj szczerą empatię i traktuj innych równorzędnie pod względem emocjonalnym. Zachowuj się po ludzku z chorymi, nawet jeśli nic nie możesz zrobić. Jeśli to konieczne, pomóż położyć kres cierpieniom w najbardziej humanitarny i godny sposób.
– Następnie oceń znaczenie poczucia przynależności do wspólnoty. Czy ludzie mają tylko poczucie przynależności do swojej społeczności? Czy są jacyś wykluczeni, czy pojawia się wrogość wobec grupy, mniejszości etnicznej, religijnej lub osoby? Jeśli tak, to dlaczego? Kim są historyczni lub obecni przywódcy tej społeczności? Kim są najbogatsi i najwybitniejsi ludzie? Jak są oni traktowani (szacunek, wyśmiewanie) i dlaczego?

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749565843862336

– Zaangażuj się w politykę lokalną i może nawet zostań lokalnym posłem. Postaraj się zrozumieć, jakie są potrzeby w regionie, co ludzie postrzegają jako swoje największe problemy. Następnie spróbuj zrozumieć, jakie są prawdziwe potrzeby. Czy widać działanie w kierunku ich zaspokojenia? Czy istnieje wola zaspokojenia ich? Na koniec, spróbuj zrozumieć, jakie zasoby ludzkie, materialne i finansowe są dostępne, aby zrobić to, co jest konieczne.
– Zrób spis umiejętności w swoim regionie. Który rolnik co uprawia? Jakie są hodowle? Jakie są lokalne zakłady przemysłowe? Jakie są lokalne źródła energii (elektrownie wodne itp.)? Jaki jest zawód każdej osoby w twojej społeczności?
– Pamiętaj, aby dbać o tych ludzi, ponieważ są cenni: dobra butelka trunku, trochę warzyw z twojego ogrodu, posiłek.... Wzmocnij więzi, ale w naturalny i dyskretny sposób.
– Współpracuj z władzami lokalnymi, aby zrozumieć ich potencjalne plany na wypadek klęsk żywiołowych i zidentyfikuj osoby odpowiedzialne za bezpieczeństwo (policja, straż miejska, strażacy itp.). Zaoferuj im pomoc jako wolontariusz, ale również przyczyń się do poprawy planów i umiejętności.
– Skontaktuj się z organizacjami odpowiedzialnymi za wodę pitną, oczyszczanie ścieków, elektryczność i zainteresuj się ich planami kryzysowymi. Czy mają w ogóle plany kryzysowe?
– Pracuj nad stworzeniem jednolitego planu przeciwdziałania skutkom kryzysu, który byłby spójny z możliwościami społeczności, a następnie zadbaj o jego wdrożenie.
– Połącz tę prężną społeczność z innymi, potem znowu z innymi.... Stopniowo zmobilizujesz dużą

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

liczbę ludzi i zasobów, aby zwiększyć odporność na kryzys małego regionu.

– W końcu, zawsze szanuj własność innych. Znak „*własność prywatna*" lub „*brak wstępu*" musi być przestrzegany, albo wpadniesz w poważne kłopoty, szczególnie w mentalności wiejskiej. Poznaj lokalne zwyczaje, szanuj je i nie narzucaj własnych. Pamiętaj, że jeśli jesteś mieszczuchem mieszkającym na wsi, jesteś prawie tak samo obcy jak ktoś z drugiego końca świata.

Ustanowienie więzi społecznej zajmuje dużo czasu i wymaga sporej obserwacji, empatii i dyskrecji (nie pojawisz się przecież z listą pytań dla każdego mieszkańca!), ale w końcu będziesz miał informacje, których potrzebujesz, aby pomóc ludziom. A kiedy kryzys ogarnie świat, społeczność, z którą się zintegrujesz i do której będziesz należał, będzie ci wdzięczna za stworzenie tak wielu projektów, które ją wzmacniają i chronią. Przekształciłeś ją w Trwałą Bazę Autonomiczną!

Możemy wtedy wyobrazić sobie rozwój twojego regionu dzięki wdrożeniu systemu bezpieczeństwa, zgodnie z hierarchią Maslowa: przede wszystkim bezpieczeństwo żywnościowe (w twoim regionie możemy znaleźć żywność), następnie fizyczne (nie ma przemocy, jest służba policyjna), a następnie samorealizacja (można kształcić swoje dzieci, można pracować lub uczestniczyć we wspólnym projekcie). Można handlować (wymiana, barter itp.).... Jeśli uda ci się to osiągnąć, naprawdę przyczynisz się do rozwoju ludzkości!

Wierzę, że dzięki temu procesowi budowania więzi społecznych odkryjesz, że wspólnotowa solidarność oparta na pracy jako twórcy dobra wspólnego przynosi o wiele większą i trwalszą satysfakcję niż efemeryczna satysfakcja indywidualnego konsumpcjonizmu. Odkryjesz emocjonalne korzyści płynące z poczucia wspólnoty, osobistej autonomii, zadowolenia z uczciwej

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

i dobrze wykonanej pracy, solidarności międzypokoleniowej, współpracy, kontaktu z naturą i czemuż by nie, szczęścia.

RASIZM

Rasizm jest jednym z nieszczęść ludzkiego rodzaju. Nie dlatego, że wszyscy jesteśmy równi, nie jesteśmy, ale dlatego, że nasze różnice nie są wystarczająco wyraźne, aby uzasadnić dyskryminację lub hierarchizację ras. Co więcej, nikt jeszcze nie wymyślił koncepcji auto rasizmu: jakby przypadkiem, narodem wybranym, jest nasz własny, nigdy inny!

W starożytności i średniowieczu niewolnik należał do klasy społecznej a nie rasowej i pod pewnymi warunkami mógł wykupić swoją wolność. Wynalezienie rasizmu usprawiedliwiającego zniewolenie ludności indiańskiej Ameryki przez Europejczyków oraz tysiącletnie wykorzystywanie ludności Afryki przez Arabów, a potem przez Europejczyków, a następnie humanistyczne pseudonauki usprawiedliwiające europejskie, amerykańskie i japońskie szaleństwo kolonialne, którego kulminacją była apokalipsa dwóch wojen światowych, pozostawiły po sobie straszne ślady i gorzki smak. Mimo że od około czterdziestu lat modne jest wskazywanie palcem Zachodu, uważam, że rasizm, jaki znamy, wykorzystywany w celu dominacji lub eksterminacji, już nie istnieje w Europie lub Stanach Zjednoczonych, być może z wyjątkiem niewielkiej mniejszości ludzi o skrajnych poglądach.

Niestety, rasizm może powrócić z powodu połączenia kilku czynników. Niektóre grupy ludzi dominujących, złych lub obłąkanych (to ci sami, którzy próbują sprzedać nam koncepcję Zderzenia Cywilizacji), dążą do instrumentalizacji pokuty za wyimaginowane zbrodnie, wyolbrzymione lub wyrwane z kontekstu, aby stworzyć

Ta strona zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

poczucie winy. Polityka masowej imigracji, połączona z zachętą do mieszania się (idea „*multi kulti*") to ideologia która, niszczy kultury poprzez ich standaryzację. Poprzez wykorzenienie i akulturację jednostek, mądrość przodków, ludów jest tłamszona. Wszystko to grozi odrodzeniem ruchów rasistowskich, najpierw przeciwko ludności zachodniej, a następnie, przeciwko ludności południa, masowo obecnej dzisiaj na północy. Gdybyśmy chcieli stworzyć warunki dla przyszłych wojen domowych, nie zrobilibyśmy tego w inny sposób... a przecież rasizm jest nonsensem. Dlaczego osądzać ludzi na podstawie uprzedzeń rasowych? To tak, jakby powiedzieć, że Portugalczyk, Irlandczyk, Grek, Szwed, Arab, Pers czy Pakistańczyk są podobni pod względem cech, zachowań i kultur, ponieważ są biali! A co w takim razie można powiedzieć o Fulanim, Fangu, Ashanti, Baulu, Mau-Mau i Xhosa? Że są tacy sami, bo są czarni? To absurdalne i obraźliwe! Przyjrzenie się kulturom, aby określić pewne trendy behawioralne wydaje się być dobrym podejściem. Ale rasa nie ma wystarczającej liczby genetycznych rozróżnień, aby wpłynąć na zachowanie. Nadajmy większe znaczenie kulturom, klimatowi, środowisku, historii, a przede wszystkim indywidualnemu charakterowi!

Pytanie, które interesuje nas w TBA, nie jest filozoficzne, tylko praktyczne: czy podejmiesz ryzyko konfliktu z powodu uprzedzeń rasowych czy przynależności kulturowej? Czy zamierzasz pozbawić się talentów i umiejętności z takich powodów? Chociaż kwestia tożsamości kulturowej jest pytaniem fundamentalnym, zachęcam do rozważenia patrzenia na każdego człowieka zgodnie z jego cechami i wadami nierozerwalnie związanymi z jego charakterem.

Ogólnie rzecz biorąc, należy uważać, aby nie myśleć w kategoriach „*oblężonej twierdzy*". Bądź podejrzliwy, broń się, chroń się, oczywiście! Ale zachowaj otwartość

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749565543862336

umysłu, komunikuj się, dziel się informacjami, staraj się zrozumieć, co dzieje się poza horyzontem myślenia. Bądź hojny i dobroczynny, przechowując żywność i niezbędne przedmioty (mydło, lekarstwa, przetwory), które będziesz mógł dać uchodźcom lub ludziom w potrzebie.

Jeśli jesteś osobą, która jest obca dla danej społeczności, to od ciebie zależy, czy dołożysz wszelkich starań, aby się zintegrować (tak powinno być przez cały czas!). Możesz zostać poproszony o udowodnienie swojej lojalności i przejść przez trudne rytuały przyjęcia. Zwłaszcza na początku. Będziesz musiał udowodnić, że jesteś godny zaufania i możesz być częścią społeczności. Aby to zrobić, trzeba będzie zostawić za sobą pewne pojęcia indywidualności i kultury. Może jednak okazać się przydatne nieporzucanie całkowicie swojej oryginalnej kultury, ponieważ każda kultura ma dobre, użyteczne i mądre elementy. Są to elementy, które wniosą ożywienie i bogactwo do kultury gospodarza.

KOMUNIKACJA ZE ŚWIATEM ZEWNĘTRZNYM

Kiedy światowa gospodarka pogrążona jest w chaosie, prawdopodobne jest, że media doznają poważnych zakłóceń. Czy infrastruktura telefoniczna i internetowa będzie w stanie długo wytrzymać? Może to nie być dla ciebie ważne, jeśli chcesz być odizolowany w TBA. Jednak, bycie poinformowanym o tym, co dzieje się na świecie, jest użyteczne, a nawet niezbędne dla długoterminowego przetrwania. Rozsądnie byłoby nie upodobnić się do japońskiego żołnierza, który przez dwadzieścia lat ukrywał się w dżungli małej wyspy na Pacyfiku, nie wiedząc, że wojna się skończyła!

Bardziej pragmatycznie, wiadomości ze świata zewnętrznego poinformują cię o możliwych niebezpieczeństwach (wypadki jądrowe lub chemiczne,

Ten egzemplarz jest zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

skażenia, klęski żywiołowe, wojny itp.) ale przede wszystkim należy móc komunikować się z innymi TBA i społecznościami w celu nawiązania kontaktów i pracowania na rzecz odbudowy cywilizacji.

Rozważ posiadanie kilku systemów komunikacji w bazie. Po pierwsze, systemy wewnętrzne (które pozwolą uniknąć krzyku w trakcie porozumiewania się między członkami bazy!). Następnie systemy zwrócone na zewnątrz, połączone z pobliskimi i bardziej odległymi społecznościami. W przypadku komunikacji wewnętrznej można wybrać bardzo proste rozwiązania, takie jak utworzenie doraźnie działającej sieci komputerowej LAN, która umożliwi komunikację, na średnią odległość, z komputera lub telefonu z dostępem do sieci Wi-Fi. Zakres może obejmować kilkaset metrów, jeśli skorzystasz z kilku przekaźników.

Jedyny problem z systemem polega na tym, że sieć bezprzewodowa może być łatwo wykryta przez dowolną osobę z nowoczesnym telefonem (który odbierze standard 802.11n). Innym bardzo prostym rozwiązaniem może być wyposażenie się w krótkofalówki o ultra wysokiej częstotliwości (UHF), których nowoczesne modele są ledwie większe niż słuchawka z mikrofonem. Jeśli masz wystarczająco dużo akumulatorów, system ten jest doskonały do komunikacji taktycznej, a jego zasięg może wynosić do pięciu kilometrów. Telefon terenowy, oparty na technologii wojskowej, jest nieco potężniejszy i umożliwia komunikację radiową w zasięgu od piętnastu do dwudziestu kilometrów. Aby móc ładować baterie bezpośrednio na posterunku obserwacyjnym lub podczas misji rozpoznawczej, trzeba będzie zapewnić dużą ilość akumulatorów i najlepiej przenośną ładowarkę słoneczną. W przypadku komunikacji na dłuższą odległość, CB (z angielskiego, citizen band) jest pasmem częstotliwości przydzielonym dla ruchu radiowego i otwartym dla wszystkich. Słowo

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749586573862336

CB odnosi się również do nadajników radiowych w paśmie CB. Częstotliwości używane przez CB są w paśmie około 27 MHz. Każdy, bez zdawania egzaminu lub posiadania licencji, może kupić nadajnik CB, podłączyć go do anteny i odbierać oraz nadawać. Rozmowy są publiczne, ponieważ wszystkie osoby podłączone do tej częstotliwości mogą je odebrać. Aby komunikować się dyskretnie, konieczne będzie użycie zakodowanego lub zaszyfrowanego języka. Istnieje duża liczba stron internetowych, które mówią o łączności radiowej i innej komunikacji, warto z nich skorzystać i precyzyjnie określić swoje potrzeby sprzętowe.

Niezależnie od tego, jaki sprzęt komunikacyjny wybierzesz, pamiętaj, że będziesz potrzebował energii elektrycznej (i części zamiennych), aby wszystko działało. Uwzględnij te potrzeby w obliczeniach zapotrzebowania na energię i zaplanuj zapas wielu akumulatorów.

Teraz masz teoretyczne zrozumienie siedmiu podstawowych elementów TBA i tego, co musisz zrobić, aby zapewnić sobie o wiele więcej niż tylko przetrwanie. Kimkolwiek jesteś dzisiaj, bogaty lub biedny, na szczycie lub na dole drabiny społecznej, będziesz miał okazję zacząć od nowa i będziesz mógł się liczyć, a nawet odgrywać wiodącą rolę w odbudowie świata jutra.

Czasy są ciężkie w „La Francilière”, ale ogólny nastrój jest dobry. Sukces stowarzyszenia zaowocował tym, że wiele zmotywowanych i podobnie myślących osób znalazło się na dobrowolnym wygnaniu w gospodarstwie. Pierwsza zima była trudna, wiele osób było chorych i zabrakło żywności znacznie szybciej niż się spodziewano. Oby zbiory były dobre już na wiosnę. Wszyscy sprawni ludzie są wykorzystywani do karczowania drzew, powiększania ogrodu warzywnego na

Kup zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

nadchodzący rok i zasiewania tego, co można zasiać. Stosunki z okolicznym miasteczkiem i lokalnymi rolnikami są dobre, chociaż duża liczba uchodźców zaczyna przysparzać kłopotów. Na szczęście grupa żandarmów – teraz bez przydziału – zajęła miejsce w wiosce i utrzymuje porządek w promieniu kilku kilometrów. Ze względu na niedobory paliwa patrole odbywają się pieszo lub konno.
Pewnego dnia podczas obfitych opadów śniegu, grupa senegalskich uchodźców uciekających z płonącego Auxerre zbliżyła się. Poprosili o schronienie. Byli wyczerpani i chcieliby dostać trochę jedzenia. Niemożliwe jednak było trwałe karmienie tych pięćdziesięciu dodatkowych osób. Sporządzono spis ich zawodów. Z przewagą jednego głosu przyjęto Mamadou i jego rodzinę, ponieważ był lekarzem. Warunek był jeden: tak długo, jak Mamadou i jego rodzina akceptują zasady wspólnoty, mogą zostać. Mamadou wylewał łzy radości, wdzięczny za przyjęcie siebie, swojej żony i czwórki małych dzieci. Była to dobra decyzja: na wiosnę wykryto dwa przypadki zapalenia wyrostka robaczkowego, które udało się zoperować. Pozostali uchodźcy, którzy nie mieli żadnych przydatnych umiejętności, musieli kontynuować podróż i następnego dnia, zaopatrzeni w jedzenie zostali przewiezieni na skraj terytorium. Może pobliska wioska będzie mogła coś dla nich zrobić.

David i Rebecca zakończyli wreszcie szalony bieg, po ucieczce ze Stanów Zjednoczonych do Francji, po masowych wypędzeniach spowodowanych wojną między Stanami Zjednoczonymi i Izraelem. Wybraliby Wielką Brytanię, ale nie przyjmowała ona już żadnych uchodźców, ponieważ nie miała możliwości wyżywienia nawet własnej ludności. Po spędzeniu roku w ośrodku dla uchodźców i udanej stamtąd ucieczce we wrześniu zeszłego roku ratując się przed pogromami, uciekając przez wsie, zostali ostatecznie przyjęci w islamskim TBA na granicy Francji i Belgii. Ta społeczność TBA była dobrze zorganizowana, posiadała wystarczającą ilość żywności i dobrą opiekę medyczną dzięki prosperującemu handlowi pod ochroną emira Lille i jego milicji (pierwotnie finansowanego przez Arabię Saudyjską).

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

David i Rebecca zostali przyjęci zgodnie z zasadami gościnności podyktowanymi przez szariat. Zaproponowano im zostanie, jeśli zgodzą się przejść na islam. To nie było obowiązkowe, ale gdyby się nie zgodzili musieliby stamtąd odejść. Podobno Niemcy radzą sobie całkiem dobrze dzięki rumuńskiej ropie naftowej, ale drogi nie są bezpieczne. Ponadto zbliżała się zima. Decyzja została szybko podjęta: imię David zmieniono na Daoud. Były finansista z Wall Street, teraz pracował przy latrynach. Rebecca, której imię zmieniono na Rafqa, została odpowiedzialna za pranie pościeli w kanale. Cieszyli się, że wciąż żyją.

Wilhelm przyjął wielu ludzi na swojej farmie w ciągu ostatniego roku. Aby pomieścić uchodźców z dużych miast, zorganizował się wraz z sąsiednimi gospodarstwami rolnymi i stworzył dość wydajną sieć, która zapewniła zakwaterowanie i wyżywienie. Aby zostać zakwaterowanym i nakarmionym, każdy uchodźca musiał zobowiązać się do pracy i ściśle przestrzegać kilku prostych zasad, które zostały ustalone. Było wielu ludzi, którzy ich nie przestrzegali, szczególnie na początku. Z powodu kradzieży i bijatyk wielu zostało wygnanych, a nieliczni, którzy próbowali wrócić i podkradać żywność, zostali przyjęci śrutem lub pobici na śmierć przez innych. W tych trudnych czasach jedzenie stało się cenne i nie najadano się do syta na co dzień. Ogólnie rzecz biorąc, dawano sobie jednak radę. Grupa lekarzy zorganizowała dyżur w jednym z gospodarstw rolnych. Stworzono system barterowy w celu wymiany owoców, warzyw itp. nikt nie umierał z głodu.
Niedawno Wilhelm przyjął do swojego gospodarstwa dwóch nowych: młodego człowieka Didier'a, zaprawionego w walce, ale również bardzo dobrego negocjatora, oraz Francois-Xavier'a i jego rodzinę. Ten ostatni zdołał naprawić stary radioodbiornik, który pobliskie gospodarstwo posiadało od lat 60. i zaczął komunikować się z innymi grupami ocalałych – jedni nazywają się TBA, inni schroniskami, jeszcze inni ustroniem lub zaciszem – i sytuacja nie wydawała mu się już tak rozpaczliwa. Faktycznie odkrył on, że w dużych miastach dzielnice się organizują i stopniowo zaczynają porządkować, pomimo trudnej sytuacji zdrowotnej. Miał już dość dobre

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

kontakty z emiratem Lille, zanim nie załamał się on z powodu wewnętrznej rywalizacji. Niedawno jeden z jego ostatnich rozmówców radiowych, Maurizio, wyjaśnił mu, że jest w mieście, które trzyma się nieźle dzięki handlowi, który rozkwitł na rzece.

Inna TBA, Nicolas'sa, wyraźnie rozszerzyła swoje wpływy, organizując całą dolinę w skuteczny system obronny, a produkcja rolna była w stanie wygenerować nadwyżki, rozdzielane pomiędzy inne doliny i społeczności, aby pomóc im stanąć na nogi. Region ten miał bardzo dobre kontakty ze Szwajcarią, która była w stanie utrzymać niemal całkowicie swoją integralność terytorialną i podobnie jak Norwegia, starała się zorganizować swoje działania w taki sposób, aby produkować nadwyżki pomocne innym regionom w ich odbudowie i integracji. Rozwijała się solidarność między regionami i grupami ludzi, którym udało się zorganizować i przetrwać. Wkrótce posłańcy, wybrani spośród najbardziej doświadczonych, zostali oddelegowani aby zawrzeć sojusze pomiędzy tymi grupami i regionami. Stopniowo cywilizacja podnosiła sie z gruzów. Chociaż co najmniej 60 procent ludności świata zniknęło w mniej niż dwa lata, nadal istniała nadzieja.

GDZIE ULOKOWAĆ TBA?

„Gdy broń milknie, jej dźwięk zastępuje opłakiwanie zmarłych, któremu wtórują westchnienia ocalałych."
Moses Isegawa, pisarz ugandyjski, Kroniki abisyńskie, 1998 r.

„Każdy wie, że kości są fałszywe
Każdy gracz krzyżuje palce swe
Każdy wie, że wojna się skończyła
Każdy wie kto wygrał, a kto nie
Każdy wie, jak skończyć miał się bój
Biedak stracił, bogacz zyskał znów
I tak to już jest."
Leonard Cohen, Everybody knows, 1988

Jesteś prawie gotowy. Przyswoiłeś sobie każdy z siedmiu podstawowych elementów niezbędnych dla TBA.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749585643862336

Pierwszą i najważniejszą decyzją było przejęcie kontroli nad swoją przyszłością i wyrażenie woli przetrwania. Nadszedł czas na podjęcie drugiej decyzji, która będzie miała zasadniczy wpływ na kilka najbliższych lat twojego życia: musisz zdecydować, gdzie założyć bazę TBA.

Po przeczytaniu książki do tego momentu, prawdopodobnie masz już pewne pomysły. Za pomocą prostej logiki można wywnioskować, które miejsca są najbardziej lub najmniej odpowiednie. Wiesz również, że dobre miejsce dla bazy nie jest wybierane losowo na mapie.

Jeśli, jak już to zdefiniowaliśmy, TBA jest przestrzenią, w której możemy żyć w sposób zrównoważony, nie będzie chodziło o ucieczkę do chatki w głębi lasu, ale o znalezienie niezależnego miejsca, oddalonego od większości niebezpieczeństw, łatwego do obrony i posiadającego odpowiednią organizację i komfort. Miejsce, które ci się podoba i które odpowiada twoim rzeczywistym potrzebom. Musimy sobie je wyobrazić jako zamek lub klasztor: miejsce przede wszystkim przetrwania, ale także przyjemnego życia. Moim zdaniem istnieją cztery możliwe lokalizacje dla bazy:

– mobilna TBA,
– wiejska TBA,
– miejska TBA
– zagraniczna TBA.

To od ciebie zależy, która z nich wydaje ci się najbardziej efektywna i zgodna z twoimi możliwościami.

MOBILNA TBA

Chodzi o to, by nie mieć stałego miejsca ucieczki przed niebezpieczeństwem dzięki mobilności. Jest to rozwiązanie, o którym często mówią ludzie bardzo skoncentrowani na indywidualizmie i kochający przygodę.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

Jednak to, co może być przyjemne podczas wakacji, nie będzie już miłe w czasach poważnego kryzysu.

Pierwszy duży problem z mobilną TBA polega na tym, że możesz mieć tylko to, co masz przy sobie i co możesz przewieźć na motocyklu, samochodzie, przyczepie kempingowej, barce, żaglówce lub łodzi. Pomijając możliwość zasadzki, co zrobisz, gdy skończy ci się paliwo lub gdy droga lub szlak wodny zostanie zablokowany? Zatrzymasz się i osiedlisz, w przypadkowym miejscu bez możliwości zgromadzenia wystarczającej ilości zapasów, aby przetrwać przez długi czas.

Jednym z wariantów koncepcji mobilnej TBA jest koncepcja „*Sto procent surwiwalizmu*", preferuje ją osoba przyzwyczajona do biwakowania i wędrówek, która myśli o wyjeździe na łono przyrody samotnie lub z rodziną, z plecakiem, strzelbą, namiotem i podręcznikiem przetrwania. Jest to podejście, które może przerodzić się w całkowitą katastrofę z powodu braku odpowiedniego schronienia, braku amunicji, niezrównoważonej diety (głównie dziczyzny), niewielu środków na leczenie w razie wypadku itp. Zbyt wiele rzeczy może pójść źle i nie

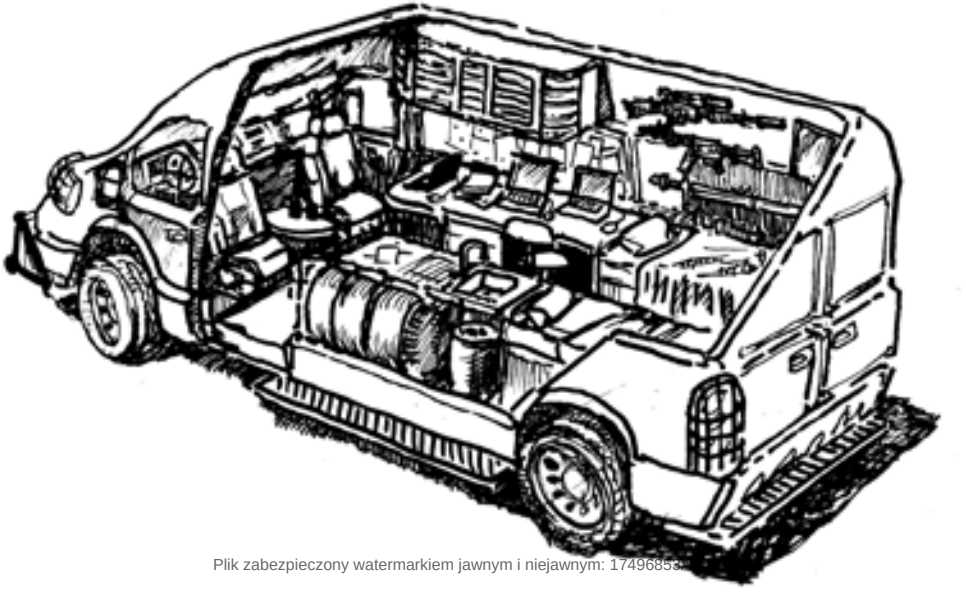

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853

ma planu B w tym przypadku. Dodatkowo wyobraź sobie liczbę mieszczuchów, amatorów kempingów, którzy będą mieli ten sam pomysł co ty. Będzie tłum!

Z drugiej strony, można pomyśleć, że posiadanie łodzi lub żaglówki zacumowanej w pobliżu stałej TBA, niedaleko morza lub rzeki, może być dobrym środkiem transportu lub łowienia ryb, a w najgorszym przypadku, dobrym sposobem na ucieczkę. Oczywiście możemy sobie wyobrazić założenie bazy na zacumowanej łodzi lub barce, a nawet posiadanie skrytek z zasobami wzdłuż wybrzeża lub rzeki, ale to jest wciąż niedoskonałe rozwiązanie. Jeśli jednak kochasz morza i oceany i zdecydujesz się ustawić bazę na łodzi lub żaglówce, rozważ następujące punkty:

- W przypadku kryzysu nie należy pozostawać w porcie. Nie wiadomo, czy władze nie będą próbowały zapobiec jakiemukolwiek wyjazdowi. A utknięcie w miejskim porcie może być niebezpieczne. Lepiej jest wypłynąć stamtąd wczesnym rankiem.
- Łódź morska, sterowana przez doświadczonego żeglarza, może być dobrym początkowym rozwiązaniem, aby uniknąć najtrudniejszych momentów kryzysu, a wysoka mobilność może pozwolić ci udać się w spokojne miejsce, które nie jest jeszcze dotknięte wydarzeniami związanymi z kryzysem. Twoja zdolność do samowystarczalności będzie zależała od zapasów wody i żywności. Dlatego wymagana jest duża i przestronna łódź, aby zapewnić odpowiednią pojemność magazynową w ładowni. Przechowuj rezerwę wody i żywności na co najmniej dwa miesiące. Zainwestuj również w urządzenie do uzdatniania wody morskiej napędzane przez turbinę wiatrową. W ten sposób nie będziesz musiał przechowywać świeżej wody. Jednak w przypadku awarii systemu, nadal posiadaj duży zbiornik na wodę.

Kup zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

- Musisz umieć szybko i łatwo naprawić swoją łódź samodzielnie, zwłaszcza kadłub. Może ci się zdarzyć że trafisz w przeszkodę (pień drzewa, wieloryba) i będziesz musiał ją natychmiast naprawić, albo za pomocą dostępnych środków, albo w porcie w suchym doku. Naprawa łodzi drewnianej lub metalowej będzie znacznie łatwiejsza niż naprawa kadłuba wykonanego z zaawansowanych polimerów (wymagających skomplikowanych narzędzi). Myśl o trwałości.
- Pamiętaj również, aby mieć dużo map, ponieważ system nawigacji GPS lub Galileo nie może działać bez satelitów, a nie masz wpływu na ich funkcjonowanie. Oprócz map, naucz się nawigować jak wielcy nawigatorzy w historii: bez instrumentów lub z podstawowymi instrumentami (sekstant, kompas, itp.).
- Upewnij się, że twoja łódź może poruszać się po płytkich wodach, takich jak ujście rzeki, aby móc się ukryć. Aby to zrobić, miecz łodzi musi być ruchomy. Dla większej dyskrecji zaletą jest też cichy silnik.
- Wyposaż swoją łódź w duży zbiornik paliwa, dobre CB i radio o wysokiej częstotliwości.
- Zastanów się uważnie nad sprzętem potrzebnym do ochrony bazy w przypadku ataku piratów. Czy twoja łódź może szybko uciec? Rozważ posiadanie broni dużego kalibru, potężnej, dalekiego zasięgu, która może przebić kadłub lekkiego statku i przestraszyć zbirów (np. karabin kalibru 338 Lapua Magnum nadaje się do tego). Nie należy lekceważyć piractwa i zapomnij o postaciach odzianych w kostiumy Jacka Sparrowa z XVIII wieku. Będzie wielu piratów. Większość rybaków lubi szybko przechodzić na styl somalijski lub indonezyjski. Nie lekceważ też byłych sił marynarki wojennej krajów trzeciego świata (lub krajów bogatych), ponieważ muszą one również wyżywić swoje załogi.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749686543862336

W każdym razie, uważaj na noc, która jest dobrym czasem na ataki. Wreszcie, dobrze zaplanuj miejsce do cumowania.

– Pamiętaj, aby zabrać ze sobą wiele części zamiennych do wszystkiego (silniki, turbiny, urządzenia, radio, GPS itp.).

TBA WIEJSKA

Moim zdaniem najlepszym możliwym wyborem jest utworzenie TBA w środowisku wiejskim i zakorzenienie się w nim w każdym tego słowa znaczeniu. Pierwszym i najważniejszym kryterium wyboru TBA jest dobra gleba. Aby ustalić, jaka ona jest, należy porozmawiać z miejscowymi rolnikami i upewnić się, że nie jest uboga lub nierodzajna. Przekonaj się samemu, jak ulega erozji i jak płynie woda. Aby to zrobić, należy glebę polać wodą: jeśli gleba ją wchłania to jest lepsze niż jeśli miałaby spłynąć po niej jak mały strumyk. Przyjrzyjmy się również rodzajom roślin, które rosną: na przykład wiele jodeł, oznacza, że gleba jest kwaśna i gorsza niż ta, na której rosną klony, które preferują gleby bardziej zrównoważone, a zatem lepsze dla rolnictwa.

Następnie przeanalizuj kościół w najbliższej wiosce (lub meczet, lub inną świątynię). Mały kościółek, na przykład może oznaczać, że region ten jest tradycyjnie ubogi, a co za tym idzie, jego rolnictwo jest ubogie. Duży i bogaty kościół, z dużą ilością ornamentów i dekoracji, będzie znakiem tradycyjnie bogatej społeczności, a więc z dobrymi glebami. W praktyce, różnica pomiędzy dochodami dwóch rolników posiadających tę samą powierzchnię ziemi, te same narzędzia i wkładających w nią tę samą ilość pracy, prawdopodobnie wynika z jakości gleby. Metoda ta nie jest nieomylna, ale jest dobrym wskaźnikiem,

Egzemplarz zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

ponieważ przed rewolucją przemysłową bogactwo na obszarach wiejskich pochodziło jedynie z uprawy roli. Dobra gleba będzie znajdować się w pobliżu źródeł wody i będzie produktywna. Woda ze źródeł lub wód gruntowych musi być obfita. W przyszłości, tak jak w przeszłości, dobra ziemia nie zostanie sprzedana, nawet za złoto, bo co z nim zrobić, jeśli nie masz miejsca do życia? Pamiętaj, że całe bogactwo pochodzi najpierw z żyznej ziemi. Należy również zbadać klimat i opady atmosferyczne. Unikaj obszarów, w których zima jest zbyt długa, jeśli to możliwe. Preferuj regiony z regularnymi i obfitymi opadami deszczu.

Należy uważnie przyjrzeć się obszarom, o których wiadomo, że posiadają szczególne mikroklimaty, ponieważ będą one miały kluczowe znaczenie dla określenia, jakie gatunki roślin mogą być uprawiane, które zwierzęta najlepiej sprawdzą się w hodowli itp. Unikaj obszarów, które wymagają zbyt dużego nawadniania lub nie mają wystarczających zasobów wody. Należy uważnie przyjrzeć się rodzajowi roślinności na obszarach nienawadnianych: jeśli jest zielona i gęsta, jest to dobry znak; jeśli jest sucha i rzadka, wskazuje na brak wody. Zawsze należy pamiętać, że jeśli z technologią, nawozami, elektrycznością i wodą, pustynie mogą kwitnąć, to gdy tylko system przemysłowy przestanie istnieć, natura powróci do swojego pierwotnego stanu: miejscami, które będą najlepsze, będą te z bogatymi glebami i wystarczającą ilością wody. Zrób również dokładne badanie na temat częstych i możliwych klęsk żywiołowych w regionie. Które z nich są zagrożone trzęsieniami ziemi, huraganami, nawałnicami, tornadami, powodziami, osuwiskami, lawinami, przypływami, pożarami lasu itp.?

Wybierając osadę wiejską, należy się zastanowić, czy najbliższa społeczność wydaje się prężna. Dobrym tego wskaźnikiem jest obecność kooperatyw rolniczych

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

oraz to, czy organizowane są festiwale lub targi. Są to oznaki zaangażowanej społeczności, która chce zachować aktywne tradycje. Jeśli to możliwe, przeanalizuj lub zaobserwuj rozmieszczenie grup wiekowych w regionie. Jeśli jest zróżnicowane, jeśli nie ma tylko starych i młodych ludzi, jeśli jest mieszanka zawodów wiejskich, to jest to również doskonały znak.

Zaobserwuj, czy gospodarstwa rolne posiadają ogrody warzywne. Jeśli tak jest, to doskonale, ponieważ wskazuje to na obecność umiejętności rolniczych i tradycji uprawy na własne potrzeby, które na obszarach monokultury zanikły. Produkcja rolna musi być w dużej mierze wystarczająca dla całej społeczności i łatwo zapewnić nadwyżkę. Sprawdź również, czy gęstość zaludnienia nie jest zbyt niska, zwłaszcza jeśli planujesz osiedlić się w TBA z małymi dziećmi. Potrzebują przyjaciół do zabawy i rozwoju. Dowiedz się, czy okoliczne społeczności posiadają źródła wytwarzania energii elektrycznej na swoim terenie (wiatraki, małe elektrownie wodne itp.), ponieważ będzie to istotna zaleta. Sprawdź również, czy żarliwość religijna nie jest zbyt silna i skrajna. W czasach kryzysu prawdopodobnie się pogłębi. Spróbuj nie znaleźć się w społeczności dewotów i fanatyków religijnych!

Lepiej wybrać region o niskiej gęstości zaludnienia: osada będzie lepsza niż wieś, bliskość małego miasta będzie lepsza niż bliskość dużej aglomeracji. Bądź ostrożny: obszar wiejski w pobliżu dużego ośrodka miejskiego niekoniecznie jest bezpieczniejszy! W przypadku całkowitego załamania się gospodarki uchodźcy mogą przez kilka dni chodzić w poszukiwaniu pożywienia. Unikaj przebywania w promieniu 150 kilometrów od dużych ośrodków miejskich, a zwłaszcza dużych metropolii, które są najbardziej ryzykownymi miejscami. Unikaj miejsc położonych zbyt blisko więzienia gdyż więźniowie mogą zostać

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

po prostu uwolnieni i nie będą mieli innej możliwości przetrwania poza rabowaniem okolicy, samodzielnie lub w grupach.

Uważaj również na główne drogi między dużymi miastami! Na przykład oś Paryż-Dijon-Lyon-Orange-Marsylia będzie prawdopodobnie wykorzystywana przez wielu mieszkańców uciekających z miast. Tych dróg przepływu uchodźców należy unikać, ponieważ istnieje ryzyko, że zostaniesz zalany falą tysiąca głodnych uchodźców, których nie będziesz mógł wyżywić i którzy szybko staną się nie do opanowania. Co gorsza, możemy sobie wyobrazić, że państwo lub to, co z niego pozostanie, zarekwiruje wasze gospodarstwo lub dom, aby uczynić z niego miejsce schronienia dla uchodźców i w ten sposób przemieni ciebie w uchodźcę. Jeśli tak się stanie, będzie to miało miejsce głównie na tych drogach przepływu, a nie w bardziej odległych obszarach, które zostaną oszczędzone albo dlatego, że są słabo wyposażone w główne drogi, albo dlatego, że nie są łatwo dostępne. Jeśli nie możesz mieszkać daleko od miasta, przynajmniej pomyśl o wyborze miejsca, które nie jest ani zbyt rzucające się w oczy, ani łatwo dostępne dla uchodźcy czy grabieżcy. Jeśli zdecydujesz się uczynić z TBA drugi dom, zastanów się nad jego dostępnością w czasach kryzysu. Czy nadal będziesz w stanie przekraczać granice? Czy będziesz w stanie odbyć podróż z pełnym zbiornikiem paliwa i kilkoma dodatkowymi kanistrami? Jeśli koszt benzyny znacznie wzrośnie, czy nadal będziesz mógł sobie pozwolić na częste korzystanie z niej?

Przede wszystkim, unikaj zakładania TBA w ośrodkach znanych z tego, że zamieszkują je bogaci ludzie, ponieważ będą one jednym z pierwszych celów grabieży. Unikaj obszarów zbyt blisko zanieczyszczających zakładów chemicznych i elektrowni jądrowych. Jest to coraz trudniejsze, ponieważ liczba reaktorów jest duża

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

i będzie rosła (pięćdziesiąt osiem we Francji, siedem w Belgii, pięć w Szwajcarii, dziewięć w Hiszpanii, dziewiętnaście w Wielkiej Brytanii, osiemnaście w Niemczech i tyle samo w Kanadzie). Staraj się również nie być zbyt blisko lub bezpośrednio na linii potencjalnych celów związanych z bronią jądrową, takich jak główne bazy wojskowe (Chièvres w Belgii, baza marynarki wojennej w Brest oraz bazy lotnicze Mont-de-Marsan i Istres we Francji lub bazy amerykańskie w Rammstein w Niemczech, Camp Bondsteel w Kosowie, Aviano we Włoszech itd.) Innym kryterium, tym razem o charakterze prawnym, jest to, że interesujący może być wybór lokalizacji TBA w celu skorzystania z dopłat dla rolnictwa lub niskiego opodatkowania. Miejsce bardzo przyjazne to region, w którym rząd nie jest zbyt ciekawski lub natrętny, a prawo dotyczące polowań i broni palnej jest liberalne.

Po zapoznaniu się z tymi wieloma kryteriami, sporządź listę i zdecyduj, jak ważne są one dla ciebie. Ostatecznie to od ciebie zależy określenie poziomu ryzyka w odniesieniu do zalet lub wad terenu, domu, farmy lub zamku, które oceniasz aby zbudować lub zainstalować TBA.

Bardzo dobrą wiadomością dla nas wszystkich jest to, że obecnie obszary wiejskie, które są idealne dla TBA, są często tanimi miejscami. Ze względu na odpływ ludności z obszarów wiejskich, niską gęstość zaludnienia, wartość gruntów na obszarach wiejskich jest niższa w porównaniu z miastami, zwłaszcza jeśli unika się zbyt modnych regionów. Sprzedaż mieszkania w mieście, nawet małego, może pozwolić na zakup bardzo dużej nieruchomości na wsi. Możesz nawet kupić całe miasteczka za cenę willi! Ale pospiesz się, zanim miliony ludzi przeczytają tę książkę!

W indywidualnym wyborze gruntów i nieruchomości bierze się pod uwagę wiele innych kryteriów.

Egzemplarz zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

Możesz oceniać styl, wiek, rodzaj materiałów budowlanych, czy trzeba zbudować budynek, czy też chcesz wyremontować istniejące budynki, czy ktoś wynajmuje, czy chcesz zatrzymać tych najemców, czy nie, itp. Niemożliwe jest wymienienie wszystkich tych kryteriów w wyczerpujący sposób. Na samym końcu, są osobiste odczucia: czy podoba ci się to miejsce? Czy często chcesz tam jeździć? Mieszkać tam przez większość roku? Z mojego doświadczenia wynika, że to właśnie ten czynnik emocjonalny jest najważniejszy, na dobre i na złe!

Zalety wiejskiej TBA są liczne: więcej przestrzeni dla ogrodnictwa, dla hodowli, możliwość korzystania ze źródła świeżej wody, stosunkowo niskie koszty, lepsze przystosowanie w przypadku całkowitego załamania gospodarczego i społecznego, większe zaplecze magazynowe, miejsce łatwiejsze do obrony, mniejsze ryzyko epidemii, mniejsza przemoc i napływ uchodźców.

Wadą jest to, że życie na wsi jest trudne, a skuteczna obrona dużej nieruchomości wymaga organizacji i znacznej liczby mieszkańców. Względna izolacja utrudnia transport i handel.

MIEJSKA TBA

Założenie TBA w mieście może mieć sens, jeśli nie masz środków lub czasu na założenie TBA na obszarze wiejskim.

Miasto ma wiele zalet: gęste środowisko, z bardzo dużą liczbą usług i dostępem do wysokowydajnej infrastruktury transportowej i aprowizacyjnej. To właśnie od niej zależą setki tysięcy waszych bezpośrednich sąsiadów. I to właśnie ona jest najbardziej narażona na ryzyko w przypadku poważnego kryzysu i załamania gospodarczego.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

Co prawda, jeżeli załamanie gospodarcze przybierze formę bardzo długiego kryzysu i stopniowego pogarszania się sytuacji, można sobie wyobrazić, że miasto może się przystosować poprzez przekształcanie parków i innych terenów zielonych w pola, poprzez organizowanie lokalnej milicji w celu zagwarantowania porządku i bezpieczeństwa, poprzez wdrożenie rozwiązań w zakresie produkcji energii lokalnej, poprzez organizowanie efektywnych działań w zakresie odprowadzania ścieków i zaopatrzenia w wodę pitną, a także poprzez ustanowienie programu stopniowego zmniejszania lub ograniczania liczby ludności miejskiej.

Zaletą miasta jest również to, że teoretycznie znasz już swoich sąsiadów i dzielnicę. Jesteś częścią społeczności, będziesz miał dostęp do spontanicznie zorganizowanych targów, aby móc się wymieniać itp. I to właśnie w mieście znajduje się największe zagęszczenie lekarzy i personelu medycznego. Ale miasto ma bardzo duże wady. Istnieje niewiele przestrzeni prywatnych, dlatego też zostaną nałożone ograniczenia na to, co można uprawiać, na wodę i żywność, które można przechowywać (w piwnicy, w garażu, na poddaszu). Miasta będą musiały przede wszystkim zmierzyć się z bardzo poważnymi problemami sanitarnymi. Ryzyko wystąpienia zakłóceń jest również bardzo wysokie, a w przypadku wystąpienia zamieszek, prawo państwa zostanie z pewnością zastąpione przez prawo silniejszego. A ty nie jesteś najsilniejszy! Będą to gangi mafijne, małe szumowiny, które wyrosły i stały się częścią wielkiego bandytyzmu, albo Państwo, które samo stało się mafią. Jeśli miałeś uprawę na dachu, w ogrodzie, na balkonie lub jeśli hodujesz zwierzęta, wyjdzie to na jaw. Trudno będzie ci nie być zauważonym jako osoba przygotowana i wtedy staniesz się celem.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

Jeśli chcesz ustawić bazę w środowisku miejskim, lepiej będzie, jeśli wybierzesz miasto średniej wielkości, a nie metropolię, i będzie jeszcze lepiej, jeśli to miasto będzie miało duże parki, jeśli będzie przecięte przez rzekę, jeśli w pobliżu będzie elektrownia wodna, jeśli będzie posiadało jeden lub więcej dużych szpitali i będzie miało mało złych dzielnic. Jeśli przekształciłeś swoją willę w TBA, najlepiej by była ona ostatnia w ślepej uliczce i jej ogród warzywny nie przyciągał wzroku (żywopłoty przydadzą się do jego ukrycia). Idealnie byłoby, gdyby miejską bazą mógł być cały budynek, zamieszkany przez najemców, którzy są częścią projektu. Pustostan może stać się wysokowydajną TBA, jeśli „*lokatorzy*" zgodzą się zmaksymalizować swoje możliwości i zorganizować okolicę wokół siebie w celu produkcji żywności, oczyszczania wody pitnej, eliminacji wszelkich odpadów, utworzenia przychodni medycyny ratunkowej, wytwarzania energii elektrycznej i przygotowania obrony. Zorganizowany system dzielnic i społeczność o wspólnych i zaakceptowanych celach może odnieść taki sam sukces, jak silnie zhierarchizowana i zmotywowana dzielnica. To od ciebie zależy znalezienie odpowiedniej organizacji i więzi społecznej dla TBA, aby mieć odpowiedni standard życia i zapewnić sobie bezpieczeństwo.

ZAGRANICZNA TBA

Biorąc pod uwagę te same kryteria wyboru co w przypadku TBA miejskiej, mobilnej lub wiejskiej, masz również możliwość realizacji projektu w kraju, który uważasz za odporny na poważne rozruchy lub który twoim zdaniem nie ulegnie nagłemu, gwałtownemu kryzysowi. Jest to trudna decyzja, ponieważ wybór takiego kraju zależy od scenariuszy, które twoim zdaniem są możliwe i prawdopodobne. Na przykład Azja wydaje się jednym z najszybciej rozwijających

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla klienta [redacted]

się miejsc na świecie i wydaje się mieć lepszą przyszłość niż Europa. Ale kto może zapewnić, że jutro, pod presją poważnego kryzysu, obcokrajowcy nie zostaną wydaleni, a ich mienie skonfiskowane? Za stosunkowo niewielkie pieniądze można nabyć duże obszary w Ameryce Południowej lub Afryce, ale kto może zagwarantować, że jako „*bogaty cudzoziemiec*" nie staniesz się ofiarą buntów społecznych lub czystek etnicznych? Nawet jeśli zastosujecie wszystkie zasady zakładania TBA, największym wyzwaniem będzie być status przybysza w obcym kraju, ustanowienie silnych więzi społecznych, zarówno na poziomie lokalnym (na które możecie wpływać), jak i geostrategicznym (na które nie możecie wpływać).

To zależy od ciebie, ale nie popieram emigracji do miejsca, gdzie kultura, rasa i pochodzenie etniczne są zbyt odległe od twojej tożsamości kulturowej. Przypominam stare piemonckie powiedzenie mojego dziadka: „*Donne e, buoi dei paesi tuoi*" (wybieraj kobiety i woły z twojego kraju).

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

Larry jest bardzo bogaty. Nie, bardzo bogaty, obrzydliwie bogaty. Ponieważ jego pasją jest ocean, chciał przekształcić swój jacht Zachodzące Słońce w TBA, to znaczy.... w luksusową TBA zdolną do żeglowania z prędkością 28 węzłów! Przynajmniej tak długo, jak długo jest paliwo. Jacht Larry'ego nie jest łodzią dla zwykłych milionerów: 138 metrów długości, 82 pokoje na pięciu poziomach, jacuzzi przystosowane do pracy z dużymi zbiornikami na wodę deszczową, sauna, siłownia, piwnica win, prywatne kino, boisko do koszykówki (które może być wykorzystywane jako lądowisko dla helikopterów). Panele słoneczne dostarczają 400 kW/h energii elektrycznej, wykorzystywanej rownież do odsalania wody morskiej. Załoga składa się z 30 osób, a Larry wynajął zespół ochrony złożony z pięciu byłych marines. Kiedy wybuchł kryzys, Larry był z przyjaciółmi na Lazurowym Wybrzeżu. Odpłynął i postanowił wrócić do Stanów Zjednoczonych drogą morską. Jego inwestycja w zespół ochrony opłaciła się gdy musiał odpierać atak marokańskich piratów w cieśninie gibraltarskiej.
Zawrócił i zdecydował się popłynąć na grecką wyspę jednego z przyjaciół, ale jacht Zachodzące Słońce zakończył swój krótki rejs, gdy został aresztowany i skonfiskowany przez marynarkę wojenną młodziutkiej republiki neapolitańskiej. Larry i jego przyjaciele spędzili kilka trudnych lat w starym budynku w Neapolu, znosząc docinki miejscowych dzieci. Larry dobrze się trzymał. Jego przyjaciele miliarderzy, którzy pozostali w Saint-Tropez, zostali złapani przez bandę głodnych bezdomnych, gdy próbowali dostać się na lotnisko w Nicei za pomocą konwoju limuzyn. Ponoć widok ich zwłok wiszących na latarniach był przerażający.
Florent został wybrany na szefa swojej społeczności TBA w Wogezach na rok. Odkąd zaczęły się kłopoty i gospodarka światowa podążyła za Stanami Zjednoczonymi w kierunku największego krachu wszechczasów, nic nie działało tak jak dawniej: nie było już żadnej pracy, zwłaszcza w miastach, a społeczeństwo zbuntowało się w środku zimy, po odcięciu dostaw gazu z Rosji i Afryki, a rządy, które priorytetowo płaciły odsetki

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

od zadłużenia, nie były już w stanie płacić rachunków. Rewolty spowodowały poważne zakłócenia w działaniu infrastruktury. Niektóre miasta nie miały już bieżącej wody. Częstsze stały się przerwy w dostawie prądu. Tymczasowe rządy rewolucyjne nie kontrolowały zbyt wiele, a większość Europy znalazła się w stanie chaosu. Na szczęście skala przemocy była niewielka i ku zaskoczeniu wszystkich, społeczności imigrantów dołączyły stosunkowo przyjaźnie do populacji europejskich we wspólnej walce z wielkim kapitałem. Posiadacze uciekli już dawno, ale ponieważ światowe waluty są już nic niewarte, nie uciekną zbyt daleko.

Pewnego ranka Florent otrzymał pilny telefon od zaprzyjaźnionej niemieckiej TBA, zlokalizowanej w Schwardzwaldzie. Zdaje się, że elektrownia jądrowa w Fessenheim uległa wypadkowi i że jeden lub więcej reaktorów eksplodował (Później dowiedzieliśmy się, że rewolucyjna rada ds. energii nie posłuchała rad inżynierów, którzy zalecali przerwę kontrolną). W ciągu dnia liczniki Geigera wykazały duży wzrost radioaktywności. Konieczne było szybkie zebranie wszystkich wewnątrz budynków i ich uszczelnienie. Okna i okiennice zostały zamknięte i zaklejone taśmą izolacyjną (również dziurki od kluczy, złącza, otwory wentylacyjne itp.). Nastąpił długi czas oczekiwania, który skończył się po trzech dniach z nadejściem deszczu. Po deszczu, kałuże wody wykazywały dość silną radioaktywność, ale wydawało się, że większość domów została oszczędzona. A co ze żniwami? Jak długo potrwa uzyskanie wiarygodnych wiadomości? Ilu będzie poszkodowanych w wyniku tego wydarzenia? Florent zdaje sobie w końcu sprawę z ogromu odpowiedzialności, który na nim ciąży.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

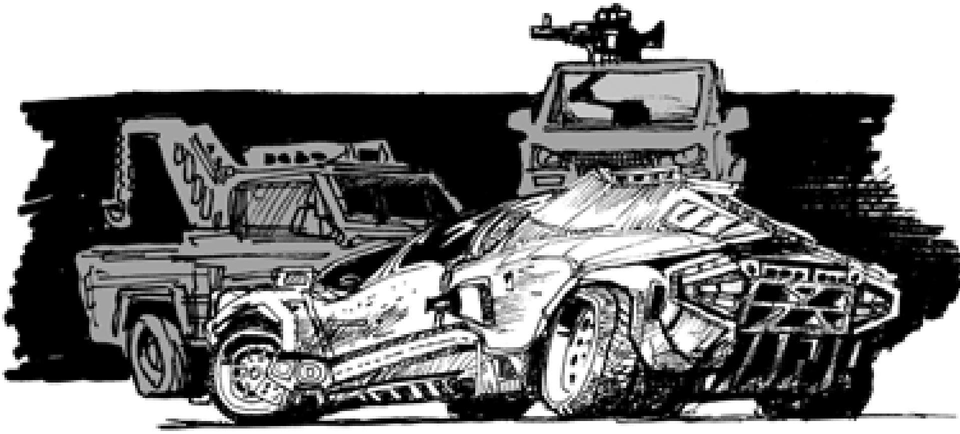

Rozdział IV

Przygotowanie

„Jeszcze nie padało, kiedy Noe zbudował swoją arkę”
Howard Ruff, Amerykański Doradca Finansowy, 2008 r.

„To jest twoje życie i kończy się ono z każdą minutą”
Chuck Palahniuk, amerykański pisarz, Fight Club, 1996

4.1. JAK SIĘ PRZYGOTOWAĆ?

„Szczęście jest wtedy,
gdy przygotowanie spotyka się z okazją”
Pierre E. Trudeau, premier Kanady (1919-2000)

„To ostateczna decyzja.
Potem nie będzie już odwrotu.
Jeśli wybierzesz niebieską pigułkę
obudzisz się we własnym łóżku i uwierzysz w co zechcesz.
... Jeśli wybierzesz czerwoną pigułkę,
zostaniesz w krainie czarów i pokażę ci dokąd
prowadzi królicza nora. Pamiętaj!, że mogę ci zaoferować
prawdę i nic ponad to.”
Morpheus, Matrix, 1999 r.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749585543862336

„Strach jest jak ogień, możesz na nim gotować, może ogrzać twój dom, ale i zamienić cię w popiół"
Cus d'Amato, amerykański trener bokserski (1908-1985)

„Ktokolwiek jest sztywny i mało giętki, ten jest uczniem śmierci. Kto zaś miękki i uległy, ten jest uczniem życia"
Lao Tzu, chiński myśliciel, 15 wiek p.n.e.

Idealnym przygotowaniem do załamania gospodarczego jest życie w pełnym wymiarze czasu w bazie. Dla zdecydowanej większości ludzi jest to niemożliwe z powodu miejskich nawyków życiowych, pełnego etatu, itp.

Jeśli utknąłeś w dużym mieście i musisz pilnie wyjechać do bazy, jest jasne, że powinieneś zaplanować przechowywanie w niej większości sprzętu. Z wyjątkiem fałszywego alarmu, będziesz miał tylko jedną szansę na podróż do niej. W świecie natychmiastowej informacji, efekt paniki może bardzo szybko się rozprzestrzenić. Sklepy i supermarkety zostaną opróżnione w ciągu kilku godzin, a drogi zablokowane przez uciekinierów, którym skończy się paliwo.

Wcześniej ustaliliśmy, jaki jest poziom alarmowy, który pozwoli ci wyjechać w odpowiednim czasie i w skoordynowany sposób. Zasadniczo, w dniu D, to, co masz, jest tym, co ci zostanie. Dlatego ważne jest, by zacząć się przygotowywać teraz. Potem będzie za późno!

Czy mamy czas na przygotowanie? Odpowiedź jest taka, że nie wiemy, ale lepiej być trochę przygotowanym niż nie być przygotowanym wcale.

Czy potrzeba dużo pracy, żeby się przygotować? Odpowiedź brzmi: tak!

To kolejny powód, by zacząć od razu. W rzeczywistości zdasz sobie sprawę, że nawet jeśli poświęcisz na to cały swój czas i nieograniczony budżet, nie będziesz

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

w stanie bardziej przyśpieszyć przygotowań. Musisz dać sobie czas, aby w pełni zrozumieć, co się dzieje i co koniecznie należy zrobić; potrzebujesz czasu na szkolenie i udział w wybranych kursach. Jak często lubię mówić: kobieta może mieć dziecko w ciągu 9 miesięcy, ale dziewięć kobiet nie może mieć dziecka w jeden miesiąc.

Aby stworzyć i zorganizować bazę, nie ma jednego idealnego kształtu czy modelu. Każda TBA zostanie utworzona zgodnie z potrzebami, budżetem, ograniczeniami i specyfiką jej twórcy lub twórców. Każdy zrobi jak zechce: słynny aktor zainwestował 10 milionów dolarów w luksusowy bunkier, aby chronić się przed przybyciem obcych! Czy małe zielone ludki są czy ich nie ma, nie popadnij w zbyt duży komfort, bo kiedy już się do niego przyzwyczaisz, stanie się on koniecznością. Wiele osób mówi mi, że posiadanie samochodu jest koniecznością w ich TBA, podczas gdy w rzeczywistości to my zbudowaliśmy nasze życie wokół samochodów.

4.2. PRZYGOTOWANIE FINANSOWE

Ponieważ pieniądze są siłą napędową wojny, potrzebujesz jak najwięcej zasobów, aby sfinansować projekt swojej TBA. Ale musisz też zadbać o to, aby w nadchodzącym kryzysie gospodarczym twoje aktywa były jak najlepiej chronione. Przypomnij sobie rozdział o schyłku systemu finansowego i planowanym upadku walut papierowych. Jeśli dodamy do tego stale rosnącą inflację, twoje oszczędności zostaną dosłownie zredukowane do zera. Analityk finansowy Pierre Laurent doskonale to podsumowuje, kiedy mówi: „*Dziś jedyną strategią zachowania wartości bogactwa*

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

jest inwestowanie w fizyczne złoto i srebro, surowce, energię, grunty rolne i wszystkie aktywa materialne niezwiązane z dolarem i znajdujące się poza Stanami Zjednoczonymi."

Chciałbym dodać, że w najbliższej przyszłości inwestorzy będą uciekać z rynków finansowych w poszukiwaniu aktywów materialnych i w każdej chwili możemy być świadkami ucieczki w kierunku złota, które pozostaje najlepszą obroną przed inflacją. Przede wszystkim należy unikać Stanów Zjednoczonych i obligacji rządowych. Finanse to branża bardzo dobrze prosperująca w okresie maksymalnego tworzenia kredytów i długów, które przynoszą korzyści rynkom kapitałowym, obligacji i nieruchomości. Teraz będą poszukiwane aktywa rzeczywiste, a nie aktywa z wszelkiego rodzaju wątpliwymi dłużnikami. Unikaj rynku obligacji, a w szczególności sektora bankowego. Unikaj również funduszy inwestycyjnych, funduszy hedgingowych i wszystkiego, co nie jest gotówkowe – w razie potrzeby powinieneś być w stanie szybko wydostać swój majątek. Odradzam również gotówkę w formie papierowych pieniędzy lub na koncie, które może zostać utracone w przypadku bankructwa banku. Oto kilka sposobów budowania zdrowego majątku w oczekiwaniu na czas kryzysu:

- Oszczędź tyle, ile możesz i spłać swoje długi. Nie zaciągaj nowych długów. Zmniejsz koszty, zwłaszcza koszty stałe i staraj się co miesiąc odkładać jak najwięcej.
- Wymień swoją gotówkę na fizyczne złoto, pierwszy poziom w sztabki, które będziesz trzymał w bezpiecznym miejscu. Kiedy ten poziom zostanie osiągnięty, inna część twoich zasobów może zostać wykorzystana do zakupu złota w sztabkach, które zostawisz w banku, poważnie zabezpieczającym

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

rzeczywistość zasobów złota poprzez regularne kontrole. Uzyskaj gwarancję, że możesz je wypłacić w mniej niż 48 godzin, jeśli zajdzie taka potrzeba.

- Za nadwyżkę gotówki z dochodów kupuj regularnie srebrne monety. Podobnie jak złoto, monety te nie tylko uchronią cię przed inflacją, ale będą mogły być również łatwiej wykorzystywane jako waluta niż złoto.
- Sprzedaj swój drugi dom lub domek letniskowy, jeśli nie można przekształcić go w TBA, zanim straci zupełnie na wartości ze względu na sytuację demograficzną (starzenie się społeczeństwa), kryzys i brak możliwości odbywania tanich lotów, aby się tam dostać.
- Jeśli planujesz przeprowadzkę w przeciągu dwóch lub trzech lat, sprzedaj dom teraz i wynajmij inny w międzyczasie. Dobrym sposobem na uniknięcie przeprowadzki jest sprzedaż domu firmie zajmującej się nieruchomościami i wynajęcie go od nich.
- Rozwiń umiejętności, które zawsze będą przydatne (medycyna, ogrodnictwo, hydraulika, elektryka, budownictwo itp.).
- Zastanów się nad znalezieniem drugiej pracy wykonywanej w domu obok głównego zatrudnienia. Niekoniecznie na dużą skalę, ale nigdy nic nie wiadomo, a dodatkowe źródło dochodu może być bardzo przydatne.
- Zadaj sobie pytanie: co umiesz robić? W czym jesteś dobry? Jakie umiejętności i wiedzę posiadasz, które można wykorzystać? Uważaj, potrzeba co najmniej 10 lat, aby stać się dobrym w danym zawodzie! Rozważ szkolenie na instalatora paneli słonecznych, pomp, turbin wiatrowych, zacznij studia medyczne lub weterynaryjne. Pomyśl o zawodach, które nie wymagają oddalonych dostawców i nie

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

wymagają transportu ani energii elektrycznej, takich jak większość dziewiętnastowiecznych zawodów. Wykorzystaj te nowe umiejętności do uzyskania dochodu.

4.3. PRZYGOTOWANIE DO PRZETRWANIA

Przygotowanie do przetrwania załamania gospodarczego może być porównane do przygotowania się do długiej podróży, w której nie wiesz, dokąd zmierzasz i kiedy wyjeżdżasz. Punktem wyjścia, jak widzieliśmy, jest niepopadanie w depresję i kontrolowanie swojego niepokoju.

Najlepszym sposobem na rozpoczęcie przygotowań jest zrobienie tego, co jest najprostsze i najszybsze. Następnie ważne jest, by zharmonizować swoje życie i pomysły. Przygotowanie jest roztropnym i bezinteresownym działaniem osoby dorosłej, która chce kontrolować ryzyko w swoim życiu – nie jest to antyspołeczny akt samotnika lub paranoika. Na tym etapie już dużo wiesz. Musisz tylko kontynuować swoje przygotowanie psychiczne i fizyczne.

Można dodać kilka nowych pomysłów:

- Wiedz już teraz, że cokolwiek zrobisz, będzie to niewystarczające, ale jest to dużo lepsze niż kompletny brak przygotowania. Jeśli jesteś gotowy na 10 procent to jest to o niebo lepsze niż bycie gotowym na 0 procent. Lepiej być gotowym o rok za wcześnie niż o dzień za późno.
- Przyznaj się przed samym sobą, że nie możesz zaplanować wszystkiego, nawet z nieograniczonym budżetem, czasem i pomocnymi ekspertami. Niemożliwe jest zaplanowanie wszystkiego, rozpoznanie wszystkiego, uwzględnienie wszystkich

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

ewentualności. A jednak konieczne jest rozpoczęcie i przygotowanie się.

- Bez względu na temat, przedmiot lub wiedzę specjalistyczną, staraj się, na ile to możliwe, nie polegać na jednym źródle informacji. Będziesz odporny, gdy będziesz mógł liczyć na siebie i innych, na swoją rodzinę, przyjaciół i społeczność.
- Musisz zdać sobie sprawę, że nie będziesz w stanie utrzymać 100 procent obecnego standardu życia i komfortu.
- Jeśli nie będziesz działał sam dla siebie, to kto to zrobi za ciebie?
- Bądź realistą: dostosuj myśli do działań. Nie wydawaj pieniędzy na rzeczy zbędne (np. kabriolet), ale zaplanuj trochę przyjemności (muzyka, jedzenie, które lubisz, itp.).
- Postaw sobie cele, duże i małe. Rób listy i skreślaj, to co zostało zrobione. Poczujesz się lepiej, gdy jeden z punktów zostanie zrealizowany.
- Zacznij od czegoś prostego, łatwego, i zrób to! Może to obejmować zakup tygodniowego jedzenia i umieszczenie go w szafce, udział w zajęciach, szukanie informacji w Internecie itp. Robiąc rzeczy powoli, będziesz uczyć się stopniowo, poprawiając swoje błędy.
- Nawet jeśli wolisz przygotowywać się samodzielnie lub w małych grupach, bądź otwarty, aby pomóc innym rozpocząć przygotowania od teraz. Pomóż, doradzaj, dziel się swoimi doświadczeniami. Oczywiście, żeby pomagać innym, trzeba być samemu przygotowanym. To tak, jak z maską tlenową w samolocie: najpierw sami mamy ją założyć, zanim pomożemy innym. Nie musisz być ekspertem, by dzielić się swoimi doświadczeniami. Społeczność jest silna i odporna, ponieważ jej poszczególni członkowie tacy są. Zacznij od własnego projektu,

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

następnie pomóż najbliższej rodzinie, potem przyjaciołom i sąsiadom. Wreszcie, wszyscy razem wpłyńcie na lokalnych polityków, następnie regionalnych, wreszcie krajowych.

– Cokolwiek się stanie, lepiej jest mierzyć się z problemami w otoczeniu przyjaciół i ludzi, wśród których panuje szacunek, zaufanie, podziw, miłość i przyjaźń. Niczym greccy wojownicy w falandze, jesteśmy jednością, trzymamy się razem. Aby to zrobić, trzeba móc zaufać innym, a na zaufanie trzeba zasłużyć. Z drugiej strony, inni będą musieli zaufać tobie, a ty musisz na to zasłużyć. Tak jak z szacunkiem: aby być szanowanym, trzeba być godnym szacunku. Rób to, co mówisz, że zrobisz. Niestety, żyjemy w świecie, w którym wymówki są bezproblemowo akceptowane (niebudzenie się rano, spóźnianie się, niedotrzymywanie terminów, niedbałość o konsekwencje itp.). Nie będzie to dopuszczalne w TBA i jeśli zabraknie ci dyscypliny, szybko zostaniesz zepchnięty na margines lub poddany surowej karze.
– Pamiętaj, że każde narzędzie bez przeszkolenia jest bezużyteczne. Niezależnie od tego, czy jest to broń, czy narzędzie ogrodnicze, jeśli nie wiesz, jak prawidłowo go używać, nie przyniesie ci żadnego pożytku. Co gorsza, możesz stać się zagrożeniem dla innych i dla siebie samego!
– Doceń stare rozwiązania techniczne. Narzędzia sprzed lat, które działały bez prądu i były nie do zdarcia to są te narzędzia, których potrzebujesz. Nowoczesne gadżety działają bardzo dobrze, dopóki nie skończy się prąd, baterie, benzyna lub się nie popsują.
– Nie bój się ciężkiej pracy! Dowiedz się, jak radzić sobie samemu, jak wykonywać i naprawiać narzędzia, których będziesz używać. Istnieje duża

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

szansa, że jedyną dostępną osobą, która będzie mogła zbudować płot, naprawić dach stodoły, zebrać obornik, pracować w ogrodzie warzywnym, prać i czyścić ubrania.... będziesz ty i tylko ty.

- Mądrze dobieraj przyjaciół. Otaczaj się ludźmi, którzy więcej robią niż mówią. To będzie wymagało ciężkiej pracy. Wybieraj więc osoby, które podzielają twoją moralność i filozofię życia. Zapomnij o ludziach nieuczciwych, narzekających, leniwych i nieudolnych. Ale znajdź wśród swoich przyjaciół tych, którzy mają użyteczne umiejętności, tych, którzy mają wolę przetrwania, którzy mają odpowiednie walory, aby wytrzymać i przyczynić się do wspólnego dobra i przeżycia grupy.
- Bądź elastyczny. Nie trzymaj się kurczowo planu TBA. Jeśli nie zadziała, zmień go i znajdź alternatywę. Dlatego należy zaplanować alternatywny plan. Jeśli, na przykład, twoim pomysłem było założenie TBA na wyspie Oléron, aby korzystać z doskonałego klimatu i wyjątkowo dobrej żywności (melony, warzywa, wino, owoce morza, ryby, itp.), ale z powodu coraz gwałtowniejszych burz i rosnącego poziomu morza, musisz opuścić wyspę, powinieneś rozważyć inny plan przetrwania: dołącz do innej TBA, załóż nową, itp. Weźmy na przykład osobę, która nie byłaby w stanie dołączyć do swojej TBA. Być może pomyślała o stworzeniu gdzieś skrytki z minimalną ilością jedzenia, wody i paliwa, co pozwoli jej wytrzymać czas potrzebny na dołączenie do TBA później, gdy będzie to możliwe innymi drogami.
- Bądź wstrzemięźliwy i pamiętaj o sposobie życia swoich dziadków (przed I wojną światową). W tym czasie ludzie zużywali wszystko, niczego nie marnowali, byli szczęśliwi i znajdowali szczęście w małych rzeczach. Inspiruj się tą mądrością.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

– Nie podejmuj zbędnego ryzyka. Istnieją jednak wartości, o które będziesz musiał walczyć, takie jak twoja rodzina, twoja wolność itp.
– Bądź gotowy do szybkiego wyjazdu według zdefiniowanych przez siebie kryteriów alarmowych. Lepiej jest stracić kilka dni urlopu w przypadku fałszywego alarmu niż znaleźć się w chaosie, utknąć w gigantycznym korku, jak w przypadku ludzi, którzy próbowali opuścić Nowy Orlean przed huraganem Katrina i spędzili kilka dni na zablokowanych autostradach.
– Zadaj sobie pytanie, czy ufasz państwu, czy uważasz, że programy państwowe są wystarczające dla twojego bezpieczeństwa, zwłaszcza w dziedzinie terroryzmu, zdrowia publicznego i rolnictwa. Kiedy system zacznie się załamywać, trzeba się liczyć z tym, że rząd będzie próbował pokazać, że nadal posiada władzę i będzie podejmował coraz bardziej restrykcyjne i autorytarne decyzje: obowiązkowe szczepionki, kontrola populacji przez wszczepianie chipów, itp. Wszystko to jest prawdopodobnie skazane na niepowodzenie, ponieważ struktura tak duża i ciężka jak państwo nie może zbyt długo wytrzymać takiego kryzysu. Bądź ukryty, nie daj się zauważyć, ten okres minie szybko. W przypadku dyktatury totalitarnej jedyną możliwą wolnością jest wyglądanie jak adept totalitaryzmu przy jednoczesnym zachowaniu wolnego umysłu. W takich okolicznościach jedynym wyjściem może być uległość wobec władzy i dyskretna realizacja swoich planów. Wiele kultur zdołało ukryć swoją tożsamość będąc w samym sercu świata, często im nieprzyjaznego. Unikaj wykazywania skrajnego indywidualizmu i prezentowania poglądów politycznych sprzecznych z tymi, które są dominujące.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

– Naucz się być w kontakcie z naturą i śledzić pory roku. Spędź lato na świeżym powietrzu, aby zbierać plony i cieszyć się przyrodą. Spędź zimę w zaciszu rodzinnego gniazda, naprawiając rzeczy, które się zepsuły w ciągu roku.
– Cokolwiek się stanie i cokolwiek zrobisz, rób to z pasją! Masz tylko jedno życie i to, co masz przeżyć, przeżyj dobrze, z pasją i w otoczeniu wspaniałych ludzi .

4.4. PRZYGOTOWANIE POJAZDÓW W TBA

Często jestem pytany, jaki pojazd najlepiej posiadać w przypadku kryzysu albo dla TBA. Myślę, że to źle zadane pytanie. W przyszłości, zasadniczo bez ropy naftowej, a zatem bez benzyny, pojazdy silnikowe szybko staną się marginalne, a następnie przestaną istnieć, z wyjątkiem kilku rzadkich regionów. Lepiej jest zaplanować wykorzystanie wyłącznie siły mięśni własnych lub zwierząt do przemieszczania się, transportu, orki itp. Zacznij już teraz zastanawiać się, co oznacza dla ciebie i twojego projektu TBA życie w świecie, w którym ludzie chodzą piechotą, jeżdżą wozem, konno lub na ośle.

Jednak nie nastał jeszcze ten czas i posiadasz prawdopodobnie pojazd, który będzie bardzo przydatny w międzyczasie. W każdym razie należy zaplanować kilka pojazdów:
– Rowery będą najlepszym środkiem transportu. Mogą być wyposażone w foteliki dla dzieci, wózki lub bagażniki. Wszechstronność roweru, zwłaszcza terenowego (rowery górskie), oraz jego solidność pozwalają na szybkie i ciche poruszanie

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749565574862336

się. Zainwestuj w dobrej jakości rower i pomyśl o nabyciu odpowiedniej ilości narzędzi do jego samodzielnej naprawy, jak również kup podstawowe części zamienne (dętki o odpowiedniej wielkości, opony, łańcuchy, hamulce, linki hamulcowe, linki do przerzutek itp.)

– Motocykle i motorowery mogą być bardzo przydatne. Aby przejechać z twojego miejsca zamieszkania do TBA, motocykl ma tę zaletę, że niestraszne mu zakorkowane lub zablokowane drogi, ale jego główną wadą jest brak możliwości przewożenia dużej ilości bagażu (idealnie więc jeśli cały twój sprzęt znajduje się już w TBA) i pasażerów. Kolejną zaletą motocykla jest stosunkowo niskie zużycie paliwa. Optymalnym rozwiązaniem jest motocykl o pojemności mniejszej niż 500 cm^3. Posiadanie motocykla terenowego w bazie może umożliwić szybkie przemieszczanie się na miejscu. Ale uwaga na hałas, słyszalny z daleka i mogący przyciągnąć niepożądaną uwagę, zwłaszcza w czasach gdy zabraknie paliwa. Powtarzam wskazówki bezpieczeństwa: zawsze noś kask i ubieraj się odpowiednio, aby uniknąć niepotrzebnych obrażeń w razie wypadku (myślę o twoim bezpieczeństwie!).
– Możesz również używać samochodu. Nawet jeśli samochód sportowy nie jest idealny, błędem byłoby myśleć, że kupując największy samochód terenowy nic nas już nie zatrzyma! Oprócz kosztów (nie każdy może sobie na to pozwolić!), należy wziąć pod uwagę kilka czynników, takich jak zużycie, dostępność części zamiennych i łatwość naprawy w świecie bez diagnostyki komputerowej i internetowej. Nie wybieraj więc samochodu, zbyt nowoczesnego i wypełnionego elektroniką, którego naprawa będzie niemożliwa. Zamiast tego, wybierz prosty, wytrzymały pojazd z łatwymi do

Ten egzemplarz jest chroniony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

dorobienia częściami, takimi jak stary Mercedes 300D z początku lat 80-tych, który jest bardzo ceniony w krajach Trzeciego Świata z tych wszystkich właśnie powodów. Niezależnie od tego, który model wybierzesz, pamiętaj, żeby miał duży bagażnik, mocny silnik i był terenowy. Jeśli masz możliwość posiadania kilku pojazdów, zastanów się również nad pojazdem całkowicie elektrycznym lub gokartem golfowym ładowanym z gniazdka sieciowego (sprawdź, czy zasilanie elektryczne pozwala na takie podłączenie). Propan, bioetanol i inne paliwa są realną możliwością i mogą być brane pod uwagę, jeżeli dane paliwo jest łatwe do wytworzenia lub destylacji na miejscu.

– Jeśli chodzi o rezerwy paliwowe, jeśli nie mieszka się w kraju produkującym ropę naftową, w którym działają rafinerie, trudno będzie je znaleźć. W związku z tym konieczne będzie przechowywanie paliwa, póki jest jeszcze czas. Ale bądź ostrożny: paliwa są łatwopalne i toksyczne. Rozważ ustawienie zbiorników do przechowywania benzyny lub oleju napędowego i dodanie produktów stabilizujących (Motul, Motorex). Rozważ również zakup paliwa w zimie, ponieważ zawartość butanu jest wyższa (niższa temperatura zamarzania, co oznacza, że paliwo będzie działać dłużej, zanim zacznie tracić swoje właściwości chemiczne po 2 lub 3 latach).

Laurentin czuje, że nadchodzi katastrofa. Po zeszłotygodniowej, wielkiej panice, kiedy supermarkety zostały dosłownie splądrowane, stwierdza, że ludzie w jego budynku są coraz bardziej niespokojni. Gdy rano odcięto wodę, prawie cały budynek zaczął się skarżyć – drzeć

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749865/43862336

się byłoby odpowiedniejszym słowem – a teraz gdy na zewnątrz zaczynały się pierwsze grabieże, uznał, że nadszedł czas, aby uciekać do swojej bazy w Portugalii. Cieszył się, że jego żona już tam była. Wyleciała dwa tygodnie temu samolotem. Zadzwonił do swoich dwóch synów i powiedział im, że muszą natychmiast wyjechać. Jego problem polegał na tym, że samochód nie miał wystarczającej ilości paliwa – tylko połowę zbiornika. Ledwo przejechałby 350 kilometrów.

Na szczęście, jeden z jego synów miał samochód z pełnym zbiornikiem paliwa. Zdecydowali się wziąć samochód, który będzie zużywał go najmniej, usunąć jak najwięcej rzeczy i przelać paliwo z samochodu, który zostawili, do kanistrów. Wyjechali omijając autostradę. Musieli jechać wieloma bocznymi drogami, bo wszystko było zablokowane. Wyglądało na to, że ogół mieszkańców próbował opuścić miasto, a przed stacjami benzynowymi stały niekończące się kolejki. Po jakimś czasie, zrobiło się trochę luźniej. W małych wiejskich wioskach, przez które przejeżdżali, sytuacja wydawała się lepsza. Ludzie byli zaniepokojeni wiadomościami, ale nadal istniały piekarnie, które produkowały chleb, a nawet udało im się kupić 10 litrów gazu. Dotarli prawie o pustym baku w pobliże hiszpańskiej granicy, którą w międzyczasie zamknęła armia. Dlatego właśnie pieszo przekroczyli Pireneje. Na szczęście, we wrześniu było to możliwe. Pogoda była łagodna – jedna z dobrych stron suszy. Już w Hiszpanii, gdzie kryzys stał się tak samo silny jak na północy (ale wydaje się, że ludzie zachowali spokój), Laurentin i jego synowie mieli szczęście: wsiedli do pociągu jadącego do Valladolid, potem do Salamanki. Stamtąd, dotarcie pieszo do TBA zajęło im cztery dni. Na szczęście, po latach korzystania z tych dróg, znali je prawie wszystkie i znalezienie alternatywy dla pierwotnego planu nie było dla nich zbyt trudne.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

4.5. PLAN DZIAŁANIA

„Kupujesz meble. Mówisz sobie, to jest ostatnia kanapa, jakiej będę potrzebował w życiu. Kupujesz kanapę, potem przez parę lat jesteś zadowolony, że cokolwiek będzie się działo złego, masz przynajmniej rozwiązaną sprawę kanapy. Potem idealne łóżko. Zasłony. Dywan. A potem jesteś uwięziony w swoim uroczym gniazdku i stajesz się własnością rzeczy, które kiedyś były twoją własnością”
Chuck Palahniuk, amerykański pisarz, Fight Club, 1996

Przetrwanie to nie przedmioty, które się gromadzi. To umiejętności, które się nabywa.

Jeśli masz czas i trochę zaoszczędzonych pieniędzy, będziesz w stanie bardzo szybko zdobyć dużą wiedzę, która może być wykorzystana, gdy upadek gospodarczy pogrąży świat w ogromnym chaosie.

Weź notatnik i dużą kartkę.

Na dużej kartce zapisz plan działania. Organizacja zależy od ciebie. Możesz stworzyć tabelę z rodzajem działań, jakie należy podjąć. Możesz wziąć siedem podstawowych elementów TBA jako nagłówki kolumn i dodać, na przykład, kolumnę dotyczącą przygotowania fizycznego lub finansowego, kolumnę, w której zostaną zidentyfikowane kryteria niezbędne do ustalenia lokalizacji w celu założenia bazy, itp.

W notatniku użyj tych samych nagłówków kolumn, ale tym razem przeznacz na nie całą stronę, a następnie zapisz wszystko, co przychodzi ci do głowy: listę sprzętu do zakupienia, listę żywności do przechowywania, kursy i szkolenia, które chciałbyś przejść, itp. Zapisz wszystko masowo, możesz później ustalić hierarchię priorytetów. W przypadku każdego punktu zwróć uwagę, gdzie można wypisane rzeczy kupić i za jaką cenę, lub jaki jest czas trwania wybranego szkolenia itp.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749585573862336

Na dużej kartce narysuj pionową oś, która określa czas trwania na przykład dwa, pięć lub dziesięć lat. Następnie, kolumna po kolumnie, przepisuj w kolejności chronologicznej (która odpowiada skali czasowej, którą wybrałeś) materiał, szkolenia, do których szukałeś szczegółów. Bądź realistą. Jeśli, na przykład, chcesz stracić 10 kilogramów, nie bierz pod uwagę miesiąca, ale wyznacz na to sześć miesięcy lub rok. Jeśli chcesz zdobyć konkretne umiejętności, wiedzę specjalistyczną, daj sobie na to rozsądny czas. Używaj kolorów i rysunków, aby przedstawić najodpowiedniejszy sposób osiągnięcia wyznaczonych celów.

Ten plan działania zostanie następnie wykorzystany do zmierzenia postępów lub opóźnień w przygotowaniach. Nie rozpaczaj, jeśli spóźniasz się ze wszystkim. Rób, co w twojej mocy i w granicach możliwości. Prawdopodobnie będziesz wielokrotnie dokonywał korekt tego planu, ale pozwoli ci to sprawdzić na pierwszy rzut oka tempo swoich postępów i uwierz mi, choć na początku, patrzenie jak wiele trzeba zrobić i przygotować jest frustrujące, zwłaszcza gdy wiadomości gospodarcze lub międzynarodowe mogą sugerować zbliżający się upadek, ale kiedy przekroczysz połowę tego planu i wykreślisz wiele z tego co planowałeś jako wykonane, satysfakcja jest bardzo wysoka. A odnowiona motywacja da ci energię, której potrzebujesz do wytrwania w jego realizacji.

Po wprowadzeniu planu działania należy ustalić listy dla każdej kategorii i podkategorii. Przykłady tych list można znaleźć w załącznikach i na stronie internetowej www.piero.com (gdzie można je pobrać), zachęcam nie tylko do ich skopiowania, ale także do ich ulepszenia i uzupełnienia zgodnie z własnymi potrzebami, lokalizacją geograficzną i specyfiką miejsca twojej TBA. Pamiętaj, że każda TBA jest inna i że twoje potrzeby będą indywidualne. Więc pracuj mądrze, gdy sporządzasz te listy:

Ten egzemplarz jest zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

1. – Po pierwsze, wymień dostępne kursy w szkołach, szpitalach, uniwersytetach, ośrodkach kształcenia ustawicznego itp. dla wszystkich obszarów, które mogą ci się wydać przydatne i interesujące: pierwsza pomoc, metalurgia, mechanika, rolnictwo, elektronika, stolarstwo, obróbka skóry, ceramika, garncarstwo, gastronomia, ogrodnictwo, spawanie, robienie konserw, szycie, medycyna weterynaryjna, nauka strzelania, sztuki walki, kursy dla krótkofalowców, itp.
2. – Następnie sporządź listę wszystkiego, co trzeba kupić: filtry do wody, pompy, żywność, napoje, alkohol, nadwyżki przeznaczone na wymianę, zestawy higieniczne, sprzęt medyczny do udzielania pierwszej pomocy i drobnej chirurgii, środki dezynfekujące i leki, akumulatory i ładowarki, baterie, paliwa, książki, podręczniki, przewodniki, sprzęt gaśniczy, noże, broń palną, amunicję, odzież, sprzęt komunikacyjny, radia itp.
3. – Wreszcie, zrób listę przyjaciół, profesjonalistów i firm, które mają niezbędne umiejętności, aby pomóc ci już dzisiaj: specjaliści w dziedzinie paneli słonecznych, kotłów, odnawialnych źródeł energii, elektrycy, stolarze, murarze, itp. W razie potrzeby zaplanuj budżet na współpracę z tymi ludźmi.

Na początku, te listy będą wydawać się ogromne i mogą cię zniechęcić, ale to nie ma znaczenia: rozpocznij od najmniejszych rzeczy i podziel niektóre zadania i zakupy pomiędzy członków rodziny i przyjaciół, którzy dołączą do ciebie w TBA. Na przykład, twoja żona zostanie przeszkolona w zakresie posługiwania się bronią i udzielania pierwszej pomocy, ty w ogrodnictwie i uzdatnianiu wody, dzieci w opiece nad zwierzętami, przyjaciele w mechanice lub konserwacji paneli słonecznych itp.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749563573862336

Następnie zrób rozgraniczenie pomiędzy tym, czego absolutnie potrzebujesz, a tym, co lubisz, ale co nie jest niezbędne. Słoik Nutelli jest kupowany po ryżu, huśtawka dla dzieci w ogrodzie będzie wykonana po szklarni i po przygotowaniu miejsca na ogród warzywny. Jeśli nie podejmiesz tego wysiłku, zmarnujesz czas i pieniądze.

Nawet jeśli masz nieograniczone zasoby, twój czas taki nie jest. Ustal sobie priorytety.

Unikaj wydawania całego budżetu na zakupy bez uprzedniego inwestowania w odpowiednie i wysokiej jakości szkolenia. Konieczne jest, aby ustalić, jak zrównoważyć szkolenia i zakupy. Czytać, uczyć się, brać udział w kursach, ale najważniejsze, wprowadzaj w życie to, czego się nauczyłeś. Nie ma sensu stawać się ekspertem od wszystkiego: odrobina szkolenia i odrobina narzędzi w użytecznej dziedzinie jest lepsza od wiedzy eksperckiej i całego zbioru narzędzi w dziedzinie, która będzie dla ciebie bezużyteczna.

Dlatego też przygotowanie programu działania na rzecz rozwoju twojej TBA podzielone jest na siedem zasadniczych elementów. Musisz mieć przynajmniej trochę wiedzy na temat każdego z tych elementów. To już jest zrobione dzięki tej książce. Teraz to od ciebie zależy, czy zagłębisz się w każdy element, a dzięki twojemu planowi działania i sporządzonym listom, będziesz dokładnie wiedział, co jeszcze musisz zrobić i czego się nauczyć.

Ten egzemplarz jest chroniony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

4.6. ĆWICZENIA

„Zrób pierwsze rzeczy w pierwszej kolejności,
a drugich nie rób”
Peter Drucker, guru zarządzania (1909-2005)

„Ten, kto nie jest zajęty rodzeniem się
jest zajęty umieraniem.”
Bob Dylan, amerykański piosenkarz, 1965

Aby wprawić cię w formę i pomóc ci przygotować się do przetrwania już teraz, proponuję ci dziesięć ćwiczeń.

DETOKSYKACJA OD MEDIÓW

Wyłącz telewizor, nie czytaj już żadnych gazet: żadnych bezpłatnych gazet, żadnych pism informacyjnych, żadnych pism dla kobiet, żadnej prasy plotkarskiej. Wytrzymaj co najmniej jeden miesiąc bez informacji i bez kontaktu z mediami. Na początku będzie to trudne. Będziesz chciał wiedzieć, co się dzieje i mocno odczujesz brak swojego zwykłego dziennika telewizyjnego. Ale, krok po kroku, zobaczysz, że brak wiedzy na temat tego, że zły facet okradł lub zgwałcił starszą panią, że pewien polityk i aktorka sypiają ze sobą, że zespół wygrał zawody sportowe lub jakie są nieustanne wahania na giełdzie, nie wpłynie na ciebie w żaden sposób. Po miesiącu, zacznij czerpać wiedzę z Internetu i dla każdej informacji spróbuj znaleźć różne punkty widzenia. Następnie porównaj jak media mainstreamowe traktują te same informacje. Porównaj przedstawione fakty i argumenty. Kiedy to zrobisz, nabędziesz umiejętności wyboru źródeł i być może spojrzysz na media w innym świetle.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749583/43862336

WEEKEND BEZ PRĄDU I WODY.

W razie potrzeby uzgodnij to z żoną/mężem i w piątkowy wieczór wyłącz korki, wodę, ogrzewanie i telefon. Zrób to jesienią lub późną zimą, kiedy dni są jeszcze krótkie. Ćwiczenie polega na pozostaniu w domu bez prądu, wody i ogrzewania do poniedziałku rano, kiedy to można ponownie uruchomić wszystko, aby przygotować się w komfortowych warunkach do powrotu do pracy i/lub zabrania dzieci do szkoły. Musisz mieć wystarczającą ilość jedzenia i picia w domu na dwa pełne dni. Teoretycznie, nie jest to trudne, ale zobaczysz, że wiele z tego, do czego jesteś przyzwyczajony, nie działa. Koniec z wodą do mycia, koniec z wodą do gotowania makaronu lub ryżu, koniec z prądem lub gazem do gotowania jedzenia, koniec z oświetleniem wieczorem i nocą. Jak sobie z tym poradzisz? Masz wystarczająco dużo wody, żeby się napić? Jak zamierzasz się umyć? Zamierzasz jeść na zimno? Masz wystarczająco dużo jedzenia? Czy jest wystarczająco zróżnicowane? Jak sobie poradzisz, kiedy spłuczka nie będzie działać? Wytrzymasz brak możliwości wyjścia?

Jeśli masz dzieci, wytłumacz im, że to gra. Zresztą, to jest gra! Gra, która przygotuje cię mentalnie na dzień, w którym już nią nie będzie.

Celem tego ćwiczenia jest pomoc w zrozumieniu znaczenia wody i pożywienia, ale także tego, co się odczuwa, gdy jest się odizolowanym. Zwróć uwagę na to, co odczuwasz, zwróć uwagę na to, za czym najbardziej tęsknisz, zwróć uwagę na rozwój twojego stanu zdenerwowania. Czy udało ci się wytrzymać krótkie 48 godzin w warunkach normalnych dla kilku miliardów ludzi na całym świecie? To właśnie podczas tego ćwiczenia będziesz mógł dodać wiele rzeczy do swoich list przygotowawczych.

Ten egzemplarz jest zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

TYDZIEŃ BEZ JEDZENIA

Drugie ćwiczenie jest dużo trudniejsze. Do wykonania samodzielnie lub w grupie. Nie jedz niczego przez tydzień, żadnego jedzenia żadnego rodzaju pożywienia. Jednak możesz pić tyle wody, ile zapragniesz. Ćwiczenie to należy wykonywać tylko wtedy, gdy jesteś w dobrej kondycji. Nie rób tego, jeśli jesteś chory, cierpiący, poddany leczeniu lub w złym stanie zdrowia. W razie wątpliwości skonsultuj się z lekarzem i użyj zdrowego rozsądku. Zanim zaczniesz, wypij pół litra soku ze śliwek, aby oczyścić jelita. Zrób to, gdy jesteś w domu, na spokojnie i masz trzy lub cztery godziny wolne. Przez tydzień będziesz odczuwał głód jak nigdy przedtem. Pierwsze trzy dni będą trudne. W przypadku bólu głowy można przyjmować aspirynę lub lekkie środki przeciwbólowe. Zapamiętaj swoje odczucia, stan swojego samopoczucia i poziom zdenerwowania. Ten ostatni jest prawdopodobnie wysoki, więc dobrym pomysłem jest rozpoczęcie tego ćwiczenia w czwartek lub piątek rano, abyś nie był zły i na skraju wybuchu w swoim miejscu pracy. Udawaj, że nie jesteś głodny, jeśli musisz komuś towarzyszyć przy posiłku – zauważysz, jak bardzo jedzenie jest czynnością społeczną! Po trzech dniach, jeśli uda ci się nic nie zjeść, zanotuj zmiany w swoim umyśle i ciele. Jaki jest charakter tych zmian? Ciągle jesteś tak samo głodny? Czy twój umysł jest jaśniejszy, a zdolność koncentracji większa? Czy paradoksalnie masz więcej energii niż zwykle? Czujesz się lepiej i potrzebujesz mniej snu? Jeśli tak jest, to jest to normalne i ciało reaguje prawidłowo na niedostatek żywności: znajduje niezbędne środki, aby tymczasowo poprawić swoje funkcje w celu umożliwienia ci bycia bardziej efektywnym w poszukiwaniu pożywienia. Właśnie poczułeś pierwotny stan naszego gatunku, stan łowcy-zbieracza, sprzed 15 tysięcy lat! Jeśli przetrwasz

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

tydzień, nie rzucaj się na smażony stek lub ciasto, nie byłoby to dobre dla twoich jelit. Zacznij jeść warzywa stopniowo w zupie, gotowane na parze, z ryżem i niewielką ilością białka. Dodasz je po jednym lub dwóch dniach spędzonych na samych na warzywach.

TYDZIEŃ BEZ PIENIĘDZY

Innym ćwiczeniem, które ma na celu skłonienie cię do zastanowienia się nad naszą zależnością od nowoczesnego systemu, jest próba pozostania przez tydzień bez pieniędzy i bez dokonywania jakichkolwiek płatności, ani w gotówce, ani czekiem, ani kartą kredytową. Jesteś zdany na siebie. Udawaj, że zgubiłeś portfel, że wszystkie twoje karty zostały zgubione lub zablokowane i że zajmie ci tydzień, aby wszystko wróciło do normy. Stań wtedy, dzień po dniu, przed wyzwaniami związanymi z brakiem możliwości płacenia. Jak poradzisz sobie z transportem, jedzeniem i niezbędnymi wydatkami? Zamierzasz poprosić kogoś innego, żeby za ciebie zapłacił? Zamierzasz się wymieniać? Zapisz swoje wrażenia i to, co odważysz się zrobić lub czego nie zrobisz odnośnie związku, zawsze bardzo wyjątkowego, który mamy z pieniędzmi.

DZIEŃ I WIECZÓR W MIEŚCIE

Skorzystaj z słonecznego dnia, aby wziąć wolne i pospacerować po mieście bez żadnego szczególnego celu. Zarezerwuj ten dzień w swoim grafiku i nie umawiaj się na żadne spotkania, bez względu na to, jak są ważne (lub wybierz inny dzień). Zostaw telefon i inne urządzenia komunikacyjne w domu. Nie bądź dostępny dla nikogo z pracy, żadnych prac domowych, dzieci, przyjaciół. Skorzystaj z komunikacji miejskiej. Bądź całkowicie wolny. Przejdź się po

Ten egzemplarz jest zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

miejskich parkach, zdrzemnij się na trawie, spójrz na chmury i drzewa, oddychaj głęboko i spokojnie. Przez cały dzień będziesz sam na sam ze sobą bez potrzeby robienia czegokolwiek. Nie czytaj żadnych gazet ani książek. Nie rób żadnych zakupów. Obserwuj miasto. Obserwuj ludzi w środkach transportu i w innych miejscach. Czy są zestresowani, uśmiechnięci, nieszczęśliwi, skąd pochodzą, jak na siebie patrzą, czy wyglądają na szczęśliwych? To ćwiczenie pozwoli ci doświadczyć dnia, który radykalnie różni się od innych dni i pozwala mieć czas na nic nierobienie. Nie zdarza się to często w życiu, i może nigdy ci się to nie przydarzyło. Po takim dniu zapisz swoje wrażenia i uczucia: czy się nudziłeś? Czy poczułeś panikę? Czy potrzebowałeś kontaktu z ludźmi, rozmowy, wydawania pieniędzy? Wieczorem, ubierz się tak niepozornie, jak tylko to możliwe. Nie noś żadnej biżuterii ani zegarków. Weź ze sobą tylko ilość gotówki w małych nominałach wystarczającą na kilka drinków i zapłacenie za taksówkę, jeśli będziesz musiał wrócić do domu nad ranem. Następnie spróbuj przejść się po mieście w weekendowy wieczór po dzielnicach, do których nie zaglądasz zbyt często. Boisz się? Czujesz się niepewnie czy komfortowo? Czy to uczucie jest dla ciebie normalne i znośne? Co obserwujesz? Zapisz swoje wrażenia. W komunikacji miejskiej obserwuj ludzi i wyobraź sobie, że jesteś napastnikiem. Zadaj sobie pytanie, którą osobę wybrałbyś, żeby ją zaatakować i zabrać jej pieniądze? Odpowiedz sobie dlaczego wybrałeś tę osobę zamiast innej? Nie musisz jechać do złej dzielnicy ani do mordowni! Przede wszystkim unikaj niebezpieczeństwa. Jeśli czujesz się niepewnie lub zostaniesz zaatakowany, poddaj się lub uciekaj. Nie atakuj nikogo słownie lub fizycznie, nie zaczepiaj. Nie wchodź w ślepe zaułki, gdzie nie ma nikogo innego. Bądź bezpieczny, na ruchliwej ulicy

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

i użyj zdrowego rozsądku. Celem tego ćwiczenia, które nie powinno być niebezpieczne, jeśli odpowiednio się do tego przygotujesz, jest po prostu nakłonienie cię do obserwowania mieszkańców miasta, szczególnie w nocy. Prawdopodobnie będą to ludzie, których zazwyczaj nie widzisz. Co zobaczyłeś? Zadaj sobie pytanie, jak zareaguje ta grupa ludzi w przypadku kryzysu lub w przypadku scenariuszy opisanych w tej książce. Jakie wnioski wyciągniesz z tego doświadczenia?

DZIEŃ PODRYWU

To ćwiczenie może wywołać uśmiech, ale jest bardzo trudne i może być zaskakujące. Jego celem jest zmuszenie się do opuszczenia strefy komfortu, własnej ewentualnej introwersji i nauczenie się, jak podejść do kogoś, aby uzyskać coś od niego. Chodzi o to, aby podejść do osoby płci przeciwnej, wybranej losowo, którą uważasz za atrakcyjną, i zapytać ją o numer telefonu, żebyś mógł zadzwonić. To wszystko. Nic więcej. (Jeśli to ćwiczenie pozytywnie wpłynie na twoje życie prywatne, proszę o prowizję!). Unikaj oczywistych miejsc do flirtu (klub nocny, Internet). Zaczep kogoś, kogo nie znasz, na ulicy i znajdź sposób, aby poprosić o numer telefonu, aby zobaczyć jego/ją ponownie. Zobaczysz, to nie jest łatwe (dla osoby nieśmiałej jak ja, to najtrudniejsze ćwiczenie ze wszystkich). Znalezienie odwagi, by do kogoś podejść, znalezienie właściwych słów, by rozpocząć rozmowę i nie zostać od razu odrzuconym, jest prawdziwym wyzwaniem. Następnie spróbuj przekonać go/ją, by dał(a) ci swój prawdziwy numer (zastosuj następującą technikę sprawdzania, powtórz numer, świadomie robiąc błąd. Jeśli osoba cię nie poprawia, oznacza to, że numer jest fałszywy). W każdym razie, nie nalegaj. Celem nie jest ani poderwanie, ani męczenie tej osoby. Zwróć uwagę na

Ten egzemplarz jest zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

wskaźnik sukcesu. Czy jest zerowy? Powyżej 10 procent, jesteś naprawdę niezły(a)!

SPRZEDAJ PRZEDMIOT

To szybkie ćwiczenie polega na zabraniu z domu przedmiotu, który ma niewielką wartość i próbie jego sprzedaży. Jak zamierzasz to zrobić? Za jaką cenę go sprzedasz? Gdzie zamierzasz podjąć tę próbę?

NEGOCJOWANIE CENY PRZEDMIOTU

Idź do sklepu i kup coś, ale nie odchodź, dopóki nie otrzymasz 20 procent zniżki. To małe ćwiczenie, by przyzwyczaić cię do negocjacji.

NAUKA MÓWIENIA „NIE"

Powiedz „nie" mało znaczącej prośbie, na którą nie masz ochoty i naucz się radzić sobie z konsekwencjami swojej odmowy. Spróbuj tego ćwiczenia z partnerem, z dziećmi, kolegami z pracy i przełożonymi. Użyj zdrowego rozsądku: nie musisz tracić pracy ani rozwodzić się z powodu tego ćwiczenia!

ĆWICZENIE PRZYGOTOWAWCZE

Oto sześciodniowe ćwiczenie, które da ci konkretne doświadczenia. Możesz zrobić to ćwiczenie samemu, z rodziną lub przyjaciółmi.

– **Dzień pierwszy:** Ustal scenariusze, które są twoim zdaniem najbardziej prawdopodobne (powolny upadek, wojna domowa, rewolucja itp.) i zapoznaj się z ich konsekwencjami. Sporządź listę zagrożeń dla każdego z tych scenariuszy. Podczas zastanawiania się nad tym, spisz podstawowy materiał,

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749585543862336

którego będziesz potrzebował do ich realizacji. Po zakończeniu pracy pamiętaj, aby przygotować wszystkie ważne dokumenty (tytuły własności, dokumenty tożsamości itp.), które będziesz musiał mieć przy sobie w przypadku wcześniejszego wyjazdu.

– **Dzień drugi:** Na podstawie pracy wykonanej pierwszego dnia, zacznij sporządzać listę dwutygodniowych zapasów żywności i wody. Zacznij od ustalenia ilości żywności wymienionej w załączonej liście, dostosuj ją do swoich potrzeb, a następnie pomnóż ją przez liczbę osób w rodzinie lub zespole. Otrzymasz wtedy taką ilość jedzenia, jakiej potrzebujesz na dwa tygodnie. Na przykład: ilość mąki dla osoby dorosłej odpowiada ośmiu kilogramom miesięcznie, czyli około cztery kilo na dwa tygodnie, które należy pomnożyć przez (dwie osoby dorosłe w rodzinie + dwie osoby dorosłe w zespole + dwoje małżonków) sześć, a więc osiemnaście kilogramów na dwa tygodnie. Po ustaleniu wykazu środków spożywczych, które mają być zakupione, oblicz w ten sam sposób niezbędny zapas wody. Pamiętaj, że jedna osoba potrzebuje pięćdziesiąt litrów wody tygodniowo do picia, gotowania i higieny osobistej. Jest to dwadzieścia pięć dwulitrowych butelek wody mineralnej. Pomnożona przez sześć daje trzysta litrów. Potrzeba posiadania 20 dwustulitrowych baniaków nagle staje się oczywista, prawda? Zakończ swój dzień spisem ilości artykułów higieny osobistej i leków, które są dostępne w domu, dla ciebie w tym momencie. Czy to wystarczy na dwa tygodnie?
– **Dzień trzeci:** To dzień twoich zakupów. Kup produkty z listy, którą sporządziłeś. Spróbuj wynegocjować cenę hurtową, biorąc pod uwagę ilość. Wpisz datę zakupu na tych produktach za pomocą

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

markera. Zakupy te należy przechowywać w kartonowych lub metalowych pudełkach w suchym miejscu. Gratulacje, masz swoje pierwsze zapasy na dwa tygodnie! Zarządzanie zapasami będzie wymagało trochę dyscypliny, ponieważ każda pozycja usunięta z zapasów będzie musiała zostać uzupełniona. Zawsze używaj produktu z najstarszą datą zakupu. Zakończ dzień kserując dokumenty przygotowane pierwszego dnia.

– **Dzień czwarty:** To jest dzień poświęcony prądowi. Jak ogrzewać lub gotować przy braku prądu? Jak oświetlać dom? Najprostszym rozwiązaniem do gotowania jest grill węglowy (który może być również używany jako piekarnik) oraz kuchenka turystyczna. Pamiętaj, aby kupić wystarczającą ilość opału (węgiel drzewny, zbiorniki z gazem). Brak ogrzewania będzie trudniejszy do wyrównania, ale dobry śpiwór zapewni ci ciepło. Pamiętaj, aby przechowywać gazety i karton w celu izolowania okien na zimę. Prąd jest również podstawą komunikacji. Kup radio z dynamo. Pozwoli ci to nie zostać odciętym od reszty świata. Wreszcie, jeśli masz wystarczające środki, kup ładowarkę słoneczną i baterie, akumulatory do urządzeń które z nimi pracują.
– **Dzień piąty:** Poświęć dzień na zabezpieczenie domu lub letniego domu, jeśli go posiadasz. Ustal plan: jakie drzwi należy zabezpieczyć, jakie dodatkowe zabezpieczenie (w tym w oknach) mogą zostać zamontowane? Zawsze pamiętaj, aby ustalić wyjście awaryjne. Skontaktuj się z policją, aby dowiedzieć się, czy oferuje bezpłatne usługi doradztwa w zakresie bezpieczeństwa. Nie zapomnij kupić zasłon i czarnych plandek. Istotne, bo jeśli masz światło, podczas gdy wszyscy inni go nie mają, staniesz się pierwszym celem! Zakończ

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

dzień planem działania w zakresie środków bezpieczeństwa. Musi zawierać harmonogram pokazujący, gdzie i kiedy wykonasz ewentualne prace.

– **Dzień szósty:** Przygotuj swój 72 godzinny zestaw ratunkowy. Powinien on zawierać wszystkie elementy, z którymi zapoznałeś się już w poprzednich dniach i powinien umożliwiać podróżowanie między domem a TBA. Nie próbuj przenosić więcej niż dwadzieścia kg na osobę dorosłą, inaczej nie zajdziesz daleko, chyba że jesteś już dobrze wyszkolony! Wybieraj produkty, które mają dużą wartość odżywczą i nie wymagają zbytniego wysiłku w przygotowaniu. Umieść kserokopie tytułów własności i dokumentów identyfikacyjnych, a także świadectwo szczepienia w torbie, która zawiera zestaw do przetrwania.
– Kiedy te dziesięć ćwiczeń zostanie ukończonych, będziesz już znacznie bardziej zaawansowany w swoim myśleniu i działaniach dla przetrwania, niż większość ludzi wokół ciebie. Gratulacje! Zaczynasz rozumieć, co musisz zrobić, żeby nie dać się zaskoczyć, kiedy zacznie się załamanie gospodarcze. Zostało ci jeszcze dużo pracy, ale przynajmniej postawiłeś już pierwsze kroki!

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

4.7. WNIOSKI

„Matrix to system, Neo. Ten system to nasz wróg.
Lecz gdy jesteś w środku, to co widzisz?
Biznesmenów, nauczycieli, prawników, stolarzy.
Umysły ludzi, które staramy się ocalić.
Lecz zanim to zrobimy, ci ludzie są częścią
tego systemu, a to czyni ich naszymi wrogami.
Musisz zrozumieć, że większość tych ludzi
nie jest gotowa do odłączenia.
A wielu z nich jest tak bezwładnych,
tak beznadziejnie zależnych od systemu,
że będą walczyć w jego obronie."
Morpheus, Matrix, 1999 r.

„Podzielę się z tobą moim odkryciem.
Próbowałem zaklasyfikować wasz gatunek i uznałem,
że wcale nie jesteście ssakami. Wszystkie ssaki
na Ziemi instynktownie zachowują równowagę z otoczeniem.
A ludzie – nie. Zajmujecie jakiś teren i mnożycie się,
aż zużyjecie wszystkie naturalne zasoby.
Możecie przetrwać tylko rozszerzając swoje terytorium.
Jest na świecie inny organizm, który tak bytuje.
Wiesz jaki? Wirus Ludzkość jest chorobą Ziemi.
Planetarnym rakiem.
Jesteście zarazą a my, jesteśmy lekarstwem"
Agent Smith, Matrix, 1999 r.

Poza zwykłymi, ale szczerymi podziękowaniami, które muszę złożyć wszystkim tym, którzy pomogli mi przygotować tę książkę i którzy rozpoznają samych siebie, chciałbym zakończyć nutą nadziei. Pomimo tego, co mogłeś przeczytać w tej książce, nie jestem pesymistą. Co najwyżej realistą z dużą wyobraźnią i umiejętnością syntezy.

Nie chcę cię straszyć, ale uważam, że zbieżność ogromnych problemów stojących przed ludzkością oraz upadającej kultury i przywództwa sprawia, że katastrofa jest nieunikniona. Jeśli nowe informacje pokażą, że się mylę, będę szczęśliwy i zrewiduję swoje

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

przewidywania. Ale sądzę, że wszystkie liczby i główne trendy pokazują, że jest już za późno.

JEST JUŻ ZA PÓŹNO

Szybkość i forma upadku może być różna, ale życie, takie jakie znamy, zostanie przewrócone do góry nogami. Nie będzie *„deus ex machina"*, który cudownie uratuje nas w ostatniej chwili.

Nie jesteśmy na końcu świata w milenijnym znaczeniu tego słowa ale na końcu cyklu – końca świata – progresywności, dominacji finansów i burżuazji. Cykl 400-letni kończy się.

Wiem, że wielu czytelników będzie miało odruch odrzucenia faktów, które nie odpowiadają wzorcowi myślenia, do którego przywykli lub dlatego, że konsekwencje są dla nich niewyobrażalne. Mogę tylko zachęcać ich do prowadzenia własnych badań, weryfikowania informacji we własnym zakresie i formułowania własnych opinii w oparciu o te fakty.

To, że opisuję nieprzyjemny świat, nie oznacza, że chciałbym, aby się to wydarzyło, czy też cieszyłbym się z tego, co się wydarzy. Nic z tych rzeczy. Muszę zachować nadzieję, że ludzie są w stanie powrócić do cywilizowanych zachowań, wypracować odporność na kryzys, wykorzystywać swoją odwagę, swoją pomysłowość, swoje poczucie sprawiedliwości, aby przetrwać. Ale taka postawa wynika bardziej z aktu wiary niż z obiektywnej analizy. Ta ostatnia sprawia, że myślę, że jest źle.

Moim celem nie jest przekonanie czytelnika czy nawet sprzedaż książki. A na stronie www.piero.com oferuję swoje porady w zakresie zakładania TBA, moim głównym celem jest podnoszenie świadomości, pomoc w zrozumieniu, jak przetrwać i jak podjąć działania w tym zakresie. Jeśli wystarczająco dużo ludzi zmieni

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

swoje poglądy, jeśli wystarczająco dużo z nas będzie przygotowanych, być może wpłyniemy na politykę i złagodzimy, naszym przykładem, skutki upadku.

Przyjrzyj się dobrze swoim dzieciom. Czy wierzysz w umiejętności i kręgosłup moralny swoich przywódców politycznych i gospodarczych? Jeśli odpowiedź brzmi „tak", to śpij spokojnie, dobry człowieku: los twój i los twojej rodziny jest w dobrych rękach, czego ci z całego serca życzę. Ale jeśli odpowiedź brzmi „nie", ty jako odpowiedzialny dorosły stajesz przed wyborem: albo nic nie rób, albo bierz na siebie odpowiedzialność i działaj.

WYBÓR NALEŻY DO CIEBIE. PRZETRWANIE JEST WYBOREM

I nie będzie to łatwe. Ciężko jest zmienić świat. Zacznijmy zamiast tego od zmiany samych siebie. Pozbądźmy się wielu przyzwyczajeń, które nas warunkują i które przyjęliśmy bez żadnych zastrzeżeń: nieskończony wzrost, szczęście które daje konsumpcja, wolność zredukowana do pożądania, praca zarobkowa i korki na drogach jako ślady naszego niewolnictwa, odwrócenie wszystkich wartości i manipulacja informacją, w świecie, który coraz bardziej przypomina ten, który tak dobrze opisał George Orwell w książce „*Rok 1984*".

Będziemy musieli inaczej patrzeć na świat, zdobywać nowe umiejętności, szkolić się do nowych miejsc pracy, próbować nowych sposobów pracy, odkrywać na nowo wspólne dobro i odtworzyć silną więź społeczną. Możemy się zmienić, nie zmieniając przy tym zbytnio naszego wizerunku: zdobyć nową wiedzę i nowe umiejętności, nie pokazując tego, nie będąc zbyt ostentacyjnym. Pracuj dalej, wykorzystaj swoją pensję i majątek, aby się przygotować. Zrób to dyskretnie, ponieważ

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

w naszym społeczeństwie konsumpcyjnym, każde podejście lub myśl, która może powstać przeciwko temu systemowi, stanie się coraz bardziej podejrzana, a ty ryzykujesz, że znajdziesz się na marginesie społeczeństwa. Ludzie nie zrozumieją cię. Przyjaciele i rodzina będą cię krytykować lub wyśmiewać za twoimi plecami, twoi pracodawcy uznają, że jesteś nie za bardzo zaangażowany i podejmą działania: zwolnione tempo kariery lub zupełnie zatrzymane, a nawet zwolnienie. Na dłuższą metę, to nie ma znaczenia. Na krótką metę może to jednak pozbawić cię zasobów, przydatnych do przygotowania. Ignoruj sceptyków i ich krytyki i skup się na przygotowaniu niezbędnym do osiągnięcia twojego celu: przetrwania.

Nie wszystkim się uda. Niektórzy nie będą mieli umiejętności, dyscypliny, determinacji, aby tego dokonać. Inni, choć świadomi tego, co powinni robić, zaczną się zmieniać dopiero wtedy, gdy zostaną zmuszeni do tego przez wydarzenia. Jeszcze inni będą nadal zaprzeczać i jak ci, którzy nie mogli uwierzyć, że *Titanic* może zatonąć, ponieważ uwierzyli, że jest *niezatapialny*, zostaną brutalnie zaskoczeni. Dla nich będzie za późno.

Więc zastanów się uważnie nad tym, co przeczytałeś na tych kilkuset stronach. Daj sobie czas. Weź urlop lub odrzuć awans i pozostań na stanowisku, na którym dzięki swojemu doświadczeniu, będziesz wykonywał swoją pracę tak szybko, że będziesz miał czas na zastanowienie się, przeczytanie, sprawdzenie informacji i rozpoczęcie przygotowań. Oderwanie i obojętność mogą być również bardzo użytecznymi cechami: ci, którzy są przygnębieni i czują się wyobcowani w dzisiejszym świecie, mogą być gotowi na ten, który nadchodzi.

Dlatego pozostaję optymistą: ci, którzy się zmienią, ci, którzy będą w stanie się przygotować, zmienić,

Ten egzemplarz jest zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

dobrowolnie wybrać prostotę, odnaleźć prawość i godność prawdziwie ludzką przeżyją, stworzą kulturowe i genetyczne podstawy nowego świata. A ten świat będzie piękniejszy i bardziej zharmonizowany niż nasz.

W każdym razie nie masz żadnego usprawiedliwienia: jesteś odpowiedzialny i jak powiedział mi mój ojciec, *„jesteś 100 procentowym udziałowcem samego siebie!”* Twoja rodzina liczy na ciebie, więc ciężko pracuj, ucz się, trenuj. Przede wszystkim, nie chcę słyszeć żadnych jęków! Nie narzekaj, że jest zbyt ciężko i nie będziesz w stanie załatwić wszystkiego na czas! Jeśli nie osiągniesz doskonałych wyników od razu, nie zniechęcaj się: wytrwaj, zrób to jeszcze raz, i jeszcze…

Wreszcie, znajdź czas, aby zatrzymać się, docenić zapach kwiatów, podziwiać krajobraz, pooddychać i cieszyć się drobnymi rzeczami w życiu. To są jedyne rzeczy, które się naprawdę liczą.

Nadal tu jesteś? No już, do roboty!

Genewa, 22 lipca 2011 r.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749686543862336

Plik zabezpieczony [illegible] prawnym i niejawnym: 17496853A3862336

Rozdział V

Aneksy

„Będziemy musieli rozwiać iluzję,
by kontrolować rzeczywistość"
Emmanuel Todd, francuski demograf, 2011 r.

„Bojaźń Pańska początkiem mądrości"
Psalm CXI, 10

„Tak przemija chwała świata"
Rzymskie powiedzenie

5.1. LISTA 1: 72-GODZINNY ZESTAW PRZETRWANIA

Ta lista opisuje zawartość 72-godzinnego zestawu ratunkowego dla rodziny. Zestaw ten musi być dostępny bez trudu (więc nie należy przechowywać go w piwnicy lub na poddaszu itp.) i umieszczony w torbie, która jest łatwa do przenoszenia i zajmuje niewiele miejsca (plecak lub torba sportowa).

Żywność i woda na osobę

Butelki z wodą (cztery litry), trzy racje żywnościowe MRE (Meal, Ready-to-Eat), czterysta gram gorzkiej czekolady, batony zbożowe (sześć), kostki rosołowe

Odzież na osobę

Para zapasowej bielizny, koc i koc termiczny, para butów i skarpetek, spodnie, dwie koszulki, kurtka wiatro i wodoodporna, rękawiczki, kapelusz/czapka z daszkiem.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym dla [redacted]

Mały zestaw medyczny

Rolka opatrunku hemostatycznego, nożyczki, tabletki na ból głowy, tabletki na biegunkę, opatrunek uciskowy, środek dezynfekujący (chlorheksydyna), plastry.

Środki czystości

Szczoteczka do zębów (jedna na osobę), pasta do zębów, kostka mydła (200 g), jednorazowa maszynka do golenia, tampony, bawełniane chusteczki, dwa małe filtry do wody (typu Katadyn , Britta), tabletki do uzdatniania wody.

Narzędzia

Latarka i zapasowe baterie, składana łopata, toporek, narzędzie wielofunkcyjne (np. szwajcarski nóż wojskowy) z pęsetą i nożykiem

Inne

Plandeka plastikowa, dziesięć metrów linki (paracord 550), zapałki (w miarę możliwości w hermetycznym opakowaniu), zapalniczka, świece, aluminiowy kubek, widelce, łyżki i łyżeczki aluminiowe (1 na osobę), dokumenty tożsamości, kopie tytułów własności, karta szczepień, podręcznik przetrwania, materiały piśmienne (papier, miękki ołówek, długopis, marker, kreda), rolka taśmy izolacyjnej, worki foliowe z suwakiem i kilka worków na śmieci (40 lub 60 litrów), folia aluminiowa, małe lusterko sygnalizacyjne, pałki fluorescencyjne, kompas, zapasowa naładowana bateria do telefonu komórkowego, mapa, gotówka w banknotach o niskim nominale i drobne, środek odstraszający owady, mini zestaw do szycia (nić i igła). Warto też trzymać w garażu lub piwnicy i zabrać ze sobą w razie nagłego wyjazdu jedzenie/niezbędnik piknikowy/sprzęt kempingowy, rolka folii aluminiowej, rolka folii spożywczej, ręcznik kąpielowy (mini), mokre chusteczki, mini-palnik gazowy, łopatka.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

5.2. LISTA 2: ŻYWNOŚĆ DO PRZECHOWYWANIA, SPRZĘT OGRODNICZY, RYBACKI I MYŚLIWSKI

Rodzaj	Jednostka	Na osobę, miesięcznie	termin przydatności do spożycia
Makaron	1 kg	10	Praktycznie nieograniczony
Konserwa rybna	1 kg	2	10 lat
Konserwa mięsna	1 kg	2	10 lat
Warzywa w puszkach	1 kg	15	10-15 lat
Owoce w puszkach	1 kg	5	10-15 lat
Jarzyny strączkowe	1 kg	4	Praktycznie nieograniczony
Mąka	1 kg	8	3 lata
Orzechy, itp. pakowane	500 g	1	3-5 lat
Olej	1 l	1	3-5 lat
Ziemniaki	1 kg	4	1-2 lata w suchym miejscu, w stałej, niskiej temperaturze
Ryż	1 kg	3	Praktycznie nieograniczony
Sól	1 kg	1	Praktycznie nieograniczony
Cukier	1 kg	1	Praktycznie nieograniczony
Miód	1 kg	1	Praktycznie nieograniczony
Mleko w proszku	1 kg	1	3-5 lat
Ser (krąg)	1 kg	1	rok
Kukurydza	1 kg	2	10 lat
Owoce na zapas na zimę	1 kg	10	
Owies	1 kg	1	3-5 lat
Suszone ziarno zbóż	1 kg	1	Praktycznie nieograniczony
Suszone owoce	1 kg	1	Praktycznie nieograniczony

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749585573862336

Rodzaj	Jednostka	Na osobę, miesięcznie	termin przydatności do spożycia
Suszone warzywa	1 kg	1	Praktycznie nieograniczony
Racje żywnościowe *Meals Ready to Eat* MRE	wg potrzeb	1	30 lat wzwyż
Bulion	150 g	1	Praktycznie nieograniczony
Przyprawy	1 kg	1	Praktycznie nieograniczony
Owomaltyna	1 kg	1	Praktycznie nieograniczony
Kawa (nie zmielona)	1 kg	1	10 lat
Mąka kukurydziana	150 g	1	Praktycznie nieograniczony
Budyń w proszku	300 g	1	Praktycznie nieograniczony
Kawa rozpuszczalna	1 kg	1	Praktycznie nieograniczony
Musztarda	500 g	1	Praktycznie nieograniczony
Herbata	1 kg	1	10 lat
Proszek do pieczenia	1 kg	1	2-3 lat
Kostki rosołowe	100 g	1	Praktycznie nieograniczony
Jajka w proszku	100 g	3	2-3 lata
Wielowitaminowe tabletki	100 g	1	rok
Kwas askorbinowy w proszku (witamina C)	100 g	1	3 lata w 20 °C w suchym miejscu
Mleko UHT	1 l	12	rok
Soki owocowe, itd., UHT	1 l	12	rok
Gorzka czekolada	1 kg	8	Praktycznie nieograniczony
Smakołyki – np. ciastka	1 kg	1	1-2 lata
Ocet	1 l	1	Praktycznie nieograniczony

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

Rodzaj	Jednostka	Na osobę, miesięcznie	termin przydatności do spożycia
Wino	1 l	8	Praktycznie nieograniczony
Mocny alkohol	1 l	1	Praktycznie nieograniczony
Dżem	500 g	4	Praktycznie nieograniczony
Siarka – do suszenia owoców	200 g	1	Praktycznie nieograniczony
Zioła i przyprawy – takie jakie lubisz, zioła, curry	100 g	1	Praktycznie nieograniczony
Soda oczyszczona	1 kg	1	Praktycznie nieograniczony
Worki próżniowe na żywność			Do pakowania próżniowego
Papier aluminiowy			Do posiadania w dużych ilościach, może być używane do pieców solarnych
Worki próżniowe do dojrzewania mięsa			Do posiadania w dużych ilościach, mogą być używane do wymiany
Słoiki i uszczelki			Do posiadania w dużych ilościach, mogą być używane do wymiany

Sprzęt łowiecki i wędkarski
Łuk, kusza i strzały
Struny fortepianowe, metalowe pudełka, itp., do zastawiania sideł
Wędka, podbierak, pułapki na ryby itp.

Sprzęt do gotowania
Rondle, patelnie, garnki, garnki żeliwne, czajniki itp.
Noże i naczynia kuchenne
Piła do kości i mięsa, maszynka do mięsa, metalowe wiadra
Rękawiczki, fartuchy, itp.

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749585343862338

Sprzęt do wody
Filtr do wody z filtrami wymiennymi
20 i 40-litrowe pojemniki na wodę
Wybielacz – 20 litrów na osobę rocznie
Tabletki do uzdatniania wody – w dużych ilościach

Suplementy odżywcze, witaminy, minerały
Minerały: wapń, magnez, fosfor, potas, sód, jod, cynk, żelazo, itp.
Witaminy: witamina A, witamina C (kwas askorbinowy), witaminy B1, B2, B3, B5, B6, B7, B8, B9, B12, witamina D, witamina E, witamina K, karoten, itd.
Suplementy w hormonach, olejkach i tłuszczach: Omega 3, Omega 6, DHEA, GNRH, itp.
Suplementy oparte na roślinach i ziołach w zależności od potrzeb: koper włoski, wiązówka błotna, jastrzębiec kosmaczek do oczyszczania ciała, żeń-szeń, guarana, imbir dla energii, passiflora (męczennica), waleriana, głóg, lipa, werbena dla uspokojenia i snu, itp.

5.3. LISTA 3: ŚRODKI HIGIENY I ŚRODKI CZYSZCZĄCE

	Produkty	Rocznie	Na osobę	Całość
W.C.	Trociny do toalety suchej (10 kg worki)	12	1	12
	Papier toaletowy, rolki	120	1	120
Pielęgnacja zębów	Szczoteczka do zębów	12	1	12
	Nić dentystyczna (50 m)	4	1	4
	Pasta do zębów	12	1	12
	Żel do fluoryzacji (250 ml)	2	1	2
	Płyn do płukania jamy ustnej z fluorem (500 ml)	2	1	2

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

	Produkty	Rocznie	Na osobę	Całość
Higiena osobista	Kostka mydła (200 g)	12	1	12
	Szare mydło (500g)	12	1	12
Higiena intymna kobiet	Tampon (opakowanie 30 sztuk)	6	1	6
	Podpaski (opakowanie 30 sztuk)	6	1	6
Higiena ogólna	Patyczki higieniczne (pudełko 100 sztuk)	2	1	2
	Mokre chusteczki (paczka 100 sztuk)	2	1	2
	Krem przeciwsłoneczny (300 ml)	4	1	4
Worki na śmieci	Duże (120 l)	12	1	12
	Średnie (60 l)	12	1	12
	Małe (30 l)	12	1	12
Akcesoria i przybory do golenia	Golarka jednorazowa dla kobiet	6	1	6
	Maszynka do golenia dla mężczyzn + pędzel	1	1	1
	Ręczna maszynka do strzyżenia włosów	1	1	1
Kuchnia	Płyn do mycia naczyń (300 ml)	12	1	12
	Gąbki	12	1	12
	Płyn do mycia naczyń szklanych i ceramicznych (400 ml)	12	1	12
	Płyn do mycia garnków (400 ml)	12	1	12
	Gumowe rękawice	24	1	24
Środki czystości	Odplamiacz	6	1	6
	Proszek do prania w rozmiarze XXL (20 l)	7	1	7
	Mydło podłogowe (1 l)	4	1	4
	Płyn do mycia podłóg drewnianych (1 l)	4	1	4
	Wybielacz (1 l)	10	1	10
	Zmiotka	4	1	4
	Miotła	4	1	4
	Mop	4	1	4

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749585643862330

	Produkty	Rocznie	Na osobę	Całość
Środki czystości	Ściereczki	12	1	12
	Wiadro i miednica	2	1	2
	Soda oczyszczona (1 kilogram)	2	1	2

5.4. LISTA 4: LEKI I NARZĘDZIA MEDYCZNE

Instrumenty
Sterylne pincety, pincety chirurgiczne, igły i nici chirurgiczne
Kleszcze, wziernik, nożyczki i kleszczyki hemostatyczne
Skalpel i ostrza wymienne do skalpeli
Termometry, ciśnieniomierz i stetoskop
Zestawy do odsysania, słomki, sterylizatory, gaziki
Markery do pisania ważnych informacji
Sprzęt do iniekcji, strzykawki o różnej pojemności, sterylne igły, itp.
Aspi-venin (urządzenie do odsysania jadu)
Opaska uciskowa
Ortezy na kostki, nadgarstki i szyję (kołnierz ortopedyczny)

Bandaże
Opatrunki, plastry, bandaże elastyczne i zwykłe
Gaza w rolkach i w kwadratach o wymiarach 20 cm x 20 cm
Opaska elastyczna o różnych rozmiarach: w rolkach, chusty trójkątne, itp.
Opatrunki sterylne
Wata
Agrafki

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

Lekarstwa
Środek dezynfekujący: chlorheksydyna, żywica benzoesowa
Alkoholowy preparat do dezynfekcji rąk
Maść antybiotykowa (np. maść Neosporin)
Tabletki benadrylowe (difenhydramina – antyalergen, pomaga przy przeziębieniach i grypie, niedrożności nosa, itp. oraz środek nasenny)
Tabletki Ibuprofenu – przeciwbólowe, przeciwgorączkowe
Tabletki przeciwbiegunkowe
Aspiryna (325 mg)
Sól fizjologiczna
Leki przeciwbólowe: paracetamol, morfina
Znieczulenie miejscowe: lidokaina, nowokaina
Środek antyseptyczny: chlorheksydyna
Antybiotyk: Amoksycylina
Leki na nadkwasotę
Pasta glukozowa (15 g)
Tabletki z jodem
Aloesowy żel z lidokainą.

Sprzęt stomatologiczny
Kirety stomatologiczne do mechanicznego usuwania kamienia nazębnego
Ekskawator stomatologiczny (hak), lusterko dentystyczne, szczypce
Olejek goździkowy
Kleszcze ekstrakcyjne

Inne
Mydło dla dzieci
Wodorowęglan sodu (proszek do pieczenia)
Rękawice, maski, maseczki chirurgiczne
Maseczka do sztucznego oddychania z ustnikiem

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749563/43862336

5.5. LISTA 5: NARZĘDZIA

Systematycznie zapisuj narzędzia, których używasz regularnie i które mogą być ci potrzebne. Używaj narzędzi ręcznych zamiast narzędzi elektrycznych.

Narzędzia
Narzędzia ogrodnicze
Narzędzia do naprawy maszyn rolniczych
Przybory do pielęgnacji zwierząt
Narzędzia spawalnicze
Narzędzia kowalskie
Kompletna walizka narzędziowa (śrubokręt, młotek, klucz francuski, klucze itd.)
Narzędzia stolarskie i ciesielskie
Ręczne ładowarki akumulatorów (uruchamiane korbą)

Inne narzędzia
Obcęgi
Młot kamieniarski
Siekiera
Łopata
Silne kleje, farby, lakiery
Drut
Samoprzylepne paski z rzepami
Gumki
Krzemień
Piła do metalu
Taczka

Odzież ochronna
Rękawice, rękawice odporne na przecięcia
Buty odporne na przecięcia i przebicia
Spodnie z kevlarem odporne na przecięcia.
Okulary ochronne

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

Hełm ochronny
Nauszniki ochronne

Inne materiały
Części zamienne do wszystkich posiadanych urządzeń
Ciemne plandeki do zasłaniania okien
Taśmy z tworzywa sztucznego do izolacji okien, do uszczelniania pomieszczeń, do uszczelniania okien w przypadku ich stłuczenia, itp.
Baterie wszelkiego rodzaju – zwłaszcza akumulatory
Świece, lampy, itp.
Duże pojemniki (beczki) na olej opałowy/olej napędowy/benzynę
Kanistry średniej wielkości (20 lub 40 litrów) na wodę
200-litrowe beczki na deszczówkę.

5.6. LISTA 6: SPRZĘT OBRONNY, BEZPIECZEŃSTWA I ŁĄCZNOŚCI

Broń
Broń podstawowa – karabin kal.223 Rem. + 5.000 naboi + 10 magazynków
Broń pomocnicza – pistolet 9 mm + 1.000 naboi + 4 magazynki
Broń myśliwska – strzelba kal.12 + 2 000 naboi różnych typów
Szwajcarski nóż oficerski (np.Victorinox)
Nóż taktyczny
Nóż survivalowy
Nóż typu neck (do noszenia na szyi)
Wyposażenie taktyczne (kompas, szelki, krzesiwo itp.)
Pas do broni długiej
Kabura na pistolet

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749565/43862336

Okulary ochronne i słuchawkowa ochrona uszu
Ochraniacz krocza
Kamizelka kuloodporna poziom IIIA
Hełm Kevlarowy
Pas oporządzeniowy, ładownice
Kamizelka taktyczna, uchwyt na bidon, plecak
Rękawiczki, czapka, kapelusz.
Maski gazowe i wymienne filtry
Torby wodoszczelne
Odzież przeciwdeszczowa, ponczo, getry
Wystarczająca ilość butów i kaloszy (co najmniej trzy pary)
Latarka i akumulatory

Inne urządzenia
Sprzęt do czyszczenia broni (narzędzia, smar, środek czyszczący, olej)
Licznik Geigera
Narzędzie wielofunkcyjne (multitool Leatherman, Victorinox, itp.)

Urządzenia zabezpieczające
Kłódki
Alarmy
Drut kolczasty
Worki z piaskiem
Łańcuchy i sznury o różnych grubościach i długościach

Środki łączności
Odbiornik krótkofalowy
Radio zasilane bateriami, akumulatorami i ładowarka baterii
Pancerny laptop z wi-fi
Telefony polowe
Walkie-talkie, przekaźniki i anteny
CB Radio

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

Bibiliografia i odnośniki do rozdziału I

Książki o tematyce ogólnej

Lève-toi et marche. Propositions pour un futur de l'humanité, ARNOULT, Jacques, et Jacques BLAMONT, 2009, ISBN 978-2738122407

La Tiers-mondialisation de la planète, CONTE, Bernard, Presses Universitaires de Bordeaux, 2009, ISBN 978-2867815744

The End of America, Letter of warning to a young patriot, WOLF, Naomi, Chelsea Green Publishing, 2007, ISBN 978-1933392790

Resource Wars. The New Landscape of Global Conflict, KLARE, Michael T., Owl books, 2002, ISBN 978-0805055764

The Party's Over. Oil, War and the fate of industrial Societies, HEINBERG, Richard, Clairview, 2005, ISBN 978-0865715295

L'irrésistible ascension de l'argent: De Babylone à Wall Street, FERGUSON, Niall, Librairie académique Perrin, ISBN 978-2262033439

La haine de l'Occident, ZIEGLER, Jean, Albin Michel, 2008, ISBN 978-2226186935

Une brève histoire de l'avenir, ATTALI, Jacques, Le Livre de Poche, 2011, ISBN 978-2253159698

Le Nouveau xxIe siècle. Du siècle « américain " au retour des nations, SAPIR, Jacques, Seuil, ISBN 978-2020967747

Le Renversement du monde. Politique de la crise, JUVIN, Hervé, Gallimard, 2010, ISBN 9782070130511

Risk. The science and politics of fear, GARDNER, Dan, Virgin Books, 2009, ISBN 9780753515532

Le Cygne Noir. La puissance de l'imprévisible, TALEB, Nassim Nicholas, Belles Lettres, 2010, ISBN 9782251443959

Collapse. how societies choose to fail or survive, DIAMOND, Jared, Penguin Books, USA, 2006, 576 pages, ISBN 13 978-0-140-27951-1

Impasse adam Smith. Brèves remarques sur l'impossibilité de dépasser le capitalisme sur sa gauche, MICHÉA, Jean-Claude, Flammarion, 2006, ISBN 978-2080801609

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

La Révolte des Élites et la trahison de la démocratie, LASCH, Christopher, Flammarion, 2010, ISBN 978-2081236813

Les secrets de la Réserve fédérale, MULLINS, Eustace, Éditions Le Retour aux Sources, 2010, ISBN 978-2355120312

Crise ou Coup d'État?, DRAC, Michel, Éditions Le Retour aux Sources, 2009, ISBN: 978-2-35512025-1

Crise Économique ou Crise de sens?, DRAC, Michel, Éditions Le Retour aux Sources, 2010, ISBN 978-2-35512-029-9

Peak Everything. Waking up to the century of declines, HEINBERG, Richard, New Society Publishers, 2007, ISBN 978-0-86571-645-2

Future Scenarios.How Communities can adapt to peak oil and climate change, HOLMGREN,, David, 2009, Chelsea Green Publishing Company, ISBN 978-1-60358-089-2

Superclass. The global power elite and the world they are making, ROTHKOPF, David, 2008, Little Brown, ISBN 978-1-4087-0109-6

Heat. How to stop the planet from burning, MONBIOT, George, South End Press, 2007, ISBN 978-0896087798

Six Degrees: Our Future on a hotter Planet, LYNAS, Mark, National Geographic, 2007, ISBN 978-1426203855

Planet of Slums, DAVIS, Mike, Verso, 2007, ISBN 978-1844671601

Le Scandale des délocalisations, LAURENT, Éric, Plon, 2011, ISBN 978-2-259-21256-4

La Face cachée des banques. Scandales et révélations sur les milieux financiers, LAURENT, Éric, Plon, 2009, ISBN 978-2259210522

777.La Chute du Vatican et de Wall Street selon saint Jean, JOVANOVIC, Pierre, Le Jardin des Livres, 2009, ISBN 978-2914569880

Bythe Masters, JOVANOVIC, Pierre, Le Jardin des Livres, 2011, ISBN 978-2914569927

La Fin du dollar. Comment le billet vert est devenu la plus grande bulle spéculative de l'histoire, ZAKI, Myret, Éditions Favre, 2011, ISBN:978-2-8289-1202-4

De la crise financière vers l'hyperinflation: Comment vous protéger, LECONTE, Pierre, Éditions Jean-Cyrille Godefroy, 2009, ISBN 978-2865532124

La grande crise monétaire du xxIe siècle a déjà commencé!, LECONTE Pierre, Éditions JeanCyrille Godefroy, 2007, ISBN 978-2865532018

Tragédie monétaire: Quelle monnaie pour la mondialisation, le dollar ou l'or?, LECONTE, Pierre, Édition François-Xavier de Guibert, 2003, ISBN 978-2868398772

Les faux-monnayeurs: Sortir du chaos monétaire mondial pour éviter la ruine, LECONTE Pierre, Édition François-Xavier de Guibert, 2008, ISBN 978-2755402643

La déraison de la raison économique. Du délire d'efficacité au principe de précaution, LATOUCHE, Serge, Albin Michel, 2001, ISBN 2-226-12536-1

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749685

Demain la décroissance – penser l'écologie jusqu'au bout, DE BENOIST, Alain, Éditions Edite, 2007, ISBN 978-2-84608223-5

The crash course, MARTENSON, Chris, The Unsustainable Future of our Economy, Energy and Environment, 2011, Wiley, ISBN 978-0-470-92764-9

The Great Crash. how the stock market crash of 1929 plunged the world into depression, PARKER, Selwyn, 2008, Piaktus, ISBN 978-0-749909888

The Great Crash 1929, GALBRAITH, John K., 1954, Mariner books, ISBN 978-0-547-24816-5\

The panic of 1907. Lessons learned from the market's perfect storm, BRUNER Robert F., Sean D. CARR, Wiley,2007, ISBN 978-0-470-45258-5

Six Days in October. the Stock Market Crash of 1929, BLUMENTHAL, Karen, A Wall Street journal Book, 2002, ISBN 978-0-689-84276-4

Turbo Capitalism. Winners and losers in the global economy, LUTTWAK, Edward, Harper Collins, 1999, ISBN 978-0060931377

Propaganda, BERNAYS, Edward, 1928, IG publishing,ISBN 0-9703125-9-8

Le règne de la quantité et les signes des temps, GUÉNON, René, Gallimard, 1945, ISBN 978-207-023003-7

La crise du monde moderne, GUÉNON, René, Gallimard, 2004, ISBN 978-2070328178

Born to buy, SCOR, Juliet B., 2004, Scribner, ISBN 978-0-684-87056-4

The Overworked american. The unexpected decline of leisure, SCOR, Juliet B., Basic Books, 1993, ISBN 978-0465054343

The Overspent american. Why we want what we don't need, SCOR,Juliet B., Harper Perennial, 1999, ISBN 978-0060977580

Comprendre l'Empire. Demain la gouvernance globale ou la révolte des Nations?, SORAL, Alain, Éditions Blanche, 2011, ISBN 978-2846282482

L'enseignement de l'ignorance et ses conditions modernes, MICHÉA, Jean-Claude, Climats, 2006, ISBN 978-2082131230

Il dilemma nucleare, RUBBIA, Carlo, et Nino CRISCENTI, Sperling & Kupfer, 1987, ISBN 9788820006396

The Fall of the Roman Empire: A New History of Rome and the Barbarians, Peter Heather, 2006, ISBN 0195159543

Pour en finir avec la colonisation, LUGAN, Bernard, Éditions du Rocher, 2006, ISBN 2268060209

Atlas historique de l'afrique des origines à nos jours, LUGAN, Bernard, Éditions du Rocher, Paris, Monaco, 2001, ISBN 2-268-03903-X

Après l'Empire. Essai sur la décomposition du système américain, TODD, Emmanuel, Gallimard, 2002, ISBN 978-2702874127

The coming Collapse of the dollar and how to profit from it : make a fortune by investing in gold and other hard assets, TURK, James, Broadway Business, 2008, ISBN 978-0385512237

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

The Dollar Crisis, DUNCAN, Richard, J. WILEY & Sons, 2005, ISBN 978-0470821701

La dette publique, une affaire rentable: à qui profite le système?, HOLBEGQ, andré-Jacques, Éditions Yves Michel, 2008, ISBN 978-2913492561

Néo-fascisme et idéologie du désir, CLOUSCARD, Michel, Le Castor Astral, 1973, ISBN 9782859203696

L'amérique qui tombe: Comment les politiques ont trahi le rêve américain et abandonné la classe moyenne, HUFFINGTON, Arianna, Fayard, 2011, ISBN 978-2213662480

La crise du monde moderne, GUÉNON, René, Gallimard, 1994, ISBN 978-2070328178

Critique du libéralisme libertaire – généalogie de la contre-révolution, CLOUSCARD, Michel, Éditions Delga, 2005, ISBN 2-915854-01-7

Le Capitalisme de la séduction, CLOUSCARD, Michel, Éditions ES, 1981, ISBN 2-209-05457-5

Crossing the Rubicon: The Decline of the american Empire at the End of the age of Oil, RUPPERT, Michael C., New Society Publishers, 2004, ISBN 0-86571-540-8

A Presidential Energy Policy, RUPPERT, Michael C., New World Digital Publishing, 2009, ISBN 978-1-61539-257-5

Confronting Collapse: The Crisis of Energy and Money in a Post Peak Oil World, RUPPERT, Michael C., Chelsea Green Publishing, 2009, ISBN 978-1-60358-264-3

Linki do stron internetowych

http://fr.wikipedia.org

www.ecologiste.org

www.peakoil.org

www.energywatchgroup.org

www.odac-info.org

www.ihs.com

www.energyinsights.net

www.worldenergyoutlook.org

www.cleanbreak.ca

www.grinningplanet.com

www.peakoil.net

www.oilism.com

www.petroleum-economist.com

www.odac-info.org

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749685

www.fao.org
www.dieoff.com
www.Globalpublicmedia.com
www.Energybulletin.net
www.Theoildrum.com
www.transitiontowns.org
www.relocalize.net
www.urbandanger.com
http://www.wfad.org
http://www.forum-monetaire.com/
www.chrismortenson.com
www.lastoilshock.com
www.caseyresearch.com
www.asc-cybernetics.org
www.odac-info.org
www.nrglink.com
www.foet.org
www.undp.org
www.worldbank.org
www.fsc.org
www.oxfam.org
www.shadowstats.com
http://www.dailymotion.com/video/x10gac_surplus-la-consommation-par--la-terr_ news#from=embed
http://www.jovanovic.com/blog.htm
http://www.collapsenet.com/

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

Bibliografia i odnośniki do rozdziału II

Tematyka ogólna

The Long Emergency – Surviving the Converging Catastrophes of the 21st Century, KUNSTLER, James Howard, Atlantic Monthly Press, 2005, ISBN 0-87113-888-3

Evolution's Edge. The coming collapse and transformation of our world, TAYLOR, Graeme, New Society Publishers, 2008, ISBN 978-0-86571-608-7

Reinventing Collapse. The Soviet Experience and american Prospects. Revised & Updated, ORLOV, Dmitry, New Society Publishers, 2011, ISBN 978-0865716858

Plan C. Community Survival Strategies for Peak Oil and Climate Change, MURPHY, Pat, 2008, ISBN: 9780865716070

The Long Descent: a User's Guide to the End of the Industrial age, GREER, John Michael, New Society Publishers, ISBN 978-0865716094

The Transition handbook. From Oil dependency to local resilience, HOPKINS, Rob, Chelsea Green Publishing, 2008, ISBN 978-1-900322-18-8

Urban Meltdown. Cities, Climate Change and Politics as Usual, DOUCET, Clive, New Society Publishers, 2007, ISBN 9780865715844

Crossing the Rubicon: The Decline of the american Empire at the End of the age of Oil, RUPPERT, Michael C., New Society Publishers, 2004, ISBN 978-0865715400

The Party's Over: Oil, War and the Fate of Industrial Societies, HEINBERG, Richard, New Society Publishers, 2005, ISBN 978-0865715295

Peak Oil and the Second Great Depression (2010-2030): a Survival Guide for Investors and Savers after Peak Oil, WORTH, Kenneth D., Outskirts Press, 2010, ISBN 978-1432760847

When Technology Fails (Revised & Expanded): a Manual for Self-Reliance, Sustainability, and Surviving the Long Emergency, STEIN, Matthew, Chelsea Green Publishing, 2008, ISBN 9781933392455

The Transition Timeline: For a Local, Resilient Future, CHAMBERLIN, Shaun, Chelsea Green Publishing, 2009, ISBN 978-1603582001

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749685

The Collapse of Complex Societies (New Studies in archaeology), TAINTER, Joseph, Cambridge University Press, 1990, ISBN 978-0521386739

Beyond Oil: The View from hubbert's Peak, DEFFEYES, Kenneth S., Hill and Wang, 2006, ISBN 080902957X

La stratégie du choc: La montée d'un capitalisme du désastre, KLEIN, Naomi, Actes Sud, 2008, ISBN 978-2742775446

Naissance et déclin des grandes puissances: Transformations économiques et conflits militaires entre 1500 et 2000, KENNEDY, Paul, Payot, 2004, ISBN 978-2228898669

Effondrement. Comment les sociétés décident de leur disparition ou de leur survie, DIAMOND, Jared, Gallimard, 2006, ISBN 2-07-077672-7

Eurocalypse, DRAC, Michel et Collectif Solon, Éditions Le Retour aux Sources, 2009, ISBN 9782355120114

Jericho (Série télé – HBO) : http://en.wikipedia.org/wiki/Jericho_(TV_series)

Survivors (Série télé – BBC) : http://en.wikipedia.org/wiki/Survivors_(2008_TV_series)

Jeremiah (bande-dessinée), Herman, Dupuis

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

Bibliografia i odnośniki do rozdziału III, IV i V

Książki o przetrwaniu i życiu w autarkii (samowystarczalności gospodarczej)

Défense civile, BACHMAN, Albert, et Georges GROSJEAN, Éditions Miles, Aarau, 1969, publié par le Département fédéral de justice et de police à la demande du Conseil fédéral

Deep Survival. Who Lives, Who dies, and Why, GONZALES, Laurence, Norton, New Work, 2005, ISBN 978-0393326154

How to Survive anything, anywhere. a handbook of survival skills for every scenario and environment, MCNAB, Chris, McGraw & Hill, 2004, ISBN 978-0-07-144053-0

Guide de survie des forces spéciales, MCNAB, Chris, Nouveau monde Éditions, 2010, IBN 9782847365177

SaS Survival handbook, WISEMAN, John, Collins, 2009, ISBN 978-0-06-173319-2

Aventure et Survie, WISEMAN, John, Hachette, 2005, ISBN 978-2012358706

Survivre: comment vaincre en milieu hostile, MANIQUET, Xavier, Albin Michel, 1988, ISBN 978-2226032553

Soppravvivenza estrema. Guida al piano B, BERTUCCINI Manuel, et Ivan BERTUCCINI, Macro Edizioni, ISBN 978-8862291514

Manuel de survie face aux attentats et catastrophes naturelles ou industrielles, TYRODE, Yves, Jean-Luc QUEYLA, Noël COUESNON, et Stéphane BOURCET, Albin Michel, 2002, ISBN 9782226131614

Petit manuel à l'usage de ceux qui vivent retirés du monde, BRIDGEWATER, Gill, Larousse, 2002, ISBN 978-2035822673

G5G. Déclaration de Guerre. La Guerre de Cinquième Génération, AYOUB, Serge, Michel DRAC, et M. THIBAUD, Éditions Le Retour aux Sources, 2010, ISBN 978-2-35512-030-5

How to survive the end of the world as we know it, RAWLES, James Wesley, Plume, Penguine Group, USA, october 2009, ISBN 978-0-452-29583-4

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749685

Lexikon des Überlebens, VON LICHTENFELS, Karl Leopold, et anaconda VERLAG, Köln, 2007, ISBN 978-3-9388484-26-5

Vivre en forêt, PROVENCHER, Paul, Les Éditions de l'Homme, Ottawa, 1973, ISBN 0-77590384-1

Le guide de survie de l'armée américaine, Les Éditions de l'Homme, Québec, 1981, ISBN 2-76190159-2

Manuel de survie, LE BRUN, Dominique, SOLAR, Paris, 1987, ISBN 2-263-001171-4

Survival Lexikon, NEHBERG, Rüdiger, Kabel Verlag GmbH, Munich, mai 2004, ISBN 3-49223055-5

Manifeste pour la terre et l'humanisme, RABHI, Pierre, Actes Sud, 2008, ISBN 978-2742778522

Vers la sobriété heureuse, RABHI, Pierre, Actes Sud, 2010, ISBN 978-2742789672

Survivre en ville...quand tout s'arrête, ALLÈGRE, Jade, 2005, ISBN 978-2951482418

Surviving. Istruzioni di sopravvivenza individuale e di gruppo, SALZA, Alberto, Michele DALLA PALMA, Enzo MAOLUCCI, et Hoepli Edizioni, 2010, ISBN 978-8820345594

Linki do stron internetowych

www.survivalblog.com

www.terravivos.com

www.self-sufficiency.net

www.carninglipress.co.uk

Woda, filtry, cysterny itd.:

http://www.survivalunlimited.com/waterfilter.htm

http://www.katadyn.com/

http://www.bigberkey.com/

http://www.filtresaeau.net/

http://www.une-eau-pure.com/

http://www.steripen.com/

http://www.crystalquest.com/

http://www.pasteurisateur.fr/

http://www.archiexpo.fr/prod/superior-mfg/purificateurs-d-eau-61182-354225.html

http://eaupropre.gedo.fr/filtre/filtretamis.htm

http://www.eautarcie.com/

http://www.ecoconso.be/Construire-sa-citerne-d-eau-de

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

http://www.seychelle.com

http://www.buglogical.com

Książki o wodzie, roślinach, rolnictwie i hodowli zwierząt gospodarskich

Pratiquer la Bio-Dynamie au jardin: rythmes cosmiques et préparations bio-dynamiques, THUN, Maria, Mouvement de Culture Bio-Dynamique, 2005, ISBN 978-2913927001

The NEW complete book of self sufficiency, The classic guide for realists and dreamers, SEYMOUR, John, Penguin Group, Great Britain, 2009, ISBN 978-1-4053-4510-1

The NEW self sufficient gardener, The complete illustrated guide to planning, growing, storing and preserving your own garden produce, KINDERSLEY, Dorling, Penguin Group, Great Britain, 2008, ISBN 978-1-4053-2133-4

Practical Self Sufficiency, STARAWBRIDGE, Dick and James, Jera Enterprises Ltd, Great Britain, 2010, ISBN 978-3-8310-1822-2

La Cuisine des plantes sauvages, DE BOISVERT, Clotilde, Dargaud, 1984, ISBN 978-2205026375

Emergency Food Storage & Survival handbook, LAYTON, Peggy, Three Rivers Press, 2002, ISBN 978-0761563679

Grow your own garden, KLEIN, Carol, BBC Books, Ebury Publishing, Great Britain, 2010, ISBN 978-86244-037-5

Le traité Rustica du Potager, RENAUD, Victor, Éditions Rustica, 2007, ISBN 978-2840387329

Le traité Rustica de l'apiculteur, LECONTE, Yves, Éditions Rustica, 2006, ISBN 978-2840387343

Gardening when it counts. Growing food in hard times, SOLOMON, Steve, New Society Publishers, 2009, ISBN 978-0-86571-553-0

Small Scale Grain Raising. an organic guide to growing, processing, and using nutritious whole grains for home gardeners and local farmers, Gene Logsdon, Chelsea Green Publishing, 1977-2009, ISBN 978-1-60358-077-9

Seed to Seed. Seed saving and growing techniques for vegetable gardens, ASHWORTH, Suzanne, Chelsea Green Publishing, 2002, ISBN 1-882424-58-1

Jardins et potagers de montagne, GERBAULT, Snezana, Éditions du Rouergue, 2011, ISBN 978-28126-0176-7

Keeping the harvest – discover the homgrown goodness of putting up your own fruits, vegetable & herbs, CHIOFFI, Nancy, et Gretchen MEAD, Storey Publishing, 1976,ISBN 978-0-88266-650-1

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749685

The Encyclopedia of Country Living, The Original Manual for living off the land & doing it yourself, EMERY, Carla, Sasquatch Books, 1994, ISBN 978-1-57061-553-5

Linki do stron internetowych

www.permaculture.com
www.norseco.com
http://www.multiroir.com
www.multibac.com
http://www.ocongel.net/
http://www.sobek-france.com
www.aideauxmontagnards.ch
http://www.eglisedejesuschrist.fr/
http://www.eglise-de-jesus-christ.ch
http://www.eglisedejesuschrist.be
http://www.prospecierara.ch
http://www.terre-humanisme.fr
http://www.bassins-et-jardins.com
http://www.AfloreDeau.fr
www.biogarten.ch
www.ettima.ch
www.hm-spoerri.ch
www.fsamasch.ch
www.discount.ch
www.dolmar.ch
www.razo.ch
www.schallberger.ch
http://www.plantes-et-jardins.com/
www.zollinger-samen.ch
www.prospecierara.ch
www.sativa-rheinau.ch
www.innova-zivilschutz.com
http://www.arbobio.com/
http://www.lagedefaire.org/
http://www.ecoflora.be
www.drytech.no

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

Książki o higienie, medycynie i zdrowiu

68W advanced Field Craft: Combat Medic Skills, United States Army, Jones and Bartlett Publishers, 2010, ISBN 978-0-7637-3564-7

Where there is no Doctor – a village health care handbook, WERNER, David, Hesperian, 1977, ISBN 0-942364-15-5

Where there is no Dentist – a book of methods, aids, and ideas for instructors at the village level, DICKSON, Murray, Hesperian, 1977, ISBN 0-942364-05-8

When There Is No Doctor: Preventive and Emergency healthcare in Uncertain Times, DOYLE, Gerard, Process Media, 2010, ISBN 978-1934170113

US army Special Forces Medical handbook, CRAIG, Glenn C., Paladin Press, 1988, ISBN 9780873644549

NATO Manual on Emergency War Surgery, United States Army, Desert publications, 1992, ISBN 978-0-87947-410-2

Guide de soins infirmiers, médecine et chirurgie, BRUNNER, SUDDARTH, et BAUGHMAN, Éditions de Boeck, 1998, ISBN 978-2804126827

Médecine générale, DRUAIS, Pierre-Louis, et Bernard GAY, Éditions Masson, 2009, ISBN 9782294067686

Linki do stron internetowych

http://fr.wikipedia.org/wiki/Chlorhexidine

http://fr.ivf.hartmann.info/index.php

http://www.youtube.com/results?search_query=patriot+nurse&aq=2

www.hesperian.info

http://hesperian.info/assets_org/dentist/wtndentist_2010_Web_Full_Book.pdf

http://www.hesperian.info/assets/WTND/doctor_whole_book.pdf

Książki na temat energii

Construire sa maison écologique zéro énergie de a à Z, Marabout Éditions, 2010, ISBN 978-2501-065546-7

Une maison écologique et économe, DUBOIS-PRESSOF, Marie-Pierre, Massin Éditions, 2009, ISBN 978-2707206206

Solar Power your home for Dummies, DEGUNTHER, Rik, Wiley Publishing, 2008, ISBN 978-0470-17569-9

Wind Power for Dummies, WOOFENDEN, Ian, Wiley Publishing, 2009, ISBN 978-0-47049637-4

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749685373862306

Consumer Guide to home Energy Savings. 9th Edition. Save Money, Save the Earth, THORNE AMANN, Jennifer, Katie ACKERLY, et Alex WILSON, New Society Publishing, 2007, ISBN 9780865716025

Linki do stron internetowych

www.allbattery.com

www.mobilesolarpower.net

http://www.websolaire.com/index.cfm

http://www.iland-solar.com/

www.aceee.org

www.eceee.org

www.energystar.org

www.p3international.com

www.wattsupmeters.com

www.brandelectronics.com

www.solarenergy.org

http://www.espaceampoules.fr/

http://www.hydro-turbines.com/

http://www.moreau-fr.net/proto/turbine/turbine.html

http://www.blueenergy.fr/

http://www.youtube.com/watch?v=tLISnOUoXRw&feature=related (solaire vs. éolienne)

http://www.youtube.com/watch?v=4oG2eZkubbM&feature=related (Biogas très simple)

http://www.youtube.com/watch?v=iys379_2CTg&feature=fvw (pyrolyse)

http://www.greenpowerscience.com/

www.stirling-engine.de (Solo GmbH, Sindelfingen)

www.whispertech.co.nz (Whispertech, Neuseeland)

www.sunmachine.de (SUNMACHINE GmbH Nürnberg)

www.magnet-motor.de (Magnet-Motor GmbH)

www.bsrsolar.com (BSR Solar Technologies GmbH)

Książki o obronie, taktyce i walce

Protegor, Guide pratique de sécurité personnelle, self-defense et survie urbaine, MOREL, Guillaume, et Frédéric BOUAMMACHE, Amphora Éditions, ISBN 978-2851807359

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

Émeutes, terrorisme, guérilla... Violence et contre-violence en zone urbaine, FRANCART, Loup, et Christian PIROTH, Éditions Economica, ISBN 978-2717858662

Tir de combat au fusil d'assaut, PEROTTI, Philippe, NDS, 2003, ISBN 2-9700409-2-1

Le Sniping de 4e génération, PEROTTI, Philippe, NDS, 2008, ISBN 978-2-9700600-0-0

Instruction de base au pistolet, PEROTTI, Philippe, NDS, 2003, ISBN 2-9700409-1-3

L'instruction du tir, BAERISWYL, Alain, et Philippe PEROTTI, NDS, 2006, ISBN 2-9700409-6-4

Techniques d'action immédiate, PEROTTI, Philippe, Didier VALDER, Eric HAFFRAY, et Alain BAERISWYL, NDS, 2004, ISBN 2-9700409-5-6

De 1 à 1 000, Techniques de tir au fusil à lunette, PEROTTI, Philippe, NDS, 2004, ISBN 2-9700409-4-8

Tireur d'élite, PEROTTI, Philippe, NDS, 2005, ISBN 2-9700409-9-9

Combats à l'arme blanche, PERRIN, Fred, NDS, 2005, ISBN 2-97004097-2

The Modern Day Gunslinger: The Ultimate handgun Training Manual, GROSSMAN, Don Mann David, Skyhorse Publishing, ISBN 978-1602399860

Tir d'action à l'arme de poing. Savoir-faire professionnel, pratique sportive, activité de loisir, HABERSETZER, Roland, Éditions Amphora, 2009, ISBN 978-2851807625

Manuel de rechargement, MALFATTI, René, Éditions Crépin-Leblond, 2004, ISBN 9782703002352

The Tactical Shotgun: The best techniques and tactics for employing the shotgun in personal combat, SUAREZ, Gabriel, Paladin Press, 1996, ISBN 978-0873648981

DVD: Magpul Dynamics: The art of Dynamic Shotgun, The art of the Tactical Carabine Vol 1 & 2, The art of the Dynamic Handgun

Linki do stron internetowych

www.lagardere.ch

www.armes-cornet.com

www.armurerie-delattre.com

www.tactical-partner.be

www.armurerie-delmotte.be

www.armureriecarpentier.com

www.armurerie-croixrousse.fr

www.armes-occasion.com

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749685373862366

www.larquebusier.com
www.nantesarmes.fr
www.gatimel-armurier.com
www.gunfactory.ch
www.michiganknives.com
http://kurse.ballenbergkurse.ch
http://www.steinbrucke.org/index.php?lang=en&page=training
www.armyzone.ch
www.511tactical.com
www.aigle.com
www.acteryx.com
www.armesbastille.com
www.armureriedelabourse.com
www.auvieuxcampeur.fr
www.blackhawk.com
www.bladecraft.com
www.bauer.com
www.chiefsupply.com
www.doursoux.com
www.eagleindustries.com
www.expe.fr
www.unique-fmr.com
www.france-securite.fr
www.galls.com
www.generalarmystore.fr
www.armystore.ch
www.gkprod.com
www.hatch-corp.com
www.matiex-armurerie.com
www.newgraham.com
www.odlo.com
www.omega-ic.com
www.ortlieb.com
www.orgear.com
www.petzl.fr
www.surefire.com
www.szaboinc.com
www.tir1000.com
www.usmcpro.com

PDF zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 17496853A3862336

www.uscav.com

www.protegor.net

http://www.feulibre.com/

http://www.chassons.com/

http://www.knifecenter.com

Książki o powiązaniach społecznych i życiu we wspólnocie

Small is Possible. Life in a Local Economy, ESTILL, Lyle, ISBN 9780865716032

Post Carbon Cities. Planning for Energy and Climate Uncertainty, LERCH, Daniel, Post Carbon Press, 2008, ISBN 9780976751052

Linki do stron internetowych

http://www.dtwc.com/products/pdfs/Commercial %20and %20Military %20Product %20Catalog. pdf

www.maweb.ch

Plik zabezpieczony watermarkiem jawnym i niejawnym: 1749685373862306